

عشاق زاده : طاهر ضیا

Uşaklığı, Halit Ziya

مای و سیاه

Mai ve siyah.

میرحقی محفوظی

صاحب و ناشری
تعمیرات کتبنازی - استانبول

۱۳۳۰

(RECAP)

2070

.934

.361

.1914

مختار خالد کتابخانہ سی - استانبول

مطبعہ خیرہ و شرکاسی

مائی و سیاہ

— ۱ —

سفرہ نك اطرافندہ یدی كشی ایدیلو۔
بر كون ، مرآت شئون صاحب امتیازی حسین بها
افندی ، مطبعه یه چهره سنده بر شعشعه فوق العاده پارلدا یه رق
كیوردیكی زمان درت نسخه دن بری دوام ایدن صنایع داخلیه
مقاله سنك آلتنه انتهى كچه سنك یاسنی بیتمز تو كمنز بر خط مدید
صورتندہ چكمله مشغول اولان سر محرر علی شكیبه دیمش
ایدی كه:

— یارین دكل او بر كون مرآت شئون اونجی سنه سنك
اوج یوز اتمش بشنجی كوتی اكمال ایدیور . چهارشنبه كونی
ایچون...

علی شكیب همان جواب ویرمش ایدی:

۱۲-۱۸-۶۸
۱۹۸۳

— هیچ برشی یازہم. ضیافت ویرلینجہ بر سطر یازی بوق.
بوکیجہ ایشته، تپہ باشی باغچہ سندنہ ہیئت تخریر یہ او ضیافت
ویرلمش ایدی.

مدعویں مرآت شئون جریدہ سی محرر لرندن عبارت
ایدی. بوتون بوکنجلر درت ساعت متادیا ایچمشلر، بر ساعت
متادیا یشلردی. شیمدی - پارماق لرینک آراسندنہ قارنی
دویدقدن صوکرہ یالکز مشغول اولمق ایچون او یالانلرہ مخصوص
بر ادای متکاسلانہ ایلہ یواش یواش یو وار لادینی بر المانک قبوغنی
بر پارچہ دە چیقارمغہ چالیشان علی شکیدن بشقہ - ہپسی
صندالیہ لرینک وضعیتنی تبدیل ایتمشلر؛ سفرہ دن آرز چوق
چکیلمش لردی. سفرہ دە آرتق یمک صوکنہ مخصوص بر
پریشانی حکم سوریور؛ قہوہ نک ورودینہ قدر اونوتیلہ رق
بر اقیلیورمش الما پور تقال قابوقلریلہ دولو صوک طباقلر،
دیبلرندہ قرمزی جرعلری کورونن شراب قدح لرینک یانندہ
دوریور؛ سفرہ نک کنارندن جا بجا چیقان توتون دومانی بر
مدت دالغہ لانہ رق لامبہ نک اطرافندہ بر سحاب دوار تشکیل
ایتدکن صوکرہ داغلیور؛ بیاض اورتونک اوزرندہ یوکسک
یمش طباقلرینک، صراحی لریک، قدح لریک، اورایہ بر اقیلمش
برفسک شراب لک لرینہ قاریشان کولک لری لامبہ نک ضیای
رقاصی التندہ کاه کوچولوب کاه بویویور... شورادہ دورلمش
بر طوزلق... اوتہ دە برینسک جان صیقنیتسییہ اوچ چتالدن تشکیکنہ

چالشدینی براہرام ... یریر طباقلرک اوزرینہ یاخود شیدشہ لرک
یانہ براقلمش پیشکیرلر... دوشمش دہ قالدیرلمسنہ اوشہ نیلمش
بربارداق ... سفرمی سرتاسراورتن بر حال غیر منتظم ... کویا کہ
یدی قوتلی چگہنک بیتاب ضرباتی قالمش، بر پریشانی ملول ایله
سریش بر سفرہ .

ہپی بشقہ بر وضعیتہ ایدی : بر طرفدہ احمد جیل
- لطیف قیورینتیلرہ بوکولہرک قولاقلرندن دولاشان اوزون
صاری صاچلری اگہسنہ دوکولمش برکنج - اللرینی جیلرینہ
صوقش، باجقلرینی اوزاتمش، آغزندہ صاللانان سیغارہ سنک
مینی مینی بولو طلرینہ سوزکون کوزلرہ دالمش دوشونیور؛
تا اوبرا وجدہ سعید، راجی - آرقداشلرینک شاعرین دیہرک
آلای ایتدکلری ایکی کنج شاعر - دیکر برشاعرک ایاغہ
ایپ طاقش سوروکلہ یورلر؛ بری - قیصہ، ضعیف، قوری،
اویلہ کہ صوسز بریردہ یتیشمش ظن اولنور - یانندہ بوش قالمش
برصندالیہ اکیلہرک ایکی صندالیہ اوتدہ صاحب امتیاز حسین
بہانک اداره مأموری احمد شوقیہ تودیع ایتدیکی دردلرینی
دیکلہ مک ایچون قولاق قبارتیور؛ قفالری بخار ایله مملو اولان
بوتون بر آدملر تاخر ایدن قہومہ انتظاراً اورادہ، شو پریشان
سفرہنک کنارندہ یاریم قالمش سوزلری اکل ایدیورلردی .
هرکس سویلہ یور، هیچ کیمسہ دیکلہ میوردی . بی آہنک،
بی وزن آتلردن مرکب بر غریبہ موسیقیہ کبی مقدمہ سز،

مٹھامز سوزلری قیریق ، دوکوک محاوره لر ، چوق ایچیلمش ،
چوق ینمش زمانلره مخصوص برعدم اطراد افکار ، بر جریان
سر سری لسان ...

— علی شکیب الماسنی صویمش ایدی ، بوزمیه رق ، سقظلامیه رق
چیقارمغه موفق اولدینی قابوغنی قارشیده شاعرینک آراسنه
فیرلاتدی :

— راجی ! سنی چاتلاتدم !... دیدی .

اونلر لاقیردیلرینی کسمه دیلر ، راجی دیوردی که :

— باق نتیجه فکریمی سویلیهیم . اونده برشی وار : یالکز

بن یازیم ، بدن بشقه کیمسه یازمه سون ، دیور !

— دیمک : انحصار ادبیات عثمانیه ! صاحب امتیازی :

حسین نظمی .

راجی کوله رک صوصدینی زمان برآرتق آرقداشی -
پارلاق سیاه کوزلی ، درین قیرقیلمش کور صقاللی برکنج - باشیله
علی شکیبی اشارت ایده رک وردی .

ایکیسی ده آکلاماش ایدی ؛ اوزاقدن وقعینی تعقیب ایدن
قیصه ، قوری چوجق - صائب - یانلرینه یاقلاشدی ، یره دوشن
الما قابوغنی براوجدن طوته رق کوستردی ، ایضاح نکته ایدی :
روایتته نظراً میوه لرک قابوقلری اوپله تمام صویولورسه شیطان
چاتلارمش ! او ، علی شکیبک لطیفه سنی پک پارلاق بولیور ،

قیریق قیریق چرکین عصبی بر قہقہہ ایلہ کولیوردی . شاعرین
بوندن ذوق آلہ مادیلر ؛ راجی :

— پوف !.. دیدی . صوغوق ! . تحت الصفر ۳۰ !...
شونی مرآت شونک بر صحیفہ سنده بلاامضا نشر ایتسہ لر هرکس
علی شکیک اولدیغنه یمین ایدردی .

سر محرر ایشیتمه دی . کندی کندیسنه :

— شیمدی ده اوتہ کنی چاتلامالی ؛ دیوردی .

اوتہ ده اداره مأموری — قیصه ، شیشمان ؛ بیقلری سیرک ،
او قدرکه یولونمش ظن اولونور ، بناقلری قیب قرمزى ، اویله که
بر بر صقالندن نشانه بر اقامق ایچون دریسنى صومیش قیاس
ایدیلیر ؛ هیچ بر سنه صیغماز بر یاشده ؛ بر آدم که یورورکن
یووارلانیور ، اوطورورکن کومولیور دینه بیلیر — شاعرلرک
فرقه سنه دوندی ، کندیسیله اکنمشلر ظنیله :

— احمد شوقی افندیکن بوراده اولدیغی اونوتولمامالی .

دیدى . ایشیدنلر کولدیلر ، اداره مأمورینک کندیسندن
بخت ایدرکن احدشوقی افندی دیمه سندن هرکس خوشلاشیردی .
الری جیلرندہ دوشونن احمد جمیل خفیججه دونه رک
دوداقلرینک آراسندن برشی سویله دی ، فقط ایشیدیلہ مه دی .
بو آرالق قیصه ، ضعیف ، قوری چوجق شاعرلرک یانندن
آیریلش ، تکرار صاحب امتیازک سر ائرینه رغبت کوسترمش
ایدی . بو صرہ ده حسین بها افندی مطبعه مدیرامورندن بخت

ایده رک و مخاطبتک بر سوزینه جواب ویره رک دیوردی که :
 — نه ؟؟ استقامت ها ؟؟ های صافدرون های ! الکی
 ویرسه ک پارمقتریکی اکسک بولورسک .
 بو آراق علی شکیب :

— قهوه !... دیه باغردی . قهوه ایجمیه جکمی یز ؟...
 قهوه !...!

او زمان ، بردن هر کس بر شی نقصان اولدیغی ، اوکا
 انتظاراً اوراده قالدقترینی تخطر ایتمدیلر ، یدی سس بر نقرات
 کبی تکرار ایتمدی :
 — قهوه !... قهوه !...!

صاحب امتیاز — حسین بها افندی کندی اسمندن زیاده
 صفتنک عنوانیه مسادر — صاحب امتیاز پارماغیله اوزاقدن
 قهوه کترین اوشاغی کوستردی . بوتون بو چیلغین چوجقلم
 آیاقلرینی اوره رق ، چیرپنه رق ، باغره رق نقراتی تکرار
 ایدیوردلردی :

— قهوه !... قهوه !...!

اکنمکه ، کولمکه ، باغیرمغه وسیله آرایان بو کنجلر هپ
 آلقشلا دیلر ، کویا بو کیجه نشوه لرینه شو بر قججان قهوه ایله
 حسن خاتمه ویره جکلردی .

فنجانلری قاپشدیلر ، کیمیمی آیاقده دوره رق ، کیمیمی
 بر صندالیه تک کنارینه ایلیشه رک قهوه سنی ایجمکه باشلادی .

تپسینک اوستده یالکز بر قنجان فضلہ قالمش ایدی . اوشاق
مترددانه بر نظرله اطرافنه باقدی ، تا اوتدهه حالا او وضعیتده
دوشون احمد جمیلی کوردی ، یا قلاشوق دیدی که :

— قهوه سزگمی ؟

احمد جمیل دالغین بر طورله جواب ویردی :

— ظن ایدرم .

صوکره بردن بره دوغرولدی ، النی قنجانه اوزاتهرق
براز اوتدهه حالا حسین نظمی بی رفیق سعیدله چکیشدیرمکده
دوام ایدن راجحیه دوندی ، قوری بر سسله :

— دمین حسین نظمی ایچون برشی دییوردیکز؟ اوبوراده
بولونسهیدی نه جواب ویرردی ، بیلیم ، فقط اویله ظن ایدیورم که
ساجدهه بر خنده ایله اکتفا ایدردی .

احمد جمیلک آغزندن بوسوز برچرپیده بلاتردد چیقمش
ایدی ، راجحی وهله بو طرزده مخاطب اولیشنه تحیر ایتمش کبی
کوروندی ، صوکره جواب ویرمک ایستهدی :

— کنجینه ادب سر محررینی - بوصفتی برادای استخفافکارانه
ایله سویلهدی - هرکسک سزک قدر تقدیر ایتسی لازم کلز .
سز بر بریکسزک یازدیغنی اکلارسه کز هرکسک ده سزک کبی
اکلامسنه بر لزوم کوره میورم .

شیمدی هرکس سکوت ایتمش ایدی . هوانک ایچنده
صانکه بر شمشک چاقش ، بر فورطنهک طوتوشمق اوزره
اولدیغنی اخطار ایتمش ایدی .

سعید بوش فنجاتی سفرہیہ قویدی . علی شکیب سکزنجی
 المانک قابوغنی تام چیقارمقدن صرف نظر ایتدی . حسین بہا
 افدی دہا ای دیکلہ مک ایچون بورنک اوستدن دائما دوشن
 کوزلکنی بوسبوتون صالیوردی . قوری ، قیصہ ، ضعیف
 جوجق براز دہا یاقلاشدی ... ہرکس احمد جمیلک باشلامسنہ
 انتظار ایدیوری ، بو اوزون صاری صاچلی کنج ہپسنجہ بر
 فطرت خارق العادہیہ مالک اولق اوزرہ ٹانلیر ، او سوزہ
 باشلارکن ہرکس برحس حرمتلہ سکوت ایدردی . فقط ہپی
 امیدلرنده آلداندیلر ، او بکلہ دکلری فورطنہ پاطلامادی ؛ احمد
 جمیل حالا دوشونمکدہ دوام ایدیورمشجہسنہ تام برسکون لسان ،
 عظیم براعتدال طور ایلہ دیدی کہ :

— بو طرز محاکمہ ، بیلمم مقبول اولہ بیلیرمی ؟ سزک
 مسلک ادبیکزہ — شو صوک کلہ احمد جمیلک اینجہ دو داقلری
 براز باصیلہرق مستہزیانہ تلفظ اولوندی — ہرکس کبی
 بن دہ واقفم . بونی استبعاد ایتک ، غریب بولق شویلہ
 دورسون حتی عکسنہ دلالت ایده جک برشی کورسہم ، امین
 اولککزکہ اینامق ایستہم . سزی کوچندیرمک فکرینہ خدمت
 ایتیرک تأمین ایدرم کہ ذاتا سزہ تبدیل مسلک ایتدیرمکہ
 قابمدہ بر خواہش جزئی بیلہ یوقدر . نہ اولور ، وارسون
 بزى محقر طوتان او قدر ارقداشلر ایچندہ شاعر راجی دہ

بولونسون ... بوکون کنجینہ ادبک ایکی بیک نسخہ ساتیلینہ
حسین نظمی سیدر دیورلر .

راجی ہیچ بری سومزدی . برتبسم ساری بوتون
دوداقلری دولاشدی ، هرکسده بوسوزلردن برحظ لطیف
اویانیور ایدی . راجی استخفافکارانه بر نظرله جواب ویرمه
چالیشیوردی .

احمد جمیل حضارک محبته امین اولان بر نطوق اطمئانیله
متبسم دوداقلرینی قنجاننه اوزاتدی ، سوزنده دوامه مخصوص
کیکیورمشجهسنه قهوه سندن اوزون بریودم ایچدی ، صوکره
دیدیکه :

— حسین نظمی به وسیله تحقیر آریانلری اکلایه میورم .
هرکون قوجاق قوجاق اوککزه بیغدینی اوبدایع آثاری ، منبای
معلاى ادبیاتک اویکی اساسلرینی کورمه مک ایچون انسان کوزلرینی
قایامت ، بوکون لسان قلمندن طاشان ندای ظفری ایشتمه مک
ایچون انسان قولاقلرینی طیقماق لازم کلیر

.... لطیفه لرله اونى توقیف ایتمک ایسته یورسکیز ، بوش
فکر ! کورمه یورمیسکیز که بوکون فواره دهاسی تهوره کلش
برنهر کبی آقیور ؛ ایلری به ، دائما ایلری به آقیور ! .. اونک
امواج خروشانه سدمی چکه بیله جکسکیز؟ .. اکلایمورمیسکیز که
ممکن دکل ! اوک صاف منبعلردن قوت آلهرق ، اک یوکسک
ذرودلردن آتلایهرق ، اک روحواز وادیلرده دولاشهرق ،

الك باك قیالردن سوزوله رك بویویه بویویه یوکسادی . دشمنلری
براز اغزلرینی اچسه لر بوغوله جقلمر ...

صائب — قیصه ، ضعیف ، قور و چوجق — حظندن
اللرینی اوغیوردی . سمد دایانه مادی ، ارقداشی راجیدن
آیرلدی .

— اوت ! دیدی .

علی شکیب کیزلیجه راجی پی کوستردی ؛ راجی کیندن ،
حسدن مرکب برحسله سانکه بوغولیوردی .

احمد جمیل اینجه پارمقلمریه یومشاق صاری صاچلرینی
طارادی ؛ کوزلری یاری غائب اولمش ، براماجگاه سانحات
قدر پارلاق چهره سی — لامبه نك ضیاسیله بر ظل متناصف
ایچنده ، کولکلی برلوحه شکلنده ، کندینسی دیکله یین ، بوتون
سوزلرینه روحاً اشتراك ایتدکلری کوزلرنده او قونان بو ارقدا .
شلك قارشینده — راجی یه نیم متوجه ، نیم مخاطب بروضعینده
دوام ایتدی :

— سز شعر منری براققلری نقطه ده ثابت کورمک ایسته .

یورسکز ، بو قابلمی ؟

راجینک دوداقلرنده سانکه اوتبسم استخفاف دوکش ،
اوراده یا پیشمش بر خاتم مغلوبیت شکلنده نه داغیلوب نه آچیلیوردی .
احمد جمیلک ییناقلرینه خفیف بر رنگ چیقیور ،
دوداقلرینه براهتزاز تأثر کلیوردی . فقط صداسی ، صاف

بر نغمہ پر آہنک قدر سامعہ نواز ، روح انیس صداسی -
اوجدجہ میلان پروازی آرتان قیرلانغجلر کبی - سویلہ دجکہ
قوت بولوردی .

— شعرك نصل بر یول قطع ایتدیکنی اکلامایورسکز .
فضولینک شعر صافه معرض تجلی اولان اولسان پاکک اوزرینه
صنعت کبی ، زینت کبی ایکی داهیة عظمایی تسلیط ایتمشلر ؛
لسانده اونلردن بشقه برشی بر اتمامشله ، اویله شیلر سویلتمش که
صاحبزینہ شاعر دیمکدن ایسه قیوجی دینه بیلیر . بر اوجندن
طوتولسه ده سیلکیلسه طاش پارچه لرندن بشقه برشی دوکولیه -
جک . لسانی بر کتله جامده کبی بارد ، بیروح بر حاله کتیر -
مشلر ؛ باقیلر ، ندیلر .. اوپری دهانک ناصیه لرنه بر نورالهی
قویدینی آدملر ، بولساندن ، بوجامد کتله دن نه چیقاره بیله جکلرنده
متحیر قالمشلر ؛ لسانی - اوستی اورتن بار ثقیل ترینات آلتنده
ضعیف ، صاری ، همان غیر مرئی ، بلکه نابود دینه بیله جک
بر حاله کلن او شاهد فکری - ویسیلرک ، ترکسیلرک الہ
ویرمشلر ؛ او کوزل ترکجہ یه معما سویلتمشلر . درت یوز سنه
امکله لسانک اوزرینه ییغیلان او واهیات هوای زمان ایله
یواش یواش صاورولدی .

احمد جمیل شیمدی کندیسینی اونوتمش ؛ یالکز کوکسینی
شیشیرن ، دماغده ضربات غیر منقطعه ایله اوران بر فکر
نابتله متحرک سانحه داران دها شکانده کیسه یه باقیه رق ؛ حتی

سویلہ دیکھنے واقف اولیہ رق دوام ایڈیور ؛ بوتون اطرافندہ
بولونانلر - کویا بوکنج نطوقدن چیقان نقس میقناطیسیت ایله
بر نقطه فوق الطبعیہ منجذب اولمش بر حالده، حرکت ایتمه رکه،
کوزلری دالهرق، نفسلرینی ضبط ایتمک ایسته یه رکه بر واعظک
قارشیسندہ مہوت تأثر دورانلر کبی - دیکله یورلردی .

— بیلسه کز، شعرك نصل برلسانه محتاج اولدیغنی بیلسه کز!

اوله برلسان که ... نه یه تشبیه ایڈیم ، بیلیم ؟ .. بر روح متکلم
قدر بلیغ اولسون، بوتون کدرلر مزه، نشوه لر مزه، دوشونجه -
لر مزه ، او قلبک بیک درلو اینجه لککرینه ، فکرك بیک چشید
درینلککرینه ، هیجانلره ، تهورلره ترجمان اولسون ؛ بر
لسان که بزمله برابر غروبک احزان الواننه دالسون دوشونسون .
بر لسان که روحزله برابر بر ماتمک اشکر یز یاسی اولسون . بر
لسان که هیجان اعصاب مزه رفاقت ایده رکه چیرپنسون ... هانیا بر
کمانک تلنده ضبط اولنه ماز ، آ کلاشیله ماز ، بر قاعده آلتنه
آلنه ماز نغمه لر اولور که روحی تیره تیر ... هانیا بر صباح زمانی
انجلائی فجر دن اول آفاقه خفیف بر امتزاج الوان ایله داغیلمش
سیسلر اولور که اوزرلرنده ترسیم اولنه ماز، تعیین ایڈیله من رنگلر
اوجار ؛ نظرلره بوسه لر سر بر ... هانیا بعض کوزلر اولور که
بر افق بی انتهای سیاہه آچیلمش قدر اولچوله من ، قعر نایاب
عمقنه وقوف قابل اوله ماز، درینلککری واردر که حسیاتی مص
ایدر ... ایشته برلسان ایسته یورز که اونده اونغمه لر، اورنگلر،

او درینلکر اولسون . فورطنه لرله کورله سون ، دالغه لرله یوارلانسون ، روزکارلرله صاورولسون ؛ صوکره متورم بر قیزک کنار فراشه دوشسون آغلاسون ، بر چوجنگ مهنداز پرورینه اکیلسون کولسون ، بر کنجک نور نگاه شبابنه صاقلا نسون پارلاسون . بر لسان . . اوخ ! صاچه سویله یورم ، ظن ایده جکسکز ، بر لسان که صانکه سراپا بر انسان اولسون . احمد جیلک صدای مهترنده موسیقی پرداز اولان آهنگ صاف ، عصای سحر دهایه تماس ایتمش ظن ایدیلن چهره سنده پارلایان نجم پر توبار سانحه ؛ لامبه نك خفیف ضیاسی ، موج توتون دومانلری آراسنده یوکسلور کورون هیئت ، بر نظم دلنواز صورتنده تیره ک دوداقلرندن دوکولن بوسوزلر ، صانکه حضاری بر دائره جذبه ایچنه آلمش ایدی .

...

احمد جیلی بر سنه دنبری طانیورلردی ، کچن سنه مکتب ملکیه دن چیقوبده مطبوعات عالمه آتیلدینی زماندن بری ... احمد جیلی بر کره کورمک اونی سومک ایچون کفایت ایتمش ایدی . هرکس سوردی ، دها طوغروسی حرمت ایدردی . صوک سوزاوزرینه احمد جیل یورغون بر طورله اسکمله سنه آتیلدی . او صوک کله دن صوکره اویله بر حاله کلدی که هیچ

سویلہ مہمش، دمیندن بری اورادہ ساکت، متفکرا و طور بیورمش
ظن اولتوردی .

راجی یوزی فنا خالدہ قیزارمش اولدینی خالدہ یانہ یا قلاشدی،
الدرینی سفرہ نك کنارینہ دایاہ رق یاری مستہزیانہ ، یاری
تہدیدکارانہ بر طورلہ دیدی کہ :

— بونلر اویلہ شیشکین فقط اویلہ بوش سوزلردر کہ
ایچندہ بر شی بولق ممکن اولہ ماز .

احمد جمیل جواب ویرمک ایستہ مہدی . ذاتاً سفرہ دہ بر
حرکت عمومیہ اولمش ایدی . راجینک مقابلہ سی قارغشہ لغہ
کلدی ، شیمدی باغچہ نك موسیقی طاقی کیجہ فصلنہ باشلامق
اوزرہ ایدی ؛ کانلر حاضر لانیور ، قیریق دو کوک نغمہ پارچہ لری
ایشیدیلور ، باغچہ مأمور لرلندن بری التده شمعہ لی دکنیکلہ
دولاشہ رق خللق تکرار تجمعنہ قدر ادارہ سوندریلن
غازلری یاقیوردی . ہب آیاغہ قالمشدر ، شویلہ بر ایکی دور
اجراسنبدن سوکرہ — باغچہ نك بویلہ یان و تنہا بر یرندہ
مینکلہ مکدن ایسہ — اورتہ لردہ بر یردہ او طور مق ایستہ مشلردی .
حتی علی شکیب ضیافتک ہیچ بر طرفندہ نقصان بر اقامق اوزرہ
بر نارکولہ اصہار لایہ جغنی صاحب امتیازہ علی العجلہ ایما بیلہ
ایتمش ایدی .

احمد جمیل مساعده ایستہ دی ، او آیدینلق وغلبہ لق بر یرہ
شو غنی ونیم مظلم جہتی ترجیح ایدیور ، بورادن زیر پاینہ

سریلن خایجک و استانبولک منور برهما آلتندہ ارتسام ایدن
مناظرینہ قارشی دوشونمک ایستہ یوردی .

— ۲ —

اونلر آبرلدقبری وقت کنیش بر نفس آلدی ، صانکه
بویوک بر زحمتدن قورتلش کبی کندیسنی یالکز ، اوتده بریده
یمک بین بر قاچ کشیدن ، آره صره کورونن ایکی اوچ ساکت
خدمتکاردن بشقه خلقدن عاری ؛ بر آزوتده اویانمغه ، حرکتہ
باشلایان غلبه لکدن آزاده ، دوشونجه لر یله یالکز قالمقده عظیم
براستراحت وجدان دویدی . ذاتاً معتادی اولان پرهیزکارانغه
رغمآ بوکیجه شوضیافت فوق العاده شرفه ، بر آزده آرقداش لرینک
اصرارینہ قارشی - اوده عادتی خلافتہ اوله رق - بر آز پرهیزکارلغی
کچمش ، بر آز تحملندن زیادہ ایچمش ایدی . شیمدی یواش
یواش بیندن سوزولن برشی ؛ دامارلرینک ایچندن ، کیمیکلرینک
آراسندن خفیف خفیف رعشه جکلرله آقہرق ؛ صانکه بوتون
هویت جسمانیہ سنی ، ارادہ مادیه سنی چکک رک آیاقلرندن دوغرو
چکیلیور ، کیدیور ، وجودینی غیر قابل مقاومت بر قوتله اریده
اریده داغتیور کبی ایدی . اووقت بر جہد موقته کندیسنی
طوبلار ؛ بر اوچورومه یووازلانیور ، طوبراقلرک آراسنه

سوزولوب آقیور اولدیغنه امنیت کسب ایتمک ایسته یور مشجه سنه
کوزلرینی آچار ، آیاقلرینی چکردی .

آرقداشلری احمد جمیلی بویله برحالدہ براقدیلمر ، اونلر کیدر
کیتمز دوداقرینک آراسندن :

— امان بوراجی !.. دیدی .

بو آدمدن ، ایلک دقیقه معارفه دن بدأ دویدینی نفرتی
شو اوچ کلمه تماماً ایضاح ایدردی . اونی هیچ سومز ،
سومه مک ممکن اولدینی قدر سومزدی . راجی او ادملردن بری
ایدی که دنیاہ هیچ بر شی اولماغه محکوم ایدیلهرک کلدکلری
حالدہ هر شی اولق ایستلر . راجی ده اک زیاده اوله میه جنی
برشی اولمغه یلتنیوردی : شاهر... احمد جمیل پک اپی بیلردی که
بو آدم بیلیم کیمک برغزلنه نظیره سویله مک ایچون بر کون
بوغاز ایچنک تاقواق اسکله لرینه قدر عودت وعزیمت سفیرینی
اختیار ایتمش ، اون غروشده مصرفدن چیقمش ایدی ده ایکی
بچق بیتله دوت قافیہ بوله بیلهرک عودت ایتمش ایدی . او وقت
مظفرانه مطبعه یه کیردیکی زمان احمد جمیل النده کی کاغذک اوزرنده
یکرمی اتوز چیزلمش سطر آراسنده صاغ قاله بیلمش آتی
مصرعله بر مصرعک یالکز قسم اخیرینی - اوت قسم اخیرینی
- کورمش ایدی . امان یاربی ! شاعر راجی دیدکلری بو
ایدی !.. بو قدر هیچیسیله برابر هر صاحب مزیتہ دشمن ...
بونک بر کوزل شیئی بکندیکی ، مقتدر بر آرقداشی تقدیر ایتدیکی

دھا کورولہ مش . کویا دیکر لرنده برمزیتک تسلیمی کنڈیسندہ
 بر نقصان تولید ایدہ جکمش کبی بر کوچک تبسم تحسینی بیلہ
 اسپر کر . بو آدمک بکنڈکلری یالکز اولولردن عبارتدر . اولولر ،
 اونلر آرتق فوق العادہ لشمش ، بو بازار دادوستد ادبدن چکیلہ -
 کلری ایچون رقابتدن آزاده قالمشدر . احمد جمیل بر کون بر
 غرب ادیندن نقلاً « مزار طاشی هیکل اشتہارک مقدمیدر »
 دیدیکی زمان اورادہ بولسان راجیہ دونہرک « آل ، سکا
 کورہ برسوزہ اویلہ دگلی ؟ » دیمش ایدی . بو یولده لطیفہ لریلہ
 راجی پی کنڈیسنہ دشمن ایتمش ایدی . فقط نہ باس وار ؟
 ذاتاً احمد جمیل یالکز ہر کس طرفندن تقدیر ایدلمش اولمغلہ
 اونک خصوصتہ حق قازانمش اولیور میدی ؟ ہر کس طرفندن
 تقدیر ایدلمش اولمق سوزینہ دہ احمد جمیل بروست عمومیہ ویرمن .
 انسانک اولسہ اولسہ کنڈی مسلکی خارچندہ اولانلر جہ
 یعنی بی طرفلر جہ تقدیر ایدیلہ جکنہ شہہ ایتمز . اونی آرقداشلری
 سویورلردی ، فقط او محبت ایچندہ کیم بیلیر نہ قدر صاقلی
 کینلر ، تہ درین حسد لر موجوددر . بو کون کنڈیسنی تقدیر
 ایدنلر یارین - کنڈیسنی رزیل ایتمکہ سبب اولہ بیلہ جک برشی
 یازسون - باقیکز نصل کولرلر . آح ! بومطبوعات عالمی ! . . .
 برسندن بری او عالمک آرتجربہ لری می کورمش ، آزا جیلقلری می
 طامش ایدی ! مکتبہ ایکن نصل خولیا ایدردی ! بو کون
 کیم بیلیر نہ قدر کنجلر واردر کہ او عالمدہ بر ذوق تصور ایدرلر ،

فقط بر کرہ اوچر کین حیات مطبوعاته کیرسہ لر ... احمد جمیل کین وحسد دیدکجه هپ راجی عقلنه کلیر. بو آدم عالم مطبوعاته دہ بر جنس مخلوقاتک نمونہ مخصوصیدر. جریده نک تصحیح لرینه باقار کن مرتب سهوینہ دقت ایده جک یرده اوتہ کنک بریکنک تحری خطیئاتنه دقت ایدر. بر کون مثلاً احمد جمیلک بر مقالہ سندہ یا ککش بر جملہ اضافیہ بولدینی ایچون بر هفته الای کچر. پک زیادہ قاعدہ شناسلقله مفتخردر؛ عربجه، عجمجه پک اپی بیلمک ادعاسندہ درده بر کرہ بر جریده عربیہ نک اوج سطرینی ترجمہ ایده مه مش ایدی. جریده ده وظیفه سی مخبرلرک کتیردیکی حوادتی تصحیحیدن عبارت قالیر. نه وقت بر مقالہ جکه فلان احتیاج کورلسه کندیسنه حواله اولنسندن قورقہ رق آقشام زیادہ قاجیردیغندن بحثله سرسم اولدیغندن دم اورر. مطبعه ده اونی کیمسه سومر، هله اداره مأموری۔ او کندیسنه احمد شوقی افندی دین یوارلاق آدم۔ راجیدن بحث اولونسه آتش پوسکورر؛ اونک قدر علی الحساب پاره آلان، مطبعه ده کیمسه بولنمادیغی زمانلر تصادف ایدرسه کلن اعلانلرک اجر تتی حمز ایدن بر محرره۔ ایشته مطبعه ایشلرنده بولنه لی اون سنہ اولیور۔ هیچ راست کلمه مش ایدی.

احمد جمیل: «امان بوراجی!» دیدیکی زمان ایشته بوتون یوتفضیلات او اوج کلمه نک محتوای طرز تلفظی اولمش ایدی. باقکنز، سر محرر اسماعیل شکیب بوسوتون بشقه در. راجی

ایله تضاد تام تشکیل ایدر . ایری بویلی ، کنیش اوموزلی ، آچیق چهره لی ، انجق اوتوز بش یاشنده اولان بو آدم بر آرزو صاحفه - تعبیرده التزام ظرافت اولنسه - براز بدلاجه اولقله برابر مرآت شتون هیئت تحریریه سنک اک صاحب معلوما تیدر . حقوقه نسبتی واردر ، چوق کتاب اوقومق سایه سنده آرزوق هرشیدن آکلار ، کوچک یاشندن بری عالم مطبوعاته ده چالشمشدر ، جهان سیاستک اک اهمیتدن جاری تفصیلاتی بیله از برنده در ، سانکه بر قاموس علوم کبی بینک ایچنده ی اراقلر دوندکجه معلومات تنوع ایدر ، حکمت طبعیه یه عائد برشی یاننده فن اداره یه عائد بر مبحثه تصادف اولتور ، مع مافیه غایت متواضعدر ، بیلیکندن امین اولیانلره مخصوص بر قور قاققله هر کسندن ایی اداره لسان ایده بیله جکی مباحثه سکوتی ترجیح ایتک عادتیدر . اونک ایچون کندیسنی طانیانلر اوندن هیچ قور قازلر ، یاننده اک صاحفه شیلردن بحث ایدر لرده او تکذیبدن اوتانیر ، حتی راجینک غزللرینی کوزل بولماغه بیله جسارت ایده من ، ذاتاً ادبیاته قطعاً ادعای انتساب ایتمز . بر کون بر فقره یازمش ایدی ده آرقداش لرینه اوقومق ایچون مطبعه یه کتیردیکی حالده اوقویه - مقسزین : « الای ایده جکسکز ! نه مه لازم ؟ بکا اجمال احوال یازمق نه کونه دوریور . » دیه رک بیرتمش ایدی . اونک ایچون احمد جمیل ده بو بر کوچک چوجق قدر اوتانفاج آدمک صمیمی بردوستیدر . اسماعیل شکیب او آدم لر ندرکه انسان اللری اللریینه

قویہ جق اولور ایسہ اونلرده حس اولسان حرارت صفوتله
 حیاتک برچوق کوتولکلرندن قلبده حاصل اولان بوزلرک
 اریدیکنی دو یار . احمد جمیل علی شکیک یالکز بر شیننی عفو
 ایده من : اوده بوتون اوتانغا جلیغله برابر بو آدمک آره صره
 لطیفه ایتمک ایسته مسیدر . مع مافیہ بو صاف یورکی ایجتمش
 اولماق ایچون احمد جمیل اک تحمل اولنماز لطیفه لرنی بیله
 خوش بولمش کبی کورونور . اونک لطیفه لریله اکلنن بالخاصه
 راجی ایله سعیددر . راجی طبعاً مفطور اولدینی خیانتہ ، سعیدده
 برطیعت مخصوصه یه مانک اولیوبده اوتہ کنک بریکنک یایدیغنه
 امتثال عادتہ تبعاً ، اسماعیل شکیه آغز آچدرمازلردی . سعید
 حقنده احمد جمیلک بر فکر مخصوصی یوقدر ، چونکه سعیدک
 برهویت مخصوصه سی یوقدر . سعید هر سؤاله « اوت » دینن ،
 هر دویدینی فکره « بنمده فکرم بودر » جوابی ویرن ، فقط
 بوتون بودونکلکی اساساً بینی غایت حساس بر محرک اوزرنده
 چوریلکک محکوم اوله رق یارادلمش اولمقدن بشقه برسبیلہ اختیار
 ایتمه ن بر کنجدرکه کوتولک ایتمز ، اییلکک دعوت اولنمازسه
 اییلک ایتمک عقلنه کلز ، موجودیتنده مفقودیتنده شبهه ایدیلیر ،
 حتی شعرینه ده قاتلانیاہ بیلیر بر آدم اولدینی ایچون راجی ایله
 اکثریت اوزره هم افکار چیقمه سنه احمد جمیل کوچنمز .

صائب - قیصه ، ضعیف ، قورو چوجق - احمد جمیلک
 سیکرلرینه طوقونان ایشته بو مخلوقدر . بونک منظره سنندن

دویدینی رعشہ باردہنی حتی راجی حقندہ بیلہ حس ایتمز .
صائب : اوکوچک قطعہدہ یاردلمش ، کیمکری وسعت بولہ مامش ،
عضلاتی کیمکرینک اوستدہ قورومش ، کوچک کوزلی ، اوفق
یوزلی ، دائما ایاقده ، دائما حرکنده ، قولاقریاہ کوزلری دائما
مشغولیتدہ ، بودنیایہ کورلیہ جک شیلری کورمک وایشیدلیہ جک
شیلری ایشتمک ایچون ککشجہسنہ کوزلری مثلاً علی شکیک
بیلیم نرہدہ ناحیہ مدیری اولان انشہسنہ یازدینی بر مکتوبی
یاندن اوقومقلہ مشغول ایکن قولاقرینی اودانک گوشہسنده
ادارہ مأموری احمدشوقینک - احمدشوقی افدینک - کاغدجی بی
آز پارہ ایلہ صاومق ایچون سرف ایئدیکی ازہار بلاغته وقف
ایدر . اونک ایچون مثلاً چهارشنبه کونی صاحب امتیاز حسین
بہاافدینک اوندہ اسقوصری دولہسی اولہ جغنی بیلیر ، چونکہ
برکون اول مرتب یماعی امینہ : «ایکی اوقہ آلہ جقسک .
دولہلق اولہ جغنی اونومہ ! کچ قالیرسک یارینہ یتیشہ مز...»
دیدیکنی حرفیاً ایشتمشدر . راجی پارہسز قالدینی وقت
احمدشوقی افدینک چکمجہسنده پارہ اولوب اولمادینی صائبدن
تحقیق ایدر ، چونکہ اوہمہ حال چکمجہنک برطرفہ آتیلان
براعلان اجرتی کورمشدر . مثلاً برقاج کشی آراسندہ لقردی
انساندہ بر سوز کورولتی بہ قارشسوندہ آ کلاشلماسون ،
صائبدن صوریکز ، اومطلقاً آ کلامشدر ، سزہدہ آ کلاتیر .
اوکا ہریردہ تصادف اولنور . مطبعہدہ ہرکسدن زیادہ ایشنک

باشنہ دوام ایتدیگی ، برکتبجینک حساب دفترنی طوتدینی ،
 صباحلین مکتب حقوق درس لرینہ کیتدیگی حالده ینہ باب عالی
 جاده سندن چیقارکن باقیگز ، بر مطبعه قاپوسنده اوکنه کچن
 بریسنه مثلا اوکون احمد جمیلک بر منظومه سنک ایکی بیتنی
 اوقورکن ، براز اوتدهده عطار دکانه اوغرایه رق فلان رساله نك
 فلان نسخه سنک نه قدر سورولدیکنی تحقیق ایدرکن ؛ مطبعه یه
 گیریکتر ، یازینخانه نك کنارنده « سلانیک مخبر مخصوصمزدن
 آلدیغمز بر مکتوبدر » دیه باشلادینی بر کاغده صنعی بر مکتوب
 اویدورمقله مشغول اولورکن کوررسکزر . مطبعه ده هر کسندن
 زیاده اوچالیشیر ، متنوعه یازار ، اجنبی جرائدینی اوقور ، ترجمه
 ایدر ، طشره مکتوبلرینی خلاصه ایدر . احمد جمیلک بوچوجق
 حقنده - چوجق دئییه معروفدر ، چونکه یکرمی یاشنی هر حالده
 چمش اولقله برابر چوجقلقدن قورتولمامشدر - دویدینی
 شیء ...

باقیکزر ، ایشته شیمدی بیله او عقلنه کلدیکی ایچون وجودنده
 رعشه یه بکزر کبی برشی دو ییور ...

احمد جمیلک سانکه وجودینی ایکی قول طوتمش ، بر عمق
 بی پایانه چکیوردی . کندینسی طوپلامق ایسته دی . فقط بوتون
 ارادت فکریه سنه مالک اولقله برابر وجودینی استیلا ایدن او
 کسلان عظیمه مقاومت قابل دکلدی . او وقت بر جبر نفسله سانکه
 هیئت جسمانیه سندن یواش یواش اوزانوب کیدیورمشجه سنه

اویوشان باجاقلرینی چکدی، باغچه نك بو نقطه حاکمه سنه معروض
 اولان بوتون مناظر مظلّمه یی بر رؤیانک الواح رقاصه ومہمہ سنه
 بکزه تن بولانمش کوزلرنده جمع قوت ایتمک ایستہ دی . او آراق
 موزیقہ نك اوزاقدن کان آہنکئی تقلیداً کندیسنه براز متانت
 ویرمش اولق اوزره خفیفجه بللی بلیرسز ایسلق چالغہ باشلادی .
 شیمدی عنی شکیب ، راجی ، سعید ، صائب ، بوتون بوچہرہ لر
 بیندن سیلنمش ایدی؛ بوچالنان شیئہ آشنا حیقئوردی ، نہیدی؟ .
 نہیدی؟ .. ہر وقت ، باغچہ یہ همان ہر کلیدشندہ دیکلہ دیکی برشی ..
 او وقت عقلنہ کلدی . والد تویفلک بومشہور والسنی نہ وقت
 دیکلہ سہ بتون شکوفہ خیالی انکشاف ایدردی : باران الماس!
 نہ کوزل ، نہ خولیا پرور ، نہ رؤیا آمیز بر اسم ..

— ۴ —

باقیکز ، ایشته کوزلرینک اوکنده کوردیکی بوشیلر ؛ بالای
 نکاھندہ آچیلان بوسماہ ، تموزک شو لیل حارینہ مخصوص
 بر بوغ ایلہ اورتولو ظن اولسان بوتلاطمزار کبود ایچندہ
 تترہ یورمش ، دالغہ لانیورمش قیاس ایدیلن بوتون بولایعدنجوم
 بونلر بر باران الماس دکلمی ؟

احمد جمیلک ثقلت مستی آلتندہ بیتاب قالہرق سوزولن
 کوزلرینک اوکنده بوکبود لیالیسی اوزرینہ آوچ آوچ

صاری پوللر سر پیلمش سما صاللانور ، صاللانور ، شیمدی قارشیسنده تپه لرك كنار خوابیده سنه دو کوله جك؛ یا خوددکنزه دوغرو آقان بوشبرنك لوحه یواش یواش یوکسه یوکسه زیر وبالا برلشه جك ، خاک و سما کیجه نك بوسکون عشقپوری ایچنده عظیم ، مدید ، جانسوز ، طاقبرانداز بر بوسه ایله آغوش باغوش وصال اوله جق ظن ایدیوردی .

آح! بوباران الماس .. باغچه نك هوای را کدی ایچنده بر نفعه عشق ، حار بر نفس نالان کبی صانکه اقطاب علیندن دوکولن بونغمات .. کاه قلبك اک درین نقطه لرندن کلپور - مشجه سنه درونی ، پست ، صانکه ساکن ؛ کاه بر فوران تأثر اتدن انعکاس ایتمشجه سنه طراکه پرداز ، فریاد آمیز ؛ بعضاً بر ناله شکایت ، بعضاً بر اینن مقهوریت ..

شیمدی احمد جمیل آلتندن یرقاجپور ، باشندن سما اوچپور ، وجودی بر بوشلق ایچنده یووارلانمغه باشلاپور ظنده ایدی .
باران الماس!

ایشته ایشته ؛ صانکه سمالردن دوکولن ، قارشیسنده شو مایرك اتکنده جابجا پارلدايان ، دکزك سیاهلقلری ایچنده شوراده بوراده ایشلدايان بوضیالر ؛ ایشته ایشته رقص ایدیپور ؛ یاغپور ، اونلرده بر باران الماس ، فقط مفتون معالیات اولمش کوزلرکی آشاغیدن یوقاری یه یاغپور ؛ نااوسمالره ، اوخندا خند تلاطمگاه انواره دوغری یاغپور .

بر رويا ايچنده يا خود بر عالم سحر قارشيسنده ايدى؛ كانلرك
 مهز اينلرى ، فلاوته نك قهقهه لرى ، سانكه بو آلتردن ، بوتون
 بوكريشله تحته و باقرياره لرندن سحر آميز بر نفسله چانلان نه رق ،
 قادلان نه رق او چوشان كوچك كوچك نغمه لر بر برينه آتيليور؛
 برندن بر صدای حرمان ، اوتنه كندن بر اين اضطراب ، شوندى
 بر ناله ، نحسر ، ديكر برندن بر جواب اميد چيقه رق ، بوتون
 او بر قلب بشره مخصوص آجيلقرك طاتليلقرك خزينه سى طاشيور ،
 مائی سياه كلبككر كبي او چوشه رق ، بر بر ليه لب بر لب وصال
 اوله رق داغليور لر ، يوكسليور لر ؛ صوكره بونلر او پارلاق
 سمانك مايلديكارينه ، شو مظلوم دكرك سياهلقرينه سريليور؛
 ايسته ايسته شو آشاغى يه سوزولن انوار سما ، شو يوقارى يه
 او چوشه رق سياهلره بورونمش سونوك ضيالر ؛ باران الماس ...
 صوك بر طوقان نعمات ايله نا كهانى بر قرار بوتون بوسلسله
 خيالاته برخاتمئ غير منتظره چكدى . احمد جميل سانكه بر رويا دن
 اوياندى ، اطرافه باقدى . شيمدى هر شى حقيقته رجعت ايتمش
 ايدى ، باشى چويردى ، بوراده نه ايچون بولنديغنى آ كلامق
 ايچون دوشوندى ، باقدى ، او وقت تخطر ايتدى . آرقداشلىرى
 شهبه سز اوراده ، ايسته شوراجقندن بر پارچه سنى كوردى كى
 پانجه نك غلبه لى آراسنده درلر . اونلرك يانه كىتمكه نه لزوم
 وار ؛ تا اوتنه بر لوحه دواره نك يالكنز بر قسمى شكلنده كوزينك
 او كنده آقوب كيدن شو سيرانجيله ، آغا جلرك آراسنه كومه

کومه او طوران بوتون بو خلقه اونک بر نسبتی وارمی که کیتسونده
او غلبه لکک آغوشنه آتیسون ؟ او بودنیاده هر کسدن اوزاق ،
هر کسه بیانجی دگلی ؟

شیمدی کندیسنی بر آز طوپلایور ، شقاقلرنده خفیف بر
سرینلاک حس اییدیور ، دماغی آتشین بر بلوطله اورتن بخار
سکر یواش یواش آچیلیوردی : اونک عالمی ایشته شو یواش یواش
آچیلان بینک ایچنده مائی بر سما ، اومائی سمانک ایچنده بر چوق
خنده ریز نجوم امیددن عبارتدی . اورادهده بر باران الماس ...

ایشته کوزلرینی قاپانجه کورویور : درون چشماننده مائی
بر سما آلتنده عظیم بر صحرا که صباحک حزن ونشوه دن ، رنگ
وظلمتدن ، سکوت ونغمه دن ، ظل وخیال دن ؛ اویکدی کیرینک
هم عینی هم غیری ظن اولنان تضادلرندن مرکب حال خولیا
پروری آلتنده ، لطیف بر نفس خوابداری ایچنده ، بر عالم مبهم
خیالک کنار ظلداری شکلنده سیسلر آرقه سنده بوغولان افقلره
دوغری امتداد ای دوب کیتسون . اوزرنده بر سما که کیجه نک
بقایای ظلامیه کوندوزک اولین شععه سنک امتزاجندن مرکب
اسمر بر لون تابدار ایله تلطیف نظر ایدر ، بر رنگ مبهم آلتنده
بر اطلس مائی حالنده کورونن سمانک درین بر کوشه سنندن
زهره نک خنده بیاضی حالا کورونور ، بر ابیضیت بکارتاه منور
بر کوز شکلنده نکراندر ...

اورنک لاجوردک بر طرفنده هنوز بلیرسز بر غبار انوار

کورو لور، بوسحرانک اوزرندن ، او سمانک آلتندن صدای پای
 ملائک قدر خفیف بر هوا او چار که وقف سمع ایدلسه بر عالم روحک
 عکس زمزمه سینه بکزر درونی نغمه لاله مهتر در . بوتون مناظر
 صباحلره مخصوص او رنگ مبهمیت ایچنده هوا و خیال دن مرکب
 بر ظل شکننده دورر ؛ فقط بر زمان کلیر که ناکهان بر نور
 حشمت دو کولور ، بر از اول سونوک دوران سینۀ خوابیده
 سما انوار بهیجه ایله دولار . بر کنار افق دن کونشک شعشعۀ
 خفیفه سی صحرا یه بر طوفان انوار دو کر ، بو حشمت مدبدبۀ
 سمانک آلتنده صحرا او مشوشیت مناظر دن صیریلیر ، نظر ربا
 لطیف بر نور ایچنده شعشعہ پاش اولور ...

آه ! او شمس امید ، شو صباح حیاتک سینۀ آفاقدہ
 کیزلی دوران نیر جلا ساز قلبی ! ... احمد جمیل اونی قاچ
 سته لردن بری بکله یوردی .

هنوز یکر می ایکی یا شنده ایدی . اویله بر سنده ، اویله بر
 دورۀ حساسۀ حیاتده که فکر ، شبابک منور بلوط لاله مزین
 او باران الماسی آلتنده مشعشع خولیا دار عالم لردن شکسته
 بر قوش کبی هنوز طوبر اقلره محکوم سقوط اولمامش ؛ کوزلر براق
 ضیادار خیالک مشبوع انواری ایکن بر پرده آلتنده بر سما
 سیاهک آچیلیمق اوزره اولدیغنی هنوز کورمه مش ؛ یالکز منور ،
 مبهج بر صباحک انفلاق انوارینه دالمش ؛ نیر امیدک اوزرینه
 تا اوزاقلرده براقک ایچنده حاضر لانان سایه مظلوم دو کولمکه مهیا

اولدیغنی اکللامش ایدی . هنوز یکریمی ایکی یاشنده ، بوتون هویت مغویهسی یالکز برامیدک انتظارتحقی لذائذینه موقوف :

شهرت بولمق ، ادیب اولمق ، هرکسجه طائلق ، بو کون او قدر آجیلقرینه کوکس ویرمک ایچون حیاتی زهرله دیکی بو عالم ادبیاتک بر کون مرتبه قصوای اعتلاسنه چیقماق ، احمد جمیل اسمنی او قدر یوکسلمک که... اوتصورایتدیکی پایه رفیعه برحد بوله میور ؛ سوکرده بو درجه اعتلا پرست ، حریص رفعت اولدیغدن کندی کندینه اوتانیوردی . ادیب اولمق ، شهرت آلمق ، سنه لردن بری بوتون دوشونجهسی بو دکلی ایدی ؟

تا مکتبده بر کیمیا کتابنک اوزرینه باشنی دایایه رق ، کوزلری اوتوده سیاہ تحتہ نک اوزرنده اونوتولمش ، یارم قالمش بر جبر معادله سنه دالہرق ؛ فکری بر شهر خیال اوزرنده بر فضای مجهول امالده اوچدیغی زمانلردن بری بوتون هویت مغویهسنی استیلا ایدن امل اشتہار دکلی ایدی ؟

احمد جمیل ستریسنک اتکلری سرعت مشی ایله دیزلرینک اوزرنده خفیفجه چیرپنه رق باب عالی جاده سنک کنسازندن چیقارکن شو کتابچی دکانلری ، جام قاپولرک آرالردن فرق ایدیلن شو کتابخانہ مداوملری ، بو مطبعه لر ، صباحدن آقشامه قدر حرکات ادیبہ نک مجرای منفردی اولان شو جاده برکون اوله جق که تحت تسخیرینه کچمش اوله جق . شمدی بر قاق اسکی مکتب آرقداشیلہ سکزاون ارباب قلمدن بشقه هر کسک مجهولی

اولان بوکنج ، بوکون قولتوغنک آلتندہ برایکی کتابہ بورادن برکولکہ کبی چیقارکن برکون اولہ جق کہ نصادفاً برکتایجینک دکانہ کوزی اصابت ایدہ جک اولورسہ مکتبدن ہنوز چقمش ایکی کنج منتسب ادبک بربرلرینہ کندیسنی کوستردیکنی فرق ایدہ جک ... آہ ! اوزمان کوکسی نصل برحس افتخار ایلہ شیشہ جک ! شیمدی اورادن بر جسم موہوم شکلندہ کچور ؛ کورن یوق ، باقان یوق ، لکن اوزمان ... کذرکاهندہ اسمنک یواشجہ فسلداندیغنی ایشیدہ جک .

ذاتاً بوتیجہ یہ ، بوامدک تحققنہ شایان اولق ایچون آزمی اضطراب چکمش ، آز مشاق حیاتہ می تحمل ایتمش ایدی ؟ بوکون یکر می ایکی یاشندہ ایدی ؛ فقط بویاشہ کلنجہ یہ قدر ... احمد جمیلک دوشونجہ لرینہ برفاصلہ دہا کلدی . اوزاقدن صاحب امتیاز حسین بہا ایلہ ادارہ مأموری احمد شوقینک - احمد شوقی اقدینک - یاقلاشدقلرینی کوردی . صاحب امتیاز کلنجہ دیدی کہ :

— اللہ جزاسنی ویرسون ! اصلاح اولیہ جق ، اودہ کندیسنی بکلہ یں قاریسنی ، چوجغنی دوشونمک یوق کہ ... ینہ اورایہ کتدی ... اوتہ کیلرینی دہ برابر سوروکلہ دی . بز اوچ کشی قالدق ؛ آرتق یواش یواش یولہ چیقسہ ق .

احمد جمیل راجینک ایکیدہ بردہ پالہ دو قریستالده کچ وقتہ قدر قالدقدن صوکرہ کیجہ بی دہ اوندن خارجدہ کچیردیکنی

بیلیردی. قاچ کره زوجہ سی مطبعہ نك قابوسنہ قدر کلہ رك بش
آلتی یاشنندہ کی چوجغیلہ قوجہ سنی آراتدیرمش ، احمد جمیل
ایلہ برابر بوتون آرقداش لرینی نہ جواب ویرمک لازم کلہ جکنده
متحیر براقش ایدی .

— ۴ —

اون طقوز یاشنہ قدر احمد جمیل تماماً - حیاتده ممکن
اولہ بیلدیکی قدر - مسعود ایدی . اوندن صو کره پدرینی
غائب ایدنجه اندیشہ معیشت ، مبارزہ حیات باشلامش ؛ کنديسنك
تعبیر شاعرانہ سنجه بیالہ تلخی حیاتك زهر آہسنہ دوداقلری
تماس ایتمش ایدی . باباسی دعوی وکیلی ایدی . عائله سنی اینی
کچنديره جك قدر پاره قازانیردی ، ذاتاً عائله سی احمد جمیلك
والده سیلہ اون سکز یاشنده اوغلندن ، اون درت یاشنده قیزی
اقبالدن عبارت ایدی .

اینی بر عائله باباسی ... اوینہ مفتون ... زوجہ سنہ ،
چوجقلرینہ تماماً دلبنده ... خصوصیلہ ناموسکار . احمد جمیل
نہ وقت باباسندن بحث ایتمہ ناموسنی تشریح ایدہ جك حکایہ لرہ
پایان ویرمز . اونك نقلنہ نظراً بر دفعہ باباسی قبول ایتمش
واجرتنك نصفنی اولجه آلمش اولدیغی بر دعوانك بالآخرہ حقہ
عدم مقرونیتنی آکلاینجه بردن ردینہ ، پاره نك اعادہ سنہ قرار

و یرمش ایدی . فقط بوقرارک اجر اسنه بیوک برمانع وارایدی که اوده پاره نک سلیمانیه ده کی مینی مینی اولرینک تعمیرینه صرف ایدلمش اولسی ایدی . او وقت ساعت لرجه دوشونلیدی ، برچاره بولنه مادی ، والدہسی امنیت صندوقه ترهین ایدلمک اوزره کوبہ سیلہ یوزوکنی تکلیف ایتدی . او وقت باباسنک بوتون حسیات ناموسکارانه سی نصل طاشمش ایدی ! قاریسنک الماسلرینی ترهین ایتک ! ایشته بو ممکن دکل کندیسنک بر آلتون انفیہ قوطوسی ، بر کوزل ساعتیله بر آغر آلتون کوستکی واردی . بونلر ترهین ایدلیدی ؛ فضلہ اوله رق یوزده اللہی راده سنده فائضه بر محتکر صرافدن پاره آلدی ، او غیر محق دعوادن کف ید اولندی .

بو آدمک یالکز بر اندیشه سی واردی : عائله سنی مسعود ایتک . سنه لرجه وقف فکر ایتدیکی بو مقصدی تعقیباً کندیسنی ، اوت یالکز کندیسنی بر چوق شیلردن محروم براقه رق ؛ آرابه ایله کیتمک آرزولرینه غلبه چالوب یوقوشلری ، چامورلی سواققرلی یا یا طیرمانه رق ، کجن سنه نک اثوابی بوسنیه صالح کورمکه چالیشه رق ، حتی ارقداشلرینک حستله اتهامنه کولومسه یه رک پاره بریکدیرمش ایدی ، اوافق برشی بر چوق آدملرک بر دقیقه ده بر زارک بازیچہ هوسی ایدہ بیله جکی قدر اوافق ... فقط بو اوافق شی بو ناموسکار عائله باباسنی سنه لرله یورمش ، سنه لرله آلتی ترلمش ایدی . او پاره ایله ایشته شیمدی

قاریسی ، چوجقربی سوقاق اور تہ سندہ قالمقندن محافظہ ایدن سلیمانہ دہ کی شو بش اودالی او جکز ، احمد جمیلک بعضاً کولہ رک « بزم قوناق » دیدیکی مسکن آلمش ایدی . احمد جمیل اوک آلیشی بیك ای تخطر ایدر . او وقت اون درت یاشندہ واردی . تام مکتبہ لیلی اولہ رق ادخال ایدلدیکی سنہ ... باباسی اوغلی او آلمنہ دن اول مکتبہ لیلی اولہ رق براقہ مادینی ایچون او وقتہ قدر بکلہ مش ایدی . او کون ، برنجی دفعہ اولہ رق کرا اوندن قور تیلوب کندی اولرینہ کلدکاری کون ، نہ تلاش ایچندہ ایدیلر ! بوتون اشیا اشاغیدہ مرمر حولی یہ ، مطبخہ ، سوقاغہ ناظر اودایہ طیقلمش ؛ ہرشی بربرینہ قاریشمش ، باباسی ، والدہ سی ، ہم شیرہ سی بو کورولتینک ایچندہ شاشیرمش ، بو ہرج مرج ایچندن ہانکیسی آلمق . ہانکیسی زریہ قویمق لازم کلہ جکنندہ متحیر قالمشردی . او وقت باباسیلہ والدہ سی آراسندہ برمدتن بری دوام ایدن بحث تجدد ایش ، او باباسنہ قولہ دن ہدیہ کلن کلیم دوشمہ لک یوقاریدہ کی پنبہ اودایہ می یوقسہ صفہ یہ می قونہ جنی مسئلہ سی تازہ لشمش ایدی . او وقت ہرکس بیسان رأی ابتدی : ہرکس دن مقصد جمیلہ اقبال ... جمیل طبیعی باباسی کی پنبہ اودای ، اقبال والدہ سنہ تبعاً صفہ یی مناسب کورویورلردی . نہایت خدمتچی قیز - طشرہ لی ایری یاری بر قیز - حکم تعیین اولندی . خدمتچی شاشہ لادی ، بوصفت حاکمیتک اہمیتی آلتندہ بینی تارمار اولدی .

اوہم پنبہ اودایہ ہم صفیہ طرفدار چقیوردی ؛ اونک فکرنی تطیق ایتک لازم کلسہ کلیم دوشہ مہ ایکی بہ بولونہ جکدی . کندی اولرینہ گلش اولق ہپسندہ اکلنجہ بہ بر میل مخصوص اویندیرمش ایدی . اک کوچک وسیلہ لرلہ بر لطیفہ ایدیلور ، لزومندن زیادہ کولنیوردی . بومستلہ مہمہدہ برا کلنجہ بہ مدار اولدی ، احمد جمیلک فسنی قرعہ چانطہ سی یابدیلر ، ایکی کاغد پارچہ سنہ « پنبہ » و « صفہ » کلمہ لری یازلدی ، اووقت طالع حکم ایتدی ، پنبہ اودایہ یار اولدی . شیمدی نہ وقت احمد جمیل او اسکیمک بیلیمین کلیم دوشہ مہ نک اوستہ اوطورسہ باباسنک بروضع نطقہ ردازانہ ایلہ النی فسہ صوقہ رق : « کورہیم سنی ، پنبہ اوداسنک مرحمتکہ قلدی ! » دیشی کوزلرینک اوکنہ کلیر .

اووقت نہ قدر مسعود ایدیلر ! ہر اقسام یمکدن صوکرہ ساعتہ رچہ برابر اوطوررلر ، باباسی یازینسی یازار ؛ دستورلری قاریشدرر ، احمد جمیل بر کوشہ بہ بوزولور ، درسہ چالیشبر ؛ والدہ سی اوغلنہ بر کوملک ، یاخود قیزینہ اثواب دیکمکلہ مشغولدر ؛ اقبال -- قبز چوجقلرینی دائما والدہ لک اتکلرینہ سوق ایدن بر حسلہ — آنہ سنک یانندہ مثلاً باباسنک اسکیمش پارہ کیسہ سنہ قائم اولق اوزرہ یکی بر کیسہ اورر ؛ آرہ صرہ بودرت کشیدن برینک آغزندن چیقیورمش برسرسری کلمہ سررشتہ مصاحبہ اولور ، احمد جمیل باشنی قالدیرر ، اقبال کولر ،

باباسي رحڪايه سويلر. بعضاً تبديل اشتغال اولنور، باباسي يازيلري بيترمشدر، احمد جميل درسي يامشدر، دهياتاغه ڪيتمڪ ايجون برخيلي زمان واردر. اووقت اورتهيه بشقه مشغوليت چيقار. باباسنڪ مثنوي شريفه پڪ مراقي واردر؛ كيف مالتفق بريري آجيلير، هريري جاذب اولان بوڪتابڪ برمبئي او قونور، احمد جميلڪ كوچڪ ياشندن بري بتون خطوات تحصيلنه رهبر اولان بو بابا او وقت اوغلنه درس ويرر؛ برنڪته يي اڪلا تمق، برمضموني تفسير ايتمڪ ايجون ساعت رجه يورولور؛ بو ڪنج دماغي برغنجه نوشڪفته ڪي نازڪ پارمقارله آچغه چاليشير... ڪندي اولرينه ڪلڊ ڪڊن صوره بومسامره لرهفته ده بردفعه يه منحصر قالدي، احمد جميل مڪتبه ليلي اولڊن سوڪره بو هيئت عالنه نڪ بررڪن مهمي هفته ده آلي ڪيجه اغتراب ايدر اولدي؛ باباسنڪ تعبيرنجه اسڪمله اوچ آياقلى قالدي. فقط نه يابهلم؟ هرشيدن اول چوجفي حيا ته حاضر لامالي. حتى قابل اولسه ده اقبالي ده ورسه لردي. او وقت اسڪمله ايڪي آياغي اوزرنده دورمه چاليشيردي...

هيات! شيمدي اسڪمله ينه اوچ آياق اوستنده؛ فقط بودفعه اڪسيلن آياق او قدر مهم بر آياق ڪه اسڪمله دوره ميور... او وقت دن سوڪره بو كوچڪ بختيار عالنه نصل دڪشمش، ناکهان برضربه قضايه اوغرايان بو يو واجق نصل پريشان وسرڪردان اولمش ايدى! او وقت دن بري اوپنه اودانڪ ايجنده

اوکلیم دو شمعہ نك اوستندہ برشی نقصان ایدی، بو اوک بتون هو اسندہ
 بر جزو حیات اکسیلمشدی. او نقصانہ کنڈیلرینی آلسدیره -
 مامشردی . هله ایلك ایام مآتمده بر آقشام اوستی مثلا قاپی
 چالسنه اقبالک: «بابام گلدی» دییه جکی طہ تاردی. یمک سفره سنک
 باشندہ تجمع ایتدک لری زمان هپسنک لوحه دماغندہ منقوش
 اولان اوچهره پدر کویا هنوز اوراده قارشیلرنده ایمشجه سنه
 اویمک باشلامه دن اللرینی اوزاته مازلردی . اووقت بر سکوت
 مآتمکیرانه باشلار ، بوسفره باشندہ بر مزارک انین ساکتی
 حکم سورر ، جکر لرندن چیقان بر شہقہ بکا بوغازلرینه قدر
 کلیر طیقیلیر ، لقمه لر کچمز ، بووالده کر یہ لک مقدمات تقلصاتیلہ
 تیترہ یں کوزلرینی اوغلیلہ قیزینہ دیکر ، ناکهان بو اوج
 کشینک کوزلری بر برینہ تصادف ایدیورسہ او حاضر دوران
 کر یہ لر بر برینی او یاندیرر ، طاشار ؛ یاشلر ، بیہ مدکلری
 لقمه لر یلہ ملولانہ دوران طباقلرہ داملار ... نہ اولدی ؟ بو
 چوجقلرک بابالری نہ اولدی ؟

قاچ صباح احمد جمیل یتاغندن ، سینہ سنندہ بر آتش ایلہ
 قالقدقندن صوکرہ ، سانکہ بر رؤیای مدہشدن او یامشده
 سباحلین اوروؤیانک آلتندن حقیقت مسعودہ چیقہ جقمشجه سنہ
 اوداسندن یواشجه چیقہ رق ، باباسنک اوداسنہ کیتمش ؛ اونی
 هنوز یتاغک ایچندہ ، ساکن بر اویقو ایلہ اویویور کورہ جکمش
 امیدیلہ تیترہ مش ایدی .

او تار یخدن سو کره مبارزه حیات نه مدھش باشلامش ،
معیشٹک ثقلت مخوفه سی هنوز ضعیف اولان بو او موزلرہ نصل
چو کمش ایدی !

اوزمانه قدر هنوز حیاتک دیباجه مشاقتی بیله او قومامش
ایدی . آه ! مکتبده کچیردیکی زمانلر ...

احمد جمیل سلسلهٔ تحصیلنی هر کس کبی تعقیب ایتمش ایدی .
اولا صبیان مکتبنه کیدر کلیردی ؛ فقط بوزمانه عائد خاطر اتی
او قدر مهمدرکه نصل او قومغه باشلادیغنی ، بو مکتبده نه یادیغنی
پک قاریشیق بر صورتده تخطر ایدر . یالکز بیوک بر اودا ، او
اودانک ایچنده صره صره کر سیلر ، تا قارشیکی دیوارده ایکی
دانه بیوک سیاہ تحته ، ینه قارشیده کی گوشهده یوکسکجه بر مندر
اوستنده بیاض صارقلی معلم ... اوح ! بو معلم نه کوزل بر آدمدی .
سیرک صقاللی ، هنوز کنج ، تمیز ... هله مائی بر جبهه سی واردی که
پک یاقیشیردی . احمد جمیل بو تفرعاتی پک ایی ضبط ایتمشدر .
اونوته میه جنی شیلردن بری ده مکتب آرقداشلرینک آراسنده
بری ، غالباً ینه مکتبه دوام ایدن بر کبار زاده نک خدمتکاری
واردی که باشلیجه احمد جمیله مسلط اولمش ایدی ؛ قاچ کره لر
اونی آغلایمش ، خواجه افندی یه مراجعته مجبور ایتمش ایدی .
حتی بر کره ، بیلیم ، بر طوقات مسئله سندن دولانی اولمالی ،
باباسی بیله مکتبه کلرک خواجه افندیله اولدجه شدتلی ملاقات
ایتمش ایدی .

او کون ... احمد جیلک برشیدن خبری یوقدی، صباحین بر معناد مکتبه کلمش، یرینه او طور مش ایدی. درس لر دها باشلاماش ایدی، چو جق لر هپ کرسیلرک اوستنده ساللانہ ساللانہ نیم سسلہ درس لرینی تکرار ای دیور لر دی. اودانک ایچنده مدید بر او غولتی واردی. بردنبرہ بو او غولتی دور دی، درین برسکوت ... احمد جمیل باشنی قالدیردی، هرکس بر یره باقیور دی. آی! برده نه کورسون؟ باباسی ... اوت، کنندی باباسی ... احمد جمیل شاشیردی، یناقلرندن آتش حیقدی، بونالیدی. نهدن؟ باباسی نهدن کلمش؟ شیمدی خواجه افندی ایاغہ قالقمش، استقبال ایتمش، او طور مشلر، کوروشمکه باشلامش لر دی؛ او وقت بتون مہوت و متحیر دوران مکتب خلقی، بو کوچو جک خلقده خواجه نك شومدت مشغولیتندن استفادہ ایدرک یرینی تبدیل ایتمکسزین حرکتہ باشلادی. قومشو چو جق لر دن بری کوزیلہ دیکر برینہ احمد جمیلی کوستردی. بو اشارت، بو خبر مہم بتون اودایی دولاشدی؛ بر دقیقه ایچنده هرکس واقف اولدی کہ بوکلن احمد جیلک باباسیدر، او دونکی وقعہ ایچون کلیور. کوزلر هپ احمد جمیلدن خدمتکارہ - غالب بلال - بلال دن احمد جمیلہ کیدوب کلیور دی. زنجی همان بیاض لائق رادہ سنہ کلمش ایدی ... سوکرہ نہ اولدی؟ احمد جمیل آرتق اوتہ سنی بیامہ یور، او قدر تخطر ای دیور. چو جق لقمده هپ بویله دکلیدر؟ خاطرات تاثیر هوا و زمان ایله پیرانمش،

دليك د شيك اولمش بر صحيفه شكلنده قالير . او زمان اك زياده
 تاثير ايدن شيلر ، لوحه خاطر اته اك درين قازيلير . حتى احمد
 جميل كوزلريني قاپانجه الواح دماغى اراسنده بووقعه دن صوكره
 كنديسنى بردن او مكتبدن چيقمش بشقه بر مكتبه بولور .
 بودفعه بيوك بر مكتب ، حتى احمد جميلك البسه رسميه سى
 بيله وار ، كوچوچك بر عسكر اهميتنى آماشدر . اويابه يا ، آرتق
 عسكرى رشديسنده ... اولاه نه قدر اوتانمش ايدى ! او بيوك
 مكتبك اينچنده ايلك كونلرى قورقورق يورور ، كندى صنفندن
 بشقه بر يره كيره مزدى . صنفلرنده سكساندن زياده چوجق
 واردى ، فقط احمد جميل بوسكسان كشي يي ايكي يوز كشي كبي
 كوروردى ، حتى باباسنده اويولده تعريف ايدردي ده بدرلو
 اينانديره مازدى . بوراده هرشى بشقه درلو ايدى ، اونه كي مكتبه
 صره لر بر برينى تعقيباً ساعتده بر ، خواجه نك او كنده كي كر سى به
 كيدوب اوطور مق عادت ايكن بوراده هر ايكي ساعتده بر بشقه
 خواجه كليوردى ... بو ايلك سنده نه او كرندي ؟ اونى قطعياً
 بيلمه يور . يالكز حسابدن بك صيقيليردى . خواجه سى ده او كا
 مسلط اولمش ايدى ، دائماً تحته به اونى چكردى ؛ بيجاره قاچ
 كره لر او ايكي يوز قدر اهميتلى كورونن سكسان آرداشك قارشيسنده ،
 سياه تحته نك باشنده پریشان ، محبوب ، محو اولمش ،
 كنديسنى غائب ايتمش ، يواش يواش آغلامش ايدى ... بونكله
 برابر بر مدت صوكره اونى باش چاوش يابدلير . باقكز ، بو حادثه

مہمہ نك اساسی حالا اكلامامشدر . نہ ایچون باش چاوش اولدی ؟ باش چاوش اولمق ایچون نہ یاپمش ایدی ؟ حساب درسارنده تحتہ باشنده آغلامقدن بشقہ بر فضیلت کوسترمشی ایدی ؟ دہادہ پك کوچك ایدی . فقط بتون چوجقرا اونك خاطرینی صایمغہ باشلامشردی ؛ مثلا صنفك اك کورولتیلی بر زمانندہ ، بر مذا کرہ اثناسندہ ، بر تلاش ایلہ دیشاریدن ایچری بہ کیرر ، معلملرہ مخصوص اولان کرسی بہ چیقار ، اندہ کی جدولی بروضع مہم ایلہ اورر ؛ « اقدیلر ... » دیبہ باشلارہ ایچہ سسیلہ بوایلک مقدمہ نطق صنفك اورتہ سنہ دوشر دوشمز ، سکوت ... ہر کسدہ بر دقت ، باش چاوش نہ دیہ جك ؟ ... مینی مینی باش چاوش نہ دیر ؟ صنف خلقنہ تبلیغ اولنہ جق بر امر مدیرت . بو براویوندر . نہ مدیرك برشی دیدیکی وارہ نہ دہہ تبلیغ اولنہ جق بر امر . مقصد بر کرہ اقدیلرک دقتی جلب ایدوب دوزمہ بر شی سویلہ دکدن صوکرہ ؛ فقط کمال جدیدتہ ، اساسسزلفنی سز دیرمیرك ، اوت ، اوندن صوکرہ بر کرہ حاصل اولان سکوتی محافظہ ایتک ... احمد جیلی باش چاوش اولدینی کون کورملیدی . اوہ نصل کوکسی شیشکین ، حوا-ئی بر آن اول ویرمک ایچون صبرسزلقدن نصل قوشہ رق کلش ایدی ! قابوی آجان سحر اولدی . « باش چاوش اولدم ، سوزینی اولا اونك یوزینہ آندی آرتق باباسنك کلہ جکی زمانہ قدر والدہ سنہ باش چاوشلغك اہمیتی اکلاندی : ایکی یوز کشی ، بونلرہ نظارت ایتک .

یا صاحب‌الین ، اکثریت اوزرہ یوقلمہ دفتری نی او اوقویہ جق .
 بو یوقلمہ دفترندن اودہ بیزار اولدی لر . احمد جمیل مکتبدن کلدی می ،
 بشقہ بر او یون یوقدی . دوغرو یوقاری یه صفه یه چیقار ،
 باباسنک باش چاوشلغنه مکافاة آ آیویردی کی . سیاہ تحتہ نك باشنه
 کچر ، مکتبده کی طور جدی نی طاقیر ، باشلار یوقلمہ دفتری
 اوقومغه ، وداثما جوابلریله ...

محمد افندی ، قرق چشمه ... موجود ! نجمی افندی ،
 فاتح ... موجود ! رخسار افندی ، زیرک ... نا موجود !
 الخ ...

بودفتر بر کره اوقونور ، اوندن سو کره خواجه افندی
 کلیر ، مثلا حساب خواجه سی - آرتق حساب خواجه سیله
 آره سی اییلشمشدر - خواجه افندی سانکه یوقلمہ دفتری آچار .
 حسین نظمی افندی سراجخانه - بونظمی افندی شمدی
 کنجینه ادب محرری اولان کنجدر - درسه دعوت اولنور .
 خواجه افندی صورار : - افندی ضرب نیه دیرلر ؟

حسین نظمی افندی جواب ویرر :

- بر عددی دیگر بر عدد مقدار نجبه تکرار ایدرک چو غالمغه

ضرب دیرلر .

- کچک تحتہ باشنه !

حسین نظمی افندی تحتہ باشنه کچر ، تباشیری الهه آلیر ،

خواجه افندی امر ایدر :

— ۲۶۶۰۵ . . . یازدیکز می؟ ها! شمدی بونی ضرب

ایتملی . . . ۶۷ ایله . . . اکلادیکز می؟

احمد جمیل بعضاً بو تقلید ایله درسده او قدر دالاردی که باباسی گلش ، یواشجه یوقاری یه چیقمش ، آرقه سندن والده سیله همشیره سی کاشلر ، اوراده بر طرفه بریکدرک سسسزجه طاتلی بر تبسمله کندیسنی سیره قویولورلرده او فرقه وارمزدی ؛ سوکره کوزلری اورایه ایلیشویرنجه شاشیرر ، دوکار قالیر ، لندن تباشیری نره یه آته جغنی بیله مزردی .

باباسی بو مکتبدن آلوب کندیسنی مکتب ملکیه یه کوتورنجیه قدر بو او یون دوام ایتدی ، فقط اوراده آرتق احمد جمیله بر جدیت کلدی ، آرتق کندیسنه بیوک بر آدم اولمش نظریله باقمه باشلادی . حتی- بو اون درت یاشنده چوجق - مکتبه کیدرکن چانطه طاشیمغه بیله تنزل ایتمز اولدی ، کتابلرینی بر جریده یه صارار ، قولتغنک آتنه یرلشدریر ، بر قلم افندیسی طورینی طاقدیردی . صحیفهٔ بختیاری حیاتنی هپ بو مکتبه کچن ایام مسعوده سنه عاڈ خاطر ات لطیفه ایله مملودر .

حسین نظمی ایله اصل رشتهٔ محبت بوراده باغلامش ایدی . ایکسی بر صنفده ایدیلر ؛ ایکسی ده لیلی اولمشردی ، او وقت عاٰله حیاتندن جدا دوشن بو ایکی کنج قلب یکدیگریله بر قرابت صمیمه حاصل ایتدی ، تشریک امل و فکر ایتدیلر . ذاتاً حسلرنده ، تأثیرات خارجی نی صورت اخذ و تلقیده ،

افکاری طرزتعیین و نقشده بر طبیعتده ایدیلر . مثلا ایکیسی ده
 برشدنی تحف یا خودغریب بولمقده ، بر فکری بکنمکده یا خود
 رد ایتمکده ، بر وقعه دن متأثر اولمقده و یا خود او کالاقیدالمقده
 متفق چیقارلردی . اونک ایچون سویشمک ، او انسانلر آره سنده
 او قدرطاتلی اولمقله برابر او قدرنادرالتحقق اولان سویشمک ،
 بو ایکی صاف و تمیز قلب ایچون پک آسان بر شی اولدی . حتی
 او قدرکه بوتون دیگر صنف آرقداشلیرینه بیگانه قالدیلر ،
 بینلرنده کی خصوصیت دیگر بر قلبک اشتراکنه تحمل ایدمه جک
 درجه ده ایدی . ایلك سنه لرده مناسبتری تعاطی تحساستدن
 عبارت قالیردی ؛ فقط صوکر دلری . . . تازه دماغلری
 انکشافه باشلایوب او قودقلرینی ا کلامغه باشلادقلری زمان ،
 ایشته او زمان ایکیسنده بر جنت مطالعه باشلادی . ایلك مطالعه
 هوسکارانه مخصوص دویمق بیلمز بر آچلقله هر اللرینه کچی او قومق
 ایستدیلر . اولا حکایه لر ، کتابجیلردن کرا ایله آلمش یا خود
 آرقداشلردن بیک رجا ایله استعاره اولنمش مترجم ، مؤلف بر الای
 حکایه او قودیلر . اکثریا برابر او قورلردی ، صنفک بر طرفده
 تنهاجه بر یره چکیلیرلر ، کتابی چکمجه نک ایچنه برلشدرلر ،
 احمدجیل یواش سسله او قور ، حسین نظمی دیکلر وایشیده مدکارینی
 کوز او جیله سوزه رک اتمام ایدردی . ایکی رفیق فکرلرینی ،
 قلبلرینی بر کتابک بر صحیفه سنده بویله جه تشریک ایدرلردی .
 بر آراق حکایه دن نفرت ایتدیلر ؛ او ایلك او گجه دویدقلری
 لذت ، حاصل ایتدکاری نجسس غائب اولدی ؛ فقط احتیاج

مطالعہ اولانجہ شدتیلہ بر دوام ایدی . تاریخ او قومق ایستدیلر ،
 اللرینہ کچن براسکی تاریخی یارم بر اقدیلر ، مکتبہہ ذاتا درسری
 دکلی ایدی ؟ او کفایت ایتیمی ؟ خولیایہ - احمد جمیلک
 لسان غریب دن ترجمہ ایله قوللان دینی بر تعیر ایله - مافوق الارضہ
 او قدر میلان پروازی اولان فکرلرینی مزار ماضی اولان
 تاریخہ سوق ایتکدن لذت دویمادیلر ، فقط بونی کیمسہ یہ دہ
 اعتراف ایتک ایستہ مز لردی . او قدر و اہیات پرست اولمقدن دکل
 فقط کورونمکدن قورقور لردی . ادبیات صنفہ کچد کلری زمان
 جستجوی اما جگاہ ایله مشغول اولان فکرلرینہ یکی بر سمای
 پرواز آچیلدی : شعر . . .

او وقت شعر نامنہ وجودہ کتیریلن بوتون محصولات
 جدیدہ یی او قودیلر . او قومق تعیر صحیح اولہ ماز ، اونلرک
 آراسندن قوشدیلر ؛ صوکرہ سرین بر منبعدن آیریلہ میان
 عطشداران بیابان کبی ینہ او کوثر روح پرورک منبعلرینہ رجعت
 ایتدیلر ؛ او قودقلرینی بر دہا او قودیلر ، بعض پارچہ لری
 از برلہ دیلر ؛ صوکرہ بولدقلری شیلر کفایت ایتدی . دہا
 بولمق ایستدیلر ، فقط ہیہات !..

روحلرینی بر مستی لطیف ایچندہ آغوشنہ آلان بوافق
 نازکتر شعر او قدر دار ایدی کہ . . . اوزمان آرادقلرینی بولمق

ايڇون اسڪي ديوانلري او قومق ايسٽديلر: باقيلري، فضوليلري،
 نفعيلري، نديميلري، نابيليلري آراشدرييلر، بر آراق بونلرڪ مضيسنده
 هله نفعيده بولدقيلري حشمت لسان فكلرلريني اورٽدي، حسلريني
 بونالٽدي. طنطنه الفاظڪ آلتنده شاشيرديلر، كفته سز بر
 بسته ميرلدامق قيلندن يالكز بو لسان موسيقيسنه آلدانه رق
 او قوديلر، صوكره او موسيقينڪ نغمات درونيسنه دقت ايتمڪ
 ايسٽديلر. فقط اونلر او قدر صامت يا خود او قدر طراقه
 آراسنده او درجه بيروح كوروندي كه روحلريني ايسٽه دكلاري
 كهي ته ريز ايدهمدي.

بر زمان كلدي كه آرادقيلريني بولمقن مايوس اولديلر،
 مطالعاهيه كوسديلر، او قومماز اولديلر. بر قاچ آي فكلرلري
 عاطل قالدي، فقط بو مدت عطالت بر كون كلدي كه اوسنه لرحه
 مطالعاهنڪ تخملرندن فلزلر چيقديغني كوستره رك كچدي، سانكه
 بر قيشدن صوكره بر بهار. . . بو كنج فكلرلرڪ بهاري انكشافه
 باشلامشدي. بر كون حسين نظمي اوتانه رق احمد جميله كيجه
 يتاقده سويلنمش بر مهتاب تصويرينڪ ايلك درت بيتي او قودي.
 احمد جميل اعتراض ايتدي: «يتاقده مهتاب تصوير ايتمڪ اولورمي؟»
 دييورددي؛ فقط بر آزده قيزارمش ايددي. نه ايڇون؛ ايرتسي
 صباح اوده بو مهتاب تصويرينڪ ديكر درت بيتي يامش بولوندي.
 ارتق وسيله اشتغال بولونمش اولدي. يا مڪتب كتابلري؟. . .
 اوخ! اونلرله اشتغال اولونيمه لي ذاتاً پك چوق زمان اولمش.

ایدی . ذاتاً مکتبہ کیردکری تاریخدن اعتباراً صنفک بر درلو درجات فوقانیہ سنہ سوق هوس ایدہ مه مشاردی . صنفک منطقہ معتدلہ سنہ یاشامنی مرجح کورلردی . اولجہ مطالعہ دن شمہدی مشاعرہ دن چالہ بیلدکری ساعتلرہ درس کتابلرینہ حصر ایتدکری اشتغال کندیلرینی شو منطقہ معتدلہ ده طوتمغہ کفایت ایدیوردی .

بر تعطیل کونی برابر کزییوردی . کنج چوجقلرہ مخصوص بر هوس متشاعرانہ ایله هر کزدکری یرده ، هر کوردکری شیئی بروسیله تشاعر عدايدرلردی . مثلا اوکون کوپریدن کچرکن باجهلردن چیقان دومانلر ایچون تشبیه یایمق ، یاخوذبک اوغلنه چیقارکن تصادف ایتدکری کورکای بر باشلق کیمش مینی مینی صاری بر آلمان قیزی ایچون بر منظومه سویلکه یلتمک کبی چو حقیجه شیرلی اولوردی . فقط آرتق تشاعر دن کندیلری ده نفرت دویمغہ ، بونلری کندیلری ده کولنج بولمغہ باشلامشیر ؛ دماغلرینک ایچنده بیوک فکیرلر بولوبده اونلرک بیوککلرینہ نسبه کوچک قالانلرک کندیلرندن دویدقیری نفرتہ مشابہ برشی حس ایدر اولمشلردی .

اوکون بک اوغلندن کچرکن بر کتابچی دکاننک اوکنده دوردیله ، جامکانده دوران کتابلره باقیوردی ، ایکسی ده فرانسیزجه مکتبلرده قابل اولان درجه ده آشنا ایدیلر ، بلکہ برنبده فضله ...

بردن احمد جمیل دیدی کہ !

— آہ ! باق سر لوحہ یہ ... مطلقاً بر مجموعہ شعر اولہ جق .

حسین نظمی باقدی ، احمد جمیلک کو ستردیکی کتاب « روح

عریان » ایدی .

ایکسیندہدہ بو کتابی صاتون آلمق ایچون بر هوس آنی

اویاندی . محجویتله ایجری کیردیلمر ، فرانسزجه ایراد سؤالہ

جسارت ایدہ میہرک کتابی ایستدیلمر . حسین نظمی پاره سنی

ویردی . احمد جمیلک تعیرنجہ حسین نظمی امورمالیہ مدیریدر ،

زیرا احمد جمیلک دائماتہی ویاخود تہی یہ قریب اولان جینہ

مقابل حسین نظمینک چانطہسی دائما دولو ، یاخود دولویہ

یاقیندر .

کتابی آلدقن صوکرہ بر یرہ کیتمک ایستدیلمر ، هوا

کوزل فقط صوغوقدی . حسین نظمی دیدی کہ :

— نہ ضرری وار ؟ باق کونشہ ! بو کونشک آلتندہ بونی

دکزه قارشی ، تقسیم باغچه سندنہ ، تا اوتپہدہ ، اواسکدارک

دکزه اقان لوحہ سنک قارشیسندنہ اوقورز .

اورایہ قدر کیتدیلمر ، شمدی یہ قدر فرانسزجه بر متتخبات

مجموعہ سندنہ کورہ بیلدکاری کهنہ بر قاچ منظومہ دن بشقہ برشی

اوقومامش لردی . بو ، اللرینہ آلدقلمی ایلمک مجموعہ

شعر اولدی . تقسیم باغچه سندنہ کیردکاری زمان اللرنده

طوتدقلمی کتابک اولین لڈانڈیلہ قلبلمی کویا براسرار خانہ نک

عجائب لطائفہ وصول ایچون ایلک خطوہ بی آتیور مشجہ سنہ
تحف بر صورتہ متحسس ایدی . تابانچہ نک منہاسنہ قدر کلدیلر ،
اورادہ یشیل تختہ سدیر لردن برینہ ترس اولہ رق یعنی یوزلرینی
دکز جہتہ چویرہ رک ، قیش کونشنک حرارت خفیفہ سیلہ نیم
قیزمش طاشلرہ ایقلرینی دایاہہ رق او طور دیلر . کتابک نرم سندن
باشلامق لازم کلہ جکنده متحیر ایدیلر . آ کلایوب آ کلایہ مامق
مسئلہ سندنده قورقیورلردی .

— بر طرفدن آج ! باقالم ، طالعمرہ نہ چیقار ؟

طالعلرینہ « مقبر » عنوانی منظومہ چیقدی . اولہ احمد
جمیل جہرآ ، براز تردد مبتدیانہ ایلہ او قودی . وہاۃ آ کلایہ .
مادیلر . شعرك اوتہ سندنہ بریسندہ ذہنلری ایلیشدی ، بیانچی
کلہ لرك اوزرندہ بر مدت دور دیلر ؛ صوکرہ آ کلادقلرینی
آ کلایہ مادقلرینہ مفتاح حل اتخاذا ایدہ رک منظومہ نک قرائتی
بیتنچہ کوزلریلہ ساکتانہ ، ایکسیسہ مشترکاً اوزون اوزون
سوز دیلر .

بردن حسین نظمی :

— اوف ! نہ یأس آمیز ! .. نہ درین برحس ملال ! ..
دیدی . احمد جمیل کوزلرینی آیرہ میوردی ، سانکہ بتون ہویت
مضویہ سی بوشعر مغمومک سترہ ماتمی اراسندہ اغتراب ایدوب
کیتمش ایدی ...

حسین نظمی علاوہ ابتدی :

— ایجہ آ کلامق ایچون ذہنمدہ ترجمہ ایتدکجہ سانکہ
 بوکوزل لوحہ یأسک رونق الوانی قاجیور۔ دقت اییدیورمیسک،
 جمیل؟ شو شعرك آھنك طوری طرز ما یوسانہسنہ نصل
 یاقیشیور؟ باق نصل خفیف باشلا یور، اولاک خفیف الصوت
 کلمہ لردن مرکب بر مقدمہ ... بر نغمہ زبونانہ کبی یواش یواش،
 سانکہ سوروکلنہ سوروکلنہ کیدیور ... ترجمہ ایدنجہ او
 موسیقی حزین، اوروش ماتمکیرانہ غائب اولیور ... ترجمہ
 سانکہ بستہ سی غائب اولمش بر کفتمہ کبی بارد ...

حسین نظمی مدعاسنی اثبات ایتمک ایستیورمش کبی قیریق

قیریق ترجمہ یہ باشلادی :

« سانکہ آفاق بر اما جگاہ ممت اولمش ... قلم، مزار -
 لرینک رنگ سفیدیلہ بیاض، زیر حزن ظلامدہ یاتیور۔ اسکی
 صرمرلرک آراسندہ لوحہ مزارمک شکل اسمری بر رقص
 پریشان ایلہ ساللانیور۔ »

احمد جمیل کولہرک حسین نظمی یہ باقدی :

— برباد اولیور : صاحجه می سویلہ یورسک ؟

« ارض، سما، ہرشی موسمنی غائب ایتمش؛ بویابان بی نہایہ
 اوزرندہ ہیچ بر لمعہ فروزان دکل؛ یالکز کناری شکستہ
 اصابت سحاب اولمش ہلال قر اولورمی محبسلرندہ لرزشدار
 اییدیور۔ »

احمد جمیل علاوہ ابتدی :

— سانکہ نیچون « تترہ تیور » دیمہ یورسک ؟ یا خود
ترجہ دہ مطلقا بر شی علاوہ ایتک لازمہ « لرزشدار خشیت
ایدیور » دی کہ گلہ نک صو ک ہجای مدیدی بردن انقطاع
ایدیور مسون . باق ، شو او چنجی قطعہ یی « ہبسی اویویور »
دیہ ترجمہ نہ فنا دوشہ جک ؛ بکا قالیرسہ عین طرز ترکیبی
محافظہ ایدہ رک ترجمہ ایتلی ، فقط براز باشلانغجی سوسلہ یرک :
« ہبسی خوابیدہ سکون ... سرور ، امید ، عشق ،
فضیلت ، جسارت ... مزارستانم بشقہ برہنکامہ حیاتک قوای
غائبہ سیلہ مملو ... حال بو کہ هنوز کفنلر مک کافہ سنی تعداد
ایتدم ...

حسین نظمی آتیلدی :

— اوف ! بو حال بو کہ ! .. ہم یا گلش ترجمہ ایدیورسک .
تعداد ایتک گلہ سنک بورادہ کی قوتی بشقہ اولہ جق ، ترجمہ شویہ
اولق لازم کلیر ، ظن ایدہ رم :

« هنوز سلسلہ امواتم رسیدہ خاتمہ اولمادی ... لکن
بعضاً ، بو دوز خبند عذاب اولانلر او لیل مظلوم ایچندہ فریاد
ایدہ رک ، الاملہ کویا استہزا ایچون قالقارلر ؛ و معرض خاطر اتمدہ
ھیولای مستہزیانہ لری رقص ایدر ... »

بو ترجمہ بیتنجہ بربرلرینہ باقشدیلر ، صو کرہ یابدقلری
ترجہ دن کندیلری دہ اوتانہ رق کولوشدیلر .

حسین نظمی :

— امان ، بو نه بی معنی شیمش ! دیدی .

ایکیسی ده بر مدت ترجمه نك صوغو قلفندن او شویره رك
 صوصدیلر ، صوکره احمد جیل اصلی بردها او قومق ایستدی ؛
 جهر آء شعرك متحمل اولدینی بتون ادا ی مایوسانه یی طرز قرائتیه
 تعقیب ایده رك ، یواش یواش ، دوشونه دوشونه تکرار ایستدی .
 احمد جیلک صدای آهنگداری بر تأثر صمیمی ایله وزنك
 جریان بیتابانه سی او زرنندن بر سیلان مریضانه ایله آقیور ، کله لر
 مدید بر نالش ماتم طرزنده خفیف اعوجاجات صدائییه ایله
 اوزانوب کیدیوردی . بو طرز قرائت شعرك یأس و ملالنی
 بوسبوتون تفسیر ایستدی . بو صورتله منظومه بیتدیکی زمان
 هر ایکیسی ده سکوت ایستدیلر ، بو مستی آور شراب شعر بینلرینی
 لطیف بر صورتده او یوشدیرمش ایدی . او یله ساکت ، غشی
 اولمشجه سنه قارشیلرنده کونشك اشعه سیله پارلدا یان الواحه ؛
 تا اوزاقده دکزک آغوشنه سوزولن اسکداره ، بریده بر مدت
 دوام ایدوب صوکره بردن بره انقطاع ایدن بوغاز ایچنك
 مقدمات مناظرینه ، اسکدار اسکله سندن قالقان بر واپوره ،
 بشکطاشدن قارشویا کچن آهسته رو بر قایغه ، اوزون اوزون
 باقدیلر .

برقاج کون اولدن بری دوام ایدن یا غمور لر یالکز او صباح
 دینه رك سا اچیلمش ، کونش خفیف بر حرارت نشر ایدن

ضیائی بر عاطفت مبذولہ ایلہ صاحبش ایدی ؛ باغچہ نك چوق
یا غمور یمیش اوتلرندن ، آغا جلرندن ، طوپراقلرندن بر بوغ
قالقیہر ؛ ضیای شمسك آلتندہ تیتیرہ یوردی ؛ تا قارشیلرندہ
چاملیجہ تپہ لرینك اوستندہ ، هوا اهتزاز ایدیور ، راطب
طوپراقلرندن یوکسلن سیسلی بر هوا کونشك آلتندہ خفیف
خفیف صاللانور دی . باغچہ نك بوی ترابی ، دمین اللرنده کی
کتابدن فیشقیران زلال شعر ، قارشولرنده هوای مہترنك آلتندہ
تیتیرہ یورمن اومناظر مشمسہ ، دکزك اوستندہ بر برینی قوغالایورمش
کبی اوچوشوب قاچیشان ضیا پارچہ لری ؛ بینلرینہ لطیف بر
حرارت مستی ویرمش ایدی ؛ اویله دوشوندیلر ، دوشوندیلر .
صوکرہ بردن برہ احمد جمیل دیدی کہ :

— آہ ، نلر حس ایدیورمده تحلیل ایدہ میورم . برشی
یازمق ، او تحسناٹک ایچندن بر شی چیقارمق ایستیورم اما
بر کرہ نہ یازمق ایستدیکمی تعیین ایدہ بیلسہم . شورادہ — بینی
کوستریوردی — برشی وار ، برشی دویورم اما رؤیالردہ
طوتولہ میان اشکال کبی پارمقلمک آراسندن قاچیور . بیلیر -
میسک ، فصل برشی ؛ باق شوسماہہ ، نہ کوریورسک ، بردریای
مینا . کوزلرکلہ اونک ایچنہ کیرمکہ چالیش ؛ او ماٹیلکلری
ییرتمق ایچون اوغراش ، نہ کوریورسک ؛ مائی ... دائما
مائی ... دکبی ؛ صوکرہ ، باق آیاغزک آلتندہ کی طوپراغہ ،
نہ بولیورسک ؛ جامد بررنک مظلم ... اوف !.. اوطبقات

سیاہی پارچہ لہرق ایجری یہ باق ؛ این ، این ، این ،
 نہ قدر اینہ بیلکم ممکن ایسہ او قدر این ؛ نہ بولیورسک ؟
 اوسیاہلقلر ایچندہ نہ بولیورسک ؟ سیاہ ... دائما سیاہ دکلی ؟
 ایشتہ اویلہ برشی یازمق ایستیورم کہ فوقہ باقیلسہ مائی دائما
 مائی ؛ زیرینہ باقیلسہ سیاہ دائما سیاہ ... برشی کہ مائی و سیاہ
 اولسون . خستہ میم ، بیلہ میورم ؛ فقط آہ ! او نہ یازمق
 ایستدیکمی بیلسم ؛ اونی شویلہ قارشیمدہ مرتسم ، مصور
 کورمک ممکن اولسہ ؛ ایشتہ او وقت ، ظن ایدیورم کہ آرتق
 اولہ بیلیرم ؛ نصاب حیاتی تماماً آلمش بر آدم حکمندہ کوزلریمی
 قاپاہ بیلیرم .

بو کوندن اعتباراً بتون مسودہ لر یاقیلدی ؛ بر حرف بیلہ
 براقدی لر . بتون او طلوع تصویرلری ، ورم قیزلر آغزندن
 سویانمہ نشیدہ لر ، پڑمردہ چیچکلرہ خطابہ لر ، چوجغنگ
 هزارندہ آغلیان والدہ لر ، فضولی یہ ، باقی یہ ، ندیمہ نظیرہ لرلہ
 برابر یاقیلدی ؛ تخمیس لر ، تسدیس لر پارچہ لاندی ؛ ہر شیدن
 اول او قومق ، دو یغولرینی تریبہ ایتمک لازم اولہ جغنی آکلادی لر ؛
 یالکز یازمقلہ دائما ایشلہ یں عملہ کبی بر درجہ صنعتدہ قالہ -
 جقلرینی ، اگر صنعتکار اولمق ایستلرسہ ارباب صنعتلہ الفت
 ایتمک ، اونلرک دقائق صنعتی تحلیل ایتمک لازم کلہ جکندہ

اتفاق ایتدیلر . اولاً بر ترتیب معقول ایله باشلامق هوسنده ایدیلر . بر تاریخ ادبیات سلسله سی بولدیلر . صرہ ایله مطالعه یه قرار ویردیلر ؛ اولاً ایلیدلری ، اودیسه لری اوقویه جق اولدیلر ؛ بونلری یاریم بر اقدیلر . حسین نظمینت جلب ایتدیکی یتون ادبیات عتیقه یه عائد کتابلرک اوتہ سندن بریسندن بشر اوتر صحیفه کیلمکله قالدی ؛ ده ا یقین زمانلره اینمکده مجله ایدیور لر دی . یونان و روما ادبیاتلرنده تأخر ایدمه مدیلر ، حتی ازمئه متوسطه دن صوکره ایکی اوچ عصرلق ادبیاتی ایکی اوچ آیده اسنه یه اسنه یه ، او یویه او یویه کجدیلر ؛ تکرار یأس دویمغه باشلادیلر ، براز ده ا یقین زمانلره کلک ایتدیلر ؛ غوته یه ، شیللره ، میلتنونه ، یونغه ، بایرونه ، هوغویه ، موسه یه ، لامارتینه قدر کلدیلر ؛ او وقت بو عالمک موقوف لذائذی اوله رق اوزون ، پک اوزون بر مدت قالمق لازم کله جکی نظرلرنده تعین ایتدی . او عمان شعر ایچنه دالدیلر . درس لر نی آرتق کاملاً اھمال ایدر اولمشلردی ، مکتبده بتون احتلاس ایدہ بیلدکاری و قتلر بونلره مصروف اولیوردی . لسانده قوت آلدقجه لذت شعره قانا ما ز اولمشلردی . اوسنه امتحانلر نی پک زور ویردیلر ، فقط اونلرجه نہ اھمیتی وار ؛ .. اصل امتحان دن صوکره ایکی آی تعطیلہ منتظر ایدیلر ، بو ایکی آی ظرفنده ایستدکاری کبی اوقویه جقلردی . فقط ، ہیہات ! مصیبت بزى الك زیادہ موقوف امید اولدیغمز ہنکاملرده زدہ له مکدن حظ آلپر . احمد

جمیل او ایکی آپی حسین نظمینک ہریاز عائہ سیلہ کیتدکاری
ارن کویندہ کی کوشکنده کچیرمکہ حاضر لانیرکن طالع کندیسی
ایچون دیگر برشی حاضر لامقلہ مشغول ایدی: پدري بوصردہ
وفات ایتمش ایدی.

— ۵ —

احمد جمیل ایچون بو مصیبت اویله بر ضربہ غیر منتظرہ
ایدی کہ بر مدت بتون ملکات عقلیہ سی انجماد ایتمش کبی بہت
ایچندہ قالدی.

احمد جمیلده شعر ایله اشتغال مدید بر حساسیت مریضانہ
حصولہ کتیرمش ایدی. اویله بر حساسیت کہ انسانلری ینہ
انسانلر ایچون آ کلاشلماز، معقولیتہ حکم قطعی ویریلہ من؛
حرکتلرنده، فکرلرنده، دوغولرنده بر بیوکک اولدیغنه
قناعت ایدیلیرده اصابتی تسلیمہ جسارت ایدیله من ذی روح
معمارل حالہ کتیرر. اویله بر حساسیت کہ بر کون حیاتی بتون
چرکینلکلریله، آج قالمش عائہ لردن، کوزسز کنج قیزلردن،
بینی بر قورشون پارچه سیلہ داغیتان مایوسلردن، آووج آجان
بیاض صاچلی آدمردن، جو جقلری کلیسا قاپیلرینہ بر اقان
والده لردن، بر شراب شیشہ سنک باندہ انسانلقدن چیقمنہ
چالیشان بدبختلردن، بتون او چرکینلکلردن مرکب کوستردن؛

انسانہ « قاج ! بوحیاندن قاج ! .. » دیر ؛ دیگر بر کون
 پیش نظر التفاتہ بتون کوزللكرىنى دوكر ؛ بلوطلك آغوش
 ناز پرورنده خوابیده برقر ، ملون افقردن چکیلوب کیدن
 بر کونش ، انكلىرى دکزله دوکولمش یشیل داغلا کوسترر ؛
 « سو ! بو طبیعتی سو ! .. » دیر ؛ بر کون بختیار دیگر بر کون
 بدبخت ؛ بودقیقه ده شاد ، براز صوکره حزین ، یاخود بر آنده
 قلبی هم لبریز نشوه ، هم غم آلود ایدر ؛ او یله بر حساسیت که
 بر خسته لغه بکزرده دکلدر . آه ! بویله خسته دل اولانلر :
 اولره کندیلرینی صوریکز ، مرضلرینی تشریح ایتسونلر .
 امین اولکزر که بوممکن اوله میه جقدر ، او شعر مبهم بر لسان
 شرحه کیره مز ، او او یله بر شعردر که ماهیتی بلکه قیمتی ذاتاً
 او مبهمیتدن عبارتدر . اوکا بر لسان بولوق ، بر صورت ویرمک
 ممکن اوله بیلدیکی آنده او شعرلکدن چیقمش اولور ؛ او قلب
 خسته ، بر بلور پاره در که اوزرینه نیر شعردن بر ضیا اصابت
 ایتسون ، غیر قابل تحلیل رنگلر کوسترر که ضیا به معروضیتله
 قائمدر ؛ اولرک نه اولدیغی آکلامق ایچون چکیکز . هیات !
 الکزده قالان سونوک ، بیرنک ، جامد بر جام پارچه سندن باشقه
 برشی دکلدر .

*
**

احمد جمیل اومصیبتیه هدف اولدقدن صوکره بتون انانیت
 معنویه سی محو اولمشجه سنه بر نفس غیر متحسس حکمنه کپردی .

آرتق لیلی دوام ایده مدیکی مکتبه یالکز کیدر کلیدی ،
 او قومازدی ، حتی سوکیلی شاعرلرینی ، اوروحنک اک صمیمی
 ندیملرینی بیله شایان الفت بولمادی . حسین نظمیدن ده حفظ
 آلمایوردی .

یالکز بر شیدن حظ ایدردی : سکوت ! اوده ده بو حظ
 سکوته حرمت اولنوردی . پدرینک وفاتندن بری پینلرنده همان
 هیچ جدی بر بحث واقع اولماش ایدی . فقط بر کون کلدی که
 بوسکوتی بر وظیفه مدهشهی اخطار ایتک ایچون والدهسی
 اخلال ایتک لازم کلدی .

براقشام والدهسی :

— او غلم سنکله براز جدی قونوشمق لازم کلیور، دیدی .
 او وقت بو والده، آغزندن چیقان هر کله بی متعاقب آغلامق
 آرزوسنه مغلوبیتندن قوزقه رق ؛ بعضاً کوشده بوزولمش ،
 سیاہ مغموم کوزلرینی آنه سنه دیکمش باقان اقباله ؛ بعضاً
 کوکسی قباره قباره آغلامغه حاضر دوران احمد حمله باقهرق ،
 باقدنجه طیقانه رق ، بعضاً ده هیچ بریسنه باقغه قوت بولیه رق ،
 پریشان، غیر مرتب، بر برینی طوتماز، یارم یارم جمله لرله بالارندن
 برشی قالمدیغنی، قالان اوفق تفکک براز صوکره بیتمک اوزره
 اولدیغنی سولیه بیلدی . صوکره ینه سکوت ایتدیلر، بر آراق
 او سکوتک ایچنده مختصر فقط مختصریتده مدهش بر بلاغت
 مندرج اولان شو سوال ایراد اولندی :

— نہ وقت شہانامہ آلہ جقسک ؟

احمد جمیل آرتق کوزلرینی قبادی ، صانکہ دون سودیلہ
بسلاہدیکی چو جقدن بو کون اکمک ایستہین بو والدہنک حال
پریشاتی کورمک ایستہ میوردی ، اقبالک — اوزرندن رطیب
بر بلوط کچن سیاہ کوزلری — ایندی .

بو اقسام بو قدر لاقردی اولمش ایدی ، فقط برنجی دفعہ
اولہرق جدی بر زمین اوزرندہ سویلہنن شو برقاچ سوز احمد
جمیلی تماماً کنڈیسنہ اعادہ ایتمش ایدی .

بر ماتمک موقوف قہری اولوب قالان قلبلرہ منانت ویرہ جک
وظیفہ حیاتک صدای حاکمانہ سی قدر مؤثر شی اولہ مازہ اوکیجہ بی
احمد جمیل کابوسلر ایچندہ کچیردی ، ایتسی کون حسین نظمی بی
بولغہ قرار ویردی ؛ ارن کوینہ قدر کیتمک ، او ہراسرارینہ
واقف اولان قابہ بول بول درد دروتنی دوکمک ایستدی .

انسانلر ، کدر و سونج زمانلرندہ قلبلرینک فضلہ تحملنی
دیگر بر قلب حساس ایلہ تقسیم ایسترلر . بو اویلہ بر احتیاء
جدرکہ هیچ بر فائدہ مادیہ بکلہ مکسزین احمد جمیلی حسین
نظمی یہ سوق ایدی .

صباحلین ایرکن قالقدی ، بتون بیننی ازن معمارک مفتاح
حلی حسین نظمینک اندہ ایتمش کبی کیدوب اونی بولمقہ بر استعجال
مخصوص کوستریوردی . صانکہ اوطورورسہ کچ قالہ جقمش
کبی واپورده بریرہ اوطورہ مادی ، ذہندہ بتون خواطر و افکار

دوگمش، یالکز بر نقطه یشایوردی: والده سیله قرنداشنی یاشاتمق.
 فقط نصل؟... دهامکتبدن چیقماق ایچون بر سنه وار، اوچ یوز
 بو قدر کون که هر برینی کچیره بیلماک ایچون اکماک لازم. بو اکماک
 سوزی قلبندن صوغوق برایز براقه رق کچردی. او اختیار والده...
 او کنج همشیره... اونلر دهامهلر ایسترلر؟ آه! احمد جمیل
 اونلرهمهلر ویرماک ایستردی، اما زرده او واسطه لرکه بتون
 او ایسته نه بیله جک شیرلی آلسون ده کوتورسون، او ایکی پرستیده
 قلبک او کلرینه دوکسون، «باقکز، بونلر سزک ایچون، اوت،
 بونلری سزک ایچون، بونلری سزه بن آلام!» دیسون.

آه! اوده زنکین اولسهیدی. باقکز، حسین نظمی نه قدر
 مسعود! ثروت و حیثیت صاحبی بر بابانک اوغلی، بو کون
 دوشونمکه مجبور اولمادینی کبی یارینده اندیشه معیشت هنوز
 رونق حیاته پارالایان آلتنی بی وقت چیز کیلرله بوزمیه جق.
 فقط نه بئس وار! احمد جمیل چالشمقدن تحاشی ایدن او جینلر
 دنمی ایدی که هنوز مبارزه گاه حیاته ایلک خطوه سنی آتمدن
 لرزه دار فتور اولوب قالسون. حیات ایله اوغراشمق،
 بو معرکه معیشته اوده یومروغنی صیقه رق حصه سنی آلمه
 چالشمق ایجاب ایدیور، اویله می؟ نه ایچون چالشماسون؟
 بو سوؤالره ذهناً جواب ویردکجه احمد جمیل صانکه دوکوشمکه
 حاضر لانیور مشجه سنه آیاقلرینک اوستنده بر آرز دهامتیانه
 دوریوردی.

حیدر پاشا دن قطارہ آتلامق، ارن کوینہ چیقمق؛ موقفدن ایچہ اوزاقده اولان حسین نظمینک هوئی بویالی، باغچہ سی دمیر پارمقلقی ظریف کوشکنہ قدر کلک ایچون کچن رمان بتون بو بومشغلہ ذہنیہ مصروف اولدی؛ فقط کوشکک پارمقلق قاپسینک یاننده کی زیلی چکک چکی صرہده الی خلاف معتاد تترہدی . ارہ صرہ بورایہ کلدکجہ بلافتور ایچری یہ کیرمک عادتی ایکن بوکون بر باب فتوتک قارشینده بر مستعی درمانده کبی جسارتی اویشدی . بردن ، حسین نظمی یہ آلام قلبی دوکدکن صوکرہ ارقداشی بر نظرلہ : - نہ دیمک ایستہ یورسک ؟ پارہ می لازم ؟ سؤال سا کتانه سنی ایراد ایده جک ظن ایتدی .

شو دقیقه ده دویدینی جسارتسزلک بر درلو زیلی چکمک افتدار براقماش ایدی . کیری دونمک ، بورادن ، بوکوزل کوشکک ، کوزلرینک اوکنده ثروتک بر تمثال رفیہ کبی یوکسلن بو بنانک قاپسندن قاجق ، عودت ایتمک تا او سلیمانہ ده کی او جکزک آغوشنه آتلمق ، باباسنک هنوز خیالی کوردیکی او گوشہ جک قدر کیده رک : «بابا ! سن نہ ایچون بزی براقدک ؟» دیمک ایستدی . صوکرہ بتون شو سلسلہ مطالعاتی بر حملہ متانت زیروزر ایتدی . اورایہ پارہ ایستہ مک ایچونمی گلش ایدی؟ اونک ایستہ دیکشی کنیدیسنی دیکلیہ جک بر آدمدن بشقہ برشی دکلدی .

زیلی چکدی . تا کوشکک ایکنجی قاتسندن طراقة ایله

بر پنجره نك يشيل پانچورلری آچیلدی ، احمد جمیل باشنی
قالدیردی ؛ صاف پر آهنگ بر چو جوق سسی صورتی :

— سزمیسکز ، جمیل بک ؟ ... دورک ، دورک ، قایبی
بن آچیم ، آغابکم حالا اوویور ...

بوحسین نظمینک همشیره سسی لامعه ایدی ، احمد جمیلک
شوقدر جقدن دوستی . . . اون درت یاشنه کیرن چوجقلرده
مقدمائی کورولن تقید تکلفپردازی بی هنوز احمد جمیل حقدنه
طاقناز ، اوکا قارشنی حالا بش آلتی یاشنده کی لامعه قالمشدر ؛
پیشان حاليله ، هنوز طارانمش صاحلری قوشدقچه صاوروله رق ،
آچیق پنبه قیصه اثوابنک اتکلری اوچوشه رق باغچه بی کجدی ،
سلاملق قاپسندن هنوز باشی کورونن اوشاغه میدان براقیه رق
یتشدی ، پارمقلنی آچدی .

— کلدیککزه نه قدرایی ایتدیکنز ... آغابکم سزی کورنجه
شاشیره جقدر ... بوسنه هیچ کلدیککزه ... اقبال خانمی نه ایچون
کتیرمدیککزه ؟ ...

لامعه چوجقلرک تکلیفسز کوروشدکلریله بیتمک توکنمک
بیلمه ین پر کولقنه جریان سربست ویرمش ، کوشکه کلنجه یه قدر
لاقیردینسک اوتنه سنه بریسنه سرپدیکی سؤاللرک جوابلرینه انتظار
ایتمکسزین بر دقیقه ده اون مسئله یه تماسه وقت بولمش ایدی .
احمد جمیل کوشکه کیررکن دیدی که :

— رجا ایده رم ، بنم کلدیککی خبر ویررمیسکز ؟

لامعہ : — شیمدی ! ... دیدی ، وقوشہرق احمد جمیلی
یا لکز براقدی .

حسین نظمینک اوداسنہ کیرنجہ دوشونمکدن ، یورومکدن
متولد برتعب ایله همان صندالیہ لردن برینہ اوطوردی . آہ !
ہرکدکجہ لاقیدانہ اوطوردینی بو اودانک بوکون اوزرنده کی
نأثیری غیرقابل تحلیل برشی ایدی ...

اودانک باغچہ یہ ناظریشیل پانچورلری ہنوز آچلمامش ،
آرالقرلردن کونشک ضیاسی بللی بلیرسز سوزولمش ، پنجرہ لک
اوزون ، قویو پردہ لری یرلرہ دوکولمش ... سانکہ بو ظلمتک
اورتہ سندن فیشقیرہرق دیکیلمش مہیب ہیولالر . اودانک
اوتہ سنہ برینہ پریشان قونیلویو یرمش صندالیہ لر ، تاقارشیدہ
دیوارک اوزرنده رنگلری قرا کلقدہ دالغہ لانہرق دوران بر
خریطہ ، اودا قایسنک جناحینی اشغال ایدن یوکسک ، حسین
نظمینک بر اسراف نوهوسانہ ایله دولدیردینی کتبخانہ لر .
آہ ! احمد جمیل بویہ براودایہ ، شویہ برکتبخانہ یہ ، بو کتابلرہ
مالک اولہ بیلہ یدی ! ... حسین نظمینک اوندہ بو حس برنجی
دفعہ اولہرق بودماغ صافک اوزرینہ دوشدی . برقار طبقہ سنک
رنک بگری اوزرینہ دوشمش برقطرہ چرکاب !

بوکون اندیشہ احتیاج ایله ، درد معیشتہ ایلک جریحہ یی

آلمش اولان بوقلب تازه شو هوائی بویالی کوشکک شو باغچه یه
ناظر قرا کلق اوداسنده جانشین اولمق لازم کان سکون فکرة،
اسودکی حسه ، عمیق ذوق حیاته قارشى الیم برحس خسران
دویدی .

شوراده اوطورمق ، بو اطرافى محیط اولان اشیایه تصرفدن
متولد قساعت واطمئنان ایله اوطورمق ، پانجورلردن برى
خفیفجه اوینا تمق ، اویله که بو ظلمت سکون پروره خلل
کله سون ؛ اودانک مهیمیت مناظریله باغچه نك تابش مشمسی
آراسنده ، ایشته شور اجدده پنجره نك شوکنار آسوده سنده
اوقومق ...

اوقومق ! ... احمد جمیل بونک اوزرینه نهر بنا ایتمش ،
نه امیدلر قورمش ایدی . سانکه اونى کتابلریله راحت براقه-
جقلردى . زواللی چوجق ! ادیب اوله جقسک ، اشتهار
ایده جقسک ، دکلی ؟ هیات ! ... آنه سنک صدای حزینى
هنوز قولاقلرنده ایدی : — نه وقت شهادتنامه آله جقسک ؟

دیمک ، شهادتنامه یی آلدقن صوکره بوتون او امیدلری
براقق ، اولک اکمکنی آرامق ایچون کیم بیلیر نره لره کیتمک
لازم کله جک ... بیچاره والده سی ! یا اقبال ! .. احمد جمیلک
بو خاطرله ایله بردن قلبی صیزلایه رق بورولدی . باق ، لامعه نه قدر
برسرور ، کولمک ایچون یارادلمش برچوجق . اقبالک دون آقشامکی

نظر حزینی ، آہ ، اوچو جفک کولمہ مکہ محکوم بیچارہ کوزلرنده
بربلوط آلتندہ دوران یاش قطرہ لری ...

احمد جمیل آیاغہ قالقدی . صبر سزجہ ، دماغہ سرایت
ایدن بوظلمتدن آرتق قورتولوق ایستہ یورمشجہ سنہ پنجرہ پی
اچدی ، پانچورلری ایتدی ، کونشک طوفان اشعہ سیلہ برابر
یازک باغین ہواسی اودایہ هجوم ایتدی . احمد جمیل بوغولیورمش
کچی بوہوایی اولانجہ قوتیلہ تنفس ایتدی ! اوح ! ..

— وای ! بونہ فوق العادہ لک ... نرہدن عقلکہ کلدی ؟ ..
احمد جمیل دوندی ، حسین نظمی یہ الی اوزاتدی : — سکا
احتیاج وار . بیلسہک ، بوکون نہ ایچون کلدم ؟ بنی جدی
دیکلہ یہ حکمیسیک ؟

— اوو ! بونہ قدر جدیت ؟ .. نہ یک وار ؟ او طور باقلم .
اوپور دیلر ؟ او وقت احمد جمیل بشقہ مقدمہ یہ لزوم
کور میہرک ، ہر درلو تقیدات نطق پر دازانہ دن آزادہ ، لسانی
پریشانی افکارینہ پیرو ایدہرک ، حیاتندہ باباسنک وفاتنک حائر
اولدینی اہمیتی ، فقرنی ، چارہ سزلکنی ، معین سزلکنی ،
والدیہ سنی ، ہم شیرہ سنی ، بتون امللریلہ متباین ظہور ایدن
اوحقایق فجیعہ حیاتیہ پی ، دون کیجہ کی اوقیصہ محاورہ پی ، بتون
بو قلبی ازوب خرد و خاش ایدن آجیلری ؟ شو مائی کوشکک
بوسکون پرور اوداسندہ حسین نظمینک اوکنہ دوکدی .

حسین نظمی یالکزدیکلہ یوردی ، اودہ احمد جمیل قدردی ،

درین قیرقلمش سیاہ و سرت صاچلرینک آلتندہ کوچک باشی،
 نحیف چہرہ سندنہ پارلایان سیاہ کوزلری، هنوز ترلہ مکہ باشلایان
 بیقلمش آلتندہ اینجہ دونو قجہ دوداقلریلہ کوزل ، و ذکی
 اولدینی ایچون سویملی برکنج ایدی .

متینانہ، متحسانہ دیکلہ یوردی. اوطور خاموشی هر درلو
 مخاطب بلیدن زیاده احمد جمیلک الام دروتی حسن تلقی ایتمش
 اولدی . احمد جمیل ، براز اول حسین نظمی به مراجعتدن
 قورقان بوکنج ، اونک قارشیسندنہ آرنق تقید موسوسانہ به
 لزوم کورمه مش ایدی .

بیترو بده صندالیہ سنک آرقہ سنہ یاصلانجہ ؛ یالکیز او وقت
 حسین نظمی بیانی تسلیلرہ تنزل ایتمہ رک ، خستہ نی خستہ
 صفتیلہ مخاطب ایدہ رک : - نہ یاپہ جقسک ؟ .. دیدی .

— اوت ، نہ یاپہ جغم ؟ ..

— یاپہ جغمک شیئی پک سادہ بولیورم. اولابتون چوجقلقلرد،
 بتون شاعرانہ دوشونجہ لرہ : « سز براز دوریکیز ! » دیمک ؛
 حیاتی اولانجہ حقیقت و مادیتیلہ قبول ایتمک ، مادام کہ یشامق
 ایچون چالیشمق لازم کلیور ، چالیشمق . بکا بویلہ کلیور کہ
 سنی بو قدر پریشان ایدنشی چالشمقندن قورقو دکلدر، حیاتک
 هنوز بیلمه دیکک بر شیئہ بر آرز وقتندن اول وقوف حاصل
 ایتدیککدر .

حسین نظمی سرت الہی بر جراح کبی ایدی ، فقط تام
 یارہ نک نیشترہ محتاج اولان یرینہ طوقونمش اولدی . احمد
 جمیل دہ بوکا محتاج ایدی ؛ چالیشمق ، اوت ، ذاتا دمین دہ اویاہ
 دوشونمور میدی ؟ نہ ایچون چالیشماسون ؟ اما طالع اونی حیاتہ
 بی بدل تصرف ایدنلردن بری ایتہ مش ، بوندن نہ چیقار ؟
 بالعکس ... « بن حیاتی کندم قازاندم ؟ بن ینہ بنم اثرملہ
 یشایورم ! » دیہ بیلمک . آہ او اطمئنان وجدان ، او ، عجیب
 آجیقمدن ینیلر کبی چالیشمہدن یشایانلردہ وار میدر ؟
 احمد جمیل بردن عظیم بر تسلیت دویدی : - البتہ چالیشہ جغم .
 دیدی .

— ہم نہ ایچون امللریکہ بیتمش نظریہ باقیورسک ؟ سنی
 مسک اختیارندن منع ایدہ جاک برسبب کورمہ یورم ... مکتبہ
 یالکز برسینہک دہا وار ، اونک ایچون مکتبی براقق قطعاً
 اولہماز ؛ کچنمک ایچون دہ کیجہلر وار ، صباحلر وار ، آقشاملر
 وار .. سنک کبی بر آدم ہرشی یاپہ بیلیر . صانکہ نہ ایچون
 مترجمک ایتہسک ، حتی خواجہ لق ...
 — خواجہ لقمی ؟ چیلدیردکی ؟ ..

حسین نظمی سوزینی کری آلمق ایستہمدی : - کیم بیلیر ؟
 دیدی . مترجمک فکرینہ دہا ملایم کلش ایدی . کتابچیلرک
 اون آلتی صحیفہک حکایہ ترجمہ یکی مجسنہ ایدیہ قدر پارہ ویردکلرینی

ایشتمش ایدی . اون آلتی صحیفه ایکی مجیدیه ... ایکی مجیدیه ...
 بو ایکی مجیدیه نی قازانه ییلمک امید ی احمد جمیلی منبسط ایتدی .
 — عجا اون آلتی صحیفه نی قاچ کونده ترجمه ایده بیلیرم ؟
 — قاچ کیجه ده دیمک ایسترسک . بیلیم ؛ بلکه آلیشنجیه
 قدر اوچ کیجه ده ...

او وقت ایکی آرقدش بو فکرک پیشنی بر اقامادیلر . ترجمه
 اوله بیله جک شیلری دوشوندیلر ؛ حسین نظمینک کتبخانه لری
 قاریشدرلدی ، اوزون اوزون مباحثه لر جریان ایتدی . فکرلری
 هب بو سکدن اوچوردی ، اک مهم اثرلردن آریله میورلردی ؛
 حسین نظمی لامارتیندن رافائل ، احمد جمیل موسه دن بر
 ابن العصرک سرگذشتی ایچون اصرار ایدیورلردی ؛ نهایت بر از
 او قومغه قرار ویردیلر ، هرا یکیس-نک اوته سنندن بریسنندن
 قاریشدرمغه باشلادیلر ، او قودقجه کتابلری نه ایچون آلدقلرینی
 اونوتیورلردی . هله احمد جمیل آرتق لامارتینک ، موسه نک
 اون آلتی صحیفه سنی ایکی مجیدیه یه صانه رق یشامغه چالیشمق لازم
 کله جکنی عقلنه کتیرمه یوردی ؛ سانکه او بحث مهم دمین تعاطی
 اولتان درت لقردی ایله حل ایدلمش ؛ بیتمش کیتمش ایدی .

...

بو ایکی اثر نفیسن برینک بلکه هرا یکیسنک ترجمه سنه قرار
 ویردکن سوکره احمد جمیل دوره مادی . شیمدی مشغله ترجمه

آرتق برہای معیشت اولق آجیلغی غائب ایدرک سنہ لردن بری
امل یکانہ سی اولان محررک مسلکنہ طاتلی بر مقدمہ حکمنی
آلش ایدی . بونک لذت خولیاسی حسین نظمینک اصرار لرینہ
قارشى احمد جیلی تا اوہ قدر سوق ایتدی .

والدہ سنہ ، ہم شیرہ سنہ - کیجہ ظهور ایدن مسئلہ مهمہ نیک
حلی ایشته شو الئده کنسار لرینک یالیزی پارلدا یان کتابلرک
آراسندہ صاقلی ایمشجہ سنہ - بر نظر مطمئانہ ایله باقرق : « بن
بر آرز چالیشہ جغم . » دیدی ، همان اوداسنہ چیقدی . احمد جیل
هر قرار ویردیکنی همان اجرا ایتک ایستیلر دندر . حتی تماماً
صویونمغه وقت بولہ مادی . فسنی ، سترینسی فیلا تمقہ قساعت
ایتدی . اوداسنک بر کنسارندہ اسکی جلاسی اوچش جویر
یازیمخانہ سنک اوکنہ اوطوردی . اولا رافائلی آچدی .

احمد جیلک ترجمہ حقندہ افکار مخصوصہ سی واردی :
اصلنہ تماماً مطابق قالہرق جملہ لری عین سلسلہ تراکیب و طرز
روابط ایله ترجمہ ایتک لازم کله جکنده مصر ایدی . ایلک جملہ یی
اوقودی . هنوز ترجمہ ایله ائتلافی یوقدی ، اوقودی بی همان
قابل ترجمہ ایمش کبی قلمی کاغذینک اوزرینہ قویدی ، باشلامق
ایستہ دی ...

زہ سندن باشلا یه جغدن تخییر ایتدی ، بردها اوقودی ،
ترکیبلرک طرز تابتہ رعایت ایدرک جملہ نیک هر جزئی برربر
ترجمہ یه باشلادی ؛ بعضاً کله لر ایچون بر معادل صادق آرایہرق ،

بعضاً بولدینی لغتلك آھنكنی آئندہ اوستندہ بولئان گلہ لرلہ
 حسن بجاوردتہ بولہ مدینی ایچون بر مرادف دوشونہ رڪ، اصلندہ
 بر امتزاج طیبی ایلہ ارتفاق ایدن كوچك كوچك جل معترضہ یی
 عبارۂ مترجمہ نك نہ سنہ صوقوشد یرمق لازم گلہ جکنندہ نحیر
 ایدہ رڪ، بر دقیقہ اول یازدینی ای بی گلہ یی درت سطر آشایہ
 قویمنی دھا مناسب بولہ رق، او کئندہ کی کاغددہ یازدیغندن
 زیادہ سنی چیزہ رڪ، بر عاصی گلہ نك آرقہ سندن اوزون مدت لرلہ
 قوشہ رق دوام ایتدی؛ بلکہ بر صحیفہ ترجمہ ایتدی، فقط نہ
 تعب فکر سوز!..

اوبر خیلی ترجمہ ایتمش ظن ایدیوردی. صوکرہ بر اصلنہ
 بردہ او کئندہ کی مسودہ یہ باقدی. امان یار بی! دھا بر صحیفہ!..
 بویلہ کیدرسہ اون آلتی صحیفہ ایچون نہ قدر چالیشمق لازم
 گلہ جکدی؟

صوکرہ ترجمہ ایتدیکنی او قودی. اینانہ میوردی؛ یابدینی
 ترجمہ، بو قدر چالیشمہ نك نتیجہ سی؛ شو روحسز، رنکسز
 شیدنی عبارت ایدی؟ بو دقیقہ دہ احمد جمیلک حس ایتدیکی
 کسلان عظیمی، جسارتی بردن مقتور ایدن نومییدی یی یالکز
 دویمش اولمق ایچون مطلقا متقوشات دماغیہ سنہ بر صورت
 ویرمک مقصدیلہ نومییدانہ اوغراشمق لازم کلیر.

احمد جمیل آیاغہ قالقدی. اوداسندہ کزیندی، بر آرائق
 کتابی تکرار آلدی، اورتہ سندن بر پارچہ او قودی، ذھناً بوکا

کویر یله بیله جك صورت ترجمه یی دوشونه رك سوزیوردی ؛
 حدت ایتدی، بلکه دیکری ترجمه یه دهه مساعددر دیدی .
 اونیده او قومق ایسته دی .. آرتق ایجه صیقلمش ایدی . عدم
 موفقیتدن ، حس نقصان اقتداردن منبعث بر صیقتی ...

اوداسنك یخیره سنی آچق، هوا آلمق ایسته دی : اولرینك
 باغچه سنه — مینی مینی بر باغچه که اقبال کندینه کوره بر باغچوانی
 ایدی — ناظر بر یخیره ... آه! حسین نظمینك کتبخانه سنك
 نچره سی، اومشس باغچه، اوتلاطم ضیاء اوبوی صحراء اوراده
 دویولان حظ مسکر حسیات! بوقفسنك بویاسی صولمش نچره،
 شوکونشك کفایتسز لکندن طوپراغی یوصونلاشمس باغچه ...
 شو دقیقه ده بتون سعادت ماضیه سنه آشیان لطیف اولان
 بو او جکز صانکه بر مضیق بلا کبی احمد جمیلی ازیوردی . بوراده
 یشامغه مجبور اولمق؛ بوراده، شو باصمه پرده لی، تک نچره لی
 دار اودا جقده یازك شو طاقنفر سا صیجا قلیله چالیشمق ... آه !
 احمد جمیل زنکین اوله ایدی، اوت زنکین اوله ایدی . اونکده
 ارن کوینده بر کوشکی ، کوشکنده مزین بر کتبخانه سی ،
 کتبخانه نك اوکنده لطیف باغچه سی اوله ایدی؛ لامارتینی، موسه یی
 او قویه ایدی، فقط اون آلتی صحیفه سنی قرق غروشه ترجمه ایتمک
 ایچون دکل ..

دوره مادی، تکرار حیقتی ایچون فسیله ستریسنی کیدی،
 صانکه سوقاغه چیقارسه آرادینغی بوله جقدی .

یورورکن منتظم دوشونمک، نه یاپه جغه برقرار ویرمک ایسته یوردی؛ بو قابل اوله مادی، او قهر پریشان فکر ایدی که مطالعاتنه بر انتظام ویره میوردی؛ ظن ایتدی که یورو مکده دوام ایدرسه پریشانی دماغی تعدیله موفق اوله بیله جک .

باب عالی جاده سنه قدر کادی . بریره کیتمک ایچون فکر معینی اولمادینی زمانلر داتما آیاقلری اونی اورایه؛ کتبخانه لرك، مطبعه لرك صره لاندینی شو جاده یه کتیرردی .

مطبعه عثمانیه کتبخانه سنک اوکنه کلنجه بر آرالق دوردی، اوزون اوزون جاملقده دوران کتابلری سیر ایتدی . قابلرك اوزرینی اوقودی، بر مدت کوزلری کوفی یازلمش برسر لوحه یه تصادف ایتدی . بونی اوقومق ایچون چالیشدی . بر آرالق ذهنده برطوتان سؤاله شو جوابی ویردی :

— نه اوله جق؟ کتبخیلردن برینه مراجعت ایدرم: «ترجه ایتمک ایسته یورم، نه ترجه ایدیم؟» دیرم ...

احمدجیل بوکا قرار ویردکن صوکره جاده یه ایندی، آره صره اوغرادینی کتبخیلردن برینک دکانه کیردی، اوتهدن بریدن، یکی کتابلردن، صوک هفته نک رساله لردن بحث ایتدی، صوکره بردن فکرینی سوپله دی . کتبخچی دوشوندی، پک بیقیدانه بر ادا ایله :

— اولسه اولسه حکایه ترجه ایدیگز. بشقه کتابلرک آز صاتیلیور، حکایه لرده صاتیلمیوریا ... دیدی.

صوکرہ بردن کتابچی تبدیل طور ایتدی ، عقلنه بر شی
ککش کبی :

— صحیح؛ خرسزک قیزی حکایه سنه دوام ایتسه کز آ! دیدی.
« خرسزک قیزی » بر حکایه ایدی که درت جزئی نشر
اولندقدن صوکرہ مترجمی واز کچمش ، طابع ده آرقه سنی
آرہ مامش ایدی . احمد جمیل درحال قبول ایتدی :
— چیقان جزؤلرله اصلنی ویریکز ؛ دیدی، صوکرہ بر آز
دوشونہ رک علاوہ ایتدی : — فقط بر شرط ایله : اسممی
درج ایتیمه جکسکز .

لامارتیندن ، موسه دن صوکرہ « خرسزک قیزی ! » . . .
دائما خولیا لریمزک صوکی بودکلی ؟
او اقسام احمد جمیل ترجمه دیدکلری شینک بوقدر قولای
اولدیغنه شاشدی ، ایکی ساعتده اون صحیفه ترجمه ایتمش ایدی ،
بوکیدیشله میلیون قازانه جق .
کاغدلری آنه سنک اوکنه دوکدی : — ایشته ! . . .
دیدی ...

بوکوندن اعتباراً احمد جمیل ایچون برسی مهادی باشلادی ؛
مکتبک تعطیل زمانندن استفاده ایدرک کیجه لرینی ، کوندوزلرینی
بر محررک فکر غراسیوروندن چیقان وکیم بیلیر نیجه غراسیجو
افکار صاحبنک قیش او یقولرینه درلو قورقچرؤ یالرقاریشدی ره جق
اولان بو حکایه بی ؛ بوسلسله جنایات و وقایع عجیبه بی نفرت ایده

ایده ترجمہ یہ حصر ایتدی . ایلك ددرت جزؤك طرز ترجمہ سندن
جسارت آلہرق ذاتاً ہیچ بر مزیت افادہ یہ یاخود ظرافت
فکریہ یہ مالک اولیان بوکتابی ہان بر حملہ دہ ترجمہ ایدیوردی .
فقط بو مشغولیتدن دویدینی نفرت چالیشدینی مدتی برہنکامہ
عذاب حالہ کتیرردی .. دامارلرینک ایچندہ بر بستہ کار قانتک
جولانتی دویدینی حالہ اکمک یمک ایچون کیجہ سنک سکز
ساعتی مردار چالغیلی قہوہ خانہ لردہ مستکرہ مغنیہ لردہ دمکارلق
ایتمکله کچیرن بیچارہ بر کانبجی کبی مشیمہ دہاسی درلو بدایع
آثار پرورشہ نہ قابلیت کوسترن بوکنج بطاقخانہ لردہ یتمز
توکنمز خرسز محاورہ لرینی ترجمہ ایتدکجه قلبی نفرتندن
شیشردی .

فقط اصل اون بش کون ایچندہ سکز اون جزؤلك مسودہ
حاضر لایہرق اون بش یکر می مجیدہ آلہ بیلمک امیدلہ کتابچینک
دکانہ کیدوب دہ طابعک پارہ مسئلہ سنہ قطعاً یناشمادیغنی کورنجہ ،
نهایت قیزارہ قیزارہ حق ترجمہ بی ایستہ مکہ جسارت آلدیغنی
زمان حریفک : « دورک باقہ لم ، بر کرہ او قوتدیریم . دہا
رخصت آلہ حق . . . ہم باصلسون ، قاچ جزؤ طوتہ جغنی
نہ بیلہیم ؟ » دیدیکنی ایشیدنجہ دوکدی قالدی ... دیمک ،
أودہ کونلرجه قاپانوب ؛ هوادن ، او کوزل کونشدن ، خلق
بوتون اتانبولک اک کوزل یرلرینہ سوق ایدن بولطیف موسمدن
نفسنی محروم ایدرک حصولہ کتیردیکی بو ثمرہ سعی صاتہ بیلمک

ایچون بو کتابچی دکانہ کونلرجه دوام ایتمک ؛ شو ملوث مسوده لک آر قه سندن قوشمق ، بوکون رخصت آله جق ، یارین باصیله جق ، شمدی اله پاره کچه جک دیه الیم انتظار لر ایچنده بولمق لازم کله جک .

احمد جمیل بر شی سویله مه دن چیقمش ایدی ؛ آرتق اوکون اوه کیدوب چالیشمادی ، فقط اقشام سکون دمله دوشوندیکی زمان دوام ایتمک لازم کله جکنه قرار ویردی : — ایش بر کره نظامنه کیرنجیه قدر ... دیوردی .

دوام ایتدی ، زمان کچور ، حال بوکه اله پاره کچه میوردی . بر آراق بر ازاصرار محجوبانه نتیجه سیله کتابچیدن یوزغروش آله بیلدی . حکایه نك رخصتی آندی ، هفته ده بر جزو نشرینه باشلاندی ، طابعک زو کورتلکی دها چابوق نشرینه مساعد دکلدی ، دیمک هفته ده ایکی مجیدیه ... اوده چکیشه چکیشه آله جق ، کتابچی سزه صدقه ویریورمش کبی بورون قیویره قیویره سکز اون طلبدن سوکره ویره جک ... الکره شو یله کومه لیجه پاره کچمه جک ، حتی آله بیلدی ککز پاره لردن درلو اچقه فرق لری غائب ایده جک سکز ، سزه اک او مادیغکز نوعدن مسکوکات مختلفه ویر یله جک . امان یارنی ! بونلر زره لردن طوپلانمش ؛ اللی آلتی غروشه آلدیغکزی اللی اوج غروشه بوزدیره جقه سکز ، تأدیات دایما سزک ضرر یکره اوله رق تعشیر ایدیله جک ، بونک مقابله نده نه قدر زحمت ! یالکر ترجمه کافی

دکل ، رخصت پیشینده قوشاللی ، مطبعهده سر مرتبه سرفرو
ایتملی ، تصحیحلره باقالی ، اوف !..

احمد جمیل بوصورتله یشایه بیلیمک ممکن اوله مادیغنه قناعت
حاصل ایتدی . بشقه بر شی دها لازم ، بروسیله سی دها
ایجاد ایتملی ، امانه ؟..

کتابچینک دکاننه دوام ایتدکجه بعض شیر اوگردی که
بونلردن اسفاده طریقلرینه مراجعت قابل ایدی .

کتابچیلر نشر ایتدکلی رساله لر ایچون مقاله یازانلره اهمیتته
کوره پاره ویریورلر ایدی . احمد جمیل برقاچه یازی یازسه ؟
نه یه دائر اولورسه اولسون ؛ فرانسزجه اسکی یکی رساله لرده ،
جریده لرده ترجمه اوله بیله جک نه اولورسه اولسون . حسین
نظمینک مشتری اولدینی رساله لریک اسکیلرندن ، بیات نسخه لرندن
استعاره ایتدی ؛ بونلردن اک بیکانه اولدینی اساسلره ، اک لاقید
قالدینی مباحثه دائر ترجمه لر یاپدی . بونلری کتابچیلره کوتوردی ،
بعضیسنی قبول ایتدیره بیلیدی ، قبول ایتدیره بیلدکلرندن بعضیسی
ایچون پاره آله بیلیدی . فقط نه ذلت نفس !... دایماغلبله لق اولان
کتابچی دکانلرنده دایما مشغول کورون کتابچیلردن دایما
عیب اولان پاره مطالباتنه قاتلانمق . . . « شمدی یوق . . . »
— « ها ! او مقاله می ؟ باقلم ، ایجابنه باقارز » — « اوچ کون
صوکره . . . » طرزنده بر مشتری به کتاب کوستریلرکن
مشغولیت آره سنده ، یاخود قوری فضولیه بلاکیسی بیرکن ابری

ایری لقمہ لڑک اثنای تصادمندہ ویرلمش جواہر لہ مجھ و ما عودت
ایتمک ...

ادبیات علمی ، مطبوعات مسلکی بومیدی ؟ ہیچ اولماز سہ
بو قدر مزاحم و مشاققہ قاتلانغہ باشلا دینی شو مسلکدہ آلتہ
امضاسنی مغرورانہ ، مفتخرانہ قویہ بیباہ جکی شیلر یازہ بیلسہ ...
بر کون ینہ بر مقاله کورتوردیکی بر رسالہ نک طابعی - فائز
افدی اسمندہ منصف بر آدم کہ احمد جمیلک درد احتیاجنی
اکلامش ایدی - دیدی کہ :

— مرأت شئون ایچون تفرقه لق بر حکایہ بہ لزوم وارمش ،
بشقمسی قابمہ دن صاحب امتیازینہ مراجعت ایسہ کز آ ... ای
بر آدمدر ، احتراز ایتمیک .

احتراز ایتمک ! .. احمد جمیل پک ای آ کلامش ایدی کہ
احتراز آیدن آج قالیر . هایدی او آج قالسون ، فقط اوده کیلر ؟
هان او دقیقه ده بلا فتور مرأت شئون مطبعہ سنہ کیردی ،
صاحب امتیازک اوداسنہ قدر چیقدی . او وقته قدر بر جریده
ادارہ سنہ کیرمہ مش ایدی ؛ ذہنندہ مطبعہ علملرینی ، اوراق
حوادث ادارہ خانہ لرینی بویوتور ؛ بشیل اورتولی عظیم یازمخانہ لڑک
یانلرنده ایری صقاللی ، آلتون کوز لکلی ، یوکسک سویلر ،
یوکسکدن باقار صاحب امتیازلر تصور ایدردی . شو بر ایکی آیدن
بری کت - ایچی دکانلرنده کوردیکی نمونہ لر هنوز بو خیاللری
تصحیح ایتمہ مش ایدی .

حسین بہا افندی بی مدیریت اوداسندہ قنابہ یہ لاقیدانہ
یاصلانمش ، سر محرر علی شکیک پارمقربلہ ہم آہنک اولہرق
پست پردہ دن او قودینی برشرقینک نیسیلہ او یومغہ حاضر لائمش
کورونجہ شاشیردی ، یزندن قالقمقسنزین یوزینہ استفسارکارانہ
باقان حسین بہا افندی یہ نصل خطاب ایتک لازم کلہ جکنده
تخیر ایتدی .

فقط حسین بہا افندی ایزی صقاللی ، آلتون کوزلکللی
بر صاحب امتیاز اولمامقلہ برابر پک اینی بر آدم ایدی .

— نہ ایستہ یورسکوز ، او غلم؟ دیدی؟ بو خطاب احمد جمیلہ
جسارت ویردی ، نہ ایستہ دیکنی اکلاتدی ، حسین بہا افندی
دوغریلہرق دیکلہدی ، صوکرہ علی شکیبی کوسترہ رک :
— صورالمده حقیقہٴ احتیاج وارسہ ...

علی شکیب دوندی ، او احمد جمیلہ برقچ کرہ تصادف ایتمش
ایدی ، بر ہفتہ صوکرہ دوام ایدن حکایہ بیتہ جکدی ، ایستہ
احمد جمیل بک ترجمہ ایتسون .

— امان او قودیکز می ، بیلیم ؟
علی شکیب او اپی یوزکللی آدم لردن ایدی کہ بش دقیقه دہ
دوست اولور ، حسب حالہ کیرر ، ہر کوروشدیکنی سور ، دنیادہ
ہر شیئی سومک ایچون یارادلمشدر .

علی شکیب بر حکایہ او قومش ، اونی توصیه ایدیوردی ؛

« دورك ، باقیم؟ بوراده می؟ » . حکایه بولوندی ، احمد جمیلک
 النہ طوتوشدیرلدی ، « همان باشلائیک ! » دینیلدی ، احمد جمیل
 اوتانمسه علی شکیبہ حسین بها افدینک بوینلرینه صاریله جقدی ؛
 اوتانه اوتانه کیردیکی بو یره بش دقیقهده ایصنیویرمش ، بش
 دقیقهده بو آدمار حقدہ درین بر حس دوستی دویمش ایدی .
 ایشته مرأت شتون جریده سنہ ایلک انتسابی بویله اولمش
 ایدی . شو ایلک ملاقاتک شوقیله احمد جمیل بر هفته ایچنده
 — تعطیلک صوک هفته سی — جریده یه بر آی کفایت ایدہ جک
 درجہده ترجمہ حاضرلادی . علی شکیبک توصیه ایتدیکی بو
 حکایهده « خرسزک قیزی » طرزنده بر شیدی ، فقط آرتق
 احمد جمیل مشکاپسندلکه لزوم کورمه یوردی ، مادام که امضا
 قویمه یور . . . اوامضایی یازمق ایستدیکی اثر بدیع ایچون
 صاقلامق ایستوردی .

پاره مسئله سی ایچون ایکنجی ملاقاتده علی شکیبہ آچیلدی .
 آرتق تکلیفمنز بیله اولمشردی .

علی شکیب همان :

— اوح ، باق ، او نازک مسئله در . . هله باشلایهلم ، بن
 سکا پاره الیوررم . البته ، حسین بها افدینک قاره کوزلری
 ایچون چالیشه جوق دکاسک آ . . . اداره نک صندوقی دایمابوشدر
 اما . . . سن بگا بر آز کندینی طانتسه ک آ باقیم .

بشقه برینسک آغزنده بی ادبانه تلقی ایدیلہ جک بو سؤال

علی شکیک آغزنده اولیہ صاف بر قلبدن صادر اولمش کوریلور ایدی که احمد جمیل غرابتی فرق بیله ایتمه دی . درت لقردی ایله کندینی طانتدی ؛ او زمان علی شکیب هیچ بر کله سویله میهرک الی اوزاتدی ، کندیسنه بر دست معاونت ارایان بو کنج الی کال صمیمیتله صیقدی .

...

بوندن سوکره احمد جمیلک صورت جریان حیاتی همان تقرر ایدی : دائماً چالیشمق ، اوتهدن بریدن متفرق اوله رق ایده اوچ درت یوز غروش قدر بر پاره قازانمق .

مکتب آچلمش ایدی . حسین نظمی ایله برابر آرتق صوک صنفده ایدیلر ، فقط یینلرنده اسکی رفاقت ممکن اوله میوردی .

بری لیلی دیکری نهاری ایدی . حسین نظمی او قویور ، احمد جمیل یازیور ، برنده ملکات فکریه تیزین ایدیور ، دیکرنده خراب اولیوردی . بوفرقت حیات اسکی صمیمیت مناسباتی براز ازاله ایتمش ایدی .

بو صوک سنه احمد جمیل درس لرینی بوسبوتون اہمال ایدر اولمشدی . صباحلین مکتبه کیدنجه قدر ، اقسام مکتبدن چیققدن سوکره ، کیجه یا تجویه قدر ایشلهین ، دائماً ایشلهین برفکرک مکتب درس لرینہ درجه تحملی نہدن عبارت اوله بیلیردی ؛

ضعیفله یور ، صار اریوردی ؛ بوکاوالده سی لاقیدقاله مادی .

صیبحہ خانم او والدہ لردن ایدی کہ چو جقلا رینک ہیچ بر
حال و حسنی تدقیقدن خالی قاناز .

بر کون احمد جمیل والدہ سنک اوکنہ - مرأت شئونک
ادارہ مأموری احمد شوقی افندی دن آلدینی - بش مجیدیہ بی
قویدی نی زمان صیبحہ خانم دیدی کہ:

— دها پارہ مز یتمہ دی ، اوغلم ، سن بی اسرافہ
آلیشدی رہ جقسک . بزم ادارہ مز دن نہ اولہ جق؟ بر ازده کندینہ
باقسہک آ.. ہم بن بو قدر یورولدیغکده راضی دکلم ، صوکرہ
خسته اولیوریرسہک...

احمد جمیل کولدی ، شفقت والدیتک شوسنوحات رقیقہ سی
احمد جمیلی بردن بش یاشنده کی چوقلغنه اعاده ابتدی ، قومرال
اوزون صاحبلی باشی آنہ سنک دیزینہ قوبدی:

— بن چالیشمیہ جق اولورسہم نصل اولور ، آنہ جکم؟
بن چالیشمالی یم کہ بر شی اولہ بیله یم ، بن شیمدی یورولورسہم
صوکرہ راحت ایدہ جکم.. هله بر مکتبدن چیقہ یم ، باق نہ اولہ جقم؟
اوغلکی بر مطبعہ صاحبی ، بر جریده مدیری کوررسہک افتبخار
ایدرسک ، دکلی ، آنہ جکم؟

شیمدی احمد جمیلک قلبنہ بو امید تازه دوشمش ایدی .
بو امیدک اوزرینہ نہ خیال لر نقش ایش ، ذهنده نہ لر ترتیب
ایش ایدی!

کتابچی فائزافندی یہ بر جریدہ امتیازی آلدیر تیور، کنیدی
 سر محرر اولیور، حسین نظمی بی برابریہ آلپور، بہری بش
 لیرالق حصہ سنداتی چیقاریور، بر مطبعہ آچپور، حصہ
 منافع حاصلہ دن یواش یواش امحا ایڈیلپور، مطبعہ احمد جمیلہ
 منحصر قالیور۔ باب عالی جادہ سنک بر محل مناسبندہ،
 مثلا سر کہجیدہ درت یول آغزندانہ گوشہ لردن برینہ ظریف
 - ذہنندہ رسمی بیلہ مرتسم ایدی - بر دائرہ ... کوچک
 بر آرابہ ... تک آتلی ... زیادہ طنطنہ یہ نہ لزوم وار؟ ...
 او وقت کوزلکدہ طاقہ جق ... کوزلکہ بالخاصہ اہمیت
 ویریوردی ... صباحین سلیمانینہ دن ... یوق، یوق، او
 اوی صاتیور لر ... بشقہ بر یردہ، دہا نرودہ اولہ جنی تقرر
 ایتہ مشیدی، براو... صباحین آرابہ سنہ بیندیک کی عسکر جہ
 برسسلہ امر ویرہ جک:

- مطبعہ یہ !

بوخیالی دائم اسوسلردی، یکانہ مدار تسلیتی بوندن عبارتدی.
 کیجہ یتاغندہ راحت راحت دوشونہ بیلیمک ایچون حتی یاتمقدہ
 استعجال ایدردی .

دہا نہ لر دوشونمہ مش، بوامیدک اطرافندہ نہ تفرعات ایجاد
 ایتہ مش ایدی؟ بوتون بومتبسم خولیلارک اراسنہ بر خیال خندہ
 ناکدہ کیرردی، فقط بوخیال سیال ایدی، بلالی بلیرسز برشی...
 مہم بر چوجق چہرہ سی، کیم بیلیر کیمدر؟ احمد جمیل
 بوچہرہ نک اسمنی تعینہ بیلہ جسارت ایدہ مزردی .

مکتب مدت تدریسیہ سی بیتمک اوزرہ ایدی کہ بر کون
اقشام اوستی مرآت شئون مطبعہ سنہ اوغرادینی زمان علی شکیب
کندیسی کورر کورمز :

— بنده سنی بکله یوردم . دیدی ، صوکرہ سویلیہ جکی شی
یاننده تصحیح لره باققله مشغول اولان راجیدن ، صائبدن
صاقلی ایمش کبی احمد جمیلی طوتدی ؛ حسین بها افدینک
اوداسنه قدر چکدی کوتوردی :

— سکا بر ایش بولدم . دیدی .

علی شکیبک بولدینی ایش بر خواجه لقدن عبارت ایدی .
آیدہ ایکی لیره ویره جکاردی . هفته ده اوچ کیجه ، اقشام
یمکندن صوکرہ کیدر ، ذاتاً اونک اوینده یقین ، چوجق
یک کوچک اما نه اولور ، بر ساعت قدر درس ، صوکرہ یانہ
براشاق ترفیق ایدر لر ، ینه اوینہ عودت ایدر . سانکه هفته ده
او اوچ ساعت ظرفده دهامی زیاده قازانیور ؟

احمد جمیلک موازنه شہریہ جدولنده ایکی لیرانک براہمیت
عظیمہ سی واردی . علی شکییدن بو خبری آلدقندن صوکرہ
کویا تیمور یولی قرعہ سنده بویوک اکرامیہ بی قازانمش کبی بر آن
اول اوہ مزده رس اولمق اوزرہ سلیمانیه یولنی هر وقتدن دہا
ایرکن طوتدی .

بو اقسام مهم بر مذا کره مالیه آچیلدی ، صبیحه خانمک ،
اقبالک آراسنه ضم رأی ایتمک اوزره حتی سحر بیله محل مذا کره یه
دعوت ایدلدی . احمد جمیلک النده قورشون قلم دییوردی که :
— شو بیله بویله اوه درت بش یوز غروش کیریور ...
ایکی لیرا دها ضم اولنجه ... مادام که او کیراسی یوق ... بشقنه
مصرف قالدی ؟ ...

سحر مطبخ صرفیاتی حقنده مطالعات سرد ایتدی ؛ احمد
جمیل کاه والده سنه ، کاه سحره نظر استفساری توجیه ایدهرک
جدول موازنه بی تنظیمه چالیشیوردی .
— دها ؟ دها ؟ ...

مصرفلر قلم قلم ایلرله یوردی ؛ جدولک هر نقطه سنده اوزون
بختلر اولیور ، اعتراضلر سرد ایدیلدیوردی .
— دها ؟ دها ؟ .

هب آرایورلردی . دها نه وار ؟ — شو یازلیدی می ؟ شیئی
اونوتدک ، غالباً ؟ — دها ؟ دها ؟ ...

نهایت احمد جمیل ستونک آلتی چیزدی ، طویلماغه باشلادی ،
نتیجه جمعی بر رقله اشارت ایدهرک خطک آلتنه ایندیردکجه
قلبنده بر خلجان دوییوردی . یکون نه اوله جق ؟ .. جمع بیتنجه
حیرت ایتدی . هرکس بر سکوت تام ایله نتیجه یه انتظار
ایدیوردی ، احمد جمیل جمعک صحتنه اینامادی ، بر دها یامغه
باشلادی .

— آمان ، آنه زنکین اولیورز . بر خیلی پاره آرتیور .

هیچ بری اینسانمادی ، احمد جمیلک یانہ یاقلاشدیلر ،
مفردات جدول تکرار تکرار اوقوندی ، نقصان برشی اولماسون
دیہ دقت ایدلدی ؛ سحر بر آراق : « شی اونوتولمش » دیدی ،
« نه؟ » دیدیلر ، « شی » دیدی ، شیئک اسمنی بوله مادی ،
قہقہہ پی صالیویردیلر ، سحر اوتانندی قاچدی ، جمع بر دہا
یاپلدی .

احمد جمیل اندہ کاغدی صالایور : « زنکین اولیورز! »
دیہ باغیریوردی ، صوکرہ کوزلرینی اقبالک کوزلرینہ دیکدی :
— آرتان پارہدہ لازم ، دکلی آنہ؟ کلین ایدہجک قیزمز
وار . دیدی .

— امان آغابک ، سزده ! ...

علی شکیک بولدیغی درس وزنجیلر جوارندہ ایدی .
بویوک اسکی برقوناق ، ائی تربیہ آلمش آلتی یاشلرندہ ظریف
بر چوجق ، براز اوقومق بیلور . چوجغک پدری — نازک
براقدی — احمد جمیلہ خط حرکتنی تعیین ایتدی : چوجنی
صنوف اعدادیہ احضار ایتک لازم . آرتق نہ یولده طرز
تدریس اتخانی ایجاب ایدہ جکنده کندیسنی مختار براقیور ، اک
زیادہ دقت اولنہجق شی چوجقده هوس تحصیل اویاندرمق .
چالشمہ سندن ممنون اولمدیغی زمان بالطبع کندیسنی خبردار
ایدر . اخطاراتک بوقسمندہ چوجغہ معنیدار بر صورتلہ باقادی ،

چو جق کوزلرنی ایندیردی، درس ساعتلرینه کلنجه : « شیمدی
 قیش کیرمک اوزره ، طبیعی کیجه لری ترجیح ایدرسکز ،
 دکلی ؟ ». عودت ایچون کندیسنه براوشاق ترفیق اولنور ،
 هفته ده اوچ دفعه اولسه کافی ...

احمدجیل بو آقشامدن اعتباراً درسه باشلادی ؛ فقط
 خواهه لغت مشکلات مادیه سی حقنده هنوز برفکر حاصل
 اتمه مش ایدی . چوجغه براز جریده اوقوتدقن صوکره نه
 یایمق لازم کله جکنده تحیر ایتدی ، بش دقیقه ده ایش بیتدی .
 شیمدی نه یاپیله جق ؟ چوجق بکله بوردی ، احمدجیل عادتاً
 صیقنیتسندن ترله دی ؛ املا یازدیرمق ایسته دی ، سویلیه جک
 برشی بوله مادی ، صوکره اوقوتدینی یری یازدیردی ، یا کلشلی
 تصحیح ایتدی ، بعض قواعد تعلق ایدن خطالری ایضاح
 ایتک ایسته دی . چوجق یوزینه باقیوردی ، برشی آکلادیغندن
 امین ایدی ، بوسبوتون صیقلدی ، « بودفعه بو قدر قالسون ،
 اقدم ، کله جک درس ایچون کتاب کتیره یمده ... »

قوناقدن چیققدن صوکره عادتاً کنیش بر نفس آلدی ،
 دون آقشام موازنه شهریه جدولنی شنلندیرن ایکی لیرانک قولای
 قازانلیه جفتی شو ایلك تجر به ایه آ کلآمش ایدی ...

مکتبک صوک امتحانلری تقرب ایتدی ؛ احمدجیل بوسنه

درس‌لری بوس بوتون اھمال ایتمش ایدی؛ امتحان زمانی یا قلاشدقجه قلبنه بر قورقو کیریوردی .

« یاصنفده قالیرسه ! » بوقورقو ذهننه ایلشدقجه - انسانلری قورقولی فکرلردن قاشمغه سوق ایدن حس درونی ایله - بونی همان سیلوب چیقارمقده استعجال کوستردی .

سنه نك صوك آینه آرتق چالشمغه لزوم کوردی . بر یاندن بر طابعه ترجمه ایدیوردیکی « چوجقلره معلومات » سلسله کیلتی ، بر طرفدن مرأت شئون ایچون ایکنجی دفعه اوله رق باشلادینی بر حکایه ، هفته ده اوچ کیجه سنی محو ایدن وزنه جیلر سفری درس‌لره وقت براقیوردی . اویقوسندن تصرف ایتدی؛ کوچک اوداسنده ، هرکس یازک تأثیر حرارتیله ایرکنجه یتاقلرنده اویودینی بر صره ده اوکتابلرینک اوسته اکیلمش ، متمادیا ایشلمکدن یورولمغه باشلایان زواللی باشنی ایکی اللرینک آراسنه آلمش ، دیرسکارینک اوزرینه دایانمش ، آرتق اخذ تأثرادن بر استکفاف بی تابانه ایله امتناع کوسترن فکیرینه بر سنه در مهمل قالان شیلری قبول ایتدیرمکه چالشیوردی .

قورقدیغنه اوغرامادی ، شهادتنامه یی آله بیلدی ، فقط بر شهادتنامه که ... احمد جمیل بوندن بحث ایدلمسنه رضا ویرمز ، مرتبه ذکائیسه سنه عادتاً دونیت ویرن بو درجه لیاقت حجتندن اوتانیر .

شهادتنامه آلدقدن صوکره هیچ سوینمهدی ، اوندن ذاتاً

برشیؑ امیدندہ دکلدی . آرتق طرز معیشتی بولمشدی؛ بوشہاد۔
تنامہ نك استحصالی ایچون چالشماسی، باشلادینی برشیئی بتیرمش
اولق عزمندن بشقہ برشیدن تولد ایتہمشیدی .

مکتب بیتدکدن صوکرہ حسین نظمی ایلہ مشارکت حیاتیہ
ہان بوس بوتون بیتدی؛ اوخارجیہ نظارتہ انتساب ایده جک،
آرہ صرہدہ بعض رسالہ لردہ یازی یازہ جق ... احمد جمیل ہیچ
بریرہ انتساب ایتہ جک، بوس بوتون مطبوعات عالمہ آتیہ جق،
برایکی درس دہا بولہ جق، پارہ قازانہ جق، مرأت شئون
ہیئت تحریرہ سی آراسندہ ذاتاً یری حاضر ... حسین بہا
افندی برکون کوزلکنی ضبطہ چالشہرق خدمتدن ہیچ نمون
اولادینی عثمان طیاری کوسترمش، قولاغہ: «سن مکتبدن
چیققدن صوکرہ بورادہ سک .» دیمش ایدی .

احمد جمیل بو مطبعہدہ ہان ہرکسی سوردی . باش محرر
علی شکیب، صاحب امتیاز حسین بہا، ادارہ مأموری احمد
شوقی افندی؛ بونلر ہپ اوصاف یورکلی آدم لردندی کہ انسان
ملاقا تارندن بر انشراح درون حس ایدر، آجیلقلرندن بر
چوغنک زائل اولدینی دو یار . بردہ مطبعہ مدیری توفیق
افندی واردی کہ مطبعہ یہ ہرکون ہرکسدن اول کلیر، کوچک
اوداسنہ کیرر . دائما کوسکون، دائما ساکت بر آدم کہ مطبعہدہ

بر کولکہ کیدر، کیمسہ ایلہ قونوشماز، ہیچ برشینہ قاریشماز، یالکز احمد شوقی افندی ایلہ امور ادارہ یہ باقار . مطبعہ دہ اوکسور وکندن بشقہ سسی دیولماز ؛ مریض ، یازین کورک کیر، اوداسندن منغال مایس اورتہ سندنہ قالقار بر اختیار ... احمد جیل بو آدملہ برچفت لاقیردی ایتمہ مشدر ، ماہیتی بیلہ بیلمز . مطبعہ مدیری ؟ .. نہ دیمک اولہ جق ، مطبعہ مدیری ایسہ کندیسنی کوسترسون ، اوداسندہ کول اشہ لہ مکدن بشقہ برشی یاپیمہ جقسہ مدیریتدن وازکچسون ، حسین بہا افدینک بوکا - حتی بعض سوء استعمالاتنہ - تحمل ایدیشنہ نظراً بو آدمک مطبعہ دہ مدیریت طاقتمق ایچون بر حق مخصوصی اولمالیدی . بعضاً قولاغنہ چارپان سوزلردن یواش یواش اکلامش ایدی کہ توفیق افندی حسین بہا افدینک شریکی ایمش ، غالباً اصل سرمایہ دہ اونک ایمش ...

احمد جیل ہیچ بوکا اہمیت ویرمزدی ، ذاتاً او اوچ کشیدن بشقلری داماسیار ایدی لر . آلتی آیدہ آلتی کرہ مطبعہ دکشدرر آدملر . بو کون مرآت شئون مطبعہ سندنہ ، یارین دیگر بر جریدہ دہ ، بعضاً ایکی یردہ مجتمعا . مثلاً عثمان طیار دردنجی دفعہ اولہ رق مرآت شئونہ انتساب ایتمش ایدی ... احمد جیل شہادتنامہ آلدقندن سو کرہ بو دردنجی دفعہ یہ دہ خاتمہ ویرلدی ؛ حتی بو دفعہ حسین بہا افندی عثمان طیارک مطبعہ دن چیقدیغنہ دائر جریدہ دہ ایکی سطرلق بر اعلان نشیرینہ بیلہ لزوم کوردی .

احمدشوقی افندی اوکون برارالق احمدجیلہ :

— اوح! ہلہشو چاقیندن قورتلدق! شمدی کیتسونده

بشقه برمرأت شئون نامنه پاره آلسون؛ دیمش ایدی .

* * *

مرأت شئونه صورت قطعیهده انتسابندن صوکره احمد
جملک حیاتی بر انتظام مخصوصه کیرمش اولدی: کتابجیلرایچون
چالشمق، رسائل موقوتہ یہ مقاله لر یتشدیرمک، مرأت شئون
ایچون هرکون حوادث ومتنوعه ستونلرینی دولدیرمق، صبا-
حدن اقشامه قدر اداره خانہ نک حاوی اوچمش، الوان مختلفه دن
لککری، اشکال متنوعه دن یرتیقلریله بر غریبه حالی آلمش
صولوق یشیل چوخه اورتولی یازیمخانہ سنک کنارینه ایلدیشہ رک
— علی شکیب بر طرفده اجمال احوال یازارکن، راجی اوتہده
بر رسالہ موقوتہده کوزل بر منظومہ یی تزئیفه چالیشیرکن،
حسین بها افندی بر حساب مسئلہ سی ایچون احمدشوقی افندی یہ
چیقیشیرکن، سر مرتب مرکبلی النی قایینک کنارینه دایامش
« متنوعہ یہ بر بیق ستون دہالازم!» دیرکن — چالشمق؛ یازی
اعمال ایدر بر آلت قیلندن طولانی کسلمش کاغدلری تکرار
اوقومغه وقت بوله میہرق دولدیروب بریکسنہ باشلامق؛ متہادیآ
ایشلہین زواللی باشنی بر بخار مستی ایله متسلی ایدہ بیلمک ایچون

بر برینی متعاقب یا قدیمی سیگارہ لڑک دومانی کوزلرینی دولدر دجہ
 نوقفہ ، صولانان بویچارہ کوزلری دیکندر مکہ وقت بولہ میہ رق
 از مق ؛ صوکرہ یورغون ذہنک بر کلہ یی بولہ بیلمکدن ، یا خود
 بر جلہ یی ربط ایده بیلمکدن امتناع عجزی اوزرینہ ایلری یہ
 کیتمک استہ مین قلمی کاغذک اوزرندن آیرہ میہ رق دور مق ؛
 بر مدت قوای ذہنیہ نک معطلتی ایچندہ کوزلر یخبرہ نک رنکی
 و چشم ، اگری طاقلمش یشیل آستار پردہ سنک کنارندن
 شورادہ ذہنلرینی اولدر مکہ مشغول اولان بوزوالیلرہ بر نظرہ
 سستہزا یوللایان کونشک التماع ضیاسنہ متحسرانہ دالوب
 الملق ...

بو مشغلہ تمادیہ ایچندہ احمد جمیل یمک ایچون وقت
 ولہ مازدی . اکثریت اوزرہ پینیر اکمک اوزومدن تشکیل ایتدیکی
 و کلہ یمکنی کونشسز لکدن ، ہواسزلقندن ناتوان قالان دائمابی اشتہا
 بعدہ سنہ زورلہ ایندیردجہ کوزلری بر جریدہ اجنیہدہ شایان
 رچہ فقرہ ارار ، یا خود دمین دولدر دینی کاغذلرک برندہ یری
 وش بر اقلمش بر کلہ ایچون لغت کتابخی اراشد یردی . بعضاً
 ویوشمش بحاقلرینہ ، متصل اوطور مقدن یورولمش وجودینہ
 رتازکی حیات و یرمک ایچون قالقوب براز دولاشیر ، یا خود
 یخبرہ نک کنارندہ آیادہ دورہ رق قارشیکی قالد یرمدن چکلری
 میرایدر ، بر آراق مردیونلری اینر ، سوقاغہ چیقار ، کتابجیسنہ
 بدر کیدر ، یکی چیقمش کتاب وارسہ شویلہ بر باقار ، یا خود

طابعڪ خاطري اڇون تصحيحلرينه باقويرر ، ينه مطبعه يه
 عودت ايدر ...

بوطرز حيات دائما بويله در . جمعه يوق ، بازار يوق ، هر کون
 چاليشه جق ، هر کون مطبعه يه اسير اوله جق ، بعضاً کيجه لري
 نوبت بکليه جک ، صاحب امتيازک اوداسنده سديرک اوزرينه
 ايليشوب ياته جق ، نادراً مطبعه ده کنديسنه احتياج اوليه جق ده
 براز نفس آله بيلمک اڇون تپه باشنه قدر کيده جک ، ياخود
 کيدوب گله بر بوغاز ايجي سفرى يابه جق ...

قط احمد جميل بو حياتدن مشتکي دکل ايدى . چالشمق
 شمدى اونک اڇون برعلت عصيه اولمشدى ، دوره ميوردى .
 اقشاملرى اوينه کيتديکي زمان يمک وقته قدر مندرك اوزرينه
 بويلي بويينه اوزانير ، ديکلنيردى .

اوه کلنجه والده سيله اقبال اوکونک سلسلهٴ وقوعاتى نقل
 ايدرلردى . اويالکنز ديکلر ، اره صره بر سؤال ايراد ايدر ،
 اونلر سويلر ، بيک درلو هيچلردن مرکب سوزلرله يورغون
 ذهننه براز نفس استراحت ويرلردى . احمد جميل بو حيات مشغوليت
 باشلاقدن صوکره سکو تپرست اولمش ، کنجلره مخصوص اطباب
 کلامى غائب ايتمش ايدى ؛ فقط ايستردى که کنديسنه اوتهدن
 بریدن بحث اولنسون . بوکون قومشو صابره خانم کلش ، اوغلى
 احمد افدى کليفيله غوغا ايتمش ده او آرالرينه کيرمش ، بارشديرمش ،
 ينه قيمتى بيلنمزمش ، کلين دکلى ؟ ..

دون اقبال سحرلہ برابر سکنز ارشون باصمہ المق ایچون
 قالہاچیلر باشنہ کیتمش، یولده سحرک پوتیننک اوکچہ سی قوپمش،
 دل قیز: « امان! کوچک خانم! اوکچہم قوپدی. » دیہہ غلبہ لکک
 ایچنדה بر چیغلق باصمش کہ ...

احمد جمیل بوہیچلری بر ذوق مخصوص ایلہ دیکلر،
 دیکلہ دیکہ صیجاق بر کوندن صوکرہ دوشن یاز یاغمور لریننک
 لطیف سرینلکنہ مشابہ بر حظ دلکشا حس ایدردی .

مطبوعات ایچون چالیشدیغہ ہیچ متأسف دکلدی . زیرا
 بوتون امیدلرینک بوکوشش متادی نتیجہ سیلہ ظهور ایدہ جکنہ
 قانع ایدی . فقط اووزنہ جیلر دہ کی درس احمد جمیلہ او قدر
 غم کلیوردی کہ اگر بشقہ درلو تلافیسنہ امکان اولسہ او ایکی
 لیرای چوقدن ترک ایدردی .

هیچ اولمازسہ کیجہ لرینہ تماماً تصرف ایدہ بیلسہ کندیسنی
 بختیار عد ایدہ جکدی . اودہ قالدینی اقشاملر بر مدت والده سیلہ
 قونوشور، سحرلہ الای ایدر، بالخاصہ اقبالی هر هانکی برسبلہ
 قیزدیره رق اکلنیر، صوکرہ اوداسنہ چیقہ رق یاسودیکی بر
 شاعری او قور، یاخود ترجمہ لریلہ اشغال ایدر، ویاخود - ایکی
 گون صکرہ فنا بولہ رق آتمق اوزرہ - بر منظومہ جک قارالاردی .
 اوداسندہ سجاده لک اوزرنده یووارلانہ رق ، مندرلر دہ
 اوزانہ رق چالشمغہ صرف ایتدیکی بوزمانلر کوندوزلری
 اداره خانہ نک حصیر اسکملہ سندہ کچن ساعت لک مکافات مشاقی

قیلندن بردورہ استراحت ایدی؛ فقط درداحتیاج بوزمانلری ده
تماماً کندیسنه براقیوردی .

هفته ده اوچ کیجه یمکدن صوکره اودن چقه رق ، بو
سکونکاه آرامشی براقه رق وزنه جیلره قدر کیدر ؛ اوراده
ساعتلرجه اوغراشدقدن صوکره معیتنه ویردکلری براوشاغک
رفاقتیله اوینه کلیر ، اوزمانه قدر هرکس یاتمش اولدیغندن
اوزرینه آلدینی اناختارله قاپویی آچه رق خفیفته ایاقلرینک
اوجنه باصه باصه اوداسنه، کیرر نهایت، اون آلتی ساعتک برسعیک
بهای اضطراییله قازانش اولان یتاغنه صوقولوردی .

اصل بووزنه جیلر سفرندن قیش اناسنده زحمت چکمش
ایدی؛ اویله که درس کونلری یمکنی بیدکدن صوکره منغالک
باشنده ایصینتق ممکن ایکن بوکا موفق اوله میوب صوغوقده ،
قارلرک، چامورلرک ایچنده تکرار سوقاغه حیقمق لازم کله جکنی
دوشوندجه اوه کیتمکدن تخاشی ایدر اولمش ایدی .

درسی اولدینی اقشاملر احمد جمیل سفره ده بر سکوت
ماتمکیرانه ایله یمک بیدکدن صوکره کوچوجک قرمزی باقر
منغالله ایصینان بولطیف آشیانه استراحتده والده سنی، همشیره سنی
یاکمز براقه رق، حتی کچ قالمق خوفیله منغالک کنارینه سورولن
پارلاق صاری جزوه دن حصه سنی آلمیه رق بالخاصه بوکیجه
سفرلری ایچون آلدینی سیاه مشمع پالطوسنی کیر ، « آنه !
بن کیدیورم، اویقوکز کلیرسه بنی بکله میکز ! » دیر ، قلبنده

ہواوہ ، شو مختصر عائہ او جاغنه بر حس حسرتہ سو قاغہ
چیقاردی .

صوغوق ! ... قیشک تپیلراہ محمول روزکاری پالتوسنک
باشلغندن هجوم ایده رک یوزینی طیرمالار ، بتون وجودینی
برر عشہ بارده ایله تیرہ تیر . حصیر اسکملہ اوزرنده یازی ایله
کچن طاقتفرسا برکوندن سو کرہ اولطیف ، کوچک ، صاری
منغالک کنارندن مہجور اولمق ، مشکوک ایشلرہ کچین سفله
کبی کیجہ لری قارا کلقلرا یچنده اکمک پاره سنہ قوشمق بر درد
طاقتفرسا ایدی .

ہر دقیقہ بر چامور کردابنہ باتامق ایچون توقفہ مجبور
اولور ، ایکی اللرینی جیلرینہ صوقہ رق اتکلرینی دیزلرینک
اوستندہ ضبطہ چالیشہ چالیشہ طاشلرک اوزرنندن سکرک یورر ،
بعضاً دیوارلرک کنارندن برکولکہ شکلندہ سوزولہ رک کچر ،
کذرکاهنہ تصادف ایدن کومہ کومہ بوزولمش کوپکلردن قورقہ رق
یولنی دکشدیرر ؛ بعضاً برویرانہ نک بوشلغندن کچر کن شمدی
برال اوزانیویرہ جکمش ، یاقہ سنندن طوتیویرہ جکمش کبی
قلبنده برلرزش ہراس دو یاردی .

صوکرہ بر آراق یاغور باشلار ، اوموزلرنده ، باشندہ
مشمع پالطوسنی دو کرک صیرتندن سوزولوب ایاقلرینہ دوغرو
آقار ، نہ قدر قیویرسہ بردرلو چاموردن محافظہ ایده مدیکی
زوالی تک پانطالوتی ایصلاتیر ... بویارینہ قدر قورویہ جق ،

قیلندن بردورہ استراحت ایدی؛ فقط درداحتیاج بوزمانلری ده
تماماً کندیسنه براقیوردی .

هفته ده اوچ کیجه یمکدن صوکره اودن چقه رق ، بو
سکونکاه آرامشی براقه رق وزنه جیلره قدر کیدر ؛ اوراده
ساعتلرجه اوغراشدقدن صوکره معیتنه ویردکاری براوشاغک
رفاقتیله اوینه کلیر ، اوزمانه قدر هرکس یاتمش اولدیغندن
اوزرینه آلدینی اناختارله قابوی آچهرق خضیفجه ایاقلرینک
اوجنه باصه باصه اوداسنه، کیرر نهایت، اون آلتی ساعتک برسعیک
بهای اضطرابیله قازانش اولان یتاغنه صوقولوردی .

اصل بووزنه جیلر سفرندن قیش ائناسنده زحمت چکمش
ایدی؛ او یله که درس کونلری یمکنی بیدکدن صوکره منغالک
باشنده ایصینمق ممکن ایکن بوکا موفق اوله میوب صوغوقده ،
قارلرک، چامورلرک ایچنده تکرار سواقغه جیقمق لازم کله جکنی
دوشوندجه اوه کیتمکدن تخاشی ایدر اولمش ایدی .

درسی اولدینی اقشاملر احمد جمیل سفرده بر سکوت
ماتمکیرانه ایله یمک بیدکدن صوکره کوچوجک قرمزلی باقر
منغاله ایصینان بولطیف آشیانه استراحتده والده سنی، همشیره سنی
یالکز براقه رق، حتی کچ قالمق خوفیله منغالک کنارینه سورولن
پارلاق صاری جزوه دن حصه سنی آلمه رق بالخاصه بوکیجه
سفرلری ایچون آلدینی سیاہ مشمع پالطوسنی کیر ، « آنه !
بن کیدیورم، اویقوکنز کلیرسه بنی بکله میکنز ! » دیر ، قلبنده

ہواوہ ، شو مختصر عائلہ اوجاغنہ بر حس حسرتلہ سوقاغنہ
چیقاردی .

صوغوق ! ... قیشک تپیلراہ محمول روزکاری پالتوسنک
باشلغندن هجوم ایدہرک یوزینی طیرمالار ، بتون وجودینی
بررعشہ بارده ایلہ تیرہ تیر . حصیر اسکملہ اوزرنده یازی ایلہ
کچن طاققرسا برکوندن صوکرہ اولطیف ، کوچک ، صاری
منغالک کنارندن مہجور اولمق ، مشکوک ایشلرلہ کچین سفلہ
کبی کیجہلری قارا کاکلرایچندہ اکمک پارہسنہ قوشمق بر درد
طاققرسا ایدی .

ہر دقیقہ برچامور کردابنہ باتمامق ایچون توقفہ مجبور
اولور ، ایکی اللرینی جیلرینہ صوقہرق اتکلرینی دیزلرینک
اوستندہ ضبطہ چالیشہ چالیشہ طاشلرک اوزرنندن سکہرک یورر ،
بعضاً دیوارلرک کنارندن برکولکہ شکلندہ سوزولہرک کچر ،
کذرکاهنہ تصادف ایدن کومہ کومہ بوزولمش کوپکلرندن قورقہرق
یولنی دکشدیرر ؛ بعضاً برویرانہنک بوشلغندن کچرکن شمدی
برال اوزانیویرہ جکمش ، یاقہسندن طوتیویرہ جکمش کبی
قلبنده برلرزش ہراس دیواردی .

صوکرہ برآرالق یاغمور باشلار ، اوموزلرنده ، باشندہ
مشمع پالطوسنی دوکہرک صیرتندن سوزولوب ایاقلرینہ دوغرو
آقار ، نہقدر قیویرسہ بردرلو چاموردن محافظہ ایدہمدیکی
زواللی تک پانطالوتنی ایصلاتیر ... بویارینہ قدر قورویہجق ،

چو جق کوزلرینی ایندیردی، درس ساعتزینہ کلنجه : « شیمدی
 قیش کیرمک اوزره ، طیبی کیجه لری ترجیح ایدرسکز ،
 دکلی ؟ » . عودت ایچون کندیسنه براوشاق ترفیق اولنور ،
 هفته ده اوچ دفعه اولسه کافی ...

احمد جیل بو آقشامدن اعتباراً درسه باشلادی ؛ فقط
 خواهه لنگ مشکلات مادیه سی حقنده هنوز بر فکر حاصل
 اتمه مش ایدی . چوجغه براز جریده اوقوتدقن صوکره نه
 یایمق لازم کله جکنده تحیر ایتدی ، بش دقیقه ده ایش بیتدی .
 شیمدی نه یاپیله جق ؟ چوجق بکله یوردی ، احمد جیل عادتاً
 صیقتیسندن ترله دی ؛ املا یازدیرمق ایسته دی ، سویلیه جک
 برشی بوله مادی ، صوکره اوقوتدینی بری یازدیردی ، یا کلشلی
 تصحیح ایتدی ، بعض قواعد تعلق ایدن خطاری ایضاح
 ایتک ایسته دی . چوجق یوزینه باقیوردی ، برشی آکلادیغندن
 امین ایدی ، بوسبوتون صیقلدی ، « بودفعه بو قدر قالسون ،
 اقدم ، کله جک درس ایچون کتاب کتیره مده ... »

قوناقدن چیققدن صوکره عادتاً کنیش بر نفس آلدی ،
 دون آقشام موازنه شهریه جدولنی شنلیدیرن ایکی لیرانک قولای
 قازانلیه جغنی شو ایلك تجربه ایله آکلامش ایدی ...

مکتبک صوک امتحانلری تقرب ایتدی ؛ احمد جیل بوسنه

درس‌ری بوس بوتون اهال ایتمش ایدی؛ امتحان زمانی یا قلاشد قجه قلبه بر قورقو کیریوردی .

« یاصنفده قالیرسه ! » بوقورقو ذهنه ایلیدشد کجه - انسانلری قورقولی فکر لردن قاشمغه سوق ایدن حس درونی ایه - بونی هان سیلوب چیقار مقده استعجال کوستردی .

سنه نك صوك آینه آرتق چالشمغه لزوم کوردی . بر یاندن بر طابعه ترجمه ایدیوردیکی « چوجقلره معلومات » سلسله کیاتی ، بر طرفدن مرأت شئون ایچون ایکنجی دفعه اوله رق باشلادیغی بر حکایه ، هفته ده اوچ کیجه سنی محو ایدن وزنه جیلر سفری درس‌ره وقت بر اقیوردی . او یقوسندن تصرف ایتدی؛ کوچک اوداسنده ، هر کس یازک تأثیر حرارتیله ایرکنجه یتاقلرنده اویودینی بر صرمده او کتابلرینک اوسته اکیلمش ، متمادی ایشلمکدن یورولمغه باشلایان زواللی باشنی ایکی اللرینک آراسنه آلمش ، دیرسکارینک اوزرینه دایانمش ، آرتق اخذ تأثر ایدن بر استنکاف بی تابانه ایه امتناع کوسترن فکرینه بر سنه در مهمل قالان شیرلی قبول ایتدیرمکه چالشیردی .

قورقدیغنه اوغرامادی ، شهادتنامه بی آله بیلدی ، فقط بر شهادتنامه که ... احمد جمیل بوندن بحث ایدلمسنه رضا ویرمن ، مرتبه ذکایه سنه عادتا دونیت ویرن بو درجه لیاقت حجتدن اوتانیر .

شهادتنامه آلدقندن سوکره هیچ سوینمدهی ، اوندن ذاتاً

برشی امیدندہ دکلدی . آرتق طرز معیشتی بولمشدی؛ بوشہاد۔
 تنامہ نک استحصالی ایچون چالشماسی، باشلادیغی برشیئی بتیرمش
 اولوق عزمندن بشقہ برشیدن تولد ایتمہ مشیدی .

مکتب بیتدکدن سوکرہ حسین نظمی ایله مشارکت حیاتیہ
 همان بوس بوتون بیتدی؛ اوخارجیہ نظارتہ انتساب ایده جک،
 آره صرہده بعض رسالہ لردہ یازی یازہ جق ... احمد جمیل ہیچ
 بریرہ انتساب ایتمہ جک، بوس بوتون مطبوعات علمنہ آتیله جق،
 بر ایکی درس دہا بولہ جق، پارہ قازانہ جق، مرأت شئون
 ہیئت تحریرہ سی آراسندہ ذاتاً یری حاضر ... حسین بہا
 افندی برکون کوزلکنی ضبطہ چالیشہرق خدمتدن ہیچ ممنون
 اولمادیغی عثمان طیاری کوسترمش، قولاغہ: «سن مکتبدن
 چیققدن سوکرہ بورادہ سک .» دیمش ایدی .

احمد جمیل بو مطبعہده همان هر کسی سوردی . باش محرر
 علی شکیب، صاحب امتیاز حسین بہا، اداره مأموری احمد
 شوقی افندی؛ بونلر ہپ اوصاف یورکلکی آدملردندی کہ انسان
 ملاقاتلرندن بر انشراح درون حس ایدر، آجیلقلرندن بر
 چوغنک زائل اولدیغی دو یار . برده مطبعہ مدیری توفیق
 افندی واردی کہ مطبعہ یہ هر کون هر کسدن اول کلیر، کوچک
 اوداسنہ کیرر . دائما کوسکون، دائما ساکت بر آدم کہ مطبعہده

بر کولکہ کیدر، کیمسہ ایلہ قونوشماز، ہیچ برشیئہ قاریشماز،
 یالکز احمد شوقی افندی ایلہ امور ادارہ یہ باقار . مطبعہ دہ
 اوکسور وکندن بشقہ سسی دیولماز؛ مریض، یازین کورک
 کیر، اوداسندن منغال مایس اورتہ سندنہ قالقار بر اختیار ...
 احمد جمیل بوآدملہ برچفت لاقیردی ایتمہ مشدر، ماہیتی بیلہ
 بیلمز . مطبعہ مدیری؟ .. نہ دیمک اولہ حق، مطبعہ مدیری
 ایسہ کندیسینی کوسترسون، اوداسندنہ کول اشہ لہ مکدن بشقہ
 برشی یایمہ جقسہ مدیرتدن وازکچسون، حسین بہا افندینک
 بوکا - حتی بعض سوء استعمالتنہ - تحمل ایدیشنہ نظراً بو
 آدمک مطبعہ دہ مدیرت طاقتیق ایچون بر حق مخصوصی
 اولمالیدی . بعضاً قولاغنه چاربان سوزلردن یواش یواش اکلامش
 ایدی کہ توفیق افندی حسین بہا افندینک شریکی ایتمش، غالباً
 اصل سرمایہ دہ اونک ایتمش ...

احمد جمیل ہیچ بوکا اہمیت ویرمزدی، ذاتاً او اوچ
 کشیدن بشقلری دائماسیار ایدیلر . آلتی آیدہ آلتی کرہ مطبعہ
 دکشدیرر آدملر . بو کون مرآت شئون مطبعہ سندنہ، یارین
 دیگر بر جریدہ دہ، بعضاً ایکی یردہ مجتمعاً . مثلاً عثمان طیار
 دردنجی دفعہ اولہ رق مرآت شئونہ انتساب ایتمش ایدی ...
 احمد جمیل شہادتنامہ آلدقندن سوکرہ بو دردنجی دفعہ یہ دہ خاتمہ
 ویرلدی؛ حتی بو دفعہ حسین بہا افندی عثمان طیارک مطبعہ دن چیقیدیغنه
 دائر جریدہ دہ ایکی سطرلق بر اعلان نشرینہ بیلہ لزوم کوردی .

احمدشوقی افندی اوکون برارالق احمدجیبه :
 — اوح! هله شو چاقیندن قورتلوق! شمدی کیتسونده
 بشقه برمرأت شئون نامنه پاره آلسون ؛ دیمش ایدی .

* * *

مرأت شئونه صورت قطعیه ده انتسابندن صوکره احمد
 جمیلک حیاتی بر انتظام مخصوصه کیرمش اولدی: کتابجیلر ایچون
 چالشمق ، رسائل موقوته یه مقاله لر یتشدیرمک ، مرأت شئون
 ایچون هرکون حوادث و متنوعه ستونلرینی دولدیرمق ، صبا -
 حدن اقسامه قدر اداره خاننک حاوی اوچمش ، الوان مختلفه دن
 لکه لری ، اشکال متنوعه دن بیرتیقلریله بر غریبه حالی آلمش
 صولوق یشیل چوخه اورتولی یازیمخاننک کنارینه ایلدشه رک
 — علی شکیب بر طرفده اجمال احوال یازارکن ، راجی اوتده
 بر رساله موقوته ده کوزل بر منظومه یی تزئیفه چالیشیرکن ،
 حسین بها افندی بر حساب مسئله سی ایچون احمدشوقی افندی یه
 چیقیشیرکن ، سر مرتب مرکبلی النی قاپینک کنارینه دایامش
 « متنوعه یه بر یچق ستون دهالازم! » دیرکن — چالشمق ؛ یازی
 اعمال ایدر بر آلت قیلندن طولانی کسلمش کاغدلری تکرار
 او قومغه وقت بوله میه رق دولدیروب بریکسنه باشلامق ؛ متهادیا
 ایشله یین زواللی باشنی بر بخار مستی ایله متسلی ایده بیلیمک ایچون

ر برینی متعاقب یا قدیمی سیگارہ لڑک دومانی کوزلرینی دولدیردجہ
وقفہ ، صولانان بویچارہ کوزلری دیکندرمکہ وقت بولہ میہرق
زmq؛ صوکرہ یورغون ذھنک برکله یی بولہ بیلمکدن ، یا خود
ر جملہ یی ربط ایده بیلمکدن امتناع عجزی اوزرینہ ایلری یہ
یتمک استہ مین قلمی کاغذک اوزرندن آیرہ میہرق دورمق؛
ر مدت قوای ذھنیہ نک معطلتی ایچندہ کوزلر پنجرہ نک رنگی
وچمش ، اگری طاقلمش یشیل آستار پردہ سنک کنارندن
بورادہ ذھنلرینی اولدرمکہ مشغول اولان بوزوالیلرہ برنظرہ
ستہزا بوللایان کونشک التماع ضیاسنہ متحسرانہ دالوب
لمق ...

بو مشغلہ متادیہ ایچندہ احمد جمیل یمک ایچون وقت
ولہ مازدی . اکثریت اوزرہ پینیر اکمک اوزومدن تشکیل ایتدیکی
وکلہ تمکنی کونشسز لکدن ، ہواسزلقندن ناتوان قالان دائمابی اشتہا
عدہ سنہ زورلہ ایندیردجہ کوزلری بر جریدہ اجنیہدہ شایان
رجمہ فقرہ ارار ، یا خود دمین دولدیردینی کاغذلرک برندہ یری
رش بر اقلمش بر گلہ ایچون لغت کتابنی اراشدیردی . بعضاً
ویوشمش بجاقلرینہ ، متصل اوطورمقدن یورولمش وجودینہ
رتازکی حیات ویرمک ایچون قالقوب براز دولاشیر ، یا خود
نجرہ نک کنارندہ آیاقدہ دورہ رق قارشیکی قالدیرمدن کچنلری
یرایدر ، بر آراق مردیونلری اینر ، سوقاغہ چیقار ، کتابجیسنہ
در کیدر ، یکی چیقمش کتاب وارسہ شویلہ برباقار ، یا خود

طابعك خاطرې ايچون تصحيحلرينه باقويورر ، ينه مطبعه يه
عودت ايدر ...

بو طرز حيات دائما بويله در . جمعه يوق ، بازار يوق ، هر كون
چاليشه جق ، هر كون مطبعه يه اسير اوله جق ، بعضاً كيجهلري
نوبت بكليه جك ، صاحب امتيازك اوداسنده سدريك اوزرينه
ايليشوب ياته جق ، نادراً مطبعه ده كنديسنه احتياج اوليه جق ده
براز نفس آله بيلمك ايچون تپه باشنه قدر كیده جك ، ياخود
كيدوب گه بر بوغاز ايچي سفرې يابه جق ...

فقط احمد جميل بو حياتدن مشتكي دكل ایدی . چالشمق
شمدي اونك ايچون برعلت عصيه اولمشدي ، دوره ميوردی .
اقشاملري اوينه كيتديكي زمان يمك وقتنه قدر مندرك اوزرينه
بويلي بوينه اوزانير ، ديكلنيردی .

اوه كلنجه والده سيله اقبال اوكونك سلسله وقوعاتي نقل
ايدرلردی . اويالكز ديكلر ، اره صره بر سوال ايراد ايدر ،
اونلر سويلر ، بيك درلو هيچلردن مركب سوزلرله يورغون
ذهننه براز نفس استراحت ويرلردی . احمد جميل بو حيات مشغوليت
باشلاقدن صوكره سكو تپرست اولمش ، كنجلره مخصوص اطباب
كلامی غائب ايتمش ایدی ؛ فقط ايستردی كه كنديسنه اوته دن
بريدن بحث اولنسون . بوكون قومشو صابره خانم كلش ، اوغلي
احمد افندی كلينيله غوغا ايتمش ده او آرالرينه كيرمش ، بارشديرمش ،
ينه قيمتي بيلتمز مش ، كلين دكلی ؟ ..

دون اقبال سحرلہ برابر سکنز ارشون باصمہ المتق ایچون
 قالباخیلر باشنه کیتمش، یولده سحرک پوتینک اوکجه سی قوپمش،
 دلی قیز: « امان! کوچک خانم! اوکجه قوپدی. » دییه غلبه لکک
 ییچنده بر چیغلق باصمش که ...

احمد جمیل بوهیچلری بر ذوق مخصوص ایله دیکلر،
 دیکله دجه صیجاق برکوندن سوکره دوشن یاز یاغمور لرینک
 لطیف سرینلکنه مشابه برحظ دلکشا حس ایدردی .

مطبوعات ایچون چالیشدیغنه هیچ متأسف دکلدی . زیرا
 بوتون امیدلرینک بوکوشش متعادلی نتیجه سیله ظهور ایدیه جکنه
 قانع ایدی . فقط اووزنه جیلرده کی درس احمد جمیله او قدر
 غرض کلیوردی که اگر بشقه درلو تلافیسنه امکان اولسه او ایکی
 یرایی چوقدن ترک ایدردی .

هیچ اولمازسه کیجه لرینه تماماً تصرف ایدیه بیلسه کندیسنی
 مختیار عد ایدیه جکدی . اوده قالدینی اقشاملر برمدت والده سیله
 نونوشور، سحرله الای ایدر، بالخاصه اقبالی هر هانکی برسبیله
 فیزدیره رق اکلیبر، سوکره اوداسنه چیقه رق یاسودیکی بر
 شاعری او قور، یاخود ترجمه لر یله اشغال ایدر، ویاخود - ایکی
 ٹون صکره فنا بوله رق آتمق اوزره - بر منظومه جک قارالاردی .
 اوداسنده سجاده لک اوزرنده یووارلانه رق، مند لرلرده
 وزانه رق چالشمغه صرف ایتدیکی بوزمانلر کوندوزلری
 داره خانه نک حصیر اسکمه سنده کچن ساعت لک مکافات مشاقی

قیلندن بردورہ استراحت ایدی؛ فقط درداحتیاج بوزمانلری ده
تماماً کندیسنه براقیوردی .

هفته ده اوچ کیجه یمکدن سوکره اودن چقه رق ، بو
سکونکاه آرامشی براقه رق وزنه جیلره قدر کیدر ؛ اوراده
ساعتلرجه اوغراشدقدن سوکره معیتنه ویردکلری براوشاغک
رفاقیتله اوینه کلیر ، اوزمانه قدر هرکس یاتمش اولدیغندن
اوزرینه آلدینی اناختارله قاپویی آچه رق خفیفجه ایاقلرینک
اوجنه باصه باصه اوداسنه، کیرر نهایت، اون آلتی ساعتک برسعیک
بهای اضطراییله قازانیش اولان یتاغنه صوقولوردی .

اصل بووزنه جیلر سفرندن قیش اناسنده زحمت چکمش
ایدی؛ اویله که درس کونلری یمکنی بیدکدن سوکره منغالک
باشنده ایصینمق ممکن ایکن بوکا موفق اوله میوب صوغوقده ،
قارلرک، چامورلرک ایچنده تکرار سواقغه جیقمق لازم کله جکنی
دوشوندجه اوه کیتمکدن تخاشی ایدر اولمش ایدی .

درسی اولدینی ایشاملر احمد جمیل سفرده بر سکوت
ماتمکیرانه ایله یمک بیدکدن سوکره کوچوجک قرمنزی باقر
منغالله ایصینان بولطیف آشیانه استراحتده والده سنی، همشیره سنی
بالکز براقه رق، حتی کچ قالمق خوفیه منغالک کنارینه سورولن
پارلاق صاری جزوه دن حصه سنی آلمیه رق بالخاصه بوکیجه
سفرلری ایچون آلدینی سیاہ مشمع پالطوسنی کیر ، « آنه !
بن کیدیورم، اویقوکز کلیرسه بنی بکله میکز ! » دیر ، قلبنده

ہواوہ ، شو مختصر ٹائٹھ اوجاغنہ بر حس حسرتلہ سوقاغنہ
چیقاردی .

صوغوق ! ... قیشک تپیلرلہ محمول روزکاری پالتوسنک
باشلغمنن هجوم ایدہرک یوزینی طیرمالار ، بتون وجودینی
برریشہ بارده ایلہ تیرہ تیر . حصیر اسکملہ اوزرنده یازی ایلہ
کچن طاققرسا برکوندن سوکرہ اولطیف ، کوچک ، صاری
منغالک کنارندن مہجور اولمق ، مشکوک ایشلرلہ کچین سفلہ
کبی کیجہلری قارا کاکلرایچندہ اکمک پارہسنہ قوشمق بر درد
طاققرسا ایدی .

ہر دقیقہ برچامور کردابنہ باتامق ایچون توقفہ مجبور
اولور ، ایکی اللرینی جیلرینہ صوقہرق اتکلرینی دیزلرینک
اوستندہ ضبطہ چالیشہ چالیشہ طاشلرک اوزرنندن سکرک یورر ،
بعضاً دیوارلرک کنارندن برکولکہ شکلندہ سوزولہرک کچر ،
کذرکاہنہ تصادف ایدن کومہ کومہ بوزولمش کوپکلردن قورقہرق
یولنی دکشدرر ؛ بعضاً برویرانہنک بوشلغندن کچرکن شمدی
برال اوزانیویرہ جکمش ، یاقہسندن طوتیویرہ جکمش کبی
قلبندہ برلرزش ہراس دوپاردی .

سوکرہ برآرالق یاغمور باشلار ، اوموزلرنده ، باشندہ
مشمع پالطوسنی دوکہرک صیرتندن سوزولوب ایاقلرینہ دوغرو
آقار ، نہقدر قیویرسہ بردلو چاموردن محافظہ ایدہمدیکی
زواللی تک پانطالوتی ایصلاتیر ... بویارینہقدر قورویہجق ،

صباحین منغالک کنارند توتہ رک کیجہ دن قالان نمی آلتہ جق ،
اقبال بریاندن اوتوی حاضر لارکن او مطبعہ یہ کیچ قالمق قورقوسیاہ
اوزولہ جک . تنہا قرا کلق سو قافلر ... صوغوق روز کارلرلہ
قاریشیق صیقی بر یا غمور ...

احمد جمیل او سو قافلردن ، او یا غمورک آلتدن کچر ، تا
وزنہ جیلرہ قدر کلیر ، قاپینک او کندیہ زیلہ دو قونمہ دن اول
بر نفس آیر ، صو کرہ قانی آچیلنجہ هنوز یمنکی بتیرمہ مش ،
یاغلی النی سلیمہ مش اوشاغک طوتدینی مومک ضیا سیلہ دار بر
مردیونی چیقار ، سلاملق او طہ سنہ کیرر ، اورادہ بکلر ، تاکہ
کوچک بک کتابلرینی آلوب حرمدن چیقسون ...

— خواجه افندی ، بو کون هیچ چالیشہ مادم ، عفویکیزی
رجا ایدہ رم .

مقدمہ سیلہ کوچک بک کیرر ، احمد جمیلک ہر شیدن زیادہ
بو خواجه افندی تعیری جانی صیقار . نہ ایچون ؟ جانی صیقلمغہ
حق و ارمیدی ؟

چوجق کوچک بر یارامازدرہ فقط یارامازقلری بر تریبہ
سوسی آلتندہ مستوردردر . احمد جمیل شا کردینک ہیچ بر
عدم ظرافتنہ تصادف اتمہ مش اولقلہ برابر اوفق بر سرزنش
یاپسہ چوجغک جعلی بر ادای محجوبانہ ایلہ کوزلرینی ایندیرہ رک
ایچندن : « بدلا ! سن دہ ... سکانہ اولیور ؟ ایستر چالیشیرم ،
ایستر چالیشمام . کیفمک کہیاسی دکاسک یا ! .. » دیبہ جکندن

امیندر. اونك ایچون دائماً عفو ایدر ، ذاتاً چوجنك کندیسیله برابر بولندینی مدتدن بشقه چالشمادیغنی ده بیلیر .

درسه باشلانیر ؛ مثلاً حسابدن تقسیم آ کلاتیله جق ، ارضك کریتی ایضاح ایدیله جك ، برکوک افسانه اوقونه جق ، اله کچن اسکی برجریده دن املا یازدیر یله جق ... آه! احمد جمیل بونلره بدل اوکوچو جك صیجاق اوداده مندرک اوزرینه بویلی بوینه اوزانه رق موسه نك کیجه لرینی ، هوغونك تماشالرینی ، لامارتینك تفکراتی اوقومق ایچون نصل براشتیاق جانسوز دو یاردی ... بروقت کلیردی که هر ایکسی ده یورولور ؛ چوجق کوچو جك الیه اغزینی صاقلا یه رق یلان دن اسنه مکه باشلار ، احمد جمیلک یورغون کوزلری سوزولوردی . برآراق اوشاق کورونور : « خانم قندی خبر کوندرمش ، کوچک بک آرتق یورولمشدر ، دییور . » سوزیله درسه خاتمه ویریلیر . چوجق برآن اول حرمه کیتمک ، اوشاق ده احمد جمیلی برآن اول اوینه کوتوروب عودت ایتمک ایچون صبر سز لند قلرندن بونك چوجقله اوشاق اراسنده برصنیه اولسی ده بک زیاده احتمال آلتنده اولمقله برابر احمد جمیل آلدانغنی ترجیح ایدردی .

عودت ایدرکن بشقه بر فصل باشلاردی . اوشاق یواش یواش احمد جمیلله تکلیفسز لشمش ایدی . او ، بولا ابالیدکه سکوتدن بشقه بر شیهه مقابله کو سترمدیکندن اوشاق اوده لاقیردیسز کچن حیانتک اوچنی احمد جمیلدن چیقاریردی .

الندہ مشمع فناری صاللاہ رقی، ایلک اوکجہ اوکدن کیتمک
 معتادی ایکن ہر دفعہ سندنہ بر ایکی پارمق کری قالہ قالہ نہایت
 یانندہ کیتمکہ باشلادیغی احمد جمیلہ کوزہ اوشاق بوتون ترجمہ
 حالی دوکدی ، مملکتندہ کنڈیسنی بکلہین نشانلیسندن بیلہ
 بخت ایتدی... احمد جمیل یالکز دیکلر ، یاخود دیکلہ مکسزین
 صوصاردی . نہایت سوقاغک باشنہ کلنجہ اوشاق :

« نُہ ... آرتق بورادن کیدرسکز . » دیردی . احمد جمیل
 خفیف برسلاملہ آریلیر ، تترہ یہ رک اناختاری صوقار ، چامورلی
 لاستیقاریلہ مشمع پالطوسنی همان طاشلغہ آتار ، اوداسنہ
 چیقار ، ایصلاق اثوابلرینی اوتہ یہ بری یہ ایلشیدیرر ، یتاغہ ،
 حیاتہ یکانہ ملتجای آرامشی اولان یتاغہ کیرر ...

اویو، زواللی چوجق ؛ یشیل اسکی چوخہلی یازیخانہ نک
 کنارندہ ، قارا کلک چامورلی سوقاقلردہ ، کوچک نازلی چوجغک
 داتما اسنہین چہرہ سی قارشیسندنہ کچن اوساعات مشاق ومخندن
 صوکرہ شو صیجاق تمیز یتاغک ایچندہ ، منور مائی برسمانک
 باران الماسی آلتندہ ، طلوعنی بکلہ دیکک خورشید امیددی
 کورمکہ چالیشہرق ؛ درین ، اوزون بر خواب تسلیتبخشا ایلہ
 اویو ! ...

تپہ باشی ضیافتی تعقیب ایدن کونک صباچی احمد جمیل
 مطبعہ یہ معتادندن براز کچ ، کیجہ نک بقیہ حماریلہ براز
 سرسمجہ اولہرق کلدیکی زمان احمد شوقی افدیدن بشقہ
 کیمسہ بی بولہ مامش ایدی . صباچلری انتشار ایدن جریدہ لر
 ادارہ خانہ لری اک زیادہ صباچلین آسودہ در ؛ کیجہ جریدہ
 باصلمش ، صباچلین شفی متعاقب موزعلرہ داغلمشدر ؛ یالکر
 پوستہ یہ تودیع ایدیہ جک اولانلر قوشاقلانمقدہ ؛ ترتیبخانہ دہ
 مرتبک تلاشہ لزوم کورمیہ رک قاصہ لرہ داغیتدقلری دوکمه
 حروفک سریع ضربہ جکلرلہ مطرد آھنکی ایشیدلمکدہ در . محرر لر
 ہنوز کلہ مش ، توتون قوقوسی ہنوز مطبعہ نک مرکب و ایصلاق
 کاغد قوقوسیہ مشبوع ہواسنی دولدیر مامش ، احمد شوقی
 افدی ہنوز حجرہ سنہ کیروب کاغدینک اوستدہ دائما چتیردایان
 قلمنی الہ آلامشدر . ادارہ مأمورینک ترانہ قلمیلہ مدیرک
 اوکسوروکی مطبعہ ماکنہ سنک دمدار لریدر . احمد شوقی
 افدی بہ نہ وقت قلمندن او بیتمز توکنمز نالشیلہ کاغدک اوزرنده -
 برمشی بطی ایلہ یورون بر اوکوز آرابہ سی کبی -- او دائما
 چتیردایان قلمندن بحث اولونسہ « یوق ! اوکا ایلدشمہ یکز ، او
 نم نتیمدر ؛ بن ہم یازارم ہم اوننی ایلہ او یورم . » دیردی .
 احمد جمیل ادارہ مأمورینک صمیمی تمناسیلہ سلاملادی .

هر صباح بویله بولوشورلر ، دردلشیرلر ، اوتهدن بریدن بحث ایدرلردی . علی شکیب بویکی دوسته یاز یخانه نك بر طرفنده حسب حال اثناسنده تصادف ایتدکجه نکته پردازلغه اولان میل صافدرونانه سنه تبعاً احمد جیل ايله احمد شوقینک مخلصرنده کی مشاهیدن دولایی « احمد افدیلرینه برلشمشیر . » دیردی .

احمد شوقی افدی رفیق مصاحبی کورنجه — سویله مک ایسته دیکی شیئی سویله یه جک بر آدم بوله مایوبده ایلك تصادف ایدنه نك اوزرینه آتیلان صبر سزله مخصوص بر تلاش ايله — احمد جیلک سلامنه مقابله ایتمه وقت بوله دن : — کوردکی بر کره چاپقینی؟ بواقشامینه اوینه کیتمه مش! ... دیدی . احمد جیل راجیدن بحث اولندیغنی در حال آکلادی .

احمد شوقی افدینک باشلیجه منتخبی اولان لغاتدن بریده « چاپقین » کله سیدر . بو کله یی هیچ سومه دکلیله پک زیاده سودکلیینه حصر ایدر ؛ حتی بر کره حسیات محبته لزومندن زیاده قاپله رق کندیسنی غائب ایتمش ، صاحب امتیاز حسین بها افدینک دیزینه النی اوره رق « های ! چاپقین های ! » دیمش ایدی ده سوکرده بو خطای غافلانه دن دولایی ذاتاً قرمزى اولان چهره سی بر قاج کوملک دها قرمز یلاشورق اوج درت کون قدر صاحب امتیازک یوزینه باقه ماش ایدی .

احمد شوقی افدی بوسباح شو جمله یی پک حدیدانه ، بیاض

کتن یا کنک آلتند زورجه ضبط اولنان کوبکی یرندن صارصیله رق
سویله مش ایدی .

احمدجیل تلاش ایتمه رک صوردی :

— زردن آ کلادیکنز ؟

— زردن آ کلایه جنم ؟ زواللی قادینینه اوکسوزلر کبی
بوینی بوکوک چوجغیله کلش ، مطبعه نک آشانی قانتده آغلایوب
دوریور ... کورسهک ، نه ده کوزل قادینجغز ! تازه ، محزون ادالی
بریچاره . بدبختلی هر حالندن بللی ... قاریسنی اوده کیمسه سز ،
یاب یالکز ، احتمال اکمکسز براقوبده کیم بیلیر هانکی قجه نک
یاننده وقت کچیرمکده معنی وارمی ؟ .. ایکیده برده « بابام زرده »
دیبه کلن بوچوققله ، مطبعه خلقنک قبا قبا معنالی کولوشلری
آرسنده آغلایان او قادینجغزی کوردکجه ایچم ایچمه صیغما یور .
علیمه ! برکون اوچاقتینی طوتدیغ کبی اداره نک پنجره سنندن
آشانیه آه جنم ... اما نه یه یارار ؟ ایش بو ییچاره لرک دردینه
دوا بولمقده ...

احمدشوقی افندی دوام ایتدی ؛ کندیسنی تجربه ایتهدن ،
عائله بابالغی نه دیمک اولدیغنی آ کللامه دن ، یاخود او وظیفه
مقدسه نک اهمیتی هر درلو تقیددن وارسته عدایده جک
قدر کندیلرنده حساست طبع کوردکلری حالده اولنلردن
بحث ایتدی . کیم بیلیر ، شوکنج قادین کیمک ، هانکی بابا ایله
هانکی والده نک نازلی برقیزیدر ؟ بک کوچک ایکن اولنمش اوله جق ،

چو جغدن اوله آ کلاشیلور . بلکه اون بش اون آلتی یاشنده...
 طوتمش بیلمدیکی بر آدمه ویربویرمش ، « سنک هر شینک
 ایشته بوآدر » دیمش ، صوکره آنا بابا اورته دن قالمش ،
 دنیاده بوآمدن بشقه کیمسه قالمش . برآی یا مسعود اولمش
 یا اولمامش ، قوجه سی ایچمکه باشلامش ، نهایت بر آقشام اوده
 کوچوچک بر چوچقله یالکز قالمش . بوکنج قادین نه یاپار ؟
 قوجه سی زرده قالمش ؟.. بوغیبوت تکرر ایدر اولمش . زریه
 کیدیور ؟.. زرده قالیور ؟.. درلو سلسلهٔ فرضیات که هربری
 جگرلرنده بر شرحهٔ زهرناک آچیور ، مرام آ کلاته میور ،
 اغلاسه قیامتار قویور ، حتی ...

احمد شوقی افندی دیوردی که : - اوت ، بویله بر حریف
 بیلیم که قاریسی آغلادجه اونی دوکردی . انسان ایلک اوکجه
 قاریسنی دوکن ارککلردن بحث اولندیغنی ایشیدنجه : « کیم بیلیر ؟
 قاری نصل دایاغه مستحقدر . » دیمک ایستر .. اوت ، افندی
 ایچسون ایچسون ، صوکره : « اوده بقالدن ویره سی به پینر اکمک
 آلرلر . » تسلیسیله کیتسون جیننده کی پاره یی بر مردار آشفته یه
 ویرسون . صوکره اوه کانجه قاریسنک آغلامه سنه تحمل
 ایتمسون . او قادین آغلارسه ، باغیرسه جارس دینه جک ؛
 دایاغه مستحق عد ایدیله جک . بوکا برده قادینک قوجه سنه
 عاشق اولمه سنی علاوه ایدیکنز . ایشته راجینک قاریسی ! دنیاده
 کندیسندن قاچان شو حریفدن بشقه برشی دوشونمدیکی

بو صبح شفق آثار آتمز کلوب شوراده آغلامہ سیلہ ثابت
 دکلی؟ .. اما قوجہ سنی آرامق ایچون صباحلین باشنی اورتدیکی
 کی مطبعہ یہ کلیورن قادینک معاملہ سنی دہ سوسلی بر معاملہ عد
 ایتیمہ جکمشز . برده اوکا صورمالی . بودرجه یہ قدر دوشمش
 اولق ایچون کیم بیلیر نہ مجبوریتلر کورمشدر ...

احمد جمیل بر تأثر عمیق ایلہ دیکلہ یوردی . احمد شوقی
 افدینک سادہ بر طلاق طبعیہ ایلہ سویلدیکی بو سوزلر پیش
 نگاهندہ بر عالم فجایع آچمش ، حیات جمعیت بشریہ ایچندہ
 کوز یاشلرندن مرکب بر صحیفہ اضطراب تشکیل ایدن بر مبحث
 دلخراشی بتون تفصیلات مزعجہ ومؤلمہ سیلہ کوزینک اوکنہ
 دوکش ایدی . اوتانماسہ آشاغیدہ آغلایان راجینک قاریسنہ
 دکل ، بتون کوزی یاشلی زوجه لر ایچون شوراده اوزون اوزون
 صاف بر بکای مرحمتلہ آغلایہ جقدی .

بو آراق احمد جمیلک کوزینہ برشی ایلیدشدی . احمد
 شوقی افدی یہ کوسترہ رک دیدی :

— باقسہ کز آ ، مردیونک باشندہ دوران راجینک چوجنی
 دکلی؟ .. برشی سویلہ یہ جکدہ غالباً جسارت ایدہ میور .
 احمد شوقی افدی :

-- کل باقیم ، اوغلام ، کل ... بر شیمی سویلہ جکسک!
 دیدی .

چوجق - قیرقیلماش لپسقه صاحلی ، دنیا دہ وقتندن

اول درد و محتاہ آغلامغہ باشلا دینی ایچون حزین بر معنای
حیرتہ اور تومش ظن ایدیہ جک قدر باغین کوزلی ؛ بر ایکی
سنہ اولدن آلدینی پاچہ لری دیزلرینہ یاقلاشان بانطالونندن ،
بیلکلرینی اورتہ مین یگلرندن اکلاشیلان صولوق البسه سی
ایچنדה ، بڑ مرده یپراقلا آراسنده برنوشکفته کل قدر روح پرور
برچوجق -- تردد ایدہ رک ، قلاشدی :

— اذن ویررسہ کز ، آئنہم سزہ برشی سویلہ یه جک ؛
دیدى .

احمد شوقی افندی رفیقنہ باقدی ، بر نظر تعاطیسیلہ
قادینجغزی دیگلہ مکہ قرار ویردیلر .

احمد شوقی افندی چوجغک التدن طوتہ ورق دیدی کہ :
— سنک اسمک نہ باقیم ؟ ..

— ندیم ! ..

— باق بر کرہ ! ایاک بابالق هوسیلہ چوجغہ شاعر اسمی
ویرمشده صوکرہ ...

احمد شوقی افندی مطالعہ سنی چوجغک یاننده اکمال ایتک
ایستہمدی . احمد جمیلی ده بر اشارتہ دعوت ایدہ رک صفہ یه
چیقدی ، قادینجغز مردیونک کنارینہ دایانمش منتظر مساعده
ایدی .

احمد شوقی افندی کندیسنه براز وقار ویرہ رک ، مراسم
فوق العادیه مخصوص سسنى طاقنہ رق :

— نه ايسٽيورسڪنز ، همشيرہ خانم ؟.. ڏيڏي .

احمد شوقی افنديڪ شو سؤالی اوزرينه ڪنجي قادين بتون ماتم حياتنڪ ظلمت مشاقتن ڪنجي سپاسنه چڪيلمش بر پردہ يأس ڪبي چهره سني اورتن سياه پجهنڪ آلتنده هنوز قورومامش ڪيريڪلرني قالديرمغه ، هنوز خندہ شبابه بدل ڪريہ اضطراب سيلابي آلتنده ملول وڪشيف دوران ڪوزلريله شومشفق چهره لره بر نظره استمداد توجهته بيله جسارت ايدهميهرك مهتر برصدا ايله :

— دهيندن بري سزه مراجعت ايدوب ايمه جڪمي دوشونيوردم ، ڏيڏي ؛ نهايت مراجعتہ قرار ويردمده شمدي نهديه جڪمي بيلمه يورم ... ذاتا بنم نهديمڪ ايستهديڪمي سزيڪ ابي بيليرسڪنز ، ڊڪلي افدم ؛ زوجي سزده بنم قدرطانيوسڪنز... ايڪيده برده بويي بوڪوڪ برچوجفڪ ڪلوب باباسني صورديغني ده ڪورييورسڪنز . بوڪون اوچوجفڪ الندن طوتهرق ڪلن والدهسني ڪورنجه بو زواللي قادينڪ نه ڊيمڪ ايستهديڪي ده اڪلاشلمشدر ...

قادين آرتق ايلڪ احتراز مترددانهيه شو اوچ درت سوزله غلبه چانڊقن صوڪره ، اوسنه لردن بري قطره قطره جڪرلرينه دادلايوب هر نقطه اصابنده بر زخم سوزناڪ آچيلان زهر دردڪ بوتون تلخي آتشيئي فوران ايتدي . سويلاهه جڪنه ، نه ڊيمڪ ايستهديڪنه دقت ايمهرك ؛ اوراده شو مرڪب لڪلريله

سیم سیاہ کسین مطبعہ مردیوننک کنارینہ اتکا ایدہ رک ،
 قارشینسندہ یوزینہ باقہ مقسزین بر بہت تأثر لہ ساکتانہ دیکلہ بن او ایکی
 چہرہ شفقہ توجیہ نگاہ ایتیمہ رک ، یانی باشندہ بوجاعہ نک ہنوز
 اساسنی ادراک ایدہ بیلہ جک بر سنہ کلمہ مش فقط بوتون الم
 واضطرابنہ بر شریک غافل اولمش چوجغک ادای غم آ کینہ
 باقغہ جسارت ایدہ میہ رک پریشان بر مشوار لسانلہ شیدی یہ قدر
 کیمسہ یہ فاش اولنہ میوبدہ تراکم ایدہ ایدہ آرتق حوصلہ سنک
 استیعابنہ مقتدر اولہ مادینی آجیلقلرینی خاطرینہ کلدیکی کبی
 صالیویردی ...

— فقط بن قوجہ می آرامق ایچوندہ کلمہ یورم . او بنی
 آرامغہ لزوم کورمزسہ بنم اونی آرامغہ مجبوریم قالیرمی ؟ ...
 کیجہ لری اوینہ کلمہ بن ارککک البتہ کیدہ جکی بر یری اولمالی .
 قاریسندن البتہ برسبیلہ قاچیور . بز ، زواللی قادینلر ، قوجہ لر مرکز
 بزدن قاچدقلرینی کوریرزده اکثریت اوزرہ کیمک ایچون
 فرار ایتدکلرینی دہ بیلمہ یز . قاچ کرہ لر نیت ایتدم ، شو باباسنک
 بر کولر یوزینی کورمکہ موفق اولہ میان چوجنی الندن طوتوب
 او قادین ہرکیم ایسہ اوکا قدر کوتورمک ، « خانم ، باقکز ،
 بوجوجق باباسنہ محتاج بر چوجق ، اگر او اوہ کلیہ جک اولورسہ
 بوجوجق کنج والده سنک دائما آغلایان کوزلرینک اوکنده
 یواش یواش اولہ جک . بوکا آجیککز . باباسنی بر اقیکز !» دیمک
 ایستہ دم ... فقط بیلمیرمی ، او قادین کیمدر ؟ قوجہ م کیمک

ایچون قاریسنی، چوجغنی براقوبده کیدیور؟ . . ایشته افدم،
 بن بوکون قوجهم ایچون دکل چوجغم ایچون کلیورم . . .
 کنج قادین بوراده چوجغنه اوزون بر نظرله باقدی. آه بو
 نظر! . . دنیاده بدبخت بر قادین اولغه قاتلامق محبوریتدن
 بشقه بدبخت بر چوجق یتشدیرمش اولقدن متولد بر یاس
 عظیمک بوتون کتاب شرحی بو نظرده مندجایدی. بر نظرکه
 چوجغنی بر بوسه کرینه ناک ایله احاطه ایتدی. سانکه شفقتدن،
 رقتدن مرکب بر آغوش نارکتک جذبہ مقناطیسیه سی ایچنه
 آلدی . . .

او وقت بو کنج قادین، هر درد حیاتی یوزینه باقه باقه
 دوشوندیکی، سانکه او سیای صافنه برر ترجمه فجیعه آلامنی
 یازدیغی بو چوجقدن آرتق کوزلرینی آیره میهرق بوتون فجایع
 حیاتی دوکدی: هنوز چوجق دینه جک بر سنده ایکن بو
 آدمک زوجه سی اولدیغی، چوجقلغه مخصوص بر اعتماد تام
 ایله اولانجه حس وفکرینی اوکا حصر ایتدیکنی، صوکره یواش
 یواش قوجه سنک کندیسندن اوزاقلاشدیغنه وقوف حاصل
 ایتدکجه قلبنک نصل یرتلدیغنی، شو دوره محبتک ایلك ثمره سی
 دها باباه دیمکه باشلامه دن باباسنک اونکله برابر والدہ سنی ده
 اونوتوب هفته ده درت بش کیجه اوکسمتنه اوغرامامغه باشلادیغنی،
 اوه کلدکجه دلشکنلکندن، سرخوشلغندن بشقه بر شیله
 غیبوتنی اونوتدیرمادیغنی برر برر دوکدی، بو کونه قدر صبر

ایتدیکنی ، نسلیسنی آغلامقدہ آرادینی سویلہدی؛ فقط آرتق..
 — اوت ، آرتق تحملہ امکان قلمدی . باقکز ، یالکز
 صوک وقعہنی آکلاتہیم ؛ بو کون عارسز برقادین کچی بنی سزہ
 مراجعتہ مجبور ایدندہ بو . . . پدرمدن والدمدن بکا بر شی
 قالماش ایدی ، ذاتا کلین ایدرلرکنده پک آزشی ویرمشلردی .
 قوجہم دہا اونلرک حیانتندہ ایکن اون لیرالق برکوپہمی آلدی ،
 محو ایتدی ؛ کویا بنی امنیت صندوقہ ترہین اولونمش دیہ
 آلداتمق ایستہ یوردی . پدرملہ والدم اورتہدن قالقنجه یلانہدہ
 لزوم قالمادی ، کویہنک صائلدینی میدانہ چیقدی . بریوزوکم ،
 ایکی آلتون بیلہزیکم واردی . اونلردہ برر برر کیتدی .
 طیبی سس چیقارہمیوردم ، اگر قازاندینی پارہ بر اوغلیلہ بر
 قاریسندن عبارت اولان اوینی کچنڈیرمکہ کفایت ایتسہیدی
 حتی متأثرده اولمازدم ؛ فقط بو پارہنک قازاندقلریلہ برابر بشقہ
 بریسنہ صرف اولوندیغنی حس ایدیوردم . . . نہایت ہرشی بیتدی ،
 صائیلہحق آرتق بر شی قالمادی . بر قاچ کوندنبری — غالباً
 پارہسزلقدن اولمالی — ہر وقتدن زیادہ حدتی واردی . اوک
 ایچندہ صانکہ بر شی آریوزمش کچی بر خیلی دولاشدی ،
 دولاشدی، صوکرہ بر آرالق اوکہ دیکیلہرک : « ندیمک کاغدلری
 زردہ؟ » دیدی . . . زواللی بابام ، نہ اولور نہ اولمازدیہ دیشندن
 طیرناغندن آرتیرہرق اوچ دانہ تیمور یولی سندی آلمش ، اولورکن
 بونلری ندیمہ براقش ایدی . قوجہمک کاغدلردیدیکی بوایدی .

کوبه مک ، یوزو مک فلان کیتمش اولمسنه اهمیت ویرمه دیکم
 حالده چوجغک دنیا ده یالکز شو کاغدلردن عبارت اولان تروتی ،
 بن اولورسه م النده قله جق اولان شو یکانه قوتی آرتق بو آدمک
 انه ویرمک بر خیانت ، عفو اولنه میه جق بر قباحت اولدیغنی
 آ کلادم ... « او کاغدلری ویره م ! » دیدم ، او وقت اوزریمه
 هجوم ایتدی ، « یا او یله ایسه بن سکا کوستریم .. دیدی ؛ و ...
 کنج قالدین ا کمال ایده مه دی ، حجاب نسوانیسی ا کاله مانع
 اولدی ؛ بوندن صو کره کوز یاشلرینی ده ضبط ایده مدی ، بر
 مدت او یله خچقره خچقره آغلادی ...

احمد شوقی افندیله احمد جمیل بوفجیه نک قارشیسندنه بر
 حس حرمت و مرحمتله سکوت ایدیورلردی .

احمد جمیل — بر جریده ده سفالتدن اتحاره مجبور اولمش
 بر عائله پدرینه ، سو قاقده قولی قیریق بر چوجغه ، مزارستانده
 اون بش یاشنده ورم بر قیزک سنک قبرینه تصادف ایتسه دنیا یه
 کوسمک حساسیتنده یارادلمش اولان بوشاعر رقیق — شوشعر
 فریادکارک مبهوت حزنی اولمش ، سانکه دو گمش قالمش ایدی .
 نهایت کنج قالدین باشنی قالدیردی :

— کاغدلربنده ، فقط او وقتدن بری اوه کله یور و کلیه جک ،
 یا خود کلسه بیله بوندن صو کره حیامتز بوسوتون جهنم اوله جق ..
 بن نصل اولسه کچیزم ؛ المدن هر شی کلیر : دیکیش دیکمک ،
 ییمک پیشیرمک ، چوجغم ایچون بونلرک هپسنه قاتلانیرم ، اوکا

ہفتہ دہ ہش اون غروش ویرہ بیلیمک ایچون ، نہ اولور ، خدمتجیلک دہ ایدہرم ... فقط ، چوجق نہ یاپسون ، اقدام ، چوجق ؟ .. ایشہ سزہ بونک ایچون کلیورم ، چوجنی بویلہ براقغہ باباسی راضی اولہ بیلیر ، فقط بن نصل راضی اولورم ؟ او قومق لازم ، بن خدمتجیلک ایتمکہ مجبور اولہیم ، فقط اونی بالآخرہ اوشاقلغہ مجبور اولمقدن قورتارمق لازم دہلی ؟ ... احمد شوقی افندی ذہندہ بر مشکلک حلیلہ مشغول ایمش کبی ایکی پارمغک آراسندہ چکھسنی صیقوب دوریوردی ؛ سوکرہ بر آز حجاب مترددانہ ایلہ وسویلیہ جکی شینک ریفقنجدہ مظهر تصویب اولوب اولیہ جغنی آ کلامق ایستیور مشجہ سنہ احمد جیلک یوزینہ باقہرق دیدی کہ :

— اکر ہراقکز یالکر چوجقدن عبارت ایسہ اونک البتہ بر قولانی بولورز ... مثلاً بورایہ دہ کلہ بیلیر ... مطبعہ دہ بر مکتب دکلیدر ؟ بورادہ مجرر افندیلرک ہر برندن ایکی سوز او کرنسہ عالم اولور کیدر ... چاقینک — احمد شوقی افندی ممکن دکل بوکدہ دن واز چکھ مزدی — ذکاسی کوزلرندن بللی .. زوجکزہ کانجہ : او مهم بر مسئلہ ، ارککلرک بعض غفلت زمانلری اولورکہ بر مدت وظیفہ لرینی ترک ایتلرینہ سببیت ویرر ، فقط ..

قادین آتیلدی :

— رجا ایدہرم ، بنی تسلیہ قالقشمیک ، نہ لزومی وار ؟ ..

چو جغم حقدہ کی مرحمتکڑہ تشکر ایدرم . بویاشدہ بر چو چغی
 - خصوصیلہ آناسی باباسی حیاندہ ایکن - ہانکی مکتبہ
 کوندربیلیرم ؟ محلہ مکتبلرندن برینہ کوندرمکلہ مقصد حاصل
 اولسہ ! قوجہم ، او ، نہ ایسترسہ یاپسون ، بن چوجغمک زمانی
 بوش کچمہ دیکنہ امنیت حاصل ایتدکدن سو کرہ ہرشی یاپہ بیلیرم .
 بر کوچک دیکیش ماکنہ سی بر قادینلہ بر کوچک چوجغمک
 یشامہ سنہ کافی دکلیدر ؟

مطبوعہ نک شومیعاد تنہائیسندہ مردیون باشندہ جریان ایدن
 بو محاورہ آرتق قرین خامہ اولمش ایدی . قادین ندیمک لندن
 چکدی . « تکرار تشکر ایدرم ، افندم ، البتہ بر کرہ باباسنہ
 سویلرسکز ، دکلی ؟ » دیدی ؛ احمد جمیل ایلہ احمد شوقی مدید
 بر نظر مرحمتلہ شوفجیعہ ذی حیاتی تعقیب ایدرکن کوزلری
 دائما یاشلہ مستور اولان بو بدبخت کنج قادین ، والدہ سنک
 کوزلرنده بر خندہ نشوہ بخش کورمہ مکلہ سرور طفلانہ سی
 چہرہ معصومندہ انجماد ایدن بیچارہ چوجغی یواش یواش
 چکہ چکہ مطبعہ نک مردیونلرندن ایندی .
 احمد شوقی : — ایشہ ! ... دیدی .

صانکہ شوکلہ براز اول سویلہ دیکی سوزلرک بر برہان قاطعی

کبی دوشمش ایدی .

* * *

احمد جمیل یازمخانیہ توجہ ایتک اوزرہ ایکن زردباندن
برسی چیقمقدمه ایدی . باشنی چویردی ، حسین نظمینک
اوشاغنی کوردی .

حسین نظمی کنڈیسنہ برتد کرہ کوندرمش ایدی ،
دیووردی کہ :

« بر هفته دزبری اینیورم . اوافق بر نزلہ ، یاخود دها
دوغروسی بویوک برتبلک بنی اودن چیقارمایور . بن چیقمازسم
کنجینہ ادبدہ چیقمیہ جق ، اونک ایچون بوکون مطبعہ جہ
ایشنی بیتردکدن صوکرہ - کیجہ درس لک وارسہ تعلیق ایدہ رک -
بزم ادارہ یہ اوغراسک ؛ نہ قدر مسودہ فلان بولورسہ ک
طوپلار ، بو آقشام بکا کلیرسک : شو ایشنی بشقہ بریسنہ دہ
حوالہ ایدہ بیلیردم ، فقط آدمسزلقدن پاطلایورم ، کل دہ براز
کوه زلک ایدہ لم ... »

قورشون قلمیلہ بر بوروشوق کاغده آتیلویورمش اولان
شوپریشان سوزلرہ بردہ کوچک ذیل واردی :

« لامعہ یہ بر شی وعد ایتمشک ، باشمک اوچندہ
« اونو تماشون » دیوب دورییور . »

احمد جمیل اوشاغہ :- پکی ! دیدی . لامعہ یہ نہ وعد
ایتمش ؟ .. قطعاً خاطرینہ کلہ یور . صوک دفعہ اولہ رق نہ وقت
کورمش ایدی ؟ برآی قدر اولور . احمد جمیل برآی اولکی

کونک بوتون تفرعاتی ذہندن تکرار کچیرمک ایستہ دی . او حسین نظمی ایله بانچہ دہ کزییوردی . برشیدہ اترقونوشیورلردی . دالغین دالغین یورورکن ارقہ لرندن برشی چارپمش ایدی . بو لامعه ایدی ، چنبر چویررکن اوزرلرینه کلمش ایدی . حسین نظمی او وقت قیزمش ، « سنک یاشکده چوچقلر چنبر چویرلر می ؟ » دیمش ایدی ده لامعه لطیف بر لظار مستہزیانہ ایله « پنجرہ دہ او طور و بده شعر می سویلر لر ؟ » دیمش ، برده محترز قہتمہ جقلہ رنک استہزایی تقویہ ایتمش ایدی . ایستہ احمد جیل او وقت بر شی وعد ایتمش ایدی اما نہ ایدی ..؟

سر مرتب بو دوشونجہ یہ فاصہ ویردی : -- بک افندی ، تفرقیہ ایکی ستون لازم ...

— شیمدی !.. دیدی ، های شیطان های ! بونی او و تمقدہ معنی وارمی ؟ نہ ایدی ، یاربی ، نہ ایدی ..؟

یازینخانہ نک کنارینہ او طور دی ، ایستہ دکلری ایکی ستونی ترجمہ یہ باشلادی ، فقط بو ترجمہ بر عمل میخانیکی قیلندن فکرینی اشغال ایتمکسزین یورویوردی ، فکرنده یالکز بر سوال بوتون خواطر پوشیدہ پی طیرمالایہ طیرمالایہ تکرار ایدیوری : « نہ ایدی ، عجبا ؟ »

پنجرہ دن سواقہ باققلہ مشغول اولان احمد شوقی افندی بردن دوندی :

-- ایستہ سعیدلہ صائب کلپور ، اقشامی برابر کچیر مشلر اولمالی ، راجیدن خبر آلیرز ...

صائبہ سعید — صائب حوادث ویرمک ایچون ، سعیدہ
صائبی تقلید ایتمش اولق ایچون — مر دیونلری بیقارجه سنه
آتلايه آتلايه چیقديلر .

صائب احمد شوقی افندی یہ صوردی : — راجی کله دیئی؟
احمد شوقی افندی بورنندن جواب ویردی . صائب دن
او قدر نفرت ایدردی کہ نه وقت اوکا لاقردی سویله مک لازم
کلسه آغزیه سوز سویله مکی تنزل عدایده رک بروتی واسطه
مجاوبه اتخاذا ایدردی : — سزه صورمالی .

— اوو ! بز اونی پاله دو قریستالده براقدق . ایچدی
صیزدی ؟ اوراده مردار ، اللیلک برقاری یہ طوتولمش ...
احمد شوقی ایله احمد جمیل باقشدیلر .

-- کوریه جک شی ، قاری راجی یہ نه نازلر ، نه جلوہ لر
یا پیور ... یا راجینک حالی ! قارینک یوزینه بایغین بایغین باقوب
غزل سویله ییشنی کورسه کز . دور باقیم ، دون آقشام قارینک
کوزلرینه باقوب باقوب ده بر بیت سویله یوردی :

شعله خنده ریز زهره میدر

صائب آشاغیسنی تخطر ایده میوردی ، سعید اکال ایتدی :

اوسپنور چشم برق افشان

احمد جمیل کولہ رک: -- افرین راجی ! ایچہ رنگ تازہ
کوسترمکہ باشلامش ! دیدی .

-- ہلہ قاری پی کورسہ کز . ایری بر آلمان ، یاریم یامالاق
ترکجہ سیلہ راجینک غزللری ایچون: « نہ دییوغ ؟ .. نہ دییوغ ؟ .. »
دیدجہ بز سعیدلہ قیرشدق . صوکرہ باقدق کہ اورادن قالدی رملق
ممکن دکل ، بزى ده صالیویر مک ایستہ میور . اویلہ بر آصیلیور کہ !
سیویشنجہ یہ قدر ...

صائبک بقیہ حکایہ سی کورولتی یہ قاریشدی ، علی شکیب
سر مرتبی چاغزہ رق مردیونی چیقیوردی ، احمد شوقی افندی
احمد جمیلک قولاغنه اکیلدی :

— بواقشام پالہ دو قریستالہ کیدہ لم ؛ دیدی .

احمد جمیل رفیقنک فکرنی آ کلادی :

— بواقشام قابل دکل ، بنارن کویندہ میم ، ایسترسہ کز یارین

اقشام ...

لامعہ یہ وعدایتدیکی شیئی تخطر ایده میہ جک اولورسہ ...
امان یاربی ، عجبا نہ ایدی ؟

— ۷ —

احمد جمیل ایثنی براستعجال مخصوص ایاد بتیرد کدن صوکرہ

کنجینہٴ ادب ادارہ خانہ سنہ اوغرامش، بوتون مسعودانی طوپلامش، لامعہ یہ وعد ایتدیکی شیئی تخطر دن قطع امید ایدہ رک واپورہ بینمش ایدی.

احمد جمیلک حسین نظمی ایله اوزون رفاقت صباوتی نتیجہ سیله بینلرینه نہ قدر فاصله کلسه ینه زوال ناپذیر مقارنت قلبیه لرینه سکتہ کله مزیدی. مکتب حیاتندن برسنه کچدیکی حالده بربر لرینی ارامقدن، بولوشمق احتیاجنه توفیق امل ایتمکدن خالی قالماملردی. حسین نظمی همان هر کون صباحلین مرآت شتون ادارہ سنہ اوغرار، احمد جمیل رفیقنی ایکی کون کور مسه امور شهندری قلمنه یاخود کنجینہٴ ادب ادارہ خانہ سنہ باش اورر، هیچ اولمازسه آیده بر کیجه سنی ارن کوینده کچیردی. ایکی ارقداش کوچکلکدن بری تشریک حسیات و افکاره او قدر آلمشملر ایدی که یکدی بکردن بر قاچ کون افتراق ایتسه لر تمامیت معنویه لرینه تقیصه کلمش ظن ایدر لریدی.

کوشکک قایدینه کانجه پار مقلنگک اراسدن لامعہ نک ینه جنبری اوکنه قاتهرق باغچه نک دار یولارنده قوشدیغنی کوردی. کندی کندینه: « ایش فنا! » دیدی.

زیلی چکدی، لامعہ نک الندن جنبر قاچدی، دکنک بریانه

فیرلادی، قاپی یه قوشدی.

— هانیا بنم شی؟ ...

— نه؟

لامعہ درحال دارلدی ، قیب قرمزی اولدی ، کوچوچک
 چهرهٔ نشاطنی برسحاب حدت قابلاادی ، دارغین برسسله :
 — هم وعد ایدیکزده هم صوکره نه دییه صوریکز ؟ ...
 احمد جمیل بوحدتک لطیفه ایله اوکی آله بیله جکنه حکم
 ویره رک :- شمدی اوشی آلمادی دییه قاپی آچیلیمه جقمی ؟
 لامعہ قاپینک دوکه سنی چکدی ، برکله بیله علاوه ایتیمه رک
 قوشدی ، جنبریه دکنکنی آلدی ، احمدجیلک اوکندن باقیهرق
 چکدی .

حسین نظمی کتبخانه سنک پنجره سنده ایدی :

— بووقته می کلنیر ؟ صباحدن بری سنی بکلیورم .
 — تمام ، برده سن داریلیرسه ک ! باری کری دونیم .
 — بشقه کیم دارلدی ؟

— لامعنه ک حدتی کورمه . آز قالدی قاپی بی آچیوردی ،
 حسین نظمی دوداقرینک آراسندن :

— شپاریق ! دیدی . صوکره علاوه ایتدی :

— دور ایجری کیرمه ده باغچه ده اوطورالم ...

تا باغچه نک برکوشه سنده صارماشیققرله مستور کوچک برقریه
 واردی ؛ اورایه کیتدیله ، احمدجیل فسنی ، ستریسنی براسکمله یه
 آتدی ، مسوده لری حسین نظمینک اوکنه دوکدی ، اوطوردیلر .
 اولا خارجدن کلش مکتوبلری ، اثرلری کوزدن کچیرمک
 ایسته دیلر .

حسین نظمی ظرفلری برر برر بوشالتمغه باشلادی :
 — آلسکا ارضک کریتنه دائر بر مقاله . امضا او قونمبور ،
 رساله لر مکتب کتابلریاه مکتب چو جق لرندن قور توله میه جق لر .
 برکون اعمال اربعه یه دائر بر مقاله کلسه تعجب ایتیه جکم .
 طرسوسلی ظرائفی زاده عبده امضاسیله بر غزل :

نار عشقک ایچره ای ماهم سنک

احمد جمیل : — آنشه ! دیدی .

— وای . شمیدی ده باشمزه « بر فقره خلیه » چیقدی :
 « بیک اوچ یوز طقوز سنه هجریه سنک شهر شعبانک اون
 یدنجی کیجه سی ساعت التی یجق راده لرنده ادرنه قصبه سنک
 جهت شمالیه سنده کائن ... »

— سن بویله هپسینی او قومغه قالدیشیرسه ک ایشمز وار .
 حسین نظمی اختصاره باشلادی ، سپته آتیه جق مسوده لر تراکم
 آیدیوردی ، بالا آخره تدقیق اولنمق اوزره بر ایکی مسوده
 آیردی . بر آراق بر کاغد ایچون « قوجه شاعر ! .. ساقی
 نامه سی درج اولونماش دییه کوپلره بینمش ! » دیدی . احمد جمیل
 « فوجیه بینسین ده ساقی نامه سنی اوراده او قوسون » دییه
 میرلاندی . حسین نظمی بردن بره « وای ! بوراده ده سکا
 تعریض وار ، دیدی ؛ سنک او کچن نسخه ده کی « ازهار بکارت »
 منظومه سنه بر آلائی تشنیعات ...

احمد جمیل یرندن قالدی ، « باقه یم ! » دیدی ؛ ایکیسی

برابر او قودیلر؛ احمد جمیل ایچون صرف اولنماش تحقیر، ابدال
ایدلمه مش تزییف قالماش ایدی . صاچلرینه ، کوزلرینه ،
یورویشنه بیله تعرض اولونمش ایدی . صاحب مکتوب منظومه یی
کله کله معترضه ایچنه آله رق هر بریسنه سویله جک برسوز، او
مناسبتله احمد جمیله تحفه ایدیله جک بر حقارت بولمش ایدی . احمد
جمیل او قودتجه « امان نه جودت قریحه ! نه وسعت وجدان! .. »
دیور . « بنییم؟ بومیر بلاهتسمیر ، بوشاعر زلفدار غرابڈنار،
بو هرزه وکیل پوزینه مثل ... بونلر بنییم ؟ نه ایچون؟ ...
چونکه « تابش لرزنده ... » دیمشم ، چونکه « کیسوی مشمش .. »
دیمشم ، چونکه « پرواز نگاه املک ... » دیمشم ... اویله شیلر
دیمشم که کورولمه یور ، کوسترلمه یور ، شوخالده بن بوتون بو
صاییلان شیلر ایمشم .

بردن احمد جمیل :

— « آ!.. » دیدی ، بویازی بزم راجینک ...

اووقت ایکی ارقداس بربرینه باقدیلر ؛ شو انصافسزلغه ،
خصوصیله دائماً برابرنده یشادینی برآدمک بوصورتله علیهنه قلم
یوروتمک ایچون بر انسانک ظرافت معاشرتکارانه دن شو درجه
محرومیتنه تعجب ایتدیلر .

احمد جمیل دیوردی که :

— لکن نه سبب وار ، بو آدمک شو اصرار عنودانه ایله
سنگ و بنم علیهمه بو قدر تسلطنه نه سبب وار ؟ کندیسنه بونک

ایچون پارہ می ویریورلر ، یاخود بزم ایی شعر سویله مدیکمزہ خلقی اقتناع ایتمکله کنڈیسنک مزیت شاعرانہ سی دوبالامی اولور ؟ ... بزی اکلامیور ، حظ ایتمہ یورمش ؛ او بشقہ بر مسئلہ ، بونی مطلقا سویلہ مکی بر وظیفہ عد ای دییورسہ تحقیرہ نەدن لزوم کورییور ؟ .. بن سویلہ جک اولورسہم اونی اسکاتمی ایتمش اولیورم ؟ اوندن حق تشاعری سلب ایده جک بر قوتمی وار ؟ اودہ سویلہ سون ، بن اونک سویلہ دکلری ایچون برشی دییورمی یم ؟ بن اونی تحقیرہ بکزر برشی یاپیورمی یم ؟ بی بر لغت کتابندن نہ قدر شتم و تشنیعہ دلالت ایدر گلہ وارسہ طوپلا یوبدہ راجینک یوزینہ فی رلا تمقندن منع ایدن برشی وارمی ؟ ... — البتہ ... ایشتہ اصل فر قکرزده اودکللی ؟ اوتحقیراتی

اجرادن سنی منع ایدن برشی وارکہ اوندہ یوق . چوق صافدرو- نسک ، جمیل . . . هیچ محله چوجقلرینک اوینسادقلری بر ویرانہ لکدن سوسلی بیک کی کوچک بر قیز کچرکن تصادف ایتمکمی ؟ بوتون عارسز چوجقلر او کوچک قزک ظرافتنہ قارشی دویدقلری آتشین بر حس حسدلہ بردن نصل طوتوشورلر ، نصل آرقہ سنہ دوشرلر ، باغرلر ، ایچلرنده طاش آتان ، سوکن ، حتی کوزل ائوابلرینک اتکلرینہ صاریلان جرأتکارلر اولور . بوانسانلرده طبیعی بر حسدر . ایشتہ سنک بدایع اشعارک مجرای مطبوعاتدن کچرکن بویولده آوازہ حسودانہ تصادف ای دییور ، او قدر . او کوچک بیک کی آغلا یہرق اوہمی قاچہ جقسک ؟ امین اول کہ

پجره لردن سیر ایدنلر ایچون اوچو جقلر عارسز چو جقلردن
بشقه شیلر دکلدر .

احمد جمیل : — عجبا؟ دیدی ، سوکره حسین نظمینک
قارشیسنه او طوره رق بوکله نك احتوا ایتدیکی شهبه بی تفسیر
ایتدی :

— بز کندیمزی بویله تسلیه ایدیورز . اماظن ایتم که حقیقت
سنک دیدیکک کبی اولسون . بنجه افکار خلق نره ده کورولتی
اولورسه اورایه توجه ایدر ، بومیلان طبیعی یه انسانلرک استهزالرہ ،
تزیفلره اوغرایانلرک حالنه آجیمقدن زیادہ کولمک حسنی علاوه
ایدرسه ک بوکون بزم اطرافزده باغیرانلرک نہ یولده برعکس صدا
حاصل ایتدیکنی آکلارسک . باق ، هرکون ستونلرندن برچوغنی
اوتہ کنک بریکینک یازدقارینه تعرضات مزیفانہ ایله دولدیران
« معکس زمان » نہ قدر صاتیلیور . صباحلین قاپیشان قاپیشانہ ..
چونکہ هرکس کولمک ایستر . حق کیمده اولدیغنی آرامقلہ
اشتغال ایدنلر چوقمیدرظن ایدرسک ؟ مطبوعاتده ارباب تعرضک
الہ کچنلر طبقی سوقاقده چامورہ دوشمش بر آدمہ بکزہ ، اطرافہ
طربلانان تماشا کرانک اونده طقوزی کولر

حسین نظمی احمد جمیاد بر صدای متأثرانہ ایله سویله دیکی
سوزلری دیکلرکن کولیوردی :

— نہ قدر حساسسک ! دیدی . مطالعہک قسماً دوغرو ،
فقط اساس مسئلہ بی یا کلش تلتی ایدیورسک ... خلق کولر

و کولمکدن حظ ایدر ، فقط خلقی کولدیرمکه چالیشانلر ایسته او بر آلائی اخخوکه پرداز اولمقندن بشقه بر اهمیت آله مازلر ... او استهزالر عینیله مضحک رسملره بکزرکه انسانی بر مدت کولدیرر ، فقط هدف استهزا اولان ذاتک قیمتنی تنقیص ایتمز . بوکون تقدیر ایتدیکمز بر آدمک او بولده تحف بر رسمنی کورسهک هانکیمز کولمیز ؟ فقط اورسمه کولمش اولمقندن دولایی او آدم حقنده فکر مزه هیچ بر تبدل کلز ...

احمد جمیل دوداقلرینی بوکدی ، جواب ویرمک ایسته مه دی . حسین نظمینک هر شینی دم سا کنله تدقیق ایتمکدن عبارت اولان فلسفه سنه اشترک ایده مزدی ؛ بحث بوراده بیتمش کبی کوروندی . حسین نظمی مائی قورشون قلمیلره رساله نک مطبعه مسوداتی تصحیح ایدرکن اونک کوزلری قمریه نک صارماشقلری آراسنده جابجا آچیلمش آرالقلردن بر روزنچه زمرد بولدی ، بر از اسکمله سنه یا صالانه رق غروبک بر سدیل اسمر و شفاف کبی سماک امواج حریرینه کریلن ظلنه دالدی ، صوک بقایای ضیا بر طرفده کوچک بر بلوط پارچه سنک کنارینه خوش آینه ریشه لر تعلق ایدیور ، کونشک صوک دملرندن فرصتیاب پرواز اولان سرین ، خفیف بر هوا مدید بر صیجاق کوندن صوکره صحرالردن بر نفس استحلاص بیتابی کبی قالقان اقشام بوغلری اوزرندن خفیف ضربه جکلرله قنادلرینی سیلکه رک کچور ،

صباحدن بری بو صحرائك اوزرندن كونشك چكدیكى بوی
ازهارى شمى تكرار ارضه سرپیوردی .

برآرالئ حسین نظمی :

— قراكلق اولیور ، آرتق كوزلرم بولاندی ؛ دیدی .
احمد جملك كوزلری او كوچك پنجره جكدن آیردی ،
آرقداشنه باقدی ، نه دیدیكنی آ كلاماش كبی دالغین برنظرله
باقدی ، صوكره دیدی كه :

— آه ! بو آ كلاشله مامق ، تقدیر ایدلمه مك اندیشه سی
اولمسه . نیم اومعهود اثری بیترسه مده چیقارسه م نه اوله جی ؟ ..
بو كون اوچ درت دانه اوافق تفك منظومه جكلر ایچون
فریاد ایدنلر او وقت اوقوجه برجله دولوسی یكیلكی كورنجه نه
یا په جقلر ؟ .

احمد جملك او اثر معهود دیدیكى سنه لردن بری یازمق
ایسته دیكى ، یینك ایچنده برچوجق قیلندن یاشاتوب بو یوتدیكى ،
هر دقیقه ایشله یوب سوسله دیكى او اثر ایدی كه بونده چوجقلقدن
بری او قودقلردن مستحصل نتایج ذوق شعری تطبیق ایتك
ایستردی . بو اثری اوله برشی یایمق ایستر ایدی كه او وقت قدر
كورلمش اولان شیلرك هیچ برینه بكنزه مسون ، برشی كه ... آه !
اوشیئه ذهنده برشكل و صورت ویره میوردی ...

ذهناً ترتیب ایتدیكى اساس پك ساده ایدی : برقلب نازه كه
حیاته بر انجلاى امید ایله آچیلور ، کویا سمانك سینئه بکرینه

بوسه شمسك تماس سوداسندن انفجار ایتمش بر صباح بهار ...
 فقط سوکره یواش یواش آفاق طوتشمغه ، اطرافه بر هوای
 آتشناکک تعب طاقتسوزی یایلمغه باشلایور ، او قلب صاف
 وتازه به حیاتک ایلک متاعب ومشاقی یواش یواش صوقولیور .
 مبارزه حیات ... دها سوکره نیر امید او قلب شکسته نیک
 انقراض امانه حزین بر نظره وداع ایله سوزولوب کیدیور :
 او وقت ظلمت نتیجه ...

ایشته اثر بوایدی ، بو اثرله احمد جمیل حیات بشری یازمق
 ایسته یوردی ؛ سراپا بر شعر که بر تبسمله باشلاسون ، بر قطره
 کریه ایله نتیجه بولسون ...

نه وقت بولوشسدر حسین نظمی به بوندن بحث ایدردی . بر
 چوق پارچه لرینی یازمش ، ارقداشنه او قومش ایدی . فقط
 ایسته دیکنی یاپه مامقدن ، دوشون دیکنی قلمنه ترسیم ایتدیره مه .
 مکدن متولد بر یأس ایله هر یازدینی پارچه دن سوکره او پارچه به
 ویره مدیکی روحک ماتمنی طوتاردی . بو اثرک عادتاً خسته سی
 اولمش ایدی . کندی کندیسنه کوسر ، اقتدارینی حسنک
 دوننده بولدینی ایچون قیزار ، بعضاً عجزینی لسانه عطف ایتمک
 ایستر ، ذهنک ایچندن مشوش خیال لر کبی او چوشان الوان
 مبهمه یی ضبط ایده بیله جک بر آله عدم مالکیتدن منبعث بر قنور
 ایله عادتاً حیاتدن بزر . آه ! بر کره او اثره بر وجود ویره بیلسه ! ..
 بوتون امید حیاتی اونک اوزرینه مبتنی ایدی ، اونی یازارسه

— بر کون تقسیم باغچه سنده آرقداشنه اعتراف ایتدیکی کبی —
آرتق حیاتده وظیفه سنی اکمال ایتمش قیاس ایده جکدی.

بوکون حسین نظمی به دیوردی که :

— او یکیلکله چیلدیره جقلر... هله وزن ایچون کیم بیلیر
نه قدر تزییفاته اوغرایه جغم، فقط بونی نه ایچون آکلایماملی؟...
بزم وزمزمک معنای موسیقیسنه، افاده روشنه، حس اداسنه
نه ایچون واقف اولماملی؛ یا خود ادعای وقوف ایدوبده بوندن
نه ایچون استفاده ایتمه ملی؟... بش یوز بیتلک بر منظومه بی برون
مطرد اوزرینه سویله مکدن تولدایده جک تعب روحی، اویکنسقی
آهنکدن حصول بوله جق تآذی حسی نه ایچون آکلایماملی؟
منظومات غربیه ده تنوع اوزاندن حاصل اولان آهنکی کور بیوروز.
او آهنکی حصوله کتیرمک ایچون بزم المزده بی معنی برون هجائی
یرینه حد ذاتنده بر موسیقیدن عبارت برون مطرب وارکن
نه ایچون نظمزمک اجزاسنه دقت ایتدی کمز کبی مشوارنده ده
آهنک وزنک روح شعرایله همدم اولسنه دقت ایتمه لم؟.. وزن
هجائی به بو خدمتی ایفا ایتدیرمک ممکن اوله مازدی. غریبلرک حرکه
موسیقیه دیدکاری هجایای ممدوده دن ترکیه محروم اولدینی ایچون
ترکیه به وزن هجایدن بشقه بر آهنک اوله مازدی؛ فقط لسان
ترکیه لکدن چیقنجه، عربینک فارسینک اولایفی خزائن ثروتندن
ترینه باشلاینجه او وزن معهودی محافظه به نصل امکان کوریلردی!..
شمدی بر شعر سویله یکرکه حافظک لسان محتمنه مخصوص

اولان اوکوزل کلماتی تقصیر ایده رك اوقومغه مجبوریت حاصل اولسون . او شعر دهل برادای وجدان اولور . بوکا مقابل عروضك موسیقیسنده حکم سورن معنای آهنگ . فقط او معنای حس ایتمك ، حس ایتدکن صوکره تطبیق ایتمك لازم ... بزده بو جهته دقت ایدلمشمی ؟ بر وزن طرفرا ایله مرثیه سویله مک ، یاخود بر اساس خفیفی بر وزن بطینك سیلان ثقیله ترك ایتمك وزنك موسیقیسنه قارشو نصل بر اصمیت ایسه مختلف اساسلردن مرکب اوزون بر اثر منظومی یالکز بر وزن ایله سویله مکه قالشقمق ینه معنای موسیقی وزنه قارشو ایله بر جهل تعنیدر . غربلیلر حتی اکثریت اوزره کوچك منظومه لرینی بیله بر وزنك اطراد آهنگنه محصور ایتمکه قاتلانمایورلر . ترکیجه مزده بویله شیرلر دها کوزل یاییلیر ایکن یازق که یایما یورزه شیمدی نیم اثرمه ویرمك ایسته دیکم موسیقی بی دوشون ، بوندن حاصل اوله جق تأثیرك سمع روح اوزرنده نه قدر قوتی اولمق لازم کلیر . اکر بو یکیلک هر کسده بر عدم التفات میلی حاصل ایتزسه ! مثلا حزن آور بر پارچه « فعولن فعولن فعولن » وزنیه برادای ملولانه ایله سوروکنه سوروکنه کیدوب دوررکن صوکره « مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن » وزنیه بر طغیان حسیات ، بر حدت افاده ، بر فوران نظم ؛ دها صوکره « مستفعلن مستفعلن » ایله بر سکون ؛ صوکره مثلا آره یره کیر یویرمش بر شهقه اضطراب ، بر تماس ناکهانی مضراب قیلندن تک بر «علن» ...

احمد جمیل تعریف ایتدکجه و زلنرک افاده موسیقیه سنی
آکلاته بیلیمک ایچون اللریله اصول اوریوردی . حسین نظمی
بو بحی آجدقجه سویله جک شیلرینی بر درلو بیتیره مین ارقداشی
بر سامع لطفکار صفتیله متبسمانه دیکله یوردی .

احمد جمیل دوام ایتدی :

— موسیقی ده یاپه مادیغمزی باری نظمزده یاپه لم . یکر می
دانه اقصاب سوزناک شرقی اوقومقدن دیکله مکدن دویدیغمز
یورغونلغی هیچ اولمازسه نظمزدن قالدیره لم . هنر موسیقی بی
یکنسقیدن دکل مقامات و اصول مختلفه نك حسن انسجامندن
استحصال ایتمکده در . بو یولده یازلمش بر منظومه بی تصور
ایت که اوزانک امواج نعماتی اوزرندن بر تهور خروشان ایله
آقوب کیدرکن ناکهان مقفور سکون اوله رق بر سیلان
نالشکار ایله سور و کلنسون . صوکره بغته بر فوران حسیات
ایله طاشسون ، و زنک شداند آهنکیله یوکسلسون ، یوکسلسون ،
درجات شدتک اک یوکسک طبقه سنه قدر چیقسون ، ینه یواش
یواش طبقات متدرجه دن اینه رک صوکره نفس شعر بر این موسیقی
ایله بیتسین .

حسین نظمینک تبسمی بر آرزو ده اوسعت بولدی . احمد جمیل
بو کیدیشه بو اقشام بوتون مجله ادبیه سنی بر قاچ یوزنجی دفعه
اوله رق ارقداشک اوکنه تکرار دوکه جکدی .

— هله قافیه ... غریبدر ، بزده اک زیاده شایان دقت شیلر

اهمال ایدلمشده ادیباًآمزده ملاعب طفلانہ ایچون حیاتلر صرف اولنمش . « ژنک ، فرهنک ، رنک » قافیہ سیلہ قصیدہ سویلہ مک ایچون افکاری غیر قابل تصور تضییقات واعوجاجاته اوغراته رق ، او قافیہ ده بر کله یی قصیدہ دن محروم اتمه مک ایچون درلو غرائب معنایه مجبور اوله رق مشکلاتی حیرت ویره جک بر کلفته قاتلانمشدرده قافیہ نک معنای تصوتی دوشونمک عقللرینه کله مش . حتی بوکون شعر جدیدک روحی اکلامیانلرده قافیہ ده بر معنای تصوت اوله بیله جکنی دوشونه بیله جک وارمیدر عجبا ؟ . . هله قوافینک صورت معتاده ترتیبه هیچ عقلم ایرمیور . « آن واین » قافیہ لی سکسان بیٹی بر برینک آرقه سنه صره لامقندن سمع ایچون لطفی حاصل اولور تعبمی بیله م ؟ هله غزللرده مطلعدن صوکره کلن مفردلرده مادام که نظمک اراسنه قافیہ دار اولمیان کله لر صوقه رق سمعی تخریش ایتک تجویز اولنیور ، او حالده قافیہ سز نظم سویانسون . قافیہ نک طرز ترتیبی صرف ذوقه فقط بر اطراد مخصوص ایچنده ذوقه توفیقاً اجرا ایتک بزه عائد بر موفقیت . او موفقیته برده قافیہ نک معنای تصوتی علاوه ایت ، صوکره موسیقی اوزانده او تبدک هم آهنگ معنایی ویره ، ایشته یارینک نظمی ! نجه کله لرک معنای موضوعلرندن بشقه برده - نصل تعبیر ایدیم - معنای صداسی واردر . بیلیم هر کس حس ایدرمی ؟ فقط بن مثلاً نالش کله سنک ادای محزونانه سنی ، پرواز کله سنک میل طیراتی ، فریاد کله سنک آهنگ سینه چا کنی

پک ای دویورم . انسانده بوذوق سمع اولدقدن صوکره مثلا
 « بحر سکونپرور ، دیه مز ، بحر کله سنک او بر حرکه ده تجمع
 ایدن اوچ قوتلی حرفدن خصوصیه صوکنده کی رانک تصادمندن
 حاصل اولان شدت تصوت ایسترکه بوکله بر شدت معنی تصویرنده
 قوللانلسون : مثلا بحر خروشان ، یا خود بحر پر خروش . صانکه
 بحر کله سی ده او صفتله برابر طاشیور ، شیشیور ، دکلی ؛ بوکامقابل
 « دریای ساکن ، دیرم ، چونکه دریا کله سی ده ساکن ؛ اونده ده
 برسکون مخصوص وارکه صفتی صفتک معناسدن زیاده ایضاح
 ایدیور ...

احمد جمیل آرتق متادیا سویله یوردی ؛ زواللی حسین
 نظمیه ، بوسامع نوازشکاره بوتون افکار مخصوصه سنی دیکتدی ،
 صوکره نتیجه ویرمک ایسته دی :

— شمده دوشون ! ملول بر بیت حزین بر کله نک
 اوزرنده بروقف سکینانه ایله بیتسون ، صوکره مطمئن بر
 قافیه دیگر بر بیتک حشمت معناسنه برقرار مدبذب ویرسون ؛
 بوتون شعر بریاندن وزنک امواج موسیقیه سنه تسلیم نفس ایده رک
 داغله لانیکن قافیلر اوتیه برییه معیندار زمزمه لر ، روح پرور
 نغمه لر سرپسون ؛ صوکره اوشعردن بوتون خاییده تشبیه لری ،
 بوتون اوکهنه جناسلری چیقار ؛ فکری او ادای معروفدن
 قورتار ؛ ایشته بنم اثر . . . آه ، نظمی ، او اثر یازیلوبده
 انتشار ایتدیکی زمان احمد جمیل بشقه بر آدم اوله جق ! اویله

ظن ايدييورم که پريٰ اشتھار ڪلوب مقهورانه ، مغلوبانه
 آيا ڪلرمک آلتھ آتيلھ جق؛ ڪندي مي بردن يو ڪسلمش ڪوره جڪم،
 اوزمان : « بن بو ڪون شو طوپراق پارچھ سنڪ اوزرنده
 بريسي يم ! » ديھ بيلھ جڪم ...

شمدي بوسبوتون قرا ڪلق اولمش ايدي ، ايڪي ارقداش
 يڪدي ڪرني بر رطل متڪائف شڪنده ڪورييورلردي ، احمد جميل
 سڪوت اي دنجھ حسين نظمي جواب ويرمھدي ...

ارقداشني ديڪھه دڳھه ڪلبنده برحس مرحمت دوييوردي .
 نه ايجون ؟ بو مرحمتك ماهيتي پڪ اني تقدير ايده ميوردي ،
 بلڪه احمد جميل بو قدر خوليا پرور اولديني ايجون... حقيقتك
 دائما خوليانك دوننده ڪالديغني بيليردي ، اونك ايجون اوسويه دڳھه
 حسين نظمي وجدانندن خفي برسسك : « زواللي جوجق ! »
 ديديڪني ايشيدييوردي .

ايڪيسي ده صوصديلر . حسين نظمي قريه نڪ صارما شقلمري
 ايجنده ده ڪشيف دوران قرا ڪلغڪ اراسنده ڪوزلري دالغين ،
 بروضع انديشناڪ ايله ارقداشنه باقيور ؛ احمد جميل باغچه نڪ ،
 بوتون صحرانڪ ، آفاقك اوزرنده دالغه لانان ڪولڪه لره دالمش
 دوشونيوردي ...

نا ڪهان ڪوشڪدن برسس ايشيدلدي :

— اغابڪ ! . يميڪڪزي ڪوندرسونلرمي ؟

— ڪوندرسونلر ...

احمد جمیل بردن قالقدی : — بولدم . دیدی .

— نه بی بولدك ؟

احمد جمیل جواب ویرمہدی ، لامعہ نك بردن سسفی
ایشیدنجہ ہیچ دوشونہ دیکی حالده نا کہان عقلنه کلیورمش
ایدی . مستریحانہ بر نفس آلدی . تماماً تخطر اییدیوردی :
او وعد ایتدیکی شیئی برکون شا کردی مظفر بکده کورمش
ایدی . بر قوطی کہ ایچنده طاوله زارلری شکنده فقط اولدنجہ
بویوک مکعبلر وار ، بو مکعبلرک آلتیشر طرفه آتی لوحه نك
کسیلمش پارچہ لری یابیشدیرلمش ، مکعبلری آتی صورتله
تنظیم ایتلی کہ او آتی لوحه حاصل اولسون . احمد جمیل
شو کوزل او یونجاغی ذهناً کندی کندیسنه تصویر اییدیوردی .
فقط بونی زرده بوله جق؟ مظفر بکه پارسدن گلش . هراوغرا -
دینی دکانہ بویله اوچ سطرلق تعریف ایله می صورده جق؟ . . .
یمک ییدیلر ، آرتق اوتهدن بریدن بحث اییدیورلردی ،
برالقی حسین نظمی دیدی کہ :

— اثریکی بیتترسه ک سا بوراده برضیافت کشیده ایده می ؛
ایسته دیکک آدملری دعوت ایت ، نشر ایتمدن اول برکره
کندک اوقورسک .

احمد جمیل :

— تشکر ایده رم ؛ دیدی . صوکره قریه نك اورته سندن

صارقان قنار لرك دليکلى قاعده سندن يمک تپسيسنک بياض اور توسنه
دو کولن ضياى رقاصه دالهرق :

— کيم بيلير ، نه زمان ؟ دیدی .

احمد جميلک کويا بو سؤالنه جواب ويريورمش کي
کوشکک يوقاريدن ، پانجورلری آچيق بر اوداسندن نا کهمان
بر کورولتى قوبدى .

حسين نظمی دیدی که :

— لامعه سکا کوسترش ياپيور . کويا پيسانو چاله جق ،
هايدى ياننه چيقه لمده سنى باريشديرهيم ...

مرديونلردن يواش يواش چيقديلر ، اودايه اولاحسين
نظمی کيردى . لامعه داديسيله برابردي ، حسين نظمينک
بر اشارتى اوزرينه دادى چکيلدى :

— زره يه کيديورسک ، دادى ؟

— بز کله جکمز . سن او کورولتى ني براقده بز بيلديکک
بار چهلردن چال .

لامعه خرچين چوجقلره مخصوص بر چالا کي حرکتله دوندى :
— ممکن دک ! دیدی .

صوکره يو و اراق اسکمله سندن آتلادى ، سیاہ صاچلرله
دالغه لانان کوچوچک باشنى اوزاتدى ، پيانوسنک ايکي طرفنده کي
موملری سوندردى ، قياغى چکوب قاپايوردى ، احمد جميل
يتشدى . او وقت لامعه يه يالو ارديلر :

« بوقدر ناز نہیہ ای؟ .. ذاتاً اونلر نہقدر چالہ بیلہ جگنی بیلیمورلرمی؟ .. اوتانمقدہ نہمعنی وار؟ .. اغابکنک یانندہ ہر وقت چالمابورمی؟ .. یابانجی اولہرق براحد جمیل وار ... اودہ شویلہ برطرفہ چکیلیر ... اودانک الک اوزاق برطرفہ کیتسون . ایشته شورادہ پنجرہنک کنارینہ اوطورسون ، حتی کوزینی چویروب باقاسون ... استغنائک بو درجہسی دە فضلہ . ہایدی باقلم ، مینی مینی صنعتکار اسکملہسنہ کچسون ... ایشته موملری یاقیورز ... اوکرندیکنک پارچہلر بونلردکلی؟ کندک ایستہ دیککی چال ... بن دە سنک یانندہ یپراقلری چویریورہیم ... ہایدی ہایدی ، ایشته کولک اولیور ، اولیہ صومورتمغہ چالیشمہ ، باق باق کولیورسک ... »

لامعہ اولاحسین نظمی ایلہ احمدجیلک اراسندہ، اینجہ سیاہ قاشلری چاتیلمش ، صولوق قرعزری دوداقلری بوکولمش ، کوزلری یرہ دیکیلمش ؛ اوموزلرینک کوچوچک حرکتلریلہ ، باشنک خفیف سیلکنتلریلہ رد ایدیور ؛ متمادیاً « اوتانیرم ، اوتانیرم! » دبیوردی ؛ سوکرہ یواش یواش قاشلرینک تقلصنہ کوشکلک ، دوداقلرینہ خفیف براہتراز تبسم ، کوزلرینہ برخندہ نسلمیت کلکہ باشلادی . اوموزلری ، باشی بر دقیقہ اولکی شدت افادہ ردی غائب ایتدی ؛ نہایت دوداقلری دیمیندنبری فرصتیاب انکشاف اولمق ایستہین تبسملہ بوسبوتون تہرایتدی . آرتق حسین نظمینک کندیسنی چکوب اسکملہیہ دوغرو

کو تون قولہ هیچ مقاومت ایتدی ، اوطوردی ، سوکرہ
کولہ رک احمد جمیلہ باقدی :

— سز تا اورایہ ، شو آجیق پنجرہ نک یانہ اوطورہ -
جقسکز ... بو طرفہ هیچ باقیہ جقسکز ، آ کلادیکزمی؟ هیچ ...
دیدی ، کوچو جک پارماغیلہ شوامر حا کانه بی تأیید ایتدی .
پنجرہ بی کوستردی .
احمد جمیل :

— ایستہ کیدیورم ، دیدی ، بن اورادن کوکلری سیر
ایدہرم اولمازمی؟ .. بی دیشاریدہ فرض ایت ... — جملہ سنک
صوکی تصحیحاً تکرار ایتدی — فرض ایدیکز ...
احمد جمیل دوشونمکسزین یارین برکنج قیزصفتنہ کیرہ جک
اولان شو چوجغہ ارتق مفرد خطایی عیب بولمش ، سنہ لردنبری
دوام ایدن بر اعتیاد بی تکلفانہ یہ خامہ ویرمک لازم کله جکنہ شو
دقیقہ دہ حکم ویرمش ایدی . لامعہ دوداقلرینک اراسندن
خفیف براستہزا ایله :

— فرض ایدیکز! .. دیہ میرلدا نیوردی .

لامعہ نک مجموعہ موسیقہ سی پیا تویہ هر یکی باشلایان چوجقرہ
معلملرک ترتیب ایتدکلری همان دائماً آزچوق یکدیکرینہ بکزه یں
سلسلہ نشایدن عبارت ایدی :

برکنج قیزک دعاسی ... مؤخذات عاشقانه ... لافی دومادام
آنغودن قولای بر پولقا ... قارناوالہ دی ونہ جیادن سادہ بر
آریت ...

لامعہ اولاً بیاتوسنک باشنہ مترددانہ او طور دی ؛ یا بہ مامق
 قورقوسندن متولد بر ہیجان قلبی صیقیور ، کوزلرینی بولاندیر۔
 بیوردی . حسین نظمینک آچیوردیکی بر نوطہ بی کورمیه رڪ فقط
 از بر چالمیورمش کبی کوزلرینی ده آیرمق ایستہ میہ رڪ سکز لکگرہ
 یتیشہ مین مینی اللیرینی فیل دیشلرینک اوزرینہ بر اقدی ؛
 پارمقاری تترہ یور ، دند انلرہ بر تماس لرزشدار ایلہ دو قونیوردی .
 قارشیسندہ کی نوطہ ده اشارت لر کوزلرینک او کندن ایکی طرف دن
 تترہ مین موملرک ضیاسیلہ بر آ لای اظلال غریبہ کبی بولوطلانہ رق
 کچیور ؛ سانکہ شو کوچک تیرک پارمقار دیلرہ دو قاندقجہ
 بر نفحہ موسیقیہ قالقہ رق او سیاہ اشارت لری او فوریور ،
 کاغذک اوزرندن پوسکور تہ رڪ او چوریوردی . . .

لامعہ شمدی اللیرینی خاطر اتنہ تسلیم ایده رڪ بر اقیویرمش
 ایدی ؛ احمد جیلک اورادہ بولنمسن دن منبعث بر محجوبیت حتی
 دوشونمکہ مساعده اتمہ یوردی . دینہ بیلیردی کہ یالکز پارمقاری
 دوشونیور ، تخطر ایلور و بر حرکت میخانیکہ ایلہ تخطر اتی
 دیشلرہ نقل ایدیوردی . . .

فقط چالدرقہ متانت کلکہ باشلادی ؛ احمد جیل اورادہ
 نجرہ نک یانندہ ، کیجہ نک خفیف روزکاریلہ باشلرینی صاللائان
 احوال مظلمہ کبی جابجا ظلمت لر ایچندہ حرکت ایدن ، بر لرزش
 حیات او یاندران آغا جلرہ دالمش ، ساکت دوریوردی ،
 سانکہ اورادہ دکلدی . لامعہ آرتق اونک موجودیتنی یواش

یو اش اونو تمغه باشلادی . یایراقلر دوندکجه کوزلرندن اوبولوط
 قالقیور ، فکری بولانقلقدن صیریلیور ؛ پارماقلری قوت
 بولیور ، شیمدی طاشلره ده امینانه دو قونیوردی . . .
 احمد جیل ؟ . . اوده لامعہیی اونو تمش ایدی ، شیمدی
 نرہده بولندیغندن بیله خبردار دکلدی . او شیمدی کوزلرینک
 اوکنده اوتہده بریده باجالری چاتیریری یوکسلن کوشکلرک ،
 باغچہلرک ، دیوارلرک پارماقلقیری آراسنده ایریلی اوفاقلی ، کومه
 کومه ، شوراده بوراده قارا کلقلر ایچنده بربرینه صاریلان ،
 اوبوشان ، یاخو اوزاقدن اوزاغہ باشلریله قوللریله بربرینه
 سلامر کوندرن اغاجلرک ، سانکه ظللمی یرندن اویناتہرق
 بر بشیک ایچنده صاللایان روزکار ایله جانلانہرق ، حرکتہ
 کلہرک شو سیاہ زمین لیلی ایچنده تترہین بو سیاہ لوحہنک ،
 بوتون بو احوال مہترہنک موقوف تماشای شعرى اولمش
 دورییوردی . بو تماشادہ درین بر شعر مہم حس ایدیوردی کہ
 ساکت ، بر شعر کہ لسانی یوق ، بلاغتی یالکز ایشته شولرزش
 سیاہدن عبارت . . .

سما ؛ بو لوحہ سیاہک اوزرنده ، اوتہسنده بریسنده بیاض
 منور پوللر سرپیلمش ، ارہ صرہ مختلف نقطہلرندن طیار
 بیاض توللر حرکتہ کلش مشعشع بر سترہ کبی داماتی غیرمرئی
 افقلرہ صالیورمش ، ظلمتلرک سینہ سوداسنه دوکیورمش
 ایدی .

احمد جمیل شورادہ مائی و سیاہ برر لوحہ برین وزیرینک
 اغوش باغوش وصال اولدیغنی کوردی . لامعہ نک موسیقیسی ،
 او تردد مبتدیانه ایله پیانونک دیشلرندن قوپارلمش نغمه لر ،
 قولاقلرینی طیرمالایوردی ؛ او اولماسه بلکہ شولوحه نک روحنی
 دها ای اکلایه جق ...

باشنی چویردی ، حسین نظمی آیاقده برالی یپراقلرک یاننده
 بر وضع مهیا ایله دورییور ، لامعه ، حرکت نغماته تبعاً .
 کوچک ، قیورجق ، سیاہ صاحلی باشی خفیف حرکات مطرده
 ایله ساللانہرق ، هنوز وسعت بولمامش اوموزلری دیرسکلرینک
 نزول و صعودیله ، جناحنه تباعد و تقریبه هم آهنگ اولهرق ؛
 یوکسک اسکمله سندن یره زور یتیشن ایقلمی ، اوزون
 قونجلی دوکمه لی ظریف پوتینجکلر ایچنده مینی مینی آیاققلری
 بر بری اوسته قونمش ، او ایله ، نیم معلقده ، نیم کشاده بمجاقلرینک
 اوچنده خفیف خفیف ، کوچک بر روز کارک اصابتیله
 کندی کندیسنه بللی بلیرسز حرکت ایدن بر صالنجاق کبی
 سالانیوردی ...

احمد جمیل شمدی لامعہ نک اخطار حاکمانه سنی اونومش
 ایدی . شمدی بو شعر ذی حیاته باقیوردی ، شو کوچک
 چوجق ، یارین برکچ قیز اوله جق ؛ مهیا ی انکشاف برغنجه که
 بوسبوتون تزه رینه یالکز بر صبح بهار کفایت ایده جک .
 بویوک لامه نک قرصنی قالباغندن بر ضیای لعل انتشار

ایده رڼه بوتون بو او دایې بر لون آتښینه بو یامش ایدی . بو قرمزی ضیا او دانک او رته سنده ماصه نکه اطرافنده برهاله لعلین تشکیل ایته دکن سوکره تدریجاً تخفیف ایده ایده بوتون دیوار لردن ، اشیا دن ، پرده لردن قایه رق بوراده بر روز کلفام او یاندریور ؛ سوکره تاپیانونک کنارینه قدر کله رڼه لامعه نکه صیرتی ، او موزلرینی ، باشدن آرقه سنه دو کولن قیویرجق صاچلرک طوفان سیاهنی پراهتزاز بر آغوش منور ایچنده صاریور ، موملرک صاریمترق ضیاسیله تیتره شه تیتره شه او پو شدکن سوکره سونیوردی .

بوکلر نکه ضیا ایچنده شمدی لامعه احمد جمیلک کوزنده سحر آمیز ناکهانی بر انکشاف حیاته صانکه بو یویور ، اودار او موزلر کنیشه یور ، شو کوچک باشه بروسعت مکینه کلپور ، بو کوچک چوچق یوکسلپور ، یوکسلپور ؛ شو مینی مینی مخلوقدن اوپنه رنک ایچنده ، بوریک نغمه لر آراسنده سیلکنه رڼه ، سیاه کیسوی مواجندن ضیا کوپوکلری سر په رڼه برکنج قیز چیقیوردی .

احمد جمیل شو خیال لطیفی غائب ایتمک ایسته مینه رڼه کوزلرینی سوزیور ؛ کیرپکلرینک سایه انعکاسیله قارشیسنده کی .
لوحة ضیادارک بازیچه اشعه سنی آتامه چالیشه رق ؛ نواقص خیالی کوزلرینک ، خولیاسنک اعانه سیله اکل ایده رڼه کوریور ؛ شمدی شو چوچقدن ، شو کوچک وجوددن بر اثر طیار

کبی صانکه بخر ایده رک ، صوکره یواش یواش تکائف
ایله رک بر شکل محسوس کسب ایدن او اون بش یاشنده کی کنج
قیزی کوریوردی . کوزلری لامعه پی دکل ، فقط ایشته شو
کوزلرینک اوکنده غریب و مستی آور بر نفس سودا ایله تنفس
ایدیورمشجه سنه تتره یین خیال نازینی ، اولامه نک وجودینی
صاران اثیر متکافی ، اوزون ، بوتون محروم هدف قالان خیالات
شبابنک خسران میدی قدر اوزون ، روحکداز بر بوسه
شغفله اویوردی ...

آه ! بوکون کیم بیلیر نزهده خولیا جوی سودا اولان
اوکنج قیز - اکر کندیسی ایچون او یله بر کنج قیز یارادلمش
ایسه - نه زمان پیش راهنه تصادف ایده جک ؟ ...

— بکباقیورسکمز ، جمیل بک ؟ هانیادیشاری یه باقه جقدیکمز ؟
اوکنده کی مجموعه نک صوک یاراغنی چویرمش اولان حسین

نظمی علاوه ایتدی :

— تنیبی بوزمغه کلز ، کوچک خانمی قیزدیریرز . شمدی
نزه یکی او کرندیکی اسپانیول هواسنی ده چاله جق ، اوندن صوکره
بک باباسنک یانه کیده جک ...

احمد جمیل باشنی چویردی . شمدی کوزلری قاماشمش
ایدی ؛ بر مدت کیجه یه باقه مادی ، صوکره یواش یواش
کوزلری آلیشنجه حیرت ایتدی . دمیکی منظره ده بر تبدل
واردی . شمدی سهالاجورد بر شیشه دن سوزولن ضیایه شیه

خفیف برتنور آبی ایله بوسبوتون شفاف ، اوتہدہ بریدہ نجوم بوسبوتون بیاض ایدی ؛ باجالر ، چاتیلر ، آغاجلر ، دمین برر کتله سیاہ اولان بوتون بواشیا شمدی کویا منور بر آب جاری ایله ییقانیوردی . احمد جملک اوکنده یوکسک بر قیسی آغاجی وار ایدی که تا کوشکک صاچاقلرینی اوپمکه چالیشیوردی ، اغاجک بر قسمی بر ظل ایچنده قالمش ایکن قسم متقابلی بیاض بر آتشله طوتوشمشجهسنه پارلدا یور ، یاپراقلرک اوزرنده سانکه بر فورچه دن سر پیلیمش پارچه پارچه لینی نودلر تیره شیوردی . شمدی کویا بو آغاجک عصاره سنندن بر برکان متفسفر طریان ایدیور مشجهسنه اونور رقا ص یاپراقدن یاپراغه قوشوشه رق بر برینی طوتوشدیریور ، اویشیللکله برر بیاض فنار آصیلیوردی ؛ سوکره نا کھان آغاجک بتون قسم بالاسی بیاض بریانغین ایچنده قالدی .

احمد جمیل باشنی قالدیردی ، ایشته شو قارشیکی کوشکک چاتیسنک آرقه سننده ، شهنازلایل ، شمدی اورادن کورونه جک . کوشکک قرمزنی کره میدلرینک آرقه سننده کویا بر منفذ برکان آچیلیمش ، بر طوفان نورک شلاله لری طاشمش ایدی . احمد جمیل باشنی پنجره نك کنارینه دایادی ، شوراده غیر متحرک سیر ایتمک ایسته دی ...

اسپانیول هواسنک شرقه مخصوص طرب لنکانی احمد

جھیلک خیالخانہ سندھ بیکلر جہ اسپانیول رقاصہ لری ایجاد ایدیور،
 بونلر ایشته او چاتینک اوزرندن شعشعہ نازیخی دوکدرک یوکسلن
 آیک قارشیسندہ پارماقلرنده چار پارہ لرلیہ ، سرپوشلرینک
 بوللریہ ، آیاقلرینک خلخاللریہ ، قوللرینک زنجیرلی بیلہ زکارلیہ
 رقص ایدیورلردی ...

خفیف بر روز کار اوچویور ، بوتون اشکال و اشباحہ
 بر حرکت ویریوردی؛ شمدی احمد جھیلک هدف نظری اولان
 نقطہ سمان کوچک کوچک بیاض بولوطلر پیدا اولیور ،
 روز کارک اوکنہ دوشمش ، بر سیر مجنونانہ ایلہ اوچوشیوردی .
 نا کھان قرمزى کرہ میتلرک اوزرندن برخط نور کوروندى ،
 چیقیور ؛ اوزرندن ، آلتندن ، اطرافدن سیران نازانہ
 دوشہن بیاض سحابپارہ لر آراسندن بوتون شعشعہ مدبدبہ سیلہ
 چیقیوردی . احمد جھیلہ ، شوراجقدن ، پنجرہ نک شوکنارندن
 کویا غیر مرئی برطاقم قوللر زنجیرلرلہ شوکتلہ آتشینى برغور
 بی پایاندن یواش یواش ، اوغراشہ اوغراشہ چکیورلرمش ،
 یوکستییورلرمش کبی کلیوردی . چکدیلر ، چکدیلر ، فقط تام
 کوشکک فوقہ کلنجه آرتق بردن توقف ایتمش ظن اولوندى؛
 او وقت احمد جھیل کندیسنہ صیریتہ رق ، وسیع بر خندہ
 استہزا ایلہ باقان بو سیماى مبہمہ اوزون بر نظرلہ باقدی .
 شمدی روز کار سانکہ بو چہرہ بی نظرلردن حسودانہ

صافلامق ایسته یورمشجه سنه شدتی آرتیرمش ایدی . لایتناهی
 بیاض سحابپاره لری کوچک کوچک شمارلرله اورایه سوق
 ایدیور ، صانکه بر قامچی ایله بوتون افاقدن بوتون بولوط
 قیریتیلرینی پوسکورتهدرک اورایه کوندیریوردی . بونلر هپ
 بیاض ایدیئر ؛ بعضاً تکتاز و چالاک ، بعضاً بطی و سیال ، گاه
 دریده پر کوکر جینلرکی سوزوله رک ، گاه چیلغینجه صاورولان
 بر قار فورتنه سی کی یووارلانهرق کچیورلر ، لاینقطع کچیورلردی .
 صانکه سمانک حریر لاجوردینه کریلش بر اطلس بیاض که
 - ناکهان بر فسخه تخریب ایله پارچه لانیورمش ، قویویورمش ،
 انسجه سی چوزولیویورمش - هوانک رقص کیفیسیله داغلیور ،
 سرپیلیوردی ...

او ؛ قر ، متین ، متعظم ، مهیب ، بر نظر زبر دستانه ایله
 بوتون شو انقاض شکسته سماواته رکز نکاه ایتمش باقیور ؛
 صانکه زیر پاینده پارچه لانان بوسحاب طیاره یی بر خنده تزینف
 ایله سیر ایدیوردی .

شمدی احمد جمیلک نظرندده بوآی بشقه بر حال آلیوردی .
 کندی کندیسنه دییوردی که :

- خیر ، اویله دکل ، بو بر پنجره که سمانک شنو طاق
 لاجوردنده آچیلمش ؛ بر پنجره که درونی بر دریای نور ، بر
 خزینه آتش ؛ بر پنجره که ماورای سماواتدن انطراق ایدهدرک

بیدا اولیویرمش ، سوکره بوبولوطر ، بونلر شو صرمر کبند
 لاجوردك ذوبان ایتش پارچه لری ، بونلر او آتسك بخار لری که
 مجهول بر افك اعماقنه دالوب کیدیور ، شمدی بوتون بو
 جدار سماوات چوزولمکه باشلایان بوز صفحہ لری کبی چاتیردایه
 چاتیردایه قیریلوب دوکوله جک ..

... لامعنهك پارمق لری صوك ضربه قراری ویردی ،
 چوجق چاله جق شیئی قالمادیغنی اکلانه جق برادا ایله قرداشنه
 باقدی ، پوف ... پوف ... موملر سوندی .

حسین نظمی احمد جمیلہ دیدی کہ:

— بزم کوچك موسیقیشناسه آلقیش یوقی؟

احمد جمیل ایاغہ قالقدی؛ کوله رك، الای ایده رك لامعنهك
 قارشینسنده اکیلدی ، فرنکانه بر سلاملادی .

— مادموازل! دییه باشلادی .

لامعه بر قهقهه ایله:

— مادموازل اویقویه قاجیور ... دیدی ، وقاچدی .

احمد جمیل حسین نظمی یہ دیدی کہ:

— ارتق سنده او یو نم ایچون ینہ کتبخانہ یہ یر

حاضر لایتمشکدره، دکلی؟ .. بکا اذن ویر، براز جیقوب شویله
 یالکز تنها یوللرده کزہ جکم . یارین صباح قونوشوروز .

حسین نظمی :

— مطلقا مهتابه قارشى منظومه سويلنه جڪ ! ديدى .
 ڪولوشديگر ، احمد جميل چڪيلدى ، بانجهه ايندى ، پارماقلفنگ
 قاپسنى آچدى ، ديشارى به چيقدى...

...

احمد جميلك دوشونمڪه احتياجي واردى . اونك ايچون
 حسين نظميدن قاجق ، صحرايى بر دريائى تابدار ايچنه آلان
 مهتابه قارشى فيفانورد خوليا اولق ايسته يوردى . اياقلارينك
 آلتنده چتيردايان قوملك اوزرندن يواش يواش ، كيجهنك
 سكون خوابداريسنى اخلالدن قورقورق ايلرلهدى . كوشكك
 اوكنندن چن كنيش جادهه چيقدى ، شمدى قروبوتون طبيعته
 بر شيباء منور حاضرلامق ايسته يورمشجهسنه بر فانوس زير
 شڪنده دور يوردى ، اوڪا قارشى يورودى...

آه اوكنج قيز! اوڪا نه وقت تصادف ايده جڪ؟ .. ڪيمڪدر
 او ڪوچڪ سپاي سيال كه آينه خولياسنك اوزرندن بر رنك
 غير مضبوط ڪي بر سحاب نيره آلتنده متموج آقوب ڪيدييور؟
 اوڪنج قيز كه طانيمايور ، بيلمه يور ، ڪورمه مش ، وجودندن
 خبردار دڪل ؛ فقط سوييور ، بوتون ڪنجلكك بي سودا چن
 حسيات محرومه سيله ، بوتون قواي متحسره عاشقانه سيله
 سوييور . احمد جميل اونك اياقلارينه آتيلمق ، باشنى ديزلرينه
 قويمق ، ڪوزلرينى بر رويانك شعرنده غائب اولهرق ڪوزلرينه

دیکمک ، اللریخی بوتون حیاتنک برحمت تسلیمیتی کبی اللرینه
 ترک ایتمک ، صوکره حزین فقط بختیارانه ، دلشکسته فمط
 مسعودانه یواش یواش ، قطره قطره بر بکای مسخون ایله
 آغلامق ایستردی .

شمدی قمر کوچک بیاض بولوطلرک ، او کنار فراشنه
 بیغلمش نومه کومه بیاض اطلسلرک آراسنده بالین پرستانه
 یاتمش ، مغنیدار برنگاه سودا پرور ایله :

« اوت ، شاعر افندی ، او کنج قیز . . . » دیوردی ؛
 صوکره چرکین ، استهزاکار بر تبسم آچیلیور ، آچیلیور ، بو
 سیهای عجیبه دار لیسالی بر یاندن بر یانه قابلا یوردی ، « اوت ،
 شاعر افندی ، او کنج قیز . . . » . بوچهره صیریتور ، آچی بر
 معنای استهزا ایله دائماً صیریتوردی . . .

احمد جمیل شمدی اوکا باقماق ، خلیالرینک شعشعه
 دیده فروزینه او حزین ضیای زردینی سرین بوسهای مستهزیدن
 کوزلریخی آیرمق ایسته یوردی .

شمدی بلوطلری ، اوساعتلردن بری سهانک انجای بی نهایه سندن
 او چوشه رق ، جانلانه رق ، قمرک اوکندن ، آلتندن ، اوستندن
 اویناشان ، قاجیشان کومه کومه بیاض کوکرچین آایلریخی
 سیر ایتدی .

بونلر زره دن ، آفاقک هانکی گوشه مجهولندن نصل بر
 نفس حیاتله قسادلانه رق شو سیران سرکیجه بخش ایله کچوب

کیدیورلردی؟ بعضاً بر ضربہ روز کارہ تصادف ایتش دومانلر
 کبی داغنیق، بعضاً یوکسله یوکسله نا کھان انطراق ایدیورمش
 بردالغہ کبی سرپنتیلی، شورادہ بیاض برسلسلہ حریر شکندہ
 دالغہلی، براز اوتہدہ عظیم بر قوش کبی قنادلری کرکین،
 دھا سوکرہ نا کھان بر ضربہ روز کار ایله بردن دیکشہ رک
 — قوشلر غریب جانوارلرہ، حریر طوفانلری مرمر ستون
 انقاضنہ، دالغہلر دھاش قاصرغہلرہ، دومانلر بیاض کل بیغلرینہ
 تبدل ایدہ رک — ہر آن بر بشفقہ شکہ کیرن، ہر دیقہ برسلسلہ
 تناسخدن کچن بو اشکال غریبہ آلابی رقص ایدہ رک، باغین
 باغین سوزولہ رک، مستانہ آتیلہرق، نازینانہ ساللانہرق فوج
 فوج کچیورلر، بیتمز توکنمز بر آلابی ایله کچیورلردی .
 او، قر، بونلرک آراسندہ بعضاً بر قرمزی کاغد فنار
 کبی دونوق، بعضاً بر صفحہ نحاس شکندہ آتشرنک، گاہ
 و بیگاہ بر طرفہ اصابت ایدن بر پارچہ بلوطلہ ملول وغضبناک،
 بردیقہ بیاضقلر آرسندہ غائب اولمش، سوکرہ نا کھان
 اوتوللر ایچندن چہرہ متمسخری چیقیورمش، شمدی احمد
 جمیلک کوزلرینک اوکندہ، او یورودکجہ ساللانیور، یرندن
 اوینایور، سانکہ قوللرینہ آتیلیورہ جک ظن اولنوردی... شمدی
 تا اوزاقلردہ بر کوشکک حوضندہ مہتابی سلاملایان قوربغہلرک
 فریادلری، صحرانک بر طرفندہ بولوطلرہ قارشی اولویان بر
 کوپکک عوعوہسی، سوکرہ کیجہنک سکوننہ تیر انداز اولان

بر خروسك نعره آهینی؛ اطرافدن ، هر کومسدن ، صحرانك
 هر کوشه سندن یکدیگرینه جواب ویرن خروس سسلی ، بوتون
 بو پریشان زمزمه شبانگاه : « اوت ، شاعر افندی ، دیوردی ،
 اوت ، او کنج قیز ... »

بو کیجه احمد جمیلک فوق سمای خوابنده دوآر بر کتله
 سحاب آراسنده قرمزی بر سپای مستهزی قر ، - دها
 ایلریده غائب اولمش بر افقده ؛ بولوطر ، کوبوکلر ایچنده ،
 مبهم ، گویا بر دست حسدله سیلنمش بر چهره ، - صوکره
 برسس که درینلردن ، صانکه سینه ارضده بر برکانک اوغولتیلری
 ایچندن مشوش بر مستوریت مذبحخانه ایله چیقیور : « اوت ،
 شاعر افندی ، او کنج قیز ... » دیوردی .

— ۸ —

احمد شوقی افندی آقشام اوستی بر آرالقی صاحب امتیازک
 اوداسنه کیردی ، آینه نك قارشینسه کجدی ، آرقه سندن تعقیب
 ایدن احمد جمیله آینه نك ایچنده لاقردی سویلیه رک :
 — اون بش سنه اولیور ، اوت تام اون بش سنه که کیجه بی
 بک اوغلنده کیردیکم واقع اولمادی ، دیوردی . براز بویون
 باغمه ، فسمه ، اندامه چکی دوزن ویرهیم ...

احمد شوقی افندی کندی کنڈیسنه آینه نك ایچنده صیریتوردی .
 شبہ سز دولغون یناقلرینسه فرجه یاب انتقاش اوله میان قرق
 شو قدر سنه نك آثار تخریبندن آزاده چهره تراشیده سنی پک
 بکنیوردی . او آقشام پاله دو قریستالده برسیای سالخورده ایله
 کنڈیسنی کوسترمکه لزوم یوق یا ! برازشو اینجه سیاہ بویون باغنی
 چکه رک ، فسنی آزیجق شویله اوکه دوغروا که رک ، شیشکین
 قارتنی براز باصمق ایچون کتن یلکک آرقه دن طوقه سنی براز
 دها صیقه رق ، - شو سیرک بیقرده براز زندگی جوانانه
 ویره بیلسه - یوق ، ایشته شویله فنا دکل ...

صیریتورق احمد جمیله : - فنا دکل آ ، احمد شوقی افندی
 ایچه شیقلاشدی ؛ الله ویره ده راجینک معشوقه سی ...
 احمد شوقی افندی لاقردیسنی بتیره مدی ، بردن بره جاملری
 دوکه رک دوشن بر صاغاناق شو مطالعه لطیفه پردازیسنه فاصله
 ویردی :

— آی یاغور یاغور ، بجه هوا خوش ! سنک شمسیه ک
 وارمی ؟

احمد جمیل بانیه اشارت ایتدی .

— اویله ایسه ایکیمز بر شمسیه ایله اداره ایدرز ، بنم
 شمسیه مه کندم زور صیغورم اما وارسون صول طرفم
 ایصلانیورسون ...

احمد شوقی افدینک قویو نفتی آلباغدن ، کوچک برچادر

قدر برشمسیہ سی و اردی کہ صائب درت سنہک اولدیغنه یمین ایدردی . بو شمسیہ ایله احمد شوقی افندی اودرجه یکوجود اولمشلردی کہ شمسیہ زرده کورلسه احمدشوقی افندی ده مطلقا اوراده بولنوردی . احمد شوقی افدینک شمسیہ سی اودرجه معروفدرکه مطلقا برلطیفه ایده بیلیمک ایچون وسیله آریان علی شکیب : « احمد شوقی افدینک شمسیہ سی یالکزباشنه قالمسه ده صالنه صالنه سرکه جیدن آغر آغر یوقاری دوغرو چیقسه بوتون جاده اھالیسی « مرأت شئون اداره مأمورینک شمسیہ سی کیدیور ، دیه کوستررلر . » دیردی .

— ساعت اون بریغنه کلیور ، کیده لمی ؟

ھیئت تحریریه اوداسنه اوغرایه رق هنوز اجمالی بتیرمین علی شکیبی ، صائبله مقابله ایدرک تصحیحچلره باقان سعیدی سلاملاقدن سوکره مردیونلری ایندیبلر ، احمد جمیل احمد شوقی افدینک صاغنه کچدی ، شمسیہ آچلدی .

شو یاز یاغمورینک آلتنده شمسیہ نک توزلری بیقانه رق ایکی رفیق بویله یان یانه ، قول قوله یورودیلر .

کوپری باشنه کادکلی وقت اطرافدن آقوب کلن خلقک ، آقشام اوستلرینه مخصوص هیجانک هنوز بقیه سی و اردی . صوک واپوره یتیشه جک اولانلر قوشیورلر ، آره صره تک توك آرابه لر خلقی یاروب یاغمورک آلتنده ایصلانان آرابه جیلرک شاقرداندقلری قامچی طراقه لرله کچیورلردی .

احمد جمیل ہم رفیقنک نفقی شمسپہ سی آلتندہ ہر ایکی
 آدیمدہ برسرد ایئدیکی مطالعہ پی دیکلہ یور کبی سکوت ایدرک
 یوریور ؛ ہم دہ کوپری پی بریاندن بریانہ استیلا ایدن سیاہ ،
 لاجورد ، نفقی بر آلائی جانلی مدہش مانطار کبی هوالانہرق ،
 ساللانہرق یورون شمسپہ لری سپرایدیور دی . غلطہ یہ کلدکاری
 وقت بورایہ مخصوص کیجہ حیاتنک اویانمغہ باشلادیغنی کوردیلر .
 کچرکن دوغرو یولہ باقدیلر ؛ سو قاعغٹ چامورلرنده قہوہ .
 خانہ لرک ، میخانہ لرک جاملرندن صیزان ضیالر سو قاعقدن کچن
 آرابہ لرک ، تراموایلرک تکرلکاری ، یولجیلرک آیاقلری آلتندہ
 قاجیشہرق اویناشیوردی . احمد جمیل اوحیاتی برایی کرہ
 تصادفاً یقیندن کوزمش ، اوسفالت معیشتدن تترہ مش ایدی .
 اوفق بر جولاندن صکرہ تونلہ قدر کلدیلر ؛ احمد شوقی اقدی
 جینہ داورانہرق دیدی کہ :

— شیمدی بوپس هوادہ زردہ وقت کچیرہ جکیز ؟

احمد جمیل :

— قہوہ قہوہ دولاشیرز ، ہر کسک اکلنمک ایچون جان
 آتدینی بک اوغلنی برکرہدہ شوپاشکنزردہ ، اون بش سنہ صوکرہ
 دولاشیکیز . باقہلم جان آتیلہ جق بریرینی بولہ بیلمیڈسکنز ؟
 دیدی .

تونلک ایچندہ ارابہ لرک صارصنٹسی آراسندہ احمد شوقی
 اقدی :

— بز بو آقشام چیقورز اما نہ یا پاجمزی بن دہ بیلمیورم،
دیوردی.

تونلن چیققلری وقت یاغموری کسيلمش بولدیله، یالکز
اینجہ بر سر پنتی واردی، احمد شوقی افندی آرتق شمسیه سنی
آجغه لزوم کورمہدی :

— نہ اولہ جغنی بن شیمدین کشف ایدیورم، دیوردی.
اوکا پالہ دو قریستالده تصادف ایده جکز . بزہ شویله بر اوفاق
آشنالق ایده جک ، قاریدن یوز بولہ بیلدیکی قدر اطرافسده
دولاشه جق، بز قارشیدن بو حالی سیرایتدجکچہ کچن کون مطبعہ دہ
آغلایان قادین کوزمزنک اوکنہ کلہ جک، نہایت قلقوب کیده جکز،
اوقدر... نتیجہ؟

احمد جمیل کولہ رک: — ہبچ!.. دیدی.

احمد شوقی افندی سکوت ایتدی، فقط ذہنی ہب بومسئلہ
ایلہ مشغول ایدی، بر آراق شو مطالعہ بی علاوہ ایتدی:

— قاری قوجہ آراسنہ بویلہ بر فاصلہ محبت کیرنجہ بر دہا
حسن معاشرت قابل دکل تأسس ایده مزن. قادین اولنجہ یہ قدر
بوشہ چیقان حیاتنہ آغلار، یاخود کوز یاشری چارہ ساز
اولمازسہ بشقہ بر یردہ تسلی آرامق ایستر. ارکک دہ ہب کندی
سیدات حرکتہ قاریسینی سبب بولمغہ چالیشہ رق الی نہایہ دوام
ایدوب کیده جکدر. انسانلر نہ تحفدر! فنا بر شی یا بمقدہ
اولدقلرینی حس ایده جک اولورلرسہ مطلقا ک اول وجدانلرینی

اسکات ایدہ جک بر سبب بولورلر. سوء افعال صاحبی اولانلره
 صوریکز ، هپسندہ کندی کندیلرینه ایجاد ایدوب کمال اعتنا
 ایله تقویہ ایداش سیلبرہ تصادف ایدرسکز . هیچ اولمازسه
 معنیدار بر صورتده کولر ، سزہ : « آکلاتہم کہ ... بیلسه کز
 بنی معذور کوررسکز ... » دیمک ایستر . اونک ایچون اولیله
 سیلبر واردرکہ هنوز کندیسی تحلیل ایدوب بر صورتہ باغلایه .
 مامشدر ، یاخود بر طاقم سیلبر موجود اولدیغنه ایناتمشدردہ
 اساساً تدقیق ایدمک لازم کلسه هیچ بر شی یوقدر ... اینته
 راجی ! کیم بیلیر ، قاریسنہ خیانت ایتک ایچون کندیسنی نہ قدر
 حقلی بولور !

احمد جمیل رفیقنک فلسفہ سنی ، شو عامی فقط دوغرو
 مطالعہ دیکلہدکجه ذہناً او اساسی توسیع و تزین ایله یوردی .
 محکمہ لردن ، حبسخانہ لردن کچنلرک واسطہ حل حسیاتی هپ
 احمد شوقینک شو قبا سوزلرنده مکنوز اولدیغنی دوشونیوردی .
 — زردہ او طورہ جغز ؟

احمد جمیل : — لوکسنبورغده ، دیدی . بک اوغلنده اک
 زیادہ حظ ایتدیکی یر لوکسنبورغ قہومسی ایدی ؛ اورادہ اوک
 طرفده بر یرہ او طورر ، او کندن آشامی یه یوقاری یه کچن حلقی
 سیرایدرد ، بویکارجه یولجیلردن انتخاب ایتدیکی بعض چهرہ لری
 او طور دینی یرک دائرہ محدودہ نظارتی مساعده ایتدیکی قدر
 تعقیب ایدر ؛ او چهرہ لرک کیمپسنک پالطوسندن ، کیمپسنک

اسکی فستانندن، بریسنک النده کی پا کتدن، برقادینک یاننده کی چوجقدن مغسالر آ کلار؛ زھتا برر دقیقلق زمان ایچنده بوچہرلر ایچون برر مفصل حکایہ یازاردی . بورایہ کلہ کلہ، برطاقم چہرہلرہ بر چوق دفعہلر تصادف ایذہ ایذہ شوخلقک ایچنده کندیسنہ مخصوص آشنالر بولمش ، مثلا بریسنک اونده خستہسی اولدیغنی دائما طاشیدیغنی اجزاشیشہلرندن آ کلالمش ایدی . عجبا نہ سیدر؟ چوجغنی یاخود قاریسی ... صوکرہ بر کون اونوی بوس بوتون چوکمش، رنکی اوچمش کوردی . النده آرتق علاج شیشہسی یوق ، اوزرنده سیاہ اثواب واردی . احمدجیل بوکا کویاطانیدیغنی، سودیکی بر آدم قیلندن آجیمش ایدی .

ینہ بو آشنالر ایچنده برکنج قیز طانیوردی کہ ایلك کوردیکنده بوتون وجودندن نشئہلر، شطارتلر ، سعادتلر صاحبیلوردی ؛ برقاچ آی صوکرہ اوکا ینہ تصادف ایش ایدی ، فقط بودفعہ چہرہسنده ازہار سعادت سانکہ برنفعہ آتشناک ایلہ قاورولمش کبی ایدی . بوندن صوکرہ ہر تصادف ایڈیشندہ کنج قیزک سیاسنہ بشقہ بررنک یأس، کوزلرینہ یکی بر اثر ملال دوشدیکنی کورمش ایدی . شہہسز بر فجیعہ عشق ... صوکرہ بر کون تا کندیسنک اوکنده کنج قیزک بریسنہ — بیقلری مجارطرزنده قالقمش، تک کوزلکلکی ، اسپانیول شابقہلی، پاچہلری قیوریق بانطالونلی، دوگہلی صاری پوتینلی بریسنہ — باقدیغنی کوردی؛

دلیقانی بر ادای لایقیدانه ایله شابقه سنی قالدیردی ، او قدر ، فقط
اونظر . احمد جمیل کنج قیزک بوتون کتاب یأسنی بونظرده
او قودی ...

احمد جمیلک بویله کوزلرینک او کندن یوزلرجه ، بیکلرجه
ذی حیات مجلدات بشر کچردی ؛ بوراسی ، شو قهوه نك شو
قیصه قدیفه اسکمله سی اونک ایچون زنکین بر کتبخانه ایدی که
دقایق محتویاتی ، سرائر مجلداتی او قونماز ، حس ایدیلیر ؛
کورلنز ، آ کلاشیلیر ...

احمد شوقی افندی ایله بورایه او طوردیلر ، ایجه کیجه اولمش
ایدی . احمد شوقی افندی : « بن برتک پارلاتیم ! » دیدی ، احمد
جمیل رسمی غزته لری ایسته دی ؛ احمد شوقی افندی کندیسنی
شوعالده غریب الدیار بولمش کبی اطرافنه ییانجی ییانجی باققله ،
احمد جمیل رسملری سیرایتمکله برمدت وقت کچیردیلر ؛ صو کرا
احمد شوقی افندی کنیش بر نفس آلدی ، کوچک قدیفه
صندالیه دن طاشان وجودینی بر قاچ کره نصل یرلشدیره بیلیمک
لازم کله جکنی تعیین ایچون قیملاندی . صو کره رفیقنه دوغرو
اکیله رک :

— بن بوراده صیقیلدم . روحه قسوت کلدی ؛ بوراده
شو صورتلرینی غزته لره صوقمش ، یا خود کوزلرینی سواقغه
دیکمش بر آلا ی خلق آراسنه کلوب حبس نفس ایتمکدن بر لذت
آله مادام ؛ دیدی .

احمد جميل تبسم ابتدی :

— زه يه کيتسهك بويله دکلي؟ بوراسي بك اوغلي قهوه لرينك
 الكمفر حيدر . جانگز دها قانج ير ايسته بورايسه قورون وار،
 غامبرينوس وار، سانترال وار... لامبلي ديوارلرک، طاوانلرک
 آراسنده مرمر ماصه لر... بوماصه لرک اطرافنده برچوق آدملر
 يا بيرا ايجيور، يا غزته اوقويور، يا يواش سسله قونوشيور ..
 شو حالک برعيني! برفرق وارسه اوده براز دها قابلي، قسوتلي
 اولماسندن عبارت... قهوه قهوه دولاشيرز، ديمش ايدم، ايستر -
 سه کز پاله دوقريستالک، قونقورديانک يانلرنده جام قابيلي، ايجي
 دائما کورولتيلي، قاييسي آچيلدقجه سوقاغه دومانه قاريشيق
 برقاريق قادين سسيله برچانلاق کمان آهنکي فيشقيران قهوه لردن
 برينه کيدلم . ايسته بك اوغلي، ايسته بك اوغلنک ذوق! ...
 احمد شوقي افندي کويا بك اوغلنک شو درجه ذوقدن
 محروميته رغماً مظهر اولديغي رغبته حدت ايتمش کبي :

— اويله ايسه نه ايجون کليورسکنز؟ دیدي .

— اوح!..، مختلف سبيلر وار! بني صورميکنز، بن
 هر يرده اکنيرم، حتی بر محله قهوه سننده بيله ... بني تدقيقات
 اجراسنه مساعد بريره کوتوریکنز، کافيدر، ساعتلرجه اوطوره يم،
 بني دوشونديره جک شيلر بولورم... بك اوغلندن ذوق آلانلر ايجنده
 بنم نقطه نظر مه وضع نفس ايدنلر بلدکه چوقدر، فقط اقلتي تشکيل
 ايدرلر . اکثريت؟... سز اون بش سنه اول نچون کليردیکنز؟

احمد جمیلک تبسم معنیدارینہ احمد شوقی افندی برصیر تمقلہ
جواب ویردی. احمد جمیل دوام ایتدی :

— اکثریت بلا سبب کلیر، هر کس کلدیکی ایچون یا خود بشقه
کیده جک بریر اولمادیفی ایچون، دها دوغروسی بر اثر اعتیاد
اوله رق ... نه دیرسه کز دیککز، هر کیجه شو دهن صایدیغم
قهوه لره بر باقی کز، بورالرده محضی ایکی قدح بیرا ایچمک بهانه -
سیله تا آقسرایدن، نهزاده باشندن، اوتنه دن بریدن کلش یوزلرجه
آدم کوریرسکوز. تا کیجه نک یدیسنده سکوزنده عودت ایتمک زحمتنه
قانلانہ جقلردر ... سبب؟ « بن بواقشام بک اوغلنده ایدم! »
دیبه بیلمکدن عبارت براطمئشان، یاخود ایتسی کون قلمده
« امان دون اقشام سانترالده نه قدر اکلندک! » طرزنده بریلان ...
احمد شوقی افندی اولکنندن دها کنیش بر نفس آلدی :

— امان صیقیلدم. سنکله نه یاپه لم بیلیر میسک؟ یاغموور
دیندی، خفیف بر سرینلک وار، شورادن آچیق بر تراموايه
بیزز، شیشلی یه قدر کیدر کلیرز، براز جکرلر من صحرا
هواسیله تازه لیر، اوندن صوکره کیدر، یکمزی رز.
دها صوکره ...

احمد جمیل رفیقنک شیشلی یه قدر صحرا هواسنی بوله میه جغه
کولدی، فقط مخالفت ایتمک ده ایسته مدی، اورایه قدر عنیمت
و عودت سفرینی ایتدیلر، یولده احمد شوقی افندی ایکیده برده
صحرا هواسی آرایان جکرلرینی شیشیرمهک جالیشه رق :

— شورا جی بی نہ یا پہ جغز؟ بیلیم، نصل ایتلی؟ دیوردی .
 اوجوز اولسون مقصدیہ احمد جمیل رفیقنی غلاوانی سوقاغندہ
 لابللاوہ نہ جیا لوقطہ سنہ سوق ایتدی . اویمکندن بشقہ یمکلمہ
 آشہامش آدملمہ مخصوص برتیکسنتی ایلہ یمک ییدیلر، قہوہ لرینی
 بردہ ناریکلہ ایچمک اوزرہ تپہ باشی باغچہ سنک قارشیسندہ کی
 قہوہ لردن برینہ کیتدیلمر . بر کرہ از میرہ قدر کیتمش اولان علی شکیب
 بوقہوہ لڑک عمومنہ بردن از میر قہوہ لری نامنی ویرمش ایدی .
 احمد شوقی افندی بورادن پک زیادہ حظ ایتدی . قارشیلرندہ
 باغچہ نک ، یمک فاصلہ سنہ مصادف اولان شو ساعتدہ ، قنارلری
 سوندیرلمش ایدی . باغچہ کوزلرینک اوکندہ بر صحرانک مقدمات
 منظری کبی کورینیوردی . بورادہ یاغمو ریمش آغا جلدن منتشر
 لطیف بر بوی صحرای و اردی . احمد شوقی افندی :

— امان نہ کوزل ! نہ کوزل ! دیوردی ، سوکرہ بردن
 برہ احمد جمیلک قولنی چکدی :

— باقسہ ک آ ، باقسہ ک آ ، راجی دگلی ؟ ..

راجی باغچہ نک کنارندن آیا قلیرینہ ، باجا قلیرینہ امین اولہ میہرق
 یواش یواش یورویوردی .

احمد جمیل :

— اورایہ کیدیور اولمالی ، براز سوکرہ بزده کیدہ رز ،
 دگلی ؟ دیدی .

...

بالہ دو قریستالک مردیونندن چیقارکن احمد جمیل رفیقنہ
دیدى که :

— ايشته استانبولك اك يوكسك قافه قونسرى :
قصر بلور ! ..

— قدرى اعتباريله مى ارتفاعى اعتباريله مى ؟

— هر ايکى صورته ...

دار ، پيس ، قدمه لرى آشينمش ، صيوالرى ، ديوار لرى
کيرلنمش مردیوندن يواش يواش چيقديلر ؛ کندیلرینی مسکرات
قو قوسيله مشبوع قبالی قالمش آغير بر هوا قارشيلادى . هنوز
غلبه لق يوقدى ، برايکى ماصه نك باشنده واپورينك ليانده بر
کيجه لك مکشدن استفاده بک اوغلنده شو عالم ذوقه دوشمش
سیاه طيرناقلى ، آتشک قارشيسنده قاورولمش سيمالى بر آتشي ،
ايکى کنج ، غالباً دکانلرى ایرکنجه قبانمش جوار تخافيه جيلره
منسوب ايکى چراق ، بر کنارده خدمتجي قيزله — قرقلق
شيشمان برقارى ، فقط خدمتجي قيزلر هر هانکى ياشده اولورسه
اولسون دائماً خدمتجي قيزدر . — تنها لادن جسارت آله رق
شقالاشان ، طور لا اباليانه سنه ، قهوه ديرکتورينک پيش
نظرنده ملاطفاتدن چکينميشنه ، ايرى ايرى قهقهه سنه ، حتى
ماصلرک آراسنده رفيقه ملاطفتنى بي پروا قوغلايشنه نظراً
قهوه نك اعتيادکارلردن برى اولدینی آکلاشيلان قرانته بر

کنج! ... اوتہ دہ بریدہ باشلامغہ انتظاراً دیکلہ ن چالغیجی
قیزلر ، او قدر ...

ایکی ارقداش شوتنہائی ایچندہ نرہیہ او طورہ جقلرینی بردن
تعین ایدہ مدیلر ، احمد جمیل براز تردد دن سو کرہ :
— شورایہ ! دیدی .

صحنہ نک یانندہ بر قنابہیہ او طور دیلر .
— دھا پک ایرکن ، راجی کلہ مش ، فقط شمدی مداوملر
سو کون ایدرلر ...

شیشمان قاری بر آراق قرانته معقبندن قورتولدی ، کلدی ،
الدرینی ماصیہ دایایہ رق بر طرز استفسار کارانہ ایلہ دوردی ،
احمد جمیل :

— ایکی غازوز ! دیدی . شیشمان قاری ماصیہ سکز
اون دانہ کبریت براقرق کتدی .

— یوز پارہیہ کیجہ یاریسندن ایکی ساعت سو کرہیہ قدر
شو قنابہ ایلہ ماصیہ صاتون آلیورز .

احمد شوقی افندی غازوزی ایچہمدی ، احمد جمیل کولدی :
— بورانک اک نفیس ایچکیسی ! ایسترہ کز قہوہ سندن
زیادہ نخود اونیلہ پیشمش بر قہوہ ، الی کرہ جزوہیہ آتیلمش ،
چامورلاشمش بر چای ایچہ بیلیرسکز ...

قیصہ بویلی ، اوموزلری قباریق ، باشی دیک ، بیقلرینک
اوجی وقورانہ قیورلمش شف دورکستر ؛ احمد جمیل بونی

ذہناً « سردار زمرہ موسیقی » دیہہ ترجمہ ایدیوردی - کانک
 یابیلہ نوطہ سپاسنک اوزرینہ اوردی ، احمد جمیل :

— کورولتی باشلا یور ... دیدی . اوتہدہ بریدہ یورغون
 برطور ایلہ ہر کون عین اطراد ویکنسقی یہ تبعاً تکرر ایدن
 کلفت معیشتک ساعت ابتداسنہ انتظار ایدہ رک دیکلہ نن ، قبالی
 یرلردہ یاشامقندن ، ہر وقت سفرہ یی یاری آچ یاری طوق ترک
 ایتمکدن ، کوندز او یویوب کیجہ پیس ہوا تنفس ایتمک
 محکوم اولمقندن صارارمش ، رنک سیماسی اوچمش ، نظر
 شبانی فتور حیات بورومش ، کوزل چرکین ، یاخود ہم
 کوزل ہم چرکین ، ہم کنج ہم اختیار ، سکز اون لہلی
 قز پنککھ دکلری یرلردن یورغون طور لرلہ قالدیلر ؛ کیمیسی
 کاتی آلدی ، کیمیسی داوولنک ترامپتہ سنک باشنہ کچدی ؛
 رئیس برطور جدی ایلہ یایی بردہا اوردی : تیق ، تیق ،
 تیق ...

او وقت بوتون او ای آہنک ایدلہ منش کانلرشہہلی برموازنہ
 ہم آہنکی ایلہ ، اک غیر حساس قولاقلری عصیان ایتدیرہ جک
 برتتافر اصوات ایلہ ہر کیجہ چالہ چالہ سانکھ پیرانمش غالوپ
 کیم بیلیر قاچ یوزنجی دفعہ تکرارہ باشلادیلر .
 احمد جمیل برآرالق :

— زواللی مخلوقلر ! دیدی ؛ سوکرہ بو بیچارہ لر حقندہ
 دوشونجہ لرینی ، مرحمت حسلرینی رفیقنہ تفسیر ایتدی :

— کیم بیلیر؛ شو بد بخت قیز جغزلر بو کمانلردن، داووللردن
 شو پریشان نغمه لری قوپاردیچه نه لر دوشونورلر! . . .
 هپسنگ تا اوزاقلرده، آلمانیاک، آوستریانک، یاخود بوهمیانک
 غائب اولش بر کوینده برعائنه اوجاغی واردر؛ اختیار بر بابا که
 آرتق کندسی ایچون کیتدیجه ارائنه حست ایدن طوپراقدن
 - نلنک اتمکسی چیفاره میور. چوکمش بر والده. کوزلرنده
 کوزلک، قولبه نک بر طرفنده چوراب اورییور، دائما... چونکه
 چوجق بر دکل، اونلرک هپسنه آیاقلرینی صیجاق طوته جق
 برر چوراب لازم.... فقط یتشدرمک ممکن دکل؛ نه چوراب
 یتیشیور، نه اتمک!.. چوجقلر اوقدر چوق که... بونلری
 آیقلامق لازم، هر برینی بر طرفه سوق ایتک، اتمک بوله جق
 بریره کوندرمک ایجاب ایدیور؛ چوجقلرک اک بویوکی قیز،
 اولنه جک، جهاز ایستر، نشانلیسی وار. فقط پاره نره دن
 بولمالی؟... او وقت عائله جه دوشونولور. هرکیجه بتون ارکان
 حاضر اولدینی حالده یورغون بابا - چورانی بر قاپدقیقه براقه رق
 کوزلکنی آلنک اوسته قالدیره رق دیکلین - والده یه تصویری
 ایضاح ایدر، کچن کون مراجعت ایدن حریفک تکلیفی قبول
 ایتمکدن بشقه چاره اولیه جغنی آکلاتیر، نهایت ایکی قطره یاش ایله
 بو بخته خاتمه ویریلیر، اوک قیزی کیدیور... نره یه؟ روزکار
 قضا نره یه سوق ایدر سه... کیده جک، بر کوشه ده سنه نوجه
 کان چاله جق؛ جهازینی جبه جبه طویلا یه جق، حیات استقبالنک

امکئی بورالرده قان قوصه رق ، آچ یاشایه رق دانه دانه تدارک
ایده جک ؛ صوکره سنه لرجه متحسری اولدینی عالیه او جانغه
عودت ایدنجه یاباباسنی اولمش بوله جق ، یاقومشونک قیزینی
آمش اولان نشانلیسنی کوروب اورایه ییقیلیویره جک ، یاخود
هیچ اولمازسه قوللرینه آتلمق ایچون حیانتک انک زنکین
پارچه سنی فدا ایتدیکی عاشقندن « زواللی سوکیلم ! نه قدر
بوزولمشسک ! » طرزنده برسرزنش ایشیده جک ، و ، صوکره
مسعود اولمغه چالیشه جق ...

بر کیجه هیچ اونوتمام : ینه بوراده ایدم . شود اوولجی نی
کوردیکزمی ؟ بر آراق کوزوم ایلشیدی ، اوکنده کی نوطه یه
دکل براز اشاعی باقوردی ، دقت ایتدم ، سوزکون کوزلرله
براز متبسمانه ، ریسه وخلقه کوسترمکدن قورقه رق کیزلیجه
برمکتوب او قویوردی . بومکتوب ... عجبا کیمدن ؟ ... او وقت
کوزلرمی چهره سندن آیرمادم ، آره صره نوبتی قاچیرمقدن
قورقه رق نوطه یه بر کوز آتور ، صوکره همانینه مکتوبنه توجه نظر
ایدیوردی . کوزلرینک شو مکتوبدن نوطه یه ، نوطه دن مکتوبه
سفری اثناسنده نه بویوک فرق واردی ! نوطه یه کلدکجه جدی
بر نظر ، مکتوبه دوندکجه طاتلی بر تبسم ... عجبا شوپیس قهوه نک
شومردار صحنه سی قارشیسنده شو ملوث موسیقینک آره سنده
او مکتوبه کوزی ایلشیدکجه نه کوریور ، کذرکاه خاطر اتندن
نه لر کیوردی ؟ ... غالباً نشانلیسندن گلش ایدی . شبهه سز او عسکر

لکہ کیتمش ، بوجہاز طوپلامغہ چیقمش ایدی ؛ ہر ایکسی دہ
 کونلری صایورلر ، آرہ صرہ او ، قیشلہ نک برطر فندہ علی
 العجلہ قارہ لائمش ، بو ، مرداد قرانلق بر اودانک پنجرہ سی
 کنارندہ رفیقہ لرینک استہزالرینہ رغماً یازمش مکتوبلرلہ دودا۔
 قلرینی یاقان احتیاج بوسہ یہ بر کوثر تسلیت سرپیورلر . اینانیر۔
 میسگز ؟ بونلرک ہمان ہپسی ناموسلیدر . فحشک چرکابی
 ایچندہ یوزدکلری خالدہ ہمان ہپسی مملکتلرینہ عودت ایتدکلری
 زمان نشانیلرینہ دست ازدواجی پاک و صاف اولہرق اوزاتیرلر۔۔۔
 بریسنی طانیردم ، بونلردن برینہ تعشق ایتمش ایدی ، زواللی
 چوجغک بوتون عشق مایوسنہ قارشی قیزدن بر جواب امید
 چیقمادی ؛ فقط غریبدرکہ قیزدہ عاشق مایوسیلہ برابر آغلاردی .
 نہ ایچون ؟ کیم بیلیر . بلکہ اوسودای بی نہیبہ قارشی صمیمی
 بر مرحمت حس ایتدیکی ایچون . . .

بوکیچہ دیکلمک نوبتی احمد شوقی افندی یہ گلش ایدی ،
 رفیقنک بعض اساسلرہ متعلق بحث آچدقہ مقدمہ دن اوزاقلا۔
 شدیغی قدر خاتمہ ویرمک مقصدندن دہ تباعد ایتدیکنی بیلیردی .
 فقط شمدی احمد حیلک دوامنہ دیکر برمانع واردی ، قہوہ نک
 ایچی دہشتلی بر کورولتی ایلہ دولیوردی ؛ ایاق اورانلر ،
 باستونلرینی اسکملہ لرینہ چارپانلر ، بیس . . . بیس . . . فریادیلہ
 باغرانلر ، احمد حیلک دوامنہ مانع اولدیلر .

— بوتلرہپ شوقاریق سسلی ، بویالی قادین ایچون! دیدی .

صوکره دیرسکلر نی ماصه یه دایادی ، چکه سنی آووجلرینک
ایچنه آلدی ، بو خلقه باقدی . . .

شمدی ایچه غلبه لك واردی ؛ دکاتی قپادقندن صوکره
اکلنمکه چیمش بربرلر ، تجاریازیمجیلری ، اصناف چراقلری ،
بر انکلز یوک واپورینه منسوب بش آتی طائفه ، تیاترویہ ماذن
آلوبده لالاسیبه توحید امل ایدرک شورایه کلیورمش بر
چوجق ، هرکیجه محله قهوه سنده اسقانبیل اوینامقدن بیقوبده
بر آقشامی بک اوغلنده کچیرمک ایسته ین بربک ، بوتون بو خلق
شوراده بولندقلرندن ممنون کچی کورینورلر ، کوردکلرندن ،
ایشتدکلرندن پک زیاده اکلنیورلر مش کچی کولیورلردی ... بی
پرواقه قهقهه لر ... کنیش تبسملر ... باغین نظرلر ... صوکره
برسوری آقیش ! سبب ؟ دورلو امراض ایله قاریلش سسیله ،
درلو سوء استعمالدن پیرانمش بویالی صورتیله شودومان دولو
قهوه نک پیس هواسنه قارشى سویله دیکی ، دها طوغروسى
باغردینی مستکره بر آلمان شرفیسنک آکللامادقلری لطافتیه می ؟
« سنک ایچون اولیورم » دیرکن باجاغنی قالدیران ، « مهتابه
قارشى کزلم » دیرکن پولقه اوینایان ، شوراده بر بیفتکله بر
طاباق ماقارونیا دینمک ایچون کیم بیلیر زرده ایشیدوب نه یولده
تبدلات عندییه اوغراتدینی یرپارچه بی هرکیجه شوراده بازار
اشترایه چیقاران بو قارینک اوضاعنه می ؟

احمد جمیل بونلرک هیچ بریسندن حظ المازدی ، بو عالمده

بر لطافت اولمق لازم کلسه اونک بر بشقه طرزده اولمسی لازم
 کله جکئی دوشونوردی . اوندہ بر علت واردی ، هر شیده حتی
 سفالته، فحشده بیلہ برزینت اولمسنی ایستردی . اساساً چرکین
 اولان بوشیلرک هیچ اولمازسه آلدادیجی ظواهری اولمسی لازم
 کله جکنه قانع ایدی . اونک ایچون شو یاشنه قدر بر چوق
 ریفقرینک اکلنجه لرندن تفریق ذوق ایدرک بوتون بو عالم لردن
 اوزاق قالمش ، هله ایکی کره نه اولدقلرینی آ کلامق ایچون تصادفاً
 کیردیکی بعض بازار معاشقاندن بردها عودت ایتمه مک عهد و پیمانیه
 چیقمش ایدی .

بوراده نه وار ؟ بو خلق بونک نه سنه آلدانیور ؟ صحنه ده کی
 قاری بی اوچنجی دفعه سنده آلقیشلامادیلر ، آرتق بوندن بیقمش
 کوروندیلر ، بر بشقه سنک کلسی ایچون هر کس سکوت ایدیوردی .
 حالبوکه اوزواللی صحنه نک کنارنده تکرار دعوت اولنمغه انتظاراً
 دوریوردی ، سکوت کورنجه قولیسدن غائب اولدی ، احمد
 جمیل بونی ده فرق ایتدی ، او وقت دین نفرت ایتدیکی بو قاری
 حقنده درین برحس مرحمت دویدی :

— آه ! بو حیاته ده کی فجایعی حس ایتسه لر ، عجبا بو کورمه
 لاقیدان شوسفالتک قاوشیسنده بویله کورلر می ؟ شوزواللی قادین
 ایچون بو صنعت تغنی ده یواش یواش الدن چیقمهغه باشلامش ؛
 محضی اکلنمک ایچون ایکی کره لطفاً کندیخی تکرار صحنه یه
 چاغرانلر اوچنجیسنده بیقیدیلر ، یارین ایکی کره ده چاغریلیه جق ،

اوبرکون بردفعه کورونمنسہ مساعده اولئیمہ جتی، نہایت قہوہ نك
 مستأجری تجدید مقاولہ دن امتناع ایدہ جك، اوزمان؟ ہایدی
 دہا آشاغی بریرہ... برقادین بر کرہ اوچوروملردن یووارلانغہ
 باشلادیمی آرتق سقوطنہ خاتمہ ویرہ جك نقطہ یوقدر، نہ قدر آشاغی
 دوشرسہ دوشہ جك یرلر او قدر چوغالیر . نہایت دوشہ دوشہ
 بوزواللی مخلوق نہ لہ قدر دوشہ جك؟ حالبوکہ بویچارہ شوقصر
 بلورک شو کهنہ سخنہ سنہ دوشمک ایچون کیم بیلیر نہ لردن
 کچمشدر؟ شمدی بر نظر مایوس ایلہ غائب اولدینی شو قولیسدن
 اون سنہ اول مثلا ویانہ اوپراسندہ فیکورانت، قوریست،
 والحاصل برشی ایمشدر؛ او وقت براو پرانک آراسندہ سویلہ دیکی
 طوطی طوطی ایکی مصر اعلق بر پارچہ یاخرد بر بالندہ کیدیکی لطیف
 بر اثواب ایچون یوزلر جہ آدماردن التفاتلر دیکلہ مش، دمتر آلمش،
 دمترک ایچندہ مجوہرلر بولمشدر. صوکرہ یواش یواش سقوط،
 یورغونلقدن متولد بر اختیارلق، ہرکون چہرہ سندنہ تعمیر
 اولنہ جق بر فضلہ اثر خرابی، دیشلر بوزولمش، سسی
 قاریلمش، یناقلر چو کہکک باشلامش، نہایت ایشہ شومستکرہ
 قاری... عجبا ہنوز صاف بر کنج قیز ایکن؛ یا بر مغازہ دہ
 صایحی یا بر چیچک اعمال کاهندہ ایشجی ایکن، ہنوز حیانتدن
 بر خیانت عشق کچمہ دن بو نتیجہ یی گوسترہ یدیلر؛ «ایشہ،
 آنہ نك دیزدن قاچہ جق اولورسہ ک بورایہ کلہ جکسک!» دیہ

ایدیلر، بوکون شوراده شہہ سز بدبختلغک بوتون فجایعی حس
ایتدیکی حالده کولہ رک باغرمغہ چالیشان بو مخلوق مسعود برعائہ
والدهسی اولماز میدی؟

احمد جمیل ینہ سکوتہ مجبور اولدی، شمدی صحنہ یہ دیکز
بری چیقمش ایدی: بفرانسز رومانسیہ ری، دودوک کبی بر
سسلہ اسپانیول بسته کاری ایرادیہ رک مشهور پالومانسی اوتدرمکہ
باشلادی. همان هر کسک بیلدیکی بو پارچہ یہ برچوغی پست سسلہ
اشترک ایتدیلر. آرتق احمد جمیل دیکلہ یوردی. هوالر،
مغنیہ لر بر برینی تعقیب ایدیوردی: رومانالی بر قیز روجه،
یونانی بر قاری انکلیزجہ پارچہ لر او قودیلر، السنہ مختلفہ
شو صحنہ ده درلو انسال پسرلہ غریب ازدواجلر اجرا ایتدیلر.
نهایت بری، بر اسقوجیا داغلیسی قدر ایری بر آلمان قاریسی
صحنہ نک تحتہ لرینی چاتیرداتہ رق کوروندی، احمد جمیل بو شکل
مہیہ باقلہ ہمشغول ایدی، بردن احمد شوقی افندی قولنی
دورتدی: «باقسہ آ، بزمنکہ باقسہ آ...». احمد جمیل
باشنی چویردی، سالانک قاپیسندہ آیاقده کوزلری صحنہ یہ مرکوز
راجینی کوردی، یواش سسلہ:

— بز شانقینلق ایتشز، او ایچریدہ ایش، آ کلاشیلان
یوقاری بی سویور. بتیرسونده یانلرینہ کیدہ لم، دیدی.
آرتق هر ایکسی دە صحنہ بی اونوتدیلر، نظر دقتلری ہب
راجینک وضع حیران عاشقانہ سنہ موقوف ایدی؛ راجی اورادہ

ڦاڀنڪ ڪنارينه داڀانهرق ڪوڀاشونالمى ڪورميورمش ، اوڪندن
 ڪڇن غارسونلرڪ چارپمسنى حس ايميورمش ڪڇي ڪوزلرني
 صحنه دن آڀرمايهرق، يالڪز هر پارچه يتدڪه خلقك آلقشلرينه
 اشتراك ايدهرڪ دوريبوردى . نهايت آلقشلر يتدى ، اڀرى
 المان قاريسى قوليسدن بوسبتون غائب اولدى ؛ اووقت راجى ده
 اطرافه برڪوز ڪزديرمكى بيله فضله بولهرق چڪيلدى .

ايكى رفيق نظرلريله راجى بي تعقيب ايتديلر . احمد جميلڪ
 تخمينى دوغرو چيقدى . راجى مغنيهلرڪ آرامڪاهى ، ياخود
 صافدرونلرڪ مذبجھسى اولان دائره خصوصيه ڪيردى .
 بوراسى اوقدر خصوصى بردارهدر كه قرق پارهلق شيه قرق
 غروش ويرمك فداكارلغنه قاتلانهبيلن هرڪس بورايه ڪيره بيلير .
 احمد شوقى افدى ارقداشنى قالديردى . يواش يواش ، براز
 محجوبانه، ايلك دفعه ڪيريلن يرلرڪ ايراث ايتديكى حس ترددله
 بورايه ڪيرديلر . شممدى پيش نظرلرنده بر منظره غريبه
 واردى : بولندقلرى ير ڪوچڪ دينميجڪ قدر ايكى اودانڪ
 برلشديرلمسيه حاصل اولمش ڪنيشجه بر اودا ايدى ؛ اوزرلرى
 ڪتن اورتولى قنابهلرڪ ، قديفه اسڪملهلرڪ ، مرمر ماصهلرڪ ،
 اولانجه قوتيله آچيلمش چيڪ ضيالى لامبهلرڪ ، صلوق
 آينهلرڪ آهنگ مسڪينانهسندن ترڪبايدن بومنظره تڪ ڪوزلڪلى
 بريسنڪ ڪوزلڪنى سورمهلى ڪوزينه اويدرمغه چاليشهرق شو
 تخفلغنه ساخته قهقههلرله ڪولن برفرانسز قاريسى ، قنابهلرڪ

برندہ یانندہ کی یاشلیحہ افندینک نظر مساعده کاریمی التندہ
 قارشیسندہ اسنہن ترچہ بیلمز غالباً رومانیاالی بر قیزک کویا
 پارمقلزندہ کی یوزوکلرینی معاینہ ایتمکله مشغول ، محجوب ،
 محترز ہنوز چوجق دینہجک قدر کنج بر بک ؛ بر قاچ
 صافدرونک دہا ورودینہ انتظاراً ایپکلی اثوابلرینی صاللائیہ
 صاللائیہ پیاسہ ایدن ، اطرافدہ بولسانلرہ پک مهم وتحف بر
 شیدن بحث ایدیورلرمش ظنی ویرمک ایچون بردقیقہدہ بش
 کرہ کولن ایکی قاری ؛ اوتہدہ بریدہ دہا بعض زممرہ لزلہ تکمل
 ایدیوردی . ایکی ارقداش بر کنارہ او طور دیلر . راجی
 تا ایلریدہ ، آیینہ نک ایچندہ صحنہ نک متاعبندن بوزولان تاز کی
 سیاسی تعمیر ایلہ مشغول . معشوقہ سنک آرقہسندہ ، آیینہ نک
 ایچندہ کی صورتہ کولہرک دوریوردی . او ، ہیج تبسم
 ایتمہ یور ، راجینک اورادہ بولنمسندن دولایی صیقیلیورمش کبی
 دوریوردی ؛ نہایت قاری راجینک مصر تبسم استرحامنہ
 قارشی نا کہان عصیان ایدرک سرت برچہرہ ایلہ دوندی ،
 باغزہرق : « بن ایستہمز ، کیت بورادن ! .. » دیدی . او وقت
 احمد جمیل زواللی راجینک حال پریشانی ، اطرافنہ کزدریدیکی
 ننگاہ ملولی کورمہمک ایچون کوزلرینی چویردی ؛ راجی
 برکلبیلہ سویلیہمدی ، اسکملہ لردن برینہ بیقلمق نوعندن دوشدی .
 احمد شوقی افندی دوداقلری آراسندن : « ایستہ بیچارہ
 قاریسنک انتقامی ! » دیدی .

احمد جمیل باشنی سیدکہ رک: - ظن ایتم ، دیدی ، بوکیجه
 بشقه بر مشتری بولمقدن مایوس اولنجیه قدر ترتیب ایدلش
 بردسیسه ...

احمد جمیل یا کیلمامشدی . راجی او طور دقدن صوکره
 قاری ایری وجودینک اوستنده کوچوچک دوران باشنی
 صالایه رق ، عندی بر او پرا یارچه سنی ایصلقله چالهرق ، قیسه
 فیستاننک آلتنده ترسم ایدن قالین بحاققرینی ایصلغک طرب
 مشینه تطیقاً عسکرجه آتہ رق ، یورودی ، یورودی ، تا اودانک
 اورتاسنه کلنجہ اطرافہ باقدی ، بوش اولہ رق یالکنز ایکی
 رفیقی کوردی ، یانلرینہ کلدی ، صیریتہ رق اکیلدی ، « بر
 پیرا ؟ » دیدی ، احمد شوقی افندی کوزلرینک بیاضنه قدر
 قیزاردی ، بر برلرینہ باقشدیلر ، قاری جوابسز قالدی ، صوکره
 هیچ برلسانه منسوب اولمیان برصیحه استخفاف ایله « پوآخ »
 دیدی ، مشی عسکرینسه دوام ایدرک صاغدن گری یاپدی .
 راجی بوتون بوحرکاتی اوزاقدن تعقیب ایدیور ، آرقداشلرینہ
 باقیوردی ؛ قاری کیتدکدن صوکره آیاغہ قالدی ، یانلرینہ قدر
 کلدی ، کولمکه چالیشہ رق :

— بورایه سزده کلیرمیسکنز ؟ دیدی . احمد جمیل صودن
 بر جواب ویردی . احمد شوقی افندی « اوطورسه کز آ.. »
 دیدی ؛ او وقت اوچ آرقداش آراسنده کسیک کسیک بر محاوره
 باشلادی . اوتہ دن بریدن بحث ایتدیلر ، هیچ بری بحی ہپسنک

بیندہ یر طوتان مسئلہ یہ ارجاع ایدہ میوردی . احمد جمیل
 کوزلری بوتون بو مغنیہ آلایندن ؛ درلو ملتیرہ ، درلو
 مملکتیرہ منسوب ، ہربری بشقہ بر زمین فحشدہ یتشمش ،
 یر بشقہ عالمدن دوشمش شو غریب مخلوقات سورسندن
 ایبرمایور ؛ بللیسر یاشری صاقلامق ایچون قوطوسیہ بوشالدمش
 پرنج توزلریلہ ، صولغون دوداقلرہ طراوت ویرمک ایچون یواش
 یواش معیارینی غائب ایدرک ابدالکارانہ سورلمش قرمزنی بویالر
 آلتندہ بوچہرملرک سرائر لوثیاتی کورمکہ چالیشیوردی . ہیچ
 بر ذوق مخصوصہ توفیق اولنہ میان قیافتلر . . . اسکی ایپک
 قاشلردن ، وقیلہ یاپلمش اثواب بوزوتیلرندن ، قارنوال
 اثناسندہ استکرا اولنہرق اعادہ ایدلمہ مش قوستوملردن کسیلہرک
 بربریہ اویدیریہرق ایجداد اولنہ درلو قیلقلر . . . بریسی بر
 نورماندیا کویلیسی قوستومنی آکدیرر بر اثوابہ مثلا بر بومپادور
 باش یامش ، دیگر بری ماری انطوانت یاقلنی آلتنہ بروودویل
 سو برتی کبی قیصہ فستسان کیمش ، دار ایشلمہ لی بر ارنبود
 یلکنک ایچندہ بورام بورام ترلین شیشمان برقادین شویلکک
 آلتنہ پیشلری بیرتاجلی بر چینلی انتاریسنی مناسب کورمش
 ایدی . احمد جمیل بوتون بویاکرنج تحفلقلردن ، شوشاقلالشان
 بدلاردن ، اوتہدہ حالا یانی باشندہ « بکم ! ہایدی . . . » دیہ
 تشویق ایدن صولو افدینک بر درلو تشویقاتنہ تطبیق حرکتہ
 جسارت آلہ میان کنج بکدن نفرتہ بکزر برشی دویدی ؛

بوراده بولند قجه راجينك سربستي معاشقه سنه ده مانع اوله جق لريني
دوشوندي . احمد شوقى افندي يه « ينه يرېمزه كیده لمی ؟ »
ديدى . راجي بي سلاملا ديلر ، يرلرينه كيتديلر .

احمد شوقى افندي او طور دقندن صوكره :

— سانكه نه يه كلدك ؟ بو حالى كورميش اولمقدن بشقه

برشى قازاندىقى ؟ ..

ديدى ، صوكره بر مدت دوشونهرك :

— نه اولورسه اولسون ، بن يارين آچيليرم ، هيچ اولمازسه

چوجق مسئله سنى سويلرم . ديدى .

آرتق بوراده ياپه جق بر شيلرى قالمامشدى . بورجلريني
تسويه ايتديلر ، آلقش كورولتيلرى آراسنده كچديلر ، صوك
دفعه اوله رق راجينك حالى بر دها كورمك ايسته ديلر . دائرة
خصوصيه يه شويله بر باقديلر . شيمدى راجينك معشوقه سى ايكي
آلايجي كنجك آراسنده باجق لريني اوزاتمش قوللريله كرينهرك
دليقانليرى قسپه نك اوزرينه دويرمكه چاليشيور ؛ راجي ده
بركنارده مرمر ماصه نك اوزرينه قپانمش احمد شوقى افندي نك
ادعاسنه كوره اويوقلايور ، احمد جميلك اعتقادينه نظراً
آغلايوردى ...

احمد جلیک حسین نظمی ایہہ کچیردیکی کیجہ اثری حقندہ
 برشوق تارہ او یاندرمش ایدی . او کوندن اعتباراً تصرف ایده .
 بیلدیکی بوتون زمانلرینی اونی دوشونوب بسلمه مکہ ، کندیسندہ
 قدرت کوره بیلدکجه یازمغه صرف ایتدی . برسنه لک حیاتنک درد
 معیشتہ موقوف اولیان بوتون ساعاتی بوا ترک درد فکر سوز ایجادینه
 وقف ایتدی . اوکا تصور ایتدیکی لطائف رقیقہ بی ، صنعت شکل
 و صورتی ، فلسفہ عمیقہ حیاتی و یرہ بیلیمک ایچون صرف تحسینات
 ذاتیہ سنی رهبر اتخاذ ایتمکله بردائره مضیقہ ایچنده حبس فکر
 ایتمش اوله جغنی ، لوحه سنک نزاهت و مکملیتنی تأمین ایچون مشاعر
 آثار اسانده ده دولاشان ، مثلاً امبراتک برچهره سی قارشیسندہ
 کونلرجه موقوف تماشا قالان رساملر کبی شاعر لرکده حسلیرینی
 آثار بدیعہ ایہہ توزین ایتلمری لازم اولدیغنی بیلیردی . اونک
 ایچون حسین نظمینک کتابخانہ سنی همان بوشالتدی : لامارتیندن ،
 هوغودن ، موسه دن صوکره کلنلری ؛ بوتون پاراناسیہ نلری ،
 سنیولیستلری ، ده قادنلری سلیمانیه ده کوچوچک حجره مساعیسنہ
 طاشیدی ؛ لوقونت ده لیل ایہہ ، ویلیہ دولیل آدام ایہہ ،
 ته دوردوبانویل ایہہ باشلایان زمره شعرا ، صوکره پرودوملر ،
 قوبلر ، آروقولر ، سیلوسترلر ، مندسلر ؛ ده صوکره
 پول ورنلک تخم دهاسیله ییشنلر ، والحاصل کنجلر طابعی لومرک

فہرس کنبی دولدیران یوزلرجه جلدلر طاقم طاقم الذدن کچدی .
احمد جمیل بونلری او قودنجه یازم عصرلق بر زمان ایچنجه
ورانه قدر فکر شعرك کسب ایتدیکی ایجه لکلره ، صنعت تصویر
وافاده نك واصل اولدینی خرده جولغه حیرت ایتدی ؛ بروقتلر
مین مینی پنجره سنک کنارنده جهراً فقط قومشولره ایشتدیرمکدن
احترازاً او قویه رق مست اولدینی تماشالری ، بر فرشته نك سقوطنی ،
کیجه لری ، شیمدی برر که ایله هیچی به محکوم ایدیور ؛
هو غوی « کوزلرنده اشیا و حقایق بویوتن برجام وارمش » حکمیله
حقیقتک فوقده بولیور ، لامارتین ایچون « او قدر شعر ایله
یوکنمش که ازیش » ، موسه ایچون « عاشق ، شاعر ، فقط
چوجق ! » دییوردی . بونلردن صوکره ارباب صنعتک کلمه به ،
اسلوبه ، شکله ، صنعته ویردکلری اهمیتی کوردکجه ؛ اوهری
برر جوهر پاره کی ایشلمش ، ایکی مصرعی ایچون کونلرجه
چالیشلمش آثار بدیعہ صنعتله الفت ایتدکجه یا بمق ایستدیکی
شیک نه مشکل اولدینغی آ کلایوردی . اثرک آغر ایلرله بوردی .
هفته لرجه مطالعه دن ، تدقیق دن ، تفکر دن صوکره انجق یکرمی
قدر مصرع وجوده کتیره بیلوردی ... آه ! ایشی غزلخوانلغه
دوکش اولسه ، شعری هر کس کی تلیق ایتسه بویکرمی مصرعدن
یکرمی غزل ایجاد ایدردی ! بر آرائق لهجه بی دار بولدی .
یکی فکرلر ایچون یکی کلمه لر لازم اولدینغده مصر ایدی .

« اسکی کلمہ آلتندہ فکر لک تازہ لکی کوریلہ مز . نظر دقتدن
 فرار ایدر . » دیردی ، لغت کتابلرینہ صارلدی ، صحیفہ لری
 چویردکجه اویله شیلر بولدی کہ حیرت ایتدی . بونلر نہ ایچون
 قاموس گوشه لرنده اونوتلش ؟ نہ کوزل شیلر کشف ایتدی !
 کیمنسک برفکریلہ حسن تطابقہ ، بعضینسک موجودلرہ رجحانہ ،
 برقسمنک دہ ناشنیدہ لکنہ فریقته اولہرق بونلرہ تملک ایتمک
 ایستہدی . کندی کنڈیسنہ : « بی لغت پردازلقہ اتہام
 ایدہ جکلر مش . اکلایانلر ایتسون . شرک مصاید صیاد کسای
 زہاد ردای تقوی قناع غرائیق .. بیلیم نہدیہ حوصلہ قاموسک
 آله بیلدیکی قدر لغات غریبہ بی بریرہ طیقمقلہ نم بیاجغم شی
 اراسنده کی فرق صنعتی البتہ اکلایانلر اولور . » دیردی .

شو برسہنک زمان ایچندہ یازمق ایستہ دیکنک ، ہنوز
 کنڈیسنجه درلو نقایصلہ ملو اولہرق ، انجق نصفی وجودہ
 کتیرہ بیلیمش ایدی . بونلری حسین نظمیدن بشقہ کیمسہیہ
 او قومازدی . بوازہ چالشدیفنی بشقہ بیلن دہ یوق ایدی ،
 حتی ارتق اوزماندن بری کنجیہ ادبہدہ منظومہ لری کورو .
 نہ مسنک سببی کندی یازدیفنی اعتراضنامہ نک تأثیرندہ بولمقلہ
 شیرینکام اولان راجی برکون احمد جمیل مرأت شتون تفرقہ سی
 ایچون ینہ امضاسمز ترجمہدہ دوام ایتدیکی برحکایہ نک تصحیح لرینہ
 باقمقلہ مشغول ایکن بردن برہ :

— جمیل بک ! ارتق ایشی مترجملکہ دوکیورسکوز ،
شاعرناک صفری توکتدیمی ؟ دیمش ایدی .

احمد جمیل راجینک کمال اصرار و عناد ایہ دوام ایدن
تجاوزات خصمانہ سنہ قارشو یا برسلهٔ شدیدہ کی برکۃٔ تحقیر
فیرلاتہرق مقابلہ ایدر ، یاخود بوآدمک حالنہ آچہرق یالکز
برمغاسز کلہ ایہ کچشدیرردی .

اووقت اوموزلرینی سیلکہرک : « بلکہ ! » دیمکہ قناعت
ایتمش ایدی . غریبدرکہ بوقدر حس عداوتہ مغلوبیتنہ مقابل
راجیہ اکزیاہدہ آجیان احمد جمیل ایدی . برسنہدن بری مطبعہیہ
دوام ایدن ، بعضاً محررلرک اراسندہ رہبر صبیان دفنرلرینی
دولدیرمقلہ ، بعضاً مرتبہرک یانندہ حروف داغتمقلہ وقت کچیرن
ندیہ اکزیاہدہ رفق ایہ معاملہ کوسترن ، وقت بولدقہ برصحیفہ
اووقتدیرہرق بویچارہ چوجغک برشی اوکرنمنسہ چالیشانینہ
احمد جمیل ایدی . مطبعہدہ چوجغہ باباسندن بشقہ ہرکس
التفات ایدردی ، یالکز راجی کویا اونک اورادہ وجودینہ
واقف دلکش کی دورردی . اووقتدن بری راجی دوشدکجہ
دوشمش ، ایری المان قاریسنک تحقیراتی التندہ سانکہ شوعشوق
ملوئہ دالدقجہ اونک چرکابیہ تلوث ایدہرک سیاسندہ انتقاش
ایدن مستکرہیت سفالتدن آرتق ایکنرنج بر حالہ کلش ایدی .
مطبعہدہ مرحمۃ الیقونلیور ، ہان ہیچ برشیئہ مفید اولمادیغی
حالہ آیلغندن برپارچہسنی توقیف ایدہرک اوزماندن بری

دیگیشجیلکله یاشایان زوجه سنه اعانه ایده بیلیمک ایچون معاس
ویرلمکده دوام اولونیوردی .

مایس مبادیسنک بر جمعہ سی ایدی ؛ مطبعه خلق اوتہ یه بری یه
داغلمشدر ، سعیدله صائب علی شکیک جناح حمایتنه صیغنه رق
آچیق بر آرابه ایله کاغذخانه سیراننه کیتمشدر ، مطبعه ده اداره
مأمور یله احمد جمیلی یالکز بر اقمشدری .

احمدشوقی اقدی یشیل چوخه کنارلی دار اوزون دفترینه
صوک ضربہ قلمی متعاقب پنہ ریکنی دوکوب قبادقندن صوکره
حجره سندن چیقدی ، احمد جمیلک یاننه کلدی :

— بکزر کز مکه کیتدی لر ، دیدی ، اصابت ! بن ده سنی شویله ،
یالکز جه بولوق ایستردم ...

ایکلدی ، پک خفی ومهم بر مسئله دن بحثه حاضر لانیورمش
کبی قاشلر نی قالدی ره رق ، دیوار لره ایشتدر مکدن چکینه رک علاوه
ایتدی :

— بر ازدواج مسئله سی ...

احمد جمیل حیرت ایتدی :

— بنم ایچونمی ؟

— خیر فقط سکا قریب بریسی ایچون ..

احمد جمیل کیمدن بحث ایدلدیکنی جزم ایتدی ، بومسئله نک
بو قدر ایرکن اویانه جغه هیچ احتمال ویرمه مشدی . کندی
کندیسنه : « نصل ؟ دیمک وقت کلدی ؟ » دییوردی . احمدشوقی

افندی به انتظاراً سکوت ایتدی ، فقط مسئله به بوقدر جسورانه ایتدار ایدن اداره مأموری تعقیب بحث ایچون جسارت کافیه بوله مدی . براز نفس آلمش اولمق ایچون سوزی چویردی :

— بکلر کاغذخانه ده سودا پیشنده دولاشه جقلمر . صحرانک هیچ بودر لوسنی اکلایه مام . او کوزل دره نك زمان سکوننده اورادن قاچوب ده توزدریاسی ایچنده آرابه لرك ازدحامی آراسنده کونشدن یانه رق ساعتلرجه دولاشمق البته هوس صحرادن بشقه برشیدن تولد ایدر . هله ساز دیکله مک ایچون صولره قدر کیدوب آلچه جق براسکمله نك اوستنده قهوه خدمتکارلرینک نعره لری آلتنده بریهودی حقه بازینک یاوه لری آراسنه صیقشمش بر حجاز فصلنی اسنه به اسنه به ، کرینه کرینه او قویان طاقمک قارشیننده اغزی آچیق دیکله مک ایچون یاری کونمی فدا ایدم . بکقوز چایری ، یوشع تپه سی ، بندلر ، آدالر ، استانبولک کیدیله جک یرلری همان بوندن عبارت ، فقط بر عادی کونده کیتمک ، شفقده یوله چیقوب مهتابده دونمک شرطیله ...

احمد جمیل رفیقنی مسئله به ارجاع ایتمک ایسته دی :

— ازدواجک کیمه عائد اولدیغنی سویله مدیکمز . او وقت احمد شوقی افندی آرقداشنک یانه او طوردی ، بر جدیت مخصوصه ایله سسنی طبیعی پرده سندن ایندیره رک :

کچن کون مدیر افندی — احمد شوقی افندی او کسورکلی حرینی قصد ایدیوردی — بکا اوغلنی اولنديرمک ایسته .

دیکندن بحث ایڈیوردی . اکلاشیلان زواللی دلیقانی تیز
اختیارله کچینه من اولمشر ، بر هفته اول...

احمد شوقی افندی بابا ایله اوغل اراسنده هیچ یوقدن تولد
ایتمش اوزون بر منازعه نك تاریخی یاپدی .

— سن چوجنی کورمه دک ، بر کره کورسه ک ظن ایدرم که
خوشکه کیدر . اوقاف نظارتنده ایجه بر مأموریتی وار ، بش
آلتی یوز غروش پاره آلیور ، اختیارده زنکین ، قاین والده
یوق ، غالباً ایچ کویکک ارایورلر ...

شمدی احمد شوقی افندی هپ کسیک کسیک سویله یوردی :

— طیبی ارقداشلرندن تحقیق اولنور . ظن ایتدیکم کبی
ناموسلی بر آدم چیقارسه نه ایچون مخالفت ایتدی؟ ..

احمد شوقی افندی بر آز دوردی ، صوکره احمد جمیلک
کوزلرینه باقهرق علاوه ایتدی :

— مطبعه ده منحصر آ حریفکدر ، بیلورسک یا ...

احمد جمیل صاراردی ، اداره مأمورینک افهام ایتک استه دیکی
معنایه قارشی بتون حس ناموسی عصیان ایتدی ، بر کله ایله
جواب رد ویریوردی ، ضبط نفس ایتدی :

— کچن کون بومسئله یی بکا اچقدن مقصدی طانید قلم
ایچنده شایان توصیه عالهلری تحقیق ایتک ایش . بنم درحال
عقلمه سن کلدک . همشیره ک ارتق اولنه جک بر سنه کمشدر ،
دلکی ؟ ..

احمد جمیل ذہناً حساب ایڈیورڈی . اقبال شمڈی اون
 یدیسنه باصمش ایڈی . بومملکتده قیزلرک تام هنکام ازدواجی .
 زواللی اقبال! .. عجباہر وقت طالع پیش قسمته بر چہرہ مساعد
 عرض ایڈہ جکمی؟

شو سوال احمد جمیلک ذہنی بومسئلہ ازدواجہ عائد خاطر اتہ
 سوق ایڈی ، بر قاچ کرہ والدہ سندن کوروجیلر کلدیکنی ای شتمش
 ایڈی . فقط ہیچ برینک ہوس ایڈیلہ بیلہ جک برشی اولدیغنی
 تخطر ایتمہ یورہ ، حتی بر کرہ بر قاریسندن آیرلمش ایکی چوجقنی
 قرقلق بر قومشونک والدہ سی کلش ایڈی دہ احمد جمیلک بوتون
 وقار وغروری جریحہ دار اولہرق کونلر جہ اقبالہ باقدجہ
 آغلامق ایستہ مش ایڈی .

احمد شوقی افدینک شو تقید محبانہ سنہ قارشنی نہ ایچون
 اقبالک طالعنی تہلکہ یہ قویمالی ؟ کیم بیلیر ، بلکہ ہم شیرہ سنک
 سعادتنی بورادہ در . بر دقیقہ ایچندہ احمد جمیلک فکری تبدل
 ایڈی :

— لکن بزم ہیچ بر شیمز یوق دیدی ، بر قیز نہ ایلہ
 اولتیر؟ .

— اورانسی بنم ایشم . موافقت ایڈہ جک اولورسہ ک بن ایشی
 تسویہ ایڈہ رم ، ہلہ بر کرہ کورسونلر دہ ...

احمد شوقی افندی آرتق وظیفہ سنی حسن ا کمال ایتمش جہ سنہ
 شہہ سز کندی کندیسنه : « بش دقیقہ دہ بر مهم مسئلہ نک آلتدن

چیقمق بکا مخصوص بر موفقیتدر! « دیهرك متبسم بر چهره ایله
 آیآغه قالقدی، کتن یلکنی دوزلتدی، اوداده شو یله بردولاشدی،
 هوایی قوقلایورمش کبی نچیره دن بر سمایه باقدی :

— کیمسه قالدی، ایشمده یوق، شو یله بنده بر سیران
 یاپه یم . دیدی .

بر کون ایکی آرقداش مطبعه ده ینه هر کسدن اول بولشدیلر،
 احمد شوقی اقدینک ایلك سوزی شو اولدی :

— دون آقنام نی کورمه دن قاجدک . سکا ویر یله جک
 حوادتم واردی، بو کیجه صبر سزلغمدن پانلادم .

صوکره احمد شوقی اقدی اللرینی احمد جمیلک اوموزلرینه
 دایادی، کوزلرینی کوزلرینه دیکدی، صیریته رق علاوه ایتدی :
 -- بکنمشلر ...

ایلك محاوره دن صوکره اونوتدینی مسئله ازدواجی بوکله
 احمد جمیله تکرار اخطار ایتدی . ماهیتنی بر لمعه وضوح ایله
 تنویر ایدمه دیکی، تأثیرینی دو یوبده منشائی بوله مدینی برحس
 غریب اقبالک مسئله ازدواجنده احمد جمیل ایچون برصاقلی
 خشیت او یاندرردی .

بو حسی تحلیل ایتمک ایسته دگجه سببی، اساسی دأتما نظر
 تدقیقندن بر فرار مصرانه ایله قاجاردی . دم ساکنله دوشونوردی :

اقبالك ازدواجی ، ازدواجده سعادتتی غایه امل بولوردی ؟
 او حالده او حس غریب نه درکه مسئله ازدواج چیقده قلبده
 حدته بکزر برشی او یاندر بر ، ایسته مه مزلیکی آ کدیر بر تاثیر
 ناخوش حاصل ایدردی ؟ بلکه بر حس خودکامی ... دیکر بر
 آدمک بشقه بر مناسبت صمیمیه ایله داخل محرمیت و محبتی
 اولدقدن سوکره کویا همشیره سی کنیدی ایچون دها آز
 همشیره اوله جق ، بر ییالنجی یه هر کسدن زیاده حریم اولدقدن
 سوکره اوکا - قرداشنه - بیکانه قاله جق ایدی ...

احمد جمیل بو حسک اسمنی ویرمک ایسته مزدی . ذهنتده
 بولمق ایسته دیکی تاویلانتک آلتنده صاقلانان تأثیرینی کورمه مکه
 چالیشر ، همشیره سنک ازدواجنه عاند دوشونجه لرینک بوندن
 تأریاب اولسنی منع ایدردی . فقط احمد شوقی اقدینک بو
 صباح شو بر کله ایله یکیدن او یاندر دینی مسئله آقشامه قدر
 ذهنی اشغال ایتدی .

انشته !.. ایکیده برده ذهنتک ایچنده بر جریان مخرش ایله
 کچن بو کله ایدی : انشته !..

دیتمک شمدی حیانتده بر انشته اوله جق ، بر آدم که بو کونه
 قدر طانیامش ، کورمه مش ، هیچ بر حس و فکرینی او کر نمه مش .
 بو آدم ناکهان بر کون ایچنده حیانتنه قاریشه جق ، او سلیمانیه ده کی
 کوچک اوک قابوسنی چاله جق ، بو عائله سفره سنه عین حق

اشترک ایله اوپوره جق ، والدہ سنہ عین صلاحیت مشروعه
ایله والدہ دیه جک ، سوکره اوک ایچنده برسس ، بشقه برسس
آشاغیدن یوقاری یه باغره جق : اقبال ! .

حیاتنده بو تبدلک نه قدر اهمیت مخصوصه سی اولدیغنی بر
ظلمت مشکوکیت آراسنده حس ایدیوردی : مثلا کندیسنی
مردیونلردن براز محترزانه چیقیور ، بیکده برقید کلفتپرستی
ایله دورییور ، کورییوردی . بو آدمه ، هرکیم اولورسه
اولسون ، ممکن دکل ، بی شابه بر محبتک ، بی تکلف بر
مناسبتک حاصل اولمیه جغنی ، کندیسندن همشیره سنک حریمیتی
چالمش بر آدمه مزعج بر حس رقابتک انظفا ناپذیر اوله جغنی
حس ایدیوردی . اونک یاننده کیجه لری مندرک اوزرینه بویلی
بوینه اوزانه میه جق ، سحری قزدیره میه جق ، اقبال ایله هله
اقبال ایله - شقالاشه میه جق ... انشته !... انشته !.. سبب ؟
نه ایچون سومه دیکی ، سومه جکی بو آدمه انشته دیمکه محکوم
اولسون ؟ شمدی بو کله عادتا اونی تعذیب ایدیور ، بریسیله
غوغا ایتک ارزوسنی ویریوردی . حدتتی اوصرده علی
شکیب بدلالغندن بحث ایده رک راجی یه یارانمغه چالیشان صابدن
چیقارمق ایستدی :

-- کاشکی انسانلر هب علی شکیب کبی بدلا ، فقط اونک
کبی صاف اولسه لر ... دیدی . سوکره قلمنی آتدی ، کاغدلرینی
طوبلادی ، مرتبانه یه کیردی :

— بن یازیلرمی بیتیردم ، کیدیورم ، بشقه بر شی لازم اولورسه بکلر یازسونلر ؛ دیدی .

احمد جیلک اوہ کیتمکہ احتیاجی واردی . قاپینی آجان سحرہ : — آنہم زردہ ؟ دیدی . « کوچک خانملہ چارشویہ کیتدیلمر . » جوانی آنجہ حدت ایتدی ، اونلر کلنجه یہ قدر صبرسنزلقندن دورہ مادی ، اوک ایچندہ دولاشدی . نہایت قاپی چالئوب کلدکلرینی یوقاریدن ایشیدنجه باغیردی :

— آنہ یوقاری یہ کلسہک آ ...

صیبحہ خانمہ چوجقلر کبی دائما آنہ دیردی ؛ والدہ خطابندہ برساختہک ، برکلفتپردازلحق حسن ایدردی . صیبحہ خانم چارشفنی چیقارمہدن یوقاری یہ چیقنجه ایلک سوزی شو اولدی :

— آنہ ! .. اقبالہ کوروجی کلشده نہ ایچون بکا خبر ویرمہ دیکرز ؟

صیبحہ خانم اوغلنک حیرتله یوزینہ باقدی : — هر کان کوروجی یہ اہمیت ویرمہ دیکم ایچون ...

— بکنمشلر . احمدجیل یالکز بوکلہ بی کافی کورمہدی .

علاوہ ایتدی — استہ یہ جکلر مش ...

— اللہ خیرلیسنی قسمت ایتسون ، اوغلم ، ایستہ سونلر باقہلمدہ دوشونورز ...

احمد جیل صباحدن بری بیننی اشغال ایدن بو مسئلہ یہ

قارشى والدہ سنك سكونه حيرت ايتدى ، بردن بو والدہ نك
مقدراته تسليميت نفيسه مئى قارشيسنده سكوت ايتدى .

بو اقسام مظفر بكاك درس كيجه سیدی ، احمد جميل كیتمه مکه
قرار ووردی . يمكن صوكره او قومغه ده ميلان دويمادى ؛
اشاغیده كوچك اوداده اينمش مشمع پرده لرك آرقه سنده آچيق
پنجره دن سوزولن كيجه نك راطب هواسنى دويمق ايچون
باشنى ديواره دايدى . نه لقردى ، نه لطيفه ايسته يوردى ؛ يالكنز
كوچك اودانك - شو بر قلب صاف قدر روحانيت حسنيات ايله
مالى عالمه اوداجنك - روح صافى دويه دويه استشمام ايتك
ايسته يوردى .

قار كئى بياض كنارى كريله كريله ايكنه لنمش خاصه اورتولى
سدير ، يرده اوسته پنبه شطرنجلى دو قومه چكىلمش شيلته ،
آنه سنك اك سوديكي ير ؛ كوچك درت آياقلى اسكمله ، اقبالك
يشيل غاز بويامه لرندن يابدينى صاف درونانه فقط بلكه
اونك ايچون ظريف خوش قالباغى التنده لامبه ، ديوارلرده
باباسندن يادكار اوله رق قالمش برى كوفى ، برى تعليق ايكي كوزل
لوحة ، پنجره لرده مشمع پرده لرك اوزرنده يازه مخصوص بياض ،
ايجه صارى قورنيشلره كوچك كوچك قيوريقلاره مربوط
پرده لر ، او قدر ... بوراده نه پلوش قنابه لر ، قولتوقلر ، اطلس
پرده لر ، نه ده مطمئن حجره لرده نفيس اوانى واردى ؛
هيچ بر شى يوق ، فقط بوكا مقابل درين بر محبت ، هر درلو

محن و مشاقک زدہ لیہ میہ جکی قدر قوی بر سعادت ، اوچ قلبک
ارتباطدن متحصل لطیف ، روحی ایصنیدیرر بر حرارت
واردی .

دیمک شمدی بو خصوصیتہ ، بو صمیمیتہ ، بو محرمیت
عالمیہ بر قلب بیکانہ دہا اشتراک ایدہ جک ؟ دیمک بو صیجاق
ہوای مسعودک اوزرندن بارد بر نفجہ اوچہ جق ؟
کوزلری صیق صیق کوچک اسکملہ نک یانندہ دیزچوکمش ،
اوکون چارشودن آنان یدی ارشون کوملکک قماشک یانلرینی
چاتمقلہ مشغول اولان اقبالہ انعطاف ایدیوردی .

— قیزم، مقاصی آلیورسہ آ . .

— سزک یانکزده دکلی، آنہ ؟ . .

صوکرہ سکوت . ارہ صرہ قماشی کسن مقاصک اعصابی
اویوشدیران سسی ، بعضاً روزکارلہ شیشن مشمع پردہ لرک
حشیلتیبسی ، تا مطبخدن سحرک بولاشیق کورولتیبسی ، او قدر . . .
بوکیجہ اقبال احمد جیلک کوزلرینہ کوزل کورینیوردی ؛
ہمشیرہ سنک بو قدر جاذبہ دار اولدیغہ دقت ایتمہ مش ایدی .
زوالمی چوجق ، باری بختیار اولسہ ! . . آچیق کستانہ کور
صاچلری آلتندہ ظریف بائی ؛ قولاقلرینک اطرافندن ، آلتندن ،
عاصی ، پریشان ، چیلغین صاچ کومہلری ارہ سندنہ براز کوچک ،
سوبو کورونن سیاسی ، بو یاشدہ کنج قیزلرک چہرہ لرینہ
مخصوص بر سوزکونلک آلتندہ خفیف برسایہ اشمتزاز ایلہ متمتج

دونو جہ پنبہ رنکی، براز وجودینہ ارککجہ بروضع رفیع ویرن
گنیش اوموزلر، یوکسک بر بوی، هنوز تکمل ایتمه مش بر قیز
وجودی کہ نقائصی ایچنده جاذبه دار، اونک ایچون شعر ایله
مشبوع ... بوسبوئون توسع ایتمسی، مقدماتی کورونن مزیات
نسوانیتک رسینده کمال اولسی ایچون یالکز قادین اولغی
بکله یور ...

احمد جمیل مرحمتدن، شفقتدن مرکب بر نظرله همشیره سنی
احاطه ایتدجہ؛ کوزلری بر قطره کریه محبت کبی — فقط کیم
بیلیر نصل — بر قادین اولغهمهیا دوران بوضعیف قیزک اوزرینه
دوشدجہ قلبندن «باری مسعود اولسه!» دیوردی. اونک
سعادتندن امین اوله بیلسه دکل اوفق تفک اسباب استراحتی،
دمین خللدار اوله جغندن قورقدینی سکون حیاتی، بلکه بوتون
امال استقبالی فدا ایدردی.

اقبالک ازدراجی احمد جمیلک حیاتنده بر رؤیا کبی کچدی.
انشته سنی ایلاک اوکجه مطبعه ده پدری توفیق افندینک یاننده
کوستردیلر؛ کجکین یاشلرنده مریض بر بابانک ضعیف دوغمش
بر چوجنی، هر کس کبی برکنج، قلم حیاتنده تریه آلمش، حوپیا
دکل، حتی براز جدی ... احمد جمیل ایلاک حاصل ایتدیکی
فکری ذهنته شو بر قاچ جمله ایله اجمال ایتمش ایدی. بوز یارتدن

صوکره احمد شوقی افدینک فعالیت مخصوصه سیله وبالخاصه توفیق افدینک اکلایشیه میه جق برهوس و تها لکیله بوتون شرائط اون بش کون ایچنده قرار لاشمش ایدی . احمد جمیلک هر درلو خصوصیت حیاتی بیلن احمد شوقی افدی داماد بکدن آغرلق نامیله بر پاره قوپاردی که همان بوتون دوکون مصارفی تأمین ایتدی . احمد جمیل بومسئله ازدواجه نه طرفکیر نه ده علیهدار ایدی : مسئله ده بر وسیله اعتراض بولنه مامسی علیهدار اولمسنه ممانعت ایتدیکی کبی انشته اوله جق آدمک هر کسدن بشقه برشی اولمایشی طرفکیر اولمسسئله مانع اولممش ایدی . وهنی بکی طانیدق لرندن ، قلم ارقداش لرندن صورمشردی ؛ هر کسدن حسن حائنه تأمینات آلدی . اک صوک دفعه اوله رق بر کون احمد جمیل همشیره سنک رأینه مراجعت ایتدی : اقبال کوزلرینی ایندیردی ، سکوت ایتدی ، دیمک راضی اولیوردی .

دوکون ! ...

اوکون احمد جمیل قاجش ایدی ؛ قولتق رسمی کورمک ایچون سلیمانیه نك او داراجق سوقاغنی باشند بانه دولدیره رق قاپینک عمومه آچیلمسنه انتظاراً یلدرمه لریله ، چارشفلریله بکله شن ؛ اوراسنی برابرلرنده کتیر دکلری چوجقلریله کوچک بر محشر — بر محشر غرائب الوان — حائنه کتیرن قادینلری ، قناریه صاریسی خرقه سنک آلتنده آل باصمه دن انتاریسنی کیه رک ، باشنه اویله لی غاز بویاماسدن یا یمه چیچکلکی خوتوزینی قویهرق ،

بر پاچاورہ کنساریہ ای باغلائامش اوزون چورابی کلی پنہ اسقارپینٹک اوزرینہ دوشمش، بیاضلی قرمزبلی تیرہ قوشاغنک صاچاقلری صاری خر قہ سنک التندن اتکلرینہ دوکولمش، بلنہ ایشلمہ لی ایپک مندیلی ایکنہ ایله طوتدیرلمش، دوکونک شرفہ تاصباحلین سوقاغہ فیرلایان قومشوقیزلرینی کاغد حلواجی ارنبودک یانندہ ایچی فندقلی سرت حلواجی کیریور کورمہ مک؛ اقشامہ قدر بو سوقاق ایچندہ کستانہ جیلرک، سیسام حلواجیلرینک، لبلیجیلرک اطرافندہ باغریشہ جق، آغلاشہ جق اولان بوتون او بلندن دونی دوشمش، چورابنک ایچنہ پاچاسی طیقلمش، دوکون اوندہ کی والدہ سنہ سوقاقدن «آنہ!» دیہ باغران، گوشہ گوشہ بربری قوغالایہ رق چیغلق قوپاران چوجق آلایندن اوزاق اولمق ایچون، بکچی بابا کلوب دہ اندہ صوپاسیلہ یکی تراشدن چیقمش چوکوک یناقلی، او جلری سکز اون کرہ قیوریلش ایری سیاہ بیقلی مہیب چہرہ سیلہ قانیہ کوچک براسکملہ آتوب وظیفہ حاکمتی طاقدیقنی۔ صوپاسنک ایلک طراقہ سنندن۔ اکلار اکلامز، ہنوز قومشو خانملرک دست تزیینندہ سوسی اکمال ایدلمہ ین ہم شیرہ سنی صفہ یہ چاغرتہ رق او یارم کلین حالیلہ او پمش، صوکرہ اغلامقدن احترازاً برسوزبیلہ سویلہ میہرک قاچمش ایدی۔ احمد جمیل برہفتہ اوہ اوغرامدی، والدہ سیلہ ہم شیرہ سنندن اویلہ اذن آلمش ایدی؛ او برہفتہ یی حسین نظمینک گوشکنندہ کچیردی...

آہ ! او اقبالی بویله می کلین ایتمک ایستردی ؟ همشیره سی ایچون نهلر دوشونمش ؛ نه سوسلی اولر ، نه مدبدب داترلر ، نه لطیف تواتلر ، نه مزین جهازلر تصور ایتمش ایدی ! . . . دیمک او استقبالا ظهورینه امنیت ایدرک الداندیغی خیاللر یالاندی ؟ اقبالک کلین اوله جغنی دوشوندکجه بروقتلر همشیره سنی بیاض ایکی مترو اتکلی - موده غزته لرینک ملون علاوه لرنده کوره رک ایمرندیکی شیلره بکزر - بر اثواب ایچنده ، بیاض ایپک دوواغی یانلرینه دوکولمش ، باشی تزیناتک آلتنده براز اکیلمش اوله رق کورردی . صوکره صاچلری پوسکوردمش یاغز مجار آتلی ظریف پارلاق بر قوپه همشیره سنی آلوب کوتوریور ، دها صوکره کزیده تواتلرله ذی حیات بر چیچک دریاسی کبی دالغلی کنیش بر مرمر صفه نک اورته سنده او دریای ازهارک مالکسی ، کوپوکلردن تشکل ایتمش بیاض بر مالکته زهار کبی اقبال . . . شرق خالیلری دوشنمش چفته بر زردبان ، سالونلر ، آویزه لر ، لوحه لر ، قدیفه لر ، اطلسلر . . . دیمک بونلر هپسی یالان ؟ خیالتک کندیسنه بخش ایتدیکی بوتون بوطنطه لذائذی مست ایدن اورؤیای مدبدب ، دیمک بوتون بوشیلر بوش ایدی .

اقبال شمدی اوصوپاسیله قاپینسک اوکنده بکچی دوران ؛ سواقاغنده آلاجه لی ، یاغره لی چوجقلر قایناشان کوچوجک اوده راستیقلی ، قینه لی ، لادنلی قومشو خانلر آره سنده داماد

بکی، مطبعہ مدیری توفیق افندی زادہ وہی بکی بکھ یوردی .
 قاچدی ، احمد جمیل رؤیالرینک شو حقیقت ذلیلہ سندن تام بر
 ہفتہ قاچدی !

اوبر ہفتہ ظرفدہ انشہ سنی ہیچ کورمہ مشدی . نہایت
 براقشام یمکدہ برلشدیلر . احمد جمیل حیرت ایتدی ؛ اوہنوز
 ثقیل بر بار کلفت آلتندہ ازیلیرکن ، یوزینہ باقمہ رق کوزلرینی
 ایندیرن ہمشیرہ سنہ بر کلہ توجینہ جسارت ایدہ مزکن داماد
 بک ہر کسلہ بی تکلف ایدی . حتی سحرلہ اوفق تفک لطیفہ لر
 بیلہ اییدیوردی . احمد جمیل بو اقسام کندیسینی ازن عذاب
 کلقتک آلتندن ہیچ بر زمان قور تولہ میہ جغنی ؛ سفرہ دہ ، بر
 و قتلر یالکز کندیسنک اولان شو اؤک ہر گوشہ سندن یابانجیلقدن
 اصلا حیقہ میہ جغنی اکلادی . بر دقیقہ ایچندہ بوتون ہویت
 معنویہ سندن بر صوغوق روزکار کچدی ، شیمدی بو اودن عادتا
 اوشیوردی . اواقشام مظفر بکہ جان آندی .

غزنیہ بر اعلان صیقشیدیردی ، ہفتہ سنک دیکر درت
 اقشامنی دہ اودن اوزاق کچیرمک ایچون درس بولدی ، خواجہ
 پاشادہ تیمور یولی مأمورلرندن ایکی آلمانہ ترکجہ اوکرتمکہ
 باشلادی . آرتق بوتون کیجہ لرینی اودن اوزاق کچیریور ،
 حتی خواجہ پاشادہ درسی اولدینی زمانلر آقشام یمنکی مطبعہ دہ
 مختصر آتدارک ایدہ رک بروقتلر نشوؤ حیاتنک یکانہ منبعی اولان
 عائلہ سفرہ سندن بولما یوردی .

...

دو کوندن سوکرہ احمد جمیل ایہ والدہ سی ہان ہیچ
 یالکز بولونما مشردی . ایکی آی قدر بر زمان کچمش ایدی ،
 برکون صیجہ خانم صباحلین اوداسنہ کیردی . اوهنوز تنبلک
 ایدیور ، یتاغده بالاتزام کجکیوردی ؛ والدہ سی قاریولہ سنک
 کنارینہ اوطوردی :

— نه ایچون قالمادک ، اوغلم ؟ دیدی ، سوکرہ جوایی
 بکلمہ دن براز اکیلہ رک علاوہ ایتدی :

— سکا برشی سویلیہ جکدم . ہیچ یالکز بولہ میورم کہ ،
 دون سحر اقبالک اوداسندہ یالکز جہ آغلادیغنی گورمش ...
 احمد جمیل حیرتله والدہ سنک یوزینہ باقدی :

— نه ایچون ؟

— بیلیم یورم ، ذاتاً قیز کلین اولہ لیدن بری نشئہ سز ،
 دون اغلاشی بوسبوتون ذہنہ دو قوندی ، عجبا قوجہ سنک
 براز ایچکیسی اولدیغندمی ؟ ..

وہی بکک اقشامجیلینی واردی . اون بش کون قدریکیلکدن
 احترازاً اعتیادینی اجرا ایده مہ مشکن نہایت براقشام اوہ برشیشہ
 فرتک راقیسیلہ ککش ایدی . احمد جمیلہ بوندن ہیچ بحث اولنماش
 ایدی ؛ فقط او بر قاچ کون ایچندہ بو اعتیادی کشف ایتمش ،
 برقاچ قدح راقینک شو سعادتخانہ دہ بر زہرابہ مصیبت حکمنی

طوتہ جغنی آ کلامش ایدی . بو کون والدہ سنک اغرنندن بومسئلہ یی .
 ایشیدنجه يتاغنده دوغر ولدی . انا اوغول درین بر نظر استجواب
 ایله بری برینه باقدیلر . ایکیسنک ده شو تصادم انظاری آرهنده
 اقبالک خیال کریه ناکی اوچیوردی . ایکسی ده بو خیال ایچون
 اغلامغه مهیا ایدیلر . بردن شو ایکی آیلق کلینک والدہ سندن ،
 برادرندن کیزله دیکی کوز یا شلرینک ایچنده بر درد عمیقک
 اختفا ایتدیکنی دویمشردی . او وقت احمد جمیل یواش یواش
 والدہ سنی استنطاق ایتدی . انشته سنک نصل بر آدم اولدیغنی
 کوریوردی . فقط نصل بر قوجه اولدیغنی آ کلایه بیلیمک ایچون
 صبیحه خانمدن استکنانه حال ایتیمک ایسته دی .

والدہ سی وهی بکه عطف اولنه بیله جک بر قصور بوله میوردی .
 اوینه دوام ایدیور ، بر خو یسوز لغنی یوق ؛ اقباله بر معامله بارده سی ده
 کوروله مش ، اقبالک اغلایشی براز ایچکی ایچونسه . . .

احمد جمیل پک ایی حس ایتمش ایدی که همشیره سی مسعود
 دکدر . ازدواجندن بری اقبالک چهره سنده نظر دفته چاربان
 بر رنگ حزن هر درلو لسان اشتکادن بلیغ ایدی .

صبیحه خانم ایکی آیدن بری برنجی دفعه اوله رق فرصتیاب
 ملاقاتی اولدیغنی اوغلنه بشقه بر زمین بحث دها حاضر لامش
 ایدی :

— مصرف مسئله سی ده ساده سنک اوزرینه قالیور کبی

برشی ، جمیل . . .

دیدی ، بوکا احمد جمیل دوداقلرینی بوکہرک جواب و یردی :

— نه اہمیتی وار ؟ قازاندیغم یتشمیور دکل کہ . . .

— کچن کون اقبالہ آیلق اولمق اوزرہ اون مجیدیه و یرمش ،

قیز صباحلین براز کولہرک ، صیقیلہرق پارہینی بکا و یرمک

ایستہدی . ردایتدم ، اواصرار ایتدی ؛ نہایتینہ اونک اولمق

اوزرہ صاقلامق ایچون آلم ، فقط بو قدرلہ دوام ایدہ جکسہ . . .

صیحجہ خانم سوزینی بتیرمدی ، کوزلرینی اوغلنک کوزلرینہ

دیکیدی ، احمد جمیل بونظر دن صیقلدی ، کوزلرینی چویری ،

جواب و یرمدی . نفسنی ہر شیدن محروم ایتکہ آلیشامشعی

ایدی ؟ . . . اونک ایچون بر قاچ مجیدیه تصرف ایتکدہ بر

فاندہمی وار ؟ . . .

سنہینی ایکی قراواتلہ کچیرمک ، بر اسقارپینی آلتی آی

سور وکلہمک ذاتاً اولیہ برسفالت ایدی کہ اونی متلذذ ایدردی ؛

آرتق سو حیات حرمانک تلخی لذتندن بر خوش تأثر بیلہ

دویوردی . مطبعہدہ قالدینی آقشامار ادارہنک پنجرہسی کنارینہ

ایلشوبدہ جادہنک حزن تنہائیسندن مست اولہرق براز

خاویارلہ فرانجلہ سنی بیدکجہ کندیسندہ بر زواللیلق بولور ،

بونک شعر غمپوروندن تلذذ ایدردی .

بوصباح والہسیلہ شو محاورہ قلبنہ صانکہ بر قطرہ سم

آتشناک داسلامش ایدی ؛ اورادہ بر شیشک یاندیغنی ، صانکہ

بر نقطہ بی قازیہ رفق کھیردیگی حس اییدیوردی .

بوصباح اقبالہ تصادف ایتمک املیلہ اوداسندن کچچ چیقدی ،
 کچچ قاقمق اعتیادندہ اولان انشستہ سنی اوایاندرمقدن چکینہ رک
 مردیونلری یواش یواش ایندی . اقبال دها اول قاقلمش ایدی ،
 اشاغیدہ قارشیلشدیلر . ازدواجندن بری همشیره سسنہ قارشی
 احمد جمیل برطور متکلفانہ اتخاڈینہ لزوم کورمش ایدی ؛
 اقبالدهده برادرینہ قارشو برجنحه دارکچی کوزلرینی ایندیرمک ،
 کذرکاهندن سیلنک ، ممکن مرتبه آز هدف خطابی اولوق کچی
 برطور احتراز پیدا اولمش ایدی .

بوصباح احمد جمیل اقبالہ برشی سویله مک ایستہ یورمشجه سنے
 برنظرمدید ایله باقدی ، اقبال بر آراقق بونظره مقاومت ایتمک
 ایستہ دی ، صوکره خط نکاهی برصدمه برقیهیه تصادف ایتمش
 کچی تتره دی ، کوزلرینی ایندیردی . احمد جمیلک یالکزشونظری :
 « اقبال ! بختیار دکلسک ، اکلایورم . » دیمش ایدی .

کوزلرینک بواقاده تأثرینی لسانیلہ بشقه طرزده ترجمه ایتمک
 ایستہ دی :

-- اقبال ، ارتق سنی هیچ کوره میورم . هیچ اولمازسه
 بعض صباحلر اودامه اوغراسهک نه اولور ؟ ...

شو سرزنش بر کتاب مفصل قدرحائز معنی ایدی . احمد
 جمیل شوساده سوزله اقبال ؛ کوزیاشرینی ، سرلرینی ، امید
 منکسرینک ماتمداری اولان یکی کلینلره مخصوص بوتون کیزی

المیرینی دو کہ بیلہ جکی بریرہ دعوت ایڈیوردی . دیک ایستہ -
یوردی کہ : « اوت نہ اولور ؟ اورادہ سنکله برابر اغلایہ جق
بریسنی بولوردک ... سن بختیار دکلیسک ، قداشم ؟ باق ، سنک
بختیار اولمادیگی دوشوندکجه نم تاشورامدن ، جکر مک تااورتہ -
سندن بر آجی شیئک جریاتی حس ایتیمورمیسک ؟ او کوچک
اودادہ سنک بوتون سرائر درونکی استیعابہ کفایت ایدہ جک
قدر واسع بریر بولوردک . نهدن کیزی اغلایورسک ؟ مادام کہ
سنک اغلانہ جق شیئک وار ، نہ ایچون برابر اغلامیہ لم ؟ اوت
نہ اولور ، ارہ صرہ قلبکک اوزرنده بہارنقیل حس ایدوبده
اونی آتغہ محتاج اولدیغک زمانلر اودامہ اوغراسہک نہ
اولور ؟ ... »

بوکون مطبعہده احمدجیل راجینک اوغلی ندیمہ صائبک
کبریت چوبیلہ یازلمش کی ایری ایری ، بوزوق بوزوق یازیسنی
اوقوتدیروب الشدیرمقلہ مشغول ایکن احمد شوقی افندی پرتلاش
اودانک قاپیسندہ کوروندی : « جمیل بک ! جمیل بک ! » . احمدجیل
باشنی قالیدردی : « کلسہک آ ! » . احمدجیل حیرتله قالقدی ،
احمد شوقی افندی اودادن ممکن مرتبہ اوزاق اولق ایچون
اونی مرتبخانہ یہ قدر سورکله دی ، صوکرہ دوردی :

— سکا بر حوادث وار اما خارق العادہ بر شی ! براز
کندیکی طویلا ، باقیم ، طویلا دکمی ؟ انسانی چیلدیرتہ جق

برشی ... شویله یوزیمه باق ، دیکه یورمیسک ؟ توفیق افندی
اولمش ...

احمدجیل اکلامادی : — هانکی توفیق افندی ؟
— سزک قان پدر ، یعنی انشتهکک باباسی ، بزم مدیر
توفیق افندی ...

— نصل ؟ او اوکسوروکلی علیل حریف اولنشمی ؟ ..
احمدشوقی افدینک کوبکی برندن صارصلدی : — اوت ،
او اوکسوروکلی علیل حریف ، اون آتی یاشنده ، سزک همشیره
خانمدن دها کوچک برقرزغزله دون اقسام کوکی کیرمش ،
بوکونده ...

ایکیسی بردن قهقهه بی صالیوردیلر . احمدجیل : — اونک
ایچون تلاش ایدیورمش ، اوغلنی بر آن اولباشندن صاومقدن
مقصدی وارمش ، دیدی .

صوکره مسئله نکجهت مضحکنده کی تأثیر زائل اولدقدن
صوکره احمدجیل بو حکایه نکماهیت روحنی دویمق ایستدی .
توفیق افندی بی کوزینک اوکنه کتیردی ، منغلاک باشنده کولنی
اشلرکن کوردی ، بر آن اونک حیاتیله یاشادی ، بر دقیقه لق
برزمان ظرفنده ذهنی برطوفان افکار التنده قالدی ، صوکره
بوتون اوملاحظاتی تفسیر ایده بیله جک یالکز بر کلمه بوله بیلدی ،
احمدشوقی افندی به :

— حیرت ! .. دیدی .

بوسنه نك قيشی احمد جميل ايچون طاقتفرسا بردوره
 سفالت اولدی . یازین قولایجه اداره ایده بیلدیکی درس لرینه
 قیشین کفایت ایده میوردی . کندیسندن درس آلان المانلردن
 رجا ایده ركد درس ساعت لرینی ممکن مرتبه تبدیل ایتدی . صوغوقده
 کیجه لری مطبعه ده کچیرمك ممکن اوله میه جفتدن اوینه کیده بیله جك
 قدر ایرکن بتیرمك اوزره اون بردن صوکره همان درس لرینه
 باشلاردی . فقط ینه بردن اول قورتولمق ممکن اوله مازدی ؛
 او وقت هنوز تجدید ایده مدیکی مشمع پالطوسنه بورونه ركد ممکن
 اولدینی قدر غلبه لق سواقلردن کچمك ایچون باغچه قایبسه
 قدر کلیر ، اورادن دونه ركد فنجانچیلر یوقوشنه قدر کیدر ،
 چامورلی یوقوشك بوزوق کنارقالدیر ملرندن طیرمانیر ، دوکمه .
 چیلردن قیوریلیر ؛ نهایت بیتاب ، ایصلانمش ، بونالمش ،
 چامورلره غرق اولمش برحالهده اوه کیرر ؛ چوجق کچی هونکور
 هونکورا غلامق ایسته یه ركد اوزرندن پالطوسنی ، یاغندن قالوشلرینی
 آتار ، آج اولقله برابر یمکه اشها بولیه رق ، یتمش بش دره ملک
 شیشه سنک ایکنجی دفعه سنی بتیروبده یمک ایچون صبرسنز لانغه
 باشلایان انشته سنک ایچریدن : « هله کله بیلدک ! » نداسنه کولمکه
 چالیشه رق سفره یه اوطوردی .

انشته سیله همان یالکز شو سفره ده بولوشورلردی . وهی

بئڪ زمين مصاحبه سي تهی بر دماغدن يوز اللهی درھمك بخار
سکر آراسنده نه دوغھ بيليرسه اوندن تشكل ايدردي.

احمد جميلك كلياً بيكانه سي اولديني قهوه حياتنه متعلق
حكايله لر، دون صباح مات باغچه سنده بيلاردوده قرانديني موفقيات،
يالكرز كنديسي اكلنديرمك ايچون سوز سويله ينلره مخصوص
قهقهه لرله متقاطع فقره لر، آره صره يمكه متعلق اعتراضات،
بعضاً سحره قارشى دلشكناھه لطيفه لر. بروقتلر احمد جميلده
بوسفره ده لطيفه ايدردي، فقط اوزمان بر لطيفه ايدلجكه
سفره نك اطرافنده نشوه دار خندلر اوچوشوردى؛ شمدى
وهى بئڪ بر لطيفه سنه مقابل صديحه خانمك اعصاب سيماسندن
زورله قويمش بر تبسى؛ اقبالك اوزون تيدن، زوجنك تحفلقدن
زياده كولنجلكنه قارشى خالجاسندن متولد نگاه پریشانی؛
سحر ك هر دقيقه: «ايكیده برده بكانه ايليشيورسك؟» ديمكه،
الده كى صحنى سفره نك اورته سنه آتوب قاجمغه مبال دوران
وضع جنكجويانه سي كورولوردى.

يمك ييدكدن صوكره وهى بك اقبالله اوداسنه چكيليرسه
احمد جميل والده سنك ياننده قاليردى، فقط ا كثریت اوزره
يمكدن صوكره اويويان زوجندن قورتيله بيلدجكه بويالكرزلغه
كوچك بر زمان ايچون اقبالك حضورى ده بخش حيات
ايدردي. آرتق اقبال طور احترازی بر اقمش ايدى، برادرينه
ممكن مرتبه چوق كور يوردى، فقط هنوز بينلرنده توديع

درد درونہ بکزر بر کلمہ تعاطی اولنامش ایدی . اقبال بختیار
 کورونمکہ چالیشیوردی . فقط بر والدہنک ، بر برادرک
 نگاہ تدقیقندن اختفایدمین بررنک حزن : «الدانمایکزر ،
 بونقاب بختیارینک آتندہ بن وارم !» دیردی .

بو قیش احمد جمیل اثرینہ همان چالیشہمدی ؛ درسارندن ،
 یازیلرندن قورتیلہ بیلدجکہ یکانہ اشتغالی شعرلرینی اوقومقدن
 عبارت قالیردی ؛ فقط بہار کلنجہ بوتون قیش وجودینی احاطہ
 ایدن ہوا۱ کسل ورحاوت صانکہ کونشک حرارت تازہسیلہ
 تبخر ایدرک صیرلدی ، دامارلرینک ایچندہ بر جولان شباب
 حس ایتدی ، قیشک دونوق ہوالری التندہ صفحہ تأثراتنہ
 نقوش مہمہایلہ — کویابولوطلرک سایہمنومندہ اویوشہرق —
 ارتسام ایدن بوتون زبدہ مطالعاتی سما۱ بہارہ قارشی میال
 پرواز بر شعر ، مست امل طیران بر کلبک کبی قنادلرینی
 تیتہتدی . اووقت احمدجمیلک اثریمدید بریاغموردن سوکرہ
 طور اقلردن سوزولہ سوزولہ قیاجقلر آراسندہ بریکمش کوچک
 بر منبع کبی طاشدی ، اوقق اوقق حملہلرلہ فوران ایتدی .
 شیمدی بو اثر بویور ، تکمل ایدیوردی . . .

احمد جمیل بوتون مشاق حیاتنی بو اثرک لذت تولیدینہ
 قارشی اونوتوردی . اوسفالت ومحتلہ دولہرق ، طاشہرق کچن
 قیشدن سوکرہ اثرینک نفس تسلیتبخش حیاتیلہ بوتون متاعی
 دیکلندی ، بوتون اویور غونقلر اوندن انتشار ایدن بوی امیدہ
 تماس ایدنجہ زائل اولدی .

بر آراق احمد جمیل اثرینی تصفیہ ایتمک ایستہدی ، برہفتہ
 متمادیاً بونکله اوغراشدی ، مسوداتی آیقلاادی ، نقصان
 بر اقلمش یرلرینی دولدیردی ، ذوق مشکلپسندی اقناع ایدہ مین
 پارچہ لری محو ایتدی ، نہایت بو بر ہفتہ لق سعی فعالانہ
 نتیجہ سندہ کوچک بردفتر میض وجودہ کثیرہ بیلدی . آہ بو
 دفتر !.. ایشتہ بوتون امید حیاتنک بر قسم مہمی شو کوچک
 دفترہ ایدی .

احمد جمیلک سانکہ سنہ لردن بری روحہ چون بر ثقلت
 شو تصفیہ مسوداتدن صوکرہ مندفع اولدی ، بر مایس کونی
 مطبعہ دہ او طور رکن بردن برہ شو دفتری تقسیم باغچہ سندہ
 — بر کون ہنوز مکتبہ ایکن حسین نظمی ایلہ کیدوب او طور —
 دقلری یردہ — بوغازک شعر مناظرینہ قارشی او قومق ایستہدی ،
 ناکھان دوغویورن شو ارزویہ مقاومت ایدہ مدی ، مطبعہ دہ
 ایشتی براستعجال مخصوص ایلہ بتیرہ رک چیقدی .

تونلدن چیققدق صوکرہ بک اوغلندہ براز سرسریانہ
 دولاشمق ؛ مغازہ لرک جامکانلری او کندہ کجیکہ رک شورادہ یکی
 چیقمش کتابلری ؛ اوتہ دہ قر او اتلردن ، یا قہ لقلردن ، مندیللردن
 تشکیل ایدلمش ظریف نمونہ کاهلری ؛ برمودہ مغازہ سنک
 قاشلرینی ، بوتون او کوزلری تلطیف ایدن ہیچلری سیرایتمک
 ایستہدی . بون مارشہ نک اوکنہ کلہ رک ایچری یہ کیردی . ذاتاً
 بک اوغلندن ایشسز کچدکجہ بورایہ بر کرہ کیروب چیققدق عادی

ایدی . هنوز او قدر غایب لقی یوقدی ، ایلریله دی ، چوجق
 اویونجاقلرینک یاننه قدر کلدی ؛ اللرنده چارپاره ، باشنده مائیلی
 قرمزیلی بر کلاهله کلوب کچنلره کولومسه یین بر صویتاری یه
 باققله مشغول ایکن آرقه سندن کندیسنه ییابجی اولمیان برطاتی
 سسک بر ندای حیرتله : « آ!.. جمیل بک !.. » دیدیکنی
 ایشندی . باشنی چویردی ، او وقت تعیین اولنه مز بر سببله ،
 وقوعات فوق العاده یه تصادف اولنجه حس ایدیلن رعشه یه
 مشابه بر تزلزل برقی وجودینی باشدن اشاعی یه صاصدی .

کندیسنه خطاب ایتمسینه انتظاراً لامعه متبسم بر چهره ایله
 قارشینسده دوریوردی .

احمد جمیل لامعه یی بلکه بر سنه دن بری کورمه مش ایدی
 و کوره مزدی ؛ حسین نظمینک کوشکنه ، یاخود قیشین اوینه
 کیتدکجه لامعه نك بعضاً پیانوسنی ایشیده رک ، بعضاً بر قاپینک
 آر الغندن سوزولوب کچدیکنی دویه رق ، بعضاً اتکنک بر حیثیلیتینی
 حس ایده رک یاخود محترز بر قهقهه سنک ضبط اولنمش طراقه سنی
 فرق ایده رک اونک وجودینه یقین اولمقدن ، اونک دائرة محیط
 هواسنده موقت بر مدت ایچون یاشامقدن متولد برشی دویاردی ؛
 برشی مجهول که ماهیتی آکلاماش ، کهنی تحلیل ایتمک ایسته مه مش
 ایدی ، فقط اوشی مجهولک بوتون شخصیتی اوزرنده بر تأثیر
 بلینی وار ایدی .

هنوز اون درت یاشلرنده ایکن خاطرهنه انتقاش ایدن

سیاسنی ذہناً تمام واکمال ایش ، اوندن اوزاق یشادینی مدتجہ اوسپایی
 دائماً ذہنتہ بسلیہ رک آرہدہ کچن زمانی سانکہ تلافی یہ چالیشمش
 ایدی ؛ « شیمدی تماماً برکنج قیز اولمشدر ! » دیردی . کنج
 قیز ! .. احمد جملک ذہنتہ بوکنج قیز صفتک براہمیت خارق -
 العادہ سی واردی . او ، ہنوز چو جقلقدن چیقہ رق موجودیت
 مغنویہ سی غرائبہ مملو بر جہانک آفاق اسرارینہ قارشو مہیای
 انکشاف دوران ، ناکھان حس ایدیویردکلری بر حقیقت حیاتک
 ہنوز رنگ تعجب و حیرتی کوزلرنده سزی استنطاق ایدیور -
 مشجہ سنہ بر نگاہ استفسار ایچندہ او چوشان ، بعضاً چو جقلقدن
 قالمش بر بقیہ اعتیاد تبسملہ کولیویررکن بردن برہ بر کنج قیز
 صفتک ہنوز ائتلاف اولنہ مامش طور جدیسیلہ کوزلرینی
 ایندیرین ، دون بشقہ برشی ایکن یارین بشقہ برشی اولغہ
 حاضر لانان ؛ فقط بوکون مبہم ، مشوش ، اومہمیت و مشوشیتی
 ایچون شعر آمیز ، سودا پرور اولان بو مخلوقلرہ ، بوتون
 کذرکاہنہ تصادف ایدن اوکنج قیزلرہ احمد جمیل پرستشہ
 بکزر ، بوسہ یی آکدیرر بر نگاہ غرام ایلہ باقاردی .

احمد جملک قلبندہ یر طوتمش بویلہ بیکلر جہ چہرہ لر
 واردی ؛ کوپرودن واپورہ بینرکن کوردیکی ، یاخود شیشلیدہ
 برکاغد خانہ دونوشندہ تصادف ایتدیکی ، یاخود تپہ باشندہ ،
 تقسیمدہ ، کوپریدہ همان ہر یردہ بر دقیقہ ایچون سودیکی
 بیکلر جہ چہرہ لر واردی کہ بونلر کندیسلی ایچون خولیای

سعادتی اولان او کنج قیزک شکل موہومی اطرافندہ اوچوشان
 بر طاقم یریلر ، قنادلی شعرلر ایدی . احمد جمیل بونلرک ہپسنی
 سوردی ، دہا دوغریسی او کنج قیزہ بونلرک ہر برندہ آیری
 آیری پرستش ایدردی ، فقط بوتون بوچہرہ لرک فوقندہ ، بوتون
 بو متبسم خوالیالرک آرسنہ بر خیال خندہ ناکدہ کیرردی ؛ فقط
 بو خیال سیال ایدی ، بللی بلیرسنز برشی ! مہم بر چوجوق
 چہرہ سی ، کیم بیلیر کیمدر ؟ ...

بوکون لامعہ بی قارشیندہ سیاہ چارشفی چککسنک آلتندن
 تپہسی بر ایجیلی طوپلو ایکنہ ایلہ ایلیدشدرلمش ، پچہسی
 آلتنک قیورجوق صاچلرینی بر دستوریت ناقصہ آلتندہ براقہرق
 باشنہ آیلمش ، ایجہ پارمقلری سیاہ کودری الدیونلر ایچندہ
 اوزون صابلی ظریف شمسینک پوسکولنی اویناتہرق ؛ ہنوز
 چوجقلغنی اونوتماش ، ہنوز ایکی اوچ سنہ اولکی صفتیلہ احمد
 جمیلک قارشیندہ بولنیورمش کبی صاف چہرہ سیلہ باقہرق
 کورنجہ احمد جمیلک ذہندہ اوچوشان اوبیکلرچہ چہرہ لر -
 بر اصابت ضیا ایلہ بر بلوط پارچہسندہ پیدا اولیویروبده
 ناکہان انظفا ایدن التاعلر کبی -- سونیوردی . صوکرہ اونلرک
 آراسندہ کنج قیز ، اوسمای شبابنک شمس درخشان سوداسی
 نورلرینی سرپہرک ، طوفان آتش غرامنی صاچہرق چیقدی ...
 لامعہ نک یانندہ دادیسیلہ پیانو اوستہسی واردی . بر دقیقہ

اولیہ قارشی قارشی یه ، بربرلرینه سوز سویله مک لازم کلوب کلیه جکنده تردد ایده رک ، متبسمانه باقیشه رق دور دیلر ؛ صوکره لامعه براز کولومسه دی ، « برینه او یونجاقی آلیورسکز ؛ دیدی . احمد جمیل : — خیر ، بالکز باقیوردم ، جوانی ویردی . لامعه شهبه سز شوراده ، بون مارشه نک شو او یونجاق دستکاهنک یاننده ولو برچوجقلق ارقداشیله ، ولو بر دقیقه لق مصاحبه نک غرابتی دهآ از حس ایده رک دهآ جسورایدی .

— بز هفته یه ینه کوشکه کیدیورز ، اوفق تفک الملق ایچون چیقمش ایذک ، دیدی ، صوکره احمد جمیلک الهه باقه رق : — یکی بر کتابمی ؛ دییه صوردی .

— خیر ، بنم شعرلرم . . .

— اگا بکمک داتما سویلیدیکی اثرکزمی ؟ .. براقشام اونی بزده اوقویه جقمشسکز ، اوله می ؛ بنده دیکله مک ، سزی اوقورکن کورمک ایستورم ، اما . . .

لامعه کوچک بر قهقهه یی ضبط ایتدی ، صوکره احمد جمیلک پریشان بر جوانی دیکله میه رک سیاہ کودری الیونلر ایچنده دهآ اینجه کورینن پارماق لریله پچه سنی ایندیردی ، « افدم ! . . . » دیدی . احمد جمیل غیر متحرک دوریوردی ؛ بوتون حیات شبانی ، بوتون زبده آمال قلبی ایشته شو سیاہ هیولای نازنین ، ایشته شو ایپک چارشفک دالغهلری ایچنده اهتزاز وجودی حس ایذیلن سیال ومواج خیال شکنده غائب

اولوب کیدرکن ، احمد جمیل اورادہ ، النده چارپارہ لر ایاہ
 باشندہ مائیلی قرمزبلی کلاہیلہ کلوب کچنلری متبسمانہ سیرایدن
 صویتارینک نظر استہزاسی آلتندہ النده دفتر شعرینی قیویرہرق
 غیرمتحرک دورییوردی .

بوکون احمد جمیل تقسیم باغچہسندہ دفتر شعرینی دکل شعر
 شبانی — یالکز اوئی — اوقودی . باغچہ تنہا ایدی ؛ ہنوز
 یاپراقلامش بر آغاجک آلتندہ مائی شمسئیہسنی آچمش ، آچق
 اوکجہلی پوتینلری اوکنہ چکدیکی کبی براسکملہنک کنارینہ دایامش
 کوزلکلی اختار برانکلیمربییہسی ؛ براز بریدہ اللرنده کوچوجک
 کورکلرہ باغچہدن قوم طوپلایہرق مینی مینی قووالرہ دولدیرمق
 مشغولیت مہمہسیلہ اطرافی کورمکہ وقتلری اولیان ایکی چوجق ،
 صاحبلی روزکارلرہ صاورولہرق ، باشلرندن قایمش حصیر
 شاپقہلری ارقہلرندہ چیرپینہرق ، اوزون قونجلی دوکہلی
 پوتینلری قوملرہ تماس ایتیمورمشجہسنہ بر خفت طیران ایلہ
 قوشہرق چنبرلری چویرن بر اورنک اثوابلی ایکی ہم شیرہ ،
 کنارده او آخر ایام حیاتی برغزتہنک تفرقہسندہ دیکلندیرن بر
 اختیارہ اوتہدہ بریدہ تک توک زمرہ لر ، قوشوشان باغریشان چوجقلر
 دهاصوکرہ ، احمدجیلک کوزلری ، بونلردن آریلہرق ، بایرک
 فوقندہ اوچپور ، الوان متبسمہسیلہ ، اعوجاجات مناظریلہ ،
 یشیل تپلرہ دوغرو طیرمانمش یاخود مائی موجہلرہ دوغرو
 آقیورمش کبی دوران مبانیسیلہ بوغازک لوحہ ساکنہسنہ

دیکھ لیور دی . بعضاً بولوحہ نکاح تماشا سندنہ بولانیور ؛ تپلر ،
 صولر ، یالیر ، بوتون بواشباح واشکال بر فورچہ ضربہ سندن
 قومہ رنگلر ایمشده یکدیگرینه قاریشہرق بر خمیرہ غیر معینہ
 حالنہ کلیورمش کبی اولیور دی . اوزمان معکس خیالندہ ضیای
 غروبہ تصادف ایتمش برسحابپارہ شکلندہ قرمز یلرہ ، مائیلرہ ،
 یشیلرہ ، صاریلرہ بویانان بولوحہ نک ایچندہ لامعہنی - اولا
 کوچک ، شو قدر جق ، قیور جق صاچلری باشنک بہرہ سندن
 طاشہرق ، حسین نظمی ایلہ کز مکہ چیقہقلری وقت یانی
 باشندہ ایکی اللریلہ انہ یاپیشہرق ، محاورہ لرینک آرسنہ
 « بونہ ؟ نہ ایچون ؟ نصل ؟ نہ وقت ؟ » سؤالریلہ ہر دقیقہ
 قاریشہرق ؛ بر دقیقہ صوکرہ سکز اون یاشندہ ، بر قیش
 کیجہسی مثلاً ایکی ارقداس جہراً بر شعر اوقورکن خالینک
 اوستندہ دائماً خندہ ریز سیاہ کوزلرینی اکلامیہرق یوزلرینہ
 دیکمش ، یاخود کندینہ مخصوص بر مطالعہ ایلہ مشغول اولیور
 ظنی ویرمک ایچون برطور جدیدتپردازی ایلہ اندہ کی حکایات
 منتخبہ مجموعہ سنہ دالمش - کورینیور دی . اوچہرہ بویلہ
 ذہندہ بر آن ایچندہ بیک سلسلہ تناسخدن کچہرک ، ہر تبداندہ
 بر خاطرہ عجیقلایہرق بوتون حیاتی احمد جملک دماغندہ بر دقیقہ
 ایچندہ تکرار یا شاتور دی . لامعہ دن دائماً بر حس لطیف دویمش ،
 اونکاہ برابر بولمقندن بر حظ مخصوص آلمش ایدی . اودہ
 کوچکلکنندن بری دائماً اونک اطرافندہ دولاشیر ، دائماً کولر ،

بریسندن یوزبولمش چوجقلره مخصوص صوقولغانقله دائمایانه کلیردی . دیمک بوکون بون مارشده اوزون برغیوبتدن صوکره اونی کورنجه وجودینی صارسان شی . . . احمد جمیل آرتق اوشیك ماهیت تأثیرندن قاچغه ، نفسی اونک دائره حکمندن چیقارمغه لزوم کورمه یوردی .

باقکوز اوسباه پچه نک ، سیاہ چارشفک ، سیاہ صاچلرک آلتنده پارلایان سیاہ کوزلردن برشی آقیور ، کویا برنور سیاہ که مستی آور بر آتش سودا ایله وجودینی صارییور ، یاقیور ، فقط بر آتش نواز شکار ایله ، بر آتش که کویا بر بوسه ...

ارتق صاقلامغه نه لزوم وار ؟ ایشته بوتون خسران ایچنده کچن شباب سوداویسنک زبده آمال شغفی ، اومنور رؤیالرینک کنج قیزی ، حیاتنده برنجی و صوکنجی اولق اوزره سوه جکی وجود ، ایشته ابراز اول بون مارشده کوله رک ، دوداقلرینی باصرق ، خیفجه باشیله سلاملا یه رق ، « اقدم ! ... » دین لامعه ایدی .

دفتر شعرینی دیکله مک ایسته یورمش . احمد جمیل اونی لامعه کنیدی اوقومق ایستردی . ذهنده بو تقریر شعری ایچون بر حجره مخصوصه ترتیب ایدیور ، لامعه یی اوراده بر قنابه اوطوریور ، کنیدی تا ایاقلرینک دینه کوچک بر آیاق اسکمله سنه اوطوریور ؛ صوکره پراعتراز بر صدای عشق ایله

بوتون افکار و حسیاتنک محصلہ سی اولان بو شعر پارچہ لری
 برترانه سودا کبی اونک نگاه تاثری آلتندہ انشاد ایدیوردی .
 آہ ! او دقیقه سودا ! عجبا حیات بی نصیبندہ اوآن بختیاری
 چالہ جقمی ؟ ..

احمد جمیلک ناصیہ سندہ بو سؤال بر خط اندیشہ ترسیم
 ایدیوردی . کندی کندینہ : « نہ ایچون اونک دست ازدواجی
 بندن دریغ ایقسونلر ؟ » دیوردی . اودہ کندیسنی سومہ یورمی ؟
 بر ساعت اول او کندیسنہ تبسم ایدن کوزلردہ بر معنای خفی
 انجذاب حس اولنیورمیدی ؟

بو آرائق تایی باشندہ قوشان بر قیز قوملرک اوزرینہ
 یوزی قویون دوشدی ، احمد جمیل باشنی چویردی ، چوجق
 ایری مائی کوزلریلہ استمدادکارانہ اوکا باقیوردی ، یرندن قالدی ،
 چوجفک اللرندن طوتدی ، قالدیردی ...

بو وقعہ احمد جمیلی حقیقته اعادہ ایتمش اولدی . آرتق
 تکرار او طورمادی ؛ یواش یواش ، رنگا رنگ البسه لرلہ تلون
 ایدن اسکملرک ، قوروجقلرک آراسندن سوزولوب چیقدی ؛
 التده دفتر شعری ، کوزلرینک ایچندہ - شیمدی آرتق وضوح
 تام ایلہ کولومسہ یین لامعہ - آہستہ آہستہ تقسیم جادہ سی
 چیقغہ باشلادی ...

بر کیجہ ہر کس یتاق اوداسنہ چکیلمک اوزرہ قالمشردی،
خلاف معناد اولہرق سوقاق قاپسنگ قوتہ چالندیغی ایشیتدیلمر .
سحر قاپی بی آچوب آچامق لازم کلہ جکنده متحیر ایدی ،
کیجہ شوکوچک آسودہ اولک قاپسی چالتمق اودرجه خارق العادہ
ایدی کہ ہر کسده اوفق برخلجان حاصل اولدی .

نہایت احمد جمیل سحرہ تقدم ایتدی ، قاپی بی آچدی ،
قارشیسندہ حال قلقلی بریسی کوردی .

— وہی بکک اوی بوراسیمی ؟

— بوراسی ...

اسنی ایشیدنجہ وہی بک تلاشلہ قاپی بہ کلدی . او وقت
احمد جمیل چکیلدی ، انشہ سبلہ قاپیدہ کی آدمک آرسندہ جریان
ایدن محاورہ بی ہر کس طاشلقده بر دقت مخصوصہ ایلہ
دیکلہ یوردی . وہی بکی اوتہ کی اودن ایستہ یورلرمش ، سلطان
احمدہ پدینک اوندن . حریف سببی اولا سویلدمک
ایستہ میوردی ، سوکرہ کوردیکی اصرار اوزرینہ آغزندن پارچہ
پارچہ ایضاحات آلنہ بیلادی . افندی بردن برہ خستہ لانمش ،
کوندوز ہیچ بر شیئی یوق ایکن حتی اقشام یکنده پک ایی
بر حالہ ایکن کیجہ اودالرینہ چکیلہ کدن سوکرہ بختہ دوشمش ،
شیمدی لاقردی سویلہ یہ میورمش ، قیلدانه میورمش ...

وہی بک : — براز بی بکھ ! دیدی .

صوکرہ ایچری یہ کیردی ؛ ہرکس بیان تأسفہ ، ایراد تسلیتہ حاضر لانیوردی ؛ او بالعکس کولدی ؛ تحف بر وقعہ یہ مطلع اولمشجہ سنہ آلائی ایڈیور ، ہرکسک یوزینہ باقرق صانکہ بو وقعہ نک تاثیر مضحکندن بشقہ لرینک دہ حصہ یاب اولوب اولدیغنی تدقیق ایڈیوردی .

مطالعہ یگانہ اولہرق احمد جمیلک یوزینہ باقدی :

— بو یاشدہ کنج بر قیزلہ اولہننک نتیجہ سی بودر ، دکلی ؟
یالکز شوسوز اختیارک خستہ لغندہ کی ماہیتی ایضاح ایتمش اولدی . احمد جمیل دیلنک او جنہ قدر کان سؤالی ضبط ایتدی ، فقط وہی بک او سؤالی اکلامش دہ مخاطب لرینی مراقدہ بر اقامق لطفنی کوستریورمش کبی پدرینک مصابیتی ایکی معنی دار خندہ ارہ سندہ تعیین ایتدی : « نزول ! .. » دیدی .

بواقشام وہی بک کیتد کدن صوکرہ یتاق اولد لرینہ چکیلمکدن صرف نظر ایتدی لر ، ایکی قرداشلہ والدہ بر چوق زماندن بری برنجی دفعہ اولہرق کیجہنک بقیہ جلسہ سنی اولطف صمیمیت سابقہ ایلہ کچیرمک ایستہ دیلر . محاورہ بوتون بو وقعہ اوزرینہ جریان ایڈیوردی . اقبال پک آز سوزہ قاریشور ، آرق ہرکسک اعتیاد ایتمگہ باشلادیغنی طور اندیشنا کیلہ ، ارہ صرہ ایکی معناسز کلہ ایلہ محاورہ یہ اشتراک ایڈیوردی . بر آراق احمد جمیل :

— اختيار کيدرسه مطبعه نه اولور، بيلام؟ ديدى .
اووقت اقبال قرداشنه درين بر نظرله باقدى، سويله يه جيڪي سوزڪ
سويله مه مک ايسته ديڪي اقسامنى کوزليله اڪلامغه چالشه رق
ديدى که:

— بك؟ ذاتا، پدريه برشى اولورسه استعفا ايده رم، قاش
برادرله برابر مطبعه يي اداره ايده رز، ديوردى .

اقبال بوسوزى سويله دڪدن صوڪره پدرينڪ وفاقى بڪله ين
قوجه سنڪ اوتانيله جق بر ماهيتنى افشا ايتش كبي کوزلرني
اينديردى؛ اووقت احمد جميل همشيره سنڪ هيئت مجموعه سندن
قوجه سى امچون بر هوای نفرتك طيران ايتديڪنى حس ايدر،
تا از دو اجندن برى اڪلامق ايسته دڪارى سر حسياتنك بر پارچه سنى
كورر كبي ايدى .

اقبال تڪرار کوزلرني قالديردى، قرداشنه باقدى، اغلامغه
حاضر كبي دوران کوزليله: «كورديكزى؟ بنى ويرديڪكز
آدمى آ ڪلاديڪزى؟» ديمك ايسته يور كبي باقدى .

احمد جميل براز دها استيضاح ايتك ايسته دى:

— نه وقت سويله يوردى؟ ديدى .

اقبال قاطع بر سسله: «هر وقت!» ديدى، صوڪره بشقه
سؤاله هدف اولمقندن قورقيور مشجھه سنه قرداشيله والد سنى
براقدى، چڪيلدى .

سحراودا قايه سنڪ ياننده، اودانك هم امچنده هم ديشاريسندد

اسکی زمانلرده کی خصوصیتی اخطار ایدر بر تکلیفسزلکله
مجاوریه اشتراک ایدیوردی .

اقبالک صوک سوزی اوزرینه برشی میرلداندی ، اکلايه -
مادیلر ، یالکز اقبال چیقارکن : « کوچک خانمچم ، بنده سزک
یانکزه کلهیم . » دیدیکی ایشیدلدی .

...

ایرتسی کون احمد جمیل مطبعه یه کیتدیکی وقت اشته سنی
احمد شوقی اقدینک یاننده کوردی ، احمد شوقی اقدینک
چهره سی هر زماندن براز دها زیاده قیزارمش ایدی . احمد جمیل
یانلرینه کیردی ، وهی بک یالکز « پدر قنا ! » دیدی . صوکره
دها زیاده ایضاحات ویرمهک لزوم کورمیه رک علاوه ایتدی :

— بوندن صوکره مطبعه ایشلرینه بنم باققلغم لازم کلیور .
اونک ایچور بر قرار ویرهلم ؛ شیمدی شوقی اقدیدن بعض شیلر
صوریوردم ، فقط آلدیغم ایضاحاتی بک کافی بولیورم ...

وهی بک عادتاً یوکسکدن سویله یوردی ، احمد شوقی اقدیله
احمد جمیل بربرینه باقشدیلر ، او دوام ایدیوردی :

— شمدی شوقی اقدی برخطرہ یامالی ؛ اولاً مطبعه ده
موجود اولان آلات وادواتک ، حرروفک بر فہرستی ایستہرم .
صوکره مطبعه وغزته مأمورلرینک اسامیسی ، معاشری ،
دیگر بر کاغده مطبعه نک مصارف و وارداتی ...

احمد شوقی افندی بونالیوردی ، آہ شو دقیقه دہ چکمجہ۔
 سنک یانی باشندہ سانک کنڈینسہ محزونانہ باقوب دوران قویو
 نئی پاغا شمسینہ شو چاپقینک قفاسنہ ایندیردکن صوکرہ
 مطبعہ یی براقوب کیدہ بیلسہ۔۔ آرتق مطبعہ نک ذوقی قاچہ جغنی
 اکلامش ایدی ، ہنوز دون کیجہ یتاغہ سرینان باباسی ایچون
 صباحیلین چارہ شفا تخریسنہ قوشمسی لازم کلیرکن مطبعہ یہ جان
 آتہرق حساب صوران بو آدمک قارشیدنہ یوتون یووارلاق
 وجودی سراپا برکتلہ مرتعشہ کسیلہش ایدی .

احمد جیل بو محاورہ یی یارم برقدی . دہا زیادہ سنی دیکلہ مک ،
 کورمک ایستہ میہرک ہیئت تحریرید اوداسنہ کیردی . اورادہ
 یالکز صائب واردی ؛ پرتلاش ، ہوادہ قوقوسنی آلدیعی حوادتک
 شدید ارزوی اطلاعی قوری وجودینہ صیغہ میہرق ، اللرینی
 اوغوشدیرہرق احمد جیلی ہان استنطاق ایتمک ایستہ دی :

— مدیر اولمشمی ؟

— اونک کبی برشی ...

او وقت صائب صیریتدی ، ییلیددی ، احمد جیلہ دہا زیادہ
 صوقولدی :

— ارتق انشتہ بکککز مطبعہ یی سزہ براقیر ... دیدی .

احمد جیل شو دقیقه دہ بو قیصہ ، نعیف ، قوری چوجنی
 توقاتلامق ایستہ دی . آہ ! بوانسانلر ، شو ایچریدہ حساب
 صوران اوغل ، بورادہ لاستیقنن معمول بر شکل غریب کبی

یار اتمق ایچون دیزلرینه صیچرامغه چالیشان مخلوق... احمد جیلک
نفرتدن کوکسی شیشیوردی .

ایشه باشلامیه جق اولورسه راحت ایده میه جکنه حکم ایتدی؛
اوروپا غزته لرینی آچدی ، ترجمه ایده جک حوادث آراددی ،
نهایت دائماً امریقایه اسناد اولنان غراشدن برشی بولدی ،
متوعه ستونلرنده دائماً خلقلک خوشنه کیدن بردوزمه فقره یی
برازده کندیسسی سوسلیه رک مریست ترجمه یه باشلادی .

— جیل بک باقسه کز آ...

کندیسسی انشته سی چاغیریوردی ، قالدی . یانه کیتدی .
— بی بواقشام بکله مسونلر ، یارین ینه بوراده بولوشورز ،
شوقی افندی ایسته دیکم شیلری حاضر لایه جق ، یارین سزکله
قونوشمق لازم کلیور .

وهی بک بر صفت آمرانه طاقمش ایدی . احمد جیل
بردن کندیسسی بو آدمک قارشیسنده کوچولمش ، آچالمش
کبی کوردی . انشته دیمکه انجق راضی اوله ییلدیکی بو آدمدن
بوکون امره بکزر شیلرمی آله جق ؟

وهی بک مطبعه نک تخته لرینه کویا هر وقتدن زیاده برقوت
متصرفانه ایله باصه رق چیقدی ، احمد جیل هیئت تحریرییه
اوداسنه دوغمه دی ، ارقداشنک اوداسنده قالدی ، صائبک
تجسس اتندن امین اولمق ایچون قاپی یی ده قاپادی ، کولمکه چالیشه رق
احمد شوقی افندی یه باقدی .

ادارہ مأمورینک چہرہ سی بوغازی صیقیلیورمش کبی قیب
تقرری ایدی ، برشی سویلہ مہدن اول یوتقوندی ، صوکرہ
بوتون جکر لرینی دولدیران هوای حدتی بوشالتیورمش جہ سنہ
دریندن کنیش برصولودی ، اسکملہ سنہ او طورہ رق :
— اکلشادی ! دیدی .

صوکرہ اکلادینی شیئی ایضاح ایتمک ایستہدی :
— بن سکا برشی سویلہ میمی ؟ آرتق بنم ایچون مطبعہ
بیتمشدر . بورادہ احمد شوقی افندی بی دکل قالبی کورہ جکسکز .
بن بو طور تعظمی چکمیہ جکم ، دہا ایلک کونی کلوب دہ بکا
براشاق معاملہ سی ایدن حریفہ ... انشہ گہ حریف دیدیکمہ
ایسترسہ ک حدت ایت ...

احمد جمیل کولومسہدی .
— اوادای متکبرانہ یہ بن تحمل ایدہ مم . سز ، قان انشہ
مطبعہ بی ایستہ دیککز کبی ادارہ ایدیکز ، بن کندیمہ بر ایش
بولنجیہ قدر کلیر کیدہ رم . یارین سن دہ مطبعہ دہ موقعک
اہمیتی اکلانجہ : « ادارہ مأمورینی چاغرسہ کز ... » دیہ بی
بانگہ کتیرتہ جک دکلیمک ؟

احمد جمیل بر دہا کولومسہدی : — دہا نہ اولہ جغنی
اکلامہ دن بو قدر تلاشہ محل وارمی ؟
احمد شوقی افندی آرتق بوسکوردی :
— ندمی اولہ جق ؟ باق ، کورورسک ...

نه اوله جفتی احمد جمیل تعیین ایدمه مش ایدی؛ فقط مطبعه ده بر شی اوله جفندن ، اسکی ذوق مساعینک زواله اوغرایه جفندن اوده امین ایدی . بوکون احمد شوقی افندی احمد جمیله ساعتله کندیسندن بحث ایتدی ، « دنیا ده بر کشتی اولدقدن سوکره فصل اولسه کچینیرم! » دیوردی، حدتی بر ازسکون بولدقدن سوکره یواش یواش دفتر لرخی قاریشدیردی، حقه سنی دوزلندی، قلمنی بولدی ، طیر ناغنگ اوستده جیتلادی ، چالیشمغه حاضرلاندی ؛ وهی بکک ایسه ته دیکی شیرک نه اولدیغنی دوشونهرک ، فصل باشلامق لازم کله جکنی ذهنأ ترتیب ایدهرک: « بکک امرینی اجرا ایتلی ! » دیدی .

بو کون مطبعه خلقی توفیق افندیکنک مصابیتنه مطلع اولدقدن سوکره هر کسک جهه سنه بر سایه اندیشه دوشدی ، اوزمانه قدر وجودینه اهمیت ویرله یین بو آدمک غیوبتنده بر اهمیت اوله جفتی حس اولئیوردی . صاحب امتیاز حسین بها افندیکنک بورنندن کوزلکی هر وقتدن زیاده دوشدی . راجی بو فرصتدن استفاده ایدهرک مطبعه ده کی زمان توقفنی یالکز یارم ساعته حصر ایتدی . علی شکیب هر وقتدن زیاده یازدی ، صائب متصل احمد شوقی افندیکنک اطرافنده دولاشدی ، احمد جمیله نصایسه ایدیندیکی برنجی نوع سیغاره دن اکرام ایتدی ...

احمد جمیل بو وقعه اوزرینه دوشونمکی کیجه به تعلیق ایتمش

ایدی . اقسام اوہ کیتدیکی زمان انشته سنک کیہ جکنی خبر و یردی .
 اقبال او کون قانن پدیننی کورمک ایچون کیدوب گلش ایدی .
 اختیارک نہ اولدیغنی اوندن استفسارایتدی ، اقبالک و یردیکی
 معلوماتدن مسئله نك وخامت ماهیتنی تماماً آکلادی ، اختیارک
 بوتون صول طرفیه لسانی طوتولمش ایدی . یالکز صاغ اننی
 اویناترق افادہ مرام ایتمک چالیشیورمش ...

یمکدن سوکره احمد جمیل والده سنه باقرق :

— مطبعه آلت اوست اولیور . بو صباح انشته مکلدی ،
 حسابلری ایستدی ، ظن ایدهرم که بعض تصورلری وار ...
 دیدی ، اقبال قرداشنک نہ دیمک ایستهدیکنی آکلادی :

— دون کیجه سویله مشدم ظن ایدهرم ، تصوری استعفا

ایدهرک مطبعه یی سزکله برابر اداره ایتمک ...

احمد جمیلک حیات خولیا سنده باشدیجه امیدلرندن بری بر
 مطبعه صاحبی اولق دکلی ایدی ؟ او حالده ایشته او امیدک بر
 مقدمه تحقیقی کبی باشلایان شو وقعیه قارشنی بر اطمینان دویمق
 لازم کلیرکن نہ ایچون تاثیر معکوسنی دوییور؟ قلبنده خنی فقط
 واضح بر حس مطبعه ده شو تبدلک — امید استقیالک بر دوره
 تحقیقی دکل — بر مقدمه انقراضی اولدیغنی سویله یوردی . بر
 آراتقی کندی کندیسنه : — وهم محض ! نہ ایچون اویله اولسون ؟
 هر وقعیه یی سوء مشمولاتیله تلقی ایتمک بکا مخصوص بر مسلك
 بدیننی . بالعکس مسئله پک ساده : بن بر مطبعه ده بولنیورم که

ھیئت ادارہ سی بکا کاملاً بیکانہ . بوکون بر وقعہ او ادارہ نی
 انشتمک الہ کچیریور ، شو حالده بکا اولجہ بیکانہ اولان مطبعہ
 ایله بوکون بینمزده صهریت حاصل اولیوردیمکدر . مطبعہ نك ،
 غزته نك ادارہ سی بکا تودیع ایدیله جک اولورسه بوندن نه ایچون
 توحش ایتک لازم کاسون ؟ « دیمک ایستهدی ، وجدانده
 بر اذای تخاشی ایله حکم سورن حسک صدای معذبی اسکاته
 چالیشدی .

ایرتسی کون مطبعه ده ، انشتمی کلوب ده احمد شوقی
 افندی نك حاضر لادینی اجمالات حسابیه اوزرینه صاحب امتیاز
 حسین بها افندی نك انضمام مشارکتیله مبادله افکاره باشلانیلنجہ ،
 حمد جمیل انشتمسہ قارشی هپ مماشاتکارانه داورانندی . ذاتاً
 مماشات اولنیہ جق برفکرده تصادف ایتمه مش ایدی . بالعکس
 انشتمی مطبعه نك اصلاحندن ، غزته نك تأمین ترقیسندن بحث
 یتدجک کیجه لری سفره باشنده بیلاردو وقوعاتی نقل ایدن
 و آدمک ایچنده برمایه صاحب تدیر مختلف اولدیغی اکلایوردی .
 نهایت وهی بک مذا کره یه بزخاتمہ ظریفانه ویرمک ایستهدی :
 — مطبعه و غزته حسین بها افندی نك یداقتارنده اولدجہ
 ن مأموریتدن استعفا یه لزوم کورمه یورم . یالکیز بکا عائد وظائفی
 اش محرر لکله برابر قائل برادر مه براقه جغم ...

حسین بها افندی قورقولی بر فورتنه دن اهون قورتلش
 ولسندن مطمئن اوله رق مذا کردنک ابتدا سنندن بری براق

دفعہ لڑ دوشن کوزلکنی دوزلندکن صوکرہ التفاتہ تشکر
ایتمکھ مشغول ایکن احمد جمیلک بردن رنکی دیکشدی :

— علی شکیب نہ اوله جق ؟ دیدی .

انشته سی براز کوله رک یوزینه باقدی :

— غزته ایچون او قدر محرره احتیاج وارمی ؟

احمد جمیل ساعتلردن بری حسن اداره ایتدیکی مسئله یی
شو دقیقه ده تارمار ایتمک ایسته دی ، « علی شکیب کیده جک
اولورسه بن دوره مام ! » دیمک اوزره آتیلیوردی . حسین بها
افدینک بر نظر سکوت بخشى ضبط نفس ایتمسه مدار اولدی :
— علی شکیب اولیه جق اولورسه غزته یی اداره ایتمک ممکن

اوله ماز ، اونک وظیفه سی بنم اقتدارمک فوقده در . دیدی .
وهی بک جواب ویرمکه حاضر لانیوردی ؛ اودانک
نیم کشاده دوران قایسنندن صابک متجسس چهره سی
کوروندی :

— جمیل بک ! سزی حسین نظمی بک ایسته یور ...
احمد جمیل چیقدی ، حسین نظمی کچرکن ارقداشنی کورمک
ایچون او غرامش ایدی ، بر دقیقه آیاق اوزری کوروشدیلر ،
حسین نظمی : — دوره میه جقم ، دیدی ؛ براز اداره یه او غرایوب
قلمه کیده جکم ...

احمد جمیل : — سکا آ کلاته جق شیلرم واردی ،

دیدی .

— بواقشام بزه کلیر میسک؟.. چکر کن سنی آلہیم، برابر
کیدو لم...

احمد جمیل بردن کوزلرینک او کندی سیاہ پچھسی چکھ سنک
آتندن ایکنہ لئمش بر چہرہ نک سیاہ پارلاق کوزلریلہ کندیسنہ
قدیغنی کوردی، ایچندن بر شی صارصیلہ رق سانکہ کو کسنہ
پاریدی : — فنا فکر دکل .. دیدی .

بوکون احمد جمیل مطبعہ یہ عائد مسائلہ سوق فکر ایدہ مہدی،
رتون او اقسام ارن کوینہ کیدہ جکنی دوشونیوردی . جتی
ہی بکک بوکونکی اطوارینہ حسین بہا افندی واسطہ سیلہ
طلع اولہ رق کسب سکون ایدن احمد شوقی افندینک ایکیدہ
دہ « اودامہ کلسہ کدہ کوروشسہک ! » مغاسنی افادہ ایدن
غین کوزلرینک دعوتنہ بیلہ اجابت ایتہدی . بوکون بر آراق
شکیب یانہ کلہ رک ہیچ بر وسیلہ یوق ایکن اللرینی طوتوب
دتلہ صیقدی . احمد جمیل « نہ او ؟ » دیدی ، علی شکیب
رلہ رک : « ہیچ ! » جوانخی ویردی ، بو بر مدت ذہنی مسئلہ یہ
جاع ایتدی ، کندی کندیسنہ : « صائب ایشتمش اولہ جق ! »
دی ، سو کرد : « علی شکیب کیتہ سنہ صوک درجہ یہ قدر
نعت ایدہ رم . » قرارینی ویردی ، دہا سو کردہ کوزلری
واردہ آصیلی اولان ساعتہ ایلشدی ، « عجبا قاچدہ واپور
ر ؟ » دیدی .

— ۱۲ —

حسین نظمی اقسام اوستی مطبعہ یہ اوغرا دینی زمان احمد
جیلی یازیلرینی بتیرمش، پازده سوسیلہ باستوننی یازینخانہ نك اوستہ
قویمش، الاری جیلرندہ مطبعہ نك صفہ سندہ پیاسہ اییدیور کوردی.

— کیدیورمی یز؟

— حاضر م...

ایکی ارقداش چیقیدیلر، چوقدن بری بویله برابر کز مکہ
چیقما مشلردی. ایکسی ده بوکون باب عالی جاده سنی یان یانہ
ایترکن مکتب زمانندہ کی خاطرات رفاقتہ ارجاع نفس ایتشلردی،
یکدیگر ندن دویدقاری ذوق صمیمیتی، نشوؤ تعاطی حسی هیچ
کیمسہ نك بزم الفتندہ بولمازلردی.

احمد جیل بواقسام مطبعہ وقوعاتی حسین نظمی یہ آ کلاتہ جغوی
دوشونہ نك ممنون اولیوردی، دیگر بر شی دها دوشونیوردی
کندی کندیسنه : — بر تصادف، کوچک، بر دقیقه لق
تصادف ... دیوردی.

اوکا تکرار تصادف ایتسه نہ یا بہ جق؟ هیچ!.. ذاتاً بر شی
یا بق ممکنی ایدی؟ نگاه سوداسندہ بوتون محترمت بکارتلا
صاف بر تمالی شکنندہ دوران لامعہ یہ قارشی کوچک بر ک
مفتونیتی بیله غیر قابل عفو بر کناہ حکمنده تلقی ایدردی
بو معاشقہ ساکتانده، بالکیز نظر لک او بوش عاشقانه سندہ

بر علویت شعر، بر ملکیت سودا وار ایدی کہ فضلہ کوچک بر حرف
اونک روح حریم پاکیزہ سنی رنجیدہ ایدہ بیلیردی. ایستہ دیککی شی
یالکیز بر تصادف ایتمک، بر دقیقہ دہا اوسیاہ کوزلرک رعرشہ دار
تأثیری اولوب قالمقدن عبارت ایدی، اعماق درونندہ کویا
خزینہ روحی کشف ایدوبدہ اونی قوپارہ رق بر قبضہ قاہرہ
ایچندہ صیقان، ازن، اولدیرن، فقط لطیف، جانپور،
حیاتبخش بر عذاب ایچندہ اولدیرن اوسیاہ کوزلرک قارشینندہ
بر دقیقہ دہا بولمق، اوکا: «اوت، براز دہاصیق، براز دہا
اولدیر، اوح! مست اولیورم، اولدیکجہ حیات بولیورم!»
دیمک ایستردی.

نہ قدر سویوردی. کوچک یاشندن بری محبوس قالان،
تضیق آلتندہ بویون حس سوداسی یالکیز بر تصادفہ نصل
اتساع ایتمش، استعداد عاشقانہ سنہ اصابت ایدن اوفق بر دست
قضا اوسنہ لردن بری بریکن غرامنی نصل طاشیرمش ایدی.
بو قدر مغلوبانہ، تسلیمیتکارانہ سوہ جکنہ احتمال ویرمہ مش
ایدی. ذاتاً ضبط حسیاتہ چالیشما یور، قابنہ «کیمی دوشون یورسک؟
حذر! خطا ایدیورسک!» دیمک ایستہ میوردی. نیچون
دیسون؟ لامعہ یہ زوال ناپذیر، غیر قابل انکار بر حق معنوی
مالکیت بولیوردی. لامعہ کندیسنک، اوت، یالکیز کندیسنک
ایدی، بشقہ سنک اولہ مازدی... بر کون حسین نظمی یہ کیدوبدہ

لامعہ نك دست ازدواجی ایستہ دیکھی زمان کنڈیسنہ :

— طبعی دکھی ؟ جوابی ویریلہ جگدی . فقط او کون لامعہ یہ حیاتی لقمہ لقمہ قازانمہ محکوم ، کونڈہ اون درت ساعت چالشمقلہ مقید بیچارہ بر زوج صفتیلہ تقدیم نفس ایتمک ایستہ مزدی ؛ لامعہ یہ : « ایستہ سزہ وقف مملوکیت ایڈہ جک بر ال ! » دیدیکی زمان کنڈیسنی اونک دست ازدواجہ واصل اولہ بیلہ جک بر درجہ یہ یوکسلیتمش اولمق ایستردی .

مطبعہ بر انتظام مخصوص آلتہ کیریور ؛ احمد جمیل مطبعہ دہ بر اجیر دکل بر مدیر ، بر صاحب حق ، والحاصل بر شی اولیور ؛ سوکرہ اسمنک بر پیک منوری کبی اطرافدہ دولاشان بر اختر پارہ اشہار !..

احمد جمیل مطبعہ وقوعاتی واپورڈہ آ کلامغہ باشلادی ، توفیق افندینک تاریخ ازدواجی یادی ، وقوعندہ سادہ کولنج بر حکایہ اولمق اوزرہ تلقی ایتمیکی بو ازدواجک نتیجہ اعتباریلہ نصل اساس حیاتیہ قاریشدیغنی ایضاح ایتمدی . حسین نظمی دیکلہ دی ، دیکلہ دی ، یالکز بر جملہ ایلہ جواب ویردی :

— دیمک انشتہ کلہ بینکنز دہ بر شرکت مضاربہ تأسس اییدیور . احمد جمیل آ کلامیہ رق یوزینہ باقدی . سوکرہ مکتب خاطراتی قورجالایہ رق ارقداشک نہ دیمک ایستہ دیکنی ا کلائیجہ کولدی .

— شرکت مضاربہ ، اوت ! دیدی .

شمدی بومستله بی بوسبوتون تحف بولیوردی . دیمک بو کبی شیلر یالکر مکتبلرده اوکر نلمکله قالمزمش ؟ مکتبده ایکن حیاتنه برده شرکت مضاربه قاریشه جغنی درشونور میدی ؟ بونلر اوکا بر جبر معادله سی ، کیمیا ترکیبی قدر بیکانه دکلیدی ؟ .. حسین نظمینک یالکر شو مطالعه سی احمد جیلک مطبعه ده صفت و موقعنی تعیین ایش اولدی .

اوزمانه قدر مطبعه ده شو تبدلک نتیجه سیله حاصل اولان مهیمیت موقعنک بر کله ایله کسب وضوح ایدیور میس بر دن قلبنده هنوز تماماً سیلنه مین بقایای اندیشه بی سلب ایتدی . او موقعک نوع و نامنی اوکر ندکن صوکره مسئله ده بشقه بر نقطه تردد اولدیغنه حکم ویردی . کندی کندیسنه : — اوله یاه ، پاره اونک ، ایش بنم ... دیدی .

بوندن صوکره آرتق مطبعه یه بر یانجی کبی دکل بر متصرف کبی متقید اولوق ، اونک اسباب تر قیسنی دوشونمک ، بوکون مقدمه سی حاضر لانان استقبالی اوراده کی موقعنی تحکیم ایدرک تأمین ایتک لازم کله چکنه حکم ویردی .

کوشکه کلدکاری زمان هنوز تماماً اقشام اولماش ایدی . حسین نظمی :

- غزته لری ، کاغدر می براقه میم ، براز کیزم . دیدی .

کوشکدن تکرار چیقديلر ، اطراف بطی بر یاز کوننک
اقشامنه مخصوص سکون ایچنده ایدی. ایکی ارقداس یواش یواش
یورویورلردی ؛ حسین نظمی اوروپاده سفارات سنیه دن برینه
تعین اولنه بیلیمک ایچون تصورلرینی ، تشبیلرینی اکلایور ؛
احمدجیل ذهنی بشقه بردوشونجه ایله مشغول ، دالغین برسامع
پریشانی دقتیله دیکله یوردی ...

یوللرینک اطرافنده صحرايه داغنیق سرپیلیویرمش کوشکلر ،
اوتده بریده باغله ، نادر اغاجلریله موجودیتلرینی کوسترمک
ایسته یز باغچله ، تا ایلریده صمان یوکلی بر اوکوز آرابه سنک
اوزاقدن کلن ایگیلتیسی ، نا کهمان یانلرندن کچویرن خفیف
بر بریق ایچنده اورتولری باشلرندن طوپلانوب اوموزلرینه
آیلویورمش ایکی چهره ، یولک اوزرنده تتره یز خفیف بر
توزدالغه سی اراسنده شمشک کبی آقوب کیدن اوچ درت دراجه ،
بر کوشکک قاپیسنده طاووقلریم آتان براوشاق ، اوتده بر باغچهنک
دولابندن کلن خفیف زمزمه آب ، بر پارملک آراسندن
یولجیلره نگاه حیرانیله باقان ایری زنجیرلی بر کوپک ؛ — بوتون
بومناظرک اوزرنده کویا اوزون بردوره و صلتدن صوکره آغوش
سادن بیتاب فقط یز پر اشتیاق و تحسیر یواش یواش چکیلن کونشک
« یارینه قدر ! » نظر وعدینه قارشى بروضع دلفکار ایله عریانی
بستانه خفیف بر ستره اسمر چکن آفاق

حسین نظمی دائما سویله یور ، احمد جیل بر کوشکک

قنادینی چکن محترز برالہ ، کیجہنک عمان سسکونہ دالمہدن
 اول ایکی یاپراق آراسندہ بوکونک سلسلہٴ ملاطفاتہ برزمزمہ
 پریشان ایلہ خاتمہ ویرمک ایستہین برچفت سرچہیہ ، کومسنہ
 عودت تشبثندہ اولان بر خروسک وضع عظیمترورینہ
 کولومسہ یہ رک یولنی کسن برسوقاق کوپکنہ باقہ باقہ دیکلہ یوردی ؛
 بردن ، کویا حسین نظمینک سنی — اوآرالق نا کھان
 بوغیلویورمشجہسنہ — ایشیتمز اولدی ، سانکہ قولاقلری
 طیقاندی ... شمدی بوتون قانی دامارلرینک ایچندہ انجماد
 ایش کبی وجودی دوکش ، کوزلری بولانمش ، قلبی برآن ایچون
 حرکتدن قالمش ایدی ؛ سوکرہ او خستہ امل قلب برآن ایچون
 حرکتہ مانع اولان باغلری کویا پارچہ لادی ، تااوگدہ برکوشہدن
 دونہ رک یولی ایلری یہ دوغرو تعقیب ایدز آچیق فیلزرنکلی
 یلدیرمہنک آرقہ سندن چیرپیندی لامعہ ؛ اوت ، لامعہ
 ایدی . احمد جمیل او اولدیغی چہرہ سنی کورمیرک آ کلامش ،
 دویش ایدی . لامعہنک یانندہ اوستہ سی واردی . احمد جمیل
 شمدی کوزلرینی اوتوز قرق آدیم اوکدن یواش یواش یورون
 لامعہدن آیرمایوردی . شودقیقہدہ درون وجودندہ کویا مایہ
 ہوتی ازیلینور ، ظن ایدیور ، ایکی اللرینی کوکسنہ باصہرق :
 « یورویہ میہ حکم ، بی بورایہ براق ؛ شورایہ دوشمک ، قوملر
 اوستندہ اولمک ایستہ یورم . » دیمک ایچون براحتیاج دویوردی .
 امان یارنی ! سومک بومیدی ؟ .. انسانی کویا برمنکنہ ایچندہ

کوشکدن تکرار چیقديلر ، اطراف بطی بر یاز کوننک
اقشامنه مخصوص سکون ایچنده ایدی. ایکی ارقداس یواش یواش
یورویورلردی ؛ حسین نظمی اوروپاده سفارات سنیه دن برینه
تعین اولنه بیلیمک ایچون تصورلرینی ، تشبثلرینی اکلاتیور ؛
احمد جمیل ذهنی بشقه بردوشونجه ایله مشغول ، دالغین برسامع
پریشانی دقتیله دیکله یوردی ...

یوللرینک اطرافنده صحرا یه داغنیق سر بیلویورمش کوشکلر ،
اوتده بریده باغله ، نادر اغا جلیله موجودیتلرینی کوسترمک
ایسته یز باغچه لر ، تا ایلریده صمان یوکلی بر اوکوز آرابه سنک
اوزاقدن کلن ایکلیتیمی ، نا کهان یانلرندن کچویورن خفیف
بر بریق ایچنده اورتولری باشلرندن طوپلانوب اوموزلرینه
آتیلویورمش ایکی چهره ، یولک اوزرنده تتره یز خفیف بر
توزدالغه سی اراسنده شمشک کبی آقوب کیدن اوچ درت دراجه ،
بر کوشکک قاپیسنده طاووقلریم آتان براوشاق ، اوتده بر باغچه نک
دولابندن کلن خفیف زمزمه آب ، بر پاراملغک آراسندن
یولجیلره نگاه حیرانیه باقان ایری زنجیرلی بر کوپک ؛ — بوتون
بومناظرک اوزرنده کویا اوزون بردوره و صلتدن صوکره آغوش
سادن بیتاب فقط ینه پر اشتیاق و تحسیر یواش یواش چکیلن کونشک
« یارینه قدر ! » نظر وعدینه قارش ی بروضع دلفکار ایله عریانی
بستانه خفیف بر ستره اسمر چکن آفاق

حسین نظمی دایما سویله یور ، احمد جمیل بر کوشکک

قنادینی چکن محترز برالہ ، کیجہنک عمان سسکونہ دالمہدن
اول ایکی یپراق آراسندہ بوکونک سلسلہ ملاطفانہ برزمزمہ
پریشان ایلہ خاتمہ ویرمک ایستہین بر چفت سرچہیہ ، کومسنہ
عودت تشبثندہ اولان بر خروسک وضع عظامتپورینہ
کولومسہ یہ رک یولنی کسن برسوقاق کوپکنہ باقہباقہ دیکلہ یوردی ؛
بردن ، کویا حسین نظمینک سنی — او آراق نا کھان
بوغیلیورمشجہسنہ — ایشیتمز اولدی ، صانکھ قولاقلری
طیقاندی ... شمدی بوتون قانی دامارلرینک ایچندہ انجماد
ایتمش کبی وجودی دوکش ، کوزلری بولانمش ، قلبی برآن ایچون
حرکتدن قالمش ایدی ؛ صوکرہ او خستہ امل قلب برآن ایچون
حرکتہ مانع اولان باغلری کویا پارچہ لادی ، تااوگدہ برکوشدن
دو نہرک یولی ایلری یہ دوغرو تعقیب ایدن آچیق فیلیز رنگلی
یلدیرمہنک آرقہ سندن چیرپیندی لامعہ ؛ اوت ، لامعہ
ایدی . احمد جمیل او اولدیغنی چہرہ سنی کورمیرک آ کلامش ،
دویمش ایدی . لامعہنک یانندہ اوستہ سی واردی . احمد جمیل
شمدی کوزلرینی اوتوز قرق آدیم اوگدن یواش یواش یورون
لامعہ دن آیرمایوردی . شودقیقہ دہ درون وجودندہ کویا مایہ
ہوتی ازیلور ، ظن ایدیور ، ایکی اللرینی کوکسنہ باصہرق :
« یورویہ میہ جکم ، بی بورایہ براق ؛ شورایہ دوشمک ، قوملر
اوستندہ اولمک ایستہ یورم . » دیمک ایچون براحتیاج دو یوردی .
امان یاربی ! سومک بومیدی ؟ .. انساننی کویا برمنکنہ ایچندہ

صیقوب صیقوب ده بریسنک ایاقلری آلتنه خردوخاش ، جان
 چکیشه رك آتمق ایستین بو اولدیریحی شی ، سومك بومیدی؟ ..
 کیتدکجه یاقلاشیورلردی . شمیدی احمد جمیل دها واضح
 کورویوردی . تابلنده کوچك کوچك قیرمه لرله بوزوله رك صیرتنده
 دیکیشسر بر اقلمش قیور یقلر ، اوموزلرندن یانلرینه دوشن آچیق
 یگلر ، بلندن آشاغی یه یانلرینی لطیف برتدورله ترسیم ایتدکن
 صو کره دوشوب ایاقلرینک هر خطوه سیله صاغه صوله بر رقص
 نازان ایله سالنان اتکلر التنده وجودینک حیاتی ، اوحیات
 شبابی حس ایدیور ؛ ایپک قماشك اوزرندن آقان سیالات رعشه
 ایچنده او وجودك اهترازی کوریوردی ... لامعه باشنی
 بیاض برتول ایله اورتمش ، بویندن دولادقن صو کره او جنی
 صول اوموزندن آرقه سنه آتمش ایدی . النده کی آچیق قرمزی ،
 ساده شمسیه سنی بعضاً قالدیره رق ، بعضاً اوموزندن باشنک
 آرقه سنه طوته رق یورویوردی ...

آه ، او کوچك قرمزی شمسیه ! نه اولوردی ، شوراده
 یالکز بولونسه لردی ، اوقدر یالکز که بوتون بو صحر اوشو شر
 شامیسیله اونلرک ، منحصر آ اونلرک اولسه یدی ... شورا جقده
 یولک شو کنارنده ، برطاش پارچه سنک — فقط کوچك ،
 ایکیسنه انجق کافی برطاش پارچه سنک — اوزرینه اوطورسه یدیلر ؛
 یازیانه ، اوقدر که وجودلرینک لرزش سوداسی امتراج ایتسه یدی ...
 لامعه اوبیاض تول اورتوی آچسه یدی ؛ احمد جمیلک اوزون

قمرال صاحبلی باشنی اوقیورجق کور سیاہ صاچلرک یانہ
چکسہیدی، اوقدرکہ صاچلری بربرینہ قاریشہرق سیاہ وقمرال
برمخوجہ تشکیل ایتسہیدی، صوکرہ اوتول شو برچفت
سربوسشکار عشقی کیزلہ یوب او کوچوچک قرمزنی شمسیدہ
بوسودای شبابی صحرانک یالکز لغدن بیله اسیرکیہرک بر افسر
لعین شکلندہ اورتسہیدی ...

— شو اوکده کیدنر لامعه ایله اوسته سی دکلی؟

— بیلیم !!

جرم مشهود حالندہ یقالانلرہ مخصوص بر پریشانی ایله
کویا لامعه نک اورادہ بولندیغنی کورمک، اوننی کوزلریله تعقیب
ایتمش اولمق غیر قابل عفو برتہمت ایتمش کبی بردن صیقلمش،
بلا اختیار یلان سویلہ مش ایدی. اوجوابی ویردکن صوکرہ
ندامت ایتدی. بویلانہ سبب نہ؟ نہ ایچون همان شوزاجقده کمال
صفوت وصمیمیتله ارقداشنگ اللرینہ یاپیشہرق: «اوت او!
دیندن بری اونک ایچون تترہ دیکمی کورمیورمیسک،
آکلامیورمیسک؟ آہ! بیلسه ک اوننی نہ قدر سویورم...» دیمہ مش
ایدی؟ حال بوکہ بوسر قلبی بریسنہ تودیع ایتمک احتیاجی اوننی
عادتا خستہ اییدیوردی.

— آرتق دونہلمی؟

آرقداشنگ سؤالنه:

— دها ایرکن ظن ایدهرم ... جوابی ویردی، شیمدی

ارتق پینسلرنده آنجق اون آدیملق بر مسافه قالمش ایدی .
شورا جقدہ بر تصادف اتمیہ جک اولورسه بوکون بردها کورہ میہ .
جکئی بیلوردی . بوسرہده اونلر دوندیلر ، اولیہ کہہان قارشی
قارشی یہ کلش اولدیلر . لامعہ برندای حیرتہ :

— اغابکم ... دیدی ، صوکرہ مبتسم کوزلریلہ احمد جمیلہ
باقدی . اونی سلاملا یور ، کوزلریلہ بر خندہ آشنائی کوندریور ،
کویا چوجق ایکن ہر دفعہ کلششندہ دیدیکی کبی : « نہ ایی
ایتدیکزده کلدیکنز ! » دیوردی .

احمد جمیلک ینہ کوزلری بولانمش ایدی . اقسام روز کارینک
خفیف ضربہ لرلیلہ چیرینان اییک اورتوسنک ایچندہ لامعہ نک
چہرہ سنی بر بلوط آلتندہ کورویوردی .

حسین نظمی ہمیشہ سنہ یالکنز « اومی؟ » دیدی ، لامعہ
« اوت ! » دیدی ، صوکرہ کوچک قرمزئی شمشیہ سفی بر سلام
وداع کبی صاوروردی . کچدیلر ...

احمد جمیل شیمدی مسعود ایدی ، لامعہ نک اونظر ایتسامی
قلبنده بردستہ ازہار سعادت کبی انکشاف ایتمش ایدی .
کندیسنی بوکون شو ارن کوی سفرندن آرتق حصہ بختیارینسی
آلمش قیاس ایتدی . بوتون حیاتندہ مست لذت سودا قالمق
ایچون یالکنز اونظر کفایت ایدہ جکدی ..

آرتق حسین نظمی بی دوندیرمک بیلہ ایستہ مدی ، برمدت
دہا یورودیلر ؛ شیمدی صحرائی بر رنگ اسمر سترہ نازینہ

صارممش ، تا ایلریده افاقک سینہ خفایاسندن نفس سگونپرور
لیال اقسامک نیم شفاف توللرینی تیرہ تہرک اوچوشمغه باشلامش
ایدی . دریندن بللیسر بر اینک سسنه محترزانه دم طوتان خفیف
قوش جیولتیلری آراسنده ، ایکی ارقداش دوندیلر .

بوکیجه حسین نظمینک کتبخانه سنی ینه آلت اوست ایدرکن
بر آراق ارقداشی احمد جمیله صوردی : — سنک اثرک رسم
انشادی نه وقت اجرا اولنه جق ؟

احمد جمیل آرتق اثرک اکلنده بو قدر تأخر ایتدیکندن
اوتانیر اولمش ، برمدتن بری ارقداشنه اونک بختی ایتمه مکه
باشلامش ایدی .

— نه وقت ایسترسهک ! دیدی . بر آی دها چالشسه
ارقداش لرینه اوقویه بیله جک برحاله کتیره جکنی ظن ایدیوردی .
علاوه ایتدی :

— ایسترسهک کله جک آی ...

کیجه یالکز قالدینی وقت ذهنده یالکز ایکی شی یاشایوردی :
ازیله لامعه . بو ایکی هدف امل بر چفت همشیره توأم کبی
خاطر سنده اوپوشیوردی . لامعه یی دوشونورکن اثرینی ، اثرینه
سوق فکر ایتدکجه او سیاہ کوزلرک : « بتیرسه کز آ . . . بنده
دیگله مک ایستردم ! » معناسیله کولومسه دیکنی کورویوردی .

بوکیجہ اویقوسنک آراسندہ ہپ او اثرلہ اوخیال یشادی،
صباحلین کندی کنڈیسنہ : « اوت ، آرتق بتیرمہ لی یم ! »
دیدى .

بوصباح مطبعہ یہ کیررکیرمن احمدجیل الك اول ندیمہ تصادف
ایتدی . چوجق النده بر صراحی ایہ نردباندن قوشہرق
چیقیوردی .

— نہ اولیورسک ، ندیم ؟ دیدى .

چوجق باشنی چویروب احمد جمیلی کورنجه قورقودن ،
اضطرابدن پریشان اولمش چہرہ سنده بر ایتسام تسلیت طیران
ایتدی . فقط یالکز بر آن ایچون کوزلرینہ اصابت ایدن بو
خندہ کویا اورایہ بیکانہ لکنی اکلامشده فرار ایتمش کبی
سیلندی . چوجق : — بابامہ برشی اولیور ؛ دیدى .

احمد جمیل یوقاری یہ چیقدینی وقت مطبعہ دہ احمد شوقی
افنیدن بشفہ کیمسہ یوقدی . یازنخانہ سنک اوکنده ارباب
مصالحہ مخصوص کوچک پنجرہ سندن احمد جمیلی کولہ رک کنڈیسنہ
مخصوص اوفق عشوہ باز تمناسیلہ سلاملا دقن صوکرہ :

— صاحب امتیازک اوداسنہ کیر ! دیدى .

احمد جمیل دوغرو اور ایہ کیردی. ندیمہ اندہ صرا حیسیلہ
 کندیسنی تعقیب ای دیور دی. کوردیکی منظره نك ماهیتی در حال
 آ کلا یه مادی. راجی حسین بها افندینك قنابه سنه یوز اوستی
 یآتمش، بر قولی صارقه رق کلیمك اوزرینه دوشمش، غیر
 متحرک یاتیسور، یالکز اره صره ایچندن کلن بر خنچقرقه
 وجودی صار صیلور دی. تقرب ایندی، اکیلهرک: « برادر! .
 نه اولیورسك؟ » دیدی، راجی جواب ویرمیور، هیچ برشی
 ایشیتمه یور دی. ندیم حالا نمانك کوزلریله باقیور، کویا احمد
 جمیل باباسنك دفع مصابیتی متکافل بر طیب ایمش کبی نگاه
 مضطربانه سیله اوندن استکنه حال ای دیور دی.

احمد جمیل راجینك صیزمش اولدیغنی، بر جواب آله میه جفنی
 آ کلا دقن سوکره ندیمه دوندی. « نیچون تلاش ای دیورسك؟
 بابا کک هیچ برشیتی یوق. » دیدی. چوجق بر درلو اورادن
 آریله میور دی. التدن براقه مادیغنی صرا حیسیله کیتدی، باباسنك
 قارشیننده براسکمله نك کنارینه ایلیشدی، کوزلرینی - زوالیلغنه
 کوچوجک قلب طفلانه سنك قان آغلادینی - بو آدمک اوزرینه
 دیکدی، او یله او طور دی قالدی ...

احمد جمیل شو وقعنه نك نه اولدیغنی آ کلا یور، شو کوردیکی
 نتیجه دن بوتون تفرعات ما-بقی ایجاد ای دیور دی. کندی
 کندیسنه: « ایری المان قاریسنك یکی بر تحقیری! بو کیجه بی

ایچمکله کچیرمش ، کیم بیلیر ، نره لرده دوشوب قالدقدن سوکره
 صباحلین ینه ایچمش ، شیمدی صیزیور . ، دیدی .
 احمدشوقی افندینک یاننه کلدی . اداره مأموری ده کوچک
 پنجره سندن اونی بکله یوردی ، رفیقنک سؤالنه حاجت براقه دن
 بیلدیکنی آ کلاتدی :

— بن کلدیکم زمان اوراده اولویه اولویه آغلایوردی .
 قاری براقوب کیتمش ، پک ایی آ کلایه مادم اما آغلارکن اغزندن
 دوکولن سوزلردن دون آقشام قطاریله کیتدیکنی اکلادم .
 بوده سرکه جیده اولنجه یه قدر ایچمش . باباسی آغلارکن ندیمک
 حالی کورسه یدک . بیچاره چوجوق ! ..
 بوسره ده ایچریدن بوغوق ، جکر در بر او کسورک ایشیدلدی .
 احمد شوقی افندی دیدی که :

— نصل او کسوریور ، ایشیدیور میسک ؟ سن کله دن
 اول بویله ساعتلره او کسوردی ، جکر لری پاره لانیور ، حالا
 ایچمکدن وازچکه یور ...

اداره مأموری باشنی صاللادی ، کوکس کچیردی :

— بیلیم اما فنا کوریورم ؛ دیدی .
 احمدجیل ذاتاً او طرز حیاتک شو وخامت نتیجه بی تولید
 ایده جکنی پک اعلی بیلیدی . دوداقلرینک آراسندن « یازیق ! »
 دیدی . بوکون راجحیه هر وقتدن زیاده آجیور ، بو آدمک نصل
 برخطای مسلك ایله بربادی حیاتنه سبب اولدیغنی دوشوندکجه

درین برحس مرحمت دویوردی . ممکن اولسهیدی ، راجی پی
 آله جق ، بر طیبک صبورانه تقید تداویسیله اونک حسیاتتی
 اورتن بوتون اغشیه لوئیاتی یواش یواش قالدیره حق ، اونلرک
 آلتدن صاف بر قلب حیقاردقندن سوکره : - ایشته بوتیمز قلبی
 سفالت ایچنده دیکیشجیلکه یاشامغه چالیشان زوجه که ، مرتخانہ
 حیاتی ایچنده یووارلانان اوغلسکه کوتور . دییه جکدی . مطبعه نک
 اشاعی قاتنده علی شکیک ایری سسی ایشیدلدی . براز سوکره
 صابله کوروندیلر .

علی شکیک هر وقتدن زیاده نشئه سی واردی . دوداقلرینی
 آچان واسع بر خنده نشاط ایله صابئی دیکله یوردی .
 — بر کره دیوارلر کاغدلانسون ، دولابلر قونسون ،
 اوکده جامکانلر یرلشدیریلهرک آرالرنده ظریف ماهون ایکی
 قتادلی برقانی بر اقیلسونده باقکیز دکان کندیسنی فصل کوسترر .
 احمد شوقی افندی کوچک پنجره سندن باشنی اوزاتدی :
 — نه دکانی؟ ..

علی شکیب کوله رک جواب ویردی : — کاغدجی دکانی ..
 صائب اللرینی اوغوشدیره رق علی شکیک بر عکس صداسی
 کی تکرار ایتدی : — کاغدجی دکانی ...
 علی شکیب او وقت احمد جمیله باقدی :

— یازیحیلقدن اوصاندم ، برازده اصنافلق ایدهم . هر کون

بیکلرجه آدملری استمکدن بشقه بر شیده خدمت ایتیه جک
 آلتی ستون یازی یتشدرمک ایچون قفا پاتلا تمقدنسه دکائنک
 کوشه سنده مشتری بکلیه رک بر ازده بشقه یازمیچیلره کاغدقم
 یتشدرمک ایسته یورم . صباحلری بکا اوغر ارده برر قهوه
 ایچرسه ک سکا اصنافلغک مزیا تی ایضاح ایده رم ..

احمد جمیل علی شکیک بو قراری نصل اسباب ایله آنخاز
 ایتدیکنی اکلایمده تأخر ایتهدی . ارقداشنک ایکیده برده النده
 ایکی اوچ لیرا امنیت صندوقه کیتدیکنی ده بیلردی . شیمدی
 علی شکیه نه دییه جک؟ شوتشده مانعتمی ایده جک؟ حقیقت حاله
 ارقداشی فنا بر ایش بائمش اولیور . اونک کبی آمال اشتھاری
 اولیان بر آدم ایچون دکانچیلوق هر حاله یازمیچیلقدن ایی دکلیدر ؟
 اساساً علی شکیی پک مصیب بولقله برابر بو مسئله ده کندیسنه
 بر حصه تهمت تفریق ایدیور، انشته سنک سینه تبدیل مسلکه
 لزوم کورن بو آدمه قارشی کندیسی ایچون بر محجوبیت
 دو یوردی .

کوچک بر قاموس معلومات کبی هر شیدن صاحب بهره اولان،
 بر اجمال احوال سیاسی بی بیتردکن صوکره حفظ صحته دائر
 بر مقاله یازمقدن یا خود علم ثروته عائد بر مسئله بی قورجالامقدن
 اجتاب ایتمین بو آدم شیمدی مکتب چوققلرینه قورشون قلم
 بکندیرمکه، رسم اورنکلری کوسترمکه می چالیشه جق؟ ...

کولہ رک علی شکیبہ :

— الای ایڈیورسک ! دیدی .

— الایمی؟ بالکس ... حیاتمده برنجی دفعه اوله رق جدی
برشی یایمق ایسته یورم . آرتق مرکب قوقوسندن تیکسنمکه
باشلادم . صاحب امتیازک کیفلی زمانی بوله جغمده برلیرا قوپا -
ره جغم دیبه دوشونه رک بر آلت کبی یازی یازمقدن اوصاندم !
احمد شوقی افندی ساده دیکله یوردی ، بر آرتق احمد جیمه
باقه رق : — حق وار ! دیدی .

علی شکیب احمد شوقی افدینک رأینی قازاندقدن صوکره
بوسبوتون جسارت بولدی :

— اویله دکلی؟ هیچ اولمازسه دکانمده صاته جغم شیلر بئم
مالدر . قازانه جغم شی ینه بئدر . دکانم دیدکجه دویدیم ذوقی
بیلسه کز ! بردکانه مالک اولمق . کوردیکز می سعادتی ؟ ...
اما دکانجیلقده : «علی شکیبک دون کوزل بر مقاله سی واردی .»
دنیبه جگمش ، دنیلیدیکی وقت سانکه نه اولیور ؟ .. اوکامقابل
بئم دکانمده ، نه کوزل شیلر اوله جق : ظریف بلور حقه لر ،
درلو رنکلی مکتوبلق کاغدلر ، جزؤدانلر ، قلملر ، اویبک
چشیدتحفلقلر ... بن اونلری چوجقلم کبی سوه جگم ، صباحلین
دکانمه کیردیکم زمان اونلری کوچک بر بونژورله سلاملايه جغم ،
جامکانک ایچنده توزلانمش برپاره چانطه سنی اله آلوب اوقشایه رق
سیله حکم ، اوتده جانی صیقلمش کبی دوران ایشلمه لی صدف

بر کاغذ بچاغنک یرینی دیکشدره جکم . سو کره برالای مینی
 مینی مشتریلرمی اداره ایدہ بیلکم ایچون بونالہ جغم ، اونلرلہ
 اوفق اوفق حساب جاری آچہ جغم ، ہم او سوسلی یازملہ
 طوتلش لطیف دفتر جکلرم اولہ جق . کوردکمی ، حیاتی ؟ ..
 احمد جمیل علی شکیک بوقدر نشاطنہ قارشی خلا فکیرانہ
 داورانق ایستہ مہدی . ارقداشنی کولہ رک دیکلہ یوردی . علی
 شکیب احمد شوقی افندی یہ دوندی :

— آرتق ہم دکان وارکن بشقہ یردن آلیش ویریش ایدلزہ ،
 دکلی ؟ دیدی .

— ایشہ نہ وقت باشلانور ؟ ..

— دکان طوتلدی ...

علی شکیک بردن عقلنہ برشی کلدی ، اداره مامورینہ دیدی کہ :
 — امان احمد شوقی افندی ، بکا برایکی کونہ قدرانستہ مدن
 تعهدلی بر مکتوب کلہ جک ، بزم موزعہ تیبہ ایسہ کزده اونی
 آراسہ ...

احمد شوقی افندی تعهدلی مکتوبک نہ ایچون بویلہ تقیدہ
 مظهر اولدیغنی صائبک قارشیدن پارمقسلریلہ پارہ صایورمش
 کبی اشارتندن آکلادی . کندی کندیسنہ : — کاشکہ ہمده
 برانستہم اولہیدی ! دیدی .

بوکیجه یمکدن سوکره وهی بک احمد جمیلہ مطبعہ یہ دائر

کوریشلمك ایچون هان یوقاری به چیقمانی رجا ایتدی .
 کوچك او طهده وهی بك مقدمه مصاحبه اوله رق علی شكیك
 مطبعه دن چكیلمك اوزره اولسندن بحث ایتدی . احمد جمیلك
 غزته بی هان یالکزجه اداره ایتمك دن زیاده جه زحمت چكه چكهنه
 تأسف ای دیور کبی کوروندی ، برآراق لقر دیسنگ آره سنده :
 «اگر بك زحمت چكه چكسه كز بكاعثمان طیار بك اسمنده بر محرز
 مراجعت ایتدی ، اونی آلیرز .» دیدی . بو عثمان طیار بك مرأت
 شوندن استقاله اوغرایه رق احمد جمیله ترك موقع ایتمش اولان
 آدم ایدی . احمد جمیل احتیاطاً : «بر كره بویله تجربه ایده لمده . . .
 جوانی ویردی ، دها سو كره وهی بك : «برده اوسر خوشك
 مطبعه ده نه ایشی وار؟ .. او كاپهوده ایلق ویروب دوره جقمی یز؟»
 دیدی .

احمد جمیل هنوز بش دقیقه امتدادی جانتی صیقمغه باشلا یان
 بو مذا كره نك بر آن اول بیتمه سنی بی صبرانه بلكه یوردی :
 — او بیچاره مطبعه دن چیقاریله جق اولورسه سو قاقلرده
 سورونور ؛ دیدی .

وهی بك اوموزلرینی سیلكدی :

— اكر هر سو قاقده سورونه جك اولانی مطبعه به آلمق
 لازم كلیرسه . . . مطبعه نك شو حال حاضرندن هیچده بمنون
 دكلم . پدرنصل اولمش ده بوتون سرمایه سنی بر غزته نك استفاده سنه
 فدا ایتمش اكلامیورم . مطبعه ده غزته دن بشقه بر شی یوق ،

غزته نك باشنده ده بر آلاى حشرات ! او حسين بها افدينك صاحب امتياز لغندن بشقه بر شينى كوره ميورم ؛ پاره . پدرك ، مطبعه پدرك ، صوكره تيجه ده بر استفاده اولورسه مناصفة تقسيم ...

وهي بك سويله دجه حد تلنيور ، احمد جميل ، اده صره زوجه نكاه پریشانيله گویا استرحام ايده رك باقان اقبالك ياننده ، بر آمر قارشيننده كبي وضع منقاديله ديكله يوردی .

انشته سی فکرینی بوسوتون ایضاح ایتدی :

-- بن مطبعه نك طرز ادا رسنی كاملا دكيشدير مك ايسته يورم .

حسين بها افندی غزته يی بکابر اغير ، کنديسنه بر آيلق ويريرزه ، بکنديکي يرده ييسون . مطبعه ده بيهوده پاره آلانلری : شکیلیری ، راجیلری سوپوررزه ، سز سعیدله صائب اوچ کشی غزته يی پك اعلى اداره ايدر سکنز . صائب مستعد ، چالیشقان بر چوجغه بکنزیور ، دکلی ؟ ..

صائبك مظهر تقدیر اوليشنه احمد جميل كولومسه يه رك يالکنز : — اوت ؛ دیدی .

— مطبعه يه کلنجه بر سوری مرتب وار ؛ قولی باغلی او طور ییورلر ، مطبعه يی نه ایچون يالکنز بر غزته يه حصر ایتملی ! کتاب باصه مازمی یز ؟ ..

احمد جميل : — مطبعه نك حروفی کافی دکل ! دیدی .

وہی بك اصل مقصود اولان نقطہ یہ کلدیکی کو سترمک ایستہ یرک : — تمام ! دیدی .

— سادہ حروف دکل، حتی بردہ طاش ما کنہ سی ایستر، او وقت مطبعہ حقیقہ بر مطبعہ اولور، پارہ قازانمق نہ دیمک اولدیغنی اوزمان آ کلارز ...

وہی بك جاتی صیقان بر شیلہ مشغول الفکر ایتمش کبی آیاغہ قالقدی . « پارہ اولسہ مطبعہ یی بر آلتون معدنی حالتہ کتیرمک ایشدن بیلہ دکل . »
دھا سوکرہ :

— اختیاردن بش پارہ قوپارمق ممکن دکل کہ ... دیدی . احمد جمیل اقبالہ باقیوردی . اقبال قرداشنک نظرینہ تصادف ایتمک ایچون کوزلرینی ایندیرمش ایدی .

وہی بك احمد جمیلک اوکنہ کلدی ، شہہ سز او آقشام بر آرز زیادہ جہ قاچان فرتک دوزینک نشئہ سیلہ کولہ رک :

— سنہ زوکورت حریفک بریسک . نہ اولوردی ؟ شیمدی ایکی اوچ یوز لیراک اولہ دیدی دہ مطبعہ یہ آتیورہ یدک ؛ دیدی .

اقبال دھا زیادہ دورہ مادی ، بوقبا لطیفہ نک قرداشنک اوزرنده کی آجیلغنه شاهد اولماق ایچون قالقدی، چیقدی ... وہی بك شیمدی تصورلرینی ایضاح ایدیور، مطبعہ یی

بیوتیور، لیرالره اوینایور! ما کنه لری پترو لله ایشله تیور،
 بوتون اوراق دواثری التزام ایدیور، مطبعه ده شعبه لر آچیور؛
 برکتانجانہ، بر مجلدخانہ وجوده کتیریوردی .

بوتون بوخولیلر احمد جملک دماغی اویشدیرییور، بر مدت
 ایچون طاتلی بر مستی ایچنده صار دقدن صو کره ناکهانی بر اثر
 ناخوش براقه رق کچیوردی . ممکن دکل انشته سنک خولیلرینه
 اشتراک ایده میور، قارشیسنده درلو تفصیلات و تفرعاتیله ایجاد
 ایتدیکی اوکاشانه امیده بر نظر نوازشله باقمیوردی .

حال بوکه کندی کندیسنه : « بوسویلنن شیلر دوغرو
 دکلی؟ بن اونک دیدیکی کبی زوکورت بر حریرف اولماسه مده
 بوکون ایکی اوچ یوز لیرایی مطبعه یه آتہ بیلسه م بوتون بو شیلر
 وجوده کلیه جکمی؟ » دییوردی .

بو آقشام انشته سنک سسی قولاق لرنده دائما تکرر ایتدی :
 — ایکی اوچ یوز لیرا ...

دیمک بوتون آمال حیاتنک بغته تحقیق ایدیور میس بالکنز
 شوایکی اوچ یوز لیرایه توقف ایدیور، اوله می؟ ..

...

برکون احمد جمیل سعیدله تصحیح لره باقارکن صائب
 یواشجه یانسه صوقولدی :

— حسین بها افندی کاغدلرنی طوبلایور، دیدی. احمد

جیل دوگدی قالدی . اوکجه انشته سنک سویله دکلرینی بی حکم
بر مصاحبه کبی دیکله مش ایدی ؛ دیمک اوندن سوکره حسین
بها اقدی ایله کوریشلمش ، قرار ویرلمش ایدی ...

بر وقت اتمک بولق ایچون عاطفته مراجعت ایتدیکی
بو آدمک بو کون شو مطبعه دن وداعنی کورمه مک ایچون
بر بهانه ایجاد ایتدی ، مطبعه دن چیقدی . نزهه کیده جگنی
تعین ایتمکسزین یورورکن برسک :- اسکی ارقداشلره التفات
یوقی ؟ دیدیکنی ایشیتدی .

علی شکیب هنوز بر کون اولدن بری یرلشدیکی دکاننک
اوکنده برحظ مسعودانه ایله تبسم ایدیوردی . او وقت احمد
جیل دائما کشاده برمنع تسلیت اولان ارقداشکنک الی صیقدی ،
تبریک ایتدی ؛ اونی یکی ماهون جامکانلرک ، دولابلرک ، دسته
دسته کاغدیغینلرینک ، هنوز یرلشدرله مش پا کتلیک آره سنده
بختیار کوردکجه نشوه دار اوله رق او طوردی . علی شکیب هپ
دکانندن بحث ایدیور ، « باق نه چیچی شیلر بولدم . » دبیهرک
ارقداشنه رسمی قارتلر ، تحف چاقیلر ، جیللی پاره چانطه لری ،
بو قلمون مکتوب کاغدلری کوستریوردی .

بر آرالق ناحیه مدیری اولان انشته سندن بحث ایتدی :
- امدادیمه یتشمه سیدی بو دکان زور آچیلردی ؛ دیدی .
احمد جیلده کندی انشته سفی دوشوندی ؛ بو آدم حقتده
هنوز اعطای حکم ایدمه مش ، اوکافنا یاخود ای صفتلرندن
برینی اضافهیه قرار ویرمه مش ایدی .

علی شکیب بویوک کمان شکنده تلاتین قابلی ظریف بر تقویمی
 کوستر مکله مشغول ایکن دکانک قاپسندن صائبک باشی کوزوندی:
 — جمیل بک! دمیندن بری سزی آرایورم، انشته کز
 کادی، شمیدی سزی ایسته یور...

احمد جمیل انشته سنی حسین بها افدینک هنوز نخلیه ایتدیکی
 یازیخانه نک باشنده بولدی. وهی بکک ایلك سوزی:
 — ایشی بیتردک! اولدی. اوده ذاتا غزته غائله سندن
 قورتلق ایچون برفرست کوزه تیورمش، بن تکلیف ایدراتمز
 قبول ایتدی. شو حالده بو یازیخانه بی سز آلیرسکنز، دکلی؟
 احمد جمیلک کوزلری بلا اختیار حسین بها افدینک قباقلی
 یوکسک یازیخانه سنه کیتدی. کندینسی بر مطبعه نک شویله بر
 اوداسنده بر مدیرلک یازیخانه سنک اوکنده اوطورمش کورمک
 ایستردی، فقط شیمدی بو یازیخانه یه تملک ایتمک فکرینه قارشسی
 بر صغوقلق حس ایدیوردی. او یازیخانه نک باشنه کچمکله
 بروقت کندینسنه دست معاوتنی اوزاتمش اولان بر آدمک
 حقوقه تعرض ایتمش اوله جق ظن ایتدی.

انشته سنه جواب ویرمهدی. وهی بک شیمدی غزته نک،
 مطبعه نک صورت اداره سی حقنده کی تصوراتی ایضاح ایدیوردی.
 غزته بی احمد جمیل ایله سعید و صائب بک اعلا اداره ایده بیلیر -
 لردی. بو جهت ذاتا کچن اقشام قرار کیر اولمامشمی ایدی؟
 مطبعه یه کانجه احمد شوقی افندی بر آرتحف آدم اما اولدقجه

بجرکلی بریسنہ بکنزہ یور ، احمد جمیلک نظارتی آلتندہ ایشک
ایچندن چیقہ بیلیر ظن اولنور . مطبعہ نك ا کال نواقصنه کلنجہ :
وهی بک بردن تخطر اییدیورمش کبی - ها ! . صحیح ! .
دیدى . پاره تدارکی ایچون بر چاره بولدم اما بیلدم آرزو
ایدرمیسک ؟ ...

احمد جمیل اوکیجه دن بری دماغنه ضرب زن اولمقدن خالی
قالیمان پاره بولمق احتمالک امید تحقیقی ایشیدنجه قیب قرمزى
اولدى .

وهی بک دوام ایتمک ایچون بر کلمه استفساره منتظردى ،
احمد جمیل : - نه بولده ؟ دیدى .

اوزمان انشته سى پاره نك چاره تدارکینی ایضاح ایتمدی .
سایمانیه کی اودن دم اوردی . استغلالدن ، بیع بالوفادان ،
رهندن بحث اییدیور ؛ درلو طرق ووسائط کوستریور ؛ بونلر
حقیقده وقوف تام ایله تفصیلات وایضاحات ویریوردی :
« مطبعه نك حاصلاتندن آیده مثلاً یکرمی یکرمی بش لیرا
تفریق ایدیله رک استقراض اولنه جق پاره نك تسویه سنه تخصیص
اولنور . » دییوردی . شو حالده احمد جمیلده مطبعه یه قسماً
متصرف اولمش ، کندیسنه برمسلك تأمین ایتمش اوله جقدی .
اوله دکلی ؟ اوه مالک اولمقدن زیاده برمسلكه مالک اولمق
لازم کلیر ، اوپاره نك براو ایچون تماسنی حبس ایتمکدن ایسه
شو صورتله وسیله استفاده اتخاذا ایده رک ...

وهی بک استدلالات منطقیه سنه پایان یوقدی ، تا ختام
مطالعاتنه شو جمله بی قویدی :

— ینه سن بیلیرسک ، بونده بکا متعلق هیچ برشی
یوق ...

احمد جمیاده بومطبعه وقوعاتی یکی بردوشونجه سلسله سی
تولید ایتمش اولدی . مطبعه ده ماده ، فعلاً برصاحب حق اولوق
امیدینه قارشی قلبی تیره یوردی ؛ بو امیده غیر قابل حصول
نظریله بافقده ایکن ایشته شیمدی کوزینک اوکنده بر چاره
بلیرمش ایدی . شو دقیقه ده برقرار ویرسه مطبعه یه بر طاش
ما کنه سی علاوه ایده بیله جک ، بر پترول محرکنک چرخ
قایش قولانله طاقدینی کی آیقلرینک آلتنده شو بنسا بر
فابریقه نک غلغله حیاتیله کورله یه جک .. او کورولتی بی شیمدی
قولقلری ایشیدیور ، اونک خیال سمعیله مست اولیوردی .
آه ! آیقلرینک آلتنده بر برکان عرفان کی کورلیه کورلیه
دونن اوما کنه لک زمزمه آهنینی ایله قولقلرکز او بوشه رق
شو جویر یازیخانه نک باشنده یازی یازمق ، قلمکزدن بر سیلان
خروشان ایله طاشان او افکاری شوراجفه خالینک اوزرینه
دوکیویرمک ، هنوز بش دقیقه اول سنک دماغکزدن دوغان ،
خالینک اوزرنده جهانه داغیلمق ایچون منتظر سریلن کاغدلر-
کزی شمدی کوچک بر مرتب یماعی کلوب طوپلایه جق ؛ فکرکزک
پرواز چالا کنی تعقیب ایده میهرک غریب اعوجاجات ایله - کوآ

اضطراب بظاہر تمدن کا قیورانہرق ، گاہ سوزولہرک اوزانوب
 کیدن - یازیلرکز یانی باشکزده اللرینک طراقہ آھنکداری
 دیولان مرتبلرہ کیدہجک ، برساعت صوکرہ بواوزون کاغدلر
 برر ستون آھنہ تبدل ایدہجک ، دھا صوکرہ ماکنہنک
 صفحہسنہ ایکی قنادلرینی آچش بریپراق... ایشته محرک زنجیر
 بندبرجانوار کبی خورلامغہ باشلایور ، ایشته قایشلر برر دھاش
 بیلان کی مطبعہی باشدن آشاغی صارصیور ؛ ماکنہنک ،
 اوسیاہ دیو مھیک آغوش جھنمیسندن ، باقیکز ، بیاضقلر
 پیدا اولیور ؛ چلیک دیشلرک ، اسطوانہلرک اوزرندن ،
 آراسندن قایہرق ، آقرق ، بوکولہرک بر آلی بیاض قوشلر ،
 قنادلرینی کرہرک ، چیرپنہرق اوچوشیور ، بر روزکار بتون
 بو مخلوقات عرفانی دنیانک ہر طرفنہ آتہجق ، پارچہ پارچہ
 اوتہیہ بریہ سرپہجک ، بونلر سزک ایشته شوایکی پارماغزک
 آراسندہ صیقہرق تولید افکارہ مجبور ایتدیککز شقاقلرکز
 ایچندن دوغمش ، جانلامش شیلر...

احمد جمیلک شیمدی قولاقلرنده ماکنہلرک طراقہسی ،
 گوزلرینک ایچندہ بیکلرچہ ، یوز بیکلرچہ بیاض کاغدلرک
 طیران مجنونانہسی حکم سوریوردی .

دیمک بورؤیایی همان شیمدی حقیقتہ تبدیل ایدہ بیلمک
 ایچون اندہ بر چارہ وار .

فقط او مینی مینی او... حیاتندہ ، بی پایانی کائنات ایچندہ
 حصہ سنہ اصابت ایدن سلیمانینک او بر آووج طورراغی ، احمد
 جمیل اونی بازیچہ آمالی کبی استعمال ایدہ بیلیر میدی ؟
 ترهین ! بوکلہ دہ بر صغوقلق بوایور ، اوندن عادتا
 اورکیوردی . زواللی پدری اونی ترهین ایدمک ، اوغلنک
 بر هوسی اوغریسنہ تہلکک یہ قونلق ایچونمی بوتون حیاتنک
 بہای مساعیسی اولہرق ایدتمش ایدی؟ ہایدی کندیسنہ عائد
 اولان حصہ ایچون اونی استحصال املہ آلت اولہرق قوللانسون ،
 اقبالک حقندہ نہ صلاحیتلہ تصرف ایدہ جک ، اونی نہ سبیلہ
 تہلکک یہ آتہ جق ؟

سمع خولیاسنی دولدیران ماکنہ لک طراقہ سی آراسندہ
 ضعیف برصدای وجدان احمد جمیلی اوتصوردن تحاشی یہ دعوت
 ایدرکن دیگر بر سس - دہا واضح ، دہا متین برسس - بشقہ
 بر لسان ایلہ قوت ویرمکہ چالیشیوردی :

« نہ ایچون تہلکک اولسون ؟ .. پارہ بی بر قار ماصہ سنہ می
 قویہ جقسک ؟ .. اوپارہ ایلہ الہ جفک شی ہر وقت پارہ دکلیدر ؟ ..
 نہ زمان ایستہ سہک الہ کچہ جک بر سرمایہ بی استعمال ایتمکدن
 نہ ایچون قورقیورسک ؟ .. »

اوت ، نہ ایچون قورقیور ؟ .. بر شیدن دہا قورقیوردی ؟
 والدہ سنہ ، ہمشیرہ سنہ بوتصوری نصل آچمالی ؟ بوندن منتظر
 اولان منفعتی رہین مدرکہ لری ایدہ بیلیمک ایچون نہ یامالی ؟

احمد جمیل ہنوز بو ترددات ایچندہ برقرار ویرہ بیلیمک ایچون جسارت بولہ مامقدہ ایدی کہ ایزتسی کون آقشام اوزری انشته سی مطبعہ یہ کلدیکی وقت ایکی لاقردی آراسندہ: « دون اقبالہ اومسئلہ سنی آچدم!» دیدی. صوکرہ ینہ مطبعہ نک امور جاریہ سنہ نقل کلام ایتدی.

احمد جمیل آنجق آریلہ جقلری زمان ایرادسؤالہ جسارت بولدی: «اقبال نہ جواب ویردی؟» دیدی. انشته سی اوموز۔ لرینی سیلکدی، «اونک نہ حکمی وار؟» دیمک ایستہ دی، صوکرہ: «بن نہ قاریشیرم، دیبور. ایکیمزک رأینہ حوالہ ایتدی.» دیدی.

بو کوندن صوکرہ بو تصویرہ عائد وقوعاتک جریانی اداره ایدہ بیلیمک ایچون احمد جمیل امکان بولہ مادی، بلکہ طاتلی بر خولیانک شو واسطہ تحقیقی رد ایتمک ایچون مقاومت کافیہ صرفدن برشی کندیسینی آلیقویوردی.

انشته سی ایکی کون صوکرہ مطبعہ یہ بر یابانجی ایلہ کلدی. اوچ کشی، دهادوغروسی احمد جمیل اشتراک ایتمیہ رک، ایکیسنک آراسندہ کویا بر امر، واقعک بقایای تفرعاتنہ دائر مذاکرات مفصلہ جریان ایتدی، او اقشام اودہ بو بحث تازہ لندی. صیدجہ خاملہ اقبال سس چیقارمایورلردی، حتی اوغلنک امنیت استقبالی بو تصورک تحقیقیہ قائم ظن ایدن بو والدہ نک سکوتندہ بر امارہ ترویج ییلہ فرق اولونیوردی. سندلر یاییلدی، محکمہ لره کیدلدی، ینہ

اوصردہ تعطیل معاملہ ایدن برقارشی مطبعہ سنک مزایدہ سندن
 بحث اولندی . شیمدی احمد جمیل سانکہ بردالغہنک اوزرنده
 دوشونمکہ میدان بولیهرق یووارلانیوردی . انشته سنک بیك
 درلو مشکلاتی اقتحام ایدن فعالیتی بر هفته ایچنده احمد جمیلک
 آیاقلری آلتہ پترول محرکیله لیطوغرافیا ماکنه سنی وضع ایتدی .
 احمد جمیل او کون ماکنه لر دائرہ سندن چیقمق ایسته .
 میوردی . احمد شوقی افندی شیشکین کوبکیله ، صائب قوری
 قیصه وجودیله ، سعید یوزینی کوزینی اورتن قیر قیلمش صقالیله ،
 انشته وقاینک شو کوچک بایرامنه اشتراک ایتدیلر ؛ حتی هیچ
 کیمسه یه قارشی کین طاشیمق التدن کله ین علی شکیب بیله برچاریک
 قدر دکانک جام قاپیلرینی قاپایه رق مطبعه نك ماکنه لرینی تماشایه
 کلدی .

بو کوندن سوکره احمد جمیل کندیسنی بختیار بولمغه باشلادی .
 مطبعه نك اداره سی همان بوتون کندیسنه انحصار ایتمش ایدی .
 غزته پی ایسته دیکی کبی یازیور ، یازدیریوردی . انشته سی هر
 کون صباح اقشام اوغرایه رق احمد شوقی افندی ایله برچاریک
 ایچنده ایشنی بتیریور ، احمد جمیلک اوداسنده قاناپه یه یاصلانه رق
 بر سیغاره تلندیرد کدن سوکره کیدیوردی .

یکی ماکنه لرك شرفنه مطبعه تمیزلندی ، حروف وادوات
 اكمال و اصلاح ایدلدی ، مرتبلرله علی العموم مستخدمینه تعلیمات
 مخصوصه ویرلدی ، مطبعه پی اشغال ایده جک ایشلر بولوندی ،

احمد جمیل آرتق بوتون وقتلرینی مطبعہ یہ حصر ایدہ بیلیمک ایچون انشته سنک توصیه سنہ تبعاً درس لرینی حتی یواش یواش محبت ایتمکک باشلادیغی مظفر بکی ترک ایتدی . اقشاملری اوده سفره باشنده انشته سیله بریکی زمین بحث تدارک ایدلمش اولدی ، آرتق دائماً مطبعه دن بحث اولنیوردی .

شوحالده احمد جمیل تماماً بمختیار ایدی ، یالکز براندیشه سی واردی : اثرینی بتیرمک . اونی بتیردکن صوکره اصل دورء مسعوده حیاتنک ساعت ابتداسی طین انداز اوله جقدی .

— ۱۳ —

کیجه لری اوچ آرقداش مناوبه مطبعه ده قالیرلر ایدی ، احمد جمیل اثرینی تعقیب ایتمک ایچون اکثریت اوزره مطبعه ده قالدیغی کیجه لری انتخاب ایدردی . حسین نظمی به وعد ایتدیکی کبی برآی ظرفنده بتیرمک ممکن اوله مامش ایدی ؛ شممدی مطبعه ، ترک ایتدیکی درس لرندن ، اویقوسندن ، یمک زمانلرندن اقتصاد اولنمش ساعت لرینی کاملاً ضبط ایدیوردی . اثری ایچون هر درلو متاعبدن آزاده بر فکره محتاج ایکن جیلرنده سوروکلنه سوروکلنه پیرانمش مسوداتی مطبعه ده کیجه لری خشیت تنهائینک قلبندن آقیتدیغی ارتعاشات هر اس ایچنده یازینخانه سنک اوزرینه سر نجه برمدت یورغون ، آرتق چالشمقندن عاجز فکرینی

دوشونمکے سوق ایدہ مز؛ چوق ایشلہ مکدن یورولمش ،
 خستہ لائمش باشنی مریض بر چوجق کبی ایکی اللرینک ایجنہ
 الہرق شیشہ سی ابو سیانمہ مش لامبہ نک دونوق ضیاسی آلتندہ
 بولانیق کوزلرینک اوکنده سیسلرہ بوغولان مسوداتنہ باقہرق
 دوشونمکے، کویا انجمادایتمش کبی باشنک ایچندہ بر حجر پارہ ثقلتیلہ
 دوران پینندن برشی چیقارمغہ چالیشیردی۔ شمعی آرتق اثرینی
 یورولوب دہ بتیرمک ایستہ یئلرہ مخصوص براہمالکارلقلہ، ابتد الرندہ
 قہر مشکلدینسندن قورتولہ میان مساحات ایلہ دولد بریور؛ اوکا
 برآن اول « تمت » کلمہ سنی چکدکدن صوکرہ ارقداشلرینہ
 او قومق، صوکرہ دہ لامعہ یہ ! « ایسترمیسکنز ؟ بو اترک صاحبنی
 زوجکنز اولہرق قبول ایتمک ایسترمیسکنز؟ » دیمک ایچون عجلہ
 ایدیوردی .

مطبوعہ آرتق ہرشی بر اطراد مخصوص ایچندہ جریان
 ایدیوردی . حتی پارہ بیلہ قازانیلیور ، احمد جمیلک عقد
 ابتدیکی استقراضہ قارشولق اولہرق برنجی تقسیط اولق اوزرہ
 یکرمی بش لیرا تفریق ایدلدکدن صوکرہ وہی بک قائن برادرینی
 پارہ دوشونجہ سندن قورتارہ جق قدر آثار مہارت وتدبیر
 کوستریوردی . شمعی احمد جمیل او مصارفندن تماماً کف
 ید ایتمش ایدی ، انشہ سیلہ پینلرندہ ممکن اولہ بیلہ یکی قدر بر

صمیمیت حیاتیه نأسس ایدیور ، عادتاً بو آدم حقندہ بعضاً
امارات محبتہ بکزر حسلر دوئیوردی .

آرتق اندیشه ایدہ جک برسبب کورہ میوردی ، بوتون
آمالنک تمامی حصولنہ بر ایکی خطوہ قالمش ایدی : ازیلہ
عشقی ...

نہایت بر کون صبا-لمین مظفرانہ کنجینہ ادب ادارہ خانہ سنہ
کیتدی ، ارقداشنی بولدی . « اثر بیتدی ، دعوتہ منتظرم ! »
دیدی . اووقت ایکی ارقداش ضیافتک تفرعاتی دوشوندیلر .
کیملری دعوت ایتمک لازم کلہ جکنی مذاکرہ ایتدیلر ، حسین
نظمی دییوردی کہ :

— نه لزوم وار ؟ او قدر غلبه لك ایچندہ کورولتیدن بشقہ
برشی حاصل اولماز . یارم دوزینہ یتشمیورمی ؟ .. ایکی دہ بز ،
سکز کشی اولیوروز؛ ایشته سکا کوزل بر سفرہ ، دولغون بر
هیئت سامعہ ...

حسین نظمی بریاندن آرقداشنی اقناع ایتدیجہ برجهتندنہ
اوکنده کی کاغده قورشون قلمیلہ بر طاقم اسملر یازیوردی ،
صوکرہ بو اسملری آله دیلر ، اوزون اوزون مناقشاتدن صوکرہ
بش کشی ایچون اتحاد آرا حاصل اولہ بیلیدی ، حسین نظمی
« آلتنجیسی؟ .. آلتنجیسی؟ .. دییوردی .

احمد جمیل : — راجی! دیدی .

— راجیمی؟ اونی نہ یاپہ جقسک ؟

احمد جمیل قیزاردی ؛ فقط راجینک بوتون بدبختلیغیه ،
 بیچاره لکیله برابر شو مظفریت دهاسنده شاهد اولسی ایچون
 غیر قابل مقاومت بر آرزوسی واردی ، یالکز : — اوده
 بولنسون ! دیدی .

* * *

او کیجه ارن کوینده مسافر لر طوپلانوبده حسین نظمی
 بر آراتق : « افدیله ! سفرهیه ... » دیدیکی زمان احمد جملک
 قلبی بر صحنه تماشاده ایلك دفعه اوله رق اثبات وجود ایدن
 بر صنعتکار خلجاتی دویدی . آرقداشیله اثرک رسم انشادینی
 یمک نهایته تعلیقه قرار ویر مشلردی . حسین نظمی بر مقاله
 افتتاحیه ایله آرقداشک مسلکنی ، یکیلکنی ایضاح ایده جکدی ،
 « ایضاحات اولیه ویرلمکسزین اثریکک اکلشلمیه جغندن امین
 اول . » دیوردی .

کنجینه ادب حسین نظمینک اسمنی بوتون ارباب ادبه
 طاتمش ، او اسمه عالم مطبوعاتده بر اهمیت مخصوصه اضافه ایتمش
 ایدی . حسین نظمی ادبیات غریبه ایله نتیجه اشتغالی اوله رق
 شعرده بر طرز نوینک هان موجدی کبی ایدی ؛ فقط تازکی
 اداسنده ، تجدد فکر ولساننده او درجه اعتدال وسکون
 کوستر ؛ اک بویوک جرأتلری او قدر نازک بر کسوه مونسه
 آلتنده او تر ایدی که کنج لک اک کزیده پيشوالرندن معدودیتی ،
 نازنین شعری الی عصرلق خقتان بردوش کورمدکجه طانیق

ایستہ مینلرک بیله شرف مرغوبیتدن حصه مند اولسنه مانع اوله مامش ایدی .

احمد جمیل بوتون قوای دهاسنک هوس مصروفیتی حبس ایده ایده بر آن ایچنده شاهد اشتہاری زیر پای مالکیتہ آتمق مقصدینه خدمت ایدرکن حسین نظمی فرجه یاب پرواز اولمق ایستہ یین نشاید تأثراتی دائمًا سربست بر اقمش ایدی .

کنجینه ادب هر هفته ایلك صحیفه سنده حسین نظمینک بر منظومه سیله چیقدینی ایچون موزعلرک بالخاصه یوزلرینی کولدرین رسائل موقوته اراسنده برنجیلک پایه سنی بولمش ایدی .

اونک ایچون بوکیجه حسین نظمینک صحابت ادبیه سی آتنده احمد جمیلک رسم انشاد اثرینه دعوت ایدیلنر - بک مختلف صنوف ادبیه یه منسوب اولدقلری حالده - ارن کوینده کی کوشکک یمک اوداسنده سفره نک اطرافنده اجتماع ایتمش ایدیلر .

اساتذده دن برینک « سوبسو » ردیفلی مشهور بر غزلنه سویله ن یوزلرجه نظیره لرک ایچنده احراز فردانیت ایتمش اولقله حائر شرف مخصوص اولان الهامی افندی - قرمزیه میال صاری، جینده طاشیدینی بقه دن کوچک طراقله دائمًا بالخاصه لاقردی آراسنده ، طارانه یناقلرندن برانتظام نکهنواز ایله اینن صقالیله؛ غالبًا موزون سوز سویله مکه اعتیادینک اثری اوله رق آهنکدار بر صعود وهبوط ایله نغمه سرانه سویله دیکی

سوزلرہ رفاقت ایدن الیلہ - بر کنج شاعرک رسم تاسس
 اشتہارینہ علاوہ شرف ایتمکدن چکنمہ مش ایدی. حتی بوتون
 محبانہ ولادت و وفات تاریخلری داغتمقلہ مشہور اولان، بیلم
 ہانکی سنہ بر جریدہ نشر اولتان ربیعہ سنی نفعیانہ بولدقلری
 ایچون نفی دوران نامیلہ طانیلاز، فسنی دائما ظہر راسندہ
 طاشیمقلہ، پانطالوننک پاچہ لرینی الک قورو و ہوالردہ بیلہ قیورمقلہ
 مألوف سلیمان وحدت افندیدن زیادہ حسیات آمیز شکارانہ
 ارانہ سنہ لطف ایدہ رک، یانی باشندہ غرور نفسی نجی فلاہ جق
 سوزلرہ حلولہ چالیشان راجحین دیکلہ دیکی قدر « پیام جہان »
 جریدہ سندہ، فرانسنک اک جرأتکار کنج شاعر لرندن دہا
 زیادہ غیرت ترقی پرورانہ کوسترمکلہ خفت عقلنہ حکم ایدلمش
 اولان مظهر فریدون بکک تجاوزات جدال جویانہ سنہ دہ کوش
 نوازشکارانہ بی حوالہ دن خالی دکلدی. درت سنہ اول قرق التی
 صحیفہ لک بر مجموعہ اشعار نشر ایدہ لیدن بری باب عالی جادہ سندن
 دائما پرتلاش واندیشہ کچن، بوتون جرائد و رسائل ادارہ لرینہ
 اوغرایہ رق بوتون مجادلات ادیبیہ دائما متفکر آدملرہ مخصوص
 سکوت مصرانہ سیلہ اشتراک ایدن؛ کندیسنی طانیانلر آرہ سندہ
 ویقتور ہوغو لقیلہ معنون اولان حسن لطیف بک - خصوصیلہ
 حسن لطیف بک او ہیئت صامتہ عنیدانہ سیلہ - رسم انشادہ
 بروقار دیکر علاوہ سی ایچون ضیافتدن خذف نفسہ قاتلانماش؛
 قیصہ بوییلہ، دولغون وجودیلہ دائما قولتغنک آلتندہ فرانسر جہ،

المانجہ غزتلر ، رسالہلر ، کتابلر طاشیان ؛ چیچکلی رسمہ مشابہ ، قرمزی مرکبلی ، اویمہلی ، ایشلمہلی یازیسیلہ بوتون رسائل ادبیہ مینی مینی کوزل منظومہ لریتشدیرن ، باباسنک سایہ سندہ منتسین عالم مطبوعات آرہ سندہ ایچی جانفسلی پالطولریاہ ، ہرالده یابدیرلمش بوتینلریاہ تفرد ایدن فطین دلاور بک دہ کندیسنہ بر مسامرہ ادبیہ دہ بولنمق فرصتی ویرن شو ضیافتی قاجیرمامش ایدی .

ایشته شیمدی ہپسی اورادہ ایدیلر ، احمدجیلک سنہلردن بری انتظار کردہ سی اولان امید اشتہارک ایشته ایلک صحنہ انجلاسی شورادہ پیش نکاھنہ سریلش دوریوردی .

اقشامدن بری اطرافندہ جریان ایدن محاوراتہ نادر کلهلرلہ اشتراک ایدیوردی . اعصابی کوشہ تن ، برازرنکنی صارارتان قلبنک اوفق خلجانیلہ ، برہیئت ممیزہ نک قارشیسنہ چیقمغہ مہیا بر چوجق اوزون تیسیلہ باشلامق زمانہ ترقب ایدیوردی .

ایستہ دیکہ کبی اوقویہ بیلہ جکنہ بردرلو احتمال ویرمہ یوردی . ادبیاتدہ ذہنی اک زیادہ اشغال ایدن شیلردن بری دہ طرز انشاد وقرائت ایدی . ادبیات غربیہ ایلہ انہای اشتغالندہ بوکا دائر برچوق مطالعات وانتقاداتہ تصادف ایتمش ؛ بونلر ذہنندہ تماماً یکی ، منسوب اولدینی عالم ادبیاتدہ مجہول فکرلر اویندیرمش ایدی . ادبیاتدہ انشاد و تقریرک ، ایراد وقرائتک بشقہ بشقہ شیلر اولدینغی ، بعض اثرلرک کوزلہ دکل قولاقلہ رہین

انفہام اولق ایچون دھا زیادہ مناسبتی بولندیغنی آ کلامش ؛
 اشتغالات ادبیہ سی ایچندہ صنعت انشاد و ایرادہ چالیشمق ایچون
 برچوق زمان صرف ایتمش ایدی . بروقتلر قورنہیک ، راسینک
 ہائلہ لرینی زمین تجربہ اتخاڈ ایدہ رک بولری باشند باشہ جہراً ،
 ہر کلمہ نک قوتی ، ہر جملہ یہ توافق ایدن ادای صدایی ، موسیقی
 قرآنی دوشونہ رک ، تدقیق ایدہ رک او قومش ایدی . «آہ! بر کرہ
 مونہ سوللی بی . سارا برناری ایشتمہم ، بولری دھا زیادہ
 اکلا یہ جغم . » دیردی . دھا صو کرہ بومراقی بوتون او قودقلرینہ
 تعمیم ایدہ رک جہراً انشادی بر عادت حکمنہ کتیرمش ، مینی
 مینی حجرہ اشتغالندہ بوتون سودیکی شاعرلرک موسیقی روحنی
 تہیز ایتمش ایدی . بواشتغالی آردسندہ نہ لر کشف ابتدی !
 اولاکوزل بر اثرک فنا او قویان بر آدم لسانندہ اک فنا بر اثر
 اولہ جغنی اکلا دی . بر کرہ ادبیات خواجہ سندن درس انسانندہ
 تزک بر پارچہ سنی دیکلہ مش ایدی . معلم بو پارچہ بی بوتون
 روحیلہ او قومش ایدی . او وقت احمد جمیل سیدیرک اوزرندہ
 کندیسنی غائب ایتمش ، پرتأثر او شعراک مہوت موسیقیسی
 قلہرق کویا او بوشمش ایدی . صوکرہ کندیسنی تجربہ
 ایدنجہ ، او ایشتمدیکی پارچہ بی او قومق ایچون چالیشنجہ
 بر ساعت اول بوتون ہویت شاعرانہ سنی صارصان پارچہ بی بر
 کومہ بیروح لاف کی قوہ تأثیردن خالی بولمش ایدی . او وقتدن
 بری کلمہ لرک نبضکیر صداسی اولہرق او قومق ، سنی اونلرک

ھرو حکم و قوتی ایدہ بیلکم ایچون اوغراشمش ایدی. صنعت
 ایرادده اک زیادہ، کولنج، ساختہ، مفرط اولمقدن قورقاردی.
 بردفعہ راجی بی «ہلال سحر» منظومہ سنی او قورکن دیکلہ مش
 ایدی. راجی باشیہ، قوللریلہ، بوتون اوقبا وجودیلہ بوشعر نازک
 ورقیقک وزتی اوزاتہرق، کلہلرک اوزرینہ باصہرق، قافیہ لری
 چالانہرق؛ بوتون روح نازنین متألمانہ سنی اینجتمش، قیرمش،
 پارچہ لامش ایدی. احمد جمیل اللریلہ، قوللریلہ شعر اوقویانلری،
 باشنی اکریتلہ رک، النی یناغنه دایاہرق، صورتی اکشیدہ رک
 حجاز کار پردہ لرندہ غزلسرالقی ایدنلر قدر کولونج بولوردی.
 راجی «نہدر اوسرخ وسفید؟ آہ! باشلیورمی نہار؟» مصرعی
 اوقورکن یومروقلرینی صیقیور، بریسنه هجوم ایتمک ایستہ یور-
 مشجہ نہ کوزلرینی اچیوردی. احمد جمیل بر ندای حیرت،
 برسؤال ناکہان کبی دوشمسی لازم کلن «نہدر اوسرخ وسفید؟» دن
 سوکرہ «آہ! باشلیورمی نہار؟» سؤال مفسرینک افادہ ایتدیکی بوتون
 کسلانی، فتوری، اوکیجه نک زوالنہ قارشنی تضمن ایتدیکی یاسی،
 خسرانی افادہ ایتمک ایچون سسدہ بر سقوط زخمدار، برقرار
 مفتور وحسرتکار ایستردی؛ سوکرہ اوفق بر مکث، کویا
 کوچک بر مہلت تفکر... اونی متعاقب بر انجلائی امید، بر
 خاتمہ تسلیت: «یارین صباحہ دیمک صحبت ای ہلال سحر...»
 صدانک بر موسیقار شعر اولدیغنه تماماً قناعت کسب ایتدیکی
 ایچون اثرینی یازدقجہ دائماً جہراً اوقور، اونک روح آہنکنی
 دیکلردی.

آہ! بواقشام شو ہیئت سامعہ نك مواجہہ سنده اونی ہر
وقت او قودینی کبی او قویہ بیلے ! ..

آرتق یمك یتمش ، راجی بوسبوتون سربست قالان
چكہ سنی الہامی افسدی یہ بذل اثنیہ یہ حصر ایتمش ایدی کہ
حسین نظمی : - ارقداشمك اثرینی طانتہ جق بر ایکی سوز
سویہ مک ایچون مسافر لرمك مساعده سنی طلب ایده رم ، دیدی .
فطین دلاور بك مسامرہ ادبیہ نك اصل فاتحہ سنی تشکیل ایدن
بوسوز اوزرینہ چیرپیندی . النده کی بچاغیہ بارداغنه اوردی ،
« سکوت ! .. حضاری سکوتہ دعوت ایده رم . » دیوردی .
قارشیسندہ حسن لطیف بك بر ساعتدن بری دوام ایدن سکوتی
تعقیبہ اولکندن زیادہ قرار ویردیکنی ایما ایدر جہ سنہ یوتقوندی ،
مظہر فریدون بك وقوعات فوق العادہ قوللان دینی تک کوزلکنی
سانکہ دہا ابی دیکلہ مک ایچون کوزینہ یرلشدر مکہ چالیشدی .
حسین نظمی آیاقده ایکی اللرینی سفرہ یہ دایاہرق باشلادی :

— ارقداشم ایچون مزیتیدر ، ناقصہ میدر ، بیلیم ، اثرک
باشلیجہ خاصہ سی یکیلکی ، ممکن اولہ بیلدیکی قدر نو اداغیدر .
مظہر فریدون بک تک کوزلکی اثرک شو خاصہ سنہ
سرفرو بردہ تعظیم اولیورمش کبی برسقوط حرمتکارانہ ایلہ
کوزندن فیرلارکن سلیمان وحدت افسدینک اگری فسنگ آرقہ سنده
صاللاناں پوسکولنده اوفق بر رعشہ ناخشنودی فرق اولوندی .
احمد جمیل رفیقنک شو خطابہ سنہ تماماً بیکانہ بر سامع

صفتیله براز چکیله رڪ ، براز لاقید و لا ابالی داوراغنه چالیشرق
دیكله یوردی .

حسین نظمی حالا صوصمق ایسته مین ، یواش سسله الهامی
افندی بی اشغاله چالیشان راجینک وضعتندن مفتور اولیه رق
دوام ایتدی . اولاً شعرك غریبه درت سطراق برتاریخی یابدقندن
صوکره طرز اخیر شعری براز ایضاح ایتدی ، « ایشته شو
دیكله یه جککیز اثر اورادن طوپلانلش تخملاک شرق کونشنده
انکشاف ایتمه چیچکلرندن مترکب بردمتدر » دیدی . بزده
لسان شعرك فرق اولیمه رق نصل محصولات غریبه دن تأثر یاب اولمغه
باشلا دیغنی الهامی افندینک مساعده کارانه باقمغه چالیشان کوزلرینک
اوکنده ایضاح ایتدی . دهها صوکره بوسبوتون احمد جمیلدن بحث
اپتدی ، اونی شعر جدیدده بر شخصیت منفرده و ممتازه شکلنده
کوستردی ، اثرک اوفقی برتاریخچه اساس و فکری چیزد کندن صوکره
ارقداشنک بو اثرنده کی وسائط انشائیسه سنه انتقال ایتدی . وسائط
انشائییه تعبیرینه قبا بر لطفه ایله الهامی افندی بی کولدیرمکه چالیشان
راجی بی دیكله میهرک حسین نظمی اثرک وزنلرندن ، قافیه لرندن ،
کلمه لرندن و الحاصل بوتون جهات ماده سنندن بحث ایتدی ؛ دهها صوکره :
« بیلمم ، اثری اکلانه بیلمی ؟ فقط اثری اکلانی اکلانه جق
اولان ینه کندی سیدر . » جمله سیله خاتمه ویردی . حسن لطیف
بکک سکوت پرور لکه مغایر کور میهرک باشلا دیغنی آلقشلا آره سنده
احمد جمیله : « شیمدی نوبت سنک ! » معنا سیله تبسم ایتدی .

فطین دلاور بك بچاغنی بارداغه دها شدتله اوریور ،
 الهامی اقدینك قولاغنه اکیلهرك ایکی قهقهه آره سنده بر
 مطالعه تودیع ایدن راجی به باقهرق : — اثری ، اثری دیکله یدلم ؛
 دییه باغیریوردی .

احمد جمیل اسکمله سنی چکدی ، سفره یه یاقلاشدی ، اولاً
 آیاغه قالمغه جسارت ایده میهرک کوچک بر جیب دفتینه
 تبیض ایتدیکی اثری سفره نك اوزرینه قویدی ، باشلامه دن
 اول هیئت سامعه نك رأینی استفسار ایدیورمش کبی باقدی ،
 حسین نظمی کوزلریله : « هایدی ! » دیوردی ، احمد جمیل
 بر آرز متاثرانه تیتره یین سسیله باشلادی . هنوز ایلك بیتلرده
 بوغازی قورویور ، سسی چیقما یور ، النده کی کتاب کندیسنه
 بوسوتون یابانجی بر متن مشوش ایمشجه سنه هر کله ده شاشیرمقدن
 قورقه رق سسنی اداره ایده میوردی . بر آراق قارشیسنده
 مظهر فریدون بك پک تازه بولدیغی بر فکر ایچون « کوزل ! »
 دیدی ؛ احمد جمیل بر از قوت بولدی ؛ یواش یواش کوزلرندن
 برسیس قالقپور ، سسنه بر قابلیت افاده کلیوردی . شعر اولاً
 برابر نوپیدای به اردن سرپلن مهبای تخر قطرات خفیفه کبی
 یواش یواش ، آغر آغر ، بر نزول استغنا فروشانه ایله
 دوکولیور ؛ کویا شو هیئت سامعه نك دماغلرینه معطر ، معبر
 بر سرینلکله ، نوازشکار بوسه لرله تماس ایدیوردی . احمد
 جمیل اثرینك باشنده بر صباح بهار لوحه سی تصویر ایتمش ،

صوکرہ ایکی مصرعلہ اولوحۃ تابدار وروحپروری شباب
 خولیاجوی حیاتہ تطیق ایدیورمش ایدی. شیمدی سلسلہ
 مجادلات حیات باشلابوردی. فطین دلاور بک طونبول
 وجودیلہ دہا زیادہ صوقولدی، حظندن احمد جمیلہ صاریلہ جق
 ظن اولنوردی. احمد جمیل ایاغہ قالقدی؛ شیمدی وزن نظم،
 مختلف اساسلردن، الحاندن کچدکچہ دیکشیور؛ احمد جمیل
 آرتق سسفی ارزوسنہ تبعاً ادارہیہ باشلابوردی. سامعین اولا
 بو تبدل اوزانی فرق ایتہ یور کبی ایدی، صوکرہ بر آراق
 الہامی افندی اکیلہ رک، قاشلرینی چاتہ رق قولاق قبارتدی؛
 سلیمان وحدت افندی یہ نظر دقتی دعوت ایدر بر اشارتہ
 باقدی، ہیئت سامعہ نیک سکوتی آره سندنہ بو کوچک حرکت
 ہرکس ایچون بر تازیانہ ابتصار حکمنہ کچدی. ابتدالرنندہ بو
 تنوع آہنکدن برتأثیر ناخوش حاصل اولیور کبی ایدی، فقط
 احمد جمیلک صدای نغمہ کاریسی بعضاً سینہ سحائبندہ کوثرجو
 اولق ایستہ یں شاینلر کبی یوکسلہ رک، بعضاً بر پرواز سبحان
 ایلہ خفیف خفیف دالغہ لانہ رق، آره صرہ چنلرک اوزرندن
 بر سیلان موجہ ریز ایلہ آقان ریاح لیال کبی برترنم فشافشکار
 ایلہ کچہ رک، گاہ بر طراقہ شہیق اضطراب ایلہ خنچرہ بند، گاہ
 سرشک ماتم شکلندہ ساکتانہ ریزان، ناکھان بر خندہ نوپیدای
 امید شکلندہ غنچہ کشا، آره صرہ بر جویبار غنودہ نیک زہرمہ
 رؤیا پروریلہ دمکیر ونالان؛ اوزانک سلسلہ تنوع نغماتندن،

قافیه لرك بر موسیقی پارچه سنده جابجا متكرر برر صوت منفرد
 كبی تقابل ترنمندن كچوب كیتدكجه بو ائردن كویا مستی بخش
 بر هوای شعر تخر ایده لرك كوچك برابر پران شكندده بو هیئت
 سامه بی آغوش غشی آورینه ساردقدن سوكره یوكسك بر منطقه
 سماواته دوغرو یوكسلیتوردی . بر زمان كلدی كه هپسی كویا
 بر بهار كیجه سی جناح ریاحك بر تحفه جنان اوله رق ایصال بزم
 رؤیا ایتدیکی روحنواز بر لحن مبهم ایله مادیت وجودیه لرندن
 تجرد ایتمش كبی ساكت ، مهوت ، غیر متحرك قالدیلر . احمد
 جمیل شیمدی کیسه بی كورمه یور ، النده پارمقرینك بر
 حرکت غیر ارادیه ایله چویردیکی دفترینه نادراً بر نگاه اعانتبخش
 خاطره كوندره لرك ، اوزون قرال صاحلری لامبهردن دو كولن
 ضیالره طوتوشه رق ، سیاسی كاه و بیكاه بر سحاب تأثرله
 استتار یا خود بر شعله نشوه ایله انجلا ایده لرك دوام ایدیوردی .
 شیمدی اترك قسم منتپسنه كلیوردی ؛ مجادلات حیاتیه ایله مالی
 بركون تصویرندن سوكره آفاقه بلوطلر بیغیور ، اعماق فسادن
 روزكارلر قالدیریوردی .

آرتق نتیجه بی استدلاله باشلایان مظهر فریدون ایله فطین
 دلاور آیاغه قالدیلر ، برمدتن بری کندیسنی غائب ایدن راجی
 اعاده هویت ایده لرك الهامی افندی یه برشی سو یله مك ارزوسیه
 باشنی چویردی ، سلیمان وحدت افندی حسین نظمی یه اکیلدی ،
 یواشجه : « بیلیم ، خاطر كزه كلیورمی ؟ شیخ غالب مرحومك

حسن و عشقندہ . . . دبیہ بر شی باشلادی ؛ فقط حسین
 نظمینک دیکلہ مکہ وقتی یوقدی؛ ارقداشک بومظفریت دہاسنہ،
 شو علویت سانحانتہ قارشی کندیسنی ضبط ایدہ میور؛ رقتدن،
 سونجندن اغلامق ایستہ یہ رک اوکا صارلق ایچون بتیرمسنہ ترقب
 ایدیوردی . احمد جمیل شمدی لوحہ لیل سیاہنی تصویر
 ایدہ رک سہاری شمشکرلہ طوتوشدیرمقدہ ، بولوطلری
 ییلدیرملرہ پارچہ لامقدہ ایکن . . . نا کھان کوزی بر نقطہ یہ
 توجہ ایتدی : تا اوتہدہ اودانک قاپسنہ . . . کویا قاپینک بر
 قادی یواشجہ ، بللیسز ، ترہ یور ، صاللانور ، کوچک بر
 فاصلہ براقہرق آچیلیوردی . بوفاصلہنک آرسندن کوزلری
 بیاض بر کولکہ فرق ایدر کبی اولدی . . . اووقت احمد جمیلک
 بوتون وجودی تیرہدی : لامعہ! . . . دیمک لامعہ دمیندن بری
 اورادہ، شو نمایش ظفر شرینک قارشیسندہ ایدی . شمدی یہ
 قدراونی دوشونمہ مش، اورادہ بولنہ بیلہ جکنہ احتمال ویرمیہ رک
 یالکز اثرینہ حصر فکر ایتمش ایدی .

اورایہ دہا زیادہ باقہ مادی ، شیمدی یہ قدر ہیئت سامعہ
 اوزرندہ حاصل ایتدیکی تأثیری اوفق بر سقط انشاد ایلہ ازالہ
 ایتمکدن قورقدی . کوزلرینی چویردی ، آرتق اثرک ختامہ
 انجق بر صحیفہ قالمش ایدی، شمدی احمد جمیلک سسی پردہ جوی
 قراراولہرق پست صدالردہ دولاشیوردی . نہایت بوتون اوشعشعہ
 صباح بہار، اومساعی لیل ونہار برانین ایلہ ظلمتترہ بوروندی .

شیمدی حسین نظمی ، فطین دلاور ، مظہر فریدون ،
حسن لطیف احمد جلیک اطرافنی آلمشر؛ اللرنی صقیورلر، یانہ
صوقولورلر، سفرہ نک اوزرنده قالان دفترنی قاریشدیر یورلر،
بیرامہ سوینن چوجوقلر کبی کورولتی ایدیورلردی .

نقی دوران شیمدی - دمین حسین نظمی یه باشلادیغی -
جله بی بترمک ایچون یاقلاشمش، راجینک یواشجه : « بویولده
شیلری اکلامق ایچون غالباً فرنکجه بیلیمک لازم ایتمش ! »
مطالعہ سیلہ باشلایان نطقنک آره سنہ قاریشمش ایدی .

الهامی افندی تبریکاتہ عدم اشتراکی مخالف ظرافت عد
ایده رک احمد جلیله دمیندن بری ذہننده تصارلادیغی تبریک آمیز
بر یتتی صرف ایتمک ایچون ایکیسنک آره سنندن قورتولمغه
چالیشوردی .

احمد جلیل کولہ رک مدایجه قارشى طی نفسہ چالیشور ،
فرصت بولہ بیلدکجه قاپی یه باقیوردی . اوطوررکن قاپی اولکندن
دها زیاده آچلیور کبی اولمش ، صانکه اوده تبریکاتہ اشتراک
ایتمش ایدی . شیمدی قاپیده هیچ بر حرکت یوقدی . احمد جلیل
او بیاض کولکے بی بر دها کورمہ دی . فقط آرتق قولاقلرنی
دولدیران ترانہ تبریکاتدن زیاده قلبنده او بیاض کولکے نک بر آز
اول شو قاپینک ارقه سنده موجودیتدن متولد بر حظ جاودانی
واردی .

حسین نظمی بر مدت ارقداشنک برکان دها سنندن طاشان

آتش شعرك بقایای تجراتی كی يمك اوداسنك هواسنده دالغه لانان
مباحثه پارچه لرینی سربست براقدی، صوكره: «ارزواید رسه كز
باغچه چیه چیه لم.» دیدی.

شیمدی مظهر فریدون بك الهامی افندی به احمد جیلک
اثرندن بحث ایدیور، حسن لطیف بك ساعتلردن بری دوام ایدن
سكوت متفكرانه سنك زبده محصلاتی اولق اوزره حسین نظمی به
اوزون اوزون فاصله لرله: «یمان اثر!.. یمان اثر!..» نقراتی
دیكله تیور؛ سلیمان وحدت افندی بر تقریب فطین دلاور بکه،
هنوز بر چوجغه بکزه یین بو طونبول کنجه صوقوله رق او آراق
بیله مز نصل بر مناسبتله خاطرینه کلن بریت فارسینك مزایای
عشق عجمانه سنی آ کلامغه چالیشیور، برشی آ کلامقسزین دیكله یین
مخاطبندن اره صره نگاه سوزشکار یله استفسار مطالعه ایدیوردی.
یمك اوداسندن چیمغه باشلا دیلر. راجی تصادفاً احمد جیلله اك
صوکه قالدی، یالکنز قالدق لرینی کورونجه تقرب ایتدی؛ بر از
طوتوقلقه، بر از جبر نفس ایله دیندن بری صرفه لزوم کورمیدی
برکله تقدیری فدایه قرار ویردی:

— اثرکزك هیئت عمومیه سی فنا دکل، دیدی، صوكره
بو اساس اوزرینه محاوره نك اوزانمسندن قاچینه رق تبدیل
بحث ایتدی:

— انشته كز بو آیدن صوكره بكا آیلق ویرمیه جكمش؛
عجبا سینی آ کلایه بیلیرمی یم؟

احمد جمیل انشته سنک راجی بی سپوریلہ جک حشرات
 آراسنده ضایدیغنی پک ایی تخطر ایدیوردی ، فقط او قرارک
 هنوز موقع تطیقه قونلایغنه واقف دکلدی . راجینک طرز
 استفسارندن کویا « انشته که بنی قوغدورتیور ایمشک . »
 معناسنی استشمام ایدرکبی اولدی ، مستحق اولمادیغنی بوسرزنشه
 ولوبغیرحق و ضمناً معروضیتدن قیزاردی :

— اویله برشیدن قطعاً خبرم یوق ؟ دیدی .

راجی کندیسنه کین و غیظ ایله مملو بر نظرله باقیوردی «
 آجی بر تبسمله : « بن سنی بیلیرم ! ، دیمک ایسته یوردی .

احمد جمیل بو معنای پک ایی آکلادی . بو آدم حقیقده
 فرخندن بشقه برشی حس ایتمه مش ایکن اونک بودرجه
 عداوته هدف اولیشندن بریاس عظیم دویدی . همان شوآنده
 اونک اللرینی طومتق ، اولانجه جدیت حسیاتیله : « یا بلیورسک ،
 سنی قوغمق ایسته یورلرده بالعکس بن سنی محافظه ایدیورم .
 بکانه ایچون اویله خصمانه باقیورسک ؟ سنی کندیمه دشمن ایتمک
 ایچون نه یاپدم ؟ » دیه جکدی ؛ فقط راجی دورمادی ...

شمدی احمد جمیل اوداده بوسبوتون یالکز قالمش ایدی ،
 بو آقشام نشوه بختیارینسه راجی بر قطره زهر آقتمش ایدی .
 کندی کندیسنه : « بو آدم بکا عداوت ایتمک ایچون نصل
 سبیلر بولیور ، عجبا ؟ . نم ایچون کین طاشیمغه مطلقاً احتیاجی حس
 ایدیور ؟ .ه » دیدی .

المان قاریسنک عزیزمیتدن سوکره راجی بوسوتون دوشمش
ایدی . صائبک روایتہ نظرآ معشوقہ غائبہ نک ازاله خاطر منہ
هر هفته بر معشوقہ جدیدہ تداریکله چاره ساز اولغه چالشیرمش .
حتی ینہ صائبک آلائی ایدہ رک علاوه ایتدیکی بر مطالعه اولمق
اوزره راجینک ارتق جکر لرینی یرتان اوکسورویکی بومعشوقہ
لردن هیچ برینک یانده دوام مرغوبیتہ امکان براقه میورمش .
احمد جمیل ارقداشلرینک کوله رک ، اکلنہ رک نقل ایتدکلی
بو حکایه لری ایشدکجه قلبی بورولور ، کندی کندینسه : « شو
آدم ایچون حیات ناموسکارانه یه عودت زمانی هنوز بلکه
کجه مشدر . شیمدی کیتسه قاریسنک دیزلرینه قاپانسه ، آغلاسه
امینم که قادین بوتون ماسبقی عفو ایدہ جکدر . عمرنده آنجق
اون بش کون سورن حیات مسعوده ازدواجی بوندن سوکره
أسیس ایتسنه نه مانع وار ؟ » دیردی . سوکره احمد شوقی
قندینک : « بیلیم اما فنا کور بیورم .. » دیدیکنی تخطر ایدردی .
یواش یواش راجی بر خطای حیاتدن سوکره تدریجاً ،
سانکه قطره قطره زهرماتی ایچہ رک ، اتحار ایدن برمایوس
حکمنی آلیور ؛ برفجاءن مخصوصه کسب ایدیوردی .
بوکیجه راجی یمک اوداسنی ترک ایدوب کندینسی یالکنز
راقجه اولا اونک حقنده کینه بکزر برشی دویمش ایدی ؛ فقط
و آنجق بر دقیقه سوردی ، حس مرحمت غلبه چالیدی ، اونی
رتون صفوت قلبیه سیله عفو ایتدی .

یمک اوداسندن چیقدی، آرقداشترینه التحاق ایتمک اوزره
 باغچه یه چیقان قاپی یه توجه ایتدی . بوراسی بوزلی قارپوزی
 آراسندن دونوق بر ضیا صاچان بر قنیدیل ایله خفیفجه تنویر
 ایدلمش دار بردهلین ایدی . کچرکن دهلینزک باغچه قاپیسنه قریب
 بر یرندن متلاشی بر قماش خیشیلیمتسی ایشیتدی ، بلا اختیار
 کوزلرینی چووردی ؛ اووقت اوفق محترز بر قهقهه ایله بیاض
 بر کولکه نك یانندن همان اثوابلرینه سورونه رک سیلنوب کچدیکنی
 فرق ایتدی . احمد جمیل شیمدی ایلرله یه میور ، دیزلری
 تیره یوردی . او یله ظن ایدیوردی که اوبیاض کولکه آرتق
 بوش قالان یمک اوداسنه التجا ایتمش ، غیر منتظر بر تصادفدن
 اورایه قاچمش ایدی . احمد جمیل اونک اوراده وجودینی ،
 یالکزلفک شو مساعده سنه معروضیتی دوشونجه بردن قلبنده
 شدید ، غیر قابل اسکات بر آرزو دویدی ، بر دقیقه ایچنده
 بو آرزو منور قنادلرله سمای خولیا سنه بر باران آتشرنک سریدی .
 اورایه کیتمک ، اونک آیاقلرینه آتلق ایسته دی . آه ! شیمدی احتیاج
 اعلان عشق دوداقلرینی یاقیور ، یورکندن برشی شیشه رک بوتون
 محفوظاتی اونک دیزلرینک دیننده جان چکیش یورم شجه سنه
 سورونه سورونه دوکمک ایسته یوردی . اوت ، هپسنی سویله مک ،
 « سزنی سوییورم » دیمک ، « آه ! بیلسه کز ، نه قدر سوییورم !
 اودمین قاپینک اراسندن دیکله دیککز اثری یازمق ایچون ، اونک
 هر کله سنی بولمق ایچون سزنی دوشوندی کمی ؛ اونی سزک زیر پای

حکمکنزہ حقیرانہ وضع ایتمک ایچون یازدیغمی بیلورسکزر ،
 دکلی؟ بوتون حیاتمده روحہ خولیا کزلہ بر رفیقہ ہم نفس
 اولدیغکزی ، برشی ، رؤیا کزہ تصادف ایتمش بر خیال ، نجرہ کزدن
 کیرمش بر هوای بہار ، سزہ حس ایتدیر مہدیمی ؟ .. بر اقلک ،
 شورادہ . کوزلریکزک اونکاه تأثری آلتندہ اولہیم ... « دیمک ،
 بوتون سنہ لردن بری ضبط اولمش فریادلری کندیسنی غائب
 ایدہ رک ، سویلہ دجکہ مست اولہ رق ، طاتلی بر اولوملہ اولانجہ
 ہویت مغنویہ سی اریہ رک ، لامعہ یہ دوکمک ایستہ دی .

بر کوچک حملہ جسارت ... احمد جمیل یمک اوداسنہ
 کیریوردی ، باغچہ دن کان برس سانکہ کندیسنی بر رؤیانک
 تلاطم وقوعاتندن چیقاردی . بر آن ایچندہ او جسارتہ عظیم
 بر کسل کلدی ، شیمدی او بر ثانیہ اول قلبندہ پیدا اولان
 آرزویہ بر برق جنت نظریلہ باقیوردی . خسران ایلہ بلوکوزلریلہ
 او نیم منور دہلیزدن یمک اوداسنہ قدر بر بوسہ نومیدی
 کوندردی ، باغچہ یہ چیقدی ...

شیمدی راجی ایلہ مظہر فریدون اراسندہ باشلامش کورولتیلی
 بر مباحثہ یہ حسن لطیف بک مطالعات ساکتہ سیلہ اشتراک
 ایدیور ، سلیمان وحدت افندی صوک محسولات قریحہ سی
 اولان تاریخلری او قومق ایچون الہامی افندی بی قمریہ دہ حبس
 ایدیوردی . احمد جمیل حسین نظمی یہ یاقلاشدی ، فطین دلاور
 بک دارغین بر طورلہ کندیسنی متبسمانہ دیکلہ یں حسین نظمی یہ :

— امان افندم ، دیوردی ، هیچ بوقدر جان صیقیجی بر
 آدمه تصادف ایتمه مش ایدم . بونالدم ، بکا بردوزی یه عجمجه بیتلر
 او قودی . هله او قودینی شیردن سوکره برباقیشی وار که انسانک
 اولانجه سیکیرلرینی صارصیور . بر زمان کادی که بوغازینی صیقمق ،
 « صوص ! حریف !... » دییه باغیرمق ایسته دم ...

حسین نظمی احمدجیلله فطین دلاور بکی کندی اوداسنده
 یاتیرمش ایدی . بو کیجه احمدجیل او یویه میوردی . آرقداشلرینک
 مساعده سنی آلهرق بوتون کیجه یی اودانک اوکنده کی باغچه یه
 ناظر کوچک شهنشینده کچیردی . صباحه قارشی اوفق برسرینک
 چیقنجه ایجری کیردی . یتاغنه صوقولدی ، او یومغه چالیشدی ،
 فقط شیمدی مدهش برحمایه طوتولمش کبی شقاقلری یانیور ،
 دماغی باشنک ایچنده کویا ذوبان ایدیورمش کبی داغیلیوردی .
 بر آراق دالیوردی ، بلکه برمدت او یودی ؛ شیمدی صانکه
 او آتشله یانان شقاقلرینک ، او ایچنده بر طاش چوکن باشنک
 اوزرینه برشی دوکولیور ، بر سیاه طوفان بوشانیوردی ؛
 سوکره بودالغهنک ایچندن برچهره بلیردی . لرزش جنت غرام
 ایله مهتزر بر آغز اوزانیور ، دوداقلرینی آرایور ، مدید ، آتشدار
 بر بوسه ایله دوداقلرینی چکیور ، مص ایدیوردی . سیلکنه رک
 اویاندی ...

هنوز صباح اولمش ، کونش هنوز پانچورلرک آراسندن
صیزه رق طاتلی بر رؤیا ایه کولومسهین حسین نظمینک کنار
فراشنده تبسمه باشلامش ایدی .

احمد جمیل کویا او بوسه آتشین سودا ایه بر نوشابه جگر
سوز ایچمش کبی قلبکاهنده بر کانون الیم یانه رق قالدی ؛
ارقداش لرینی او یاندیر مقدن احترازا یواش یواش باصه رق ،
کورولتی ایتیه رک بیقاندی ، کیندی . . . جا کتی کیوردی ،
بلا اختیار الی یان جینه کوتوردی ، « دفترم؟ .. دفترم زه ده؟ .. »
دیدی .

حسین نظمی او یانمش ، ارقداش نک اودانک ایچنده محترزانه
کزینیشنی کوله رک یتاغندن خمور کوزلریله سیر ایدیوردی ،
تلاشنی فرق ایتدی : — ناولیورسک ، جمیل ؟ دیدی .
— دفتریمی عجبا سفره نک اوزرنده می براقدم ؟ سزک اوشاق
ادبیات مراقلیسی ایسه . . .

فطین دلاور بک طونبالاق وجودیله یتاغندن آنلادی ،
« ائی اویمشز ! » دیدی .

احمد جمیل هرشیدن اول دفترینک بولمنسینی ایسته یوردی ،
حسین نظمی به قالمق ، یمک اوداسنه قدر اینک لازم کلدی .
— ایشته دفترک ! برکت ویرسون که اوشاق مراقلی دکل !
دیدی .

احمد جمیل کیتمک ایچون عجبہ ایدیوردی ، فطین دلاور
بکی فکرینه اشترک ایتدیردی، آرقداشلیرخنی صباح اویقوسندن
ایسته دکلری قدر تلذذده سربست براقرق حسین نظمینک الی
صیقیدیلر ، چیقیدیلر . . .

۱۴

صییحه خانم هم بختیارانه کولیور، هم، سدیره باشنی دایایه رق
الریله معدده سنه باصان اقبالی کوستروب هنوز بر شی آکلامیان
احمد جمیله : « راحتسز قیز جعفر ، بوتون کون قیوراندی . »
دیوردی .

احمد جمیل اکلادی ، فقط بر حس غربب بووقعه دن
ممنونیته بدل بر اثر ناخشنودی اویاندیردی . انشته سی حقنده
دویوب اسکاتنه موفق اوله مدینی نفرتک بو دقیقه ده صدای
حدتی هر زمانکندن دها واضح ، دها قوی ایشیدلدی . او
آدمک قاننک شیمدی همشیره سنک دامار لرنده جریانه باشلا دیغنه
دلالت ایدن بو حادته کویا نظر نده همشیره سنی تلویث ایدر بروقه
حکمنه کچدی .

زوالی والدہ ! او بو حسدن کیم بیلیر نه قدر اوزاق ایدی !
بویوک والدہ اولمق لذتنه قارشی بوتون وقار مخصوص طبعی

چوجقجه بر مسرتہ انقلاب ایتمش ایدی ؛ شیمدی اوغلنه باقیورد ،
اونک ده شو کوچک عید عالئہ یہ اشتراکنی آرزو ایدیوردی .
احمد جمیل اونشاطہ آجی بر تائیر علاوہ ایتمکدن اجتناب ایتدی .
اقبال شیمدی باشنی قالدیرمش ، کوله رک احمد جمیلہ
باقیوردی . احمد جمیل قلباً « چوجق ! .. بختیار دکل ، بوندن
امینم ، عیچ اولمازسه مسعود بر زوجه اولہ مادینغی بروالده اولمق
سعادتیلہ اونوتہ جق ! » دییوردی .

احمد جمیل بوکون مطبعہ دن ایرکن قاجمش ، بر آن اول
اوداسنده یالکز قالہرق بر آزده قلبنی دیکلہ مک ایچون تہالک
کوسترمش ایدی . اوداسنه چیقنجه چیندن دفتر قیمتدارینی
چیقاردی ، یازی خانہ سنک اوزرینہ قویدی . دون آقشامکی
موفقیئتدن صوکرہ اونی بردها قاریش دیرمق ایستہ یوردی .
اوداسنده عادتی ؛ جا کتی ، یلکنی ، یاقہ لغنی چیقارہرق ، فسنی
آتہرق کوچک باغچہ یہ ناظر مینی مینی پنجرہ سنک یانده اوطورمق ،
یاریسی کورونن بر منارہ یی ، قومشوا اولرک کرہ میتلرینی ، بر آز
اوتہده ایکی یوکسک دہوار آراسندن کسک برلوحہ شکلندہ
دوران سہایی سیر ایتمک ایدی .

بو آقشام اورایہ اوطوروبده الہ دفترینی آلنجه بر مدت
اونی آچہ مادی ، قلبی بیاض کولککنک خیالیلہ مالامال ایدی .
شیمدی اونی دوشونمک ایستہ یوردی ، کوزلرینی قاپادی ،
اوصباحکی رؤیایی خیالاً بردها یشامق ایستہ دی ، یوزنی اورتن

اوسیاہ دالغہی ، اوہمہم سیاہی دلداری بردہا کوردی ، برہوسہ
جانکذارک رعشہ آتشینی دوداقلرنده بردہا تیتڑدی . « اوبنم
اولیہ جق اولورسہ اولورم . » دیوردی ...

شیمدی شودفتر شعری ہر وقتدن زیادہ سویور ، اونی
لامعہنک دیکلہمش اولماسی قیمتی آرتیریوردی . ذاتا داما
خاطرہ سندنہ ہبزم اولان اثریہ لامعہ آرتق دہا صیمی ،
دہا قوی برمناسبتلہ یکدیگریہ باغلانمش کبی ایدی . کوزلرینک
اوجیلہ صحیفہ لری سوزہ رک یپراقلری چورمکہ باشلادی .
کندی کنڈینہ : « عجا شوراسنی او قورکن اورادہ می ایدی ؟ »
دیوردی . چویردی ، چویردی ، آرتق صوک صحیفہ یہ کلش
ایدی ، دفتری بوسبتون قاپایوردی ، نا کھان کوزینہ بریابانجی
یازی ایلیددی . تا صوک صحیفہنک آلتندہ برچوجق یازیبی کبی
ہنوز تقریرایتمہمش ، ہنوز برشکل نام آلامش بریازی .. یالکز
شوقدر : « تہ یک ایدہرم . » دہا صوکرہ بش صفر .

شیمدی آکلایوردی ، دیمک اوبانجہ قاپسنک یانندہ کیدوب
اونک آیاقلرینہ آتیلق ایسترکن او ، یمک اوداسندہ سفرہنک
اوزرنده قالان بودفترجکہ قوشمش ، کورولمکدن قورقہرق تیتڑہ
تیتڑہ شوایکی گلہی اورایہ یازیورمش ایدی . دیمک اوصردہ
ہردرلو تہلکہی کوزہ آلہرق کیدوب اوکا : « سنی سویورم . ماعدہ
ایدرمیسک ، سنی سوہ بیلیرمی یم ؟ » دیسہ یدی ، اوندن : « ایشہ
باقک ، بنده سزی دوشونیورم . » جوانی آلہ جقدی .

بو ایکی کله احمد جمیله لامعنهك شرح کتاب حسیاتی قدر
 تفصیلات ایله زنکین ، زمزمه عشق ایله مترنم کلدی . اوده
 کندینسی سویور... احمد جمیل بوندن امین ایدی؛ ایشه یالکز
 شو ایکی کله لامعنهك تا چوجقلقدن بری قطره قطره بریکدرک،
 تضییقه لزوم کورولیهرك بر آراق طاشیورن سوداسنک ایکی
 نشانه جلیسی دکلی ایدی؟ شمعی کوزلرینی اوچوجق یازیسندن
 آیرمایور، اونلرک آراسنده لامعنهك کورمهک چالیشوردی .
 ذهنآ او دهلیزده کی تصادفدن صوکره بیاض کولکه کی تعقیب
 ایدیور، یمک اوداسنه کورتوریوردی. بیاض کولکه بر تهلهکدن
 قاچور مشجه سنه قانی بی قاپیه رق، اورایه التجا ایدیور، صوکره
 او دفتر کوزینه ایلشیر . بیاض کولکهك کو چوجک بر قلبی
 وارکه بو دفتری کورنجه چیرینیور . او دفتر، دمین اونک
 او قودینی دفتر... او وقت دفتر ارفق بر خاجان ایله اله آلیور؛
 یواش یواش اوتنه سنه بریسنه کوز کز دیر یله رك سوزولیور، بردن بره
 بر آرزو دو یولیور. دمین هر کس اونی تبریک ائمه مشعی ایدی؟
 اوده تبریک ایدجک . نه ایچون ائمه سون؟ نه ایچون اوندن
 ایکی سوزی اسیر که سون؟.. آه! بر قورشون قلمی اولسه! اطرافه
 کوز کز دیر یلیور؛ پرده لردن، آینه دن، لامبه دن بوتون بو
 اشیا دن استمداد ایدیور: «آه! بر قورشون قلمی؛ بکا بر دقیقه
 ایچون اودونج ویره جک بر قورشون قلمکز یوقی؟» دینیور،
 صوکره ... احمد جمیلک قوه خیالیه سی بوراده توقف ایدیوردی؛

او قورشون قلمنك محل صدورینی تعیین ایده میور، اوراسنی
 صفرلره کیوردی... آه! بوضفرلر، شوایی کلمه نك آلتنده کی
 صفرلری کوردکن صوکره اونلرده بی پایان بر ثروت معانی
 بولیوردی. بوضفرلر، بونلرلامعه می دیمک اوله جق؟.. شیمدی
 کوزلیبه او یازیلری، او صفرلری، بوتون افاده ایتدکلری
 مغالره او بیور، او قشایوردی...

احمد جمیل، خفیفجه کوزلری سوزواهرک، تا اوتوده غیر
 محسوس بر روزکارله یوصونلی کره میدلرک، اسکی پروازلری
 ساللانان چاتیلرک، پرده لری آرقه سنده تیترک ضیالر بایرمه
 باشلایان قومشو پنج. هرلینک اوزرینه دوکوله دوکوله تکائف
 ایدن ظلمت دالغیسی آراسنده تتره یور، جانلانیور، کولبور
 کی کوردیکی بویازیلره امتصاص ایده رک، اقشامک رطیب نفس
 مسکندن ترشح ایدن بر کسلان ملال ایچنده غائب اوله رق
 دالمش ایدی که بردن اودانک دیشاریسنده برشی صفه بی صارصدی.
 احمد جمیل بو اویوشقلنگ ایچندن کویا بر رؤیادن اویانیرجه سنه
 یرندن فیردی، اوداسنک قاپیسنی آچدی. او وقت کوردیکی
 شیئی پک ایی اکلایه مادی، انشته سنی اوتنه کی اودایه متلاشیانه
 کیریور کوردی. شیمدی هر دیون باشنده بالکیز سحر واردی؛
 صفه نك نیم ظلمتی اره سنده احمد جمیل قیزک کوزلرنده بر آتش،
 چهره سنده بر دارغینلق کوریورم ظن ایتدی.
 — نه اولدی سحر؟.. دیدی. قیز برشی سویاه مک

ایستہ یورمش کچی یوتقوندی ، سوکرہ جسارت ایدہمدی ،
مردیوندن اشاخی به ایندی .

نه اولیور ، ینه نه اولیور؟ احمد جمیل کویا بو کوچک اوک
هواسنده اوچوشان بر بوی مصیبتی حس ایدیوردی . اقبالک
دائما ماتمکیر چهره سی ، اوک ایچنده سیلنمکه مهیا بر کولکه
شکلنده دولاشان هیئت حزینه سی ؛ دائما آغلامق فقط برشی
سویله مه مک ایچون عزم ایتمش کچی دونوق ، الیم ، فقط غیر قابل
استجواب دوران کوزلری؛ سوکره بومعمای حزنک اطرافنده
او معمانک یکانه واقفی ایمشجه سنه بر مربوطیت حیوانانه ایله
دارغین چهره سیله ، قیزغین کوزلریله دولاشان سحر ... احمد
جمیل بونی پک ایی فرق ایدیوردی . بر مدتن بری - ایکی
کله بی یکدیگرینه ربط ایده جک قدر اقتدار تفکره مالک اولیان -
بو ایری ، قبا کویلو قیزنده اقبال ایچون جنته بکزر بر مجلویت ،
بی پایان بر حس مرحمت کشف ایدیوردی . دینه بیلیردی که
اوک ایچنده یالکز بواحق قیز بر جزم حیوانی ایله اقبالک سر
حسیاتی اکلماقده هرکسه تقدم ایتمش ایدی . سحرک « کوچک
خانم » دیدشلی و اردی که اغلامغه بکزدی ، اقباله او ایله
باقیشلی و اردی که: « سنک بدبختلغکی یالکز بن بیلورم ، سکا
یالکز بن آجیورم . » دیمک ایستردی . دائما اونک اطرافنده
دولاشمق ایچون سبیلر بولور ، مطبخدن چیقنجه وقتی کوچک
خانمک اتکی دینده چوراب اورمکه حصر ایدردی ... لکن شو

کوچک وقعہ ، شو دین اوداسنک دیشاریسندہ صفہ یی صارصان
شی... کیم بیایر انشستہ سنک کچرکن بریرہ چارپمش اولسی ،
یا خود سحرک اینرکن دوشمسی ، والحاصل بر هیچ نہ ایچون
فکرینی بردن اقبالہ سوق ایتش ، نہ ایچون قلبندہ « بوہیچک
ہمشیرہ کہ بویوک بر تعلق وار . » دین برسس او یاندیرمشیدی؟
احمد جمیل بردن ، عقلندن بر شمشک کبی کچن بر فکر
ایچون : — آہ! ، دیدی ، صوکرہ اوفکردن او قدر اورکدی کہ
ماہیتی بولماق ، کنہنی اکلاماق ایچون جبر نفس ایتدی .
فقط شیمدی اوفکر سیلنمیور ، برسسم نافذ کبی سیلندکجہ دہا
درینلرہ کیریور ؛ صوقولہ جق ، یاقہ جق مسامات آریوردی .
احمد جمیل اقبالک بوتون سر حسسیاتی بر سوزلہ ذہناً اجمال
ایتدی : « سولہ دیکی ایچون بدبخت ! » دیدی . دہا صوکرہ بر
مرض مہلکی وقتندہ فرق ایتہین بر طیب کبی بو حقیقتی کشفدہ
بو درجہ کچ قالدینی ایچون کنڈیسنہ برسسم نظر یلہ باقدی .
« اقبال سولہ یور ، بوندن شیمدی امینم ، ہمشیرہم
کوزمک اوکندہ ہر دقیقہ بر اولوم کیریور ، ہر دقیقہ
جکر لرندن زہر آقیور ... آہ ! او بر دقیقہ اول آغلامش کبی
نمناک بر نظر استمداد ایلہ باقان کوزلر ، شیمدی اونلری اکلا یورم .
حال بوکہ بن بونی کشف ایدہ بیلیمک ایچون برسمنہ غائب ایتدم . »
دیوردی . او وقتہ قدر یالکز کنڈیسنی دوشومش ؛ مطبعہ سنی ،
اثرینی ... — علاوہ یہ جسارت ایدہ میوردی ، فقط حقیقت

اویلہ دکلی؟ - لامعہ بی دوشونمش ایدی . ہمشیرہ سنی ، کوزینک اوکندہ ذی حیات فقط ساکت بر فجیعہ کبی « اکلامیورسکر ، یازیق !.. » سرزنشیاہ دوران ہمشیرہ سنی اکلامامش ، اکلامق ایچون برشی یامامش ایدی . شیمدی کندیسنی عفو ایتیمور ، بر خطا نتیجہ سیلہ بر مصیبت ایقاع ایدنلرہ مخصوص بر عذاب وجدان ایلہ دورہ میوردی ...

قاپسینی سورمہ لہدی ، کوچوچک اوداسندہ کزییور ؛ بعضاً قراکلقدہ یازینخانہ سنک باشندہ دورہ رق ، بعضاً کوچک پنجرہ سندن کیجہ نک رنگ اسرارینی استتطاق ایدہ رک دوشونینور ، شیمدی برمیچدن استدلال ایتدیکی بونتیجہ بی ایضاح ایدہ جک وقایع و امارات سابقہ بی تخطرہ چالیشیوردی .

بعضاً بردن ، ہیچ انتظار اولنیمان بر زماندہ رسیدہ وقوف اولیورمش حقیقتلر واردرکہ سنہ لردن بری فطرہ قطرہ ، ادوار غیر موقوتہ و مختلفہ دہ دوکولہ دوکولہ بریکمش امارہ لرک ؛ کوچک کوچک ، باشلی باشلرینہ معناسز نشانہ لرک زادہ ناکھان پیداسیدر . بر ہیچ ، بی وقت فیکردن کچن بر روز کار ، او معناسز امارہ لری ، نشانہ لری آچیورر ؛ بونلر ، آرالردن جدارات مانعہ قالقیورمش ذرات جذبہ کبی یکدیگریہ انتحاق ایدر ، بر برینی بولور ، او معناسز قلردن بر کومہ تشکل ایدرکہ غیر قابل انکار بر حقیقت بدیہہ حکمنی آلیر... شیمدی احمد جمیلک ذہندہ او دلائل طوپلانینور ، یکدیگریہ صوقولہ رق

کویا برد سلام آشنائی ایله بولوشیورلردی . اقبالک بر صباح
 هر کسدن اول اشاغیگی اوداده بولنمش اولماسی ، بر کون سحرک
 وهی بکه شمشیه سنی ویرمکدن امتناع ایده رک : « اورادن
 آلیویرسون ! » دییه میرلدنمش اولماسی ، یوزلرجه ، بیکلرجه
 خاطرینه کلن بووقعه لر ، تحدئیزی زمانلرنده بی معنی ظن اولنان
 بوکوچک شیلر ، بوتون اقباله سحر آراسنده انقسام ایدن بو
 خاطرات شیمدی بریکبور ، بریکبور ، احمد جمیلک فکرنده
 صارصلماز بر ستون براهین شکلنده ترفع اییدیوردی .

بو آراتق قاپیسنه اورولدی ، سحر یمکه چاغرییوردی .
 احمد جمیل بو آنده کندیسنده یتک ایچون اقدار بولمادی .
 فکرینک شو ازدحام اشتغالاتی آراسنده سفره یه اوطورمق ،
 دوشونجه سنه بیکنه بر مصاحبه یه اشتراک ایتک ؛ خصوصیه
 او آدمک ، آرتق شیمدی نفرته بر صلاحیت محقه بولدی
 او آدمک قارشینده ساخته بر وضعیتله اوطورمق ایچون قوتی
 یوقدی . یلان سویله دی . « بن اقشام اوستی بیدم ، سفره یه
 کلیه حکم ! » دیدی . سحر جواب ویرمه دن چکیلدی ، شیمدی
 احمد جمیل یاننده کی اوداده بر میرلتی ایشیدیوردی ؛ صوکره
 دقت ایتدی ، متجسس آدملرکی کورولتی ایتکدن صاقینه رق
 برشی ایشیتمکه چالیشدی . یاننده کی اودانک قاپیسی آچیلدی ،
 انشته سی چیقدی ، « اقبال اوداده قلدی ، ظن ایده رم . »
 دیدی . شیمدی انشته سنک یواش یواش مردیونلری ایندیکنی

دویدی ، « اقبال یمکہ اینہ بیلہ جک بر حالہ دکل ، ذاتاً معدہ سندن مضطرب ایدی . « دیدی . بردن اقبالی کیدوب اوداسندہ بولمق ، « قرداشم ، آرتق اکلا یورم ، سویلہ باقمیم ، بکاھپسنی سویلہ ... « دیمک ایچون بر آرزوی شدید دویدی . ہم شیرہ سی کلین اولہ لیدن بری اونلرہ تخصیص اولنان اودانک قاپسنہ بیلہ طوقونمقدن احتراز ایش ایدی . آیاقلرینک اوجنہ باصہرق چیقدی ، اوراہ قدر کیتدی ، ہم شیرہ سنی اولدینی کچی کورمک ایچون کلدیکنی ایشتدیرمکدن صاقینوردی . یواشجہ قاپنی یتدی ، قاپی ہیچ برس چیقارمقسزین آچیلدی ، شیمیدی احمدجیل ایلرلہ یہ میوردی ...

اقبالی ، اورادہ ، قاریولہ نک یانندہ کی مندرہ یوزی قویون نیا تمش ، اوزون اورکولی صاچلری برقولنک اوزرندن قایہرق آشاغی یہ صارقمش کوردی .

آغلا یورمیدی ؟ ..

احمدجیل ہم شیرہ سنک شہسز صاقلامق ایستہ دیکھی شو حال حریم حسیاتک اوزرینہ وارمش اولمنی شیمیدی ظرافتدن خالی بولیور ، کندیسندن صاقلانلق ایستہ ن برشیدی کیدوب زورلہ میدانہ چیقارمقدہ بر قبالق بولیوردی . بر ثانیہ دہا ، قودت ایدہ جکدی ، فقط اورادہ وجودینی برشی اقبالہ حس یتدیردی . سیلکنہ رک باشی قالدیردی ، اووقت ایکی قارداش آراسندہ فجیع ، دلسوز ، بکا و فریاد ایلہ مملو - بوندہ شو حال

پریشان ایمانہ بی کو سترمش اولمقدن محجوب، اوتہ کندہ کور مکدن
متالم - برنظر تعاطی اولوندی . احمد جمیل قارداشنک یانہ
قدر کیتدی . شیمدی اقبال مندرده دوغرولمش ، قالمغہ
جسارت ایدہ میہرک دوریوردی . احمد جمیل یرہ ، همان
دیزینک دینہ ، کلیمک اوزرینہ اوطوردی ؛ شیمدی برتسلیمیت
تامہ ایلہ کنڈیسنی ترک ایدن اللرینی طوتدی . « اقبال ، سویلہ
باقیم ، نہ اولیورسک ؟ » دیدی . اقبالک کوزلری قاپاندی ؛
قاپاقرلینک کنارندن قوشوشان رعشات سریعہ آراسندن یاشلر ،
صیجاق ، بررقطرہ زہر ایلہ مشبوع کبی آغر ، ایری یاشلر ،
سریع برسقوط ایلہ اوزون قرال کیریپکلرینک اوچندن سوزولہرک ،
ایکیسنک برلشمش اللرینہ دوشیور . بواللری ایصلا تیوردی ...
اووقت احمد جمیل اغلایہ میہرق ، بوغازندہ لقردی
سویلہ مسنہ زحمت و یرن بر طیقانقلقلہ ، اقبالی تسلیہ دکل ؛
استنطاق ایتمک ایستہ دی . « نہ اولیورسک ، اقبال ؟ .. نیچوز
بکاسویلہ میورسک ؟ شیمدی یہ قدر نیچون سویلہ مہدک ؟ ..
راحت دکلیسک ، قردام ، براضطر ابکمی وار ؟ .. » دییور
سؤاللر بر برینی تعقیب ایدرک آغزندن دوکولیوردی . فقط
بوسؤاللرک جوابی یالکز او اللرینی ایصلاتان ، صیجاق ، آغر ؛
ایری کوز یاشلریلہ بودقیقہدہ احمد جمیلک کوزلرینہ ہر وقتدن
زیادہ صاری ، ضعیف ، نارین کورینن بووجودک تا اعماق روچندن
قوپہ ضربہ لرلہ صارصنٹیلرندن عبارت قالدی ...

نہایت اقبال « کیدیگز، انابک، شیمدی کلیر ... » دیدی .
 قبال کو یا قورقونج بر مخلوقدن بحث ای دیور مشجہ سنہ قانی بہ
 قیور ، « شیمدی کلیر ، شیمدی کلیر ... » دیوردی .

احمد جمیل بورادہ دورہ میہ جغنی اکلادی ، اقبالی یالکز
 راقدی . اوداسندہ : « نہ یامالی ؟ » دیوردی . اوت نہ یابہ جق ؟
 مین تاخرینی ، زمان غائب ایتدیکنی دوشونیوردی ؛ شیمدی
 یشته حقیقت کوز یاشلریلہ ، اضطرابلریلہ کوزینک اوکنده بردن
 یدانہ جیقمش ایدی . شیمدی نہ یابہ جق ؟ ..

اولا احمد جمیلده برفوران حدت حاصل اولمش ایدی .
 ختلاجات عصیہ ایلہ یومر وقلرینی صیقیور ، اوداسندہ کزیور ؛
 ریشیلر یایمق ایستہ یوردی . همشیره سنی بو بدبختلقدن قورتارمق
 یچون بوتون واسطہ لره ، بوتون قوتلره مالک ایمشجہ سنہ
 الکز شیمدی بہ قدر لاقید قالمش اولسنہ قیزیوردی . فقط بو
 یلک حملہ حدت کچدکدن صوکرہ برحس عجز دمین تیتیرین
 عصابنی او یوشدیردی . شیمدی برکوشکلک دویور ، بو حقیقتہ
 فارشی چارہ سزلکدن عظیم برفتور ایلہ شورایہ او طورمق ،
 راز اول کتاب شعر عشقنی او قودینی شوکوشده ایچریده
 غلایان همشیره سی ایچون حزین ، ساکت ، کوز یاشلرینی ریزان
 یتک ایستہ دی .

بر آراق اشاغیدہ سوقاق قایسنک آچیلوب قاباندیغنی

دویدی ، دھا سوکرہ قاپیسنک دیشاریسندہ آنہسنک سسنی
ایشیتدی : - جمیل ؛ آجسہک آ...

والدہسنک بوزیارتندہ اقبالدن بحث اولنہجفتی درحال
اکلادی ، قاپیسنک سورمہسنی چکدی .

— قرا کلقدہمی اوطوریورسک ، جمیل ؟ .. یازیخانہسنک
اوزرندن کبریت قوطوسنی آلدی ، مومنی یاقدی ، خفیف بر
ضیا تیرہ یہرک ظلمتک ایچندہ دالغہلانندی ، اووقت ہنوز
آیدینلغہ آلیشماش قماشیق کوزلریلہ آنہسنہ باقدی . ایکسیدہ
اویلہ برمدت باقیشدیلر . صدیحہ خانمک ، براز اول بیوک والدہ
اولق سروریلہ پرنشوہ اولان بووالدہنک ، شیمدی چہرہسی
کوشہمش ، کوزلرینہ برظل اندیشہ دوشمش ایدی . قاپی
تکرار قاپادی ، تکرار سورمہلہدی ، « نیچون یمکہ کلہدک؟ »
دیدی . سوکرہ اصل دوشوندیکنی سویلہمک ایچونسویلمش
بر سوزک جوانی بکلہمیہرک ، اوغلندہ نہ تاثیر حاصل
ایدہجکنہ دقت ایدیورمشجہسنہ باقہرق : - ینہ کیتدی ...
دیدی .

احمد جمیل انشتہسندن بحث اولندیغنی اکلادی ، دیمک
دمین قاپی اونک ایچون آچیلوب قاپانمش ایدی . — ینہ
پدرینہمی ؟ دیدی .

— طبیعی دکلی ؟ ..

— یوق ، ہیچ طبیعی دکل .. بوسوک سوز اغزندن

بلا اختیار چقدی . اختیارہ نزول اصابت ایتدکن سوکرہ
وہی بک ہفتہدہ بر ایکی کیجہہ پی پدینک اوندہ کچیریور ؛
بعضاً اقشاملری یمک ییدکدن سوکرہ دورہمہرق ، بر بہانہ
ایجاد ایدہرک اقبالی یالکز بر اقوب کیدیوردی .

صحتدہ ہیچ پدینہ اوغرامق عادتی دکل ایکن مصابیتدن
سوکرہ بوزیارت متوالیہ بالطبع نظر دقتہ چارپدی . بو، پدینہ
مجبٹدن ، مصابیتی اوزرینہ بقتہ اوپانیورمش بر مرحمتدن
متولد دکل ایدی ؛ بوکا شہہ اولنماوردی ..

بو اقشام سحر وقعہ سندن سوکرہ خاطرینہ کان فکرہ
شیہ بر فکر دیگر دہا احمد جمیلک بینی بر شمشکلہ یارہرق
کچدی ، والدہسی حالاً کندیسنہ باقیوردی . احمد جمیل بو
دوشونجہ پی شوسوزلہ تفسیر ایتدی :
... آح ، ملوث مخلوق !..

صبیحہ خانم دیوردی کہ : -- اونی کوردکجہ اختیار نمون
اولہ جق یردہ او قدر حدت ایدیورمش کہ .. او حالہ نہ ایچون
کیدیور ؟ بوقیزہ یازیق دکلہ ؟ .

توفیق افندی احمد جمیلک کوزی اوکنہ کلدی . اضعیف ،
فرسودہ وجودی حرکتدن ، نطقدن معطل ، بر یتاغہ
سریلمش ؛ قارشیسندہ حال طغیان شباب ایلہ تازہ دوران کنج
قاریسنک یانندہ ، وجودندہ یکانہ حیاتدن اثر کوسترن کوزلریلہ
اونی بیہرک ، بو وجوددن استفادہ ایدہمہ مک خسرانیلہ اوکا

بلکہ عدویانہ ، کیندارانہ ، یاردلی بر جنوار نکاہیلہ باقہرق ، کوردی . سوکرہ اونی بر آن اول مزارده کورمک استعجالیلہ تدقیقہ کلن اوغلنک قارشیسندہ حدتندن او صولوق چہرہ قیزاریور ، بر شی سویلہمک ایستہیوب موفق اولہ میان دوداقلر بر رعشہ حدتلہ تیرہیور ، اوکوزلردن آتیش چیقیور ، سوکرہ اوتازہ قادین ، بوپدرینک کاملاً اولسنہ منتظر اوغل ، بوحدت عاجزہنک ، بوتہور بی قدرتک قارشیسندہ کولیورلر ، آلائی ایدیورلر ، گویا « ینہ قودوردی !.. » دییورلر . احمد جمیل بوتون بوتفرعاتی ذہناً ترتیب وایجاد ایتدجکہ دوداقلرینہ بر حس نفرت نقراتی کبی : « آح !... ملوث مخلوق !.. » جملہسی کلیوردی .

والدهسنک یالکز صوک سوزینہ جواب ویردی :

— اوت ، اقبالی نہیابہجغز ؟

او وقت صبیحہ خانم اوطوردی . برشی یابہمامقدن ، قیزک بدبختلغہ قارشی عاجز اولمقدن متولد بر اضطراب نومیدانہ ایلہ اللرینی قاووشدیردی ؛ پارماقلری بربرینہ کیریور ، کوزلری مددجویانہ احمد جمیلہ یاقیوردی .

بویلہ برمدت زواللی والدہ قاریولہنک یانندہکی صندالیہدہ ، احمد جمیل قارشیسندہ مندرك کنارینہ اوطورہرق ، مومک صاری ، تیتړک ، خفیف ضیاسی آراسندہ یکدیکرینک دونوق ، نیم مظلّم کورینن چہرہلرینہ باقیشہرق ، دوردیلر . انسانلرک

بعضی فوران حسیات دورہ لری وارد رکھ کوچک بردقیقہ استحضار ایلہ باشلار . بودقیقہ دہ کوزلر یکدیگری استفسار ایدیورکی دورور ، کویا « آغلا یلم می؟ » سؤالیلہ باقی شیر . بودقیقہ اوزون برعصر قدر خاطرہ لرلہ مالیدر ، بو بردقیقہ دہ بوتون یارہ لر — ہنوز تازہ ودمریز ، ہر بری بر بشقہ خاطرہ نک برکانچہ سوزانی — انکشاف ایدر . قلبک بیکلر جہ نقطہ لرندن برر این اضطراب ایلہ بیکلر جہ منفذ آچیلیر؛ درلو شکستہ امیدلر ، زہر الود یاسلر ، ماتمکیر خیاللر ، بوتون حیاتک او ہدایای کریہ داری — بر قبرستانک بز مکاہ ارواحی کبی — فریادلریلہ ، کریہ لریلہ سورونہ سورونہ بولوشورلر : بر مجموعہ غریو وماتم! یالکنز کوچک بردقیقہ : او وقت کوزلر قاپانیر ، کویا شو محشر آلام اوزرینہ دوشمش بلوطلرلہ محمول بر سما . آرتق آغلامق زمانی کلشدر .

شیمدی بو والدہ ایچریدہ یأسندن قیورانان قیزی ایچون شورادہ آرتق ضبط نفس ایتیمور ، روحنک بوتون احتیاج زخمداریسیلہ کوز یاشلرینی صالیوریریوردی . احمد جمیل دوداقلرینی صیقیور ، والدہ سنی کورمہ مک ایچون یرہ باقیوردی . نہایت صبیحہ خانم سویلہ مکہ باشلادی ؛ برنجی دفعہ اولہ رق یورہ کنی بوشالتمق ، بوتون حس ایتدکلرینی اورایہ ، اورتہ یہ دوکیورمک ایستہ یوردی . اوزمانہ قدر کندیسنی آلداتمق ایستہ مش ، قیزی بختیار ظن ایتمک ایچون جبر نفس ایتمش

کوچک وقعه ، شو دین او داسنک دیشاریسنده صفہ بی صارصان شی... کیم بیلیر انشہ سنک کچرکن بر یرہ چاریمش اولسی ، یا حود سحرک اینرکن دوشمسی ، والحاصل بر هیچ نہ ایچون فکری بردن اقبالہ سوق ایتش ، نہ ایچون قلبندہ « بوہیچک ہمیشرہ کہ بویوک برتعلق وار . » دین بر سس او یاندیرمشیدی؟ احمد جمیل بردن ، عقلندن بر شمشک کبی کچن بر فکر ایچون : — آہ! ، دیدی ، صوکرہ او فکردن او قدر اور کدی کہ ماہیتی بولماق ، کئنی اکلماق ایچون جبر نفس ایتدی . فقط شیمدی او فکر سیلنیور ، بر سم نافذ کبی سیلندکجہ دہا درینلرہ کیریور ؛ صوقولہ جق ، یاقہ جق مسامات آرایوردی . احمد جمیل اقبالک بوتون سر حسیاتی بر سوزلہ ذہناً اجمال ایتدی : « سولہ دیک ایچون بدبخت ! » دیدی . دہا صوکرہ بر مرض مہلکی وقتندہ فرق ایتہ بن بر طیب کبی بو حقیقتی کشفدہ بو درجہ کچ قالدینی ایچون کندیسنہ بر متہم نظریلہ باقدی . « اقبال سولہ یور ، بوندن شیمدی امینم ، ہمیشیرہم کوزمک او کندہ ہر دقیقہ بر اولوم کچیریور ، ہر دقیقہ جکر لرندن زہر آقیور ... آہ ! او بر دقیقہ اول آغلامش کبی نناک بر نظر استمداد ایلہ باقان کوزلر ، شیمدی اونلری اکلایورم . حال بوکہ بن بونی کشف ایده بیلیمک ایچون برسنہ غائب ایتدم . » دیوردی . او وقتہ قدر یالکز کندیسنی دوشونمش ؛ مطبعہ سنی ، اثرینی ... — علاوہ یہ جسارت ایده میوردی ، فقط حقیقت

اولیہ دہلی؟ - لامعہ بی دوشو نمش ایدی . ہمشیرہ سنی ، کوزینک اوکندہ ذی حیات فقط ساکت بر فجیعہ کبی « اکلامیورسکزر ، یازیق !.. » سرزنشیلہ دوران ہمشیرہ سنی اکلامامش ، اکلامق ایچون برشی یامامش ایدی . شیمدی کندیسنی عفو ایتیمور ، بر خطا نتیجہ سیلہ بر مصیبت ایقاع ایدنلرہ مخصوص بر عذاب وجدان ایلہ دورہ میوردی ..

قاپسینی سورمہ لہدی ، کوچوچک اوداسندہ کزییور ؛ بعضاً قراکلقدہ یازینخنہ سنک باشندہ دورہ رق ، بعضاً کوچک پنجرہ سندن کیجہ نک رنگ اسرارینی استنطاق ایدہ رک دوشونینور ، شیمدی برمیچدن استدلال ایتدیکی بوتدیجہ بی ایضاح ایدہ جک وقایع و امارات سابقہ بی تخرطہ چالیشیوردی .

بعضاً بردن ، هیچ انتظار اولنیمان بر زماندہ رسیدہ وقوف اولیورمش حقیقتلر واردرکہ سنہ لردن بری فطرہ قطرہ ، ادوار غیر موقوتہ و مختلفہ دہ دوکولہ دوکولہ بریکمش امارہ لرک ؛ کوچک کوچک ، باشلی باشلرینہ معناسز نشانہ لرک زادہ ناکھان پیداسیدر . بر هیچ ، بی وقت فککردن کچن بر روز کار ، او معناسز امارہ لری ، نشانہ لری آچیورر ؛ بونلر ، آرالردن جدارات مانعہ قالقویورمش ذرات جاذبہ کبی یکدیگریہ انتحاق ایدر ، بربرینی بولور ، او معناسز لقلردن برکومہ تشکل ایدرکہ غیر قابل انکار بر حقیقت بدیہہ حکمنی آلیر... شیمدی احمد جمیلک ذہندہ او دلائل طوپلانینور ، یکدیگریہ صوقولہ رق

کویا برر سلام آشنائی ایله بولوشیورلردی . اقبالک بر صباح هر کسدن اول اشاغیبی اوداده بولنش اولماسی ، بر کون سحرک وهی بکه شمسیه سنی ویرمکن امتناع ایده رک : « اورادن آلیویرسون ! » دیه میرلداشمس اولماسی ، یوزلرجه ، بیکلرجه خاطرینه کلن بووقعه لر ، تحدثلری زمانلرنده بی معنی ظن اولنان بوکوچک شیلر ، بوتون اقبالله سحر آراسنده انقسام ایدن بو خاطرات شیمدی بریکیور ، بریکیور ، احمد جیلک فکرنده صارصلماز بر ستون براهین شکنده ترفع ایدیوردی .

بو آراتق قاپیسنه اورولدی ، سحر یمکه چاغریوردی . احمد جیل بو آنده کندیسنده یمک ایچون اقتدار بولمادی . فکرینک شو ازدحام اشتغالاتی آراسنده سفرهیه اوطورمق ، دوشونجه سنه بیکنه بر مصاحبهیه اشتراک اتمک ؛ خصوصیه او آدمک ، آرتق شیمدی نفرته بر صلاحیت محقه بولدینی او آدمک قارشینده ساخته بر وضعیتله اوطورمق ایچون قوتی یوقدی . یلان سویله دی . « بن اقشام اوستی بیدم ، سفرهیه کلیه جکم ! » دیدی . سحر جواب ویرمه دن چکیلدی ، شیمدی احمد جیل یاننده کی اوداده بر میرلتی ایشیدیوردی ؛ صوکره دقت ایتدی ، متجسس آدملرکی کورولتی ایتمکن صاقینه رق برشی ایشیتمکه چالیشدی . یاننده کی اودانک قاپیسی آچیلدی ، انشته سی چیقدی ، « اقبال اوداده قلدی ، ظن ایده رم . » دیدی . شیمدی انشته سنک یواش یواش مر دیونلری ایندیکنی

دویدی ، « اقبال یکہ اینہ بیلہ جک بر حالہ دکل ، ذاتاً معدہ سندن مضطرب ایدی . » دیدی . بردن اقبالی کیدوب اوداسندہ بولمق ، « قرداشم ، آرتق اکلایورم ، سویلہ باقمیم ، بکاھپسنی سویلہ ... » دیمک ایچون بر آرزوی شدید دویدی . همشیره سنی کلین اولہ لیدن بری اونلرہ تخصیص اولنان اودانک قاپسنہ بیلہ طوقونمقدن احتراز اتمش ایدی . آیاقلرینک اوجنہ باصہرق چیقدی ، اورایہ قدر کیتدی ، همشیره سنی اولدینی کچی کورمک ایچون کلدیکنی ایشتدیرمکدن صاقینوردی . یواشجہ قاپینی یتدی ، قاپی ہیچ برسس چیقارمقسزین آچیلدی ، شیمیدی احمدجیل ایلرلہ یہ میوردی ...

اقبالی ، اورادہ ، قاریولہ نک یانندہ کی مندرہ یوزی قویون پنامش ، اوزون اورکولی صاچلری برقولنک اوزرندن قایہرق اشاغی یہ صارقمش کوردی .
آغلایورمیدی ؟ ..

احمدجیل همشیره سنک شہہ سز صاقلامق ایستہ دیکچی شو حال حریم حسیاتک اوزرینہ وارمش اولمقی شیمیدی ظرافتدن طالی بولیور ، کندیسندن صاقلانلق ایستہ ن برشیشی کیدوب ورلہ میدانہ چیقارمقده بر قابالق بولیوردی . بر ثانیہ دہا ، بوردت ایدہ جکدی ، فقط اورادہ وجودینی برشی اقبالہ حس بتدیردی . سیلکنہ رک باشنی قالدیردی ، اووقت ایکی قارداش زاسندہ فجیع ، دلسوز ، بکاو فریاد ایلہ مملو - بوندہ شو حال

پریشان ایمانہ بی کو سترمش اولمقدن محجوب، اوتہ کندہ کور، کدن
متالم - برنظر تعاطی اولوندی . احمد جمیل قارداشنک یانہ
قدر کیتدی . شیمدی اقبال مندرده دوغرولمش ، قالمغه
جسارت ایدہ میہرک دوریوردی . احمد جمیل یرہ ، ہاز
دیزینک دینہ ، کلیمک اوزرینہ اوطوردی؛ شیمدی برتسلیمیت
تامہ ایہہ کنڈیسنی ترک ایدن اللرینی طوتدی . « اقبال ، سویلہ
باقیم ، نہ اولیورسک؟ » دیدی . اقبالک کوزلری قاپاندی
قاپاقلرینک کنارندن قوشوشان رعشات سریعہ آراسندن یاشلر
صیجاق ، بررقطرہ زہر ایہہ مشبوع کبی آغر ، ایری یاشلر
سریع برسقوط ایہہ اوزون قمرال کیریپکلرینک اوچندن سوزولہرک
ایکیسنک برلشمش اللرینہ دوشیور . بواللری ایصلاتیوردی ..
اووقت احمد جمیل اغلایہ میہرق ، بوغازندہ لقردی
سویلہ مسنہ زحمت ویرن بر طیقانقلقلہ ، اقبال تسلیہ دکل
استتطاق ایتک ایستدی . « نہ اولیورسک ، اقبال؟ .. نیچور
بکاسویلہ میورسک؟ شیمدی یہ قدر نیچون سویلہ مہدک؟
راحت دکلیسک ، قردام ، براضطرابکمی وار؟ .. » دییور
سؤالر بربرینی تعقیب ایدرک آغزندن دوکولیوردی . فقط
بوسؤالرک جوابی یالکز او اللرینی ایصلاتان ، صیجاق ، آغر
ایری کوز یاشلریلہ بودقیقہدہ احمد جمیلک کوزلرینہ ہر وقتدر
زیادہ صاری ، ضعیف ، نارین کورینن بووجودک تا اعماق روخندر
قویہ ضربہ لرلہ صارصنتیلرندن عبارت قالدی ..

نہایت اقبال « کیدیکز، انابک، شیمدی کلیر ... » دیدی.
 بال کویا قورقونج بر مخلوقدن بحث ای دیورمشجه سنه قاپی به
 نیور، « شیمدی کلیر، شیمدی کلیر ... » دیوردی.

احمد جمیل بوراده دورمه جغنی اکلادی، اقبالی یالکز
 اقدی. اوداسنده: « نه یامالی؟ » دیوردی. اوت نه یابه جق؟
 مین تأخرینی، زمان غائب ایتدیکنی دوشونیوردی؛ شیمدی
 شته حقیقت کوز یاشلریله، اضطرابلریله کوزینک اوکنده بردن
 بدانه جیقمش ایدی. شیمدی نه یابه جق؟..

اولا احمد جمیلده برفوران حدت حاصل اولمش ایدی.
 اختلاجات عصیه ایله یومروقلرینی صقیور، اوداسنده کزیور؛
 ریشلر یایمق ایسته یوردی. همشیره سنی بو بدبختلقدن قورتارمق
 ایچون بوتون واسطه لره، بوتون قوتلره مالک ایمشجه سنه
 لکز شیمدی یه قدر لاقید قالمش اولسنه قیزیوردی. فقط بو
 بلك حمله حدت کچدکدن سوکره برحس عجز دمین تیره ن
 عصابی اویوشدیردی. شیمدی برکوشکلک دویور، بو حقیقته
 ارشی چاره سز لکدن عظیم برفتور ایله شورایه اوطورمق،
 راز اول کتاب شعر عشقنی او قودینی شوکوشده ایچریده
 غلایان همشیره سی ایچون حزین، ساکت، کوز یاشلرینی ریزان
 یتک ایسته دی.

برآراق اشاغیده سوقاق قاپسنگ آجیلوب قاپاندیغنی

دویدی ، دھا سوکرہ قاپیسنک دیشاریسندہ آنہسنک سسنی
ایشیتدی : - جمیل ؛ آجسہک آ...

والدهسنک بوزیارتندہ اقبالدن بحث اولنہجفتی درحال
اکلادی ، قاپیسنک سورمہسنی چکدی .

— قرا کلقدہمی اوطوریورسک ، جمیل ؟ .. یازینخانہسنک
اوزرندن کبریت قوطوسنی آلدی ، مومنی یاقدی ، خفیف بر
ضیا تیرہ یہرک ظلمتک ایچندہ دالغہلانندی ، اووقت ہنوز
آیدینلغہ آلیشماش قماشیق کوزلریلہ آنہسنہ باقدی . ایکسی دە
اویلہ برمدت باقیشدیلر . صیجہ خانمک ، براز اول بیوک والدہ
اولق سروریلہ پرنشوہ اولان بووالدہنک ، شیمدی چہرہسی
کوشہمش ، کوزلرینہ برظل اندیشہ دوشمش ایدی . قاپی بی
تکرار قاپادی ، تکرار سورمہلہدی ، « نیچون یمکہ کلہدک؟ »
دیدی . سوکرہ اصل دوشوندیکنی سویلہمک ایچون سویلنمش
بر سوزک جوانی بکلہمیہرک ، اوغلندہ نہ تاثیر حاصل
ایدہجکنہ دقت ایدیورمشجہسنہ باقہرق : - ینہ کیتدی ...
دیدی .

احمد جمیل انشتہسندن بحث اولندیغنی اکلادی ، دیمک
دمین قاپی اونک ایچون آچیلوب قاپانمش ایدی . — ینہ
پدرینہمی ؟ دیدی .

— طبیعی دکلی ؟ ..

— یوق ، ہیچ طبیعی دکل .. بوصوک سوز اغزندن

بلا اختیار چیدی . اختیارہ نزول اصابت ایتدکن صوکرہ
وہی بک ہفتہ دہ بر ایکی کیجہ بی پدینک اوندہ کجیریور ؛
بعضاً اقشاملری یمک بیدکن صوکرہ دورہ میہرق ، بر بہانہ
ایجاد ایدہرک اقبالی یالکز بر اقوب کیدیوردی .

مختندہ ہیچ پدینہ اوغرامق عادتی دکل ایکن مصابتندن
صوکرہ بوزیارت متوالیہ بالطبع نظر دقتہ چارپدی . بوہ پدینہ
مختندن ، مصابتی اوزرینہ بغتہ او یانیورمش بر مرختندن
متولد دکل ایدی ؛ بوکا شہہ اولنایوردی ..

بو اقشام سحر وقعہ سندن صوکرہ خاطرینہ کان فکریہ
شبیہ بر فکر دیگر دہا احمد جمیلک بینی بر شمشکلہ یارہرق
کجیدی ، والدہ سی حالاً کندیسنہ باقیوردی . احمد جمیل بو
دوشونجہ بی شوسوزلہ تفسیر ایتدی :

--- آح ، ملوث مخلوق! ..

صبیحہ خانم دیوردی کہ: -- اونی کوردکجہ اختیار ممنون
اولہ جق یردہ او قدر حدت ایدیورمش کہ .. او حالہ نہ ایچون
کیدیور ؟ بو قیزہ یازیق دگلی ؟ .

توفیق افندی احمد جمیلک کوزی اوکنہ کلدی . اضعیف ،
فرسودہ وجودی حرکتدن ، نطقدن معطل ، بر یتاغہ
سریش ؛ قارشیسندہ حال طغیان شباب ایلہ تازہ دوران کنج
قاریسنگ یانندہ ، وجودندہ یکانہ حیاتدن اثر کوسترن کوزلریلہ
اونی بیہرک ، بو وجوددن استفادہ ایدہ مہمک خسرا نیلہ اوکا

بلکہ عدویانہ ، کیندارانہ ، یاردلی بر جنوار نکاھیلہ باقہرق ، کوردی . سوکرہ اونی بر آن اول مزارده کورمک استعجالیلہ تدقیقہ کلن اوغلنک قارشیسندہ حدتندن او صولوق چہرہ قیزاریور ، بر شی سویلہمک ایستہیوب موفق اولہ میان دوداقلر بر رعشہ حدتلہ تیرہیور ، اوکوزلردن آتیش چیقیور ، سوکرہ اوتازہ قادین ، بوپدرینک کاملاً اولمسنہ منتظر اوغل ، بوحدت عاجزہنک ، بوتہور بی قدرتک قارشیسندہ کولیورلر ، آلائی ایدیورلر ، گویا « ینہ قودوردی !.. » دییورلر . احمد جمیل بوتون بوتفرعاتی ذہناً ترتیب و ایجاد ایتدجکہ دوداقلرینہ بر حس نفرت نقراتی کبی : « آح!... ملوث مخلوق !.. » جملہسی کلیوردی .

والدهسنک یالکز صوک سوزینہ جواب ویردی :

— اوت ، اقبالی نہ یاپہ جغز؟

او وقت صبیحہ خانم اوطوردی . برشی یاپہ مامقدن ، قیزک بدبختلغہ قارشی عاجز اولمقدن متولد بر اضطراب نومیدانہ ایلہ اللرینی قاووشدیردی ؛ پارماقلری بربرینہ کیریور ، کوزلری مددجویانہ احمد جمیلہ یاقیوردی .

بویلہ برمدت زواللی والدہ قاریولہنک یانندہکی صندالیہدہ ، احمد جمیل قارشیسندہ مندرك کنارینہ اوطورہرق ، مومک صاری ، تیرک ، خفیف ضیاسی آراسندہ یکدیگریک دونوق ، نیم مظلّم کورینن چہرہ لرینہ باقیشہرق ، دوردیلر . انسانلرک

بعضی فوران حسیات دورہ لری وارد رکہ کوچک بردقیقہ استحضار ایلہ باشلار . بودقیقہ دہ کوزلر یکدیگری استفسار ایدیورکی دورور ، کویا « آغلا یلم می؟ » سؤالیلہ باقی شیر . بودقیقہ اوزون برعصر قدر خاطر ملرلہ مالیدر ، بو بردقیقہ دہ بوتون یار ملر — هنوز تازہ ودمریز ، هر بری بر بشقہ خاطر نک برکانچہ سوزانی — انکشاف ایدر . قلبک بیکلرجه نقطه لرندن برر این اضطراب ایلہ بیکلرجه منفذ آچیلیر؛ درلو شکسته امیدلر ، زهر الود یأسلر ، ماتمکیر خیال لر ، بوتون حیاتک او هدایای کریداری — برقبرستانک بز مکاه ارواحی کبی — فریاد لریلہ ، کرید لریلہ سورونہ سورونہ بولوشورلر : بر مجموعہ غریو وماتم! یالکنز کوچک بردقیقہ : او وقت کوزلر قابانیر ، کویا شو محشر آلام اوزرینہ دوشمش بلوط لرلہ محمول بر سما . آرتق آغلامق زمانی کلشدر .

شیمدی بو والدہ ایچریده یأسندن قیورانان قیزی ایچون شوراده آرتق ضبط نفس ایتیمور ، روحنک بوتون احتیاج زخمداریسیلہ کوز یاشلرینی صالیویریوردی . احمد جمیل دودافلرینی صیقیور ، والدہ سنی کورمه مک ایچون یرہ باقیوردی . نہایت صییحہ خانم سویلہ مکہ باشلادی ؛ برنجی دفعہ اولہ رق پورہ کنی بوشالتمق ، بوتون حس ایتدکلرینی اورایہ ، اورتہ یہ دوکیورمک ایستہ یوردی . اوزمانہ قدر کنیدیسنی آلداتمق ایستہ مش ، قیزی بختیار ظن ایتمک ایچون جبر نفس ایتمش

ایدی ... انسان امللرینی تکذیب ایدن شیرلی حسن توجیہہ چالیشہ زق کندیسنی دائما سوکیلی امللر ایچندہ اویالامقدہ کجیکیر . دامادینک علیہنہ شہادت ایدن وقوعاتی ہب ذہناتاً ویلات مساعده ایلہ تلقی ایتمش ، فنا کوردکلرینی اپی کورمک ایچون اوغراشمش ایدی ؛ فقط آرتق ممکن دکلدی .

شمدی ہپسنی سویلہ یوردی . اونی تا ایلک کونندن بری سومہ مش ایدی ؛ اونده تعیین اولنہ ماز برشی دویمش ، « بو آدم قیزی می مسعود ایتہ جک . » دیمش ایدی . او کوچکلکر ، بیاغیلقر ، بعض انسانلرک کسوء مغویہ سی کبی بوتون وجودلری اطرافندہ طیران ایدن هوای حساست ؛ اونی تا ایلک کونندن بری دویمش ایدی . او ، یاتہ جق بریتاق ، اوطورہ جق بر سفرہ ، اثوابلرینی سوپورہ جک بر مخلوق بولمق ، بونلری ممکن مرتبہ اوجوز صاتون آلمش اولمق ایچون اولنش ایدی . ہر کون برخویسنز لغنہ ، برقابالغنہ تصادف اولنیوردی : اپی اوتولنہ مش بر یاقہ لق ، کوملکنندہ اونوتولمش بردو کہ اقبالی آغلامق ایچون کفایت ایدن سبیلردی . دہا صوکرہ لری اوک خدمتندہ قصور بولمق ، یمک بکنمہ مک ، قہویہ اعتراض ایتک ؛ برآی ایچندہ بوتون بونلر میدانہ چیقمش ایدی . صوکرہ اقبالی دوغرودن دوغرویہ ہدف تحقیر ایتکہ باشلامش ، صاحبک اور کوسنہ ، کوملکنک بیجمنہ ، چارشفنک رنگنہ اعتراضی کندیسنی ایچون برسوس ایدمش ایدی . ایکیدہ بردہ : « بیلہ میورسک ،

شیمدی صبیحہ خانم اوغلنہ باقیور، اونک یانندہ دہا
 سوکرہ سندن بخت ایتمکہ جسارت ایدہ میوردی؛ فقط آرتق
 اوقدر ایلر یلہ مش ایدی کہ توقف ایتمک ممکن اولمادی .

— دہا سوکرہ سحر مسئلہ سی باشلادی، دیوردی .
 بومسئلہ نک اسمنی ویردکن سوکرہ بوتون تفرعاتی نقل ایتمک
 ایچون قوت بولدی . بوتون بیلدکلرینی، حس ایتدکلرینی
 اوغلنہ سویلہ دی . احمد جمیل برشیدک موجودیتی ذاتاً حس
 ایدیور، فقط تفصیلات وادلہ نظر دقتندن قاجیوردی، یالکز
 شو صوک تصادفہ قدر ...

صبیحہ خانم :

— اوح دہا اوکا کنجہ یہ قدر، دیوردی . سحر اول
 « بن اوطورہ میہ جغم! » دیہ باشلامش ایدی؛ برکون چارشفی
 کیمش، آغلا یہ رق، الی قاپینک زنبکندہ، نہ دیشاری یہ چیمغہ،
 نہدہ چارشفی چیقارمغہ جسارت ایدہ میہ رک، ساعتلہ اورادہ
 دورمش؛ اغزندن برکلہ آلہ ماش ایدی . نہایت برصباح صبیحہ
 خانم سحرک وہی بکی مطبخدن ایتہ رک چیقاردیغنی، ارقہ سندن
 قاپی پی سورمہ لہ دیکنی کورمش، او وقت سحری استنطاق ایتمش
 ایدی . سحر ینہ برشی سویلہ میور، فقط یالکز آغلا یوردی؛
 صبیحہ خانمہ ذاتاً اوکرتمک ایستہ دیکنی شیئی شو کوز یاشلری
 ا کلاتما یورمیدی؟ .. بوندن سوکرہ وہی بک اوتامق، دہا
 ایلری یہ کیتمہ مک لازم کلیرکن ...

آرتق صبیحه خانم تفصیلاتی بیتره میور ، « بر کون ... »
 دیبه باشلادیغی خاطر لره نهایت ویره میوردی . بوتون بووقوعات
 آراسنده سحرک سکوت مصرانه سی ، اقبالک هیئت حزینه تحملی ..
 صبیحه خانم سحرک کیمسه یه برشی سویله مک ایسته مه دیکی
 حالده اقباله افشای حقیقت ایتدیکندن امین ایدی . بر وقتدن
 بری اقباله سحر آراسنده یکدیگری هر کسدن زیاده اکلایانلره
 مخصوص بر خصوصیت ، سردارانہ بر مناسبت واردی . حال
 بوکه اقبال ؟ .. اوکا نه وقت : « اقبال نه یک وار ؟ » دینیرسه
 او دائمًا بر سحابپاره کریمه ایله مستور دوران کوزلرینی حیرتله
 قالدیرر ، « بنم می ؟ » ، دیر ، صوکره یورغون کیرپیکلرینی ایندیره رک
 دوداقلری اره سندن برانین احتضار کبی بوغوق ، درونی سسیله
 علاوه ایدردی : — هیچ ! .. بالعکس قوجه سنه عطف اولنه بیله جک
 بوتون قصورلری اورتمکه چالیشیور ، اونو والده سنه ائی
 کوسترمک ایچون یلانلر ایجاد ایدیوردی . صبیحه خانم ینه :
 « بر کون ... » دیه باشلادی :

— بر کون نه اولورسه اولسون اونو سویلتمک ایچون
 قرار ویردم ، « سحرک ینه نه سی وار ؟ بو قیزه برشی اولیور ؟ »
 دیدم ... اقبالک بگری آتدی ، بو سؤاله بردن بره جواب
 ویره مه دی ، سانکه بونک جوابی کندیسنک بر تهمتی میدانه
 چیقاره جقمش کبی شاشیردی . — دیمک که ...

صبیحه خانم بوندن بر نتیجه چیقاریوردی ، « دیمک که

اقبال بیلپور ، فقط صاقلامق ایستہ یور . « دیوردی . او کوندن
 صوکرہ خستہ لغنی بیلہمین بریسندن حقیقتی سویلہ میہرک استکناہ
 مرض ایتمک ایستہین احتیاطکار برطیب کبی بو والدہ بدبخت
 قیزینک ہر حالی ، ہر سوزینی تعقیب ایتمش ، اوندن خستہ لغنک
 بر پارچہ سنی قوپارمغہ چالیشمش ایدی . فقط اقبال دائما محزون ،
 دائما ساکت ، اوک ایچندہ بر ظل صامت شکندہ تحتہ لرہ
 باصمقندن قورقہ رق ، والدہ سیلہ قرداشنہ صوقولمقندن اور کدرک
 دولاشیوردی .

صدیجہ خانم :

— نہایت ، دیوردی ؛ نہایت باباسنک خستہ لغیلہ مطبعہ
 مسئلہ سی چیقدی . دقت ایتدکمی ؟ او مسئلہ چیقار چیقماز
 نصل دیکشدی ، ہر کسہ التفات زیادہ لشدی . بالخاصہ سکا قارشی
 بر محبت کوستردی . اسکی خستدن اثر قالمادی ، مصرفی اوستہ
 آلدی ، بوتون حرکتلرنندہ بر بشقلق کوروندی ... سبب ؟
 شیمدی بو صوک سؤال ایلہ اوغلنک کوزلرینہ باقیور ، اونی
 سویلتمک ایچون اصرار ایدہ رک « سبب ؟ » دیہ تکرار ایدیوردی .
 احمد جمیل آنہ سنک قارشینندہ او سویلہ دیکہ بعضاً مومک
 خفیف ضیای رقاصیلہ تیرہ یہرک دیوارلرک اوزرندن قاچیشیور ،
 تا اورادہ ، درلو منور رؤیالرینک سمای انجلاسنہ ، او کوچک
 یتاغک بیاضقلری اراسنہ صوقولیور کورونن کولک لہرہ دالیور ؛
 بعضاً تا بوغازندہ بر عقدہ کریہ ایلہ کوزلرینی سوزہ رک ، اسکملہ نک

اوزرندہ ارہ صرہ دالغہ لانیور، موہوم برظل متنفس کبی شیشیور،
 قاباریور، کاملاً اوچویور کورونن؛ دھا سوکرہ بردن ینہ
 طویلانہرق کوچولن، ضعیفلہ شن؛ آغلامش کوزلریاہ، صولمش
 چہرہ سیلہ، بوتون ہیئت مایوسانہ سیلہ دوران آنہ سنہ باقیوردی .
 تاشو محاورہ نک بدایتدن بری او آنہ سنک سویلہ دکلریخی
 اوزاقدن، بر قومشو اوندن کلن نوحات ماتم کبی پارچہ پارچہ
 دیکلہ یور؛ کولکلرک اہترازاتنہ، والدہ سنک وجودندن یوکسلن
 ظل خیالہ دالہرق کویا براویقوا یچندہ دوشونیوردی. «برکون...»
 مقدمہ سیلہ باشلانان اوبی نہایہ وقوعات کندیسنک دوشونجہ لریاہ
 قاریشیور، بولانغہ باشلایان ذہنک ایچندہ بر تلاطم حصولہ
 کلیور، ارہ صرہ بلوطلرہ محمول برسماہہ کیزلی بر کونشدن
 فرجہ یاب فرار اولہرق قوشوشان ضیا پارچہ لری کبی ذہنک
 تلاطم سحائبی اوزرندن بر فکر اوارہ کچیور، تادرینلردہ برلمعہ
 خاطرہ اویانیور، سوکرہ ینہ بوتون بوشیلر کویا دماغنک کونشی
 سونیور مشجہ سنہ ظلمت لہرہ بوغولیور؛ او وقت ایشیتدکلریخی
 اکللامغہ، دوشونمک ایستہ دکلریخی طویلاہ مامغہ باشلایور؛
 شقاقلرینک آراسندہ بر قاصرغہ دونہرک بوتون بو کوچک
 تلاطمکاہ ایچندہ بولدقلریخی چویریور؛ غیرقابل مقاومت بر
 دورانک محکوم جاذبہ سی ایدہرک چکیور، دوندیریور، قیور۔
 یور؛ دھا سوکرہ بو مجادلہ نک کندیسیدہ بیتوان متاعی قالہرق،
 بو قاصرغہ ایچندہ بوتون اوانقاض افکار قیریلش، پارچہ لانمش،

صاچلیور، یرلرہ سریویلیوردی . « برکون » . احمد
 جمیل ینہ سیلکنہ رک دیکھ مک ایستر، برمدت حکایہ بی تعقیبہ
 موفق اولوردی ؛ فقط بر آرائق والدہ سنک بر سوزی کیدر،
 ذہنتک ایچندن بر خاطرہ بی طیرمالایہ رق او یاندردی . « آہ !
 اوت، برکون ... » ، اودہ تخطر ای دیوردی ...

— خاطرہ یکہ کلیورمی ؟ برکون اقبالی اختیارک اوینہ
 کوندرمش ایڈک، او کیجہ اورادہ قالمش ایڈی . ایڈک اوکجہ
 ہر کیدیشندہ کوزلجہ عودت ایتدیکی خالدہ اوکون خستہ کجی
 گلشدی . ایشتہ اوکیدیش صوک کیدیش اولدی ، اوندن صوکرہ
 اقبالی اورایہ کوندرمک قابل اولہ مادی ، بن اصرار ایتدیجہ :
 « اختیارمنون اولہ یور، کیتدی کمزی ایستہ میور، بکک باباسیدر،
 نہ ایسترہ یاپسون ؛ فقط بن کیدہ م . « دیور . سبب ؟ ...

صیجہ خانم ینہ اونکاه استفساریلہ اوغلنہ باقیور، اونی
 سویلمتک ایچون اصرار ایڈہ رک علاوہ ای دیوردی : — سبب ؟ ...
 احمد جمیل : — آہ ! ملوث مخلوق ! دیوردی . آیاغہ
 قالدی، آنہ سنک یانہ قدر کتدی ، یانی باشندہ دیزچو کدی ؛
 شیمدی صیجہ خانمک کوزلری ینہ براحتلاج شدید ایلہ قاپانیور،
 پریشان یاشر کیری بیکرینک او جندہ ینہ دولاشمغہ باشلایوردی :
 — پکی ، آنہ ، اقبالی نہ یاپہ جغز ؟ .. دیدی .

بوسؤال اوزرینہ ایکسی دە سکوت ایتدی لر . شو نقطہ دە
 بو ایکی قلب بوتون آجیلریلہ کویا یکدی کرینہ صارلمش لردی ،

ایکیسندہ عین احتیاج تدبیر : « نہ یاہ جغز ؟ » دیوردی .
 صیحه خانم نہایت کوزلرینی قالدیردی ، اللرینی اوغلنک
 اوموزلرینہ قویدی ، خستہ دن قطع امید ایدن بریأس عمیق ایله
 باقدی : « هیچ ! .. دیدی ... »

هیچ ! .. هیچ ! .. صحیحمی ؟ اقبالی او پنجه قهردن
 قورتارمق ایچون هیچ بر واسطہ می یوق ؟ ... احمد جمیل بوکا
 اینانہ میورہ ، قرداشنی اولدیرن اومصیبتک بر چاره تعمیر ی بولنہ میہ .
 جغنه قناعت ایده میورہ ، شمدی کنارلری یانان کوزلریله آنہ سنہ
 باقوردی . هیچ ، اولہ می ؟ دیمک اقبالی قورتارمق ایچون
 برشی یاہ میہ جقلر ؛ اونی بویله ایچریدہ ، اودالک اغوش تنہائسنہ
 التجا ایده رک اغلامقده ، یأسدن قیورامقده بردوام براقہ جقلر ،
 اولہ می ؟ ... »

صیحه خانمک کوزلری آرتق قوروایدی ؛ درین ، ثابت ،
 نومید بر نظرلہ احمد جمیلہ باقوردی ؛ شمدی خاطرندن بر چاره ،
 یالکز بر چاره کچوردی . احمد جمیل دہ اونی دوشونیوردی .
 او چارہ نک اسمنی سویلہ مکسزین مقناطیسی بر مناقلہ افکار ایله
 ایکسی دہ عینی دوشونجہ ایله مشغول اولدقلرینی آکلادیلر ،
 سوکرہ احمد جمیل دوداقلرینک آراسندن : « اولدیر مکلہ مساوی ! »
 دیدی . بونک بر چاره نجات اولدیغنه قناعتی واردی . ذہناً
 « بشقہ بر تدبیر ، اونی بوسبوتون قورتارہ جق بشقہ بردوا
 بولمالی ! » دیوردی ...

احمد جمیل اوداسندہ یالکمز قالدینی وقت آیاقلرینک آلتندہ بر دنیا پارچہ لائمش کبی همشیره سنک حیات شکستہ سی قارشیدسندہ چارہ سزلکدن ، برشی یاپہ مامقدن متولد برقتور عمیق ایله یتاغنک کنارینہ اوطوردی . اورادہ ، غیر متحرک ، قوللری صارقمش ، کوزلری بوش بر نظرله اودانک مہم بر گوشہ سنہ دیکلیمش دوردی .

شمدی بواز دواجی دوشونیور ، بوتون تفصیلات ماسبقی اجمال ایدیور؛ بواز دواجک نصل وجودہ کادیکنی ، بوتیجہ نک نہ یولده اسباب ایله تولد ایتدیکنی تحلیل ایدیور ، بوندہ بر مسئولیت موجود ایسہ اونک کیمہ عائدیتی لازم کله جکنی بولمق ایستہ یوردی .

اوزمان پک بی قیدد اورانما مشمی ایدی ؟ همشیره سنہ انتخاب اولنہ جق رفیق حیاتی تماماً اوکرنمک ، طایمق ایچون براحتیاطدہ بولنمشمی ایدی ؟ مطبعہ دہ ایکی سیغاره دومانی آرہ سندہ احمد شوقی افندینک فکرندہ دوغیورن بومسئلہ ازدواجک او بر ایکی ہفتہ لق تاریخ مقدماتی بوتون احتیاطسز لقلریلہ ، قیدسز لکلریلہ خاطرینہ کلیوردی . مطبعہ دہ بریازینخانہ نک کنارندہ کیمسہ نک ایشیتہ مسندن احترازاً ایکی اوچ دقیقہ سورن محاورہ جکلرلہ همان بیتریورلمش اولان بو ازدواج ایشته بوکون شو نتیجہ بی ویرمش ایدی . « احمد شوقی افندی ، بدلانک بری ! »

بیوردی؛ سوکره بردن قلبی برشی، یاقیچی برشی بوردی.
 حمد شوقی افدینک زوزکجه معنیدار بر وضعیتله: «مطبعه
 اختیار کدر.» دیدیکی خاطرینه کلدی. احمد جمیل بوفکری ذهنندن
 دفع ایتمک، اونی دوشونمه مک، اداره مأمورینک یووارلاق
 هیئتیه او صیریتقان یوزینی کورمه مک ایچون جبر نفس ایتدی؛
 فقط شمدی او فکریننه مسلط اولمش، اورادن چیقما مق ایستیور،
 بومسئولیت سکا عاند؛ دییوردی. احمد جمیل بر خصم موهوم
 ایله مجادله ایدرجه سنه بوفکرله جنککشیوردی: «بن اومسئله ده
 طبعه یی دوشوندمی؟ بالعکس اونک ایچون بر صوغو قلق
 ویمادمی؟ احمد شوقی افدی اوندن بحث ایدنجه حتی قلباً احدث
 یتمه دمی؟» دییوردی. فقط او فکر مسلط ذهننده شیمدی اداره
 مأمورینک سپای تراشیده سنه تمثیل ایده رک بر صورت آلیور،
 کنیش بر خنده استهزا ایله دیشلرینی کوستره رک صیریتیور،
 وودورتیچی بر نظر رمزکار ایله باقرق: «عجبا؟.. صحیحی؟..»
 مینمیسک؟.. دییوردی.

بو فکر مسلطله مجادله درونینندن احمد جمیل مغلوب،
 قهور چیقدی. بواز دو واجده کندیسنه بویوک بر حصه مسئولیت
 رتب ایدیوردی، بو حقیقت قابل انکار دکلدی. احمد جمیل
 کندی کندیسنه ویردیکی بو حکم ده اشک آلتنده ازیلیوردی.
 نقصانی تنور ایچنده اشکال مههمه کبی کورونن کوچک
 کتاب حجره لرینه، دیوارده ملولانه ساللانان خریطه یه،

یازمخانه سنك اوستنده مكتب ارقداش لرینك — هیهات ! او مسعود حیات مكتب دوست لرینك — بر یلپازه تشکیل ایدن رسم لرینه کویا : « بنی سزده مسئولی تلقی ایدیورسکوز ؟ بنی سزده محکومی ایدیورسکوز ؟ » سؤال استمداد کارانه سیله باقدی . افراطه ، هر شیئه مزج ایلدیکی ما فوق الحقیقه شو دقیقه ده هر وقتدن زیاده مغلوب ایدی . آرتق کندیسنه صفت محکومیتله باقغه نفسنی مجبور ایتدکن صوکره عادتا علمپنه خدمت ایده جک بوتون تفصیلاتی تزیین و تقویه یه اوزندی . شمدی کندیسنه قارشی خصمانه تدقیق مسئله ایدیورسکوز ، مسئولیتی کاملاً یوکنمک ایچون سبیلر بولیور ، « سنسک » بوتون سبب سنسک ! « دیورسکوز ؛ هنوز قلبنده خفیف بر صدای مدافعه ایله تبریه یه چالیشان حسی ذهنناً تکرار ایتدیکی بو نقرات ایله تماماً اسکا ته اوغراشیوردی . بر آراق بو حکمه دها زیاده قوت ویرمک ایچون : « حتی ... » دیدی .

همشیره سنك بر یبانجی یه کسب ارتباطندن حس ایتدیکی قسقا نجلنگك ، او هفته لرحه سورن وهیچ بر وقت تمامیه زائل اوله میان اذای درونك براز انطفا پذیر اولسندن صوکره بر مطبعه صاحبی اولق احتمالی کسب قوت ایتمش کوره رك قلبنده انکشاف ایدن ازهار خولیا تمامیه خاطرینه کلدی . مطبعه ده یالکز قالدینی کیجه لر نا کهان بر مسوده نك اورته سنسده قالیورره رك دوشونجه لرینه بر زهرمه ساکته ایله دمکیر اولان

اویالکز لنگ آراسندہ شو مطبعہ دہہ برکون ہر زمانکی موقعندن
 بشقہ بر موقع طوتہ جغنی دوشونہ مشمی ایدی ؟ .. دہا سو کرہ
 اختیارک مصابیتی اوزرینہ اولاک ای حسلری اویامش ایدی ؛
 اختیارہ آجیمش ، انستہسی ایچون دویمقدن خالی قالہ مدینی
 حس نفرتہ براز دہا وسعت ویرمش ، حسین بہا افدینک
 چکیلمہ سنہ نظر ناخشنودی ایلہ باقش ، علی شکیک محرر لکہ
 وداع ایدہ رک بردکانخیلغہ تنزلی بر فجیعہ حکمنده تلقی ایتمش
 ایکن تا قلبنک درینلکرنده ، خفی گوشہ لرنده بوتون بوشیلرک
 آلتندن بر شکوفہ امل چیقہ جغنہ اعتماداً کیزلی کیزلی کولومسر
 برامید مخفی دکلی ایدی ؟ دیمک اوکوزل حسلر ، اونلر ہپسی
 یالان ، ہپسی ساختہ ایدی ... یواش یواش اوخندہ امید میال
 انخساف کوچک بر نور شکلندہ پارلارکن کیتدجکہ اتساع ایتمش ،
 بلوطلردن صیریلان بر صباح کونشی کبی شعشعہ انجلاسیلہ بوتون
 اومظلم سحائب حسیاتی داغیتہ رق قلبنی امواج انوارینہ بوغمش
 ایدی . شیمدی ارتق احمدجیل صاقلایہ میور ، کندیسنہ عاداتا
 - امال منفعتجو یانہ سنہ بر چوق حسیات کزیدہ انسانیتی فدا
 ایتمش - بر کوتو مخلوق نظر متفریہ باقیوردی .

دوغر ولدی ؛ بر عذاب مدہش بوغازینی صیقیور ، باشنی
 بر منکنہ ایچندہ پارچہ لایوردی . براز هوا المق ایستدی ؛
 قرا کلقدہ قالیرسہ دہا ای دوشونہ جکنی ، ظلمتدن ترشح
 ایدن بر آرامش و ہم عدملہ براز مستریح اولہ جغنی تخمین

ايدہ رک مومي سونڊوردي ، اوداسنڪ پنجره سني آچدي .
 ڪيجهنڪ دونوق رنگ سياهي اڇنڊه متحشد برر ڪتله ظلام
 شڪلنڊه دها سياه ، دها ڪشيف ڪورونن قومشو اولره ،
 ياقين ديوار لره باقدي . بوسياهلقلري يومتق ، رطيب برنفس
 مقبر ڪبي سياهنه بارد ، منجمد ، ممازده دوداقلره رعشه بخش
 بوسه لرقونديران بورنڪ بي حياتي ڪاسه ڪاسه ، تسليقتاز برنوشابه
 عدم ڪبي قانه قانه اڇمڪ ايستهدي . جگرلري ، ڪويا نفس
 سموم ايله يانان جگرلري بوکوثر ظلامدن بر حظ باران حس
 ايديوردي ...

« شيمدي نه پامالي؟ » ديوردي ؛ يارين ينه بر اجير صفت
 ذليلانه سيله اومطبعه به ڪيده جڪ ، او آدم اڇون چاليشه جق ،
 هيچ بر شيئه واقف دڪ ايمشجه سنه اوڪا ڪولمڪ اڇون جبر
 نفس ايدہ جڪ دڪلي؟ ..

« لکن مطبعه ده بلڪه اونڪ قدر بنمده حقم وار ! » ديمڪ
 ايستهدي ، بوفڪرله قوت بولمغه چاليشيوردي . فقط هيها ت!
 آرتق حقيقي تزين ايدهميور ، ڪوزينڪ اوڪنده تمامآ تجلي به
 باشلايان ذلت موقعنڪ اوزرينه منور برستره شعر چڪه ميوردي .
 بوراده ، پنجره نڪ ڪنارنده ، ڪوزلرني بو ظلمتلره
 دولديره رق ، بي پايان بر عمق سياه شڪلنڊه امتداد ايدن بو
 فضانڪ سينه سندن چيقان سڪوته بڪزر اوغولتي بي ديڪليه رک
 اوتدهه بريده بو صاف زمين ظلمت اڇنڊه برر صاري لڪه

شکلندہ پارلادایان منور پنجرہ لردن، برقاج محتجب ضیا پارچہ لرندن
فک نظره چالیشہ رق، آرتق کوزلرینک اوکنده دھاش، وسیع
بر اوچورومک قعر نایاب منفذ خشیتنی آچہ رق کنڈیسنی یوتمغہ
مہیا اولدیغنی کوریوردی .

اووقت قورقونج ، کابوسلرلہ محمول رؤیالر آراسندہ
بر بوشلق ایچنہ دوشویورمش؛ بیتمز توکنمز برسقوط بی انصافانہ
ایلہ یتیشلمز بولماز بر درینلکہ اینورمش کبی ایچندہ برشی
دویدی . مطبعہدہ آرتق ساعات مساعیسنہ برامل روحپرورک
اشتراک ایدہ میہ جکنہ، بالعکس اورادہ کنڈیسنی نفرت ایتدیکی
بر آدمک اسیری صفتندہ کورمکدن منع نفس ایتمک ممکن
اولہ میہ جغنه امین ایدی . بونتیجہ بی تا ایلک کونندن بری
مجهول برحس کنڈیسنہ خبر ویرمکدن خالی قالمادیغنی حالده
اوکیتمش، عالہ سنک ثروت یکانہ سنی اوملوٹ مطبعہ نک دیشلرینہ
آتیورمش ایدی . شیمدی خطاسنک اہمیتی بر فکر افراط پروری
ایلہ ذہندہ بویویور ، برجنایت دہشتنی آلیوردی .

بوندن صکرہ نہ یاپہ جق؟ برازاول ہم شیرہ سنک دفع
مصیبتی چارہ سنی آرارکن بر حکم اعدام سقوط باردیابہ دوشن
برکلمہ صویہ دوشن برطاش پارچہ سی کبی آغر آغر، کذرکاہنی
یارہ رق، غیرقابل رجعت بر سقوط ایلہ قلبنک اک درین
نقطہ لرینہ قدر، درلو املاری ازہرک، خولیالری پارچہ لہ یہ رق
اینیوردی : ہیچ ! ..

اوت ، ہیچ ! بوندن سو کرہ ہپسنہ وداع ایتک ، بر
آرالق بخار سکر شعر ایله بولانان کوزلرینک اوکنده ترفعی
کوردیکی کاشانہ املک آرتق کنار انقاضنہ اوطوروب اوزون
برنظر حرمان ایله ماتمنی طومتق لازم کلیوردی .

یالامعه ؟ .. یا اثری ؟ ..

اوزمان کویا قلبندہ بر قوت خفیہ بر خواب کراندن
سیلکنہ رک او یاندی ، بوایکی خاطرہ بردن دامارلرینک ایچندہ
برسیالہ آتش طوتوشدیردی . کوزلری اوتہدہ بریدہ بر زمین
سیاہ اوزرینہ سریلویورمش صاری لائل خندہ شکندہ
ایشیلدایان نجومہ باقیور ، بونلرک اراسندن شاهد خولیایی برابر
تابان کبی کوریوردی .

اوت ، لامعه ایله اثری ... اوزمان اللرینی اوزاتدی ؟
قرا کلقدہ ، مندرك اوزرنده برادای ملول ومحتضر ایله سریلن
اودفترجکی ، اوانیس امالی آراشدیردی . اونوی یارہسی
باغلانہ جق ، قیریق قنادی صاریلہ جق مجروح برکو کرچین کبی
اوقشاییجی ، اوپوجی برال ایله طوتدی . قرا کلقدہ یازیلری
کورمیه رک یپراقلری چویردی ، صوک صحیفہ اولہ جغنی تخمین
ایتدیکی یپراغہ قدر کلدی ، اورادہ اوایکی کلہیی ، اوبش
صفری بروهم رؤیتلہ تکرار کوردی ... لامعه ! .. شیمدی اونک
خاطرہ سیلہ بوتون متانت طبعی ، بوتون عزم مساعیسی جانلانندی ؛
شورادہ - النده بودفتر شعر ، قلبندہ کشیف برظلمت حسیات

ایچندہ یالکز بر فرامید - قارشیدندہ بی پایان بر فضای عدم
شکلندہ امتداد ایدوب کیدن شو سمای سیاہی استشہاد ایدہ رک
لامعہ یہ مالک اولق ایچون کندی کنڈیسنہ یمین ایتدی .
بو دیقہدہ احمد جمیل آرتق تماماً اتخاذا قرار ایتشایدی .
نہ اولورسہ اولسون ، مادام کہ موفقیت حیاتی اونکلہ قائم ،
بو مطبعہ یہ تملک ایتک ایچون صبر ایدہ جک ! بوتون اوہام
حسیاتنہ غلبہ ایدہ رک یارین ینہ مطبعہ یہ کیدہ جک ، ینہ چالیشہ -
جق ، اوغراشہ جق ، ہر شیتہ تحمل ایدہ جک ، تا کہ ...

احمد جمیل آرتق یتاغنہ کیرمک ایچون عجلہ ایدیور ،
بوصوک قرار اوزرینہ او یومق ایستہ یوردی . ایکی الیہ دفتری
دوداقرینہ قدر چکدی ، کوزلرینی قبادی ، او غیر مرئی
کلمہ جکلرہ صفرلری اوزون بر بوسہ ایلہ اوپدی . بولیل مظلمک
سینہ مخوفدن سانکہ بر نفس چیقدی ، احمد جمیلک شو بوسہ
عشقی بر موجہ سیاہ ایچندہ تسعید ایتدی .

احمد جمیل اکثریا چوق دوشونجہ لی زمانلری تعقیب ایدن
درین او یقولردن بریلہ او یودقدن صوکرہ صباحلین کنڈیسنی
تماماً اعادہ سکون ایتش بولدی . اک اول اقبالی دوشوندی :
« شہہ سزہ ، کیجہ کی طغیان اعصاب کچمش اولہ جق ! » دیوردی .
اقشام ہم شیرہ سنہ اعادہ سعادت ایدہ بیلیمک ایچون ہیچ بر
امکان تصور ایدہ مزکن بوصباح بلکہ شو ایکی قلبی یکدیگرینہ

تقریب ایدہ بیلیمک ممکن اولہ جغنی دوشونوردی . اقبالی بو
 صباح دها سا کن برنظرلہ تدقیق ایتمک ، احتمال براز سویلتمک
 ایچون قرار ویرمش ایدی . همشیره سنہ : « سن شو نقطہ دن
 مجروحسک ! » دیمکسزین ، اونک نوع بدبختیسنی تعیین ایتمکسزین
 تداوی ایتمک ایستہ یوردی . خستہ نک پیش نظرندہ میدانہ
 چیقاریلیویرن امراض قدر تداویسی مشکل شی اولیہ جغنی
 بیلردی .

انسانلر تأثیرات محیطہ نک نہ قدر اسیریدرلر ! مظلّم برکیجه نک
 شو صباح منوری بوتون بقایای ملالی ، بوتون تلقینات یأسنی
 سیلمش ایدی ؛ شیمدی پردہ نک آچیق قالمش برکنارندن خفیف
 برکونش دالغہ سی کیرہ رک احمد جمیلک قاریولہ سنک کنارینہ قدر
 مائل برستون متلاطم شکلندہ دوشیور ، هوا وضیادن مرکب
 برشلالہ کبی یوزبیکلرجه توز پارچہ لرندن ، اینجہ قیللردن ، او بر
 اودانک دونوق هوا سنندہ کوریلہ مین غیر قابل تمداد و تعیین
 ذرہ لردن مرکب شناور لریلہ ، رقاصہ لریلہ دالغہ لانیور ؛ بو
 اودانک سکون صباحی ایچندہ برلرزش مستی حیات او یاندیر -
 ییوردی . احمد جمیل یازیمخانہ سنک گوشہ سنہ ، بجاقلری
 صاللانہ رق ، اوطورمش ، سیغارہ سنک دو مانلریلہ بو ستون
 متلاطمک او یونلرینی سیر ایدیوردی .

بعضاً آغز دولوسی دو مان پوسکورہ رک ، بعضاً کوچک
 کوچک حملہ لرلہ حلقہ لر صالیویرہ رک ، ارہ صرہ بر مقرہ دن

ایپلک بوشانیر کبی اینجه بر خط رقااص چیقارده رق بونلری سوزکون کوزلریله تعقیب اییدیوردی. بو بلوطجقار ، حلقه لر ، شریدلر اولا اودانک بی حیات کورون هوا سنده فرسز بر بیاضلقه نقطه توجهنی تعیین ایده میه رک مترددانه ساللانور ، صوکره او ستون منورک جاذبه تلاطمی بر حلقه نك کنارینه ایلیشیور ، صویه دوشمش بر اینجه کاغد کبی اودومان طبقه سنک اوزرندن پریشان بر دالغه کچور ، کویا انسجه سی چوزولور ، پارچه پارچه داغیلور ، دها صوکره اوزرینه بر بلوط کولکسی اصابت ایتمش بر قار سطحه سی شکلنده بر دونوقلق براقیور ؛ او وقت او یوز بیکلرجه شناورلرک ، رقاصلرک هر آن متبدل رقص متموجنده دها سریع ، دها طربناک بر فعالیت ، تازه بر بحران حیات اویانیوردی .

بویله بلوطلر حلقه لره قاریشه رق ، اوزون بر شریدک ایچنده اوفق بر اهتزاز نفسله بر قاصرغه شکلنده سوزولوب صاریله رق او کونشک بوتون هوای محیطی بلع ایتمک ایستین تلاطمکانه دوغرو چکیلوب کیدیورلردی .

بو او یون ، صباح کونشک شو صحنه سحر آمیزی ، شومتلاطم زمین منور ، او یوز بیکلرجه ذراتک رقص مستانه سی ، اوداسنه بی نهایت برشلاله نشوه ، جوشقون بر ستون آب شکلنده آقان بو تحفه شمس احمد جمیلده شیمدی بر میل خوشیینی اویاندیریور ، هر شیئی قابل تعمیر و احیا ظن ایتدیرن بر حس

پیدا ایدیوردی . ایری ، صویہ دوشمش بر طاشک کنار
 نقطه سقوطندہ بویویہ بویویہ آچلمش برداڑہ شکلندہ ، واسع
 بر حلقہ نک اورتہ سندن کوچک ، ظریف ، سویملی برچوجق
 بیلہ زیکی چیرپینہ رق چکرکن احمد جمیل بو صباحکی میل اعصابہ
 کورہ بر فلسفہ ایجاد ایدہ رک کندی کنڈینہ : «انسان بدبختلغک ،
 بختیار لغتک موجودیدر ، اقبال ہر شیئی ایی طرفندن کوسترن
 بر نقطه نظرہ وضع نفس ایتسون ، مسعود اولور . « دیور ،
 دہا سوکرہ : « فقط اونی او نقطہ یہ کتیرہ بیلملی . « مطالعہ
 مہمہ سنی علاوہ ایدیوردی .

یازبخا: سنک گوشہ سندن آتلادی ، قاپینسی آچدی ، لابالی
 بر سس طاقینہ رق قاپینسندن باغیردی :
 — آنہ! اقبالہ سویلہ دہہ بورایہ کلسون .

دوغرودن دوغرویہ اقبالی چاغیرمغہ جسارت ایدہ میوردی .
 اقبال ہنوز کندی اوداسندہ ایدی . سنی ایشیدنچہ صفہ یہ
 چیقدی : « بنیمی ایستہ یورسکز ، اغا بک ؟ » دیدی . اقبالك
 آغزندہ دائما لطیف بر حجت محبت کبی چوجقلغہ مخصوص
 ادای صاف ایلہ تکرر ایدن بو « اغا بک » خطابی بو صباح احمد
 جیلک قلبی روح پرور بر حرارت صفوتلہ تسخین ایتدی .
 — اودامہ کلیر میسک ، اقبال ؟ بو صباح سکایش چیقدی ؛

دیدی .

نہ قدر زمان کچمش ایدی کہ ہمیشہ ایلہ برادر آراسندہ

برکوملک تعمیری یا خود نقصان بردو کہ اکالی قیلندن برایش
چیقمامش ایدی . بلکه ازدواجندن بری برنجی دفعه اوله رق
قرداشک برایشنی یامغه وسیله یاب اولدیغنه سوینه رک اقبال :
« سبتمی آلهیم ، شیمدی کلیورم . » دیدی .

بردیقه سوکره النده سپتله احمد جمیلک اوداسنه کلدی .
اونک تعمیر ایدیله جک برچوق شیرلی بریکمش ایدی . اقبالی
ممکن مرتبه یاننده زیاده آلیقویمق ایچون ایلکری بوزولمش
کوملکرینی ، آستاری سوکولمش جا کتتی ، کناری آیرلش
مندیلنی اوکنه دوکدی .

اولا اقبال بودعوت ایله کیجه ناتمام قالان وقعه آراسنده
برمناسبت اوله جغه حکم ایتمش ، اونک سسنی ایشدیکی زمان قلبی
چارمیش ایدی . فقط بو محتاج تعمیر شیرا وکنه ییغیلنجه مستریح
اولدی .

احمد جمیل یازمیخانه سنک اوزرنده سور وکلنه ن برکتابی آلدی ؛
تامندرک اوته کی او جنه ، همشیره سنک قارشیسنه اوطوردی ؛
فقط تصادفاً آچیوردیکی صحیفه چورلمه یور ، بیتمه یوردی ...
کوزلری کتابک اوزرندن قایه رق اقبالک صولوق چهره سنه
انعطاف ایدیوردی . بو صباح کنج قادینک سیما ی حزینتده
مصائبه تحمل ایچون قرار ویرمش اولانلره مخصوص برسکون
ملول واردی . کیجه برطغیان مدید ایله بوشانان کوزیاشرندن
سوکره اعصابی کریش ، گوشه مش ، کوزلرینه بر ساکن

دونو قلق گلش ایدی . اوزرندن مدھش برفورطنه کچمش سما کھی
چهره سنده بریورغونلق اثرندن بشقه برشی یوقدی . احمد جمیل
قرداشنی شو حال حزینیله پک کوزل ، برشعر ملال ایله کوزل
بولدی . انشته سی ایچون : « نصل اولیورده بو کاخیانت ایدیور؟ »
دیوردی .

بر آراق « اقبال ... » دیدی ، اقبال کوزلرینی قالدیردی :
— نه قدر زمان اولیورکه سنکله شویله قارشی قارشی به بولمادق .
کنج قادینک دوداقلرنده خفیف بر رنگ تبسم اوچدی ،
کوزلرینی ایندیردی . شیمدی احمد جمیلی او یله ، یوزینه باقیه رق
دیکله مک ایسته یوردی .

اوکسیک کسیک ، جسارت بولدقجه علاوه ایده رک ، عین
طرز لسانی تعقیب ایتدی :

— بر قیز اولند کدن صو کره بوتون محبتک قوجه سنه انحصار
ایده جکنی ذاتاً بیلیردم . فقط اینانیرمیسک ، اقبال ؟ انشته مه
او قدر مربوطیتکه صو کدرجه ممنون اولقله برابر بزه براز ، کوچک
بر حصه محبت تفریق ایتمه بورسک ظن ایدیورم ... باق ، جواب
ویرمه بورسک . ایشکه کلیور ، دکلی ؟ ...

اقبال آجی بر خنده ایله تکرار کوزلرینی قالدیردی ، شودقیقه ده
ذهندن کچن شیء دالغین دالغین یوزینه دیکیلن بو کوزلر احمد
جمیله نکال وضوح ایله تقریر ایدیوردی . اقبالک بو دقیقه ده
ذهندن شوسوزلر کچیوردی :

— نہ دیمک ایستہ دیکھی آ کلا یورم، آغابک .. بومضحک کیہ
 نہ لزوم وار؟ بکا یواش یواش بر شی سویلتمک ایستہ یورسک.
 سنی تآمین ایدرم کہ صوک نفسمی هیچ بر شی سویلہ مہ مکله
 ویرمک عزمندیم . بنی بختیار ایده بیلیمک ایچون الکزده بر
 واسطہ یوق. بوکون حقیقت اولانجه دهشتیلہ تاقلبمک اوزرنده
 دورییور. اونوی قوپاروب چیقارہ بیلیمک ایچون هیچ بریکزک
 الکزده قوہ کافیه یوق ..

احمدجیل مجرای لسانی بردن تبدیلیہ لزوم کوردی، بونظر
 معنیدارک قارشیسندہ دہا زیادہ محافظہ نقاب ایده میہ جگنی
 آ کلادی، بودفعہ تایاننہ صوقولدی:

— لطیفہ ایدیورم ، دیدی ، دہا صوکرہ : — اقبال ،
 مساعده ایدرسک سنی بر پارچہ مواخذہ ایده جکم ؛ دیدی .
 اقبال حیرتلہ باقدی:

— اوت ، مواخذہ ایده جکم . سن قوجہ کی بر قادینک
 سومہ سی لازم کلدیکی کبی سومیورسک . کیندارانہ ... بر آز
 توقف ایدرک ، کولہرک علاوہ ایتدی : — حتی عاشقانہ
 سویورسک ...

اقبال کوزلرینی قالدیرمیہرق بومطالعہ بی جرح ایتمک
 ایستہ دی :

— اصل شیمدی لطیفہ ایدیورسکز ؛ آغابک ... پن

بالعکس انشته کزی صادقانه، ساکنانه بر محبتدن بشقه برحسله
سومیورم.

احمد جمیل کولدی:

— بی آلامق ایسته یورسک، یاخو دکنڈک آلدانیورسک،
قرداشم ... دون آقشام نه ایچون آغلا یوردک، باقیم؟ باباسنه
کیتدیکی ایچون دکلی؟ باق، اونی باباسنک اوندن بیله اسیرکه.
یورسک. ایسته یورسک که اونک اوزرنده هیچ کیمسه نک،
حتی باباسنک بیله برحق تصرفی اولماسون، اوسکا، منحصرآ
سکاعاند اولسون. صوکره بو عشق خودکامک تحمل ایده میه جکی
اوفق برشی کوردیکک زمان اوکا عداوت ایتمکه باشلا یورسک،
دشمن اولیورسک. ذاتاً عشقه کین قدر یاقین برحس
یوقدر... آرتق کوز یاشلرینی صالیوریریورسک، کندیکه
بر ماتم ایجاد ایدیورسک. ذاتاً قادینلرک هپسنده موجود
بر تلذذ بدبختی ایله کندیکی زورله مسعود کورمه مکه چالده رق،
او آجیلقدن عادتا بر لذت دویهرق کندیکه یازیق ایدیورسک...
اقبال شیمدی النده کی ایشنی دیزلرینک اوزرینه بر اقمش،
برادرینی کمال حیرتله دیکله یور، کندیسنک بو صورتله تلقی
ایدلسنه آغلامق ایسته یورک باقیوردی. احمد جمیل بونظر دن
بوسوتون صیقلدی، همشیره سنک بدبختیسنی اونک اوکنده
کندیسنی بویله برمدقق اسرار روح سکون دمیله تشریح ایدیور

کورمکدن اوتاندی ، دوام ایده مه دی . اوزمان اقبال کوزلرینی
سوزدی ، آجی بر خنده ایله :

— لکن یا کیلیورسکز ؛ دیدی ، بن کنیدی هیچ بدبخت
بولمایورم . دون کیجه آغلایشمه سوء معنی ویرمشسکز .
احمد جیلک دوداقرلینک اوچنه قدر کلدی :

— او حالده دون کیجه بن اودا کده ایکن نه ایچون اونک
کلمه سندن قورقیوردک ؟

بونو سویله مک ایسته مه دی ، اقبالک سویله مه مک ایسته دیکی
شیلری زورله آغزندن قوپارمق مفید اولمقدن زیاده مضر
اوله جغنه قانع ایدی .

ذاتاً اقبال بوبحثک دوامنه مساعده ایتمک نیتنده دکل کیدی ،
ذهنی یالکز انده کی ایشیله مشغول ایمش کی انه یکی الدینی
برکوملکه باقارق :

— امان ، آغابک ، بو ایلیکلر بوسبوتون بوزولمش ، بونی
نصل کییوردیکز ؟ .. بن بونلری آلهیم ده آقشامه قدر یاپارم ؛
دیدی .

بو برنوع : « بحثی بوراده براقلم . » دیمک ایدی . احمدجیل
آیاغه قالقدی ، « فقط بیترمک ایچون کنیدیکی چوق یورمه ،
زیرا چالیشه جق بر حالده دکلسک ! .. » دیدی .

صوکره آلائی ایتمکه باشلادی ، « قیزمی ایسته پورسک ،
اوغلانمی ؟ » دییوردی .

احمد جمیل بوبختی بر لطیفہ ایلہ بیترمک ایستہ مش ایدی ،
فقط آرتق صباحلین قلبندہ اویانان حس خوشبینی مختل اولمش
اولدی . همشیره سنک قولایبجه دکل بلکه هیچ تداوی ایدیلہ -
میہ جکنی آکلایوردی .

بوکون مطبعہ یہ کچ قالدینی ایچون بر آز عجلہ کیندی ،
چابوق یورودی ، حتی دکانسک اوکنده دوران علی شکیک :
« بر آز اوغراسه ک آ... » دعوتنه : « وقم یوق ! » جوابی ویردی ،
مطبعه نك مر دیونلرینی معتادندن زیاده حیزله چیقدی .

ایلک کوردیکی منظره مطبعه نك هر وقتکی حالنه مشابہ
دکادی . هیئت تحریریه اوداسنک ایکی قنادلری آچیلمش ،
یازینخانہ سنک اطرافنده برچوق باشلر واردی .

سعیدله صائبدن ، احمد شوقی اقدیدن بشقه فطین دلاور
ومظہر فریدون بکده اوراده ایدی ؛ صائب آیاقده ، النده بر
غزته ، جہراً او قویور ؛ اوتہ کیلر اطرافنی آملشر ، کولوشہ رک ،
قیریشہ رق دیکلہ یورلردی . اونی صائب کورمہدی ، فقط
اوتہ کیلر کوردیلر ، اطرافدن بر « ہیشت ! » صدای مسکتی
چیقدی ، اووقت صائب شاشیره رق الندن غزته دوشدی .

شیمدی ہپسنہ بر دورغونلق ، بر بجر کمزلك گلش ؛ بر

قباحت اٹانسانده طوتولانلره مخصوص بر پریشانلقله دمنسکی
قهقهه لر کویا دوداقلرینه یاپشمش قالمش ایدی .

احمدجیل اکلایه مادی . فقط کندیسنه دوغروندن دوغرویه
توجهه جسارت ایده میه رک قوت بولمق ایچون یکدیگری آراشدیران
بو نظرلردن اوقونان شیئک کندیسنه متعلق اولدیغنی حس
ایتدی .

اک اول او جسارت ایده رک : « بر شیعی وار ؟ » دیدی .
هیچ بریسی جواب ویرمکه قوت بوله مادی ، بر برلرینه باقیشه رق
کویا : « سویلسه کنز آ... » دیورلردی . نهایت احمدجیل الی
اوزاتدی . اورادن سیلنمکه بر چاره آرایورمش کبی دوران
صائبک اوکنده کی غزته یی آلدی ، کوزلری ستونلری شویله
بر دولاشدی ، تا اوچنجی صحیفه نیک باشنده متعدد علامات
استفهام و حیرتله مجهز بر سر لوحه کوردی : بر مسامره ادبیه ؟؟؟!! ..
اووقت کندیسنی ضبط ایده مه دی؟ شیمدی اونک اوزرنده
حصوله کله جکنی آکلادقلری آجی تأثیری دوشونهرک یوزینه
رحمانه باقغه باشلایان ، بلکه بر دقیقه اول تحف بوله رق کولدکاری
ایچون ندامت دویان بو آرقداشارک قارشیسنده اوطورمیه رق ،
کندیسنک نصل تحقیر ایدلیکنی کورمک استعجالیه ، اوقومغه
باشلادی .

مقاله ده :

« هانیا صباحرلی باب عالی جاده سنده کی دکانلرک اوکنده

دورمق معتادندہ اولانلرک کورمکہ آلیشدقلری اوزون صاحلی
برشاعر واردر ... « مقدمہ سیلہ باشلانوردی . اووقت احمد
جمیل اوقدر واضح فقط کولنج بر صورتہ تصویر اولنیور ؛
باشیلہ ، قوللریلہ ، صاحلریلہ ، بوتون قیافت وجسمانیلیلہ اویلہ
آلای ایدیلیوردی کہ حدتندن کوزلرینک بیاضنہ قدرقیزارہرق
دوداقلرینک آراسندن : « راجی !.. » دیدی .

بومقالہنک راجینک اثری اولدیغنی ذاتاً ہپسی آ کلامشردی ،
حتی شیمدی یہ قدر راجینک یازدیغنی شیلر ایچندہ نسبتاً بونک
انفس اتاری اولمق لازم کلہ جکنہ براز اول سعید اعطای حکم
ایتمش ایدی .

اووقت احمد جمیلک کوزلری بولاندی ؛ شیمدی اطرافندہ
بولونانلردن صیقیلیور ، نہ غزتہ یی براقہ بیلور ، نہدہ برشی
سویلمکہ قوت بولیوردی .

اووقودقلرینی بر بلوط ارقہسندن کورہرک ، برچوق یرلرینی
اکلایہ میہرق دوام ایتدی :

احمد جمیل تماماً تصویر ایدلادکن صوکرہ بو شاعرک
- فرنک غزتہ لرنده قایجیلرہ مخصوص رومانلری ترجمہ ایتمکلہ
قوۂ شاعرانہسی معلوم اولان بو شاعرک - بر کون عالم
شعردہ بر بشقلق وجودہ کتیرمک علتتہ مصاب اولدیغندن بحث
ایدیلیور ؛ او « خرسزک قیزی » فلان فلان کبی مترجماتی یوزینہ
اورلدقن ، او ترجمہ لردہ اثر اہمال یا خود سہو ترتیب اولہرق

قالمش یا ککشلر کمال تقید و اہتمام ایله طویلانیلوب اقتدار ادیبسنہ برر برهان اولمق اوزره تعداد ایدلدکدن سوکره بوتون نظریات نظمیه سی درلو کوانچ تخریفاتدن کچیرلمش، اک لاقیداولانلری بیلہ محترمت ادبیات نامنه قیزدیره جق برطرز مضحکہ تعریف ایدلمش ایدی .

احمد جمیلک شیمدی حدتندن دیشلری کلیدله نیور، یومروقلری صیقیلوردی . سوکره او مسامرہ ادبیه ...

راجی مقاله سنک بوفصلنده بوتون مدعوینی شایان تدقیق بردماغ معلولک غرائبی تماشا ایله اکلنمکه ککش اولمق اوزره تصویر ایدیور، سوکره احمد جمیلی سفره نکل اوزرینه چیقارتیور، اوکا غلطده افریقا، امریقا تیاترولری صحنه لرندہ کوریلن صوتاریلره مخصوص ادا ایله اثرینی اوقوتیوردی .

او وقت اثرک کویا اوتہ سندن بریسندن مثال اوله رق ایراد ایدلمش پارچه لر کلیوردی . احمد جمیل بونلری اوقویہ مادی، کندیسنه مخصوص طرز بیان ونظمک بو مخرفات ذلیلہ سنہ تحمل ایدہ مدی، مقاله نکل سوکلرینه باقمق ایستہ دی . نہایت اوراده کندیسنی حضار طرفندن براسکملہ یه اوطور تلمش، یوقاری یه قالدیرلمش، ضیافت اوداسنک اطرافندہ قهقهه لرله کزدیرلمش کوردی .

راجی بومقاله یی بوتون برطرز کهنه لسانک تریناتی اولان سجعلره، تشبہلره، جناسلره، ایہاملره بوغمش، درلو مستہجن برده بیرونقلرله دولدیرمش ایدی .

احمد جمیل بونی بیتردکن سوکرہ - بر چامور دریاسنہ
 دوشدکن سوکرہ غلبه لغك ایچندہ آیاغہ قالقہرق اطرافنہ
 باقانلرہ مخصوص بر حال پریشان ایله - بر ارقداشك تحقیر
 ایدلدیکنی کورمکدن کیزلیجه ممنون اولمقله برابر بر آجی قارشیدسنده
 دیویولان تأترندنه خالی قالمیان چهره لره کوز کزدیردی .
 آه ! شودقیقه ده حسین نظمی به نه قدر محتاج ایدی !.. کندیسنی
 یالکز اونك اکلايه جغندن امین ایدی . اگر او شو دقیقه ده
 بوراده اوله ایدی بوردت ستونلق زهرک آجیسنی اونك یاننده
 آغلایه رق دوکمکدن نه بویوک تسلیت دیویه جقدی ! کندیسنه
 اک اول فطین دلاور بک تقرب ایتدی :

-- بو قدر محسود اولدیغکزه ممنون اولمک لازم کلیر ،
 اعتقادندیم ؛ دیدی .

اونك بوسوزی هپسنه جسارت ویردی ؛ آرتق راجینک
 بیایغیلغندن ، تربیه سزلکنندن ، کوتولکنندن بحث اولوندی ؛
 کله لره ، تعبیرلره تقید ایدلمه دی ؛ فقط بونلر احمد جمیلی تسلیه یه
 خدمت ایدمه دی ، اطرافنده ابذالکارانه صاحبیلان بوتأمینات
 محبتده بر صوغو قلق ، بر ساخته لک دیویور ؛ دمین بو آدم لریک
 شومقاله یی دیکلر کن اکلنه رک کولدکلرینی دوشونیوردی .

شیمدی شوراده کندیسنه یارانمغه لزوم کورن بو آدم لری
 اودرت ستونلق تحقیر اتدن کولمک هوسنی دیویارلر سه یا کندیسنه
 بیکانه اولانلر ، بوتون غزته اوقویانلر نه یاپه جق ؛ دیمک شیمدی

بوتون قرا تخانه لرده ، قهوه لرده ، سوقاقلرده کنديسى ايچون کولونيور ، بيلمينار بيلنلردن : « بوشاعر کيم اوله جق ؟ » ديه سورييورلردى .

احمدجیل درين برکسلان دویدی . تا جکرلرينک اورته-
سندہ برشى ييرتيليور ظن ايتدی . ديمک کنديسنک غايه حيات
اوله رق سويديكى ، وجوده کتيرديكى بو اثر شو دقيقه ده هر کسى
کولدير ييور ، اکلنديرييوردي . اوت ، هر کسى ...
نا کهان ، « بوهر کسى » نعيميرندن بر چهره آيرلدى :
لامعه ! .. بردن نظرندن بوتون خلقک اهميتى دوشدى ، ذهنگ
ايچنده يالکيز لامعه قالدى . « بونى لامعه ده کوره جک ، اوده
کوله جک . » دييوردي .

صوکره ينه کندی کنديسى تأمينه چاليشيوردي :
« خپر کوليه جک . بونک نه قدر حقسنز اولديغنى آکلامازمى ؟
حس ايتزمى ؟ بالعکس نيم ايچون آجيه جق ، بلکه حدتندن
بوملوث کاغد پارچه سنى ييرته جق ... »

بو صوک احتمال اوزرينه انسانلرده کنديلرينه مرحمت
ايدلديکنى دويدقلى زمان حاصل اولان لذت متسلانينه شيه
برشى حس ايديور ، اونک طرفندن برحس مرحمته شايان
کوريه جکی اميديله طاتلى برميل بکا دويوردي .
بر آراق مظهر فريدون بک :

— برازده دوستلريکيزک يازدقلىنى اوقويکيز ؛ دیدى .
احمدجیل حيرتله باقدى .

مطبوعات عالمندہ دوستلرده اولورمی ایمش ؟ اونلرده بر
 ارقدائی تقدیر ایدرلر می ایمش ؟ دیمک ایسته یوردی .
 یازینخانہ نك اوزرندہ دارمه داغنیق دوران غزته لر بیغینی
 آراسندن « پیام جهان » نسخه سنی بولدی لر . کندیسنه اوزاتدی لر ،
 فقط احمد جمیل آرتق آلدینی یارہ دن سوکرہ دوایی استخفاف
 ایدن مجروحلرہ مخصوص برنظر استغنا ایله غزته یی آلمادی .
 یالکز مظهر فریدونه : « تشکر ایدہ رم ! » دیدی .

بوکون احمد جمیل هیچ کیسه نك محاضرہ سنہ تحمل
 ایدہ بیله جک بر حالده دکلدی . یالکز لغہ احتیاج شدیدی واردی .
 مطبعہ ده کندی اوداسنہ قباندی ، اوکله وقته قدر اوراده
 قاپیسنی سورمه یلہ رک سدیرک اوزرینه اوزاندی ، دوشوندی .
 راجیہ قطعياً مقابله ایتمه مکہ ، حتی کندیسنه تصادفندہ برشی
 واقع اولما مشجہ سنہ معامله ایتمه کة قرار ویرمش ایدی . راجی
 ایچون اک بویوک جزانک انا رخصومتنه قارشی لاقید داورانمقدن
 عبارت اولدیغنه حکم ویریوردی . فقط حقیقت حالده شودمین
 قانتی قوروتان بر صحیفه دولوسی تحقیراتی لاقیدانه تلقی ایدہ بیلمکه
 قوت بوله میوردی . نظرندہ بوتون امال حیانتک محصلہ سی
 حکم واهمیتنی حائز اولان اثرینک هنوز انتشار ایتمه دن اوزرینه
 دوکولن بوچرکاب تحقیرات احمد جمیلک جناح خولیاسنہ مهلک
 بر جریحه آچمش ایدی .

کندی کنڈیسنه : « آہ ! خولیا لرم !... » دیوردی .
 شیمدی اقبال ، مطبعه ، اثری ، انشته سی ، بوتون بویاره لر
 هپسی بردن قامغه باشلامش ایدی . بر آراق ینه کندی
 کنڈیسنه قوت ویرر ، برعزم موققیته آیاغه قالقار ، ذهندن
 جسارتی قیره رق کچن فکرلری قوغغق ایسته یورمشجه سنه
 سیلکینه رک : « نه ایچون فتور کتیرملی ؟ بر حسودک حکمنه
 بر مقصد حیاتی فدا ایده جک قدر ضعف صاحبی می یم ؟ »
 دیدی .

بر آراق او طه سنک قاپسینه اورولدی ، برسس : « احمد شوقی
 افندی سزی بکله بور ! » دیدی . مطبعه نک اصلاحات اخیره سی
 اثناسنده اداره مأموریه قرار ویرمشلردی ، اوکله یکنی
 برابر اونک او طه سنده ییرلردی . احمد شوقی افندی بر تقید
 نظافتپورانه ایله اوداسنده بر قسمی معطل دوران بر دولابک
 آلت قاتی کوچک بر کیلارحانه کتیره رک بورایه سفره اورتولری ،
 پیشکیلر ، صو قدحلی ، طباقلر ، چتالر ، بچاقلر قویمش ؛
 هرکون اوکله اوزری کوچک بر مدورماصه نک اوزرینه او بیاض
 اورتولردن برینی اورته رک سفره یی حاضرلامنی اعتیاد ایتمش
 ایدی . احمد جمیل دوندن بری آچ اولدیغنی اوزمان حس ایتدی ،
 اوداسندن چیقدی . اداره مأموری کوچک سفره سنی هر وقتکی
 کبی شجره سنک یاننه قورمش ، آرقداشنه انتظاراً ایاقده سواقه
 باقهرق قارشیده کی کبابچی به اصهارلامش آلتی شیشک آتش

اوزرنده رايچهدار دوماندر ايچنده -جيز لاديفتي سير ايديووردي .
ايكي آرقداش قارشي قارشي به اوطوردقري وقت ايکيسي ده
بر مدت لاقيردی سويلاه يه مديلر . ايلک سويله جکلري شيئک
صباحي مقاله يه تعلق ايتسي طبيعي ايدی . احمد شوقی افندی
نهایت : — نه قدر تأثره مياں آدمسک ! دیدی .

— بالعکس کنديمی پک متين بوليورم . بوکون بنم يرمده
بشقه بري اوله يدي حدتندن چيلديوردي .

اداره مأموری بوجواب ايله قناعت ايتمه مش کوروندي :
— کاشکه سن ده چيلديره جق قدر حدتلدنسه کده نفسکی

بويلاه مایوسيته تسليم ايتمه سهک ...

احمدشوقی افندی يه کوره پک اينجه اولان بومطالعه احمد
جمله حيرت ويردي . او وقت شيمدی يه قدر حقنده درين بر
محبتندن بشقه برشيئتی کورمه ديکی بو آدمه اوزون اوزون باقدي ،
احمدشوقی افندی ده کنديسنی مرحمتله مالی بر نظرله سير
ايديووردي . ايکيسنک آراسنده يکديکرينی سون آدملری
بر ثانيه ايچنده لطيف بر هوای محبت ايچنده صاران ترشحات
مقاطيسيه ايله دولو برانجذاب حسيات حاصل اولدی . بو بر
ثانيه ايچنده احمد جيل بوتون دوشونجه لرينی ، نه زماندن بري
بر قلبه توديع ايتمک ايسته يوبده موفق اولماديفنی خفایای حسياتی
بو آدمه ، ساده لکيله ، صفوتيله اطرافنی محیط اولانلرک کافه سنه
مرجع اولان احمد شوقی افندی يه دوکمک احتياجنی دويدی :

« بنی مایوس ایدن یالکز اودکل ، صبریکز وارسه دیکله یکز . »
 دیدی . اولاً همشیره سندن بحث ایتدی ، اقشام والدہ سنہ سویلہ مکہ
 جسارت ایدہ مدیکی قورقولرینی ایضاح ایتدی ، انشہ سنی ممکن
 اولدینی قدر آکلاتدی ، سوکرہ : « مطبعہ . . . » دیدی .

احمدشوقی افندی شیمدی اوکارنده دوران کباب صحنہ
 چتالک اوجیلہ دو قونہ دو قونہ دالغین بروضعیتلہ دیکلہ یوردی ؛
 « مطبعہ . . . » کلمہ سنی ایشیدنجه الیلہ « کافی ! » دیدی ، « او -
 جہتی بن سکا آکلاتہ جغ . بشقہ ؟ . . . »

احمدشوقی افندی آرقداشک بشقہ دردلرینی صوریوردی .
 اوزمان احمد جمیل قیزارہ رق ، تردد ایدہ رک لامعہ یی ، اثرینی
 آکلاتدی ؛ بوایکی خولیانک یکدیگریلہ ارتباطنی ایضاح ایتدی .
 آرتق یملکرینی بیترمشلردی ، احمد شوقی افندی برقدح صوی
 سوزہ سوزہ ایچدکن سوکرہ قرقیق بیقلرینی اندہ کی پیشکیرلہ
 قورولادی ، اسکملہ سنی براز چکدرک ، کتن یلکنی کوشتدی :
 — بوسوک دردلر برشی دکل ! دیدی . سنک اثریکہ اعتمادک
 وارمی ؟ بکا جدی سویلہ . . .

احمد جمیل بوتون قوہ روحیلہ : — پک زیادہ ! . . . دیدی .
 — او حالہ اثریکی باصدیررسک ، لامعہ یی دہ کیدوب
 برادرندن ایترسک ، اوکادہ ہم اعتماد وار . . .

احمد جمیل اوتانمسہ یدی احمد شوقی افدینک بوینتہ آتیلہ رق
 اوقیرمزنی وجہ تراشیدہ یی شاپر شاپر اوپہ جکدی ، فقط ادارہ
 مأمورینک بقیہ جملہ سنی سونجہ امکان براقادی :

— لکن ہمیشہ کہ عائد اولان درد پک بویوک . . .
 بو بویوک گلہ سی احمد شوقی افدینک آغزنده بشقہ
 براہیت مخصوصہ آلیور ، دہا زیادہ بویویوردی . ادارہ
 مأموری نہایت اندیشناک زمانلرینہ مخصوص وضعیتیلہ ، ایکی
 پارماغنک اوجیلہ بورتتی قاشیہ رق دیدی کہ: — اصل قفالی ہمیشہ کہ
 اوچاقین حریفک نصل تحت حکمنده ایسہ سنک دہ مطبعہ دن
 دولایی اولیہ اسارت آلتہ کیرمش اولمقلغکدہ کوریورم .
 احمد جمیل بواسارتی قبول ایتہمک ایستہ دی: — نہ ایچون
 اونک اسیری اولہیم ؟ مطبعہ دن آیسترسم شیمدی قطع علاقہ
 ایده مز می یم ؟

ادارہ مأموری چوق تجربہ کار ادملرک ہنوز ہر شیدی
 تحت احتمالہ کورہ جک قدر کنج اولانلرہ قارشی قوللانقلری
 تبسملہ: — زواللی چوجوق ! دیدی . اوی نہ یاپہ چقسک . . .
 ماکنہ لرنہ اولہ جق ؟ . . .

احمد جمیل بر درلو ادارہ مأموری قدر بدین اولہ میورہ ،
 مسئلہ یی او قدر مخاطرہ لی بولہ میوردی . او وقت ایکی آرقداش
 بوتون احتماللری تدقیق ایتدی لر ، احمد شوقی افندی فرض
 ایتدیکی تہلکہ لری ایضاحہ چالیشدی . نہایت احمد جمیل مطبعہ دہ
 وخامت موقعی دہا زیادہ آ کلامقنن قورقدی ، آرتق بحی
 براز اول نتیجہ سز براقیلان ہمیشہ سنہ ارجاع ایتک ایستہ دی .
 اوزمان احمد شوقی افندی: — ہمیشہ کہ عائد اولان دردک

تسویہ سی مطبعہ دہ کی ایشک تسویہ سیلہ ممکن اولہ بیلیر . اولہ
 اوہ ، ما کنہ لره برر چاره بولہ لم . صوکرہ ہمشیرہ کی تطلق
 ایتدی ررز . نہ ایچون اولہ باقیورسک ؟ بشقہ بر چاره می وار ؟ ..
 احمد جیل بخی دہا زیادہ تعقیب ایتک ایستہ مہ دی . زواللی
 خولیالری ! اونلر بوسفیل حقیقتلردن نہ قدر اوزاق
 قالمشردی !..

*
*
*

بوکیجه احمد جیلک نوبتی ایدی . بوکون انشته سی مطبعہ یه
 هیچ اوغرامادی . احمد جیل قورقولی بر مواجہہ دن قور تولدیغنه
 سوینیوردی . ادارہ مأموریہ سعید و صائب کیتد کدن صوکرہ
 تماماً یالکز قالدی ، مطبعہ دہ آنجق نوبتی مرتبہ لره ما کنہ جیلر
 واردی . کندی اوداسنہ کیردی . بو آقشام آرتق بر قرار
 ویرہ کہ عزم ایتش ایدی ؛ نہ اولورسہ اولسون بو کشمشک
 وقوعانہ ، شو مہمیت وضعینہ بر نتیجه ویرمک ایستہ یوردی .
 انشته سیلہ دوام ایدہ بیلیمک غیر ممکن ایدی . او حالہ اوی
 قورتارمق ، ما کنہ لری اوکا بر اقق لازم ایدی ؛ یاخود ما کنہ لری
 آلسہ ، مثلاً « پیام جهان » مطبعہ سیلہ بر مقاولہ یه کیرشہ .
 بر مطبعہ صاحبی اولہ بیلیمک املندن ممکن دکل فک خولیا ایدہ میورہ ،
 یاہ بیلہ جکی شیرلی ذہناً دقیق ایتدجہ قلبی ہب شو صوکرہ چارہ
 تسویہ یه تمایل ایدیوردی .
 بر آراق آشاغی بہ ما کنہ لردا اثرہ سنہ اینمک ، اونلری بر کرہ

دھا کورمک ایستہ دی . مردیونی نیم تنویر ایدن قیریق شیشہ لی
بر آصمہ لامبانک ضیاسیلہ طریزانی طوتہ طوتہ ایندی . بوزلی
جامی اوستندہ : « ایچری یہ کیرمک ممنوعدر » اخطاری کورون
قاپویی ایتدی ، ما کنہلر دائرہ سنہ کیردی .

لیطوغرافیسا ما کنہ سی تادیبده اوزرینہ یلکن بزندن
اورتوسی چکیلمش دوریوردی . احمد جمیل اک اول اونی بر
نظر محبتہ سلاملادی : « دنیاہدہ یکانہ ثروتم ! » دییوردی .
ایلرلہدی ؛ بورایہ نہ وقت کیرسہ یاغ ، پترول ، کاغد ، مرکب
قوقوسندن مرکب اکشی ہواسندن بر حظ غریب دیواردی ؛
جکرینک بوہوایی تنفسہ محتاج اولدیغنی ، بو عالمدن چیقہ جق
اولورسہ قاننک قورویہ جغنی ظن ایدردی . اوتہدہ سر مرتب
حروفات ما کنہ سنک اوزرینہ اکیلمش بر آرقداشک طوتیور -
دیکی ال لامباسیلہ غزتہ نک صوکت تصحیح لری نی یاپیور ؛ بر کنارہ
ما کنہ جی اسنہ یہ رک تصحیح لری کتخامنی بکلہ یوردی . احمد جمیلی
کورنجہ ہپسی باشلرینی چویردی لر ، صوکرہ سر مرتب : « شیمدی
بیته جک ، اقدم ! » دیدی ؛ ینہ اون یاشندن بری پارمقلرینک
اوجندہ افکاری چوزوب باغلامقلہ یورولہ یورولہ خراب اولان
وجودینی ما کنہ نک صوغوق صفحہ سنہ ا کدی ؛ غیر قابل
تحمیل بر وضعیتہ ، قوقولی لامبانک بیس ہواسی ، دونوق
ضیاسیلہ شورادن بر نقطہ چیقارمق ، اوتہ یہ برویرکول قویمق
ایچون ؛ صبر سزلقدن ، اوزون تیدن ، یورغونلقدن جکرلری

کوکسنگ ایچندہ دارلاشہرق؛ النده جنیز ، جنکشمکہ باشلادی .
 احمدجل بومشکل صنعتک بوتون متاعب جنکنہ پک واقفدی ،
 اونک ایچون مرتبلیکی محررلکدن زور بولور ، بوزوالیسره
 درین بر مرحمتله آجیردی . بوتون کون آیاق اوزری درت یوز
 شو قدر حجره یه تقسیم ذهن ایدہ رک ؛ افکاری پارچه پارچه ،
 حرف بحرف طوپلایوب داغیته رق ، ایلریله من بیتمز بر ایشده
 سرعت کوسترمک ، پارمقلرینی ذهنه یتشدیرمک ایچون ایچی
 ایچنہ صیغیہ رق ، چابق یامق ایستہ یوبده یاہہ مامقدن متولد
 بر علت عصیہ ایله خستہ لانہ رق ، پارمقلرینک اوچندہ افکارک
 متمادیا چوزولوب داغلمسندن یواش یواش ذهنه بر پریشانی
 کلہ رک ایشلہ یین بو صنعتکارلره احمدجیلک بر محبت مخصوصہ سی
 واردی . بعض دفعہ لر تصحیح اثناسندہ بولندجہ آنلرہ
 باقہ مازدی . سطرلری کوشتمک ؛ یا کلش کلہ لری ، حرفلری
 برر برر آییقلامق ؛ یرلرینہ دوغرولرینی قویمق ، اوییکلرچہ
 مینی مینی شیلر ایچندہ جنیزک اوچیلہ کزیمک ، بعضاً برمشکل
 یرہ تصادف ایتمک ، صیقشمش بر سطرہ بر فضله کلہ علاوہ سی
 ایچون یکرمی سطرینی یرندن اویناتمق ، یکدیگریہ اقطارمہ لر
 یاہہ رق بو مخلوقات آہنینی ارزویہ اتباع ایتمک ... بوتون بوشیلرک
 نصل قان قوروتیچی بر جنک اولدیغنی دوشوندجک حیاتلرینی
 بہای حیاتلریلہ قازانان بو آدملرہ آجیر ، اونلری شایان مرحمت
 بولدیغنی ایچون سوردی .

احمد جمیل بر شی سویلہ مش اولق ایچون : « یارم ساعتہ قدر
 بیترمی ؟ » دیدی . سر مرتب : « شیمدی ایلاک نسخہ یی کوندر یرم . »
 جوابنی ویردی . صوک تھجیحلر یاپلدقنن صوکرہ غزنتہ یی
 باصغہ باشلامدن اول بر نسخہ سنی نوبتجی محرر نسخہ مصححہ
 ایلہ تطیق ایدردی . احمد جمیل بوکیجہ اونی بکلہ یوردی . کری
 دوندی ، جام قاپنی آجدی ، مردیوندن یوقاری چیقوردی ،
 مردیونک نایلاک قدمہ سندہ طرزانه طوتونمش ، باشنی اورایہ دایامش
 بر سیاہ کولکک کوردی : راجی ! .. کندی کنڈیسنہ « سرخوش !
 شیمدی بونی نہ یامہلی ؟ » دیدی . تکرار کری یہ دوندی ،
 ماکنہ جیلہ یماقلردن برینی چاغردی . اونلر تعجب ایتمہ دیلر ،
 مطبعہ دہ ہرکس راجینک بو حالنہ آلیشمش ایدی ، اونی طوتوب
 یوقاری یہ چیقاررکن بر آراق ماکنہ جی : « برہفتہ دن بری درت
 بش کرہ در بویلہ کلیور ! » دیدی .

احمد جمیل کندی کنڈیسنہ : « بنم بولونما دیغ کیجہلر دیمک
 اولیور . » دیدی . بوکیجہ راجی یہ کورونمہ مکی تنسیب ایتدی .
 ذاناً اودہ کنڈیسنی کورہ بیلہ جک بر حالہ دکلدی . احمد جمیلک
 اوداسنہ سدیرک اوزرینہ یاتیر دیلر . احمد جمیل بوکیجہ یی ہیئت
 تخریریہ اوداسندہ بر کوشہ یہ بوزولمکلہ امرارہ قرار ویرمش
 ایدی . مطبعہ صباحہ قدر راجینک جکر خراش اوکسور ویکلہ
 صار صیلدی .

*
**

بو صباح صائب احمد جمیلی اورادہ کورنجہ : « غالباً ینہ
ایچریدہ ! .. » دیدی . احمد جمیل ہاشیلہ « اوت ! » جوابی
ویردی . صائب اودایہ کیردی . بش دقیقه صوکرہ تکرار
احمد جمیلک یانہ عودت ایتدی : — راجی سرخوش دکل ،
قنا حالہ خستہ ! آتشر ایچندہ یانور ! دیدی .

احمد جمیل صاراردی . بو آدم حقندہ دویدینی نفرثہ برابر
اوکا آجیمقدن نفسی آلیقویہ مامش ایدی . صائبک بوسوزی
اوزرینہ برکون احمد شوقی افدینک خبر ویرمک ایستہ دیک
سوء نتیجہ عقلنہ کلدی ، اووقت ہر درلو اثار کینی اونوتہ رق
بوخستہ آدمک یانہ کیتمکہ قرار ویردی . صائبہ برابر ایچریہ
کیردیلر . راجی کوزلرینی آچوب باقدی ، صوکرہ یالکز بر
نانیہ ایچون او یانمش دہ تکرار درین بر او یقویہ دالمش کبی تکرار
قبادی . صائب یالان سویلہ مہ مش ایدی . احمد جمیل راجیہ
بر شی سویلہ مک ایستہ مہ دی ، یواشجہ صائبہ : « بر حکیم
کتیرتملی . » دیدی . اووقت دوشوندیلر ، طانید قلرندن برینہ
آدم کوندرمک ایچون خاطر لرندن کچن اسملری تکرار ایتدیلر ،
نہایت اتفاق حاصل اولدی .

ندیم کلش ، بوکون باباسنہ متعلق قنابرشہ اولہ جنی حسیلہ
قاپینک اطرافندہ دولاشیور ایدی . اجزاخانہ یہ اونی صالیدر دیلر .
احمد شوقی افدی کلوب راجینک خستہ لئی خبرینی آلتجہ

اوموزلرینی سیلکدی ، « یالکز بوکون خسته دکل ،
چوقدن بری خسته ، فقط بوکون یتاغه دوشه جک دیمک
اولیور . » دیدی .

طیبک نتیجه معاینه سی اداره مأمورینک حکمنی تأیید
ایتدی ، احمدجیلہ : « شو حالیلہ بنم نظر مدہ محکومدر . » دیدی .
اووقت بوتون آرقد اشلری دوشوندی لر ، احمد شوقی افندینک
ریاستی آلتندہ بر چاره آرادی لر . اداره مأموری « خسته خانہ یه؟ .. »
دیوردی

خسته خانہ ! .. بوکله احمد جیلده بر تأثیر ناخوش حاصل
ایدیوردی . فقط باشقه بر چاره ؟ زوجه سیلہ شو حالندہ
باریشدیروب بومشکل خسته یی اوضعیف عاجز قادینه تحمیل
ایتمک هرایکیسنی ده اولدی رمک دیمک ایدی . لکن خسته خانہ؟ ..
بوکا بردرلو قرار ویرمک ایچون جسارت ایده میورلردی .
نهایت صائب : « عجبا اوراده خصوصی بر اودایه یا تیرته مازمی یز؟ .. »
دیدی .

بوامید بر از جسارت ویردی . بوکا چاره آرادی لر ، صائب :
« سز غزته نامنه بر توصیه ویریکنز ، آشاغیسنی بن درعهده
ایده رم . » دیدی .

* * *

اوکون راجی صابک رفاقتیلہ غرباخسته خانہ سنده کندیسنه
مخصوص احضار ایدلمش بر اودایه کوتورولدی . راجی بوتون

بومدت ظرفنده نه مخالفتہ ، نه موافقتہ دلالت ایدر برکله بیله
سویله مه مش ایدی ؟ هب سکوت ایدیوردی . . .

*
**

بوکون احمد جمیل انشته سنه قارشی بینلرنده هیچ بر شی
واقع اولماش کبی داوراندی . حتی او آقشام میکده اجتماع اولندی
زمان بیله شو اوچ کشی ایله بویبانهجی آدم آره سنده غیر قابل
املا بر فاصله موجود اولدیغنه دلالت ایده جک برشی کوروله .
یوردی . یالکز وهی بک براز اندیشناک ، براز جدی داورا .
نیوردی .

یمکی متعاقب قهوه سنی کندی اوداسنه کوندرملرینی رجا
ایتدی ، اقبالله برابر یوقاری یه چیقیدیلر .

بوکیجه احمد جمیل آننه سنه ما کنه لره دائر احمد شوقی
افندی ایله محاوره سی نتیجه سنده بوسبوتون توسع ایدن قورقو -
لرینی ایضاح ایتک ایچون وسیله آرایوردی ، بر آراق یوقاریکی
اوداده فنا بر سسله لاقیردی ایدلیدی دقتلرینی جلب ایتدی .
احمد جمیله صیحه خانم باقیشیورلردی . وهی بکک سسی
شیمدی یواش یواش یوکسلور ، بردورحدت پیدا ایدیور ،
آره صره اقبالک اینجه صدای محترزینک بر زمزمه استرحام کبی
خفیف میریلتیبسی فرق اولونیوردی . صیحه خانم : -- ینه قیزی
حاشلا یور ، دیدی . بر آراق یوقاریکی اودا قایسنک آچیلوب
قپاندینی ایشیدلدی ، بو بر ثانیه لک زمان ظرفنده احمد جمیل

وہی بکک: « نیچون سویلہ میورسک؟ » نداسیلہ اقبالہ باغیردینتی
ایشیتدی، سوکرہ ینہ ہمشیرہ سنک صدای استراحی... برشی
بردن یوقاریکی محاورہ نك کنديسنہ متعلق اولہ جفتی احساس
ایتدی، « نیچون سویلہ میورسک؟... ». دیمک کنديسنہ سویلہ مک
ایچون اقبالہ بر امر ویریلوردی .

اودا قایسنک تکرار آچیلوب قاپاندینی ایشیدلدی ؛
براز سوکرہ اقبالک یواش یواش ، ایستہ میہرک ، مردیونلری
ایندیکی دیولدی . احمدجیل « زواللی قیز کلیور ! » دیدی .
فقط اقبال ایچری یہ کیرہ میوردی . احمدجیل جسارت ایدہ -
مدیکنی آکلادی ، اودانک قایسنہ قدر کیتدی ، اقبال
مردیونک صوک قدمہ سندہ دوشونیوردی... برادرینی کورنجه
شاشیردی ، احمدجیل الیلہ اشارت ایتدی ، تماماً ایچری یہ
چکدکدن سوکرہ: « بنم ایچون سکا برشی سویلہ یوردی، دکلی؟
نہ سویلہ یوردی سہ چکنمہ ، سویلہ ، تأمین ایدہ رم کہ سنک راحتگی
اخلال ایتمہ مک ایچون ہیچ بر مقابله دہ بولنمہ جغم » دیدی .
احمدجیلک کوزلرنده ہمشیرہ سنہ : « سنی دہاز یادہ بدبخت ایتمہ مک
ایچون بوتون حسیات حیثیتی فدایہ قرار ویردم . » پمانی
اوقونیوردی . اووقت اقبال جسارت ایتدی : — سزک ایچون
برغز تہ دہ بوکون برشیلر وارمش ، بو بزم غز تہ نك حیثیتہ دوقونور ،
دیور . آشاغیسنی اکال ایدہ مدی ، احمدجیل قیب قیرمزی
اولدی ، دیمک کنديسی غز تہ نك حیثیتہ دوقونہ جق قدررزیل
اولمش عد ایدیلوردی .

اقبال دھا زیادہ سویلہ سہ کنڈیسنی ضبط ایتمکده مشکلات
چکہ جگنی آ کلادی، ہمشیرہ سنک اوموزینہ دوقونہ رق : « ہایدی
قارداشم، یوقاری چیق، بکاسویلہ دیککی تبلیغ ایت . « دیدی .
بووقہ احمد جمیلی اوکونکی قرارندہ تقویہ ایتدی، آتق
انشتہ سیلہ مطبعہ دن تمامیلہ قطع مناسبت ایتمک لازم کلیوردی .
بونده هیچ مشکلات کورمہ یوردی ؛ ما کنہ لری استرداد
ایده جک، یا بر یرہ کیرایہ ویرہ جک یا خود بر مطبعہ ایلہ شریک
اولہ جقدی . کنڈیسی دہ ینہ حیات معتادہ سنہ عودت ایده رک
درس ویرہ جک، یازی یازہ جق، کتابجیلرہ خدمت ایده جک،
بواوہ یالکز یا تمق ایچون کلہ جک ؛ بر آ رالتق تحقق ایدیور
ظن ایتدیکی امیدک یکیدن اساسنی احضار ایچون چالیشہ جق .
بوچالیشمق عزمیلہ احمد جمیل پدرینک وفاتندن سوکرہ
دویدینی بوتون قوت و متانتنی تکرار بولدی . اوزمان برنجی
دفعہ اولہ رق مطبعہ مسئلہ سندہ کی خطاسنی صبیحہ خانمہ آکلادی،
سوکرہ تصورلرینی ایضاح ایتمک ایستہ دی .
آنہسی، دون کیجہ قیزینہ آغلارکن بوکیجہ اوغلی
ایچون آغلانہ جق شیر ایشیدن بووالہ، جواب ویرمہ رک
دیکلہ دی . شیمدی بوقادیندہ دہ بوتون امید حیات، بروالدہ نک
نخبہ سعادتتی تشکیل ایدن چوجقلرینی مسعود کورمک املی ؛
تماماً تزلزلہ اوغرامش ایدی . احمد جمیلک امید موفقیاتی آرتق
قلب شہہ دارینی تطمین ایده میوردی .

ایرتسی کون صباحلین انشته سیله مطبعه ده کوریشمک
ایسته یوردی . ایرکن چیقدی .

مطبعه ده احمد شوقی افندی کوچک پنجره سنی آچمش بریسنه
مترقب کورونیوردی . احمد جمیل کورونجه ایله چاغیردی ،
اداره مأمورینک طورنده فوق العاده برمعنای اسرار پردازی
واردی . احمد جمیل اوداسنه کلدکدن صوکره قاپیسنی قاپادی ،
هیچ برشی سویله مه دن یازینخانه سنک اوستنده سریلمش دوران
« مرأت شون » نسخه سنی آلدی ، تا ایلك محیفه سنک باشنده
ایکی سطرلق بر یازی کوستردی . او وقت جمیلک کوزلری
بولانه رق شو اخطاری اوقودی :

« جریده مزک سر محرر لکی عثمان طیار بکک عهدۀ کفایتنه
تودیع اولونمشدر . »

احمد جمیل بر سلۀ تحقیر آلمشجه سنه صارصیلدی ؛ بوتون
قانی کویا باشنه هجوم ایدیورمش کبی قولاق لرنده ، باشنده بر
اوغولتی ایشتدی ، النده کی غزته بی بر حرکت عصیه ایله
بوروشدیره رق یره آتدی : « آح ! » دیدی .

صوکره احمد شوقی افدینک قارشیسنه اوطوردی ،
کندیسنه رحیمانه بر نظرله سکوت ایده رک باقان اداره مأمورینی
اوزون اوزون سیرایتدی : — بو بنی مطبعه دن قوغمق دیمک

اولیور . . . آح ! برکون اول داوامش اوله یدم تحقیرده بن
تقدم ایتمش اولیوردم ؛ دیدی .
احمد شوقی افندی کوله رک : — بو طیار ی بیلدک یا ،
دیوردی .

احمد جمیل اونی ایشیتیمور ، کندی فکرنی تعقیب
ایدیوردی :

— آح ! برکون اول دورانسه یدم ! شیمدی ما کنه لری
آمالی ، اونلر ایچون بر چاره بومالی — صوکره یردن ذهنندن
بر شمشک کچدی — لکن ایکی کون صوکره تقسیط زمانی...
احمد جمیل بوتون قواسی بردن سونمش کبی او طور دینی
اسکملهده قوللری صاللانور ، کوزلریله اداره مأمورندن
استمداد ایدیوردی .

احمد شوقی افندی : — ما کنه لری آلق ایچون بر چاره
بوله لم . اوبحت قولای ! دیدی .

احمد جمیلک بودقیقهده بوتون چاره سزلکی ، پاره سزلگی
کوزینک اوکنده بر حقیقت مده شه شکلنده تعین ایدیوردی .
احمد شوقی افندی به :

— لکن بن تماماً پاره سزم ، دیدی . کندیمه ایش بولنجیه
قدرنه یاپه جغم ؟ — آجی آجی کولیوردی — شیمدی ما کنه لری
بریره نقل ایتدیرمک لازم کلسه حامللر ایچون پاره یوق !
احمد شوقی افندی دوغریدن دوغری به جواب ویرمه دی :

— بوکون انشته کله قونوشمق ایچون بی توکیل ایدر میسک؟
 اوذاتاً بومشکل مباحثه دن قاجغه وسیله آرایوردی . اداره
 مأمورینک تکلیفی کمال تها لکله قبول ایتدی . یالکز مباحثه نك
 اساسنی قرار لاشدیر دیلر ، احمد جمیل نتیجه بی علی شکیک
 دکاننده بکلیه جکدی .

اداره مأمورندن صوکره تودیع اسراره اک زیاده شایان
 بولدیغی وجود علی شکیب ایدی . غزته ده کی اخطار مخصوصک
 بوتون خفایاسنی ، اسباب موجه سنی آکلادتدی . وبواخطار
 مخصوصی ایکیسی ده تکرار تکرار او قودیلر .

علی شکیب ایکیده برده : — شو « عهدۀ کفایتنه » قیدینه
 دقت ایدیور میسک؟ سنک ایچون ایی بر معنی تضمن ایتمه یور؛
 دییور ، صوکره : « بندن صوکره قوغلمق شرفی سکا توجه
 ایتمش اوله جق ! » لطفه سیله کولیوردی .

علی شکیب بر آراق احمد جمیله بر قوت دها ویردی :
 — نه ایچون تلاش ایدیورسک؟ دیدی . نیم کوچک
 بر سرمایه وار ، یا نمزده کی دکانی ده طوتار ، ما کنه لری اورایه
 یرلشدیررز ، یواش یواش ...

اووقت ینه خولیا سلسله سی باشلادی . بو خولیلارک
 آره سنده احمد شوقی اقدینک هر زماندن دها زیاده قینارمش
 اولان چهره سی کوروندی . اداره مأمورینک ایاک سوزیله

بوتون نتیجہ آکلاشادی : - حریف سنی چوق اوینا تہ جق! ...
 دیدی . سوکرہ بوتون تفرعات مباحثہ بی نقل ایتدی . وہی
 بکک طرز جوابی منطقہ تماماً موافق ایدی .

بورج احمد جمیلک ، بناء علیہ مطبعہ دہ او چالیشوب
 ویریلہ جک تقسیطری قازانمالی . مطبعہ دن چکیلمک ایسترسہ
 تقسیطری ویرمک ایچون کندیسی دوشونسون . یاپیلہ میہ جق
 برشی وارسہ اودہ ماکنہ لڑک مطبعہ دن آلماسی . التزام ایدلمش
 برچوق ایشلروار ، ماکنہ لڑ آلتہ جق اولورسہ ایشلرک قالمسندن
 تولد ایدہ جک مسئولیتی کیم درعہ دہ ایدہ جک ؟ سوکرہ ،
 مقالہ لڑک ختام مدتندہ برچارہ دوشونولور ...

احمد شوقی افندی بوجوابلری تعداد ایتدجہ احمد جمیل
 صبرسنزلقدن « نتیجہ ؟ . نتیجہ ؟ . . » دیہ باغرییوردی .
 ادارہ مأموریلہ علی شکیب ایکسی بردن جواب ویردیلر : -
 مطبعہ دہ قالمق !!

احمد جمیل طغیان ایتدی :

- مطبعہ دہ قالمقی ؟ تکلیف ایتدیکنز شیدہ باقیکنز .
 سزاو حریفک اوفق بروضع عظمتہ تحمل ایدہ مدیکنز . بریکنز
 قالمقوب کیتدیکنز ، دیکریکنز کیتمک ایچون فرصت کوزہ تیورسکنز .
 کندیکنزک تحمل ایدہ مدیککنز برشینک اک آغرینی بکایو کتتمک
 ایستہ یورسکنز . مطبعہ سی باشندہ پارچہ لانسون . ہر شینی یاپارم ،
 بوندن سوکرہ اونک اککنی میہ مک ایچون آچلقدن اولورم ...

اماینہ یرتیق پانطالونر، اسکی بوتینرلہ کزہ جکمشم، ینہ کتابجی
دکانرندہ پینر اکمکلہ وقت کچیرہ جکمشم، ہیچ اولمازسہ اواسکی
اٹوابلر آلتندہ، او مختصر سفرہ باشندہ عزت نفسمی محافظہ ایتمش
اولمقلہ مطمئن اولورمیا ...

احمد شوقی اقدی بو طغیان حدتی ساکن بر چہرہ ایلہ
دیکلہ یوردی . یواش بر سسلہ : - همشیرہ کی ، ماکنہ لری ،
اوی نہ یاپہ جقسک ؟ ..

احمد جمیل ہر شئی محوہ قدر جسارت آلہ جق بر ہرج
ومرج اعصاب ایچندہ ایدی : - ہپی اونک اولسون ! ...
دیدی .

ادارہ مأموری اوموزلرینی سیلکیور ، « چوجق ! »
دیوردی . فکرنی ایضاح ایدی ؛ اوکا قالرسہ احمد جمیل
همشیرہ سنہ ، اوه عائد اولان مسئلہ لری تسویہ ایچون بر زمان
مساعد بولنجیہ قدر انشستہ سیلہ قطع مناسبت ایتہ ملیدی .
« خصوصیلہ ... » دیوردی ، باشلامق ایستہ دیکی جملہ نک شو
ایلك گلہ سندن صوکرہ کوزلرینی معیدارانہ سوزہ رک مخاطبک
فکرنہ برشی کتیرمک ایستہ یوردی .

احمد جمیل جواب ویرمہ دی ، شیمدی کندیسیمہ نہ یاپہ جغندہ
تردد ایدیوردی . آرتق باشک ایچندہ بینی بر مایع متبخر کی
شیشہ رک سانکہ باطلامق ایستہ یوردی . ایکی اللریلہ باشنی طوتدی ؛
اورادہ ، بر حصیر اسکملہ نک اوستہ او طوردی ؛ آرتق ہیچ

بر شی دیکله مکہ قوت بولیمہ رق، شورادہ محو اولوب بوتون بو
کشمکش حیاتدن قور تولق احتیاجنی دویہ رق، عمیق برمقتوریت
ایچندہ آغلامق ایستہ دی .

— ۱۶ —

بوکوندن اعتباراً احمد جمیلک او بروقتلر بر آشیان سکون
وسعدت اولان مینی مینی اوندہ بر حیات جهنم باشلادی . آرتق
مطبعه یه کیتمه یور، علی شکییک دکاننده، قرائتخانه لرده، ایشسز-
لکدن متولد ملال ایله دولاشیوردی . آقشاملری اوه کیدنجه
هر کسدن قچار، اوداسنه قاپانیر، اورادہ هیچ بر شیه اشتغال
ایتمک ایچون هوس وقوت بوله میهرق یتاغنه اوزانیردی . انشته سنی
همان هیچ کورمه یوردی، ایکی اوچ کره تصادفنده یوزینه باقادی،
اوده هر کس بو حاضر لانان فورطنه نک انطراقی خوفیله ایکیسنک
اطرافنده سکوت ایدیوردی .

وهی بک هر زماندن زیاده خوینزلقلر ایجاد ایدیور، همان
هر کیجه ایچریده اقبالی حاشلایان سسی ایشیدیلوردی .
احمد جمیل بوغوغالره کندیسنک بیکانه اولمادیغنی اوزاقدن
اوزاغه فرق ایدیوردی . وهی بک شهبه سز اونک مطبعه یه
کله دیکنی وسیله اتخا ایدہ رک اقبالله غوغایه سیدلر بولیوردی . اؤک

ايڇنڊه هر کس خصوصيه احمد جميل بوخويسز لقلره تحمل ايڇون
عزم ايتمش کي ايديلر .

ينلرنده قطع مناسبت ايديله ليدن بري وهي بك آقشاملري
هر وقتدن زياده قاچيريور، اولجه قابل تحمل برچاقر كيفلکدن
عبارت قالان سرخوشلني شيمدي بد مسئله دونيوردي .

نهايت هر کسک وقوعني غير قابل منع اولمق اوزره حس
ايتديکي فورطنه تقسيط مسئله سنک ظهوري اوزرينه پاطلادي .
برکون احمد جميل علي شکيک دکاننده اوطوررکن کنديسنه
پاره يني اقراض ايدن صراف صيريتهرق کلدي .

احمد جميل حريفي هيچ سويلتميه رک :

— وهي بکه کيدیکز ، امضا بنم ، فقط بورج اونک ...
ديدي . بوجوابي قاچ کوندن بري حاضر لايور، بوسورت مقابله نک
غير قابل مدافعه بر قوتي اولديغنه اينانيوردي .

صراف هر درلو جواب آلمغه آليشمس وجه متبسمانه سيله
جييندن چيقارمق اوزره اولديني جزؤداتي تکرار يرلشديره رک
کيتدي . بر از صوکره — بو دفعه چهره سنده کي تبسمده فضله
بر اماره استهزا ايله — ينه کلدي، وهي بك هيچ برشي طانمق
ايسته ميور ، « بورج کيمگسه او ورسون! » دييوردي .

احمد جميل بو انتظار اتمه ديکي جوابه او قدر حدت ايتمش
ايدی که همان او دقيقه ده مطبعه يه قوشوب وهي بکي بوغازندن
طوتمق ، صيقوب اولديرمک آرزوسني دويدی . علي شکيه

« بر جنایت یاقمقن قورقوروم . » دیدی . علی شکیب اولا
صرافی بر ایکی کون صبر ایتک اوزره صاودی . صوکره
احمد جمیلک یانه کلدی :

— سن حدتله هر شیشی برباد ایده جکسک ، بوتون سعادت
عائلهک چیلغنجهسنه بر تهور اغوریکه محو اوله جق . بکا بر از
صوغوق قانله داورانه جغکی وعد ایت ، بر چاره دوشونه لم ...
دیدی .

فقط احمد جمیل آرتق ضبط نفسه مقتدر اوله میور ،
دامارلرینک ایچنه دوشن بر قطره آتش او کوندن بری بوتون
وجودینه آلور آقیتورودی . شیمدی هیچ برشیک طرفدار
تعمیری دکلدی ؛ آمانک برر برر انهدامنی کوردکن صوکره
هر شیشی پارچه لامق ، کندیسی ده بوپارچه لانان شیلرک آراسنده
محو اولمق ایسته یوردی .

— لکن آکلامیورسکنز ، دیدی ، بو آدمله تکرار تأسیس
مناسبت ایتک ممکن دکل ، ذاتاً قطع رابطه یه او وسیله آرایور .
— اوت اما اوکز الکزدن کیده جک ؛ هیچ اولمازسه
اوکا بر چاره بولک ؛ مثلاً بو آقشام والدهکک ، همشیره کاک یاننده
اونی تضییق ایدرک برشی یاقمق ممکندر ، ظن ایدیورم .

احمد جمیل بو تشبیدن بر امید نجات بکلیه رک دکل فقط بر
شی یاقمامش اولماق ایچون علی شکیبک فکرنی قبول ایتمش ،
او اقسام اقبالی جاغره رق وقعه یی حکایه دن صوکره وهی بکه

او مسئله سنک بر صورت محققه یه ارجاعنی سو یلتمک ایسته مش ایدی .
ایسته فورطنه بونک اوزرینه پانلامش ایدی . احمد جیل
والده سینه برابر اقبالك کتیره جکی جوابه انتظاراً اشاغیده
اوطوریورلردی . وهی بک ویریله جک جواب ایچون اقبالی
توسیطه لزوم کورمه دی ، قاپیسی آچیق دوران اوداسندن
باغردینی ایشیدلدی .

بو آدمک بوتون عادت مفرطه سی بو کون تماماً میدانه
چقیوردی ، اولاً : « برسندن بری اوزرمه یوک اولدیکز ،
یتشمه دی ده شیمدی قرداشکک بورجنی بکامی ویردیرمک ایسته یور-
سک ؟ .. » مقدمه سیله باشلادی ، « بن اولندیسهم سنک حایلاز
قرداشکی بسله مکی تعهدا تدم ! » جمله سی احمدجیلک قولاقلرینی
پارچه لایه رق آشاغی یه قدر یووارلاندی . شیمدی نه یایمق لازم
کله جکنی بیله میه رک ، حدتندن تیره یه رک یکدی کیرینه باقیشان والده
ایله اوغل وهی بکک سویله دکلرینک بر قسمنی ایشیده میورلردی .
فقط ایشیده بیلدکاری پارچهلر بوتون تفرعاتی آکلاتیوردی .
وهی بک سویلنمکده دوام ایدیوردی ، نهایت اقبالك
محترز بر میرلتی کبی سسی ایشیدلدی . ادای مریضانه سیله برشی
سویله دیکی فرق اولوندی ، او زمان وهی بکک بوسبوتون
طوتوشدینی آکلاشیلدی :

— ما کنه لرمی؟ دیوردی ، بن آدمه ما کنه لرک کولککسنی
ویرم . حقمنزلق ایدیورنهم دعوی ایتسون . هم سن بویله

شيلره نه قاريشيورسك؟ هر آقشام ييلان كېنى سوقمقدن
ذوقى آليورسك؟

احمد جميل شيمدى آياغه قالمش ايدى . آرتق اقبال
ييلان اولمشدى ، اوله مى؟ ديشارى يه آتيلمق ايسته دى ،
اوزمان صبيحه خانم قوللريله صارلدى : « امان ، جميل ! صبر
ايت ... » ديبور ، قوللرينك آراسنده زانغير زانغير تيتيره
بووجودى ضبط ايده بيلمك ايجون پارماقلىرىنى كىلدليوردى .
وهي بك يوقايدىه حالا دوام ايديبوردى :

— ذاتا سزك ايجيكره دوشه ليدن برى نه اولديغى آكلادم ،
دها ايلك كوني براقوب قاچاليدم . چكىل ، چكىل يانمدن
ديبورم ، فنا ايدهرم ...

او وقت بروجودك يوقاربكى اوداده دوشديكى دويولدى .
احمد جميل شيمدى والدهسنى قاپى يه قدر سوروكله يور ، قورتلق
ايسته يرك حدتندن بوغولان سسله : « براق ، آنه ، براق .. »
ديبوردى . اوزمان وهي بكك آتلايه رق اينديكى دويولدى ،
احمد جميل آنه سنك قوللرينك آراسندن سيلكنه رك قورتلدى .
فقط سوقاق قاپيسنك بويوك برطراقه ايله قاپانديغى ايشيدلدى ،
وهي بك كيتمش ايدى .

اوزمان ، يوقايدن بوتون بوغانلنك اوزرينه ايسته ديكى

کبی لوٹ تحقیراتی دوکن بو آدمی طومغه ، قفاسنی شو طاشلارک
اوزرینه چارپه چارپه سور و کله مکه موفق اوله مدیغندن ،
والده سنک ضعف نسویته مغلوب اوله رق تهورینک بوتون میلان
انساعنی سربست براقه مایغندن مدهش بریأس دویدی . شیمدی
برشیلر قیرمق ، برشیلر پارچه لامق ایسته یوردی . آنه سنه
قوشدی ، ایکی اللرینی طوتدی ، بو وجود ضعیفی صارصدی ،
« آح ! بنی نیچون براقادک ؟ چیلدیره جغم . . » دیسوردی ،
کویا برنجه قوی بوغازینی صیقیور ، اونو بوغیوردی . باغیرمق
ایسته دی ، او وقت ایکی الیه یاقه سنی طوتدی ؛ چکدی ، قراوانی ،
یاقه لمی پارچه لاندی ؛ « چیلدیره جغم ! . . » دیه باغیریوردی .
آه ! برکره آغلایه بیلسه ؛ متسلی اوله جق ، اعصابنه سکون
کله چکدی . فقط آغلایه میور ، بوغازینی طیقایان برشه یق مزعج
اونی آغلامقدن منع ایدیوردی .

بر آراق سحر : « کوچک خانم ! کوچک خانم نه یاپیور ؟ . . »
دیدی ، آه ، اوت ، اقبال ؟ . . اقبالی دوشونمه مشلردی ، اصل
دوشونیه چک اولان او بیچاره یی اونو تمشلردی .

او وقت صبیحه خانمه سحر یوقازی یه قوشدیلر ؛ اقبال
بر الیه بوکرینه باصه رق قاپینک یاننده ، یرده ایکه یوردی .
صبیحه خانم اوزرینه آتیلدی : « اقبال نه اولدک ؟ بکا باقسه ک آ
اقبال ! نه اولدک ؟ . . » دیدی . اقبال قالقه میور ، یوزینی قالدیروب

آنہ سنہ باقہ میوردی . ایک تیلری آراسندن یالکز « ہیچ ! »
دیدیکی ایشیدلدی .

هیچ ! .. دائما هیچ ! ..

— ۱۷ —

اوصباح احمد جمیل علی شکیک دکانہ کیردیکی زمان پریشان
صاچلرندن ، بوزولمش چهره سندن ، قراواتسز یاقه سندن اسکی
آرقداشی اورکدی . هنوزا بر شی سویلمه دن : « نه اولیورسک ؟ »
دیدی .

احمد جمیل آجی بر خنده ایله جواب ویردی :

— نه اولدیغمی بیلمه یورم ، فقط ای برشی اولیورم ...
پانطالوننک جیندن بوروشوق بر جریده پارچه سی چیقاردی ،
علی شکیک کوچک یازیمخانہ سنک اوستته قویہ رق آجدی :-
دکانیکی بر ایکی ساعت براقہ رقی بنی امنیت صندوقه کوتوررمیسک ؟
دیدی .

شیمدی علی شکیب دوگمش ایدی ؛ جواب ویره میور ،
بر شو یازیمخانہ نک اوستتده ملولانہ سریلن کویہ لرله یوزوکه ،
برده بو صاری سیای مایوسه باقہ رق دوریوردی .
احمد جمیل آرتق هیچ بر شی صاقلا یه بیله جک بر حالده
دکلدی . علی شکیک تأثرینی آکلادی ، دیدی که :

— بونلر آنه مک کوپه لريله يوزوکی ! بر وقتلر بابام اوی
تعمیر ایچون بورجلان دینی زمان بونلری بردرلو امنیت صندوقه
ترهین ایتک ایسته مه مش ایدی . ایسته بوکون قیزی اولومدن
قورتارمق ایچون اورایه کیدیورم ، آه ! یلسهک ، شکیب ! ..
قرداشعی بن اولدیریورم ، ظن ایدیورم ...

علی شکیب نه سویله جکنده متردد ایدی : « هر شیئی افراط
ایدرسک ! » دیدی ، احمد جمیل طاشمغه وسیله آرایوردی ،
بو سوز کفایت ایدی : — افراطعی ؟ .. قرداشم اولیور
دیورم ، اونی بن اولدیردم دیورم ، سن بکا حالا افراطدن
بخت ایدیورسک ... سز ، هیکز ، نه صوغوق قانلی آدم لرسکز !
قارشیکزده چیلدیرمش بریسنی کوریورسکزده کمال
سکوله : « افراط ایدیورسک . » دیورسکز . آه ! یلسهک ،
بوتون خولیرلرمدن صوکره بوکون شونلری امنیت صندوقه
کوتورمک ایچون مجبور ایدن سبیلرک آجیلغنی حس ایتسهک ..
یوق ، حس ایدیورسک ، دکلی ، شکیب ؟ بکا آجیورسک
دکلی ؟ باق ، آغلاماق ایچون کندیکی طوتیورسک .

اوزمان احمد جمیل بو قلب محبک ، شو کوزلرندن خفیف
ایکی قطره یاش آقان دوستک قارشیسنده ، دیرسکلرینی اوزرنده
آنه سنک کوپه لريله يوزوکی حزین بر ادای ملولانه ایله سریلن
یازیحانه به دایادی ، باشنی ایکی اللریله طوتدی ؛ بر هفته دن بری
آغلايه مادینی بوتون المرینی ، یأسلرینی اوراده یواش یواش ،

وروشوق جریده پارچه سنک اوزرینه صالیوردی.

علی شکیب بوکوز یاشلرینه بر حس حرمت و مرحمتله سکوت ایدیوردی. نهایت احمد جمیل دون آقشامکی وقعه یی، همشیره سنک بوکرینه تصادف ایدن تکمه یی، سقط تهلکه سنی، معاینه طیبه نك اندیشه ویرن نتیجه سنی کسیک کسیک، علی شکیبه آ کلاتدی.

— افراط ایتیمورم، دکلی؟ دییوردی. شیمدی اقبالی قورتارمق لازم، هرشیدن اول، بوتون دنیادن اول بکاوا لازم. حال بوکه بنده پاره یوق، بش پاره یوق...

علی شکیب برشی سویله مک ایچون یوقوندی، احمد جمیل سویلتمه دی:

— باق، یالکز او ممکن دکل ... آ کلا یورمیسک؟ الیه سوزینک قطعیتی کوستره دک علاوه ایتدی:

— سندن وهیچ کیسه دن ...

بوصوک سوزی سویلرکن حسین نظمی یی دوشونوردی، اوضیافت کیجه سندن بری احمد جمیل اوندن فرار ایدیوردی. بوتون بوسفالتلری اوندن صاقلامغه - اساسنی پک ایی تعیین ایده مکسزین - لزوم کوریوردی.

کویا خولیا لری نك شو انقراضیله خولیا ی عشقی آراسنه برسد مانع قویمق، قلبنک شو هرج و مرج طوفانندن او شکوفه امله

بر قطره نك بيله صیچرامسنه امکان بر اقامق ایسته یوردی .
 علی شکییدن امنیت صندوقك قایسنده آیرلدی ؛ بر آن
 اول اوه کیده رك آله بیلدیکی پاره لری صیحه خاتمه ویرمک ،
 اودن چیقارکن پک فنا بر حالده بر اقدینی اقبالی کورمک ایچون
 عجله ایدیوردی .

قاپی بی آچق ایچون سحر بر آز تاخر ایتدی . ایچری یه
 کیرنجه مریدیون باشنه بر اقیلمش صو قووالریله سحرک پریشانی
 حالی نظر دقته چارپدی . اونک سؤالی بکلمه دن سحر سویله دی :
 — سز کیده لیدن بری کوچک خانم دن قان بوشانیور !
 نه قان ! نه قان ! ..

صوکره قاپی بی ایته رك قابادقن صوکره ایری وجودیله ،
 دارغین چهره سیله احمد جمیلک اوکنه کچدی :

— بو آدمک بوتون ایتدکلرینی یاننه می براقه جقسکز ؟
 دیدی . احمد جمیلک جواب ویرمکه وقتی یوقدی . کندی
 کندیسنه : « چوجق دوشمش اوله جق ، بونجه دهالی ، فقط
 اونی قورتاره بیلسم . . . » دییوردی . یوقاری یه قوشدی ،
 خفیفته قاپی بی ایتدی . اقبال بال مومندن یاپلش صاری بر
 هیکل کبی درین بر دالغینقله یتاغه یاتیرلش ایدی . واندہ سی
 قاریولنه ک آلتنه سجاده نك اوسته اوطورمش ، بو یوک مصیبتلرک
 دورہ دهشتنی تعقیب ایدن سکون زمانلرینه مخصوص بر بیتابی

ایله اللرینی دیزلرینک اطرافنه کلیده مش ، دالغین بر نظره
مجهول بر نقطه یه باقیوردی .

احمدجیل آیاقلرینک اوچنه باصه رق ایلریله دی . اک اول
اقباله باقدی . او ، کوزلری نیم کشاده ، دوداقلری صولغون
برپنبه لکله دیشلرینک اوزرنده کرکین ، تردن ایصلانمش
صاچلری فیل دیشی کبی دونوق صاری دوران شقاقریله آلنه
یاپشمش ، یورغون ، اوزون نفسلرله اویویوردی . اونک
بومنظره سندن الیم برحس ایله ، بوسوکیلی وجودی بر کون
ینه بویله - فقط شیمدی یورغانی خفیف خفیف قالدیران شو
نفسلر کسلیلمش اوله رق - کوره بیلیمک احتمالدن تیره یه رک
کوزلرینی آیردی . آنه سنک یانه چوکدی .

— دوشدیمی ؟ دیدی .

صدیحه خانم تبدیل وضعیت ایتیه رک قاشلرینی قالدیردی ،
« بلکه ! » دییوردی ، او وقت احمدجیل بوتردد حکمه حدت
ایدر کبی اولدی ، « احواله ینه حکیمی کتیرتملی ! » دیدی ،
تکرار قالقدی ، صباحدن بری یورولان باجاقلریله تکرار
قوشمق ، حکیمه کیتیمک لازم کلدی .

حکیم باشتی صالایور ؛ « آتسه قارشى قویه بیلیملی ! »
دییوردی . احمدجیل شیمدی تهلکیدی ده اوضوح ایله

کوریوردی . بو آدمک آغزنده شو سوز بوتون قورقورلینک
بی اساس اولمادیغنی آکلاتیوردی . دیمک که آتشف قارشى
قونیه میه جق اولورسه ...

اوزمان مدد جویانه حکیمک یوزینه باقیور ؛ اوندن
جسارت ویره جک ، امیدبخش ایده جک برسوز ، بر اشارت ،
بر هیچ بکله یوردی . . . فقط حکیمک آلداتمی ایسته مه ین
چهره سی جدی ، وقور ، اندیشاک ایدی ؛ هینسی سویله مه مک
ایسته یور مشجه سنه باصیق دوران دوداقلری «فنا!..» دیور کیدی .
شیمدی احمد جمیل حکیمک وصایاسنی ضبط ایده بیلیمک ،
اتخاذ اولنه جق تدابیری آکلامق ایچون صعوبت چکیور ؛
ذهنتک ایچندن بوتون قابلیات فکریه بی سیلوب سوپوره رک
کوتورن برسیل آقور ، بر بورا کچیوردی .

صیحه خانم ، او ، هیچ برشی آکلامیورمش ، بوتون
حس وفکری انجماد ایش کبی بوش نظریله بر حکیمک ، بر
اوغلنک یوزینه باقیور ؛ آرتق آغلامیه رق کنارلری یانان کوزلریله
شو ایچریده صاری دونوق بکزی بر اولویه بکزه ین قیزی
الندن آلوب آلیه جقلرینی ساکتانه استفسار ایدیور کیدی .

احمد جمیله ینه قوشمق لازم کلدی ، اجزاخانه ده ساعتله
سورن اوزوتتی ایچنده بکله مک ، اللری قوللری شیشه لرله ،
قوطولرله دولو بر آن اول شفا کوتورمک تهالکیله سواقلردن

اوچہ رق کچمک ایجاب ایتدی. آح! اونی قورتارہ بیبہ جکندن
امین اولسه بویله الی الابد قوشه جقدی ...

بوکوندن اعتباراً احمد جیلله، اقبالی هر د قیقہ بر پارچه اولدیرن،
قوروتوب یاقان او آتش مدہش آراسنده بر حرب بی فاصلہ باشلادی.
آرتق اودن چیقما یور، او بومیور، یمک یمور، یشامیوردی؛
کویا کندیسینی یاشامقدن منع ایتمکه حیانتک بر قسمنی شو حیانتک
کوندن کونه اکسیلیدیکی کورولل وجوده بخش ایتک ایستہ یوردی.
اقبال آرہ صرہ دالغینلقدن چیقیور، شکران ایله مالی کوز-
لرینہ بر انجلائی تبسم کلہ رک بروقتلر طاتلی سسیلہ اوک ایچندہ
دائماً « اغابک ! » خطابیلہ سلاملادیغنی بو قیمتدار قرداشہ،
کندیسی شو اوک ایچندن غائب اولیورہ جک اولورسہ نہ قدر
بدبخت اولہ جغنی دوشوندکجه اغلامق ایستہ دیکی والدہ سنہ باقیور؛
آتشله یانان بوغازندن، جکر لرندن قوری کلن سسیلہ اونلرہ
لاقیردیلر ایدیورمکه چالیشیوردی .

فقط آتش، اوحمای مدہش؛ بوتون شو کوچک عائله خلقنک
بردقیقہ یورولمایان مساعیسنہ رغماً دائماً غالب چیقیور، دائماً بو
وجودک حیانتندن بر پارچه سنی قویارمقدہ دوام ایدیوردی .

برکیجه احمد جیل اقبالی براز راحت بر اقمش ایدی؛ قاچ

کوندر اک اوفق بر شماتی ایشیده بیلک ایچون اوداسنک قاپسینی
 آچیق براقه رق ، یورغانتی آچیهرق ، یتاغک اوزرینه اویله
 آنیلویریوردی . بوکیجه برازمتسلیمانه اویویوردی ، بر آرالق
 « جمیل ! جمیل ! .. » دیدیلر ، یتاغندن آنلادی . دیکله دی .
 صحیح برسس ایشتمشی ایدی ؟ دوره مادی ، تا اویقوسنک
 اعماق معنویاتندن کلن بوسسده بر آجیلق وار ایدی که بردن
 قلبنده بر کشف مصیبت حسی اویاندیرمش ایدی .

قورقدینی شیئی شیمدی بروهمدن ، بر حس غیر مؤسسدن
 عبارت کوره چکنی امیده چالیشه رق اوداسندن چیقدی . قرداشنک
 قاپسی تماماً قبالی دکلدی ، الیه ایتدی . اوزمان اقبالی یتاغنک
 ایچنده اوطورمش ؛ کوزلری مدهش بر شیئک تماشاسیله قورقودن
 آچیلهرق تا اوتده دیواره دیکلمش ، آیاقلرندن وارقه سندن
 کندیسینی ضبطه چالیشان صبیحه خانمله سحرک آراسنده اللری
 اختلاج ایدرک بر خیال مهاجمدن تدافعه حاضر لانیورمش کبی
 کریش ، کوردی . قوشدی ، « نه اولیور یاربی ، نه اولیور ؟ »
 دیدی . صبیحه خانمله سحر اویقولرندن هنوز بر قورقو ایله
 اویانمشله مخصوص پریشانی ایله سویله یه میورلر ، ذاتاً کورد .
 کلرینی آکلایه میورلردی . احمد جمیل قوللریله اقبالی صاردی ،
 صاچلرینک صوغوق ترلریله ایصلانان چهره سنه یوزینی یناشدیردی .
 « اقبال ، قرداشم ، نه اولیورسک ، قرداشم ؟ .. » دیدی ؛ او ،
 اونی ایشتمه یور ، ایری ، آچیق کوزلریله ، او قورقولی نظریله

تا اورايه ، ديوار دن آريله رق کلن خيال مهاجمه باقيور؛ نفسي مدافعه يه چاليشه رق ضعيف وجودي کريه مک، تيره ين قولاري بر قوت آرامق ايجون اوغراشيوردي . صوکره بو اللر بردن بره صديحه خانمک اوراده بر چاره اراشديرييورمش کي دولاشان سر سري اللريني قاوردادي؛ بو فرياد؛ قورقنج بر فرياد، صيق صيق نفسلرله چيرپينان کوکسني بيرتدي ، آرتق مغلوب وبيتاب قالان باشي احمد جميلک اوموزينه دوشدي ، بو ايکي قرداشک کوزلري شو دقيقه ده صوکره بر نظر محبتله باقيدندي . احمد جميل شيمدي بو ضعيف وجودي قولاريه صيقيور ، اوني آلوب کوتورمک ايستين شيدن قوپاروب قورتارمق ايسته يوردي؛ فقط قوللرينک آراسنده بو وجوددن اوزون برر عشه ايله برشي آقيور ، برشي چکيليور کييدي ؛ احمد جميل تکرار کوزلريني اقبالک کوزلرينه ديکدي ، « اقبال !... » ديدی . شيمدي بو کوزلر او فرياد قلبه قارشي ساکت قالدي ؛ حالا اوکا باقيوردي ، فقط آرتق اونلرده بر شي نقصان ايدي ...

احمد جميل بو ماتمک ايجندن برحمانک قورقنج کابوسندن اويانمش کي چيغمش ايدي . ايناک کوني قلبنده بر شي شو کوزلرينک اوکنده تحقق ايدن فجيعه يه اينانما مقده دوام ايده رک

بر اولویہ قارشى صوك وظيفه لرك ایفاسیله مشغول اولورکن
 او قدر بویوک بر آجی دویمایور ، علی العاده بر ایش آوریور-
 مشجه سنه قوشیوردی . فقط هرشی بیتوبده اوتابوتی قالدیرمق ،
 بو اوہ بر دها دعوت ایتمه مک اوزره کوتورمک لازم کلدی
 زمان بو فجیعه بوتون دهشت حقیقتیله کوزلرینک اوکنده تجلی
 ایتدی . مردیونلردن سورونه رک قیزی صوك بر فریاد جکر
 خراش ایله سلاملایان آنه سنک سسی ، او انسانلرک آرتق
 هر شیئی اونوتوبده بوتون قوای متاتی بر ماتمک دست قهرینه
 تسلیم ایتدکری دقیقه یه مخصوص فریادی قولقلرینی بیرتدی .
 او وقت دیزلری تیره یه رک مردیون باشنه چوکدی . تابوت
 لاقید اللره قالدقهرق بو اوی ، شو والده ایله برادری خفیف
 بیتاب بر میل قامتله سلاملایور ، کیدیوردی . اوزمان احمد جمیلی
 علی شکیله احمدشوقی افندی قوللرندن طومشلمر ، قالدیرمشلمر ،
 آرتق نفسنه بر قوه تملک دویمایان بو وجودی اوتابوتک
 آرقه سندن سوروکلهمشردی .

شیمدی بوتون اومدهش کونک وقوطای ذهنندن ، اوزاق
 بر وقعنه ک خاطرات مبهمه سی کبی کچکور ، شوهنوز اون کونک
 وقعه حیانتده اوزاق ، سنه لرحه اوزاق بر ماضی یه سوزولوب
 کیدیوردی ... فقط قلبنده حالا او انظفا ناپذیر آتش یانمقده
 بر دوام ایدی .

او کون کوزل بر هوا آلتنده احمد جمیلک ماتمیه استهزا

ایدہ رک خلیجک مشمس صولری جاری بر دریای سیم کبی
قایق لرینک کنار لرندن آقوب کیدیوردی .

او آرقداش لرینک هیچ بریہ لاقردی ایتمه یور، نظر صر کوزیہ
صولرہ باقیوردی . صوکرہ ایوبہ کلدی لر ، اوئی چیقار دی لر ،
احمد شوقی افندی اونک ذهننی اشغال ایتک ، دوشونجه سندن
- شو دوشونہ مه مکدن عبارت اولان دنونوقلقدن - ولو بردقیقہ
آیبرد بیلیمک ایچون کنجلکننه عاند اسکی برخاطره دن بحث
ایدیوردی . احمد جمیل تابوتک آرقه سندن یورودکجه یکی بر اولو
کلدیکنه سوینه رک قوشوشان دیلنجیلره باقیور، بوتون بوارامکاه
امواتک اولوم ایله یاشایان خلقنی سیر ایدیور، بوتابوتہ کندیسندن
بشقه شو اطرافندہ کیلرک لاقیدیسندن بر اذای عظیم ایله
اوزولیوردی .

صوکرہ نماز زمانی بکله مک لازم کلدی . اوئی آرقداش لر بر
قهومنک اوکنده آلچق براسکمله اوزرنده اشغال ایدیور لر دی .
آرتق احمد جمیل بوکونک بیتیمی ، بر آن اول شو لاقید لر
آراسندن چیقہ رق ماتیمله یالکنز قالمسی ایچون صبر سزلانیوردی .
آرتق آغلامیوردی ؛ نماز قیلارکن ، دعا ایدیلرکن ، صوکرہ
دیلنجیلردن مرکب الای ایله قبرہ کیدی لرکن هپ سکوت
ایدیوردی . اوراده هنوز بیتمه مش قبرک یاننده ینہ بکله مک
ایجاب ایتدی . مزار جیلر یکدی کیریله قونوشه رق ، قازمه نک
اوجنه تصادف ایتش کومولی اسکی بر مزار طاشی پارچه سنک

چیقارلمسی ایچون چاره دوشونہرک چالیشیورلر ؛ برآغاچک دیندہ محلہنک بکجیسی ایدی کמוש ساعتی چیقارہرق کچ قالدیغنه جانی صیقلیمش کچی باقیور ؛ هزارلر اوزرندہ ، دیوار کنارلرندہ ، اوتہدہ بریدہ یکر میشر پاره صدقہ آلہ بیلیمک ایچون دوران قادین ، اختیار ، چوجق ، سقط و صاغلام دینجی کروھی صبر سزلانہرق بکلہ شیور ، تابوت بر قومشوقبرک اوزرینہ اہمال ایدیلہرک بر اقیلیورمش ، صوک آرامکاکھ ختام احضارینی بکلہ یوردی .

او بونلردن آرتق غیر قابل تحمل بر اوزوتی دو ییور ، بوتون بوکور دکلرینی کندی ماتمنہ قارشی بر تحقیر کچی جکر لری بیر تیلہرق سیر ایدی یوردی . صوکرہ قبر بیتنجہ تابوتی اپیلرلہ صارہرق ایندیر دیلر . قباغک باش طرفنی دسترنہک مخرش اعصاب دیشلری کسرکن احمد جمیل قارنہہ باصیور ، بوسی ایشیتیمکدن تولد ایدن عذابنی تضییق ایتمک ایستہ یوردی .

فقط صوکرہ قبرک اوزرینہ آتیلان طوپراقلر شیشہرک ہم شیرہ سنک شومقر ابدیسی کوزلرینک اوکنده ترفع ایتدہکی زمان بردن بوتون آجیلری طاشدی ؛ او وجودی بورادہ بر اقامق ، شو طوپراقلرک ید غصبندن آلمق ایستہین بر حس ایلہ ایکی آدم آتدی ؛ علی شکیب النی طوتدی ، اوننی بر طاشک اوزرینہ او طورمغہ مجبور ایتدی . شیمدی ہر کس سکوت ایدی یوردی ؛ بر حافظ مہتر ، بکا انکیز سسیلہ شو قبر تازہنک

اوزرینه بر کلدستہ روحانی وضع ایدیوردی . او زمان احمد
جیل روحی اوقشایان ، تسلی به بکزه ن طاتلی بر حس ایله
شوراده خفیف خفیف آغلادی .

آح ! اوکونک خاطرهلری !.. شیمدی هپ بونلری برر
برر تخره چالیشیور ، اومدهش ساعتک خاطراتی صره سیله
احیا ایچون دوشونیوردی .

او آقشام آرقداشلیری اونیاوه کوندرمه مک ایسته مشلردی .
بالکز قاله جق اولورسه بوسبوتون فنا اوله جغنی سویلیه رک
کندیسنی او کیجه اشغال ایتمکده اصرار ایدیوردی ، فقط
اوکا قبول ایستدیرمک ممکن اوله مامش ایدی . بالعکس مآمنه
تماماً نسایم نفس ایتمک ، قرداشنک دویه دویه آجیسنی چکمک
ایسته یوردی .

اوه کلدیکی زمان آقشام اولمش ایدی ؛ بوکون سلیمانیه نک
او انیس قلبی اولان مینی مینی اوی نظرینه اسکیمش قفسلری ،
آلجق جونباسی ، صیوالری دوکولمش دیوارلری ، تحتہ قاپیسی
ایله چرکین ، بارد کوروندی .

قاپیسی سحر آچدی ، قلبنده بر حس غریب وار ایدی که
او آقشام اوه کیرنجبه بوتون بوکونک وقوعاتی یالان بوله جغنی
ظن ایستدیریوردی . سحره باقه مادی ، بوقیزک قیزارمش
کوزلریله کندیسنه باقان نظرندن قاجق ایستدی ، آنه سنه
کورونمکه قوتی یوقدی . دوغرو همشیره سنک اوداسنه قدر

کیتدی. اونی حالا اوراده کوره جگمش و همک مغلوبی ایدی. اورتولری قالدیرلمش، جینلکی ایندیرلمش قاریوله سنه قدر کیتدی؛ برمدت اورایه باقدی، صوکره هان اورایه، سجاده نیک اوزرینه اتیلدی، برنجی دفعه اوله رق احتیاج فریادی ضبط ایتک ایسته مہدی؛ اوراده باغره رق، قیورانہ رق شیمیدی بوای تماماً بوش براقان قرداشی ایچون قانہ قانہ آغلادی.

— نیچون بکا اویله باقیورسک، جمیل؟

— بیلیم، سکا باقیورمی ایدم؟..

اوکوندن بری حیاتندن بریارم عصر کچمش کبی چوکمش، اختیار اولمش ایدی. اویله طالعینلقلری وار ایدی که ساعتلره سورردی. ارتق دوشونمک ملکه سنندن تجرد ایتمش کبی برلاقردی سوبلنیرکن نگاه مجوفنی دیکر، اویله دورردی.

بوکون علی شکیک دکاننده ینه کوزلری آرقداشنه تصادف

ایتمش دوریبور، فقط اونی کورمه یوردی.

علی شکیب الندن قلمنی براقه رق دفترینی قاپادی؛ آرتق

احمد جمیل براز صارصمق، اوکا براز قوه حیات ویرمک زمانی کلدیکنی آکلامش ایدی؛ تاییانه قدر کلدی، یوزینه باقه رق:

— جمیل، آرتق بودوشونجه به برخاتمہ ویرمیسک! دیدی.

احمد جمیل جواب ویرمیه رک دیکله یوردی:

— دنیادہ ہیچ بر کیمسہ تصور ایده مزنسک کہ حیاتندن
 ہیچ اولمازسہ بر بیوک ماتم کچمش اولماسون . سکا چار پل دیغک سلہ
 مصیبتہ قارشلی لاقیدانہ داوران ، دیمپورم ، نمکن اولمیه جق
 شیلر توصیه سندن نہ فائده چیقار؟ فقط سن ہر شیدن اول کندی
 حیاتیکی دوشونمکلہ مکلفسک . باق ، بو کون نہ پایہ جغکی بیلہ -
 یورسک . اودہ بر والدہک وارکہ یکانہ امید ی سندن عبارت ،
 براوکز وارکہ کوچک بر نقصان تدبیرایلہ الکزذن کیدہ بیلہ جک ،
 او حریفہ قایدی ریغک ماکنہ لر وارکہ قورتارمق لازم ، بونلردن
 سوکرہ فقط ہپسندن مهم اولہرق سن وارسک ... باق ، ینہ
 یوزیمہ آرتق یشامقندن واز کچمش بر آدم کبی باقیورسک ؛ براز
 کندیکی سیلک ، براز دامارلر کدہ قانکک جولاتی دوی ،
 حقیقہ حیاتندن واز کچہ جک قدر امیدسز ، خولیاسز میسک ؟
 آرتق بو طوپراق پارچہ سنک اوزرنده کوریلہ جک ایشک
 قالمش اولدیغکہ جدآ حکم ایدیورمیسک ؟ ...

احمد جمیل شیمدی ارقداشندن کوزلرنی آیرمش ، دالغین
 بر نظرلہ غیر معین بر نقطہ یہ باقیوردی . آہ ! حیاتنک او امید
 وخولیاسی ! ... شیمدی اونی کندیسنندن نہ قدر اوزاق
 کوریوردی .

علی شکیب دوام ایدیوردی :

— بچہ آرتق بو عطالت حسیاتہ بر فاصلہ ویرمک
 زمانی کلشدر . براز تسویہ ایدیلہ جک شیلری دوشونمکلکمز
 لازم کلیر ، ظن ایده رم .

احمد جمیل آیاغہ قالدی ، آرقداشنگ اوکنہ دیکیلہ رک :
— ہر شیدن اول تسویہ ایدیلہ جک دیکر برشی وارکہ اونی

اونوتیورسکز .

کوزلرنده شیمدی بر نظر وحشی واردی . علی شکیب
ارقداشنہ بیکانہ اولان بونظر دن اورکہ رک : — نہی اونوتیورز ؟
دیدی .

— ہمشیرہ می اولدیرن آدمی ! اونی انسانیتک پنچہ عدالتنہ

تسلیم ایتک ہم اول دوشونیلہ جک وظیفہم دکلی ؟

علی شکیب شیمدی آرقداشنگ حیرتلہ یوزینہ باقیوردی .
کندی کندیسنہ : « زواللی چوجق ! دییوردی ، نہیلہ اثبات
ایدہ جک ؟ اوندن بو صورتلہ می اخذنار ایتک ایستہ یور ؟ »
آرقداشی ایچون شیمدی بر طرز آخردہ مرحمت دوییور ،
ہمشیرہ سنک انتقامنی آلمق احتیاجی ایچندہ اونک تدارک اسبابی
امکانندن محرومیتنی دوشونہ رک عجز مایوسانہ سنک بوتون آجیلغنی
حسن ایدیوردی . شودقیقہ دہ بومسئلہ بی سلامت فکرلہ محاکمہ
ایدہ میہ جکفی آکلادی ، دوشوندیکنی سویلہ مکدن اجتناب ایتدی ،
باشفی صالایہ رق : — پک یاپیلہ میہ جق برشی دکل ، فقط بومسئلہ
ینہ صرف حسیاتہ عائد برشی ! بن بالعکس سنی براز مادیانہ
سوق ایتک ایستہ یورم ؟ دیدی .

احمد جمیل جواب ویرمک اوزرہ ایدی ، احمد شوقی

افندیکن قاپیدن کیرن کوبکی کوروندی ؟ او ، وقت بولدغہ

مطبعہ دن سیویں شہرک بورایہ کلیر ، اسکی ارقداش لریلہ برازدرہ دن
تپہ دن بحث ایدردی .

بوکون احمد جمیل اداره مأمورینی کورنجه بر نفس تسلیت
آلدی . همشیره سنک وفاتندن بری اوندن برشی صور مق ایسته .
بور ، جسارت ایدہ میوردی . بوکون بش دقیقه اول علی شکیک
باشلادیغی محاوره آکلامق ایسته دیکنی استفساره قوت ویردی ،
حتی مقدمه ترتیبده لزوم کورمیه رک احمد شوقی افندی کوبکنک
تعب ثقلتی دیکلندیرن بر نفسله هنوز صولومقدمه ایکن صوردی .
— سزدن برشی آکلامق ایستردم ، فقط بکا تماماً دوغرو .
سنى سویله مکزی شدتله رجا ایدہ رم . همشیره مک وفاتنه
داثر او حریفله البته بر لاقردی ایتمشسکزدر . سزه نه دیدی ؟
واونک خبر وفاتی نه صورتله تلقی ایتدی ؟

احمد شوقی افندی اولابو سؤاله تعجب ایدیور کبی
کوروندی ، صوکره کنديسنه معتاد اولان وضعیتيله اوموزلرینی
سیلکدی :

— نه ایچون دوغروسنى سویلکلکم ایچون اصرار ایتدک؟
سکا حقیقتی سوسلیه رک سویله مک ایچون بر سبب وارمی ؟ ذاتاً
بونى بندن صورمغه لزوم کوردیککه ده شاشارم ، اونى تماماً
آکلامش ایسه ک وقعہ یی نه یولده تلقی ایتمش اوله جغنی ده تصور
ایده بیلیرسک . . . بنمله اوزون اوزادی به لاقردی ایتدی ،
ایرتسی صباح : « دون جنازه به کیتمشسکز . واه واه ! تأسف

ایتدم ، ای قیزدی ، اصابت اولدی که قطع مناسبت ایتمش
بولندق ، یوقسه چوق مضطرب اوله جقدم ! « دیدی ، او قدر ..
سن دها زیاده بر شیمی بکله یوردک ...؟

احمد جمیل سکوت ای دیوردی . بر انسانک حسیات
انسایتدن بودرجه مجرد اوله بیله جکنه دلالت ایدن حکایه لر
ایشیتدکجه مبالغه یه حمل ایدردی . بر سنه زوجی صفتیله یاشادینی
بر وجودک محوینه سببیت ویردکن صوکره بو قدر لاقیدی
کوستره بیلیمک ایچون بر قلبک نه بو یوک قوتی اولمق لازم
کله جکنده متحیر ایدی .

علی شکییه باقدی ، شیمدی وهی بکک اداره مأمورینک
آغزنده بشقه بر معنای استهزا ایله مضمونی تأید ایدن اوسوزی
هپسنده بیان مطالعه یه امکان بر اقیان آغر بر نفرت او یاندر -
یوردی .

بوصروده دکانک قایسندن ایچری یه بلوری بر چوق سسنک
« حوادث !... » دیدیکنی ایشدی لر . بوسسه هپ آشنا چیه رق
باشلرینی چویردی لر ، قایدن کولومسه یه رک کندیسینی کوسترمک
ایسته ین ندیمی کوردیلر .

احمد جمیل صوردی :

— ندیم ، سن موزعمی اولدک ...؟

چو جق سونجمله جواب ویردی :

— بوکون باشلادم ، بکم !..

اووقت احمدشوق افندي وهي بڪ بڪون اول نديمه اذن
ويرديڪني آڪلاتدي. چوجفڪ هفتهده آلديني بش اون غروشي
چوق کورمش ایدی. احمدشوق افندي اوکا کوچڪ برسرمایه
ویرمش، دهازیاده سنی یا پیغه مقتدر اوله میهرق چوجنی هیج
اولمازسه موزعلکه سوق ایتمش ایدی.

احمد جمیل نديمه برشی صورمق ایسته یوردی، اولاتردد
ایتدی، سوکره جسارت کوستردی:

— باباڪ نصل، نديم، خبرك وارمی؟

اووقت چوجفڪ برتانیه اول کنديسني سربست برسلك
صاحبی کورمكدن تولد ایدن نشوه سیاسی اوچهرق کوزلرینی
بردن بررنك حزين قاپلادی:

— بابامی؟.. بيلمم... دیدی، سوکره ایچنی چكرك
علاوه ایتدی:

— دون آنهم کیتمش، ای دكلش!..

اوزمان اوچ آرقداش حیرتله باقیشدیلر. نصل بو قادین
اوقدر تعذیبات و تحقیراته تحملدن سوکره کنديسني ترك ایدوب
سفالت ایچنده براقان او آدمی عفو ایده جك قوت بولشمی؟
احمد جمیل اوچنكده بردن عقلنه كلن بو مطالعه بی تفسیر
ایتمك ایچون: — زواللی قادینلر! دیدی.

نديمك بلوری سسی باب عالی یوقوشدن آشاعی به دوغرو
اوزاقلانهرق غائب اولیوردی: حوادث!..

احمد جمیل ارقداش لرینہ مناوبہ باقہ رقی دیدی کہ :

— بکا رفاقت ایده بیلیر میسکز ؟

— نه ایچون ؟ دیدیلر . احمد جمیل خسته خانه یه کیتمک ، اوده راجحیی عفو ایتمک ایسته یوردی . تکلیفی مهالکانه قبول ایتدیلر . علی شکیب دکانی قاپامغه قرار ووردی . احمد شوقی اقدی مطبعه دن ایکی ساعت غیوبت ایده جکنی خبر و یروب عودت ایتمک اوزره آیرلدی .

احمد شوقی اقدینک دایر لرله زور تحمل ایدن ایری کوبکیله صولویه رقی کیریشنه آرابه جی کولیوردی . آرابه نک صارصنیتیسندن یوقوشه علاوه مشکلات ایده جک بریوک کیردیکنی فرق ایدن بار کیرلرک بیله قولاق لرنده اندیشه یه دلالت ایدن بر حرکت اولدی . احمد جمیل قارشیی اوطوردی ، علی شکیب « یکی باغچه یه ! » امرینی ووردی ، کونده اون آلتی ساعت استانبولک انیشلی یوقوشلی سواقا لرنده شو مقاصلری بوزوق صندوقه پی سور وکله مکدن بیزار اولان حیوانلر یرلرندن اوینا دیلر ، یورغونلقدن قیرلمش بحاقلریله یوقوشی طیرمانمغه باشلا دیلر . علی شکیب صولده کتبخانه لر دن برینی کوستره رک احمد شوقی اقدی یه برشی آکلاتیوردی . احمد جمیل آرابه نک کورولتییسی آراسنده ایشیده میوردی ، قولاغنه یالکنر بعض

گله لر کلیوردی . « سیک پاره ... اچقه فرقی ... کتابجیلرله
صرافلر ... » . دقت ایتمدی ، بوذاتایلمه دیکی بر مسئله دکلدی .
نچره دن سوقاغی سیر ایتمکی ترجیح ایتدی ؛ چنبرلی طاشدن ،
بایزیدن کچدی لر ، اقسرای یوقوشنک مبدآنه کلنجه احمد جیلده
چوقدن کورولمه مش یرلرک تکرار تماشا سندن حاصل اولان
بر تخطر ماضی لذتی او یاندی . شیمدی همان اون بش سنه
اولیوردی که اقسرای کورمه مشیدی . هله دهبا اوته سنی هیچ
بیلمزدی ، یکی باغچه نك نامنی ایشیتدکجه بوراسنی استانبولک
همان خار جنده ، صحرالرک آغوش حضارتنه صیغمنش بر صیفیه
کبی توهم ایدردی . اون بش سنه اول ؟ . کندی کندیسنه
او زمانه رجعت ایدیوردی . او وقتلر اقسرای جاده سی هنوز
شهزاده باشیله دیرکلر آراسنه مغلوب اولماش ایدی . شیمدی
وزنه جیلری دولدیران رمضان کلنجه لرندن بر قسمی او زمان
بو سوقاقده خلقی خان ایچلرینه طوپلاردی . زواللی باباسی ! ..
ذهنتده الواح مبهمه خاطرات او یانیور ، کندیسنی بر رمضان
کیجه سی باباسنک یاننده نیاترویه کیتمک ایچون بوسوقاغی اینرکن
کوریوردی . او زمان نه قدر مسعود ایدی ! اون یاشنده
چو جقلره مخصوص دائما مهای انطراق نشوه ایله او وقت
هر سوزلرینی تحف بولدیغی او او یونجیلاره ، هله اوزون فسلی
ایبشه نه قدر گونش ایدی ! شیمدی بونلرک هپسندن اوزاقی !
هله باباسندن ... یا اونی تعقیب ایدن ایکنجی ضربه ماتم ! دیمک

حيات ديدڪلري شي بويله منتهاسنه قدر ضربات مدهشه طوپلامقله
 ڪجهه جڪ. بر آراق والدهسي خاطرينه ڪلدي؛ بر ڪون اوندي ده،
 حياتنڪ شو ثروت يڪانه سني، مدار منفرد تسليتي ده غائب
 ايدويوره جڪ اولورسه نه پابه جق؟..

شمدي مناوه، قصاب، بقال، آشهجي، حلوا جي دڪانلرينڪ
 تسلسل بي انتهاسي ڪوزلرينڪ اوڪندن ڪچرڪن او، بوا احتمال
 مهيني دوشونيور، او ماتمڪ امکان حصوله تتره يوردي.

بر آراق احمد شوقي افندي: — هله يوقوش بيتدي؛ ديدى.
 احمد شوقي افندي آراهه ايله يوقوش اينمڪي يايان يوقوش چي قمعق
 قدر مشڪل بولوردي. آرتق غلبه لق آزاليور، آقسرائ جاده.
 سنه حيات ويرن حرڪت بوراده منقطع اوليور ييوردي.

اوزمان آراهه برسڪون تنهائي ايچنده يووارلانمغه باشلادى.
 احمد جميلڪ ڪوزلري تڪ توك دڪانلرله صوطاشيان بر اوشاقدن،
 بر طرفده جويز اوينسايان درت چوجوق زمهره سندن بريده
 شمسيه سنه دايناهرق يواش يواش يوروين بر افنديدن هرڪب
 اثار نادره حيات ايله سڪوتي بر بوى حزنه مملو بسوقاغڪ
 پرده لري اينمش قفسلى پنجره لريني سيرا ايدويوره؛ بوتخته اولرڪ
 رنڪارنڪ جبهه لرنده منقوش سڪون تفكره داليوردي.

آراهه، آلتلرنده، قالد رملرڪ طاشلرندن سڪرڪ، بوزوق
 مقاصلرينڪ اوزرنده صارصياهرق، براوغولتي ايچنده سوروڪله.
 نوب ڪيتدڪجهه اوڪنده جريان بي انتهاسني ڪوردىڪي شو الواح

ساکتہ حیاتک ذہناً اعماق خفایاسنہ کیریور؛ سوکرہ فکری
بوسوقاقدن آریلہرق ایکی طرفہ بوکولن سوقاقلردن دها ایلریسنہ
سوق خولیا ایدیوردی .

بوتون او ساکن محلہلری، حیات شہرک او مہد ارامشنی
دماغنک ایچندہ کوریوردی .

او بورالردہ استہمام ایدیلن بوی راحتدن نہ قدر اوزاق
ایدی ! سلیمانیک مینی مینی اوی ، اودہ بوراسی کبی سکون
سعادت ایچندہ دکلیدی ؟ حال بوکہ بوتون آمانک شہامت
وطراقہ سنی کتیرمش، اوسکونک ایچنہ آتہرق بو آشیان سعادتنی
بر فورطنہ نک ولولہسنہ بوغمش ایدی .

نہ اولوردی، اودہ برداثرہدہ مقید اولسہیدی ، امل اشتہار
ارقہ سندنہ قوشمہ سہیدی دہ کندیسنہ او اوک سکوتیلہ ہم آہنک
اولہ جق بر حیات سکینہ وجودہ کتیرسہیدی؟
احمد شوقی افندی :- کلیورز !... دیدی .

آرابہ دوردی، علی شکیبلہ احمد جیل آتلا دیلر، احمد شوقی
افندی ایکلیرک قاپیدن صیرلدی ، باصہ مغنہ قوروقہ قوروقہ
باصہرق حوپلادی .

اونلر قاپی جی ایلہ کوروشورکن احمد جیل بوبنانک قارشیسندنہ
بر حس بارد دویدی ، کندی کندیسنہ : « برده شو نیچرہ لرک
ایچندہ کی حیات وار ! » دییوردی . بوراسی نظرندہ بوتون
مجسم حیات بشرک بر محصلہ سفالتی کبی یوکسیلوردی .

بوتون اگمکسز قالمش عالہلر ، صاتیله صاتیله نہایت صوک
 تروت اولان یورغانده کیتدکدن صوکره خسته خانه یتاغنه
 دوشن خستهلر ، مملکتنده کندیسنه منتظر چوجقلربی
 دوشونہرک جان چکیشن بابالر ، درلواملره وداع ایدهرک بوراده
 اللرندن قاقحق ایستهین حیاتی صالیورمه مک ایچون جنک ایدن
 کنجلر ، بوتون بو حیات انسانی تک التیام ناپذیر یاره لری بر آن
 ایچنده عقلنه کلدی ، دها صوکره راجی بی دوشوندی ...

عجبا اولی نه حالده کوره جکلر؟ شیمدی مردیونلری چیقمشلر ،
 دهلزلردن کچیورلردی . احمد جمیل بوراده نچیره لرک اوکنه
 یریکمش آیاقده خسته لری ، قغوشلرک ایچنده یتاقلری کورییوردی .
 بر قغوشک اوکندن کچرکن بر خسته نک ایکیلتیسی آراسنده دیکر
 بر یتاقدن کفته سز بر نغمه ایشیتدی ، کندی کندیسنه : «شبهه سز
 بر کنج !» دیدی .

دهلیزده دورانلر حیرتله کندیلرینه باقیورلر ، بویله بر یوم
 زیارتک خارچنده کانلری بر شی ظن ایدهرک بعضلری سلامه
 دورییورلردی . احمد جمیل بونلرک ایچنده نشئه لی چوجقلر ،
 خسته لغک حس وخامتندن ازاده زواللیلر کوردی . شیمدی
 بوتون بومنظره دن ، سرتاپا بر یاره حیات بشر شکلنده الواح مختلفه
 مدهشه سنی کوزلرینک اوکنه سرن بویردن قاقحق ، بر آن اول
 قورتلمق ایسته یوردی . برال آهین طیرناقلریله قلبی صیقیور ،
 برسس : «باق ، برده بو حیاته ، بو صحنه سفالته باق.» دییوردی .

آرتق حیانتک فلسفہ سندن نہ قدر اوزاق اولدیغنی، کندیسنک
 نصل یا کاش بر املله حیانتک فوقه چیقمق ایسته یه رک بر عالم
 خولیا آرادیغنی حس ایدیور، برصدای مستهزی کوله رک :
 « آح ! سنک منور خولیلرک . . . شکوفه زار سهارک . . . »
 دیوردی .

آرتق کلشردی، کندیلرینه رفاقت ایدن خدمتکار چکیلدی .
 ایجری یه کیردیلر ، راجی یه بر کوچک اودا تخصیص ایشلردی ،
 اوراده یتاغنک اوزرنده دالغین یاتیوردی . آیاق سسلرینی
 ایشیدنجه کوزلرینی آچدی ، آرقداش لرنی طاینجه یتاغنده
 دوغر ولدی . آرتق یالکز قالمق دن اوصانمش ایدی ، اونلرک
 کلدیکنه بر چوجق کبی سویندی . تشکر ایده جک کله لر بوله میوردی ،
 یرکوتره بیلیمک ایچون تلاش ایتدی . یالکز بر صندالیه واردی که
 احمد شوقی افندی یه ویرلدی ، علی شکیب یتاغنک کنارینه ایلشیدی ،
 احمد جمیل آیاقده قالدی . راجی اونک بر درلو آیاقده قالمسنه
 راضی اوله میوردی ، « شورایه سزده صیقیشرسکز . . . »
 دیوردی ، احمد جمیلک آیاقده قالمق ایچون اصرارینه قارشلی
 سکوت ایتدی . شیمدی سؤالر باشلادی ، بورایه کله لیدن بری
 مطبوعات عالمنک وقوعاتنی اوکرنمک ایسته دی . احمد شوقی
 افندی آکلاتیسور ، بو عالمک کندینه مخصوص حوادثنی نقل
 ایدیوردی . بر آرالق راجی احمد جمیله باقدی : - سزده
 مطبعه دن چیقمشسکز ، تأسف ایتدم ! دیدی . احمد جمیل

دقت ايديوردی ، راجينک يلان سويله ديکني ، تأسف دکل بوندن بالعکس بر ممنونيت حس ايده رک وقعه يه وقوفی اوکا سويله مکدن ده بر لذت اخذتار دويدیغنی فرق ایتدی ؛ فقط او آرتق راجی نی تماماً عفوه میال ایدی . یالکز راجی کنديسی عفوايمه یوردی ، حس حسد شو اولوم يتاغنده بيله اوکا احساس کین ایتمکن خالی دکلدی .

اونلر راجی به کنديسندن بخته جسارت ايمه ديلر ، ذاتاً لزوم ده یوقدی ؛ راجينک آرتق بیتمش اولدیغنه چوکمش يناقلىرى ، بر سيمای متورمده اولومه تقدم ایدن اورنک جامد ، کوزلرک سونمکه مهيا بر قنديل اوچنده پارلدايان بقیه ضیای آ کديرر نکاهی شهادت ايديوردی .

احمد شوقی افندی بر آرتق ساعتنه باقدی ، اواصرار ايديورده «دها اوطورکنز، دها صورده جق چوق شيلر وار .» دييوردی ، فقط آرتق سؤاللرک آشایغیسی کله یوردی . هرشیدن بحث ایتمش ایدی ، یالکز قاریسیله ندیمی اونوتدی . اک نهایت کنديسی حقنده بر رأی آلمق ایچون ، متورملره مخصوص بر مستنطق اینجه لکیله : « بن ده آرتق برهفته يه قدر چيقارم ، ظن ايده رم ، برازاوکسور وکله درمانسزلق وار ، قوت ایچون علاج آلیورم . یورویه بيله جک برحاله کلیرسه م همان دیشاری به جان آته جفم .» دیدی ، صوکره اونلرک « البته !» دیشلرینه مقابل « بردها ایچمیه جکم . نی چوق صارصمش !» مطالعه سیلیله

بر جواب دہا بکلہ دی . احمد شوقی افندی تکرار ساعتہ باقیوردی ، احمد جمیل بر جواب ویرمکہ جسارت بولہ میہرق علاج شیشہ لہرینی معاینہ ایتمکہ مشغول اولدی ، یالکز علی شکیب « یا ، ہپ او ایچکینک سیئہ سی دگی ؟ » دییوردی .
 چیقارکن طانیڈ قلرنڈن بر کنج طیبه تصادف ایتدیلر ،
 او : « آرقداشکزہ بن باقیورم . » دیدی ، احمد شوقی افندی :
 « امید وارمی ؟ » دییوردی ، طیب متفلسفانہ جواب ویردی :
 - امید نہ وقت منقطع اولور ؟ ..

علی شکیبک دکانہ کلڈکلری وقت جام قاپنیک آرالغندہ بوکولمش بر کاغذ پارچہ سی بولدیلر ، اوزرنڈہ « احمد جمیل بک ایچون ، گلہ لری واردی . احمد جمیل حسین نظمینک یازیسنی طانیڈی .
 تذکرہ همان اورادہ قورشون قلمیہ قارالانیویرمش درت سطرڈن عبارتدی ،

« ہدفی اولدیغک ضربہ مدہشہ پی خبر آلم ، ماتمکہ تماماً اشتراک ایڈہرم . سنی کورمک ، الکی صیقمق ایچون احتیاج وار . سنی برچوق دفعہ لہر آرادیم حالدہ الہ کچیرمک ممکن اولمادی . یارین صباح بہمہ حال بنی کلوب ادارہ کور . سنی نہ قدر مشغولیت آراسندہ دوشونڈیکمی تصور ایڈہ بیلسہک بکا منتدار اولوردک . سکا ویریلہ جک برچوق حوادثم وار . »

صوڪ جملہ یہ احمد جیل ہسپتال زیادہ بخش اہمیت آیتدی .
 حسین نظمیںك نہ حوادثی اولہ بیایر ؟
 بر آراق صبر سزلغندن کیدوب قلمدہ آرامق ایستہ دی ،
 آرقداشلرندن آریلہرق باب عالی یہ کیردی ، اوداجیدن سوردی :
 — حسین نظمی بك ؟

اوقلمدن چیقہلی بر ساعت اولش ایدی ، کندی کندیسنه
 « یارینہ قدر بکلہ مك ممکن دکل ، مراقدن چاتلایہ جفم .. کوشک
 کیتسہم نہ اولور ؟ » دیدی . کوشک کیتمک چارہسی عقلنہ
 کلنجہ آرتق دورہ میوردی ؛ حسین نظمیںك ویرہ جکی حوادثی
 اوکرتمک ایچون بلا سبب برارزوی شدید ، براحتیاج قوی
 حس ایدیوردی . اوہ قدر کیتدی ، او آقشام ارن کوینہ
 کیدہ جکفی خبر ویردکلن صوکرہ برآن اول یتیشمک ایچون
 یوقوشلردن اوچہرق ایندی . کوپریدہ واپوری بکلہ مك لازم
 کلدی ، بورادہ کچیردیکی یارم ساعت براوزون کون قدر امتداد
 آیتدی .

بر آراق کندی کندیسنه : — یا ہنوز کویہ عودت
 ایتمہ مشسہ !... دیدی . فقط ایتیاطاً بورادہ بکلہ مك ممکن
 دکلدی ، حسین نظمیںك تذکرہ سنی آلیر آماز بردن انکشاف
 ایدن برحس ارن کوینہ کیتمک ایچون اونی سوروکلہ یوردی .
 لامعہ یہ تکرار ، برکرہ دہا ، تصادف ایتمک امیدی شیمدی
 قلبندہ بوتون حسیانہ وضع حکم ایتمش ، اونلری اسکات ایدہ رک

منفرداً رفع صدایہ باشلامش ایدی . اونک حقندہ کی مفتونیت عمیقہ روحی کچیردیکی دورہ اضطرابات آراسندہ براز تعدیل قوت ایتمش ، بشقہ حسلرہ ترک زمان ایدہ رک موقتاً صوصمش ایدی ؛ فقط لامعہ دن بر پیام عاشقانہ کتیرمش کبی اونک قرداشنک شو یازیسندہ ، شوکا غدیارچہ سندہ ، گویا برپاچہ بوی حیاتی دویہرق بعتہ اوسودای شدید بوتون قوتیلہ طاشمش ایدی .

کوشکک چنغراغنی چکرکن ، بویلہ برکون قانی بی اونک آجدیغنی تخطر ایدہ رک اونک متبسم سیمانی قارشیسندہ کورہ جکمش وھیلہ ، تیرہ یوردی .

قانی بی بودفعہ اوشاق آجدی .

— بک افندی کلدیمی ؟

حسین نظمینک کلدیکنی خبر آلدقن صوکرہ بر حس انشراح دویدی . مراقی حل ایتمک ایچون بورادہدہ بکلہ مک لازم کلیدی !

حسین نظمی یہ ایلک سوزی برسزنش اولدی :

— ویرہ جک حوادنک نہ اولدیغنی سویلسه یکنده بورایہ

قدر یورولسه یدم اولماز میدی ؟

حسین نظمی کولیور ، بالعکس خبر ویرمہدیکی ایچون پک ایی ایتمش اولدیغنی سویلہ یوردی . صوکرہ بردن آرقداشنک ایکی ہفتہ ایچندہ بویوک بر خستہ لقن چیقمش کبی دوران

ضعیف ، چو کوک چہرہ سنی ، آلتلرنده برسپاہ دائرہ ارتسام ایدن
 کوزلرینی ، مصیبتک یدقہرندہ خیر پالانہ رق اختیار اولمش کورون
 بووجودی کورنجبہ احمد جمیلک ، بوما مزده نک قارشیسندہ
 کولمک دکل آغلامق لازم کلہ جکنی حس ایدہ رک دوردی .
 احمد جمیلده شو دقیقهده بویوک ماتملردن صوکرہ یکدیگری
 سون ایکی قلبک ایلک تصادفندہ حس ایدیلن آغلامق آرزوسیلہ
 حسین نظمی بہ باقیوردی . او وقت ایکیسینکده کوزلرنده دہا
 اوما تہ دائر بر کلہ تعاطی ایدلہ دن سریع اختلاجلر حاصل
 اولدی . احمد جمیل کنڈیسنی ضبط ایتدی . فسیلہ پارده سوسنی
 فیرلاتمق ایچون آرقداشک کوزلرندن کوزلرینی آیردی : --
 ویرہ جکک حوادثی سویلہ ... دیدی .

-- حوادث !.. کیدیورم ، اوقدر ...

احمد جمیل حیرتہ دوندی :

-- نرہ کیدیورسک ؟

-- یالکنز اوراسی بللی دکل . تشبثلرمی بیلوردک ، سفالہ

رتلردن برینہ تعین ایدلمک ایچون دائما اوغراشیوردم ، نہایت ...

حسین نظمی اللہینی اوغوشدیریور ، آرقداشندن سرور

سعادتنی صاقلامیوردی :

-- نہایت تعین ایدلمک اوزرہیم . پارس ، لوندرہ ،

بروکسل ، مادرید ، والحاصل بریرہ ؛ ہم ایچون ایلک قدمہ

مسلکی تہیہ ایدہ جک بریر اولسونده ...

حسین نظمینک سرور طفلانہ سنہ قارشی احمد جمیل دوریور۔
دی . بومسعود رفیقی ، زنکین بر پدرہ ، مؤمن بر حیاتہ مالک
اولدقدن سوکرہ استقبائتہ بازالاق برمسلك حاضر لایان بو آرقداشی
قصقانیدی ایچون دکل فقط بونلر هپ بوشه چیقان امللرینی ،
بختسز باشلایهرق ینه بختسزدوام ایدهجک کبی کورونن حیاتنک
محرومیتلرینی تقریر ایتدیکی ایچون بر یأس کران دویدی .
انسان کنديسنک درجه سفالتی بر طنطنه ثروت یاننده ،
بدبختیسنک حکمنی بر نمایش سعادت قارشیسنده آکلار ؛ بو
برئانیه ظرفنده تا مقدمه سندن شو آنه قدر ایکیسنک حیاتی
تشکیل ایدن تضاد سلسله سی فکرینک ایچندن کچدی .

— نه دوشونیورسک ، جمیل ؟

تبریکده تأخر ایدهرک آلدینی خبره قارشی دورغون قالدیغنه
اوتانندی ، بو سؤالی بشقه بر سؤال ایله ابطال ایتک ایسته یه رک ؛
— دیمک همان کیدیورسک ؟ دیدی .

حسین نظمینک همان کیتمه سی اونک ایچون بر بشقه اهمیتی
حائزدی . اوکیده جک اولورسه لامعه نه اوله جق ؟ اوبولنما دخی
مسئله کسب مشکلات ایدیوردی ، هیچ اولمازسه اوندن بروعد
آله جق اولسه ...

حسین نظمی دییوردی که : — کیم بیلیر؟ ظن ایتم که او قدر
چابوق کیده بیلیمک ممکن اولسون ... معامله رسمیه هیچ اولمازسه
برای سورر ، اوندن سوکره ... ها ، سکا ویریله جک بشقه
حوادث وار ، بوکاده آریجه ممنون اوله جقسک ...

احمد جمیل بو ایکنجی شیئہ انتظاراً آرقداشئک یوزینہ
باقیوردی ، او کولہ رک سویلہ دی :

— سنک کوچک لامعہ بی ویریورز ...

احمد جمیلک قولاقلرنده بر شی طیقاندی ، حسین نظمینک
سسنی بر اوغولتی ایچنده دویدی . کوزلری بولاندی ، دوردینی
رده وجودی صاللانور ظن ایتدی . ویریورز ، نہ دیمک ؟
بو کلمہ نک بشقہ بر معناسی اولوب اولہ میہ جغنی دوشونیوردی ،
نفسی طیقانہ رق سوردی :

— نہ دیمک ؟ ...

حسین نظمی الای ایدیوردی : — نہ دیمک اولہ جق ؟

بن کیدیورم ، اوہ بر انشته کلیور ...

احمد جمیل شودقیقہ دہ حسین نظمی بہ هجوم ایدہ رک باغرمق
هوسنی دویدی ، شو سوزلر آغزندن طاشمق ایستہ یوردی .
— دیمک بی آلدتدیکز ؟ .. دیمک اونی بکاویرمیه جکدیکز ؟ ..

لکن بیلمه یورمیسک کہ بن اءکا مالک اولہ مازسہم بنم ایچون
حیات بیتمشدر ، اولمکدن بشقہ بر شی قالمشدر ؟

بوغولہ رق : — تبریک ایدہرم ! دیدی ، فقط آرتق

لاقردی یہ دوام ایدہ بیلمک ایچون قوتی یوقدی ، بر اسکملہ یہ
دوشمک نوعندن او طوردی ؛ نفسی ضبط ایدہ رک بر شی علاوہ
ایتمک ایستہ یور ، فقط بر کلمہ دہا سویلرسہ صاقلامق ایستہ دیکی
بو اضطراب مدہشی ، شوشیمدی قلبنی قیویران یأس وحشی نی
کتم ایدہ مہ مکدن قورقیوردی .

کندی کنڈیسنه : — ممکن دکل، الای ایدیور، شیمدی
 بکا : « خیر ، لامعه سنکدر ! » دیه جک ... لکن بن ، آه بن ! ...
 شیمدی به قدر سویله ملی دکلی ایدم ؟ یائی آکلامامش ، لامعه نك
 بنم حیاته لازم برشی اولدیغنی حس ایتمه مش ایسه ؟ ... دیوردی .
 بر آراق عقلنه صوک بر امید کلدی ، « بلکه هنوز بیتمش
 بر مسئله دکدر . » دیدی ، عکسنی خیر آلمقدن اورکه رک
 استیضاحه خدمت ایده جک بر شی سویله مکدن چکینیوردی ،
 فقط صبر ایده مه دی : — دیمک ازدواج مسئله سنک تقررینی
 بکلیه جکسک ؟ .

— خیر ، او ذاتاً تقرر ایتمش بر مسئله ، فقط دو کون تأخر
 ایتسه بیله هیچ اولمازسه نکاح رسمنده حاضر بولنمق ایسته یورم .
 آه بیلسه ک ، جمیل ، شیمدین کنڈیمه نصل بر طرز حیات
 تعیننه باشلادم ...

اوزمان حسین نظمی تصوراتی آکلاتمه باشلادی ، تعیین
 اولنه جفی ممالکته کوره بر طرز حیات اختیار ایده جکدی ،
 بر یاندن وظائف مأموریتنه مشغول اوله رق ؛ بر یاندن ده بر
 مکتبه ، یا مکتب حقوقه یادارالفنون سیاسیا ، یا خود صنایع
 نفیسه دن برینه انتساب ایده جکدی . آکلاتیور ، کنڈیسنی بلا
 حرکت ثابت نظری کوزلریله دیکله یین آرقداشنه اوزون اوزون
 امللرندن بحث ایدیوردی .

احمد جمیل قارشیسنده آکلامادینی ، دویمادینی شیلردن

بحث ایدن بو آدمه او مجوف نگاه ثابتله باقارکن بشقه بر علمده
 کیدی. کندی کنديسنه: — آه ! ممکن دکل !.. دیوردی ،
 بوتون خولیلرمی غائب ایتدم، فقط بونی، اوت، حیاتمدہ یالکز
 بونی محافظه ایتک ایستہرم... بوایشتدیکم شیرھپ یالان اوله بیلیر،
 بونلری بر وقعه نا کهظهور زیروزبر ایدہ بیلیر؛ لامعہ یی بشقه سنہ
 ویرمک بنی اولدیرمک دیمک اوله جغنی شو قارشیمده کوله رک خولیا
 قوران آدم آکلالمالی ، دکلی ؟ ... یا او ، لامعہ ، کنديسی؟ ..
 او وقت احمد جمیل لامعہ نک پارلاق سیاہ کوزلریله کنديسنه
 طاتلی بر تبسم ایچنده قوی بروعد صداقت یوللادیغنی کوریوردی .
 بوتون تاریخ مختصر عشقی تفرعات وتفصیلاتیله ذهنندن کچیردی .
 هپسی خاطرہ سندن برربرر کچیوردی: لامعہ نک چوجقلغنه
 عائد وقعه لر، بون مارشده کی تصادف، بر آقشام بوراده کزرکن
 سلام نظری ، دها صوکره اومسامره ادبیه .. یا او دفترک آلتنه
 یازدیغنی ایکی کله ، یالکز لامعہ نک تأمینات قویه محبتی حکمنده
 دکیدی؟ شیمدی ذهننده لامعہ یی پدرینک، والده سنک اصرارینه
 قارشى مدافعہ نفس ایدہ مه مش بر زواللی صفتیله کوریور ؛
 کندی کنديسنه : « احتمال بن بوراده قلبک قویدیغنی حس
 ایدرکن او یوقاریده آغلا یور ! .. » دیوردی . آح ! اونک
 کنديسی ایچون آغلا دیغنی بیلسه ، اوت ، بونی ممکن اولوبده
 کورسه ، یالکز بونکله متسلی اوله جق ، یالکز بومکافاته مقابل
 اونى غائب ایتک . موافقت ایدہ جکدی ...

بر آراق : — لکن بن نہ قدر جین بر آدم . نیچون
 ہینسی حسین نظمی یہ سویلہ میورم؟ نہ دن شیمدی بوتون حقیقتی
 اعتراف ایدہ رک: «اونی بکاویر، اوبنم اولیہ جق اولورسہ حیات
 آرتق طاشنہ میہ جق بریوک حکمنده قالہ جق.» دیمہ یورم؛ دیدی .
 سوکرہ بوتون زوالیلغی، فقیرلکی، مسلکسزلکی عقلنہ کلدی .
 لامعہ نک دست ازدواجنی نہ صفتلہ طلب ایدہ جک؟ اونک دست
 ازدواجنہ نصل ادعای حق ایدہ جک؟ لامعہ کنڈیسندن نہ قدر
 اوزاق، نہ قدر اوزاق ایدی !..

«لامعہ نی بکا ویریکنز.» دیمک، خصوصیلہ بوکون اونک
 بودرجه بیچارہ لکنده بوطلبہ جسارت ایتمک: «نی اوکزه قبول
 ایدیکز، نی دو یوریکز، نی بسلہ یکز.» دیمک مثابہ سنده
 دکلیدی؟ آح! لامعہ نک بکلہ مہ سی ممکن اولہ بیلسہ؟.. اوموقی
 اولنجه یہ قدر بکلتسہ لر !..

شیمدی احمد جمیل ینہ لامعہ نی کنڈیسی کبی شوبوشہ چیقان
 عشقک ماتیلہ محزون کوریوردی .

حسین نظمی : — جواب ویر میورسک، جمیل؛ دیوردی،
 سوکرہ آرقداشک ماتمی دوشونہ رک بوسؤالنه ندامت ایتمش کبی
 کوروندی : — جانک صیقیلیورسہ دیشاری یہ چیقہ لم، دیدی .
 احمد جمیلک یالکیز قالغہ احتیاجی واردی، آرتق بونالیوردی .
 آح! بوکون بورایہ نیچون کلش ایدی؟ شو دقیقه ده
 اوندہ، اوحر مکاه حیاتی اولان اودا جقدہ اولہ پیدی، یاتاغک

اوزرنده قیورانہرق، باصدقلمری ایصیرهرق، بجنونانہ برطغیان
 یأس ایله، لامعہ نكده مآمنی طوته جقدی. بوراده، حسین
 نظمینك قارشینسنده برشی یاپه میهرق دورمق برعذاب تحملفرسا
 ایدی که آرتق متاتقی صارصیور، صبریخی توکتیوردی. براز
 دیشاری یه چیقہ بیلیمکی برکوچك وسیله نجات اولمق اوزره
 تلقی ایتدی: - اوت، چیقہلم، دیدی.

— اویله ایسه بی براز بکله، اثوابی کیهیم.

حسین نظمی چیقنجه احمد جمیل ایاغہ قالدی؛ بوغولیور.
 دی، هواسز قالمش کبی جکرلری دارلاشوردی. کتبخانه نك
 پنجره سنه دایندی، باغچه یه باقدی.

دیمك بوخولیا سنه ده وداع ایتك، بوندن ده واز کچمك
 لازم کلیور. برصارماشینك اوستنده ایکی سرچه یكدیکرینی
 قوغالپوردی، صوکره کوزلری قاپینك اوکندن برآراپه نك
 توز قاصرغهلرینه بولانهرق کچیشنه دالدی. شیمدی نه یاپه جق؟
 کوزلری آراپه بی تعقیب ایدرکن اوکندی کندینسه صورپیوردی:
 - بوکاده بویله تسلیمیت تامه ایله مغلوبمی اوله جقم؟ بر شیلر
 یایمیه جقمییم؟ بر شیلری قیروب پارچه لامیه جقمییم؟..

هیها! آرتق الندہ قیریلوب پارچه لاشمش برحیات قالمش
 ایدی. آح! اونی شوپله آوجنك ایچنده صیقهرق آیاقلرینك
 آلتنه آتسه، بوسبوتون خردوخاش ایتسه!..

برآرالق دوردینی پنجره نك آلتنسه قوملرک چتیردادیغنی

ايشيتىدى . گيم اولديغنى كورمه يوردي ، صوكره يواش يواش لامعه نك مريبه سنى فرق ايتدى ، عجباً لامعه ده برابر مى؟ اونء بر آياق سى دها واردى ، ايله كو كسنه باصدى ، اونى كورمكه نصل تحمل ايده جك؟ .

اوزمان مريبه سنه يتشمك ايچون لامعه نك براز عجبه يورودى كنى كوردى . ايكي سنى ده آرقلرندن كور يوردي . اونلر ، شه سز اقشام سيراتى ياقمق ايچون باغچه قايسنه دوغرو آغر آغر ايلرله يورلردى ، قانيه ياقلاش يورلردى . احمد جيل بو چهره يى بردفمه دها كورمكه محتاج ايدى ، كوزلريله اونى چكيوردى .

لامعه باشنى چويوردى ، گوشكه باقدى ، احمد جميل بولنديغى يردە وجودينك ارديكنى حس ايد يوردي . « شيمدى بى كوره جك !.. » دي يوردي . لامعه گوشكه ايكنجى قانسنه باق يوردي . صوكره قارشيسنده كى تحف برشى اشارت ائمش كى كوچك بر فهقه ايله كولدى ، النى ساللادى ، باشنى چويور يوردي ، كوزلرى اشاعىكى پنجره يه تصادف ايتدى ، يالكز او قدر ... بر نظر كه انعطافيله برابر آيرلدى؛ بر نظر كه كويا اوراده ، شو پنجره ده كيمسه يوقش كى قيدسز ، مغاسز ايدى ... احمد جميل آرتق اونى كورمه مك ايچون او طوردى . شيمدى ، شو بر ثانيه دن صوكره لامعه يه درين بر خصومت حس ايد يوردي . براز اول اونى كوليور كورمكدن غير قابل تحمل بر اشكنجه

دویمش ایدی . اکر لامعه بو نظر آنی ایچنده اوکا کوچک بر
 معنای تسلیت کوندرمش اولسه ایدی هپسینی اونوته جق ، یالکز
 اونظرک خاطر هسنی بوتون عشق منکسرینک بر یادکاری قیلندن
 حیانتک صوکنه قدر صاقلایه جق ، روحنک ایچنه صاره رق بو
 یادکاری حیانتک نصاب یکانه سی حکمنده بسله یه جکدی ؛ فقط
 بو اویله بر نظر لاقید ایدی که هیچ برشی افاده ائمه مکه برابر
 احمد جمیله بوتون خولای عشقنک بریالان اولدیغنه غیر قابل
 شبهه بر بدهتله شهادت ائتمش ایدی . دیمک لامعه ایله اونک
 آراسنده حتی بر بقیه الفت ، بریادش ماضی بیله قالمیه جق؟ دیمک
 آرارنده هرشی بیتمش ایدی ..؟

احمد جمیل شیمدی لامعه یی غائب ائتمکدن دکل فقط بو
 نظردن بر اضطراب مدهش دویور ، هله لامعه نک اویوقاری یه
 باقارکن کولدیکنی بر جنایت قیلندن عفو ائمه یوردی .

لامعه شیمدی نظرنده اوکا خیانت ائتمش بر بی وفا صفتنده
 کورونیوردی . اوت ، یالکز بو نظر مدهش بر خیانت
 عاشقانه حکمنده ایدی . بر ازا اولکی تبسمیله ، بر نانیه صوکره کی
 نظر لاقیدیه لامعه کویا یوقاری یه : « نه قدر بختیارم ! » دیر
 ایکن آشاغی یه : « بوکیم اولیور ؟ » دیمش ایدی ...

حسین نظمی ایچری یه : « کچی قالدیم ؟ » دییه رک کیردی ،
 احمد جمیل : « بن ذاتاً چیقمقدن واز کچدم ! » دیدی .
 آرتق اوکا تکرار تصادف ائتمکدن قورقوردی ، اونک

ایچون چیقمامغه قرار ویرمش ایدی . حسین نظمی : «سن بیلیرسک !
 اویله ایسه باغچیه چیقهم ! » دیدی ، احمد جمیل اوکاده راضی
 اولمادی ، اوراده ده لامعه بی تکرار کورمک تهلکه سی واردی .
 آرتق اوئی ایسته میوردی ، یالکز حل ایدیله جک بر مراقی
 قالمش ایدی : — عجبا ویردکاری آدم نصل ؟ دیوردی ...
 حسین نظمی شیمدی آرقداشنی غریب بوله رق حیرتله
 یوزینه باقیوردی . احمد جمیلک کوزلری آغلامش کبی قیزارمش ،
 بوتون چهره سی خفیفجه چوکوک یناقلریله کرپله رک دهاضعیف
 برحال آلمش ، کوکسی صیق صیق نفسلاره شیشه رک دونوق بر
 نظرله کوزلرینی اوکا دیکمش ایدی . حسین نظمی یانسه قدر
 کیتدی ، اللرینی طوتدی :

— لکن جمیل ، سن خسته سک ! دیدی .

اللری آتشلر ایچنده یانیوردی .

احمد جمیل جواب ویرمه دی . اوت ، خسته ، بیلسه نه قدر

نه درین بر مرض مهلکه خسته ایدی .

لامعه نک صوک نظر لاقیدی اولسه یدی شو دقیقه احمد
 جمیل هپسینی اعتراف ایده جکدی . «بن فقیرم ، فقط بکله بیکیز !»
 دییه جکدی . لکن بوصول نظر اوکا شیمدی به قدر آلداندیغنی ،
 بش دقیقه اول تأمینات قویه محبت حکمنده اولان بوتون او
 خاطر اتک بی معنی شیلر اولدیغنی ، بو عشقی یالکز کندیسی
 وهم وایجاد ایده رک تزین ایتدیکنی آکلامش ایدی . اوت

لامعہ کنڈیسنی سو میور وھیچ بروقت سومہ ش ای دی . او شیمدی
 مریہ سنک یانندہ بلکہ نشانلیسنی کورمک املیلہ قوشہ رق
 یورویوردی . دمین یوقاری کولہ رک باش صاللائشی ... احمد جمیل
 اونددہ لامعہ نک نشانلیسنہ تصادفی احتمالہ عائد بر لطیفہ کشف
 ای دیور . «مثلا خدمت جیلردن برینک بر معنالی اشارتنہ کولمشدر .»
 دیور ... آح ! زواللی اسیر خولیا ! .. لامعہ نی آغلا یور تو ہم
 ای دیوردک . اوح ! لامعہ نہ قدر بختیار ! نصل کولیور ! ..

اللری کایدلہ نیور ، اسکملہ سنک اوزرنده قیور انما مق ایچون
 کنڈیسنی زور ضبط ای دیوردی . آرتق قلبندہ آتشین بر حس
 ایلہ اونشانلی ایچون غیر قابل تحمل بر قصقا نجلق دو بیوردی .
 لاقید کورونمک ایچون آیاغہ قالدی ، کویا کتبخانہ یہ بر کوز
 آتمق ایچون ایلر لہ رک حسین نظمینک یوزینہ باقمسزین صورتی :
 — ہمشیرہ خامی کیمہ ویریورسکز ؟

ہمشیرہ خاتم ! .. بوتعیر آغزندن نصل ساختہ بر نغمہ ایلہ
 چیقیوردی . بوتون خولیا لرینی بر مہد سماوی ایچنہ قویہ رق بر
 زمزمہ لطیفہ ایلہ صاللائان او اسمی سویلہ میور ، «لامعہ ! ...»
 دیہ میوردی .

حسین نظمی جواب ویردی :

— اوح ! رسمنی کوسترہیم ...

دیلمک رسمیدہ وار ؟ بر رسم کہ لامعہ ساعتلر جہ سیر
 ایتمش اولہ حق ! حسین نظمی کتبخانہ سنک چکمہ سندن چیقا .

رہ رقی رسمہی اوزاتدینی زمان احمد جمیل بونی بر آن اول
 کورمک تہالکیلہ المقدہ عجلہ ایتدی . بورسم! .. شیمدی اونندنہ
 آیریجہ نفرت ایدیوردی . ارکان حربہ مخصوص علامت فارقہ
 ایلہ مزین البسہ سی ایچندہ اوکا بر استہزای مغرورانہ ایلہ باقیور کبی
 دوران بورسمہ یالکز بر کوز آتدقن صکرہ اوچہرہ بی ناخوش
 بولق ایستہدی . اوزون اوزون معاینہ ایتمکن ، بوتأثیر ناخوشک
 زائل اولہ بیلمسہ قورقوسیلہ دہا ای کورمکن چکینہ رک
 کتبخانہ نک کنارینہ براقدی ؛ بر مطالعہ سردینہ قوت بولہ میہ رقی ،
 براز اول یارم قالان بحثہ رجعتی ترجیح ایڈہ رک :

— دیمک کیدیورسک ؟ دیدی ، صوکرہ بلا اختیار

آغزندن شو جملہ دو کولدی :

— آح! بن دہ کیتمک ایستردم ، بن دہ بریرلرہ ... — ایلہ

اشارت ایدیوردی — اوزاق بریرلرہ کیتمک ایستردم ...

آرقداشک بوسوزی حسین نظمیہ استیضاح ایتک ایستہ .

دیکی شیلرہ دائر ایراد سؤال ایچون جسارت ویردی : — حقیقہ

سن نہ یاپہ جقسک؟ ... مطبعہ دن چکیلمشسک ، درساریکی براقشک ،

شیمدی ؟ ..

احمد جمیل دوداقلرینک آراسندن جواب ویردی :

— مطبعہ دن چکیلمہ دم ، قوغلدم ، بوندن صوکرہ نہ یاپہ .

جغمی دہ بیلمہ یورم . سن بنی براق دہ کندکن بحث ایت ...

اوت ، بوندن صوکرہ نہ یاپہ جغمی بیلمہ یوردی ، اویالکز

برشی ایچون چالشمقده دوامه قوت بوله بیلوردی؛ شیمدی اوشی، لامعهده، الندن کیدیوردی. بوندن سوکره کیمک ایچون چالیشه جق؟ نصل برامیده وقف حیات ایده جک؟

آرقداشندن انتشار ایدن هوای یأس آرتق حسین نظمی یهده سرایت ایتمشدی، شیمدی اوده کنديسندن بحثه جسارت ایده میور، بونا امید کوردیکی آرقداشک یاننده امیدلرینه دائر سوز سویله مکدن حجاب ایدیوردی.

بواقشام ایکی آرقداش حیات رفیقانه لرنده بلکه برنجی دفعه اوله رق یکدیگرندن صیقلدیله؛ حسین نظمی اونوی یالکز براقمده، احمد جمیل ده یالکز قالمده عجله ایتدیله؛ حسین نظمی: «شاید اوقومق ایسترسهک کتبخانهک آناختارلری اوراده دره. دییه رک آرقداشنی یالکز براقدینی وقت احمد جمیل بویوک برعذابدن قورتلمش کبی بر نفس آلدی.

اوقومق؟... آرتق بونلرک هپسندن نفرت ایدیوردی. اوشاعرلر، اوسوکیلی کتابلر، بونلر بوتون یاشامامش یاخود یاشامقدن یورولمامش آدملرک ساخته شعرلری، ساخته فلسفه. لریدی؛ بوتون شعر و فلسفه حیات ایشته شو دقیقهده اونک بوملال ویأسنده محتوی ایدی.

قاپسینی سورمه لهدی، یالکز لغندن امین اولمق ایسته یوردی، صویونمادی، اوویوه میه جغنی بیلوردی، آچیق پنجره سنک یاننه اوطوردی، کندی کنديسنه: «شیمدی بن بوراده یأسمله

زہر لہ نیر کن اویوقاریدہ ینہ بختیار لغدن کولیور « دیدی . اوزمان
 اونکله عینی چاتینک آئسندہ بولتمقدن بر عذاب الیم حس
 ایتدی ، « آہ ! صباح اولسده بورادن قاچسہم . » دیوردی .
 اوندن تباعد ایده جک اولورسہ یأسنک اذای تحملکدازینی دہا
 آز حس ایده جکمش کبی صباح اولسندہ عجلہ اییدیوردی .
 بر آراتق عقلنہ رسم کلدی . اونی پک ایی کورمہ مش
 ایدی ، بردہا کورمک ایستہدی ، کتبخانہ یہ کیدہ رک چکمجهی
 چکدی ، حسین نظمی رسمی اورایہ قویمش ایدی . آلهرق
 اونانیلہ جق برشی یایورمش ، بر سرقت ایقاع اییدیورمش
 قورقوسیلہ مومہ یاقلاشدی و باقدی . « کوزل دکل ! »
 دیوردی ، کوزل اولمادیغنی کندیسنہ اقناعہ چالیشیوردی .
 صوکرہ بردن ذہندہ بورسمک صاحیبیلہ لامعہ یی یان یانہ ، قول
 قولہ کوردی ؛ اونلرک ایکیسنی لب برب وصال اولہرق تخیل
 ایتدی . او زمان وحشی بر قسقانجلقک سوزش مدہشنی
 دیویدی . رسمی ، آچیق دوران چکمجه یہ فیرلاتدی ؛ « آہ !
 بر کیجہ ینہ بورادہ نصل بر امید ایلہ اویویہ مامش ایدم . آہ !
 اوکیجہ دن نہ قدر اوزاقلردہ یم ! » دیوردی ، کویا ایچندن
 بوتون ماہیت حیاتی کیکلرینی قیران بر اضطراب آراسندہ منکنہ لرلہ
 چکیلیورمش کبی قوللرینی قیویردی ، باشنی طوتدی ، شیمدی
 قلبندہ فوران ایدن جنوار قسقانجلقیلہ وحشی بر یأس ایچندہ
 کندیسنی یتاغہ آتدی ؛ اورادہ یوزی قویون ، باغرماق

ایچون یصدققرلی ازهرک ، یورغانلری پارچه لامق ایستیه رک
قیوراندی ...

صباحلین کتبخانه نك آچیق اوداسندن حسین نظمی باقدینی
زمان آرقداشنی کوره مدی، اوساعته احمد جمیل ایوبه کیتمک
اوزره کوپرینک خلیج اسکله سنه اینوردی .
تعیین ایده مدیکی بر سبیله بوکون ایوبه ، اقبالک مزارینه
کیتمک ایچون احتیاج دویمش ایدی . شیمدی همشیره سیله
کندیسنک حیاتنده بر بشقه درلو محانست کوریور ، اونک
ایچون او اولونک خاطر سیله کندی حیات ممتزده سنک آراسنده
هر وقتدن زیاده بر رابطه خفیه کشف ایدیوردی . کیدوب
کویا اوکا : « باق ! بنده سنک کبییم ، اوقدر کنج اولدیککه
تأسف ایتمه مکلکک ایچون سکا کنیدی کوسترمکه کلدم .» دیمک
ایسته یوردی .

ایوبک تنها سوقاقرندن کچدی ، انسانلردن اثر کوریلن
طرفلرندن قاچدی ، بوراده یالکز اولولر آراسنده دولاشمق
ایسته یوردی . ایکی طرفی پارمققلرله محاط مزارلردن باقان
طاشلرک نکاهی آلتنده یورودی . اقبالک مزارینه تقرب
ایتدکجه باجاقرلنده بر ضعف حاصل اولیور ، اورایه ممکن
مرتبه کچ واصل اولمق ایچون یواش یورو یوردی . نهایت
اونک قبر تازه سنی آغوش سکوننه آلان مزارستانک اوکنه

کلنجہ دوردی، فقط ایجری یہ کیرمک ایچون جسارت بولہ مادی،
پارمقلقدن باقدی .

ایشته اورادہ ایدی ، بر چوجق مزاریلہ شباب حیاتنہ
دویہ مادینی ایچون باشنی بوکمش کبی دوران برکنج قادینک
سنک مزاری آراسندہ اقبالک ہنوز طاشی دیکیلیمہ مش، بلکہ
ہنوز طوپراغی قورومامش قبری تماماً اولمہ مش بر خستہ
یتاغی کبی منتظر شفا بر طور مترددہ اوزانمش یاتمش
ایدی .

بر ریشیل ستون کبی اوزانان ایکی سروک فوقندن سوزولہ رک،
النہرک محترز ، کویا بوخفا گاہ سکون وظلامہ بر تبسم حیات
یوللامقدن اوتانہرق ، پریشان کونش قرنتیلری طوپراقلرک
سیاہ رنک رطینہ دوکولمش ، کویا بوفراش شباب افکندہ نک
اوزرینہ پوللو برستہ تسلیت چکمک ایستہ مش ایدی .

احمد جمیل اورادہ دوردی . شیمدی کوزلرینک اوکنده
بو قبر آچیلور ، اقبال باشنی قالدیریور ؛ اوکا دہا یاشلری
قورومامش ، حالا مغموم کوزلریلہ کولمکہ چالیشہرق - اوصوک
دفعہ کی نظریلہ بر تبسم یوللایہرق - باقیوردی . « سن دہ می ،
قرداشم ؟ سن دہ نم کبی حیاتک فنا بر لطیفہ سنہ می تصادف
ایتدک ؟ .. اوح ! بیلسہک بوراسی نہ قدر راحت ! شو محترز
کونشک آلتندہ ، بو طوپراقلرک آغوش نرمیندہ ، شو سکون
عمیقک نفس خوابیدہ سی ایچندہ ، بیلسہک نہ خوش بر حیات ،

سکوت و آرامه نصل متقرب بر حیات سعادت وار! .. سنکله بوراده ایکی کشی یان یانه ، سکاذه بر ازیر آحق ایچون صیقیشه رق ، سنی ده پیش فراشمه آله رق ، برابرجه ، هانیا بر وقتلر سن کتابکی او قورکن ، بن دیکیشمی دیکرکن کندیمزی مسعودظن ایتدیکمز زمانلره بکزر بر رفاقتله ، فقط بودفعه ابدی و تماماً مسعود بر رفاقتله ، یاتاردق! « دیوردی . احمد جمیل بوسوزلری ایشیدییور ، اقبالک او خیال مقبردن چیقان سسنی دو یوردی . بوراده ، شوپار مقلغک یاننده ، او خیاله باقهرق کوزلری بودفعه - بر حیات شکسته نک ماتمنه تحمل ایچون قرار ویرلدکن صوکره آقان ساکن ، تسلیتساز ، استراحت بخش یاشارله - دولدی ؛ شیمدی قارشیننده اقبالده آغلا یوردی . بو ایکی قرداش بوراده ، قارشی قارشی یه ، صوکه بر بوشش روح ایچنده یکدیگرینه آغلا دیلر ...

* * *

بورادن آیرلدقن صوکره احمد جمیل قلبنده بر خفت فوق العاده حس ایدیوردی . بوتون آمال منقرضه سندن آرتق مضطرب دکلدی . کویا اوزیارت بوتون مرارت حیاتی برغشی لطیف ایله اویوشدیرمش ایدی . آرتق هر شیئی تسویه ایچون ذهناً قرار ویریور ، بوتون مشکلاته بر سهولت مانعه براندازانه ایله چاره بولیوردی . ذاتاً آرتق مشکلات حیاتی برأوله مطبعه دن

عبارت قلمش ایدی . اونلری علی شکیه حواله ایدیور ، بر
وکالت قطعیه اعطا ایدہرک مسئلہ نک تسویہ سنی اونک مختاریت
رأینہ براقیور . اووقت کنڈیسیلہ والدہ سی قالیوردی : شیمدی
بوکادہ چارہ بولیور ، کنڈی کنڈیسنہ : « اوت مادامکہ یاشامق
ایچون برسب وار ، بر والدہ وار ، بو حالہ اولومہ بکزہ من
برحیات ایلہ یاشامقدہ دوام ایدہرم . » دییوردی .

فقط ذہنتدہ براندیشہ مزعج واردی . بومشکلاتہ ذہناً
قرار ویردجکہ : « آح ! یالکز او حریف قالیور ! اوکانہ یاپہ جغم ؟ »
دییوردی . یواش یواش برشی یاپہ میہ جغنی ، یالکز ہم شیرہ سنک
خاطرہ سنی بلکہ رنجیدہ ایدہ جک شیرل تحدثنہ سبب اولہ جغنی
آکلامش ؛ کونلر کچہرک محاکمہ سنہ سکون کادجکہ امید اخذنار
تزلزلہ اوغرامش ایدی . یکی جامع حولیسندن کچہرک عمارتخانہ نک
اوکنہ کلش ایدی کہ بر قادین سسی « بک افندی ! » دیدی .
بوسسی طانیہ رق باشنی چویردی ، اولا قارشیسندہ کنی طانیہ مادی ،
صوکرہ او سویلہ دجکہ آکلادی : - بک افندی ، رجا ایدہرم ،
شوکا باقار میسکنز ؟

قادین برصراف دکاننک اوکنده اندہ بر تیمور یولی کاغدینی
کوسترہرک : - بونک حسابنی اکلایورم ، سزہ تصادف
ایتدیکمہ نہ قدر ممنونم !... دییوردی .

احمد جمیل صرافدن آلدینی ایضاحاتی راجینک زوجہ سنہ
تشریح ایتک ایستہدی . اوباشنی صالیور ، « اولازم دکل ، قاچ

غروش ای دیورسه تمام آلهیمده . . . دیوردی ؛ سوکره
 بردن بره براحتیاج تودیع سره مغلوب اوله رق پاره لری تیره
 تیره مندیلنک اوچنه صارارکن احمد جمیله اکلادتی: - بو
 کاغدی اکلادیکز آ . . . ندیمک کاغدلرندن بری . . . اونلری
 حالا صاقلایوردم . . . فقط آرتق برینی فدا ایتمک لازم کلدی . .
 ای یایورم ، دکلی ، اقدام ؟ . . زوجمک خسته خانه ده اولسنه
 مساعده ایده مزدم ، دکلی ؟ . . . یوزینی اورتن پچهنک آلتنده
 آغلا یوردی - اونکله بر وقتلر بو کاغدلر ایچون غوغا ایتمش
 ایدک . . . شیمدی ، باقیکز ، ینه اونک ایچون فدا ای دیورم .
 آه ! بیلسه کز ، اونی هیچ عفو ایده میه جکم ، ظن ای دیوردم ،
 فقط حکیملرک قطع امبد ایتدکلرینی اکلادقن سوکره . . .
 آرتق اکل ایده مهدی ، یاشلر تماماً بوشامش ایدی .
 احمد جمیل یورکی ازیلهرک آیرلدی ، کندی کندینه : « اقبال
 صاغ اوله ایدی دیمک اوده عفو ایده جکدی . . آح ! حسیاته
 تعلق ایدن شیلرده ارککلر قادینلرک نه قدر دوننده ! . . »
 دیوردی .

باب عالی جاده سنی چیقیوردی ، بو جاده . . بورادن نصل
 کچمک املنده ایدی ، شیمدی نصل مغلوبانه چیقیوردی ! پیش
 کذرکاهنه بروهی بکک تصادفی بوتون حیاتنک مجراسنی تبدیل
 ایتمش ایدی . مطبعه نک اوکنه کلیوردی ، بلا اختیار باشنی
 چویردی ، دار قاپسندن دهلیزی کوردی ، دورمیه رق کچدی . . .

ناکھان قلبی بر خلجان مدہشلہ چارپدی؛ قارشیندن
وہی بک کلیوردی .

اووقعدن سوکرہ اونی ہیج کورمہ مش ایدی . بردن بوآدم
حقنہ دویدینی نفرت وعداوت فوران ایتدی ، ایکسی دە
یاقلاشدقہ یکدیکرینہ مغلوب اولق ایستہ میہرک کوزلرینی
ایندر میورلر؛ بری مستہزیانہ تبسمیلہ ، اوتہ کی آتس کیندن
طوتوشمش نظریلہ باقیشیورلردی . احمد جمیل اوتبسم استہزایی
کورددی ، بوندن بر اذای تحملکداز حس ایتدی ، بغتہ بوکا
تحمل ایتمک ایچون برارزوی مجبر دویدی؛ بو تبسم استہزایہ
مغلوب اولماق ، اوت ، ہر شینہ مغلوب اولق ، یالکز بوکا
مغلوب اولماق ... اوزمان خط استقامتی تبدیل ایدہرک
کچمک لازم کلیرکن اونظر پر آتشیلہ دوغرودن دوغرویہ وہی
بکک اوکنہ یورودی . اونک بردن اوتبسم استہزایی
اوچدی ، یان طرفہ بر آدیم آتمق ایستہدی . فقط ارتق وقت
قالماش ایدی . تام قارشی قارشی یہ کلش بولندیلر ، احمد جمیل
اونک شیمدی صاراران چہرہ سنہ : « بکامی کولیوردیکز؟ »
سؤانی فیراتدی؛ سوکرہ جوانی بکلہ مکسزین ، اوکا بر کلمہ
سویلہ مک زماتی بر اقسزین چورلدی؛ قولنی آچہ بیلیمک
نہ قدر ممکنسہ او قدر آچدی ، انقراض حیاتنک بوتون قوہ
نومیدیسیلہ محمول اولان بو ال ، مدہش ، طراقہ پرداز ، برق
آسا بر توقالہ وہی بکک یوزینہ ایندی .

بوتوقات!.. احمد جیٹک بوتون محو اولان امللری، بی نتیجہ
 قالمش بر خولیای مسلکک خسرانی، عائله سنک محو اولمش
 سعادت، اقبالک فاجعه ضیاعی، عشق منکسرینک فریادی؛
 هپسی، بو حیانتک اولانجه آجیلری او توقاتک ایچنده ایدی.
 بونکله نیجه هضم ایدلمش تحقیرلری، او بر اقشام بوملوٹ مخلوقک
 اغزندن دوکولن لوئیاتی. خصوصیه او تکمہ یی، احمد جیل
 اعاده ایتمش اولیوردی، اونی تا قلبنک قان دوکن جریحه سندن
 قویمش بر قوتله اورمش ایدی؛ او یله که وهی بکی دکانلرینک
 قاپسینک اوکنده هوا آلان کتابجیلر، یولجیلر دوشه جک ظن
 ایتدیلر. دوشمه دی، فقط ساللاندى؛ بر نانیه قدر توقف
 ایتدی؛ صوکره کولومسین، اطرافلرینی آلمق اوزره یا قلاشان
 خلقدن قاچهرق مطبعه سنه ایلریله دی.

احمد جیل کویا خلقی اورایه بریکدیرن بو وقعہ یه ذیمدخل
 دکلشجه سنه کمال سکونله ایلریله یورلردی. علی شکیک دکاننه
 کیردی.

شیمدی قلبنده بوسبتون بر خفت دویوردی. کویا بو
 توقاتله بار آلامنی سیلکوب آتمش کیدی. حتی آرقداشنک
 دکاننه کیررکن تبسم ایدیوردی.

اوراده احمد شوقی افندی یی اورته لرینه آله رق علی شکیب،
 سمیدله صائب کوله رک دیکله یورلردی. اونی کورنجه هپ بر
 اغزندن «ایشته!» دیدیلر. او حیرتله باقدی، «نه وار؟»

دیدى ، هېسى تکرار باشلامسى ایچون احمد شوقى افندى یه باقدیلر ...

او حکایه سنی تکرار ایتدی: — نه اوله جق ، شیمدی سنک حریفله حسین بها افندی طوتوشدی .

احمد شوقى افندی وهی بکک قراری وجهله حسین بها افندی یه ویره جکی معاشی بو آی قطع ایتمک ایسته دیکنی ، صاحب امتیازک عمرنده بلنکه برنجی دفعه اولمق اوزره حدت ایده رک دون مطبعه ده آرهلرنده بر منازعه تودت ایتدیکنی اک کوچک تفرعاتیله ، ایکی سنک ده تقلیدلرینی یاهرق ، حسین بها افندینک کوزلک پرنده لرینی تعداد ایده رک اکلایوردی . نهایت اقامه دعوی ، ممکن اولورسه وضع حجز ، جریده نک تعطیلی ... احمد شوقى افندی نتیجه وخامت کسب ایدرسه کندیسنک ده متضرر اوله جغنی دوشومک ایسته میهرک سونیور ، پر نشوه کولیوردی .

نهایت احمد جمیلده تصویرینی سویله دی ؛ اوده اوایله مطبعه مسئله سندن دولایى اقامه دعوا یه علی شکیبی توکیل ایده جکینى اکلادتى ؛ دها سوکره: — ها ، خبرکز یوق ، دیدى ، وهی بک شو دقیقه ده صول یناغندن مضطرب اولمایدر ...

احمد جمیل کولیور ، آرتق عادتا اکنه رک اکلایوردی . بر آرالق دکانک جاملرندن حسین نظمینک یکدیکنی کوردی ، بردن بو موقت نشوه کویا دامارلرنده دوکدی ، عشق مجروحی قلبنده

فریاد ابتدی: آہ! لامعہ..! صحیح لامعہ بی دہ غائب ایڈیورمی؟
 حیاتندہ دونکی کیجہ بر فنا رؤیا دکلیدی؟ او وقت حقیقتک
 بوتون آجیسی تکرار او یاندی؛ بو زیارت قبرک ہدیہ سکونی،
 او توقاتک اطمئنان و تسلیتی بردن سیلندی؛ آرتق بورادہ،
 کولہ مک ایچون سبیلری اولیان ارقداشلرک ار اسندہ دورہ مادی؛
 شیمدی اوینہ، او ملتجای احزانہ قوشمق ایچون چبقدی.

— ۱۹ —

اوداسندہ بوسبوتون یالکز قالمق، یالکز لغندن امین اولمق
 ایچون قاپیسنی سورمہ لہ دکدن صوکرہ بوتون بورادہ کی اشنا
 حسیاتی اولان شیلرہ؛ ارقداش رسملرینہ، کتابلرہ،
 دیوارلردہ کندیسنی کورمکدن محظوظ اولہ رق متبسمانہ باقیور
 کی دوران مکتبہ یاپلمش لوحہ لرہ باقدی؛ «بو کون سزک
 آغوش تسلیتکزرہ بشقہ براضطراب ایلہ کلیورم، بکاہر وقتدن
 زیادہ کولکز» دیمک ایستہین جویندہ مرحمت برنکاک الیم ایلہ
 باقدی. بو اوداجق، بو مینی مینی خفا کاک حیاتی، اونک، یالکز
 اونک ایدی. بورادہ نہ اوتانیلہ جق یابانجیلر، نہ صیقیلہ جق
 آرقداشلر واردی؛ بورادہ یالکز کندیسنک حیاتندن بشقہ برشی
 یوقدی. بو دیوارلر، شو مندرلہ یتاق؛ بوتون بو اوفق تفک،
 سنہ لردن بری اونک ضربات قلییلہ چارپمش، اونک نفس حیاتی

تنفس ايتمش ، اونڪ هويتيله تخمرايله مشايدى . بوراده ڪنديسنى اولدينى ڪبي ڪوستره بيلير ؛ بوراده هيچ اوتانميه رق ، ضبط نفسه لزوم ڪورميه رڪ قلبنڪ اولانجه ياره لرينى شو ساڪت فقط مشفق رفقائى محرميتڪ اوڪارينه سره بيليردى . اوت ؛ بوراده دوندن برى تضديق ايده ايده ڪنديسنى خسته ايدين فرياد اضطرابي صالويو رمڪ ممڪن ايدى ؛ وصالويو ردى ...

بو اولا بوغوق ، قيصيق بر ايكيتى ڪبي باشلادى . يتا قلفنڪ ستوتى طوتدى ؛ باشى ، آتشلر ايچنده يانان باشى بو صوغوق دميره دايادى ، ڪوزلرينى قابادى .

شيمدى بوتون ماملر هپ بردن اويامش ايدى ؛ بونلر بربرينه قاريشيور ؛ باباسنى ، اقبالى ، لامعئى ، ذهننڪ ايچنده بر تڪرر برقى ايله يڪديڪرينى تعقيب ايدين لوحه لر ڪبي بي نهايه برسلسله شڪلنده ڪوريو ردى .

باباسنڪ و فاتندن صوڪره ڪچن بش سنه لڪ - انجق بش سنه لڪ - زمان ايچنده حياتڪ نه مدهش سله لرينه اوغرامش ايدى ؛ دها حياتڪ هنوز مقدمه سننده ايڪن بوندن صوڪره قيرلمش امللرله ، سونمش خوليالرله ، اونوتلاز ماملرله آتى حياتنڪ اوڪنه چيقه جق ، « ايشته بن سنى بو اوموزلرى چوڪديرن بوڪلرله يشايه جقم . » ديهه جڪدى ... آه ! بوندن صوڪره يشايه جنئى سنه لر ... ڪيم بيلير ! يڪرمئى سنه ، بلڪه قرق سنه ... آرتق قوتى قالمش ايدى ، اوبى نصيب ، نااميد سنه لرك ڪذارش

یابی ایچندہ پڑمردہ بر حیاتی سور و کلہ مک اونک ایچون نہ بویوک
بر اشکنجہ ایدی .

« نصل یاشایہ جنم ؟ » دیوردی ؛ اوزمان بنہ باباسنک ،
اقبالک ، لامعہنک چہرہ لری برر برر ، بعضاً برادای ملول
و ماتمکیر ایہ یواش یواش ؛ بعضاً اوندن قاجق ایستہ یرک پران
و کریزان ذہنک ایچندن کچوردی .

شیمدی آغلا یوردی ؛ ساکن و آہستہ یاشارلہ ، عجز و یأسک
مفتوریت بیتابانہ سیلہ سیلان ایدن صیجاق و ایری داملہ لرلہ
آغلا یوردی . نہ ایچون بوقدر اسپر خولیا اولمش ایدی !

براز مادیت حیاتی دوشونمش ، بو طوپراق پارچہ سنک
اوستندہ برسحابارہ خولیا یہ صارینہ رق اوچق ایچون چالیشماش
اولسیدی بوکون بوقدر مغلوب اولیہ جقدی .

اک کوچک سبیلری اک بویوک خولیا لرہ کافی عد ایتمش ،
کندیسنہ ساختہ اساسلر اوزرینہ مبتنی بر حیات خولیا وجودہ
کتیرمش ایدی ؛ ایشتہ شیمدی حقیقت حیاتک بی انصاف
روزکارلری اوزرندن کچدکجہ اوخولیا لری ہپ برر برر
دوشورمش ، اونی شوراجقدہ اک کوچک بر میل حیاتندن
محرومیت صرفہ ایچندہ بر اقمش ایدی .

اوزمان اثرینی دوشوندی . آہ ! بو اثری ؟ فقط شیمدی
اوکانہ لزوم وار ؟ .. او ارتق اولمش بر چوجغک مہدما تمزدہ سندن
بشقہ بر شیمیدی ؟

يازيخانه سنه ڪيتدي ، اودفتري - بر وقتلر انه آلدقچه
 ڪوڪسني غرور دها ايله شيشيرن او دفتري - بوڪون بر يادڪار
 مزار ڪبي بر حس باردله آلدی ، بلا تعين بر يرندن آچهرق
 باقدي ، او قومادي ، او قومق ايچون بر هوس دويمادي ،
 شيمدي اوندن ڪويا بر صوغوقلق ترشح ايدهرڪ وجوديني
 اوشوتيوردي .

آح ! بو اثر !... بر وقتلر بونڪ ايچون نهر قورمش ،
 اوندن نهر بڪله مش ایدی !

شيمدي او قدر چوجق اولديغندن اوتانيوردي . بوڪنديسنه
 نه قازانديره بيليردي ؟ مراق ايدهرڪ بر ڪوز آته جقلمڪ لاقيد
 بر تبسمندن ، فنا بولمغه حاضر لامش بش اون ارقداشڪ آغزنده
 يالان تبريڪلردن بشقه بو ائردن نه اميد اولنه بيليردي ؟ اوبوڪا
 حياتنڪ اڪ ڪوزل پارچه سني فدا ايتش ، شابنڪ اڪ قيمتدار
 حرارت وروحنی بر اقمش ایدی . بونی بر خويلای بي اساسڪ
 غلط رؤيتيله معلول اولان ڪوزلرينه بشقه درلو ڪورونن عالم
 مطبوعاته آتدقدن صوڪره نه اوله جقدی ؟ بونڪ سڪر نشوه سي
 نه قدر سوره جكدی ؟ بر هفته ، بلڪه اون بش ڪون ، دها
 صوڪره برنسيان مؤبد ا يالڪنز اون بش ڪونلڪ بر لذت مستی
 ايچون نه تحقيرلره هدف اوله جق ، نه حسدلره تصادف ايدهرڪ !
 ڪوزلرينڪ ايچي سزه تأمين ايتدڪلري شيئڪ ضديله ڪولن بر طاقم
 آدملرڪ « بونه شعر علوی !.. » ديشلرندن نصل اوشويه جڪ !

حال ہو کہ او ، او بیچارہ دماغ معلول ... شیمدی راجی بی
 حقی بولیوردی ، اوت او بردماغ معلولدن بشقہ برشی دکلدی .
 بو اثر دن نہ لر بکلہ مش ، اونکلہ نصل امیدلرک تحقیقی تأمین
 ایده جک ظن ایتش ایدی !

فقط ، شیمدی مادام کہ آرتق لامعه الندن قاجیور ، مادام کہ
 اونی کنڈیسنہ براقایورلر و بوتون اورؤیای عشق بر یالاندن
 بشقہ برشی دکلش ، او حالده بوکانہ لزوم وار ؟ ...

بو اثر دن نفرت ایدیور ، حیات شکستہ سنک انتقامی
 اوندن آلمق ایستہ یوردی ؛ قاپادی ، بو کوچک دفتری آوجنک
 ایچنده صیقیوردی ...

آح ! آرتق خولیالرندن بوسوتون آیرلمق ، اونلر دن برنشانہ
 بیله براقامق ایچون احتیاجی واردی . کنڈیسنی اولدیرن بونلر
 دکلیدی ؟ صوکرہ اونلر ده برربر اولملشردی ؛ شیمدی یالکز
 بو اثر ، بو صوک نشانہ دماغ معلول قالمش ایدی . اونی ده
 اولدیرمک ، اوتہ کیلر کبی بونی ده صحنہ موجودیتدن قالدیرمق
 ایستہ یوردی .

کمیکلرنی قیرہ رق بر برینہ کچیرمک ایستہ دیککی بر دست
 دشمن کبی بودفتری النک ایچنده صیقیور ، صیقدجہ بر لذت
 غریبہ آلیوردی . بردن عقلنہ برشی کلدی ، صوباسنہ قوشدی .
 بو ، قیشدن بری ایچنہ یرتیلہ رق آتیلان کوچک کاغدلرلہ
 دولمش ایدی . بر کبریت چاقہ رق بونلری طوتوشدیوردی ،

کاغذلر کوچک برچتيردى ايله حرکته کلدى ، اوزرلرندن بر
 قرمزى روزکار اوچدى . شيمدى بونلردن توتهرک انتشار
 ايدن دومان احمدجملک کوزلرخی دولديریوردى . تماماً يانمى
 ايجون بکلهدى ؛ شو النده کى دفتري يواش يواش ، اونک عذاب
 احتراقندن حظ آله آله ياقمق ايجون بوبریکمش کاغذپارچه لرندن
 ائرينه برزمين آتش حاضرلامق ايسته يوردى .

آرتق دومان آزاليور ، آتش کاغذلرک آراسندن قايهرق ،
 کچديکي یرده کولدن اسمر کومه جکلر براقهرق آشاغیده ، کوشه لرده
 دها ياقه جق شيلر آرايوردى . اوزمان احمد جميل ايکي ايله
 دفتري اورته سنندن آيپردى ، اولا بريپراق قوپاردى ، بونى
 صوقدى ، کاغذ برمدت قيزغين کوللرک اوزرنده تردد ايدیور
 کبي دوردى ، صوکره جابجا صاراردى ، ناکهان دوويلمش
 بر آجى ايله قيوراندى . دها صوکره اوصارى قيوريتيلردن
 بر آتش دالغەسى کچدى ، کاغذک هر طرفندن بر کوچک آلو
 چيقدى . احمد جميل آجى بر خنده ايله باقيور ، شيمدى اسمر
 برکول طبقهسى شکلنده دوران بوکاغذک اوزرنده برياضقله
 ارتسام ايدن يازيلره باقيوردى ، بر ايکي سطرينى اوقودى ،
 « آه يلان شيلر ! .. آه ساخته شعرلر ! ... » دييوردى . بر
 ياپراق دها قوپاردى ، قوپامقده اصرار ايدن ديگر بر يپراغى
 قيويره رق بوکهرک آتدى ؛ اوکوپا اضطرابندن قيورانه رق
 قوللرى بوکوله بوکوله ياندقجه احمد جميل دهاى شعرينک شو

تماشای اتحارندن بر ذوق جہنمی دویوردی . کاغدلر بویہ
 یپراق یپراق تعاقب ایتدی ، نہایت صوڪ یپراغی آتدی ؛
 بوصول یپراغك اوزرنده آلودن بر روزکار اسدی ، بر آن
 ایچنده قیب قرمزی اولدی ؛ صوكره چتیردایه رق ، صوڪ
 بر فریاد احتضار ایله شرحه شرحه یاریله رق سوندی . شیمدی
 اسمر ، بوروشوق بر خرابه سیهای میت کبی سریش ایدی .
 اوزمان احمد جمیل بونك اوزرنده بر بیاضقله فرق ایدیلن
 یازیلی درین درین سوزدی ، اونلری اوقومق ایسته دی ،
 کوزلری تانهایته بر یابانجی یازینك شکل مبهمنه تصادف ایتدی :
 تبریک ایدرم ...

آه ! یالان ! ..

« تبریک ایدرم ! » بو سوزك وهم عکسی قولاقلرینك
 ایچنده بر زهرلی بیلانك ایصلنی کبی بر لرزش بارد آقته رق کچوردی .
 آه ! بویالان ! حیاتنك اك بویوك یالانی ! ..

اونی یاقدیغه ، آرتق سلسله آمالنه اونکله شو
 صوبانك ایچنده حالا چتیردایان بو کولارله بر خاتمه ویردیکنه ؛
 قطعی نتیجه ، غیر قابل تعمیر بر خاتمه ایله بوتون حیاتنك یالانلری
 بوغوب اولدیردیکنه بر قناعت کامله دویدی . صوباسنك قباغنی
 قبادی .

آرتق حیاتنده ایشته یالکز بر حقیقت قالمش ایدی . بی
 امل ، محروم خولیا ؛ عریان ، سفیل بر حقیقت ... بش سنه

اول حياتہ اوزون قرال صاحپريه ، شعشعہ اميدله منور کوزلريه
 کيرن احمد جميلک یرنده شيمدی يناقلىرى چوکمش ، دوداقلرى
 ماتم حياتنک آجيسيله تقلص ايتمش خراب بروجود ...
 بووجودى نه پابه جق؟ اونى قالدیروب آتمق ايچون نه بويوک
 آرزوسى واردى ! فقط اونک حق تصرفى بشقه بريسنه عاڻد
 ايدى .

نه پايتمق لازم کله جکنه آرتق قرار ويرمش ايدى . حسين
 نظمى کيدييور ، اويله مى ؟ اوده کيده جک ، فقط اواميدلرينک
 آرقه سندن قوشمق ايچون کيدرکن بواميدلرينک انقراضدن
 فرار ايديه جک ؛ آرقداشيله چوجقلقدن برى باشلايان سلسله
 تضادى اكمال ايديه جک .

اوزمان بردن عقلنه برکون آرقداشيله تقسيم باغچه سنده
 اللرينه ايلک آلدقلىرى مجموعہ اشعاردن او قودقلىرى پارچه
 کلدى . « مزارستانم بشقه برهنکام حياتک قواى غائبه سسيه
 مملو ، فقط هنوز سلسله امواتم رسیده خاتمه اولمادى . »
 بوسلسله نك تماماً رسیده خاتمه اولماسى ايچون يالكوز
 کنديسيمى قالمش ايدى ؟ ايشته اوده کيدييور ، اوده ، اوده
 او قواى غائبه حياته التحاق ايديه جک .

اوزمان چهره سنه صوڪ برعزم ياسك رنك متاتى کلدى .
 چکمه سنى آچدى ، کاغدلرينک آراسنده آراشديردى ، مکتبدن
 ماڈونيت رؤسنى بولدى ، آچهرق او قودى ، بونکله ولاياتدن

برینہ کیدہ جگدی ؛ قارشیدسندہ، یازیخانہ سنک اوستندہ، خریطہ کنڈیسنه باقیور ؛ کویا برنظر تقویٰ بخش ایله کولومسه یوردی .
کندی کنڈیسنه : - بریرلره کیتمک، اوقدر اوزاق که فکرم شو کچن هنکام حیاتمه یتیشه مسون ؛ دییوردی .

کوزلری بر آراق ارقدا شنک کیدہ بیله جکی یرلری دولاشدی،
صوکره ایندی ، کنڈیسنه بر حیات سا کته احضار ایده جک
یرلره باقدی ، « اولیله بر یرکه پیش و پسندہ ، یمین ویسارنده
چول ؛ یابس ، عریان، مدید بر چول اولسون ... » دییوردی .
اوزمان یازیخانہ سنک اوکنه اوطوردی ، کوزلری بوخریطه نک
چول در یالرینه دیکیله رک ، اوراده خیالاً بر عالمک تماشای
مناظرینه داله رق دوشوندی .

بوراده غیر متحرک ، ساعتلرک کچدیکندن بی خبر بر تجرد
نفس ایچنده دورییوردی ؛ اوزاقدن بر خیالک زمزمه مهمه سی
کبی بللیسز بر نشیده نک وهم سمعیله تتره دی ...

بر عرب سائل و ارایدی که هفته ده بر کون اوکلین ایله ایکندی
اراسنده سلیمانیه نک بوتنها سوقاغندن احمد جمیلک کفته سنی ضبط
ایده مدیکی بر نشیده فالشکار ایله کچردی . او اوده بولندیغی زمان
بشقه بر جهانک بشقه بر طرزده یارادلمش بر مخلوقه مخصوص ،
فوق العاده لکنده بروحشت لطیفه ، بر غرابت مسکره حس اولنان
بوسسدن بوتون قلبنده حس ایدیلوب ده ماهیتی قابلیت تحلیلدن
فرار ایدن حسیات بر آهنگ هم آواز ایله او یانیر ؛ شعر غیر
مضبوط حیاتنک بر ترجمان فصیحی کبی کلن بونشیده نک اثر

بدیعیتی قاچیر مامق ایچون صاحبنی کورمک ایسته میه ریک دیکر دی .
 بوکون شوخریطه نیک تماشای بیابانی ، اورانک وهم حیات
 آسوده سی ، خیال رؤیت مناظری ایچنده بوسسک تاثیر
 فوق الارض برشی اولدی .

اوسس یا قلاشیوردی . اولا اوزاقدن پست و درونی
 برانین شکایتله باشلامش ایدی ؛ صوکره یواش یواش جابجا برر شهبیق
 اضطرابه بوغوله رق ، بعضاً بر پرستوی مجروح کبی بر حمله بیتاب ایله
 پوکسلمک ایسترکن ناکهان بر مفتوریت ناتوانی ایله بر کرداب سقوط
 ایچنده دوشه ریک ، بر مدت کویا قنادلریله طوپراقلرده سور وکنه
 سور وکنه چیرپیندقدن صوکره بر نظر مایوس و متحسرله سمای
 اعتلایه کوزلرینی دیکه ریک ، صوک بر فریاد سینه چاک ایله باشنی
 قالدیردقدن صوکره نفس واپسینی بر غرغرئه فغان ایچنده
 سونوب کیدیوردی .

برمدت بر سکوت مات ، احمد جمیلک شو کوچک محیط
 حیاتی بر هوای باردمنزار استیلا ایدرکبی اولدی ، هیچ برشی
 ایشیدلمه یوردی .

بردقیقه لقسکوت ایچنده شیمدی پیش نظرندہ حیاتی ایچون
 تصور ایتدیکی اوصحنه برهنه جانلاندی ، بو بردقیقه ایچنده بر عالم
 ذی حیات کوردی . نظرک امکان امتدادی قدرمدید ، بی
 شابه ، صاف و مجلا بر افق مشمس آلتندہ بردریای نور ایچنده
 قایناشیور ظن ایدیلن چول ، بر قوم سطحه سفید و شعشعه

داری کہ سمای پر التماعك آلتندہ کویا ابعاد بی نہایہ فرار ایدن
 او افقہ یتشمک ایچون قوشہرق تا ایلریدہ فرق اولونماز ،
 کورلمز بر موعد بعید تلاقیدہ یتیشیور ؛ ایکسی ، بوسمای پاکیزہ
 ایلہ اودریای صاف بیابان تا اورادہ ، کویاقوشمقدن ، بر برلرینی
 قوغلامقدن یورغون دوشہرک بر بوسہ بیتاب وصال ایلہ یکد -
 یکرینہ دوداقلرینی اوزاتیور ؛ تایوقاریدہدہ ازادہ سحاب بر کونش
 بوتون انجلائی شعشعہ سیلہ بیاض بر فانوس حجلہ کبی شو بزم
 وصالک اوزرینہ زلال سعادتنی دوکیور ..

آہ ! اوسما ، اوبیابان ، اوکونش ... ایشتہ احمد جمیلک
 بوتون حیات بی نصیبہ یکانہ مہد آرام .

دہا صوکرہ بویابانک وحشت عربانیسی ایچندہ غائب اولمش
 برر قافلہ سفر بران شکلندہ اوبک اوبک خرما اغاچلری ، موز
 فدائلری کورولریور ؛ چیپلاق وجودلریلہ قوملغک اورتہسندہ
 بو حیات تنہا و آسودہ یہ برسلاام تسلیتساز ایلہ یشیل باشلرینی
 قالدیررکن اوزاقدن دوہلر ، او اولاد دریای ریک ، بر مشی
 پرتعب وسکتہ دارایلہ سوزولن بر بلوط شکلندہ ایلرلہ یور ، اوتہدہ
 نا کہان قوملرک سینہسندن فیشقیریورمش بر بیاض
 روز کار دالغہسی شکلندہ بوتون بیاض کورونن آتلرینک
 اوستندہ بیاض سترہلری اوچوشہرق کچن برسواری زمرہ
 طیارہسی ..

اووقت ؛ بو عالم حیات احمد جمیلک قارشیسندہ جانلانہرق

یاشامغہ باشلانجہ ؛ اوسس تکرار ایشیدلدی ؛ بودفعہ برحیات
نولہ ، بر قوؤ تازہ ایلہ اورادہ ، همان اوک قاپیسندہ تکرار
اویاندی .

شیمدی بوسسدہ برادای وحشی ، برنالش تهور ، برطغیان
مراوت وار ایدی ؛ بو اویلہ برسس ایدی کہ ایچندہ بر قلب
پارچہ لانیور ، یرتیلیور ، انسجہ سی سوکولہ رک قان صاچیلیور
کیددی .

بر فریاد تیز ایلہ باشلادی ؛ نا کہان آتس آلمش هوائی
برفشنک شکلندہ چیقدی ، یوکسلدی ، صوکرہ بر مدت ،
مدہش بر ارتق کندیسنی ضبط ایده میہرک ، صدمہ
صعودینک صوگ قوتی صرف ایده رک تترہدی ؛ اینہ جکمی ؛ چیقہ جقمی ،
سونہ جکمی بیلنمیوردی ؛ بر نانہ قالدی ؛ صوکرہ بردن برہ باطلادی ،
بر انطراق مدہش ایلہ داغیلدی ، اوزمان داغیق بر سقوط
نشاید باشلادی ؛ گویا او هوائی فشنگدن قیریق دوکوک ، گاہ
ویبکاه منجلی و منحسف قندیلر دوکولدی ؛ بونلر سوزولہ سوزولہ ،
برر برر سونہ سونہ دوشیور ، کیدیوردی ؛ نہایت بوانقراض
نشاید اوزرینہ برابر چا کیدہ سینہ دن خفیف یا غمورلر بوشامغہ
باشلادی ؛ احمد جمیل مہوت دوریوردی ...

بوکون بونشیدہ غریبہ دن دویدینی شی ہیچ بر تاثرلہ قابل
قیاس دکل ایدی . شو اکلایشیلہ مایان ، ضبط ایدیلمین لسان
ایلہ اوسس گویا احمد جمیلک پدرینک خاطرہ ماتمنہ ، اقبالک

خاك مزارينه ، لامعنهك خولياى ضايغه ، شوصوبانك ايجنده
 حالا بربقيه لرنش حيات ايله چتردايان اترينك كوللرينه آرى
 آرى اغلادقن صكره بوقلب خسته شاعرك بوتون الملى ،
 آجىلى ، غيرقابل تحليل وافاده دردلى ايجون برلساندى مأل
 اولمش ايدى .

برمدت بودوره مغشيه حسيات ايجنده قالدى ، شيمدى اوسس
 آرتق بوسبتون اوزاقلانمش ، همان غائب اولمش ايدى ؛ ارتق
 قولاقرينه ايشته بو صحراى عربانك افق بعينده كيدن دوه
 سوريى ايجنده كليور كيدى .

اياغه قالدى ؛ كندى كنديسنه : « اوت ، اورايه كيده جكم ،
 اوحيات ساده ايجنده ، انقاص املك تربه ساكتنى اوراده
 قوره جغم . » ديوردى .

اوداسنك قايسى آجدى ، آه ! بو اودا ! .. بو حجره
 انيسه حيات ، بورادن الى الابد آيرلىق لازم كليوردى .

كوكسى اوفق بر آه تاثرله شيشوردى ، بو اودا ، بو
 او ؛ بونلردن آيرلىق ايجاب ايدييور ، اويله مى ؟ . .
 مرديوندن اينركن اوراده ، طاشلقده اقبالك تابوتى ، ابدى
 برسفر ايجون ، مهايى عزيمت كورييور كى اولدى . ايشته
 شيمدى اوده ابدى برسفره مهايى عزيمت ايدى . برازدوردى ،
 برنظر وداع ايله بو اوى سلاملايور كى آشانغى يه يوقارى يه باقدى ،
 بوراسى نيجه طاتلى ، آجى خاطره لك مدفيدى ، طاتلى وآجى ،

فقط اونلرک هپسی قلبنک معزز ، محترم ثروت خزینہ سیدی .
 بورادہ بو اؤک بوتون حیاتی تخطر ایتدی: اودها کوچک
 بر چوجق ایدی؛ بورایه نصل تلاش ایله طاشندقلرینی ، باباسنک
 اوکونکی چوجقجه سنه سونجی ، فسنگ کلیم دوشه مه ایچون
 قرعه سبتلکی ایتدیکنی هپ برر برر تخطر ایتدی . آه ، او
 وقت واوندن صوکره باباسی اولنجیه قدر نصل مسعود ایدیلر !
 لکن دهها صوکره؟ ..

احمد جمیل آرتق تخطر ایتک ایسته مه دی ؛ بو خاطر
 قلبنی شو اوه قوتنی رابطه لاله یکیدن تقییده باشلایور ، متانت
 قرارینه ضعف ویریوردی ، دماغنه هجوم ایدن او خاطره لری
 سیلکنه رک دفع ایتک ایسته دی ؛ آنه سنک یانه کیردی .

اقبالی غائب ایتدکن صوکره والده سیله احمد جمیلک
 آراسنده کی مناسبت هر زماندن زیاده میال تحسس بررقت کسب
 ایتمش ایدی . بو ایکی قلب مصیبتدیده یکدیگیرینه تقرب ایچون
 دهها بیوک بر احتیاج دو یوردی ؛ کویا هر وقت برابر بولنقله
 یکدیگیرینی غائب ایتک قورقوسنی تخفیف ایتک ایسترلردی .
 بو والده قیزی غائب ایتدکن صوکره اوغلنی ده لندن قاچیرمق
 تهلهکسه قارشنی هر وقتدن زیاده تتره یه رک اونک دائما پیشنده
 دولاشیور ، بعضاً کیجه لری فنا بررؤیا ایله اویانه رق اوداسنک
 قاپیسنه قدر کلوب دیکله یوردی .

احمد جمیل بوکون یا ننه کیرنجہ والدہ سنی او وقتدن بری
 اعتیاد کرده سی اولان وضع تفکرده بولدی؛ صبیحه خاتم اللرینی
 دیزلردن دولایه رق کلیده مش ، هرکون کچدکجه کوزلردن
 قطره قطره بوشانیور ظن ایدیلن شعله حیاتی اورتولی نگاهنی
 بر نقطه مبهمه یه دیکمش دورییوردی . اوغلنی کورنجہ کوزلرینی
 چویردی ، اونی بر تبسم ایله قارشیلایمق ایستهدی . فقط بوکون
 احمد جمیل آرتق آنه سنک قارشیسندنه صوصه رق دوشونمک
 ایچون کله یوردی ؛ بوکون سویله مک ، آنه سنه صوک قرارینی
 خبر ویرمک ایچون کلیوردی . تایانه قدر کیتدی ؛ سنه لردن
 بری - تاشوقدر بر چوجق ایکن وقار رجليته مخالف کوردیکی
 زمانلردن بری - آرالرنده وقوع بولمایان بر شیئی یاپدی . انسانلر
 نه قدر بویورلرسه بویوسونلر ، نه قدر اختیار اولورلرسه اولسونلر
 ینه بعض دقیقه لر واردرکه آنه لرینه صوقوله رق چوجق اولمق
 ایسترلر . آنه سنک یا ننه اوطوردی . قوللریله اونک ضعیف
 قوری وجودینی صادی ، کوزلرینی کوزلرینه دیکدی ؛ برمدت
 اوپله ، شیمدی ایکی سنک ده دوداقلرنده نه آچیلماغه نه غائب
 اولمغه جسارت ایدمه یین آجی بر موجّه تبسمله باقیشدیلر ؛ صوکره
 احمد جمیل : - آنه ! دیدی ، بو خطاب طفلانه نی لطیف بر
 زلال تسلیتله قلبنی بیقایه رق تکرار ایتدی : - آنه ، مساعده
 ایدرمیسک ؟ سنک دیزیکه یاته میم . . . هانیا بر وقتلر نی نصل
 دیزیکه یاتیررده صاچلرمی او قشاردک ؟ ایشته ینه اوپله یاته میم ،

بنی ینہ اویلہ ، کویا سکز اون یاشندہ بر چوجق کبی اوقشا...
 آہ ! بیلسہک ، آنہ جکم ، بوکون اوقشانمق ، سولمک ایچون
 نہ قدر احتیاجم وار ! خصوصیلہ چوجق اولق ، او مسعود
 زمانہ بر آز عودت ایتمکہ نصل محتاجم !... بوکون دیزیکک ،
 سنک زواللی ضعیف دیزیکک اوستندہ اغر چکن بوباشک ،
 بیلسہک ، اوچوجق باشندن نہ قدر فرقی وار ! بوچوجقلہ اوچوجق
 آراسندہ قیرلمش ، پارچہ لائمش بر حیات دورییور . آہ ! بن
 حیاتک ، اووجودی خردوخاش ایدن دمیر منکنہ نک آراسندہ
 نصل ازیدلم ! ایشتہ بوکون سکا خستہ ، مجروح ، محتاج تداوی
 اولہرق عودت اییدیورم ... آغلایورمیسک ، آنہ ؟.. اوچ !
 آغلا ، آغلا ، بر آز او یاشر یوزیمہ ، صاحبلمہ دوکولسون ،
 اونلرک پاک و مقدس قطرہ لری آلتندہ شفایاب اولق ایستہرم ،
 یالکز بوکون دکل ، دائما ، اولنتجیہ قدر... دکلی ، آنہ جکم ،
 سن بنی بونلرہ ای ایدہ جکسک ، بونلرہ بکا قوت ویرہ جکسک ،
 دکلی ؟ . . . فقط بورادہ دکل ، بورادہ ماتمرض وار ، بابام
 وار ، قرداشم وار ، اوندن صوکرہ بنم کندی جسد بیروحم
 وار ، اوچ دانہ مزار مدہش کہ یاشایہ بیلیمک ایچون بونلردن
 اوزاق اولق ایستہ یورم . سنکله اوزاقلرہ کیدہلم ، او قدر
 اوزاقلرہ کہ نفسمزی اورادہ طانیہ مایہلم ، کندیمزہ بشقہ بر
 جہاندہ ، بشقہ بر حیاندہ بشقہ مخلوقلر نظرلیہ باقہ بیلہلم . . .
 دکلی ، آنہ جکم ، بنملہ برابر اورایہ قدر کلہ جکسک ، بنی
 شو مقدس ، شو محترم کوز یاشر کلہ ای ایدہ جکسک ، دکلی ؟...

— ۴۰ —

احمد جمیل سیرکہ جیدن والدہ سیلہ سحری سندالہ بیندیر۔
 دکن صوکرہ اسکلہ دہ اشیا دن برشی قالب قالمدیغنی ا کلامق
 اوزرہ صوکرہ بر نظر تفتیش ایله اطرافنه باقدی۔ سندالہ آیاغنی
 آتمق اوزرہ ایدی ، قولندن بریسی طوتدی : حسین نظمی .
 اسکی آرقداشنی کوچک بر صیحه حیرتله سلاملادی :
 — سن دہ می کیدیورسک؟

اونک دہ یاننده بر بویوک یول چانطہ سی واردی :

— اوت بوکون مسائزہ ری ایله ...

— بن دہ لوئیدله کیدیورم ...

بویاکی محب، آرہ لرنده او کوندن بری یواش یواش حاصل
 اولان بر صوغوقلقله شیمدی یکدیکرینه قارشی حسلرینه بر
 سربستی سیلان ویرہ میورلردی۔ حسین نظمی دیدی کہ :

— ایکی کون اول توجیہات آرہ سننده تعین ایدلدیکنک

یری کوردیکم زمان حیرت ایتدم۔

حسین نظمی جملہ سنک بقیہ سنی آتام ایدہ میور کبی بر آز
 تردد ایتدی ، صوکرہ آرقداشنک النی طوتہ رق : — نه قدر
 اوزاق یر انتخاب ایتمشک ، جمیل ... تأسف ایدہ رم۔ دیدی۔

احمد جمیل خفیجہ النی چکدرک جواب ویردی :

— بن دہ سنک ینہ اوکونکی توجیہات آراسنده امید ایتدیکنک

پر لړك اڅ كوزلنه تعین ایدلیدیكی كوردیكم زمان صوك درجه
منون اولدم . تبریک ایدرم .

احمد جمیلک آغزنده بو تبریک شو ایکی آرقداشک حیاتی
تشکیل ایدن زنجیر تضادک آرتق صوك حلقه سی حکمنده ایدی .
یکدیگرینه سویله جک بر شیلری قلامش ایدی ، حسین
نظمینک چانطه سنی بر صندالچی قالدیرمش ، بکله یوردی ؛ ایکی
آرقداش تکرار یکدیگرینک اللرینی صیقدیلر .

بر ساعت صوکره مسازه رینک سرای بروتنی دولاشان
واپوری حسین نظمینی ، سینه سی امید ایله مالی ، برجهان آماله
دوغرو کوتورورکن قیز قله سی آچیلرندن بر میل بطی ایله
سوزوله رك یواش یواش ایلریله یین لوسیدک سوش خطنه ایشله یین
آغر کیلرندن بری احمد جمیل قلبنده بر مزار امیدمرده ایله
صوك تربه آمالنه سورو کله یوردی . اولاً ، حرکت اثناسنده ،
او دغدغه ایچنده هیج برشی حس ایتمدی ؛ والده سیله سحری
اشاغیده کندیلرینه تخصیص اولنان یره یرلشیدیردکن صوکره
یوقاری یه چیقدی ؛ صندالر ، مردیونلردن تلاش ایله اینوب
چیقان خلق ، چوزولن خلاطر ، قوشوشان طائفه لر ، آره
صره ایری سسیله بو کورولتینک ایچنده هر کسی سکوته دعوت
ایدیور کبی حدیدانه باغیران دودوک ؛ ده صوکره اطرافنده
لیمانک ازدحامی ، استانبولله غلطه آراسنه صیقیشان بو دکن

پارچہ سنی بر عہدہ گاہ حیات حالہ کتیرن بوتون او حرکت بر مدت بینی، کوزلرینی اشغال ایتدی؛ فقط واپور بواز دحامکاهی یواش یواش، کویا شو بزم حیاتدن تحسرلہ افتراق ایدہ رک، اوزاق براقدقجہ؛ دقیقہ لر کچہ رک احمد جمیلک پیش نظرندہ بوتون حیاتنک یکانہ محفظہ تحسسانی اولان بوشہری افکک زمین لاجوردیسنہ ترسیم اولنمش بر لوحہ بدیعہ شکلندہ براقغہ باشلا نیجہ قلبندہ بردن، برحس الیم افتراق دویدی؛ برحس کہ همان او آندہ بوتون عزم متینی صارصدی؛ تکرار کری دونمک، کیم بیلیر حیاتنک بلکہ صوکنہ قدر آیرلمق اوزرہ اولدینی بویرہ تکرار آیفلرینی باصمق ایچون بر آرزوی شدید او یانیدردی. اوزاقلاندقجہ قارشیسندہ جهانکیر تپہ سندن دکزہ دوغرو اینن بایر کوچک ملون طاش پارچہ لرنندن اوزرینہ بر لوحہ ایشلنمش اوزون، یوکسک بر دیوار شکلندہ ترفع ایدیور؛ اوتہ دن پارچہ پارچہ قاچہ رق صاقلانیور کبی کورونن بک اوغلی صیرتیلہ غلطہ یوقوشلرینک اوزرندن قالمش متجسس بر باش کبی یانغین قله سی ایری کوزلریلہ باقیور، اوتہ طرفدہ استانبول تپہ لرینک اوزرندہ جامعلرک بر مغفر سیمین ایلہ اورتولی جسیم باشلری یوکسلور، منارہ لرک سماواتہ پرواز ایتمک ایستہین برر تیر بیاض شکلندہ اوزانان ایجہ بوہلری جابجا اقشامک هوای اسمری ایچندہ کویا اهتراز ایدیور؛ بریدہ کونشک صوک ضیالریلہ طوتوشمش جاملریلہ قرمز یلقرہ بویانان

احسانیه ، اسکدار ، دھا یوکسکده یشیل تپلرک اوزرینه اتکلرینی سره رک مرمریه باقان چاملیجه ، بر از دھا ایلریده طوپراقلردن آریله رق کندیسینی دکزه صالیویرمک ایسته یورمش ظن ایدیلن فسار ، موده ؛ نهایت واپور حرکت ایتدکجه وضعیتلرینی دکشدرن - یرلرندن اوینایورلرمش ، بعضاً بکدیگرینه صوقوله رق ، بعضاً بربرندن قاجیشه رق دالغه لرک ایچنده یوزویورلرمش وهمنی ویرن - آدالر... شیمدی واپور بر از دھا سربستانه ایلرله یور ، آرتق بو منظره لر اولکنندن چابوق اوزاقلانیور ، افاقک سیسلرینه بوغولیوردی .

احمد جمیل اوراده ، قلبنده بر یأس عمیق ایله کندیسندن قاجیور ظن ایدیلن بو لوحه یه کوزلرینی دیکه رک ، باقیوردی . ثابت ، مصر برنکاه وداع ایله کوزلرینی اولوحه دن آیرمایوردی . واپور اوزاقلانیوردی ؛ نهایت اولوحه پیش نگاهنده اوزرینه بر تول کچیرلمش کبی دونوق قالدی ، دھا صوکره بوسبوتون بولاندی ؛ اووقت اوزرینه کونشک بر رنک مختصری دوکولمش بولوطلردن بشقه برشی کورمه دی .

باشنی چویردی ؛ ایشته کونش اوراده ، تا مرمره نک دکزلره دوکولن افاقده ، پارچه لائمش برداغ انقاضی شکلنده بیغلمش بولوطلرک آرقه سنده اینیوردی .

کونش کورونمه یوردی ، یالکزاوبلوط بیغیتیسنک یرتیش سینه سنده بر یانغین ، دھاش ، مهیب بر یانغین کورونیوردی ؛

اولا او منفذ نوارك اطرافندہ بلوطلر بر طوفان لعلہ بویانمش
دوریور، برازیو کسکده سیاہ بر کومہ اویانغینک فوقندہ برطاق
ظلمت قوریور؛ کنارلردن پنہ، قرمزی، آل، صاری
ریشہ لرصارقیور؛ بر طرفندہ اریمش بریاقوت درہ سی اینجہ برخط
متبدل ایلہ یول آچہرق آقیوردی. نا کھان منظرہ دیکشیدی،
کویا بویانغین بردن سونہ رک اورتہ سندہ قرمزی بر طبق آچیلدی،
اطرافندن یمین ویسارینہ، زیروبلاسنہ دستہ دستہ صاری نوردن
متشکل او قلفیشقیوردی. بر ثانیہ صوکرہ ینہ دیکشیدی، بلوطلر
بو لعلدارہ لرلہ مملو طبق اوزرینہ پارچہ پارچہ دو کولمکہ باشلادی،
نهایت بوسبوتون اورتدی، آرتق هیچ برشی کورونمہ یوردی،
اورادہ سیاہ بلوطلردن بر داغ یوکسلدی. نا کھان کونشک
صوک بر حملہ ضیاسی فوران ایتدی، تا او داغک تپہ سندہ
طوتوشمش بر اورمان کبی پارلادی. شیمدی احمد جمیلک
کوزلری بولانیوردی. بوتون دکزی، سمایی بوبولاتی ایچندہ
قاریشدیوردی، آرتق کورمیه رک باقیوردی. براز صوکرہ نا کھان
آیاقلرینک آلتندہ بر فشفشہ خفیہ ایلہ اسرارلیالی طاشیمغہ حاضر۔
لانان صولرک اوزرینہ واسع، مدید بر کولمکہ دوشدی.
او وقت احمد جمیل واپورک کنارینہ، تختہ قنابہ نک اوزرینہ
اوطوردی؛ دیرسکنی دایادی، باشنی آوجنک ایچنہ قویدی؛
آقشامک سرین بر روزکاریلہ صاچلری اوچوشہرق پیش نکاھندہ
حاضر لانان کیجہ بی سیرہ باشلادی.

بورادہ ساعتہ رجہ بویلہ، یمک ایچون آشاغی اینمک ایستہ میہ رک،
 کو کر تہ نک شو حال تنہا ایسنده بورادہ دوشونمک ایچون قالنی
 ترجیح ایده رک، او طور دی، فقط دوشونہ مدی . یالکز
 بورادہ کیجہ نک یأس برودتی تنفس ایده رک بوتون مزاحم حیاتی
 دیکلندیرمک، بو ظلمتی زہر لیہ رک تشفیہ ایدن بردوای مغشی
 کبی ایچمک، قانہ قانہ جکر لرینی اونکلہ دولدیرمق ایستہ یوردی .
 بو سیاہ بر کیجہ ایدی . . اویلہ بر کیجہ کہ کویا سماوات
 بوتون قنڈیلرینی سوندیرہ رک دکزلرہ خفایای بزم غیبی دوکمک
 ایچون حاضر لائمش ایدی . یالکز ایلریدہ دیرکلرہ باجہ نک
 برر سرسری* لیال شکلندہ یورون کولککلرینہ ظلمتہر ایچندہ
 رھبرک ایدن واپورک قرمزى فناری بو سیاہلقلر آراسندہ
 آچیلمش اوزاق بر قرمزى کوز کبی پارلایوردی . بو سیاہلقلر...
 احمدجیل ایستہ شو صاحب رینک اراسندہ اوشوتہ رک کچن
 روز کارک، قنڈلرینی چیرپہ چیرپہ بو سیاہلقلری سہلردن دکزلرہ
 دوکدیکنی حس ایدیور، گورییور، اونلرک فشافش سقوطنی
 ایشیدیوردی: کویا براران در سیاہ ...
 بردن، بو سیاہ کیجہ نک قارشیسندہ عقلنہ بر بشقہ کیجہ نک

خاطرہ سی کلدی .

قا مبدأ حیات خولیاسندہ، تازمان انجلاى امیدندہ تپہ باشی
 بانچہ سندنہ خلیجہ باقہرق سیر ایتدیکی مائی کیجہ ایلہ او باران
 الماسی نخطر ایتدی .

پیش نکاھندہ او مائی کیجہ ایلہ بوسیاہ کیجہ تقابل ایتدی:

مائی و سیاہ .

آہ! بیچارہ حیات پڑمردہ ! . . مائی بر کیجہ ایلہ سیاہ
بر کیجہ آراسندہ کچن شو بیچارہ عمر برھوا ! . . بر باران
الماس آلتندہ انکشاف ایده رکشمدی بر باران در سیاھک آلتندہ
کومولن او ازہار فرسودہ آمال! ..

ایشته ، ایشته ، کورییور ، کوزلرینک او کندہ یاغان بو
سیاہلقر ، دکزہ دو کولدکجہ بر زمزمہ واپسین ایلہ بوغولان بو
ظلمتیر ، ایشته بونلر او حیات خولیا اوزرینہ چکیلن بر کفن
ماتم دکلیدی ؟

او وقت دکزہ باقدی: سیاہ بردکز . . قراکلنک ایچندہ احمد
جمیل واپورک کینارندن اسمر بر کوپوکلہ قایناشہرق فراریدن
اوسیاہلقری کورییور ، بوتون زیر نکاھندہ مخوف ، موخش ،
وہم آورعدم سیاہلقدن بشقہ برشی کورمہ یوردی .

آہ ! بو دکزک خضایای ظلامی ! . . . بر حملہ قرار ،
بالکبز بر کوچک حرکت ، اورایہ کیدہ بیلیردی . اورایہ کیتمک ،
بو سیاہلنک ایچنہ ، بر دہا چیقیلہ ماز ، عودت اولنہ ماز
درینلکلرینہ کیتمک ...

دالغہلر اوزون ، قالین بر سیاہ ییلان کبی قیورانہ قیورانہ ،
یووارلانہ یووارلانہ آچیلیور ، بللیسنز برلسان ایلہ زیر نکاھندہ
ظلمتیرک ابعادنی نہایہ سنہ دوغروسریلہ رک اونی دعوت ایدیوردی .

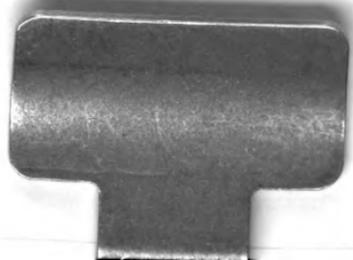
بونلرک آغوش سیاهنه آتیلق، یارین دوغوجق اولان
 او کونشک سفالت حیات ایله استهزا ایدن ضیاسندن قاچق ،
 الی الابد بو ظلمت هیچی ایله شو آسودکی بزم عدم ایچنده یووار-
 لانوب کیتمک ...

اوزمان کندیسنی بو دالغهلرک آراسنده سوزولوب لطیف
 بر مستی عدم ایله غشی اوله رق ، اعصابی او یوشه رق دکزک
 اوبی پایان اوچوروملرینه دوغرو اینور و هم ایتدی .
 اینور، بر سقوط بی نهایت ایله ، ظلمتلی طبقه طبقه یاره رق ،
 شو امواج سیاهی کتله کتله صیرتنه آله رق ، یواش یواش ،
 بر آهنگ منتظمه ، عدمه برسکون تسلیمیتله اینوردی . اوت ،
 بر حمله قرار، یالکز بر کوچک حرکت ، بی نصیب کچن حیاتیه
 شو بی فائده وجود آراسنده بو دکزک بوتون طبقات ظلامنی
 برسلسله اسداد کبی براقه رق تاشو عمان دیجورک عمق قمر
 نایابنه قدر اینه جکدی . ناکهان سیلکندی ...

تایانی باشنده برسس :

— جمیل، نیچون قرا کلقده یالکز او طور یورسک؟ دیوردی .
 او وقت تیریه رک آیاهه قالدی: « کلیوردم ، آنه ! ... »
 دیدی، و، بو نومید حیات، یواش یواش ، بو سیاه کیجه دن ،
 شو رنک جاذب عدمدن آریله رق، آنه سنی تعقیب ایتدی ...

صوک

1871-1872

PRINCETON UNIV. LIBRARY

3 2101 03812 8342